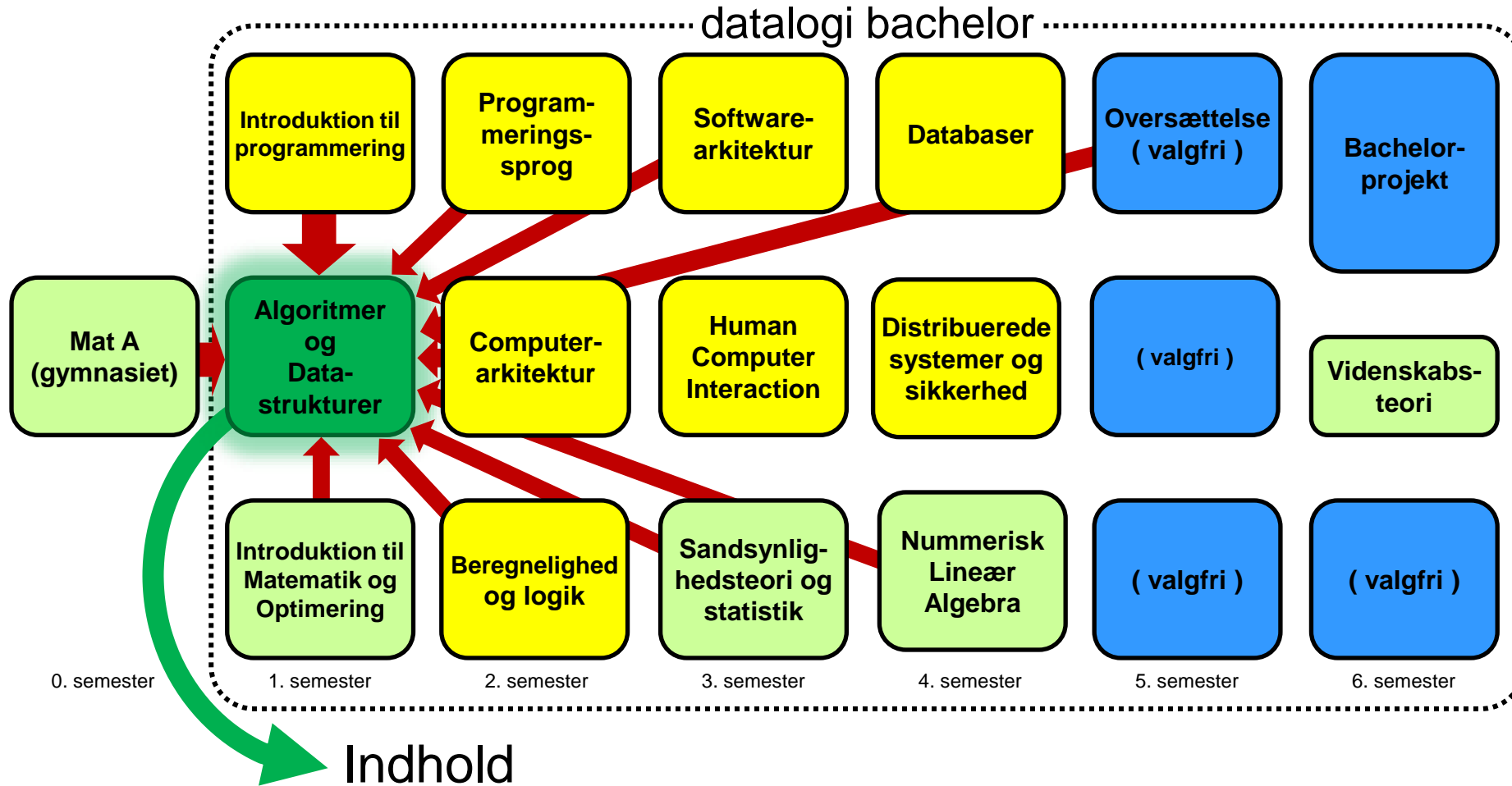

Algoritmer og Datastrukturer

Gerth Stølting Brodal
gerth@cs.au.dk

➔ faglige forudsætninger
(ideelle verden)

Eksamen : januar
Reeksamen : maj

ambitiøst

- **Introduktion til algoritmer og datastrukturer**
- Eksempler på anvendelse
- Avancerede algoritmer og datastrukturer
- Forskningsresultater

Kursuselementer

Undervisningsformer

Forelæsninger 2 + 2 timer/uge [fysisk + optages + efterfølgende video]

Teoretiske øvelser "TØ" 3 timer/uge [fysisk]

Studiecafé 5 x 2 timer/uge [fysisk]

Online diskussionsforum [Brightspace]

Forelæsningerne gennemgår stoffet
Til øvelserne arbejder man med stoffet

Hjælp til ugeopgaver og afleveringer af en
instruktør (cs.au.dk/studiecafe)

Afleveringer (grupper 1-3 personer)

9 teoretiske afleveringer (skal godkendes)

4 ugers programmeringsopgaver (del af karakteren)

Træner algoritmiske formuleringer
Afleveres på Brightspace
Frist aftales med instruktoren
Genaflevering (positivt) = instruktør
feedback og mulighed for at forbedre sig
Anbefales grupper af 2-3 personer for
løbende at kunne diskutere opgaver

Eksamen

2 timers multiple choice, uden hjælpemidler, 7-skala

Tidligere eksamensopgaver og
træningsopgaver på kursussiden

Sprog

Forelæsninger og øvelser dansk

(materiale og kursusside dog engelsk)

Tidsforbrug	timer x uger
Forelæsninger	4 x 14 = 56
Teoretiske øvelser (TØ)	3 x 14 = 42
Studiecafé	1 x 14 = 14
Afleveringer	3 x 14 = 42
Forberedelse forelæsning	2 x 14 = 28
Forberedelse TØ	2 x 14 = 28
Forberedelse eksamen	45
Eksamen	2
Timer i alt	257

3 timer om ugen med en instruktør

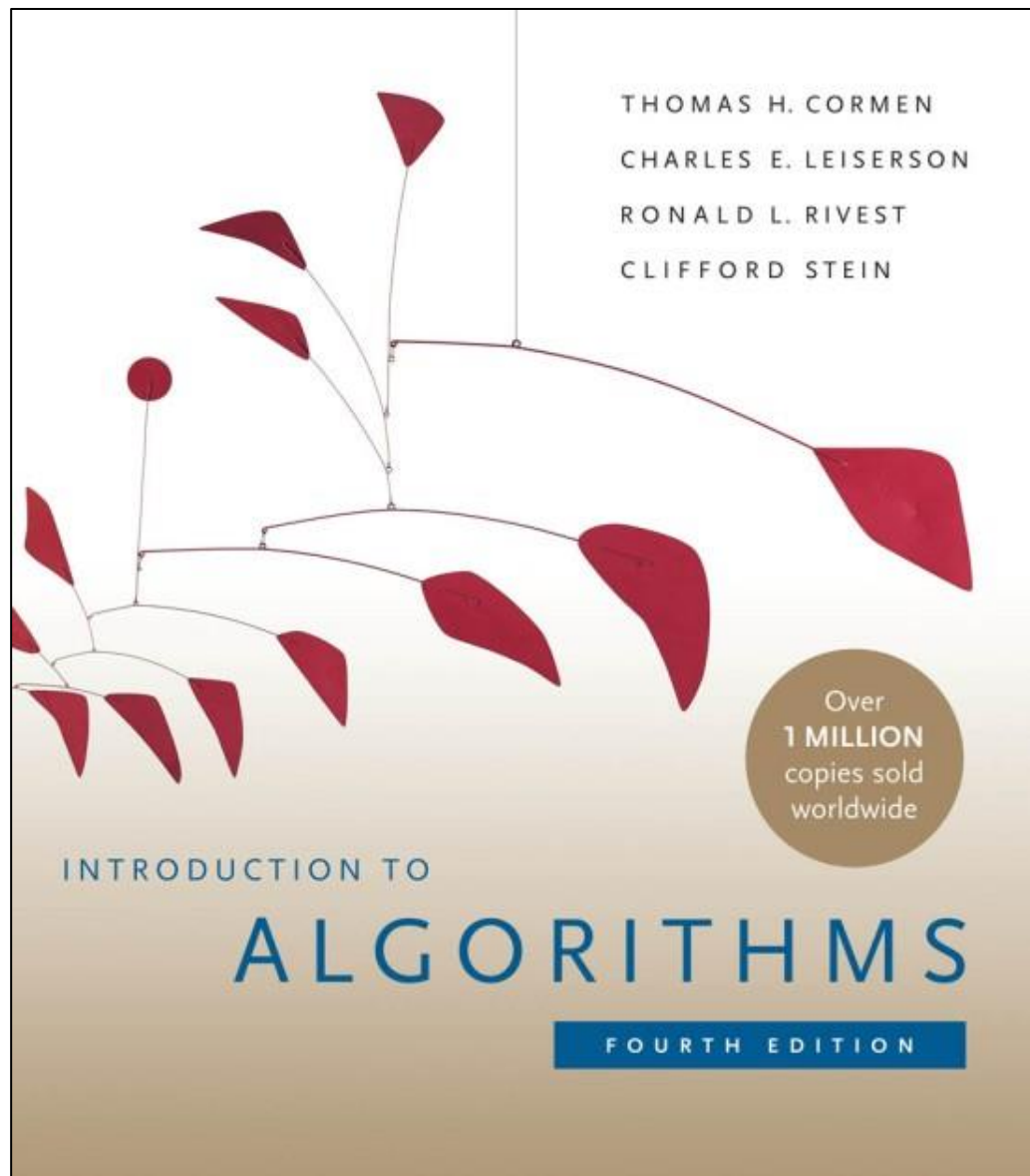
En række opgaver til hver gang

Opgaverne på "Course plan" hørende til forelæsninger *efter* jeres sidste TØ time, og *op til* denne TØ time

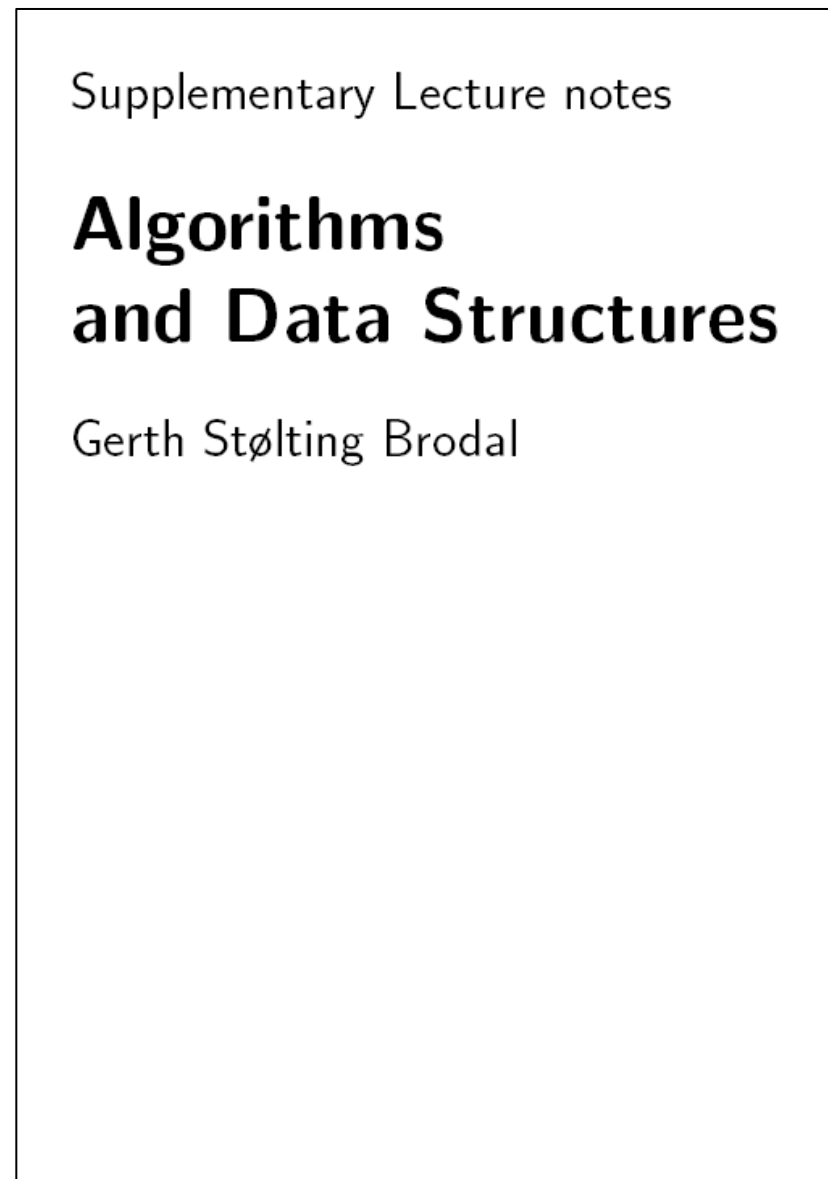
Format

1. I forbereder jer inden TØ i læsegrupperne og forsøger at forstå og løse alle opgaverne
Brug studiecafé & diskussionsforummet til hjælp
2. Ved øvelserne gennemgås opgaverne af de studerende, imens instruktoren hjælper med at rette misforståelser og fremhæve vigtige pointer

Sørg for løbende dialog med instruktoren om hvordan TØ timerne bruges bedst muligt

Primær lærebog

Opdateres løbende igennem kurset

Om 0 er med i de naturlige tal afhænger af hvem man spørger ! →

Et "cheat sheet" med matematisk notation og regneregler der anvendes i kurset findes i "Supplementary Lecture Notes"

<p>$\mathbb{N} = \{1, 2, 3, \dots\}$ natural numbers \mathbb{R} = real numbers $\mathbb{R}^+ = \{x \in \mathbb{R} \mid x > 0\}$ <i>Floor</i> $\lfloor x \rfloor$, <i>ceiling</i> $\lceil x \rceil$ Associativity $(a \cdot b) \cdot c = a \cdot (b \cdot c)$, $(a + b) + c = a + (b + c)$ Commutativity $a \cdot b = b \cdot a$, $a + b = b + a$ Distributivity $a \cdot (b + c) = a \cdot b + a \cdot c$ Powers $a^0 = 1$, $a^1 = a$, $a^{b+c} = a^b \cdot a^c$ $(a^b)^c = a^{b \cdot c}$, $a^{b^c} = a^{(b^c)}$, $a^{-b} = \frac{1}{a^b}$ $(a \cdot b)^c = a^c \cdot b^c$, $a^{b-c} = a^b / a^c$ Roots $\sqrt[n]{a} = \sqrt[n]{a} = a^{1/n}$, $\sqrt[n]{a} = a^{1/n}$ $\sqrt[n]{a \cdot b} = \sqrt[n]{a} \cdot \sqrt[n]{b}$, $\sqrt[n]{a/b} = \sqrt[n]{a} / \sqrt[n]{b}$ Fractions $\frac{a}{b} \cdot \frac{c}{d} = \frac{a \cdot c}{b \cdot d}$ $\frac{a/b}{c/d} = \frac{a \cdot d}{b \cdot c}$ $\frac{a}{b} + \frac{c}{d} = \frac{a \cdot d + b \cdot c}{b \cdot d}$ Logarithms $\log_b a = c \Leftrightarrow b^c = a$, $b^{\log_b a} = a$ <i>Natural logarithm</i> $\ln a = \log_e a$, $e = 2.71828 \dots$ <i>Binary logarithm</i> $\log_2 a = \lg a$ $\log_b 1 = 0$, $\log_b b = 1$ $\log_b(a \cdot c) = \log_b a + \log_b c$ $\log_b(a/c) = \log_b a - \log_b c$ $\log_b(a^c) = c \cdot \log_b a$ $\log_b a = \frac{\log_c a}{\log_c b}$, $\log_b^c a = (\log_b a)^c$ $a^{\log_b c} = c^{\log_b a}$ </p>	<p>Sets <i>Set</i> $A = \{a_1, a_2, \dots, a_n\}$ <i>Size</i> A <i>Membership</i> $x \in A$, <i>non-member</i> $x \notin A$ <i>Empty set</i> \emptyset, $\emptyset = 0$ <i>Subset</i> $A \subseteq B$, i.e. $x \in A \Rightarrow x \in B$ <i>Set intersection</i> $A \cap B$ <i>Set union</i> $A \cup B$ <i>Set difference</i> $A \setminus B$ or $A - B$ $A \cup B = (A \setminus B) \cup (A \cap B) \cup (B \setminus A)$ <i>Commutativity</i> $A \cap B = B \cap A$, $A \cup B = B \cup A$ <i>Associativity</i> $A \cup (B \cup C) = (A \cup B) \cup C$ $A \cap (B \cap C) = (A \cap B) \cap C$ <i>Distributivity</i> $A \cup (B \cap C) = (A \cup B) \cap (A \cup C)$ $A \cap (B \cup C) = (A \cap B) \cup (A \cap C)$ <i>DeMorgan's laws</i> $A \setminus (B \cap C) = (A \setminus B) \cup (A \setminus C)$ $A \setminus (B \cup C) = (A \setminus B) \cap (A \setminus C)$ <i>Idempotence</i> $A \cup A = A$, $A \cap A = A$ <i>Empty set</i> $A \cup \emptyset = A$, $A \cap \emptyset = \emptyset$ <i>Complement</i> \bar{A} wrt. <i>universe</i> U $\bar{\bar{A}} = A$, $\overline{A \cap B} = \bar{A} \cup \bar{B}$, $\overline{A \cup B} = \bar{A} \cap \bar{B}$ A and B are <i>disjoint</i> $\Leftrightarrow A \cap B = \emptyset$ <i>Cross product / Cartesian product</i> $A \times B = \{(a, b) \mid a \in A \wedge b \in B\}$ Sums ⁽²⁾ $\sum_{i=1}^n a_i = a_1 + a_2 + \dots + a_n$ $\sum_{i=1}^n (a_i + b_i) = \sum_{i=1}^n a_i + \sum_{i=1}^n b_i$ $\sum_{i=1}^n (c \cdot a_i) = c \cdot \sum_{i=1}^n a_i$ $\sum_{i=0}^n 2^i = 1 + 2^1 + \dots + 2^n = 2^{n+1} - 1$ $\sum_{i=0}^n a^i = \frac{a^{n+1} - 1}{a - 1}$ for $a \neq 1$ $\sum_{i=0}^{\infty} a^i = \lim_{n \rightarrow \infty} \sum_{i=0}^n a^i = \frac{1}{1-a}$, $a < 1$ $\sum_{i=1}^n i = 1 + 2 + 3 + \dots + n = \frac{n(n+1)}{2}$ $\sum_{i=1}^n i^2 = \frac{n(n+1)(2n+1)}{6}$ $\sum_{i=1}^n i \cdot a^i = \frac{a(1 - (n+1)a^n + na^{n+1})}{(1-a)^2}$ $\sum_{i=1}^{\infty} i \cdot a^i = \frac{a}{(1-a)^2}$ for $a < 1$ <i>Polynomial</i> $P(x) = \sum_{i=0}^k c_i \cdot x^i$ <i>Telescoping sum</i> $\sum_{i=0}^{n-1} (a_{i+1} - a_i) = a_n - a_0$ <i>n-te harmonic number</i> $H_n = \sum_{i=1}^n \frac{1}{i}$ $= \frac{1}{1} + \frac{1}{2} + \dots + \frac{1}{n}$ $\ln n + \frac{1}{n} \leq H_n \leq \ln n + 1$ $\lim_{n \rightarrow \infty} (H_n - \ln n) = \gamma = 0.577215 \dots$ $=$ Euler-Mascheroni constant Products $\prod_{i=1}^n x_i = x_1 \cdot x_2 \cdot \dots \cdot x_n$ <i>Factorial</i> $n! = \prod_{i=1}^n i = 1 \cdot 2 \cdot \dots \cdot n$ $\ln(\prod_{i=1}^n x_i) = \sum_{i=1}^n \ln(x_i)$ $0 \leq \ln(n!) - (n \ln n - n + 1) \leq \ln n$</p>	<p>Probability theory ⁽³⁾ <i>Mean</i> $\bar{x} = \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n}$ <i>Binomial coefficient</i> $\binom{n}{k} = \frac{n!}{(n-k)! \cdot k!}$ (number of ways to select k elements among n, independent on the order) <i>Linearity of expectation</i> $E[\sum_{i=1}^k c_i \cdot X_i] = \sum_{i=1}^k c_i \cdot E[X_i]$ <i>Bernoulli distribution</i> $X \sim \text{Bern}(p)$ $\Pr[X = 1] = p$, $\Pr[X = 0] = 1 - p$ <i>Binomial distribution</i> $X \sim \text{Bin}(n, p)$ (sum of n Bernoulli trials) $\Pr[X = k] = \binom{n}{k} \cdot p^k \cdot (1-p)^{n-k}$ Expected value $\mu = E[X] = p \cdot n$ <i>Geometric distribution</i> $X \sim \text{Geom}(p)$ (number of Bernoulli trials before 1) $\Pr[X = k] = p \cdot (1-p)^{k-1}$ $E[X] = \sum_{k=1}^{\infty} k \cdot \Pr[X = k] = \frac{1}{p}$ Logical expressions <i>Or / disjunction</i> $U \vee V$ <i>And / conjunction</i> $U \wedge V$ <i>Not / negation</i> $\neg U$ <i>Implication / conditional</i> $U \Rightarrow V$ <i>Equivalent / biconditional</i> $U \Leftrightarrow V$ <i>Exists</i> $\exists x : U(x)$ <i>For all</i> $\forall x : U(x)$ <table border="1" data-bbox="2216 599 2497 671"> <tr> <td>\vee</td> <td>F</td> <td>T</td> <td>\wedge</td> <td>F</td> <td>T</td> <td>\neg</td> </tr> <tr> <td>F</td> <td>F</td> <td>T</td> <td>F</td> <td>F</td> <td>F</td> <td>F</td> </tr> <tr> <td>T</td> <td>F</td> <td>T</td> <td>T</td> <td>F</td> <td>T</td> <td>F</td> </tr> </table> \Rightarrow F T \Leftrightarrow F T XOR F T <table border="1" data-bbox="2216 699 2497 756"> <tr> <td>F</td> <td>T</td> <td>T</td> <td>F</td> <td>T</td> <td>F</td> <td>F</td> <td>F</td> <td>T</td> </tr> <tr> <td>T</td> <td>F</td> <td>T</td> <td>T</td> <td>F</td> <td>T</td> <td>T</td> <td>T</td> <td>F</td> </tr> </table> F = false, T = true Asymptotic notation ⁽¹⁾ $f(x) = O(g(x)) \Leftrightarrow \exists c, x_0 \forall x \geq x_0 : f(x) \leq c \cdot g(x)$ $f(x) = \Omega(g(x)) \Leftrightarrow \exists c > 0, x_0 \forall x \geq x_0 : f(x) \geq c \cdot g(x)$ $f(x) = \Theta(g(x)) \Leftrightarrow f(x) = O(g(x)) \wedge f(x) = \Omega(g(x))$ Master Theorem ⁽¹⁾ Constants $a, c, d > 0$, $p \geq 0$ and $b > 1$ $T(n) = \begin{cases} c & \text{for } n \leq d \\ a \cdot T(n/b) + c \cdot n^p & \text{for } n > d \end{cases}$ \Downarrow $T(n) = \begin{cases} \Theta(n^p) & \text{for } a < b^p \\ \Theta(n^p \cdot \log_b n) & \text{for } a = b^p \\ \Theta(n^{\log_b a}) & \text{for } a > b^p \end{cases}$ Growth of functions </p>	\vee	F	T	\wedge	F	T	\neg	F	F	T	F	F	F	F	T	F	T	T	F	T	F	F	T	T	F	T	F	F	F	T	T	F	T	T	F	T	T	T	F
\vee	F	T	\wedge	F	T	\neg																																			
F	F	T	F	F	F	F																																			
T	F	T	T	F	T	F																																			
F	T	T	F	T	F	F	F	T																																	
T	F	T	T	F	T	T	T	F																																	

Literature Mathematical formulas and terms (primary school), Ministry of Education, June 2017 [in Danish]
Mathematical formulas (high school, stx A), Undervisningsministeriet, May 2018 [in Danish]
Thomas H. Cormen *et al.*, Introduction to Algorithms, 4th Edition, appendix A-C, 2022
Steve Seiden, Theoretical computer science cheat sheet, ACM SIGACT News, 27(4), 1996
Covered in ⁽¹⁾this course, ⁽²⁾introduction to mathematics course, ⁽³⁾probability course, ⁽⁴⁾linear algebra course

Læringsmål fra kursusbeskrivelsen

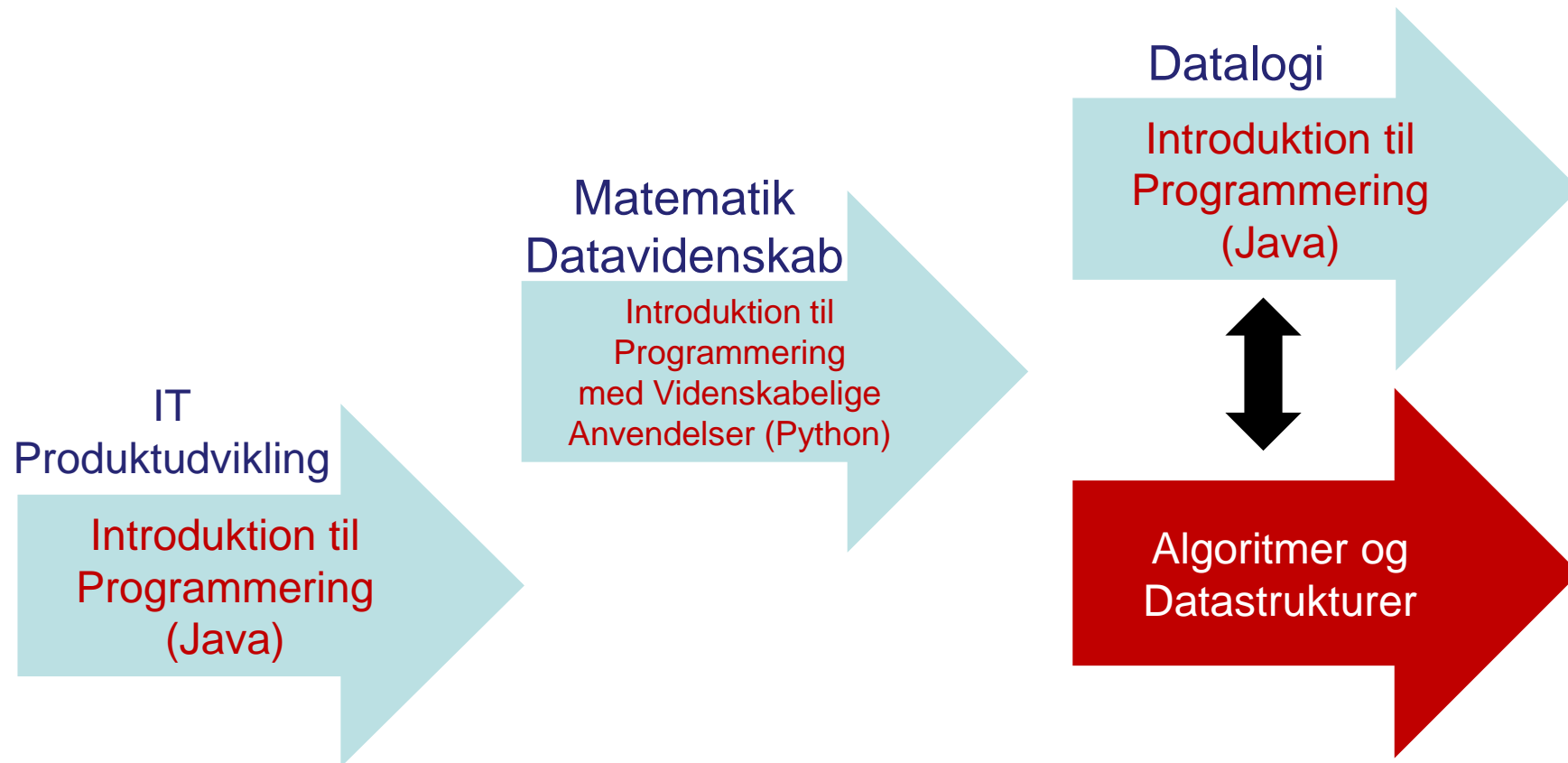
I slutningen af kurset vil deltagerne kunne

- **Formulere** og **udføre** algoritmer og datastrukturer i form af pseudokode
- **Konstruere, implementere** og **analysere** algoritmer ved hjælp af standard algoritme paradigmer
- **Identificere** og **sammenligne** datastrukturer og grafalgoritmer til løsning af algoritmiske problemer
- **Identificere** gyldige invarianter for en algoritme
- **Konstruere, implementere** og **evaluere** algoritmers ydeevne for simple algoritmiske problemer
- **Analysere** og **sammenligning** tid og pladsforbrug af algoritmer og datastrukturer
- **Bevise** korrektheden af enkle programmer og transitionssystemer

Spørgsmål ?

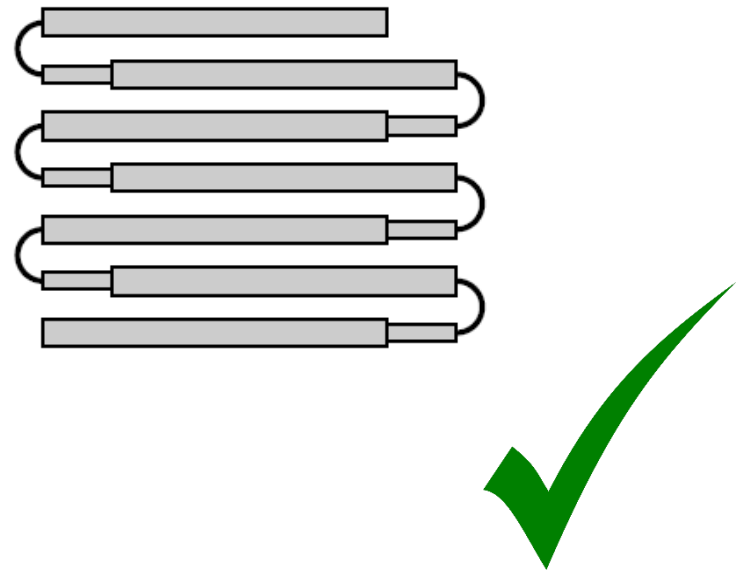
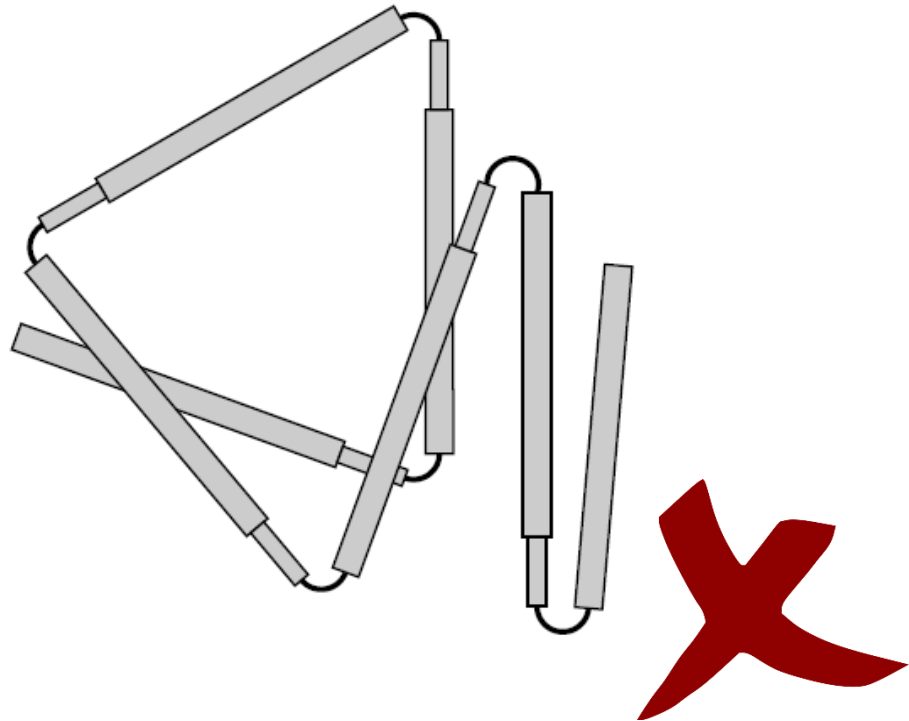
Se Brightspace for info, samt slides!

- Algoritmer og Datastrukturer omhandler effektivitet af programmer
- Kræver egentlig man kan programmere...

- Programmeringsafleveringerne vil være basal Java

Teltstangensproblem

Algoritmer og Datastrukturer

Puzzle, SelectionSort

- › Forside
- › Om Valhal
- › Konkurrencer
- › Spil & Hiscore
- › Downloads
- › På mobilen
- › TV-Guide

Hiscore er du på?

Valhal spillene findes på den cd-rom, som følger med lågekalenderen. Find din egen score herunder. Husk at vælge et specielt spille-navn, så du kan kende dig blandt alle de andre. Hi-scores bliver genstartet hver dag! Kan du blive nr. 1 på et de 24 spil?

Klik på spilnavnet for at se alle scores!

Se også

- › Hotline
- › Thors Torden Race
- › Anders And Hiscore

1. Pebernødder til Snifer			2. Lokes høj		
1	499	andreas	1	450	Anne.K.Nie
2	470	Mads12345	2	449	Kimingen88
3	246	Ikke oplyst	3	448	morten.fly
4	63	DANIEL	4	448	MiaMaria
5	53	mathiastp	5	448	RONNIE

Johnny Deluxe

LUXUS

NYT ALBUM
UDE NU

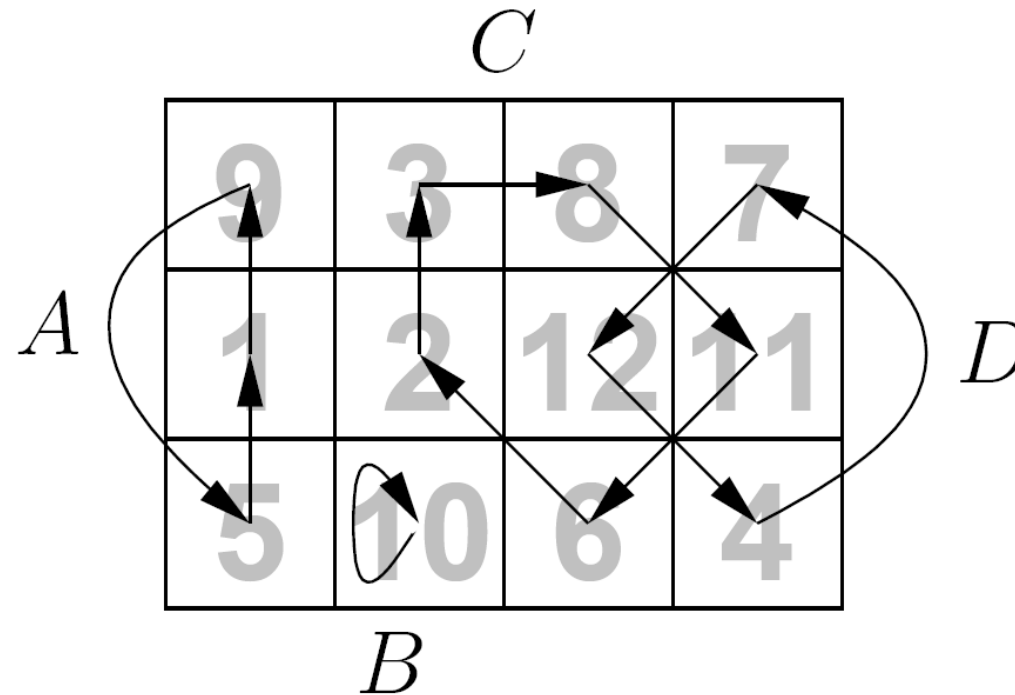
INKL.
DET DU GØR &
DRENGE SOM MIG

”Lokes Høj”

- 64 brikker
- Hiscore 450
- Antal ombytninger $500 - 450 = 50$

**Hvordan opnår man et lavt antal ombytninger
– held eller dygtighed ?**

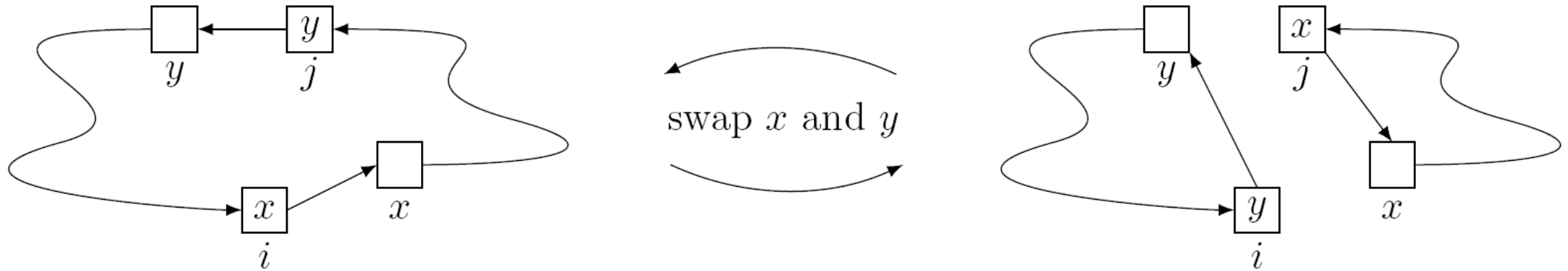
Cykler (Permutationer)

Hver pil peger på brikkens korrekte plads

Definerer en mængde af cykler (fx cyklerne A,B,C,D)

Ombytninger og Cykler

Lemma

- En ombytning af to brikker i **samme cykel** øger antallet af cykler med én.
- En ombytning af to brikker fra to **forskellige cykler** reducerer antallet af cykler med én.

Lemma

Når alle n brikker er korrekt placeret er der præcis n cykler.

Lemma

For at løse et puslespil med n brikker og k cykler i starten kræves $\geq n - k$ ombytninger.

**Har vist en nedre grænse for
ALLE algoritmer der løser problemet**

En (grådig) algoritme

Algorithm PUZZLE

- 1 **while** there exists a misplaced piece x **do**
- 2 Let y be the piece at x 's correct position
- 3 swap x and y

Lemma

Algoritmen bytter aldrig om på brikker der står korrekt.

Lemma

Algoritmen udfører $\leq n - 1$ ombytninger

Lemma

For at løse et puslespil med n brikker og k cykler i starten udfører algoritmen præcis $n - k$ ombytninger.

Har vist en **øvre grænse** for en konkret algoritme

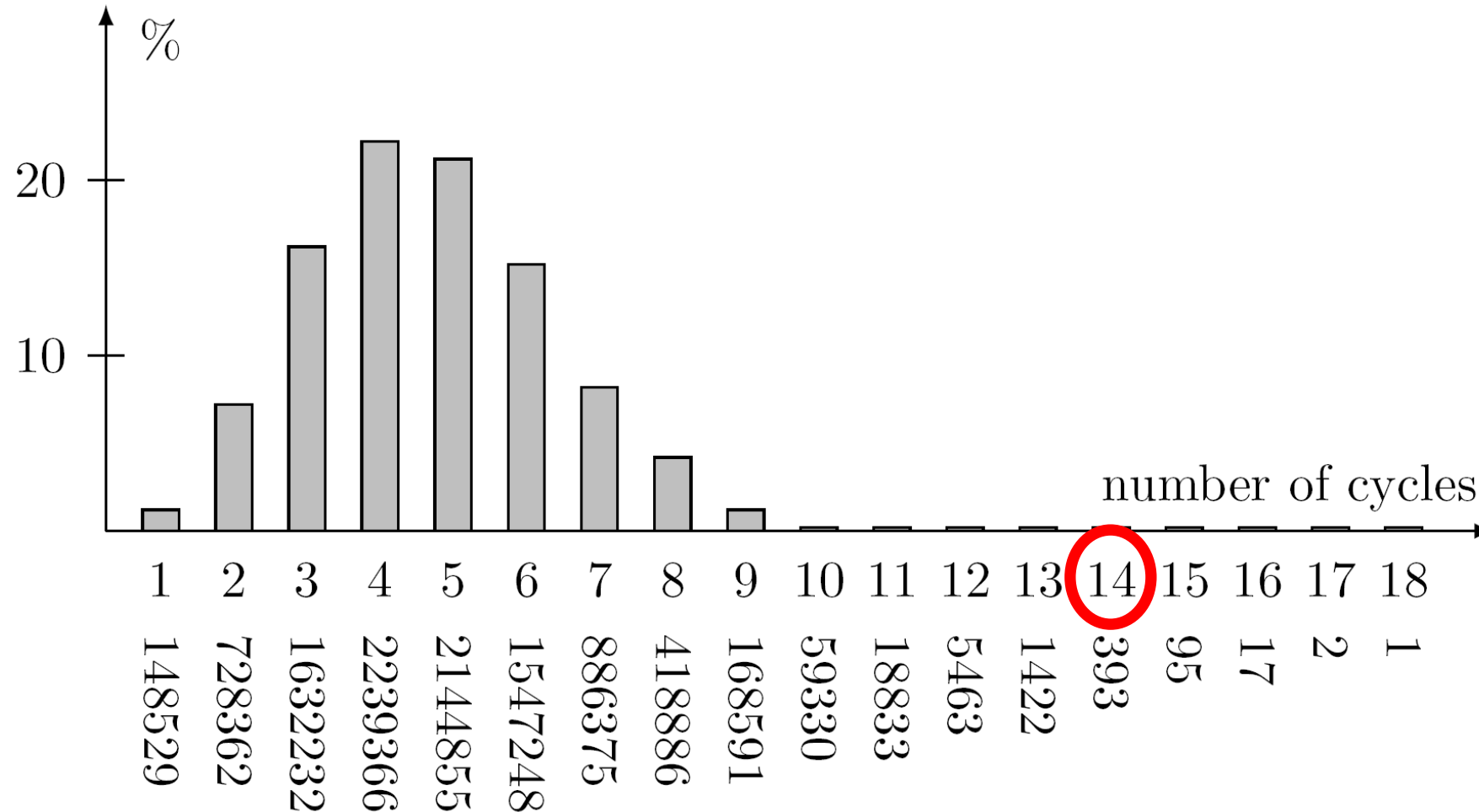
Algoritmen er **optimal** da antal ombytninger er bedst mulig
(de viste nedre og øvre grænser er identiske)

Sætning

For at løse et puslespil med n brikker og k cykler i starten kræves præcis $n - k$ ombytninger

Fordelingen af antal cykler

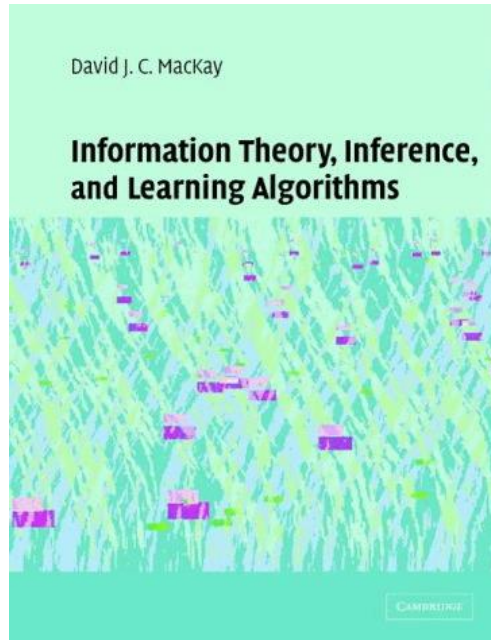
$n = 64$, 10.000.000 permutationer

Algoritmisk indsigt...

- **Matematisk indsigt** (cykler)
- **Resourceforbrug** (antal ombytninger)
- **Nedre grænse** ($\geq n - k$ ombytninger)
- **Grådig algoritme**
- **Analyseret algoritmen** ($\leq n - k$ ombytninger)
- **Optimal algoritme** (argumenteret bedst mulig)
- **Input afhængig resourceforbrug**

Tilfældige permutationer...

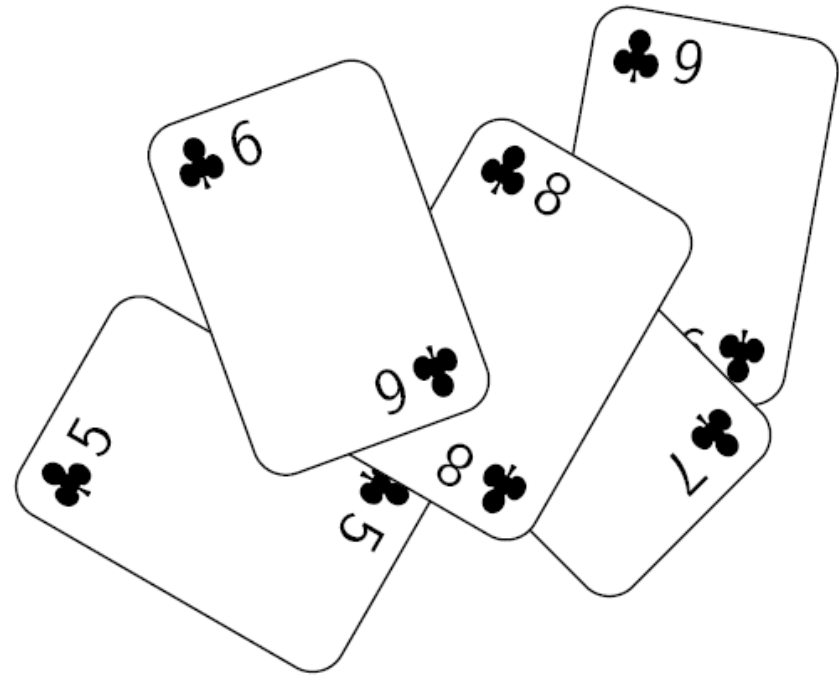

Yderligere information kan findes i David J.C. MacKay, tillæg til *Information Theory, Inference, and Learning Algorithms*, om "Random Permutations", 4 sider.

<http://www.inference.phy.cam.ac.uk/mackay/itila/cycles.pdf>

SelectionSort

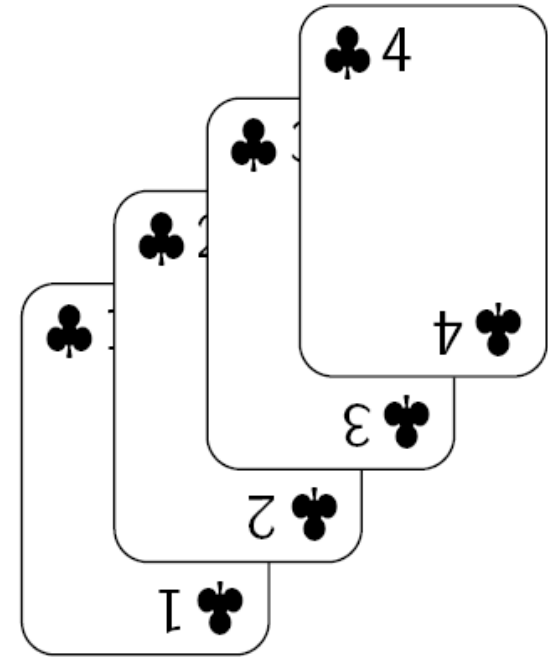
Flyt mindste kort

Usorteret

C

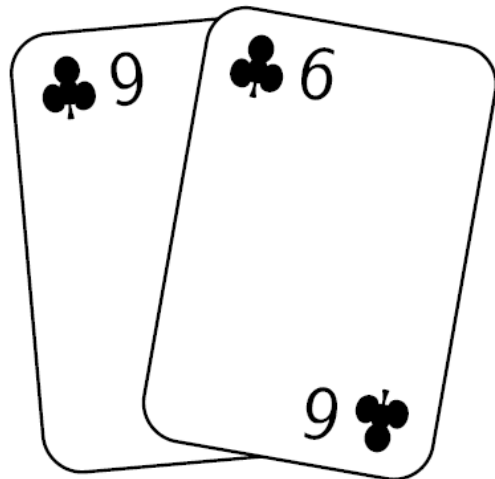
S

Sorteret

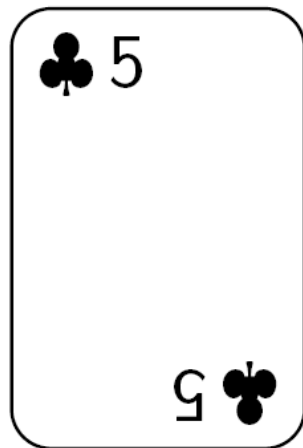
Invariant S sorteret og $C \geq S$

Forkastede

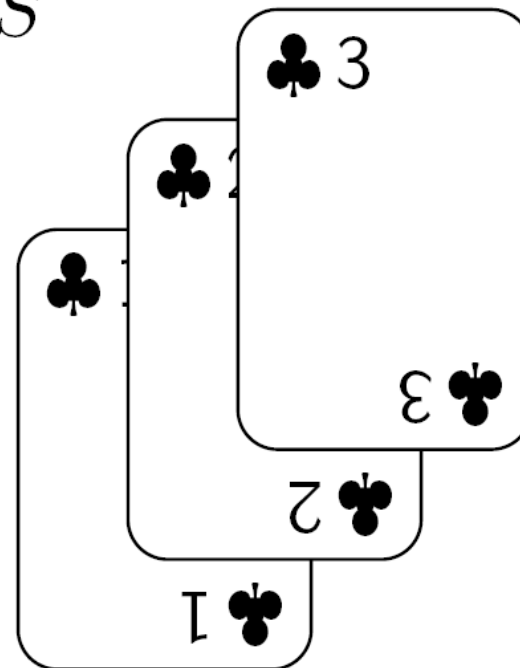
L

Minimum kandidat

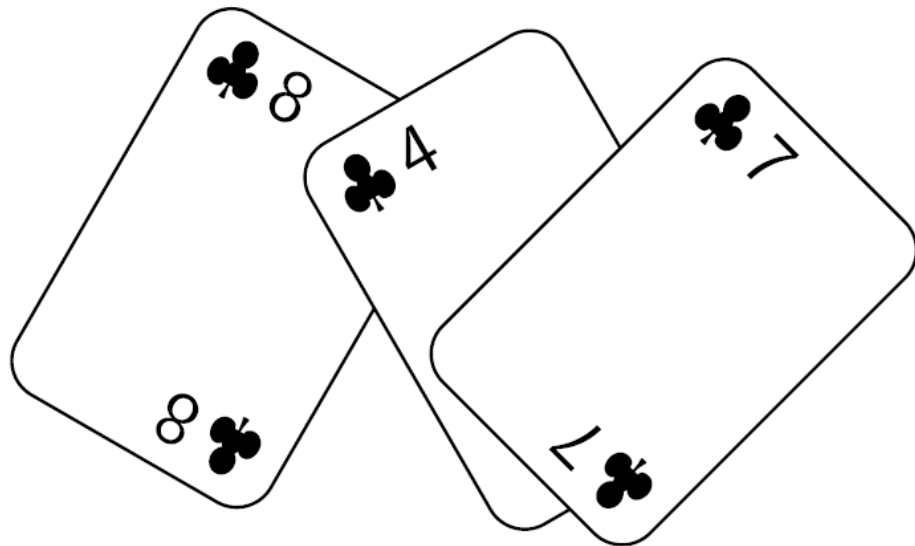
M

S

U

Endnu ikke undersøgt

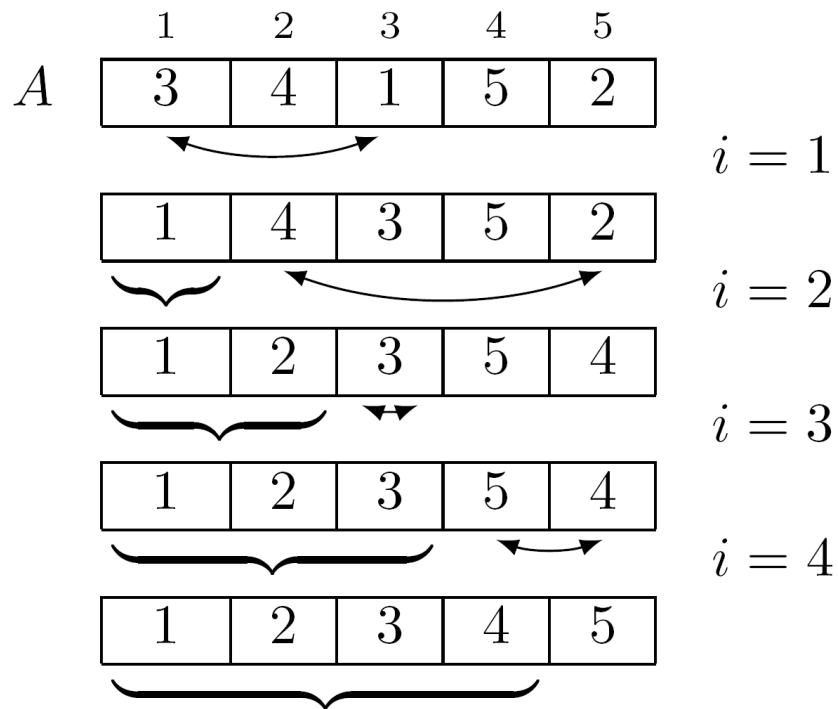
Invariant

S sorteret, $U \cup L \cup M \geq S$, $L \geq M$, $|M| \leq 1$, og $|L| \geq 1 \Rightarrow |M| = 1$

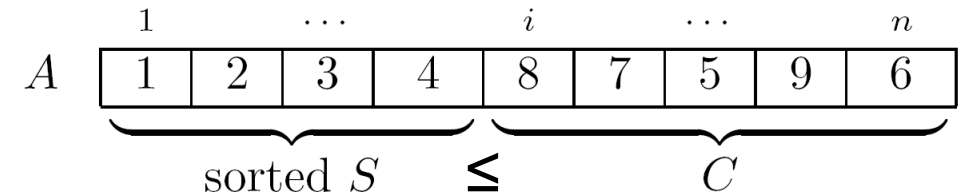
Implicit SelectionSort

Algorithm SELECTIONSORTABSTRACT(A)

- 1 **for** $i = 1$ **to** $|A| - 1$ **do**
- 2 swap $A[i]$ and minimum of $A[i..|A|]$

Invariant

Algorithm SELECTIONSORT(A)

- 1 **for** $i = 1$ **to** $|A| - 1$ **do**
- 2 $k = i$
- 3 **for** $j = i + 1$ **to** $|A|$ **do**
- 4 # $A[k] = \min A[i..j - 1]$
- 5 **if** $A[j] < A[k]$ **then**
- 6 $k = j$
- 7 # $A[k] = \min A[i..|A|]$
- 8 $tmp = A[i]$
- 9 $A[i] = A[k]$
- 10 $A[k] = tmp$

Analyse SelectionSort

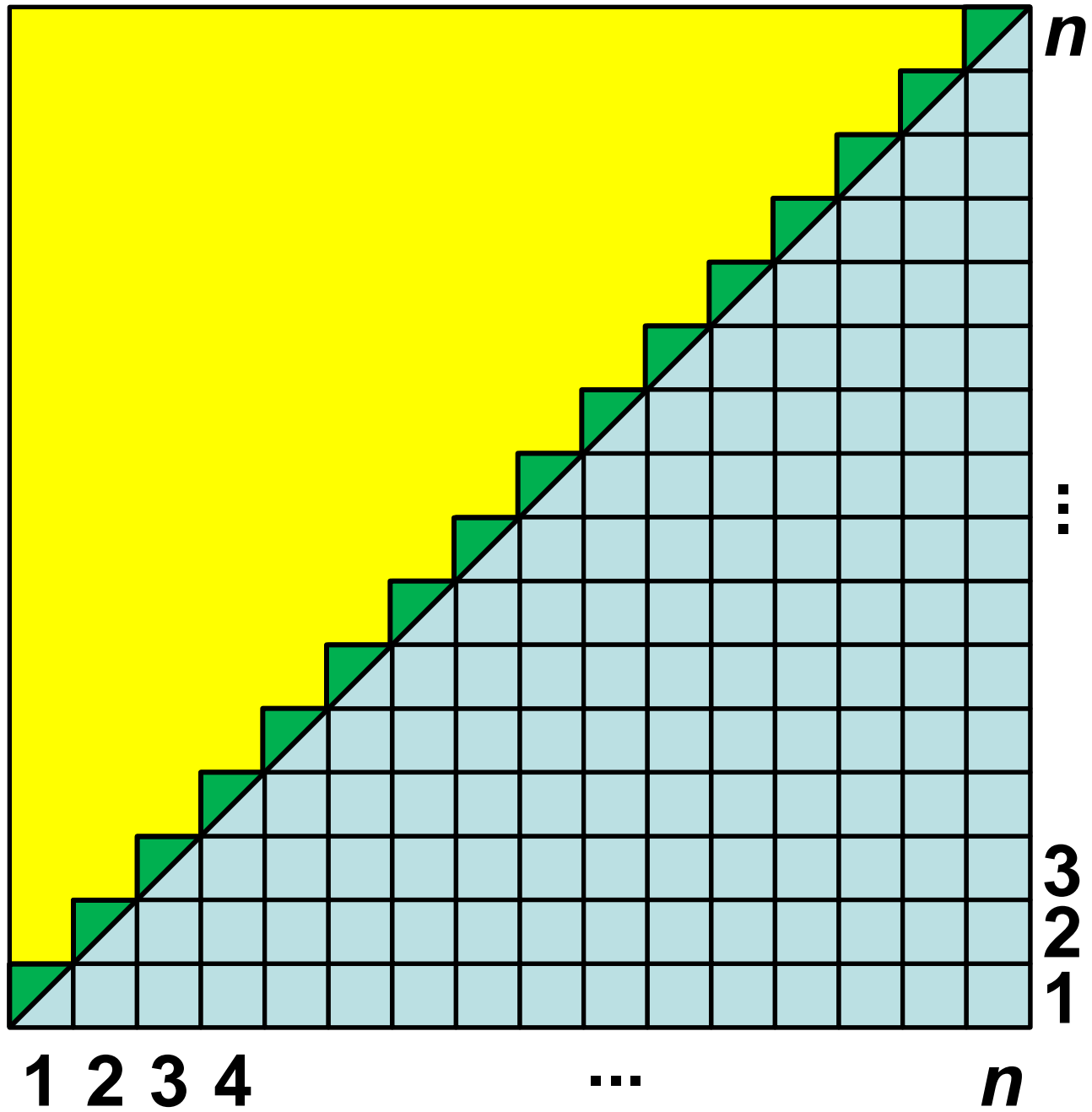
Lemma

At finde det mindste kort blandt k kort kræver $k - 1$ sammenligninger

Lemma

SelectionSort på n kort laver $(n - 1) + (n - 2) + \dots + 1 = n \cdot (n - 1) / 2$ sammenligninger

$$\begin{aligned} 1 + 2 + \dots + n \\ &= \frac{n^2}{2} + \frac{n}{2} \\ &= \frac{n(n+1)}{2} \end{aligned}$$

Algoritmer og Datastrukturer

Heltalsaritmetik: Binære og decimal tal,
addition, subtraktion, multiplikation, division

Cifre

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
			\	\	\	\	\	\	\

For hvert lille tal har man et specielt symbol

10-tals systemet (10 = 9 + 1)

Værdien af $d_{n-1}d_{n-2} \cdots d_1d_0$

$$\sum_{i=0}^{n-1} d_i \cdot 10^i = d_{n-1} \cdot 10^{n-1} + d_{n-2} \cdot 10^{n-2} + \cdots + d_1 \cdot 10^1 + d_0 \cdot 10^0$$

Eksempel: $1849_{10} = 1 \cdot 10^3 + 8 \cdot 10^2 + 4 \cdot 10^1 + 9 \cdot 10^0$

Repræsentation base b

Værdien af $d_{n-1}d_{n-2} \cdots d_1d_0$

$$\sum_{i=0}^{n-1} d_i \cdot b^i$$

Eksempel: $1849_{10} = \underbrace{11100111001}_2 = \underbrace{3471}_8 = \underbrace{739}_{16}$

$\overset{a}{\downarrow}$
 $\overset{b}{\downarrow}$
 $\overset{c}{\downarrow}$
 $\overset{d}{\downarrow}$
 $\overset{x}{\downarrow}$
 $\overset{y}{\downarrow}$
 $\overset{z}{\downarrow}$

$1 \cdot 10^3 + 8 \cdot 10^2 + 4 \cdot 10^1 + 9 \cdot 10^0$
 $2^{10} + 2^9 + 2^8 + 2^5 + 2^4 + 2^3 + 2^0$
 $3 \cdot 8^3 + 4 \cdot 8^2 + 7 \cdot 8^1 + 1 \cdot 8^0$
 $7 \cdot 16^2 + 3 \cdot 16^1 + 9 \cdot 16^0$

Decimal value	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Binary symbol	0	1														
Octal symbol	0	1	2	3	4	5	6	7								
Hexadecimal symbol	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	A	B	C	D	E	F

Addition

+	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
0	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
3	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
4	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
5	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
6	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
7	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
8	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
9	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18

Addition - skolemetoden

$$\begin{array}{r} 1 \ 1 \\ 8 \ 4 \ 3 \\ + 5 \ 7 \ 2 \\ \hline 1 \ 4 \ 1 \ 5 \end{array}$$

Skal (rekursivt) addere
flercifrede tal

$$\begin{aligned} 843 + 572 &= (8 \cdot 10^2 + 4 \cdot 10^1 + 3 \cdot 10^0) + (5 \cdot 10^2 + 7 \cdot 10^1 + 2 \cdot 10^0) \\ &= (8 + 5) \cdot 10^2 + (4 + 7) \cdot 10^1 + (3 + 2) \cdot 10^0 \\ &= (8 + 5) \cdot 10^2 + (4 + 7) \cdot 10^1 + 5 \cdot 10^0 \\ &= (8 + 5) \cdot 10^2 + 11 \cdot 10^1 + 5 \cdot 10^0 \\ &= (8 + 5) \cdot 10^2 + (1 \cdot 10 + 1) \cdot 10^1 + 5 \cdot 10^0 \\ &= (8 + 5) \cdot 10^2 + (1 \cdot 10^2 + 1 \cdot 10^1) + 5 \cdot 10^0 \\ &= ((8 + 5) + 1) \cdot 10^2 + 1 \cdot 10^1 + 5 \cdot 10^0 \\ &= (13 + 1) \cdot 10^2 + 1 \cdot 10^1 + 5 \cdot 10^0 \\ &= 14 \cdot 10^2 + 1 \cdot 10^1 + 5 \cdot 10^0 \\ &= (1 \cdot 10 + 4) \cdot 10^2 + 1 \cdot 10^1 + 5 \cdot 10^0 \\ &= 1 \cdot 10^3 + 4 \cdot 10^2 + 1 \cdot 10^1 + 5 \cdot 10^0 \\ &= 1415 \end{aligned}$$

Binær addition

+	0	1
0	0	1
1	1	10

$$\begin{array}{r} \\ \\ \\ + \\ \hline 1 \end{array}$$

Skolemetoden

Addition af flere tal

$$\begin{array}{r} \\ \\ \\ + \\ + \\ + \\ + 1 \ 5 \ 2 \ 4 \\ + \\ \hline 4 \ 3 \ 5 \ 9 \end{array}$$

Generaliseret
skolemetode

...menterne kan have flere cifre

$$\begin{array}{r} \\ \\ \\ + \\ + \\ + \\ + \\ + \\ + \\ + \\ + \\ + \\ + \\ + \\ + \\ + \\ \hline 1 \ 1 \ 8 \ 8 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \\ \\ + \\ \hline \\ \\ + \\ \hline \\ \\ + \\ \hline 2 \ 0 \ 0 \ 8 \\ + \\ \hline \\ \\ + \\ \hline 4 \ 0 \ 2 \ 3 \\ + \\ \hline 4 \ 3 \ 5 \ 9 \end{array}$$

Gentagen addition
af to tal

Subtraktion – skolemetoden

$$\begin{array}{r} \\ \\ \\ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \\ \\ \\ \\ \hline \end{array}$$

$4 - 6 = -2 = -10 + 8$

Multiplikation

.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
2	0	2	4	6	8	10	12	14	16	18
3	0	3	6	9	12	15	18	21	24	27
4	0	4	8	12	16	20	24	28	32	36
5	0	5	10	15	20	25	30	35	40	45
6	0	6	12	18	24	30	36	42	48	54
7	0	7	14	21	28	35	42	49	56	63
8	0	8	16	24	32	40	48	56	64	72
9	0	9	18	27	36	45	54	63	72	81

Multiplikation

$$\begin{array}{r} 2 \ 1 \ 4 \\ 6 \cdot 4 \ 2 \ 7 \\ \hline 2 \ 5 \ 6 \ 2 \end{array}$$

Multiplikation med
enkelt ciffer

$$\begin{array}{r} 3 \ 6 \ 5 \cdot 4 \ 2 \ 7 \\ \hline 1 \ 2 \ 8 \ 1 \\ 2 \ 5 \ 6 \ 2 \\ 2 \ 1 \ 3 \ 5 \\ \hline 1 \ 5 \ 5 \ 8 \ 5 \ 5 \end{array}$$

$$\begin{aligned} 365 \cdot 427 &= (3 \cdot 10^2 + 6 \cdot 10^1 + 5 \cdot 10^0) \cdot 427 \\ &= 3 \cdot 427 \cdot 10^2 + 6 \cdot 427 \cdot 10^1 + 5 \cdot 427 \cdot 10^0 \\ &= 1281 \cdot 10^2 + 2562 \cdot 10^1 + 2135 \cdot 10^0 \\ &= 128100 + 25620 + 2135 \\ &= 155855 \end{aligned}$$

Binær multiplikation

.		0	1
0		0	0
1		0	1

Binær multiplikation

$$\begin{array}{r} 1011_2 \cdot 1010_2 \\ \hline 1010_2 \\ 0000_2 \\ 1010_2 \\ 1010_2 \\ 1010_2 \\ \hline 1111001_2 \end{array}$$

The diagram illustrates the binary multiplication process. The multiplicand is 1011₂ and the multiplier is 1010₂. The partial products are shown as follows:

- 1011₂ (multiplied by the least significant bit of the multiplier, 0)
- 0000₂ (multiplied by the second bit of the multiplier, 1, shifted one position to the left)
- 1010₂ (multiplied by the third bit of the multiplier, 0)
- 1010₂ (multiplied by the fourth bit of the multiplier, 1, shifted two positions to the left)
- 1010₂ (multiplied by the fifth bit of the multiplier, 0)

The final result is 1111001₂.

Binær multiplikation af blokke med 1

$$\overbrace{11111}^j \overbrace{00000}^i {}_2 = 1 \overbrace{0000000000}^{i+j} {}_2 - 1 \overbrace{00000}^i {}_2$$

$$\begin{array}{r} 1 \ 0 \ \overbrace{1 \ 1 \ 1}_2 \cdot 1 \ 0 \ 1 \ 0 \ 1_2 \\ \hline 1 \ 0 \ 1 \ 0 \ 1_2 \\ \left\{ \begin{array}{l} + 1 \ 0 \ 1 \ 0 \ 1_2 \\ - 1 \ 0 \ 1 \ 0 \ 1_2 \end{array} \right. \\ \hline 1 \ 1 \ 1 \ 1 \ 0 \ 0 \ 0 \ 1 \ 1_2 \end{array}$$

Division

$$\begin{array}{r}
 \overbrace{1\ 1\ 1\ 1\ 1\ 0\ 1\ 0\ 0}_x \ / \ \overbrace{1\ 0\ 1\ 0}_y \ 1_2 = \overbrace{1\ 0\ 1\ 1}_i \ 1_2 \\
 \hline
 1\ 1\ 1\ 1\ 1\ 0\ 1\ 0\ 0 \\
 - \ 1\ 0\ 1\ 0\ 1\ \underline{\hspace{2cm}} \ \overbrace{\hspace{2cm}}^p \\
 \hline
 1\ 0\ 1\ 0\ 0\ 1\ 0\ 0 \\
 - \ 0\ 0\ 0\ 0\ 0\ \underline{\hspace{2cm}} \\
 \hline
 1\ 0\ 1\ 0\ 0\ 1\ 0\ 0 \\
 - \ 1\ 0\ 1\ 0\ 1\ \underline{\hspace{2cm}} \\
 \hline
 1\ 0\ 1\ 0\ 0\ 0\ 0\ 0 \\
 - \ 1\ 0\ 1\ 0\ 1\ \underline{\hspace{2cm}} \\
 \hline
 1\ 0\ 0\ 1\ 1\ 0\ 0\ 0 \\
 - \ 1\ 0\ 1\ 0\ 1\ \underline{\hspace{2cm}} \\
 \hline
 1\ 0\ 0\ 0\ 1\ \overbrace{\hspace{2cm}}^r
 \end{array}$$

Algorithm INTEGERDIVISION(x, y)

Input Integers $x \geq 0$ and $y \geq 1$

Output Integer $i = \lfloor x/y \rfloor$, i.e. $0 \leq x - i \cdot y < y$

```

1   $p = 0$ 
2  while  $y \cdot 2^{p+1} \leq x$ 
3       $p = p + 1$ 
4   $i = 0$ 
5   $r = x$ 
6  # Invariant:  $x = i \cdot y + r$  and  $r < y \cdot 2^{p+1}$ 
7  while  $y \leq r$ 
8      if  $y \cdot 2^p \leq r$ 
9           $i = i + 2^p$   # set position  $p$  in  $i = 1$ 
10          $r = r - y \cdot 2^p$ 
11      $p = p - 1$ 
12 return  $i$ 
```


Konvertering til base b

Algorithm BASEREPRESENTATION(x, b)

Input Integers $x \geq 0$ and base $b \geq 2$

Output Digits d_0, d_1, \dots of the b -ary representation of x

1 $p = 0$

2 **while** $x > 0$ **do**

3 $i = \lfloor x/b \rfloor$ ← INTEGERDIVISION(x, b)

4 $d_p = x - i \cdot b$

5 $x = i$

6 $p = p + 1$

$x = 42 \quad b = 2$

p	x	i	$i \cdot b$	p_d	base b
0	42	21	42	0	0
1	21	10	20	1	10
2	10	5	10	0	010
3	5	2	4	1	1010
4	2	1	2	0	01010
5	1	0	0	1	101010
6	0				

Redundante talsystemer

$$\sum_{i=0}^{n-1} d_i \cdot b^i$$

- Normalt antages $0 \leq d_i < b \Rightarrow$ entydig repræsentation
- Redundante talsystemer tillader f.eks. også cifre $\dots, -2, -1, b, b+1, \dots$

$$42_{10} = 101010_2 = 21002_2 = 22-1-10_2 \Rightarrow \text{ikke entydig}$$

$$\begin{array}{ccc} & \parallel & \parallel \\ & 2 \cdot 2^4 + 1 \cdot 2^3 + 2 \cdot 2^0 & 2 \cdot 2^4 + 2 \cdot 2^3 + (-1) \cdot 2^2 + (-1) \cdot 2^1 \end{array}$$

- Fordel undgår kaskader af menter under addition
- Anvendes i hardware og mange algoritmer og data strukturer

Algoritmer og Datastrukturer

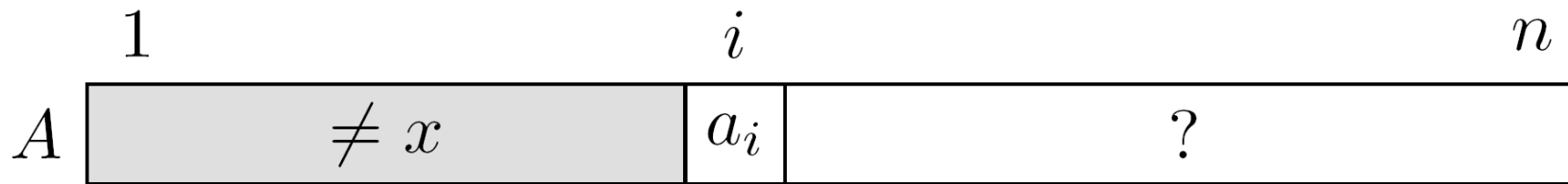
Binær og lineær søgning, logaritmer,
længste voksende delsekvens, Erdős Szekeres sætning

Søgning i usorteret liste

24 11 3 7 32 47 5 2 89 12

Find x

Visuel
invariant

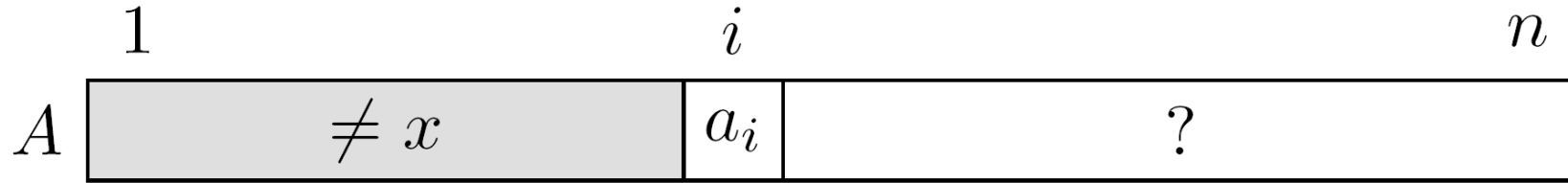
Formel
invariant

$$1 \leq i \leq n + 1 \wedge a_j \neq x \text{ for all } 1 \leq j < i$$

højst n sammenligninger

Søgning i usorteret liste

Visuel
invariant

Algorithm LINEARSEARCH(A, x)

Input Array $A[1..n]$ and search key x

Output Index i where $A[i] = x$; -1 if $x \notin A$

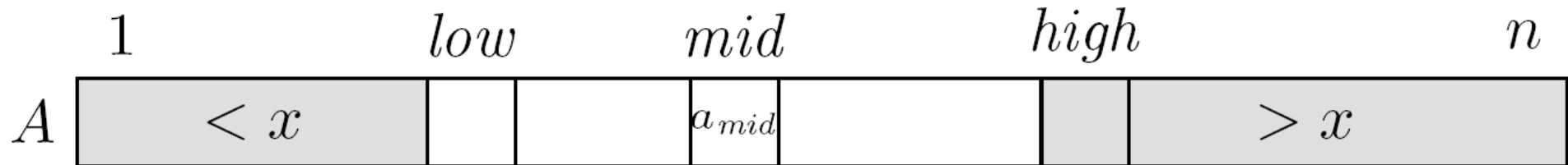
```
1   $i = 1$ 
2  while  $i \leq |A|$  do
3      if  $A[i] = x$  then
4          return  $i$ 
5       $i = i + 1$ 
6  return  $-1$ 
```

Søgning i sorteret liste

3 7 9 11 13 27 33 37 42 89

Find x

**Visuel
invariant**

**Formel
invariant**

$$(1 \leq low \leq high \leq n + 1) \wedge$$
$$(a_j < x \text{ for all } 1 \leq j < low) \wedge$$
$$(x < a_j \text{ for all } high \leq j \leq n)$$

Algorithm BINARYSEARCH(A, x)

Input Sorted array $A[1..n]$ and search key x

Output Index i where $A[i] = x$; -1 if $x \notin A$

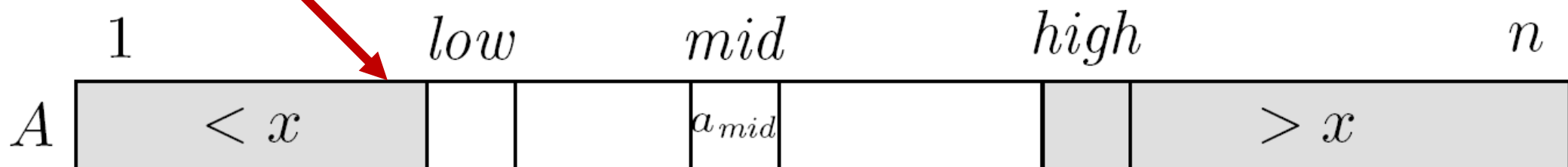
```
1   $low = 1$ 
2   $high = n + 1$ 
3  while  $low < high$  do
4       $mid = \lfloor (low + high) / 2 \rfloor$ 
5      if  $x = A[mid]$  then
6          return  $mid$ 
7      else if  $x < A[mid]$  then
8           $high = mid$ 
9      else if  $x > A[mid]$  then
10          $low = mid + 1$ 
11 return  $-1$ 
```

Opgave

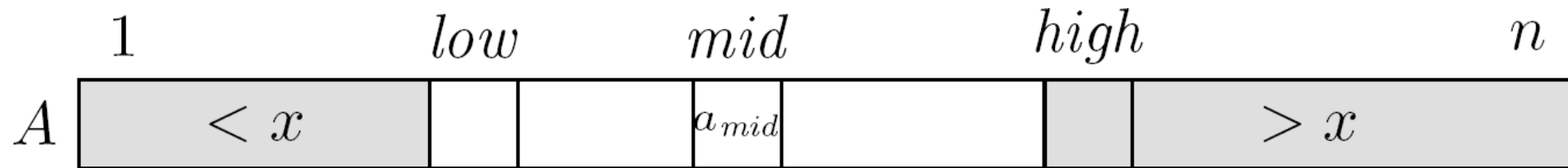
Hvad sker der når man runder op her?

Opgave

Modificer algoritmen til low peger her

Binær søgning – antal sammenligninger

Antal kandidater efter én sammenligning $\leq : n \rightarrow \lfloor n/2 \rfloor$

$$n \rightarrow \lfloor n/2 \rfloor \rightarrow \lfloor \lfloor n/2 \rfloor / 2 \rfloor \rightarrow \lfloor \lfloor \lfloor n/2 \rfloor / 2 \rfloor / 2 \rfloor \rightarrow \dots \rightarrow 0$$

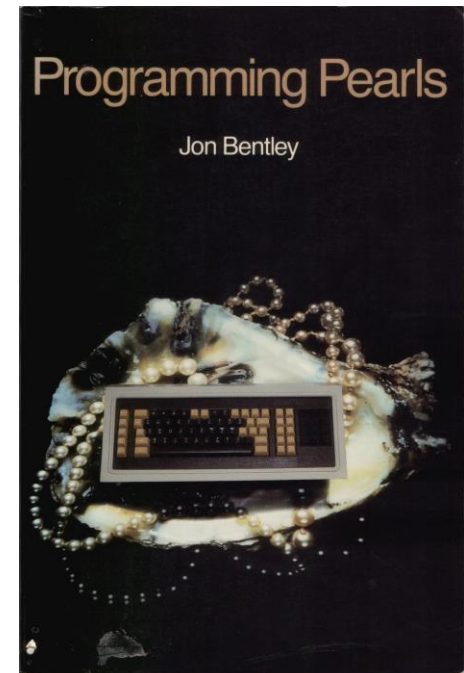
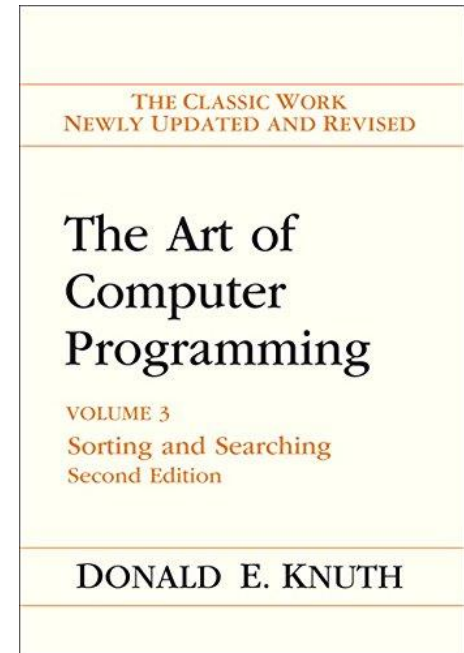
Efter k sammenligninger $\leq n/2^k$ kandidater
garanteret færdig når $n/2^k < 1 \Leftrightarrow n < 2^k \Leftrightarrow \log_2 n < k \Leftrightarrow 1 + \lfloor \log_2 n \rfloor \leq k$

højst $1 + \lfloor \log_2 n \rfloor$ sammenligninger

Binær søgning i litteraturen

- Ifølge Knuth første diskussion i litteraturen
 - John Mauchly i [*Theory and techniques for the design of electronic digital computers*, ed. G. W. Patterson, 3 (1946), 22.8-22.9] for $n = 2^k - 1$.
 - H. Bottenbruch [Structure and Use of ALGOL 60, *Journal of the ACM*, 9 (1962), 214], for alle n
- Bentley's erfaring fra Bell Labs og IBM i starten af 80'erne, hvor han bad folk implementere binær søgning:
 - ...given ample time, only about **ten percent** of professional programmers were able to get this small program right...*

Donald E. Knuth, *The Art of Computer Programming: Volume 3, Sorting and Searching*, Kapitel 6.2.1, 1973
Jon Bentley, *Programming Pearls*, Kapitel 4.1, 1986

EXAMPLES OF ALGOL PROCEDURES

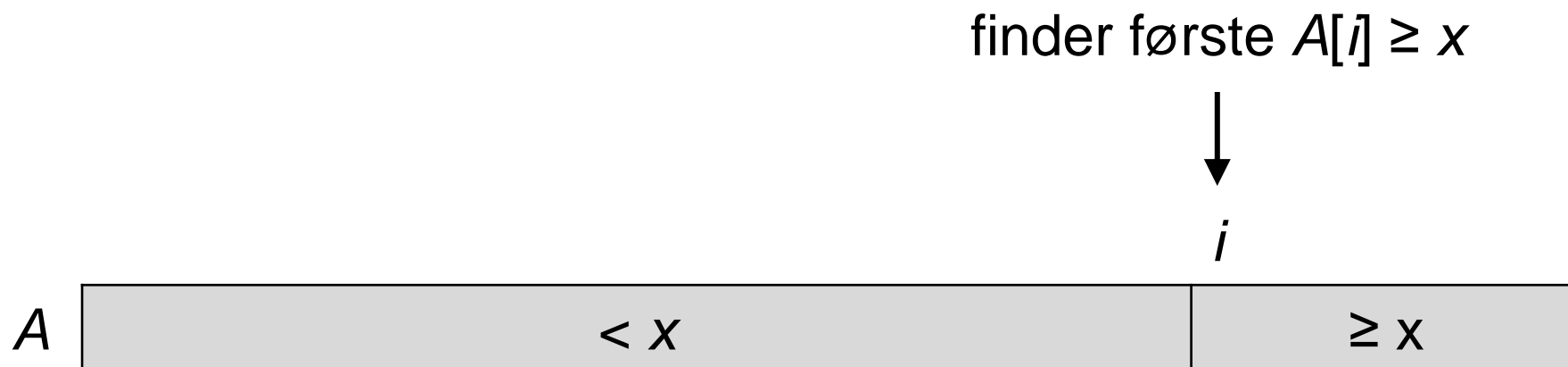
43. *Program for Binary Search*

The following procedure assumes that the elements of an array a are arranged in descending order, that is, $a[1] \geq a[2] \geq a[3] \geq \dots$. Given a number b and a subscript j such that $a[1] \geq b > a[j]$ the program determines in $1 + \log_2 j$ comparisons a subscript p for which $a[p] \geq b > a[p + 1]$.

```
procedure binary search (a, b, j, p);
  value j, b; integer j, p; real b; real array a;
begin integer p1;
      p := 1;
test for end: if j - p = 1 then go to M;
              p1 := (j + p) ÷ 2;
              if a[p1] ≥ b then p := p1 else j := p1;
              go to test for end;
      M:
```

Binære søgning i standard biblioteker

- Java [java.util.Collections.binarySearch](#)
- C++ [std::lower_bound](#)
- Python [bisect.bisect_left](#)

Søgning i sorteret liste – nedre grænse

3 7 9 11 13 27 33 37 42 89

For enhver algoritme kan man svare således at antallet af kandidater mindst er

$$n \rightarrow \lfloor n/2 \rfloor \rightarrow \lfloor \lfloor n/2 \rfloor / 2 \rfloor \rightarrow \lfloor \lfloor \lfloor n/2 \rfloor / 2 \rfloor / 2 \rfloor \rightarrow \dots \rightarrow 0$$

$n \geq 2^{\lfloor \log_2 n \rfloor} \Rightarrow$ efter k sammenligninger $\geq 2^{\lfloor \log_2 n \rfloor - k}$ kandidater
 \Rightarrow efter $\lfloor \log_2 n \rfloor$ sammenligninger mindst 1 kandidat tilbage

mindst $1 + \lfloor \log_2 n \rfloor$ sammenligninger

Problem 1.9

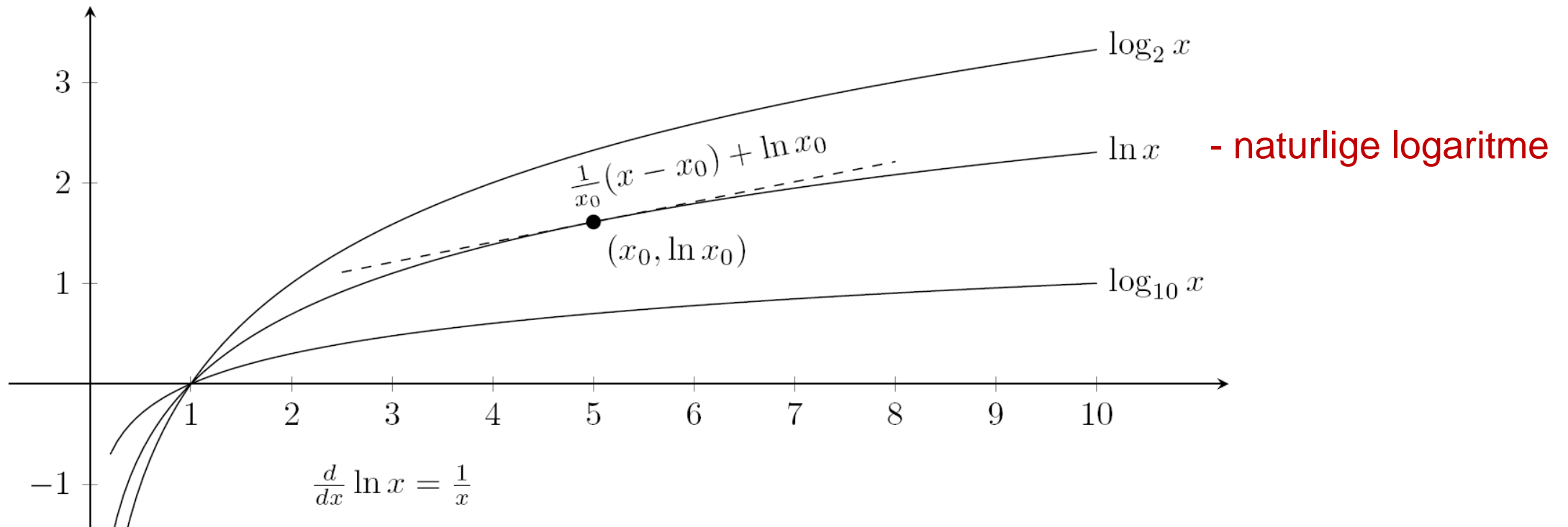
X	3	7	9	11	13	15	33	37	42	89
Y	4	6	8	18	23	27	51			

Givet X og Y sorteret, find det r -te mindste i $X \cup Y$

(det 9. mindste element er 15)

Logaritmer

Definition $y = \log_b x \Leftrightarrow b^y = x$

Logaritmer – regneregler

$$\log_b(x \cdot y) = \log_b x + \log_b y$$

$$\log_b(x/y) = \log_b x - \log_b y$$

$$\log_b(x^p) = p \cdot \log_b x$$

$$\log_b x = \frac{\log_a x}{\log_a b}$$

$$\log_b(b^p) = p$$

$$\frac{d}{dx} \ln x = \frac{1}{x}$$

$$\ln y = \int_1^y \frac{1}{x} dx$$

$$H_n - \ln n \rightarrow \gamma \quad \text{for } n \rightarrow \infty$$

Harmoniske tal $H_n = \sum_{i=1}^n \frac{1}{i}$

Euler-Mascheroni constant $\gamma = 0.577215664901\dots$

**Et algoritmisk eksempel
(der anvender binær søgning)**

**Patience Diff
&
Længste Voksende Delsekvenser**

```
A.c
#include <stdio.h>

// Frobs foo heartily
int frobnitz(int foo)
{
    int i;
    for(i = 0; i < 10; i++)
    {
        printf("You entered: %d\n", foo);
    }
}

int fact(int n)
{
    if(n > 1)
    {
        return fact(n-1) * n;
    }
    return 1;
}

int main(int argc, char *argv)
{
    frobnitz(fact(10));
}
```

```
B.c
#include <stdio.h>

int fib(int n)
{
    if(n < 2)
        return n;
    return fib(n-1) + fib(n-2);
}

int main(int argc, char *argv)
{
    printf("Your answer is: ");
    printf("%d\n", fib(10));
}
```

```
$ diff A.c B.c
3,4c3
< // Frobs foo heartily
< int frobnitz(int foo)
---
> int fib(int n)
6,7c5
<     int i;
<     for(i = 0; i < 10; i++)
---
>     if(n > 2)
9,10c7
<         printf("Your answer is: ");
<         printf("%d\n", foo);
---
>         return fib(n-1) + fib(n-2);
11a9
>     return 1;
14c12,13
< int fact(int n)
---
> // Frobs foo heartily
```

Recent Diffs

[Unsaved diff](#)[Clear diffs](#)Recent diffs are deleted
on refresh

Saved Diffs

No diffs yet

11 removals 10 additions

1. #include <stdio.h>

2.

3. // Frobs foo heartily

4. int frobnitz(int foo)

5. {

6. int i;

7. for(i = 0; i < 10; i++)

8. {

9. printf("Your answer is: ");

10. printf("%d\n", foo);

11. }

12. }

13.

14. int fact(int n)

15. {

16. if(n > 1)

17. {

18. return fact(n-1) * n;

19. }

20. return 1;

21. }

22.

23. int main(int argc, char **argv)

24. {

25. frobnitz(fact(10));

26. }

1. #include <stdio.h>

2.

3. int fib(int n)

4. {

5. if(n > 2)

6. {

7. return fib(n-1) + fib(n-2);

8. }

9. return 1;

10. }

11.

12. // Frobs foo heartily

13. int frobnitz(int foo)

14. {

15. int i;

16. for(i = 0; i < 10; i++)

17. {

18. printf("%d\n", foo);

19. }

20. }

21.

22.

22. int main(int argc, char **argv)

23. {

24. frobnitz(fib(10));

25. }

Text Compare!

Email this comparison

```
1 #include <stdio.h>
2
3 // Frobs foo heartily
4 int frobnitz(int foo)
5 {
6     int i;
7     for(i = 0; i < 10; i++)
8     {
9         printf("Your answer is: ");
10        printf("%d\n", foo);
11    }
12 }
13
14 int fact(int n)
15 {
16     if(n > 1)
17     {
18         return fact(n-1) * n;
19     }
20     return 1;
21 }
22
23 int main(int argc, char **argv)
24 {
25     frobnitz(fact(10));
26 }
27
```

```
1 #include <stdio.h>
2
3 int fib(int n)
4 {
5     if(n > 2)
6     {
7         return fib(n-1) + fib(n-2);
8     }
9     return 1;
10 }
11
12 // Frobs foo heartily
13 int frobnitz(int foo)
14 {
15     int i;
16     for(i = 0; i < 10; i++)
17     {
18         printf("%d\n", foo);
19     }
20 }
21
22 int main(int argc, char **argv)
23 {
24     frobnitz(fib(10));
25 }
26
```

Edit texts ...

Switch texts

Compare!

Clear all


```

1 #include <stdio.h>
2
3 // Frobs foo heartily
4 int frobnitz(int foo)
5 {
6     int i;
7     for(i = 0; i < 10; i++)
8     {
9         printf("Your answer is: ");
10        printf("%d\n", foo);
11    }
12 }
13
14 int fact(int n)
15 {
16     if(n > 1)
17     {
18         return fact(n-1) * n;
19     }
20     return 1;
21 }
22
23 int main(int argc, char **argv)
24 {
25     frobnitz(fact(10));
26 }
27

```

```

1 #include <stdio.h>
2
3 int fib(int n)
4 {
5     if(n > 2)
6     {
7         return fib(n-1) + fib(n-2);
8     }
9     return 1;
10 }
11
12 // Frobs foo heartily
13 int frobnitz(int foo)
14 {
15     int i;
16     for(i = 0; i < 10; i++)
17     {
18         printf("%d\n", foo);
19     }
20 }
21
22 int main(int argc, char **argv)
23 {
24     frobnitz(fib(10));
25 }
26

```


Patient Diff

(Bram Cohen, opfinder af BitTorrent)

- Forsøger at lave **læsbar og meningsfuldt output**
– frem for mindst mulig
- Anvendes i Bazaar versionskontrollsystemet
(bazaar-vcs.org)

Mindst mulig løsning findes senere i kurset vha. Dynamisk Programmering

```
A.c
00 00 #include <stdio.h>
01
11 02 // Frobs foo heartily
12 03 int frobnitz(int foo)
04 {
14 05     int i;
15 06     for(i = 0; i < 10; i++)
07     {
08         printf("Your answer is ");
17 09         printf("%d\n", foo);
10     }
11 }
12
13 int fact(int n)
14 {
15     if(n > 1)
16     {
17         return fact(n-1) * n;
18     }
08 19     return 1;
20 }
21
21 22 int main(int argc, char *
23 {
24     frobnitz(fact(10));
25 }
```

```
B.c
00 #include <stdio.h>
01
02 int fib(int n)
03 {
04     if(n > 2)
05     {
06         return fib(n-1) + fib(n-2);
07     }
08     return 1;
09 }
10
11 // Frobs foo heartily
12 int frobnitz(int foo)
13 {
14     int i;
15     for(i = 0; i < 10; i++)
16     {
17         printf("%d\n", foo);
18     }
19 }
```

Patience Diff

- 1) Find linjer der forekommer præcis én gang i begge tekster
- 2) Find længste voksende (fælles) delsekvens på disse
- 3) Gentag (rekursivt) på blokkende

Længste voksende delsekvens

(Problem 1.2)

~~30 63 73 80 59 63 41 78 68 82 53 31 22 74 6 38 99 57 43 60~~

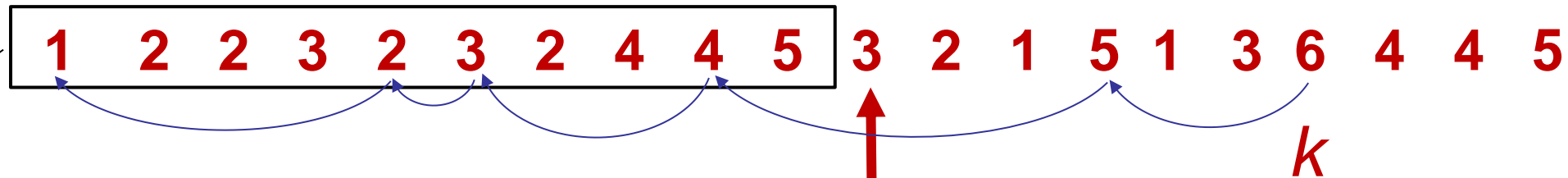
Opgave

Slet så få tal som muligt fra en liste af tal, så de resterende tal står i voksende orden

Længste voksende delsekvens

(Problem 1.2)

30 83 73 80 59 63 41 78 68 82 53 31 22 74 6 36 99 57 43 60

Længde	Mindste sidste element
1	30
2	41
3	63 53
4	68
5	82

= binær søgning

$\leq n \cdot (1 + \lfloor \log_2 k \rfloor)$ sammenligninger

Sætning (Erdős og Szekeres, 1935)

Enhver sekvens af n tal har en voksende eller aftagende delsekvens af længde mindst $\lceil \sqrt{n} \rceil$.

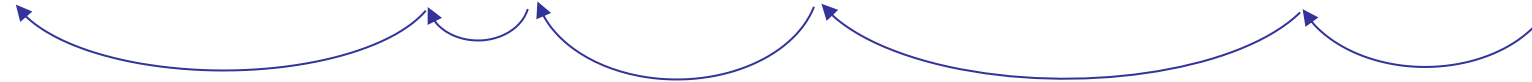
3 1 4 17 6 42 10 8 13 11 28 (voksende)

24 3 12 16 7 14 26 8 20 2 1 (aftagende)

Sætning (Erdős og Szekeres, 1935)

30 83 73 80 59 63 41 78 68 82 53 31 22 74 6 36 99 57 43 60

1 2 2 3 2 3 2 4 4 5 3 2 1 5 1 3 6 4 4 5

Længde	Mindste sidste element
1	30 22 6
2	83 73 59 41 31
3	80 63 53 36
4	78 68 57 43
5	82 74 60
6	99

Enten mange ($\geq \sqrt{n}$) rækker (lang voksende delsekvens) eller mindst én lang ($\geq \sqrt{n}$) række (lang aftagende delsekvens)

Algoritmer og Datastrukturer

Induktion og invarianter

Bevis ved induktion

- Vi ønsker at bevise en uendelig række udsagn

$$U_1, U_2, U_3, U_4, U_5, \dots, U_n, U_{n+1}, \dots$$

- F.eks. kan U_n være udsagnet: $\sum_{i=1}^n i^2 = \frac{n(n+1)(2n+1)}{6}$

Udsagnene kan **bevises v.h.a. induktionsprincippet**, ved at bevise følgende to udsagn:

1. Basis:

Vis at U_1 gælder

2. Induktionsskridt:

Antag for et $n \geq 1$ at U_n gælder (**induktionshypotese**)

og vis så at U_{n+1} gælder, dvs. vis at $U_n \Rightarrow U_{n+1}$

Eksempel: Bevis $\sum_{i=1}^n i = \frac{n(n+1)}{2}$

[CLRS A.1] (A.1)

- Basis $n = 1$: $\sum_{i=1}^1 i = 1 = \frac{1(1+1)}{2}$

- Induktionsskridt:

Induktionshypotese: $\sum_{i=1}^n i = \frac{n(n+1)}{2}$

Skal vise at: $\sum_{i=1}^{n+1} i = \frac{(n+1)((n+1)+1)}{2}$

Bevis: $\sum_{i=1}^{n+1} i = (n+1) + \sum_{i=1}^n i \stackrel{\text{i.h.}}{=} n+1 + \frac{n(n+1)}{2}$

$$= \frac{2(n+1) + n(n+1)}{2} = \frac{(2+n)(n+1)}{2}$$

$$= \frac{(n+1)((n+1)+1)}{2}$$

$ac + bc = (a+b)c$

□

Eksempel: Bevis $\sum_{i=0}^n 2^i = 2^{n+1} - 1$

[CLRS A.1] (A.6)

- Basis $n = 0$: $\sum_{i=0}^0 2^i = 2^0 = 1 = 2^{0+1} - 1$

- Induktionsskridt:

Induktionshypotese: $\sum_{i=0}^n 2^i = 2^{n+1} - 1$

Skal vise at: $\sum_{i=0}^{n+1} 2^i = 2^{(n+1)+1} - 1$

Bevis:

$$\sum_{i=0}^{n+1} 2^i = 2^{n+1} + \sum_{i=0}^n 2^i \stackrel{\text{i.h.}}{=} 2^{n+1} + 2^{n+1} - 1$$

$$= 2 \cdot 2^{n+1} - 1 = 2^{n+2} - 1 = 2^{(n+1)+1} - 1 \quad \square$$

Eksempel: Bevis $\sum_{i=0}^n x^i = \frac{x^{n+1}-1}{x-1}$

[CLRS A.1] (A.6)

- Basis $n = 0$: $\sum_{i=0}^0 x^i = x^0 = 1 = \frac{x^{0+1}-1}{x-1} \quad x \neq 1$
- Induktionsskridt:

Induktionshypotese: $\sum_{i=0}^n x^i = \frac{x^{n+1}-1}{x-1}$

Skal vise at: $\sum_{i=0}^{n+1} x^i = \frac{x^{(n+1)+1}-1}{x-1}$

Bevis:

$$\sum_{i=0}^{n+1} x^i = x^{n+1} + \sum_{i=0}^n x^i \stackrel{\text{i.h.}}{=} x^{n+1} + \frac{x^{n+1}-1}{x-1}$$

$$= \frac{(x-1)x^{n+1} + x^{n+1} - 1}{x-1} = \frac{x^{n+2} - 1}{x-1} = \frac{x^{(n+1)+1} - 1}{x-1} \quad \square$$

Eksempel: Bevis $\sum_{i=1}^n i^2 = \frac{n(n+1)(2n+1)}{6}$

[CLRS A.1] (A.4)

- Basis $n = 1$: $\sum_{i=1}^1 i^2 = 1 = \frac{1(1+1)(2 \cdot 1+1)}{6}$
- Induktionsskridt:

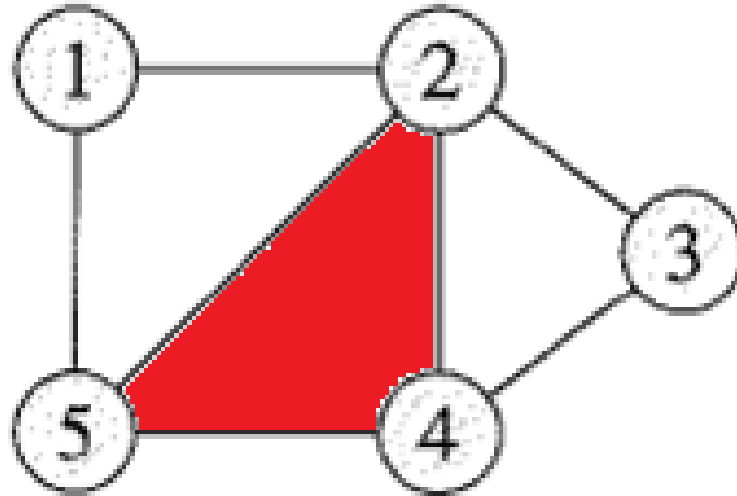
Induktionshypotese: $\sum_{i=1}^n i^2 = \frac{n(n+1)(2n+1)}{6}$

Skal vise at: $\sum_{i=1}^{n+1} i^2 = \frac{(n+1)((n+1)+1)(2(n+1)+1)}{6}$

$$\begin{aligned} \text{Bevis } \sum_{i=1}^{n+1} i^2 &= (n+1)^2 + \sum_{i=1}^n i^2 \\ \stackrel{\text{i.h.}}{=} (n+1)^2 + \frac{n(n+1)(2n+1)}{6} &= \frac{6(n+1)^2 + n(n+1)(2n+1)}{6} \\ &= \frac{(n+1)(2n^2 + 7n + 6)}{6} = \frac{(n+1)(n+2)(2n+3)}{6} \\ &= \frac{(n+1)((n+1)+1)(2(n+1)+1)}{6} \end{aligned}$$

□

Planar Grafer - Eulers formel

$$\begin{aligned} |V| &= 5 \text{ knuder} \\ |E| &= 7 \text{ kanter} \\ \# \text{ flader} &= 4 \end{aligned}$$

For en sammenhengende planar graf gælder:

Eulers formel:

$$|V| - |E| + \# \text{ flader} = 2$$

Korollar:

$$|E| \leq 3|V| - 6$$

(for $|V| \geq 3$,
ingen selvløkker,
ingen parallelle kanter)

invariant adjektiv

BØJNING -, -e

UDTALE ['envai,an'd]

OPRINDELSE første led latin *in-* i betydningen 'ikke-, u-'

Betydninger

uforanderlig; konstant – bl.a. inden for matematik

GRAMMATIK almindelig som substantiv fælleskøn

$i \leftarrow 0$

$x \leftarrow 100$

while $i \leq 10$ **do**

$x \leftarrow x + 7$

$i \leftarrow i + 1$

Løkke-invariant = udsagn

Eksempler på **I**

- $i \geq 0$
- $x \geq 100$
- $i \leq x$

{ I }

$x = 100 + 7 * i \wedge i \leq 11$
 $\wedge x$ og i er heltal

$i \leftarrow 0$

$x \leftarrow 100$

while $i \leq 10$ **do**

$x \leftarrow x + 7$

$i \leftarrow i + 1$

x' og i' er de nye værdier

$i=0 \wedge x=100 \rightarrow x = 100+7*i \wedge i \leq 11$

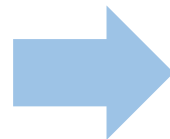
$x=100+7*i \wedge i \leq 11 \wedge i \leq 10$
 $\wedge x'=x+7 \wedge i'=i+1$

$\rightarrow x'=(100+7*i)+7 = 100+7*i' \wedge i' \leq 11$

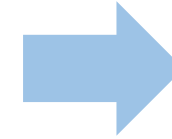
$\neg(i \leq 10) \wedge (x = 100+7*i \wedge i \leq 11) \rightarrow i = 11 \wedge x = 177$

En invariant **I** skal opfylde

- 1) Når løkken nås første gang, så er **I** opfyldt
- 2) Hvis **I** er opfyldt før løkken udføres, så er **I** opfyldt efter en udførelse af løkken

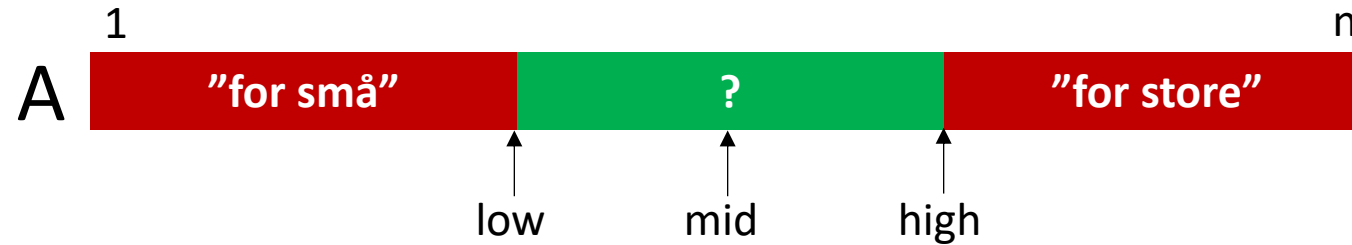

I gælder automatisk når vi kommer ud af løkken

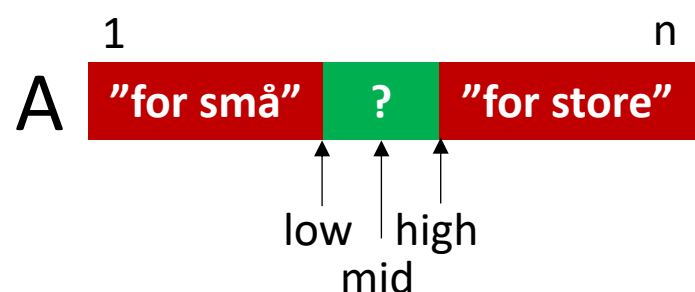
Udnyt **I** og at løkke-betingelsen er forkert når vi er færdig til at drage en konklusion

Binær søgning (i sorteret array)


```
<< initialize >>  
{ I } while << loop condition >> do  
    mid ← << f(low,high) >>  
    << update >>
```

Binær søgning (i sorteret array)


```
<< initialize >>  
{ I } while << loop condition >> do  
    mid ← << f(low,high) >>  
    << update >>
```

I_1 : $(A[i] < x \text{ for } 1 \leq i \leq \text{low}) \wedge (x < A[i] \text{ for } \text{high} \leq i \leq n)$

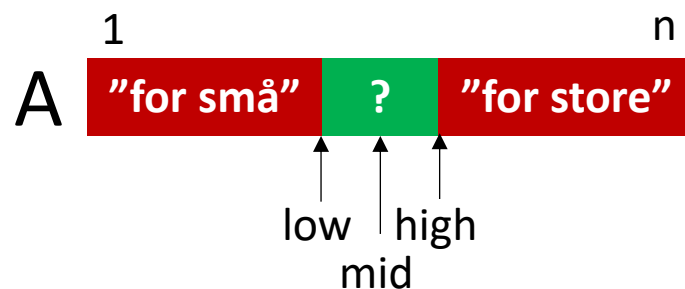
I_2 : $(A[i] < x \text{ for } 1 \leq i \leq \text{low}) \wedge (x \leq A[i] \text{ for } \text{high} \leq i \leq n)$

I_3 : $(A[i] < x \text{ for } 1 \leq i < \text{low}) \wedge (x \leq A[i] \text{ for } \text{high} < i \leq n)$

I_4 : $(A[i] < x \text{ for } 1 \leq i < \text{low}) \wedge (x \leq A[i] \text{ for } \text{high} \leq i \leq n)$

...

Binær søgning (i sorteret array)


```
low ← 1; high ← n
{ I } while low ≤ high do
    mid ← ⌊low + (high - low) / 2⌋
    if A[mid] < x then
        low ← mid + 1
    else
        high ← mid - 1
```

I: $(A[i] < x \text{ for } 1 \leq i < \text{low}) \wedge (x \leq A[i] \text{ for } \text{high} < i \leq n)$

Algoritme POWER(x, p)

Inputbetingelse : Heltal $x \geq 0$ og $p \geq 0$

Outputkrav : $r = x^p$

Metode : $r \leftarrow 1$;

{I} while $p \geq 1$ **do**

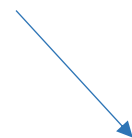
if p lige **then**

$x \leftarrow x * x$; $p \leftarrow p/2$

else

$r \leftarrow r * x$; $p \leftarrow p - 1$

$p_0 =$ værdien af p i starten

	Ja	Nej
$p \leq p_0$	☒	☐
$x^p = r$	☐	☒
$x \leq x_0$	☐	☒
$r \cdot x_0^{p_0} = x^p$	☐	☒
$x_0^{p_0} = r \cdot x^p$	☒	☐

Algoritme LOG2(n)

Inputbetingelse : Heltal $n \geq 2$

Outputkrav : $r = \text{intlog}(n) = \lfloor \log_2 n \rfloor$

Metode : $i \leftarrow 1;$

$r \leftarrow 1;$

$p \leftarrow 2;$

$\{I\}$ while $2p \leq n$ do

if $p * p \leq n$ then

$p \leftarrow p * p;$

$r \leftarrow 2 * r$

else

$p \leftarrow 2 * p;$

$r \leftarrow r + 1$

	Ja	Nej
$1 \leq r < p$	☒	☐
$2p \leq n$	☐	☒
$p = 2^r$	☒	☐
$p = 2r$	☐	☒
$p = 2^{\text{intlog}(p)}$	☒	☐

Invarianter

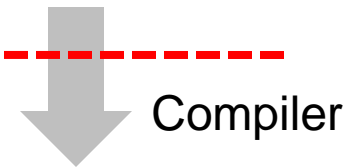
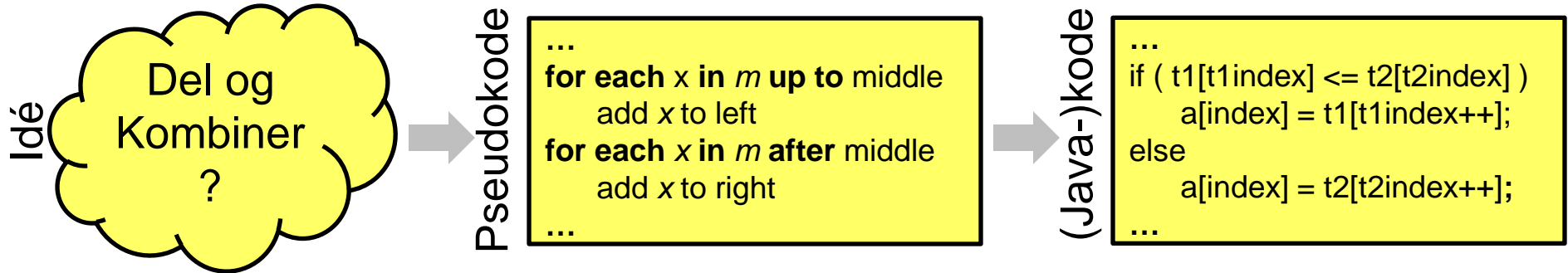
- Værktøj til analyse af tilstandene i en løkke i en algoritme
- Designværktøj "Invariant \rightarrow kode"
- Kan indfange essentielle egenskaber ved en datastrukturens tilstand

Algoritmer og Datastrukturer

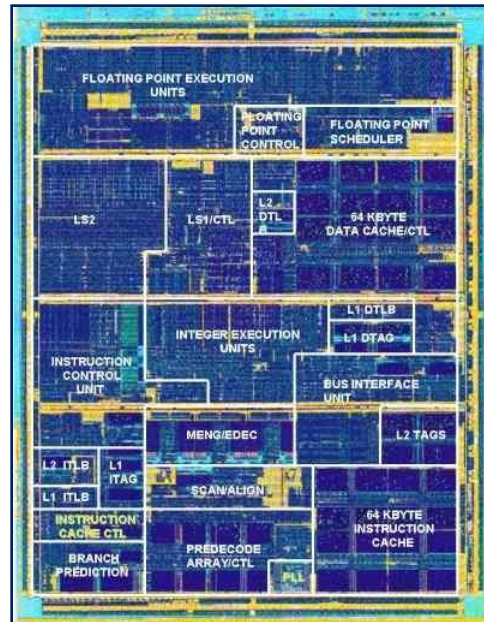
Analyseværktøjer, RAM model,
Insertion-Sort, O-notation
[CLRS, 1-3.2]

**Hvad er udførelstiden
for en algoritme?**

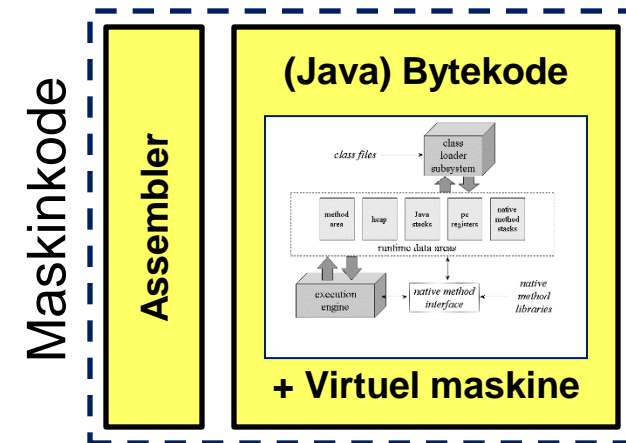
Fra Idé til Programudførelse

- Mikrokode
- Virtuel hukkomelse/
TLB
- L1, L2,... cache
- Branch Prediction
- Pipelining
- ...

Program-udførelse

Maskiner har forskellig hastighed...

Maskine	Tid (sek)
camel19	8.9
molotov	10.2
harald	26.2
gorm	7.8

Tid for at sortere linierne i en 65 MB web log på forskellige maskiner på Institut for Datalogi

Idé:

Argumenter om algoritmer uafhængig af maskine

Design af Algoritmer

Korrekt algoritme

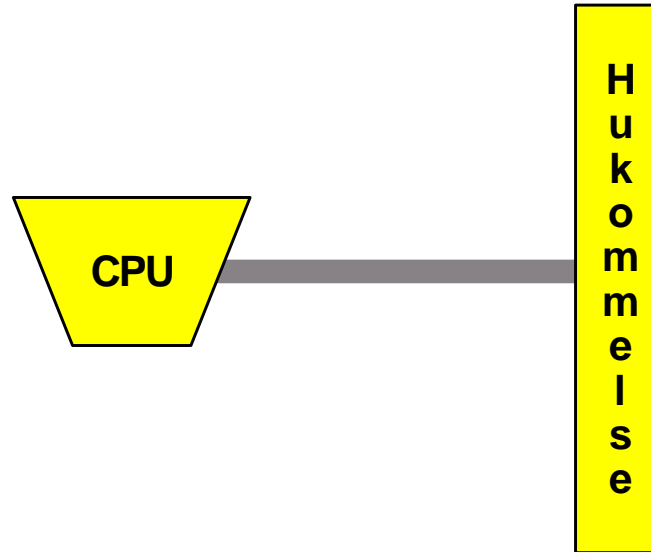
- algoritmen **standser** på alle input
- output er det **rigtige** på alle input

Effektivitet

- Optimer algoritmerne mod at bruge **minimal** tid, plads, additioner,... eller **maximal** parallelisme...
- $\sim n^2$ er bedre end $\sim n^3$: **asymptotisk tid**
- Mindre vigtig : **konstanterne**
- Resouceforbrug: **Worst-case** eller **gennemsnitlig**?

RAM Modellen

(Random Access Machine)

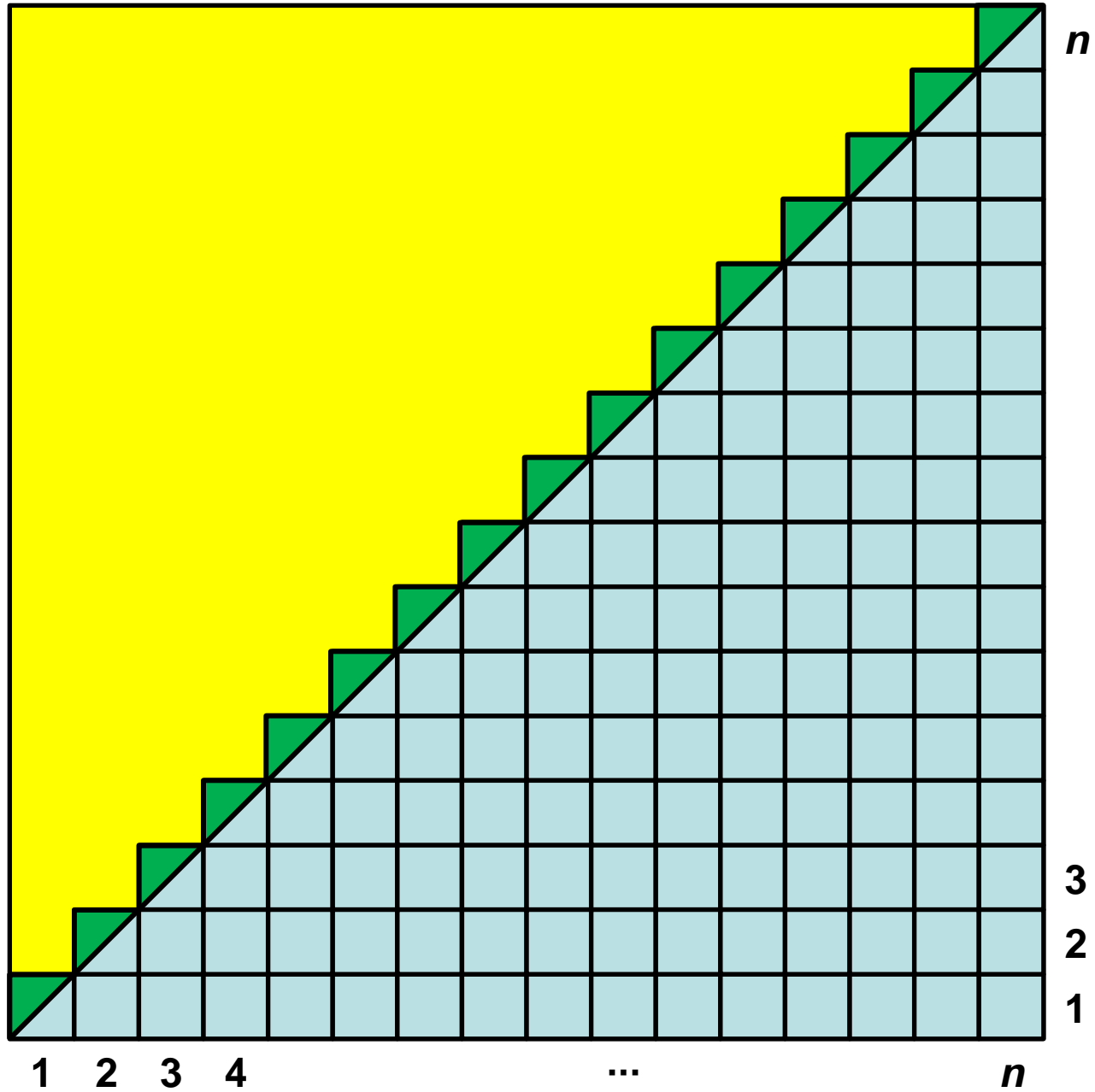
- Beregninger sker i CPU
- Data gemmes i hukommelsen
- Basale operationer tager **1 tidsenhed**:
+, -, *, AND, OR, XOR, **get(i)**, **set(i,v)**, ...
- Et maskinord indeholder **$c \cdot \log n$ bits**

Eksempel: Insertion-Sort

INSERTION-SORT(A)

```
1  for  $j = 2$  to  $A.length$ 
2       $key = A[j]$ 
3      // Insert  $A[j]$  into the sorted sequence  $A[1 .. j - 1]$ .
4       $i = j - 1$ 
5      while  $i > 0$  and  $A[i] > key$ 
6           $A[i + 1] = A[i]$ 
7           $i = i - 1$ 
8       $A[i + 1] = key$ 
```

$$\begin{aligned} 1 + 2 + \dots + n \\ &= \frac{n^2}{2} + \frac{n}{2} \\ &= \frac{n(n+1)}{2} \end{aligned}$$

Insertion-Sort (C)

```
insertion(int a[], int N)
{ int i, j, key;

  for(j=1; j < N; j++)
  { key = a[j];
    i = j-1;
    while( i>=0 && a[i] > key )
      { a[i+1] = a[i];
        i--;
      }
    a[i+1] = key;
  }
}
```

```
insertion:
pushl   %ebp
movl   %esp, %ebp
pushl   %edi
pushl   %esi
pushl   %ebx
subl   $12, %esp
cmpl   $1, 12(%ebp)
jle    .L3
movl   8(%ebp), %edx
xorl   %ebx, %ebx
movl   8(%ebp), %eax
movl   $1, -16(%ebp)
movl   4(%edx), %edx
addl   $4, %eax
movl   %eax, -20(%ebp)
movl   %edx, -24(%ebp)
.p2align 4,,7
.L6:
movl   8(%ebp), %ecx
leal   0(%ebx,4), %esi
movl   (%ecx,%ebx,4), %eax
cmpl   -24(%ebp), %eax
jle    .L8
movl   %ecx, %edi
leal   -4(%esi), %ecx
leal   (%ecx,%edi), %edx
jmp    .L9
.p2align 4,,7
.L16:
movl   (%edx), %eax
movl   %ecx, %esi
subl   $4, %edx
subl   $4, %ecx
cmpl   -24(%ebp), %eax
jle    .L8
.L9:
movl   -20(%ebp), %edi
subl   $1, %ebx
movl   %eax, (%edi,%esi)
jns    .L16
.L8:
movl   -16(%ebp), %edi
movl   8(%ebp), %edx
leal   (%edx,%edi,4), %eax
.L5:
movl   -24(%ebp), %ecx
movl   -20(%ebp), %edx
addl   $1, -16(%ebp)
movl   -16(%ebp), %edi
movl   %ecx, (%edx,%ebx,4)
cmpl   %edi, 12(%ebp)
jle    .L3
movl   4(%eax), %edx
movl   %edi, %ebx
addl   $4, %eax
subl   $1, %ebx
movl   %edx, -24(%ebp)
jns    .L6
jmp    .L5
.L3:
addl   $12, %esp
popl   %ebx
popl   %esi
popl   %edi
popl   %ebp
ret
```

Eksempel: Insertion-Sort

- Eksempel på **pseudo-kode**
- Detaljeret analyse – stort arbejde
- Tid: **worst-case** ($\sim n^2$) og **best-case** ($\sim n$) meget forskellige
- Tid: **gennemsnitlige** ($\sim n^2$)
- Hurtigere på \sim sorterede input: **adaptive**

Asymptotisk notation

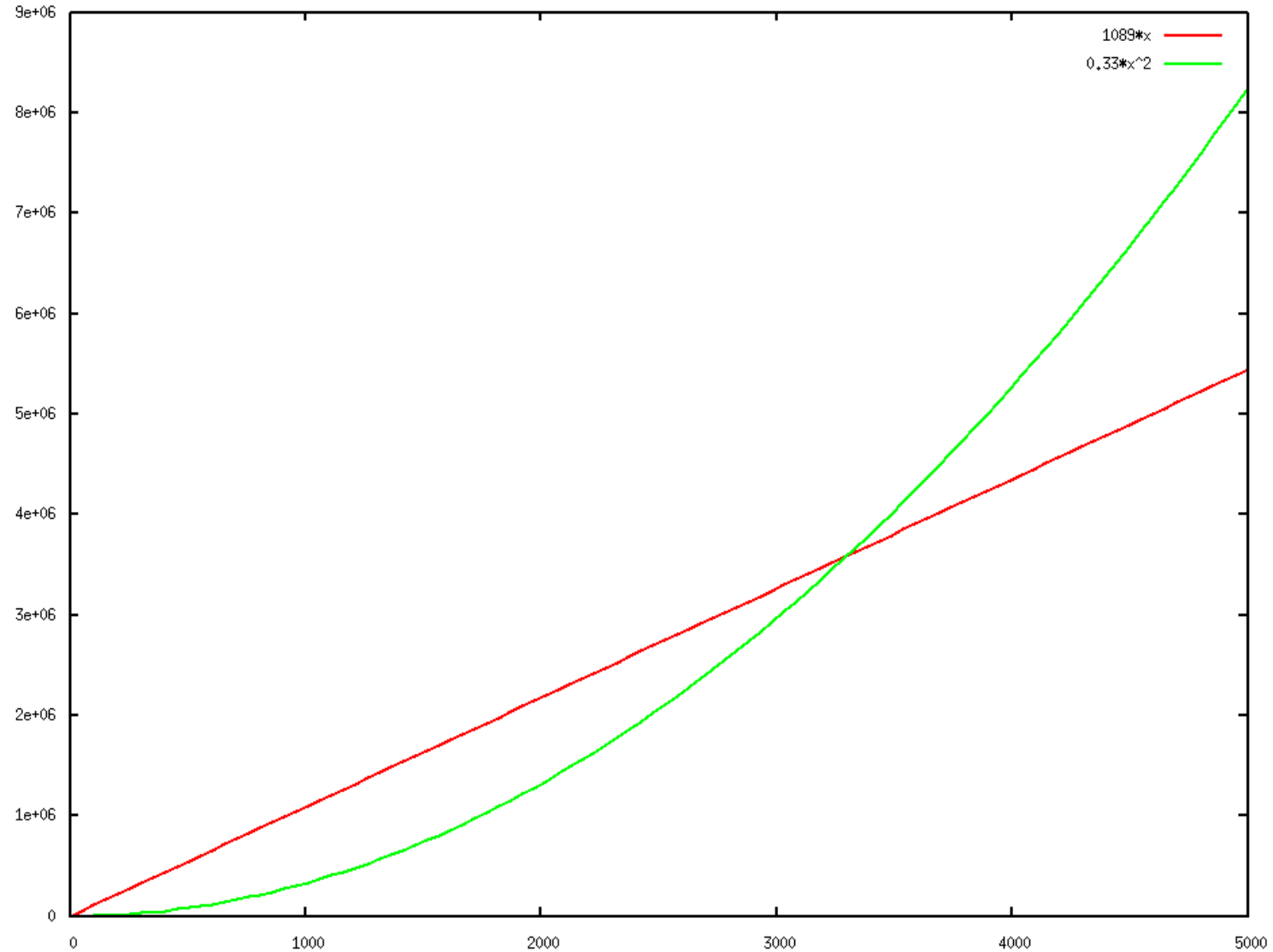
- Grundlæggende antagelse:
 - $\sim n^2$ er bedre end $\sim n^3$
 - Konstanter ikke vigtige
- **Matematisk formel** måde at arbejde med " \sim "
- Eksempler:

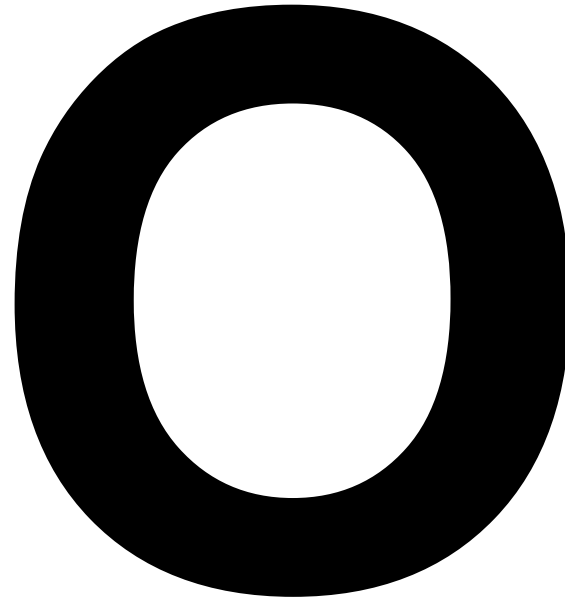
$$87 \cdot n^2 \quad " \leq " \quad 12 \cdot n^3$$

$$1089 \cdot n \quad " \leq " \quad 0.33 \cdot n^2$$

$$7 \cdot n^2 + 25 \cdot n \quad " \leq " \quad n^2$$

$1089 \cdot x$ VS $0.33 \cdot x^2$

- notation

... og vennerne

Ω (store omega)

Θ (theta)

ω (lille omega)

o (lille o)

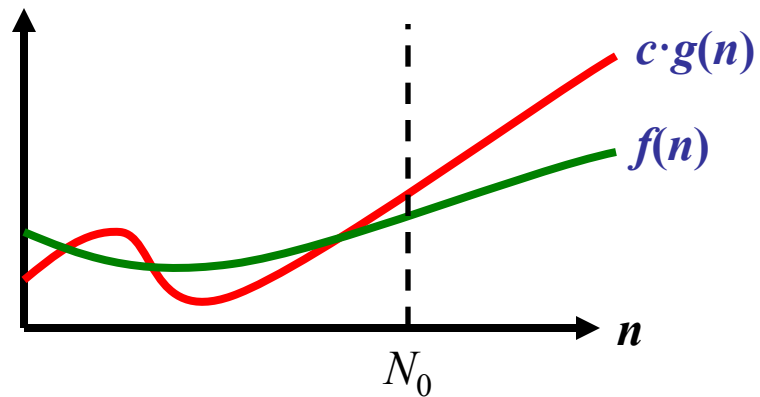
O-notation

Definition: $f(n) = O(g(n))$

hvis $f(n)$ og $g(n)$ er funktioner $N \rightarrow R$ og

findes $c > 0$ og N_0 så for alle $n \geq N_0$:

$$f(n) \leq c \cdot g(n)$$

Intuitivt: $f(n)$ er "mindre end er lig med" $g(n)$, eller $g(n)$ "dominerer" $f(n)$

O-notation

$O(g(n))$ er **mængden af funktioner** der asymptotisk er begrænset af $g(n)$

Datalogi notation	Matematik notation
$f(n) = O(g(n))$	$f(n) \in O(g(n))$
$O(f(n)) = O(g(n))$	$O(f(n)) \subseteq O(g(n))$
Eksempler: <ul style="list-style-type: none">• $n^2 = O(n^3)$• $O(n^3) = n^2$• $O(n^2) = O(n^3)$• $O(n^3) = O(n^2)$	

Eksempel: Insertion-Sort

INSERTION-SORT(A)

```
1  for  $j = 2$  to  $A.length$ 
2       $key = A[j]$ 
3      // Insert  $A[j]$  into the sorted sequence  $A[1 .. j - 1]$ .
4       $i = j - 1$ 
5      while  $i > 0$  and  $A[i] > key$ 
6           $A[i + 1] = A[i]$ 
7           $i = i - 1$ 
8       $A[i + 1] = key$ 
```

Tid $O(n^2)$

Eksempler : O - regneregler

$$f(n) = O(g(n)) \rightarrow c \cdot f(n) = O(g(n))$$

$$f_1(n) = O(g_1(n)) \text{ og } f_2(n) = O(g_2(n)) \rightarrow$$

$$f_1(n) + f_2(n) = O(\max(g_1(n), g_2(n)))$$

$$f_1(n) \cdot f_2(n) = O(g_1(n) \cdot g_2(n))$$

$$c_k \cdot n^k + c_{k-1} \cdot n^{k-1} + \dots + c_2 \cdot n^2 + c_1 \cdot n + c_0 = O(n^k)$$

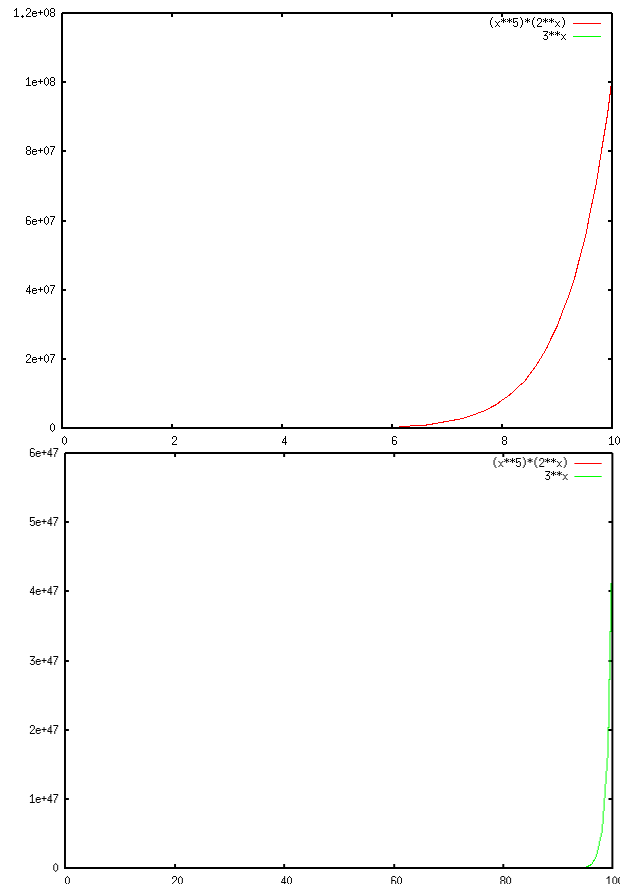
for positive monotone funktioner

Eksempler : O

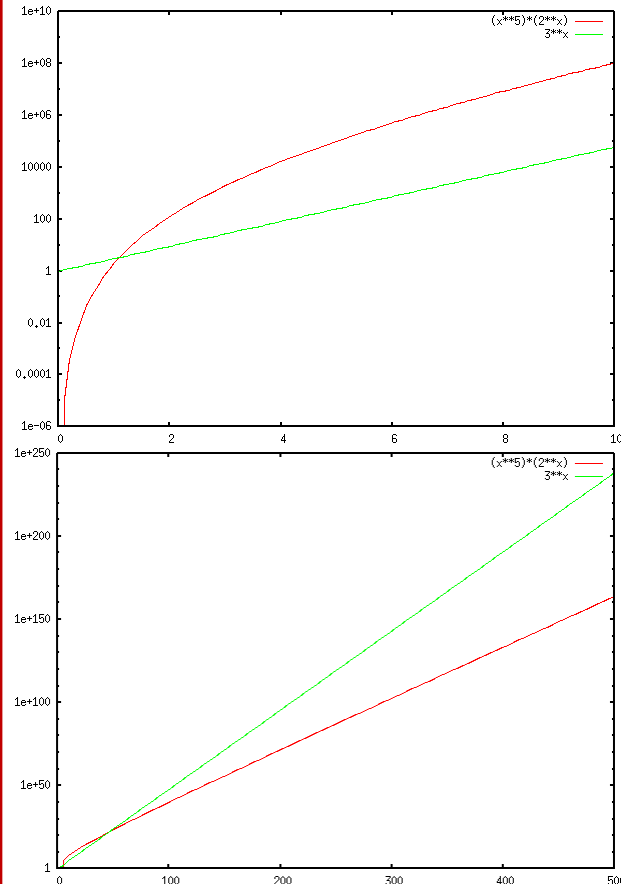
- $3 \cdot n^2 + 7 \cdot n = O(n^2)$
- $n^2 = O(n^3)$
- $\log_2 n = O(n^{0.5})$
- $(\log_2 n)^3 = O(n^{0.1})$
- $n^2 \cdot \log_2 n + 7 \cdot n^{2.5} = O(n^{2.5})$
- $2^n = O(3^n)$
- $n^5 \cdot 2^n = O(3^n)$

Visuel test af $n^5 \cdot 2^n = O(3^n)$?

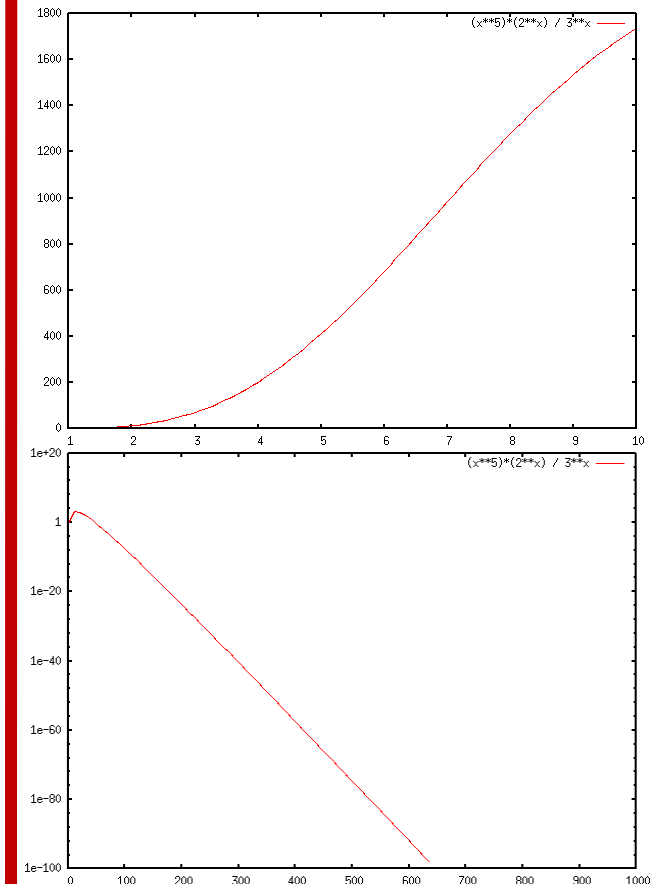
Plot af de to funktioner
– ikke særlig informativ

Plot af de to funktioner
med logaritmisk y-akse
– første plot misvisende

Plot af brøken mellem
de to funktioner
– første plot misvisende

Bevis for $n^5 \cdot 2^n = O(3^n)$

Vis $n^5 \cdot 2^n \leq c \cdot 3^n$ for $n \geq N_0$ for passende valg af c og N_0

Bevis:

$$(5/\log_2(3/2))^2 \leq n$$

for $n \geq 73$

$$\Downarrow 5/\log_2(3/2) \leq \sqrt{n} = n/\sqrt{n} \leq n/\log_2 n$$

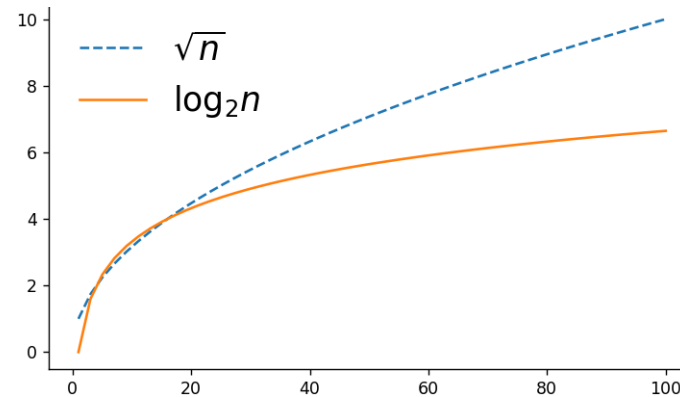
da $\sqrt{n} \geq \log_2 n$ for $n \geq 17$

$$\Downarrow 5 \cdot \log_2 n \leq n \cdot \log_2(3/2)$$

$$\Downarrow \log_2(n^5) \leq \log_2(3/2)^n$$

$$\Downarrow n^5 \leq (3/2)^n = 3^n / 2^n$$

$$\Downarrow n^5 \cdot 2^n \leq 3^n$$

Dvs. det ønskede gælder for $c = 1$ og $N_0 = 73$. □

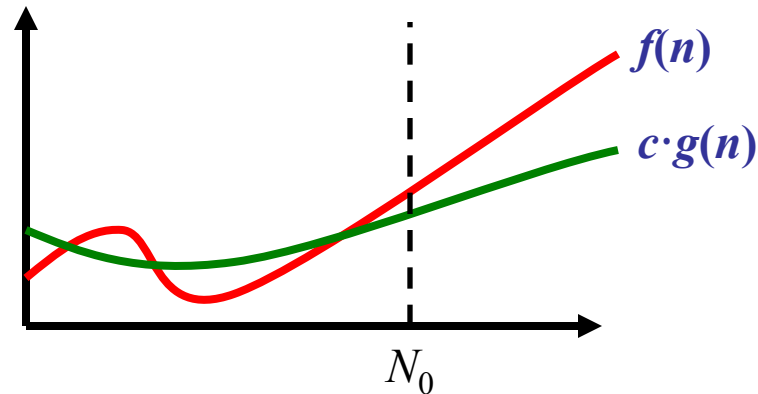
Sætning $\text{poly}(n) \cdot a^n = O(b^n)$ for alle $1 \leq a < b$

Ω –notation (Omega)

Definition: $f(n) = \Omega(g(n))$

hvis $f(n)$ og $g(n)$ er funktioner $N \rightarrow R$ og findes $c > 0$ og N_0 så for alle $n \geq N_0$:

$$f(n) \geq c \cdot g(n)$$

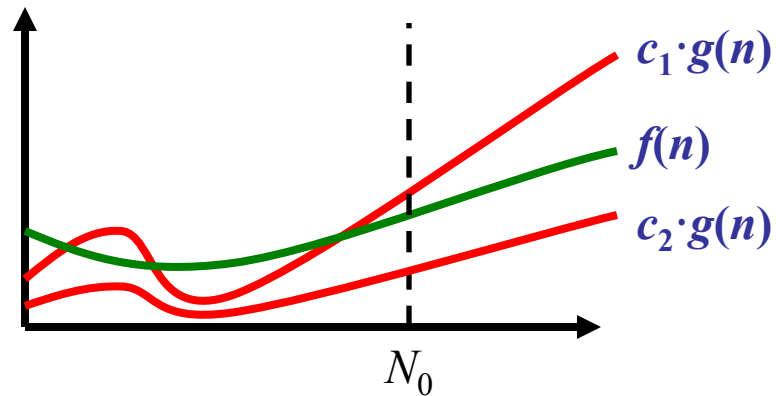

Intuitivt: $f(n)$ er "større end er lig med" $g(n)$, eller $g(n)$ er "domineret af" $f(n)$

Θ -notation (Theta)

Definition: $f(n) = \Theta(g(n))$

hvis $f(n) = O(g(n))$ og $f(n) = \Omega(g(n))$

Intuitivt: $f(n)$ og $g(n)$ er "asymptotisk ens"

o-notation (lille o)

Definition: $f(n) = o(g(n))$

hvis $f(n)$ og $g(n)$ er funktioner $N \rightarrow R$ og

for alle $c > 0$, findes N_0 så for alle $n \geq N_0$:

$$f(n) \leq c \cdot g(n)$$

Intuitivt: $f(n)$ er "skarpt mindre end" $g(n)$

ω -notation (lille omega)

Definition: $f(n) = \omega(g(n))$

hvis $f(n)$ og $g(n)$ er funktioner $N \rightarrow R$ og

for alle $c > 0$, findes N_0 så for alle $n \geq N_0$:

$$f(n) \geq c \cdot g(n)$$

Intuitivt: $f(n)$ er "skarpt større end" $g(n)$

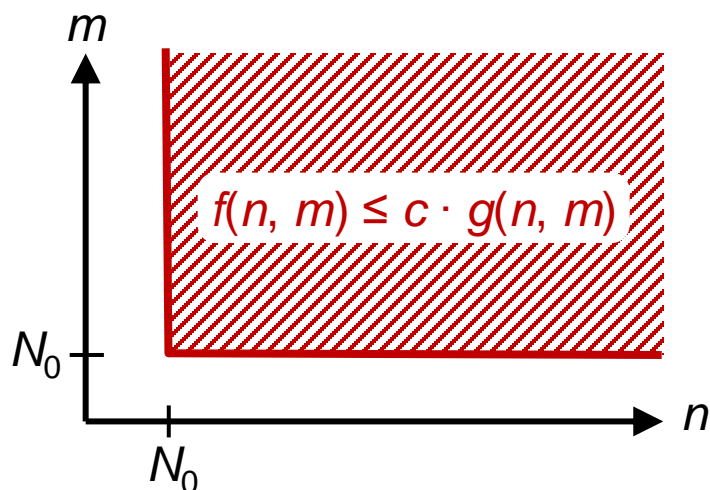
O-notation i flere variable

Vi vil gerne kunne skrive

$$3n^2 \cdot m + 7n \cdot m = O(n^2 \cdot m)$$

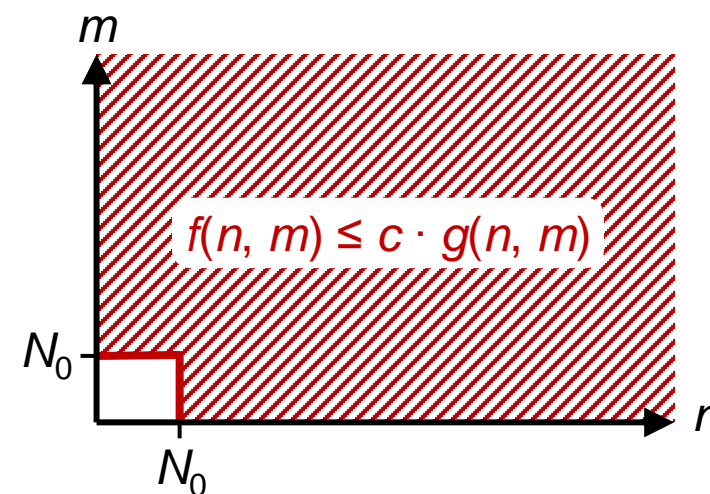
Litteraturen er dog ikke præcis / konsistent...

$$f(n, m) = O(g(n, m)) \quad ?$$

$$\exists c \exists N_0 \forall n \forall m: n \geq N_0 \wedge m \geq N_0 \Rightarrow f(n, m) \leq c \cdot g(n, m)$$

eller
?

$$\exists c \exists N_0 \forall n \forall m: n \geq N_0 \vee m \geq N_0 \Rightarrow f(n, m) \leq c \cdot g(n, m)$$

Algoritme Analyse

- RAM model
- O-notation

... behøver ikke at beskrive og analysere algoritmer i detaljer !

Algoritmer og Datastrukturer

Merge-Sort [CLRS, kapitel 2.3]

Heaps [CLRS, kapitel 6]

Merge-Sort

(Eksempel på Del-og-kombiner)

MERGE-SORT(A, p, r)

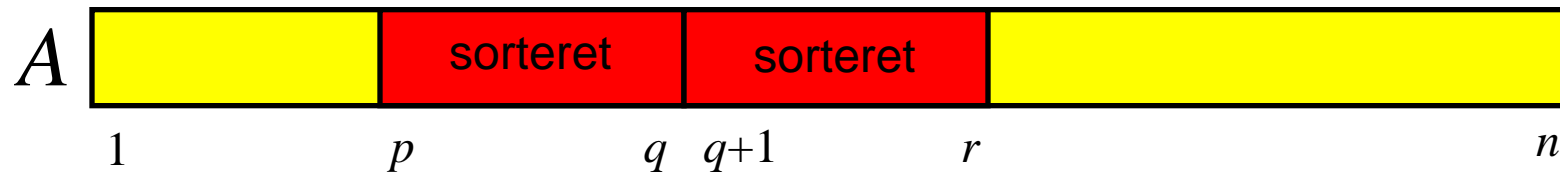
1 **if** $p < r$

2 $q = \lfloor (p + r)/2 \rfloor$

3 MERGE-SORT(A, p, q)

4 MERGE-SORT($A, q + 1, r$)

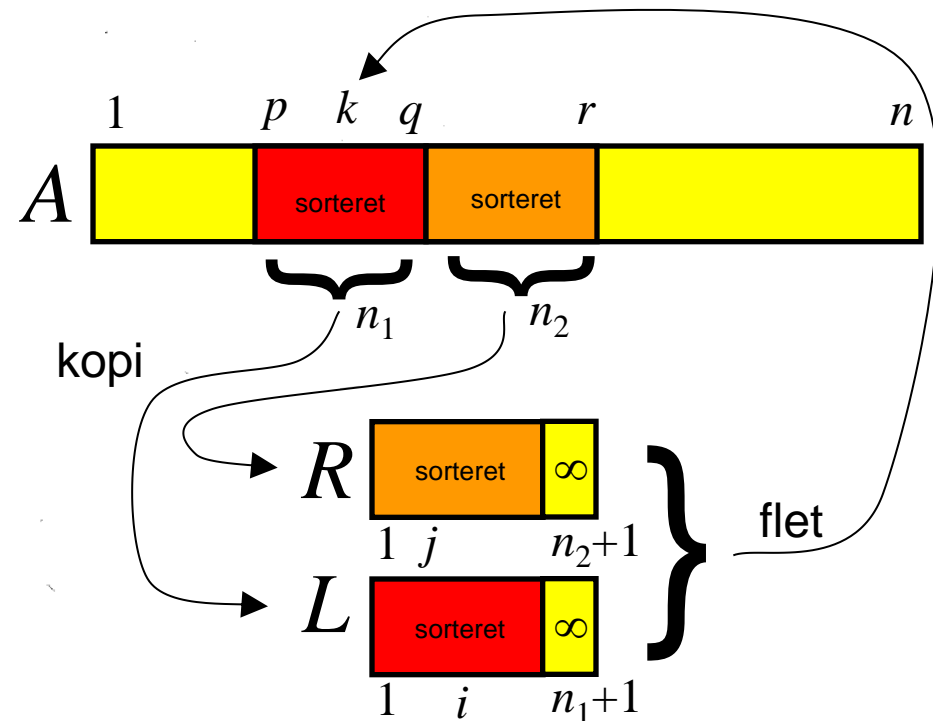
5 MERGE(A, p, q, r)

I starten kaldes MERGE-SORT($A, 1, n$)

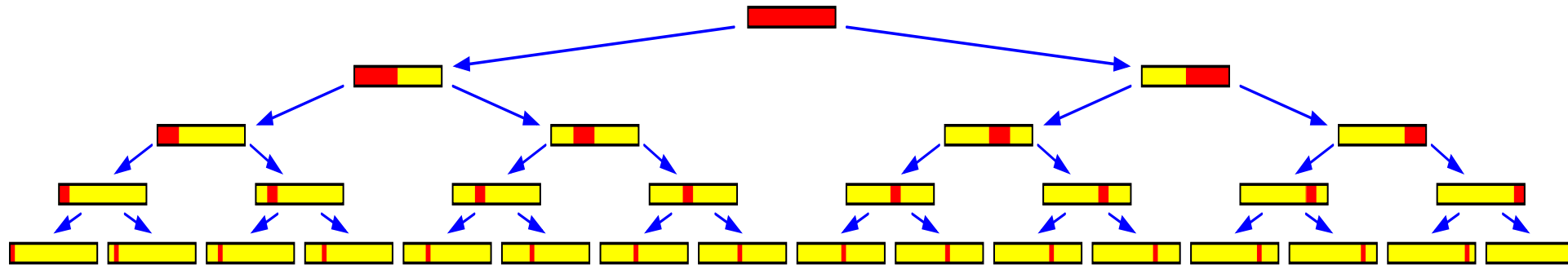
MERGE(A, p, q, r)

```
1   $n_1 = q - p + 1$ 
2   $n_2 = r - q$ 
3  let  $L[1..n_1 + 1]$  and  $R[1..n_2 + 1]$  be new arrays
4  for  $i = 1$  to  $n_1$ 
5       $L[i] = A[p + i - 1]$ 
6  for  $j = 1$  to  $n_2$ 
7       $R[j] = A[q + j]$ 
8   $L[n_1 + 1] = \infty$ 
9   $R[n_2 + 1] = \infty$ 
10  $i = 1$ 
11  $j = 1$ 
12 for  $k = p$  to  $r$ 
13     if  $L[i] \leq R[j]$ 
14          $A[k] = L[i]$ 
15          $i = i + 1$ 
16     else  $A[k] = R[j]$ 
17          $j = j + 1$ 
```


Merge-Sort : Analyse

Rekursionstræet

Observation

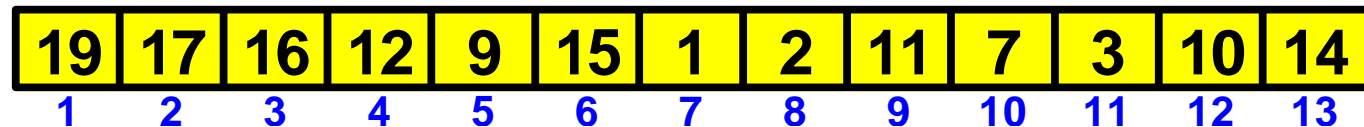
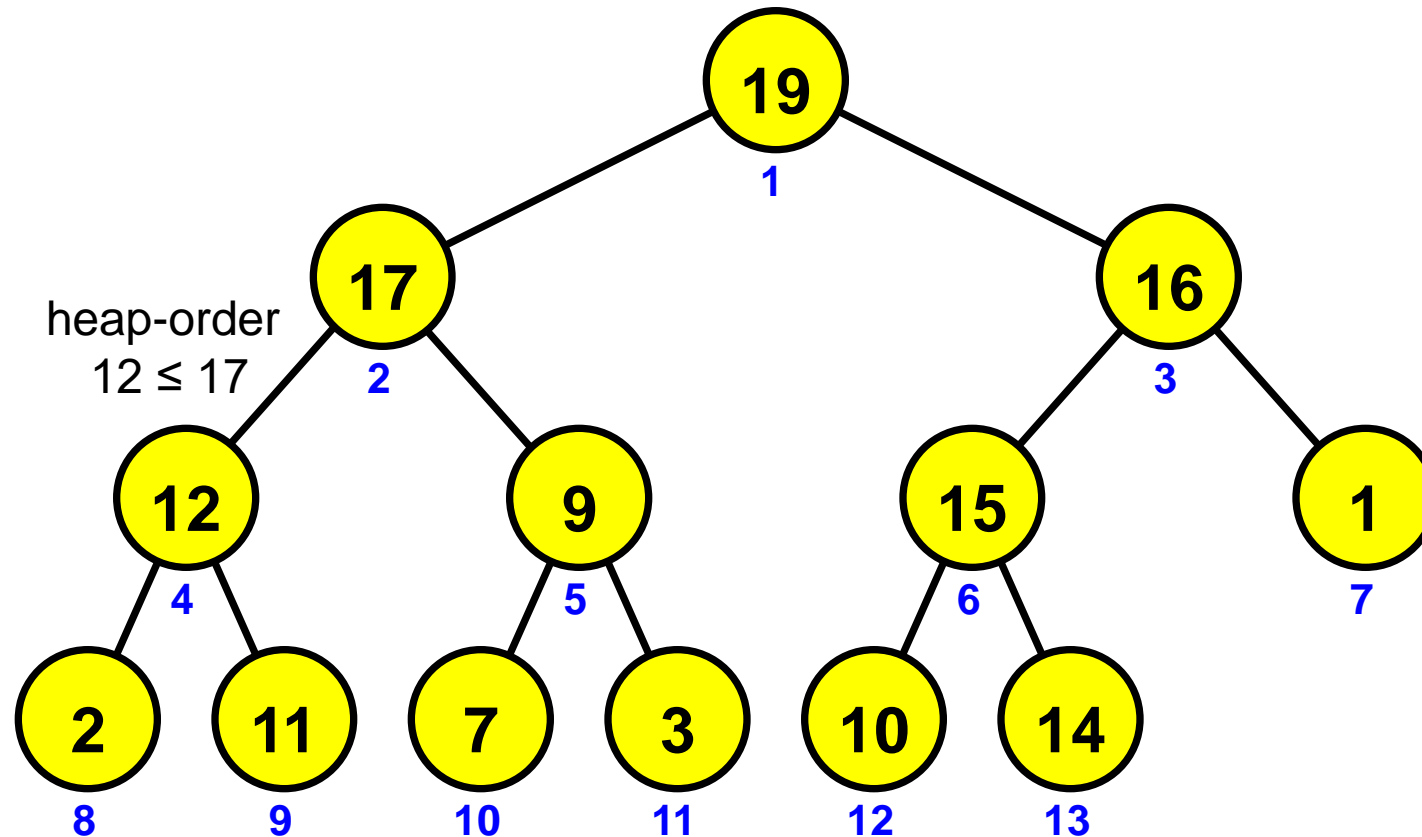
Samlet arbejde per lag er $O(n)$

Arbejde

$$O(n \cdot \# \text{ lag}) = O(n \cdot \log_2 n)$$

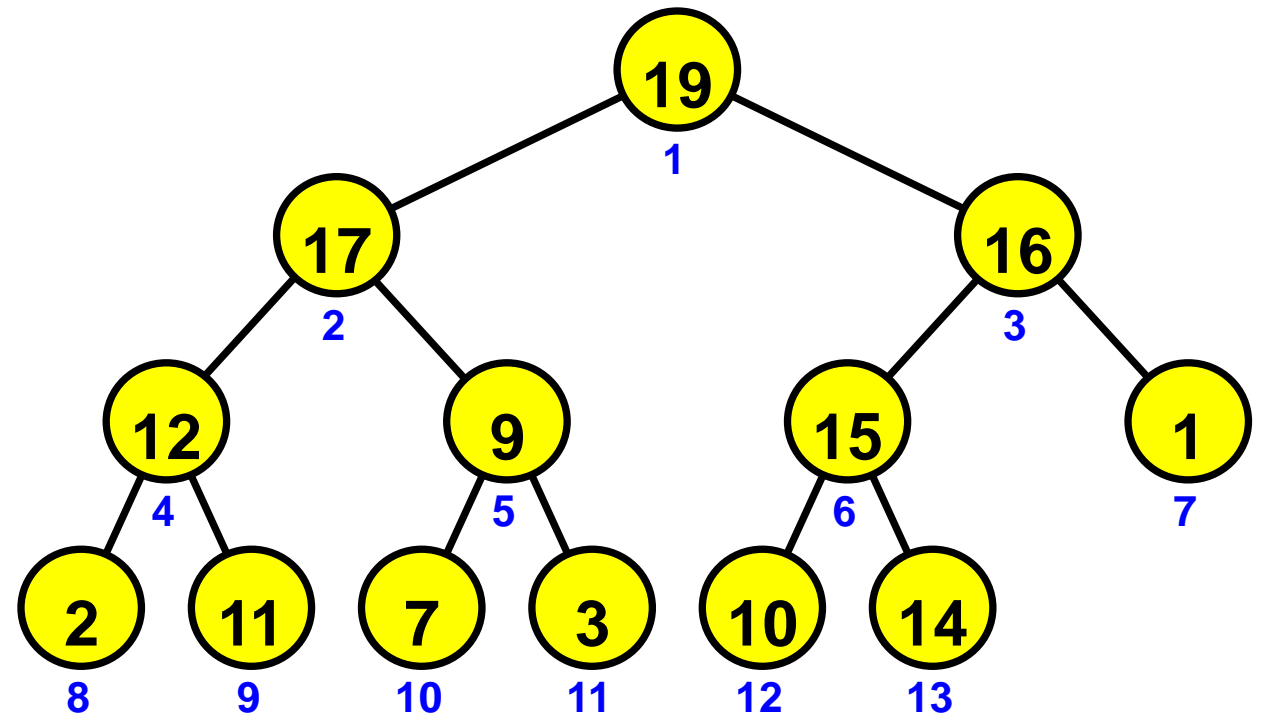
Heap-Sort

Binær (Max-)Heap

Max-heap : Egenskaber

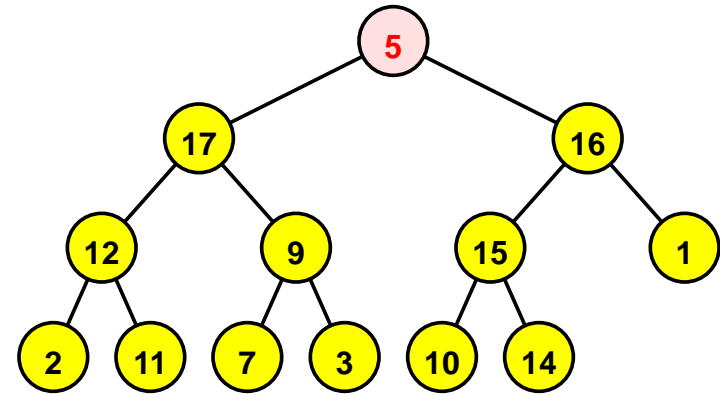
- Roden : knude 1
- Børn til knude i : $2i$ og $2i+1$
- Faren til knude i : $\lfloor i / 2 \rfloor$
- Dybde : $1 + \lfloor \log_2 n \rfloor$
(n = antal elementer)

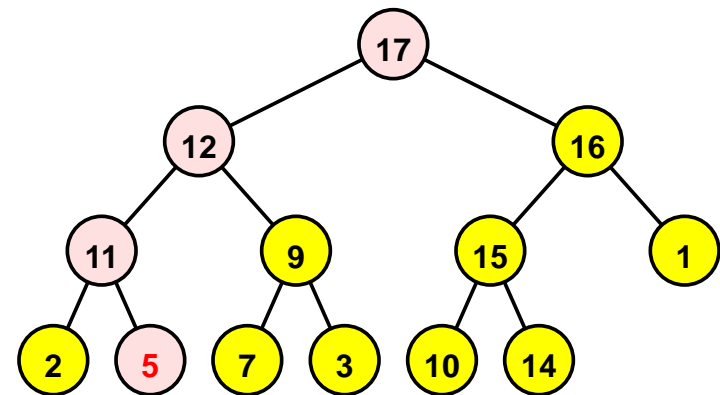
Max-Heapify

MAX-HEAPIFY(A, i)

```
1   $l = \text{LEFT}(i)$ 
2   $r = \text{RIGHT}(i)$ 
3  if  $l \leq A.\text{heap-size}$  and  $A[l] > A[i]$ 
4       $\text{largest} = l$ 
5  else  $\text{largest} = i$ 
6  if  $r \leq A.\text{heap-size}$  and  $A[r] > A[\text{largest}]$ 
7       $\text{largest} = r$ 
8  if  $\text{largest} \neq i$ 
9      exchange  $A[i]$  with  $A[\text{largest}]$ 
10     MAX-HEAPIFY( $A, \text{largest}$ )
```


Før

Efter

Tid $O(\log n)$

Heap-Sort

BUILD-MAX-HEAP(A)

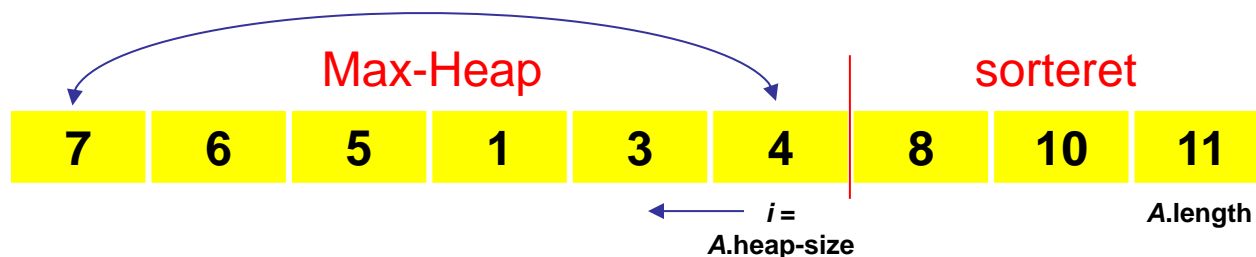
```
1  $A.heap-size = A.length$ 
2 for  $i = \lfloor A.length/2 \rfloor$  downto 1
3     MAX-HEAPIFY( $A, i$ )
```

Floyd, 1964

HEAPSORT(A)

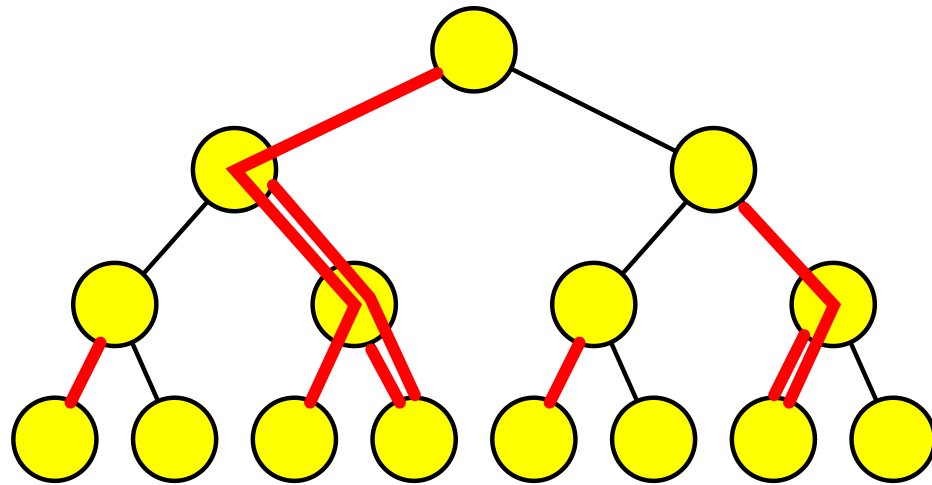
```
1 BUILD-MAX-HEAP( $A$ )
2 for  $i = A.length$  downto 2
3     exchange  $A[1]$  with  $A[i]$ 
4      $A.heap-size = A.heap-size - 1$ 
5     MAX-HEAPIFY( $A, 1$ )
```

Williams, 1964

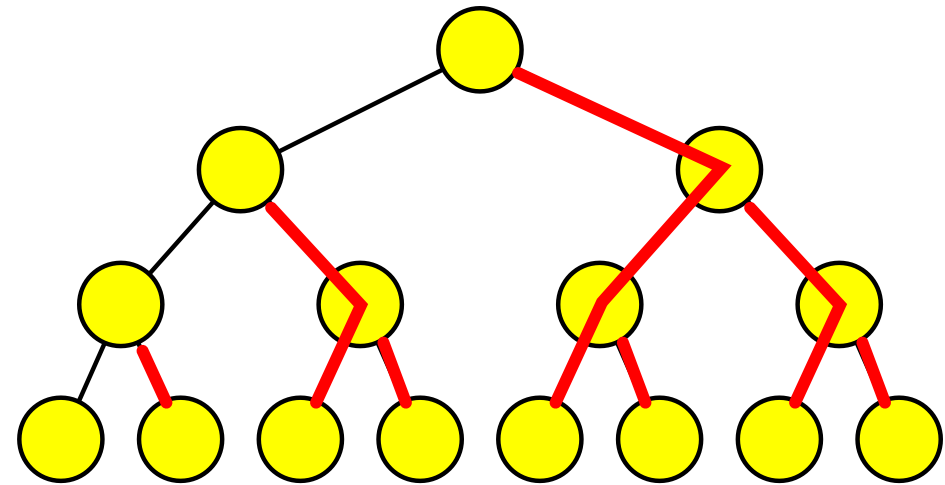

Tid
 $O(n \cdot \log n)$

Build-Max-Heap

Max-Heapify stierne (eksempel)

Ikke-overlappende stier med samme #kanter (højre, venstre, venstre...)

Tid for Build-Max-Heap
= \sum tid for Max-Heapify
= **# røde kanter**

\leq **# røde kanter**
= n - dybde
= $O(n)$

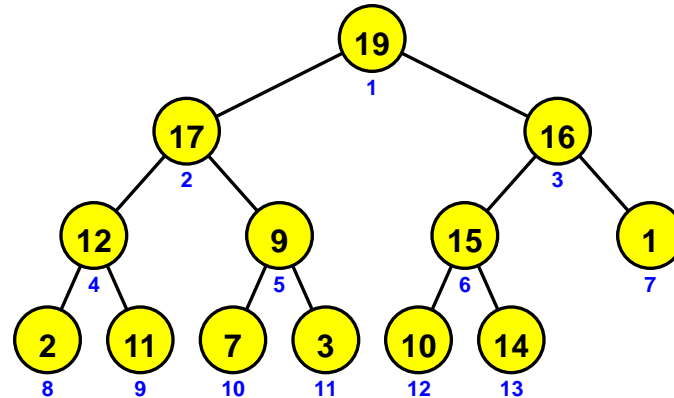
Tid $O(n)$

$$\sum_{i=1}^{\log n} i \frac{n}{2^i} \leq 2n$$

Sorterings-algoritmer

Algoritme	Worst-Case Tid
Heap-Sort	$O(n \cdot \log n)$
Merge-Sort	
Selection-Sort	$O(n^2)$
Insertion-Sort	

Max-Heap operationer

HEAP-MAXIMUM(A)

1 **return** $A[1]$

HEAP-EXTRACT-MAX(A)

```
1 if  $A.heap-size < 1$ 
2   error "heap underflow"
3  $max = A[1]$ 
4  $A[1] = A[A.heap-size]$ 
5  $A.heap-size = A.heap-size - 1$ 
6 MAX-HEAPIFY( $A, 1$ )
7 return  $max$ 
```

MAX-HEAP-INSERT(A, key)

```
1  $A.heap-size = A.heap-size + 1$ 
2  $A[A.heap-size] = -\infty$ 
3 HEAP-INCREASE-KEY( $A, A.heap-size, key$ )
```

HEAP-INCREASE-KEY(A, i, key)

```
1 if  $key < A[i]$ 
2   error "new key is smaller than current key"
3  $A[i] = key$ 
4 while  $i > 1$  and  $A[PARENT(i)] < A[i]$ 
5   exchange  $A[i]$  with  $A[PARENT(i)]$ 
6    $i = PARENT(i)$ 
```

Max-Heap operation

Operation	Worst-Case Tid
Max-Heap-Insert	$O(\log n)$
Heap-Extract-Max	
Max-Increase-Key	
Heap-Maximum	$O(1)$

n = aktuelle antal elementer i heapen

Prioritetskø

En **prioritetskø** er en **abstrakt datastruktur** der gemmer en mængde af **elementer** med tilknyttet **nøgle** og understøtter operationerne:

- **Insert**(S, x)
- **Maximum**(S)
- **Extract-Max**(S)

Maximum er med hensyn til de tilknyttede nøgler.

En mulig implementation af en prioritetskø er en **heap**.

Algoritmer og Datastrukturer

Programmeringsopgaver

Programmeringsopgaver

- Links til opgaver findes på Brightspace.
- 14 dage til at lave dem (normalt IKKE ved TØ).
- **Tæller 20% i endelig karakter.**
- Kopier ikke direkte fra andre grupper (eksamenssnyd).

- Brugernavn og password findes på Brightspace > Grades.

Domjudge

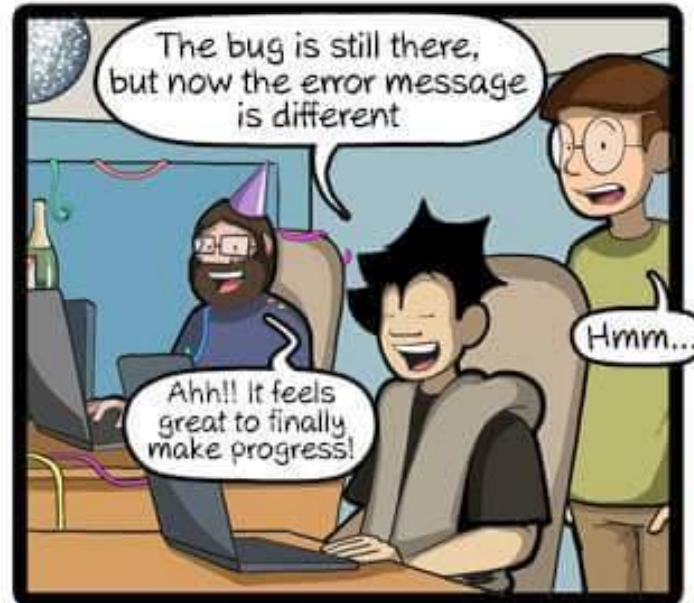
- Check status for indsendte løsninger:

<https://domjudge.cs.au.dk/public>

- Man kan godt indsende løsninger efter deadline (og få dem godkendt af domjudge), men disse tæller IKKE med i karakter. Det er status ved afleveringsfristen der tæller.
- Hvis man indsender en forkert løsning efter man har indsendt en rigtig får man stadig fuld point.

Om scoring

- Det er ikke nødvendigt at få alle point i alle opgaver for at få maksimum karakter.
- Ved hver af de 4 runder af programmeringsopgaver står "Full points X / Y ".
- Hvis der opnås flere end X point i en runde, tæller de ekstra point i intervallet $]X, Y]$ kun $1/3$ til rundens score.
- Endelig karakter baseres på $SUM(\text{runde scores})$ i forhold til $SUM(\text{full points})$.

CommitStrip.com

Algoritmer og Datastrukturer

Quicksort
[CLRS, kapitel 7]

Sandsynligheden for at slå krone
 $1/2$

Quicksort:

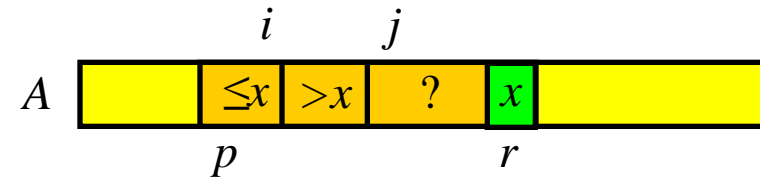
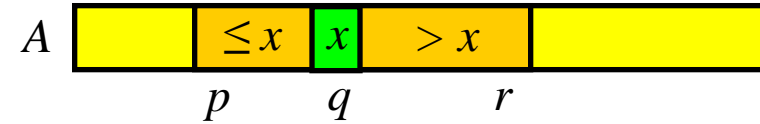
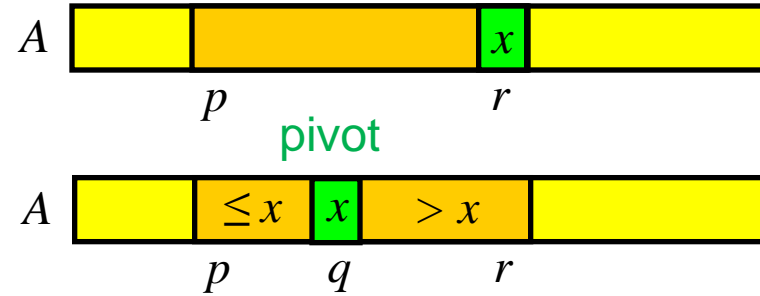
Sorter $A[p..r]$

QUICKSORT(A, p, r)

```
1  if  $p < r$ 
2       $q = \text{PARTITION}(A, p, r)$ 
3      QUICKSORT( $A, p, q - 1$ )
4      QUICKSORT( $A, q + 1, r$ )
```

PARTITION(A, p, r)

```
1   $x = A[r]$ 
2   $i = p - 1$ 
3  for  $j = p$  to  $r - 1$ 
4      if  $A[j] \leq x$ 
5           $i = i + 1$ 
6          exchange  $A[i]$  with  $A[j]$ 
7  exchange  $A[i + 1]$  with  $A[r]$ 
8  return  $i + 1$ 
```


Worst-case time $O(n^2)$

Quicksort på 23 elementer

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
18	10	5	4	20	11	22	15	3	17	14	16	19	8	6	21	7	13	9	12	23	2	1

1	10	5	4	20	11	22	15	3	17	14	16	19	8	6	21	7	13	9	12	23	2	18
---	----	---	---	----	----	----	----	---	----	----	----	----	---	---	----	---	----	---	----	----	---	----

10	5	4	11	15	3	17	14	16	8	6	7	13	9	12	2	18	20	21	23	19	22
----	---	---	----	----	---	----	----	----	---	---	---	----	---	----	---	----	----	----	----	----	----

2	5	4	11	15	3	17	14	16	8	6	7	13	9	12	10	20	21	19	22	23
---	---	---	----	----	---	----	----	----	---	---	---	----	---	----	----	----	----	----	----	----

5	4	3	8	6	7	9	10	15	11	17	13	14	12	16	19	21	20	23
---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

5	4	3	8	6	7	9	15	11	13	14	12	16	17	20	21
---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----

5	4	3	6	7	8	11	12	13	14	15	17	21
---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----

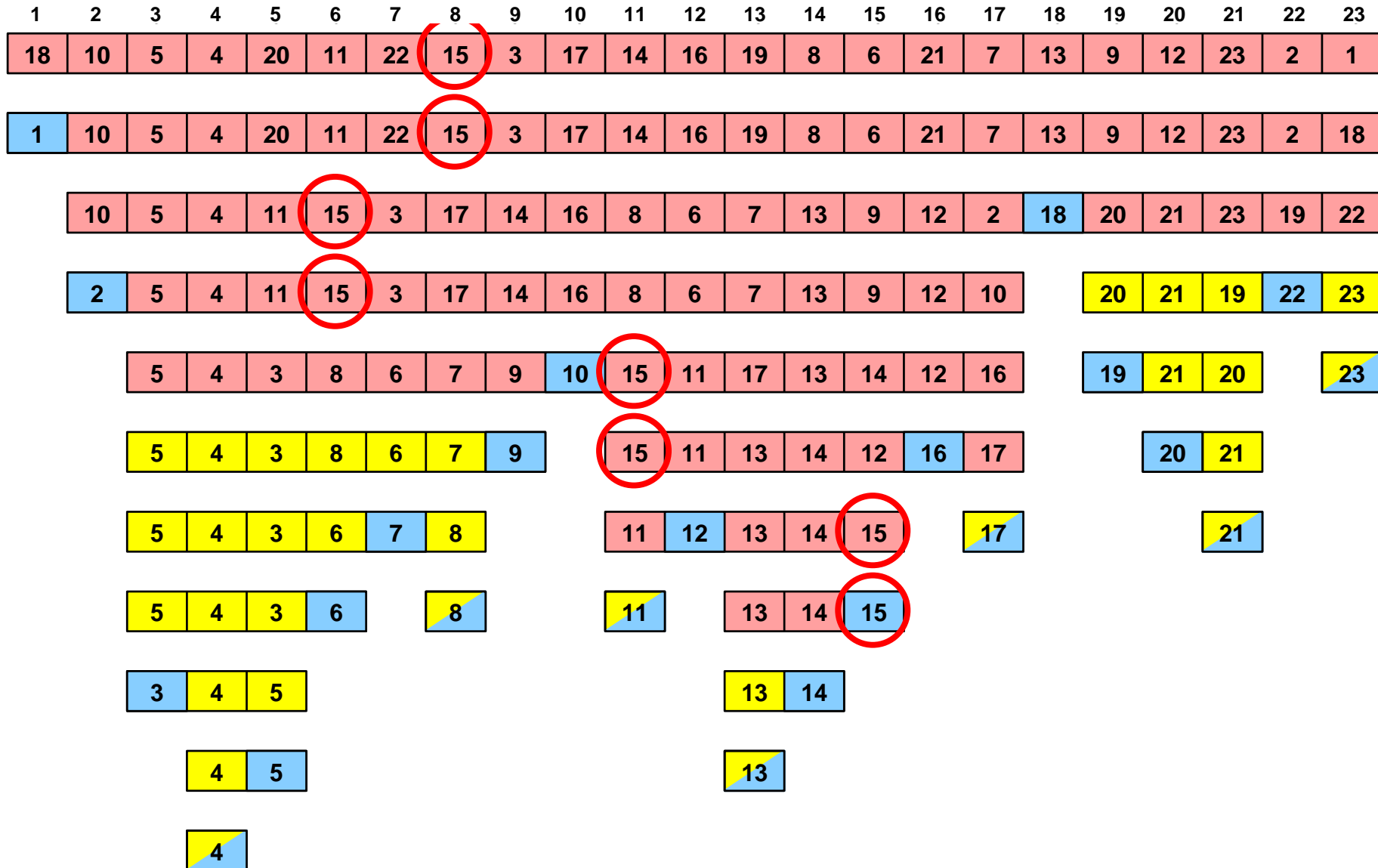
5	4	3	6	8	11	13	14	15
---	---	---	---	---	----	----	----	----

3	4	5	13	14
---	---	---	----	----

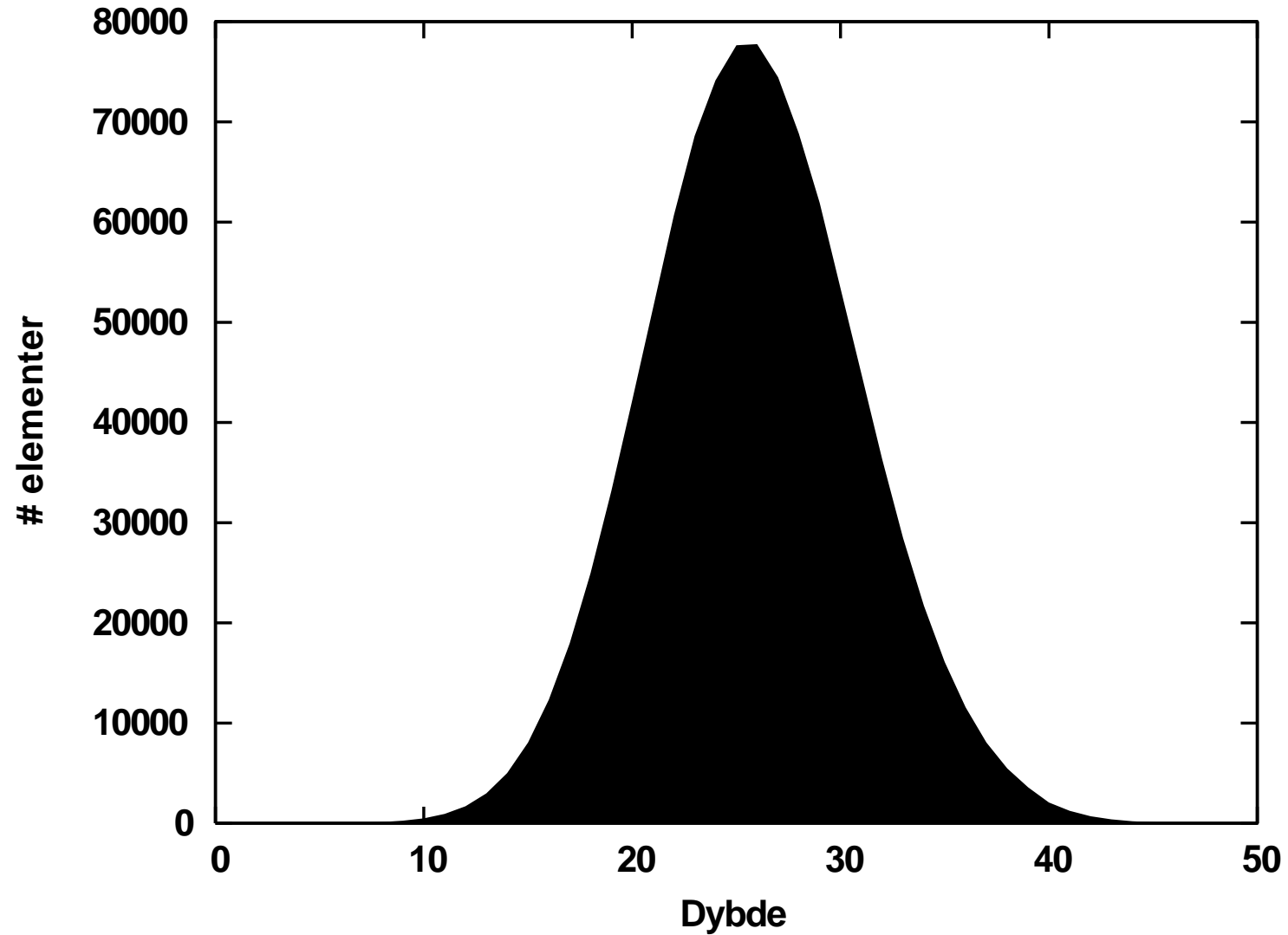
4	5	13
---	---	----

4

Quicksort : Rekursionen for 15

Quicksort : Dybde ved $n \approx 2^{20}$

Randomized Quicksort

RANDOMIZED-QUICKSORT(A, p, r)

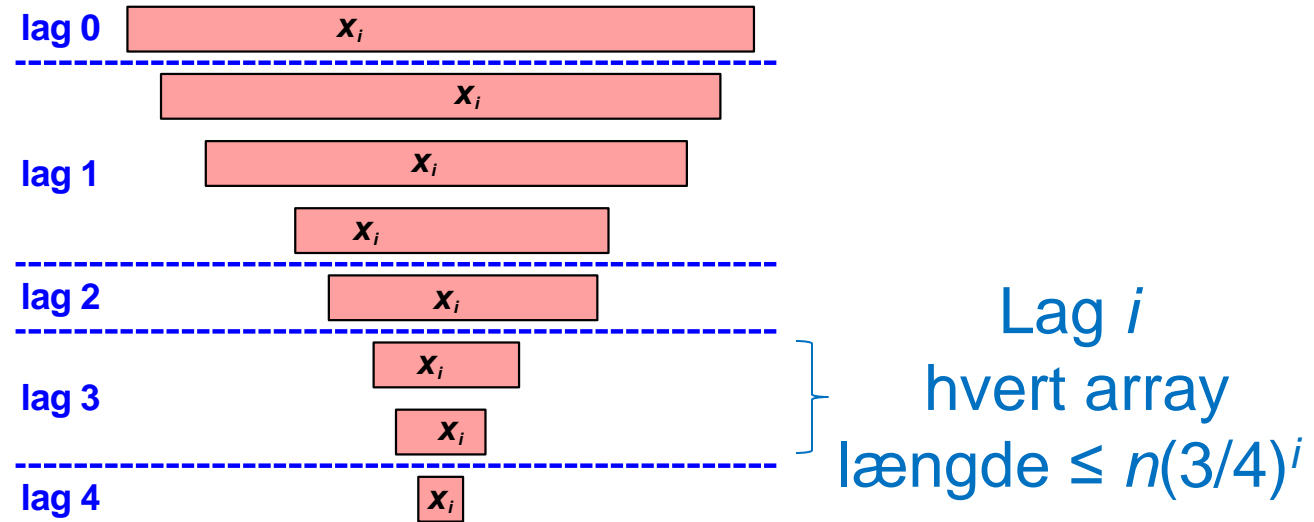
```
1  if  $p < r$ 
2       $q = \text{RANDOMIZED-PARTITION}(A, p, r)$ 
3      RANDOMIZED-QUICKSORT( $A, p, q - 1$ )
4      RANDOMIZED-QUICKSORT( $A, q + 1, r$ )
```

RANDOMIZED-PARTITION(A, p, r)

```
1   $i = \text{RANDOM}(p, r)$ 
2  exchange  $A[r]$  with  $A[i]$ 
3  return PARTITION( $A, p, r$ )
```

Forventet tid $O(n \cdot \log n)$

Randomized Quicksort : Analyse

- Et array er i lag j hvis længde $n(3/4)^{j+1}.. n(3/4)^j$
- En opdeling er **god** hvis hver del $\leq 3/4$ elementer (mindst +1 lag) – sker med **sandsynlighed ≥ 0.5**
- x_i forventes ≤ 2 gange i hvert lag
- **Forventede dybde af $x_i \leq 2 \cdot \log_{4/3} n$**

Randomized Quicksort : Analyse

Forventede tid for randomized quicksort

$$= O(\sum_{i=1..n} \text{forventede dybde af input } x_i)$$

$$= O(\sum_{i=1..n} \log n)$$

$$= O(n \cdot \log n)$$

Sorterings-algoritmer

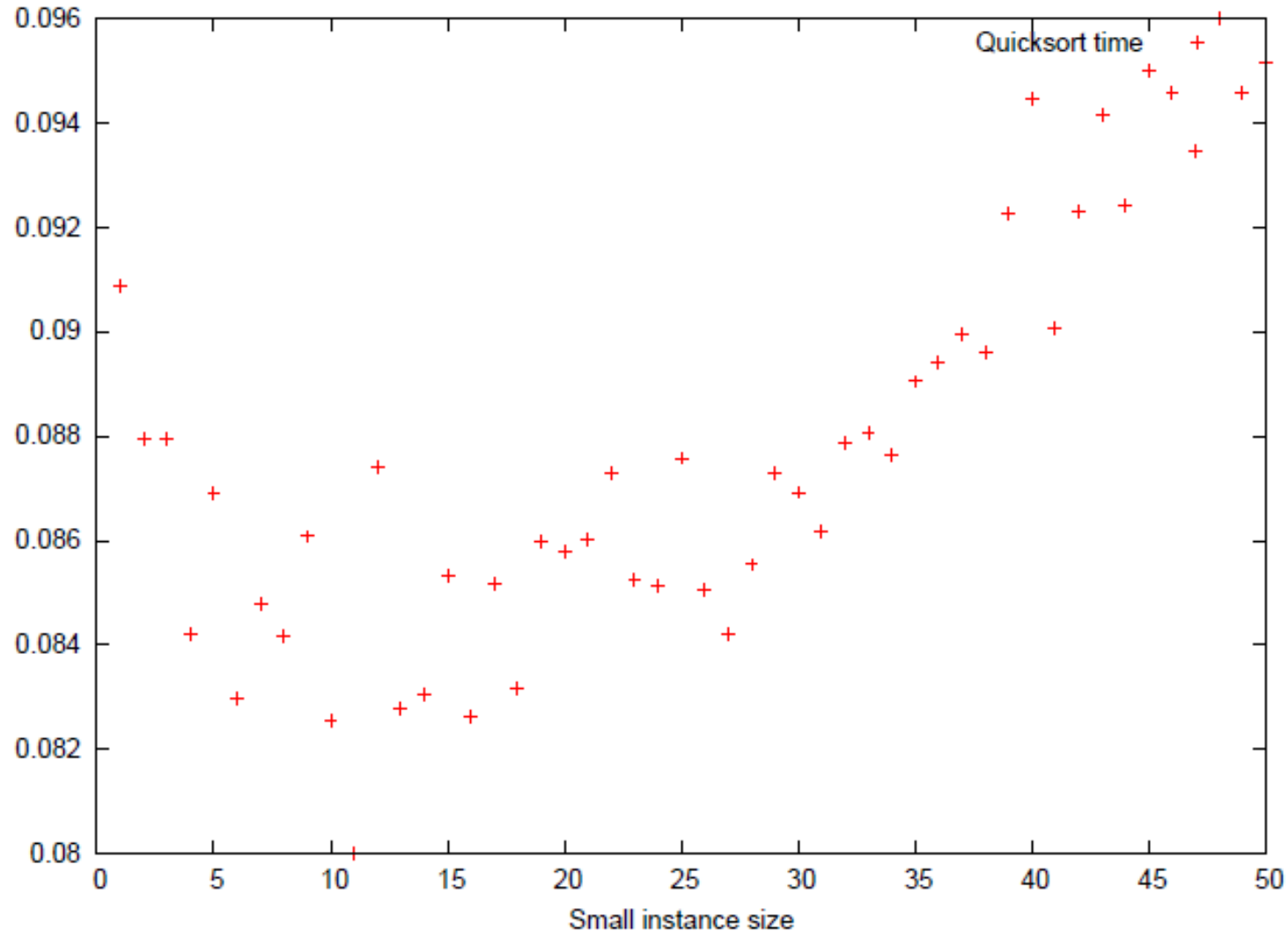
Algoritme	Worst-Case Tid
Heap-Sort	$O(n \cdot \log n)$
Merge-Sort	
Insertion-Sort	$O(n^2)$
Selection-Sort	
QuickSort (Deterministic og randomiseret)	

Algoritme	Forventet tid
Randomiseret QuickSort	$O(n \cdot \log n)$

Sortering:

Eksperimentelle resultater

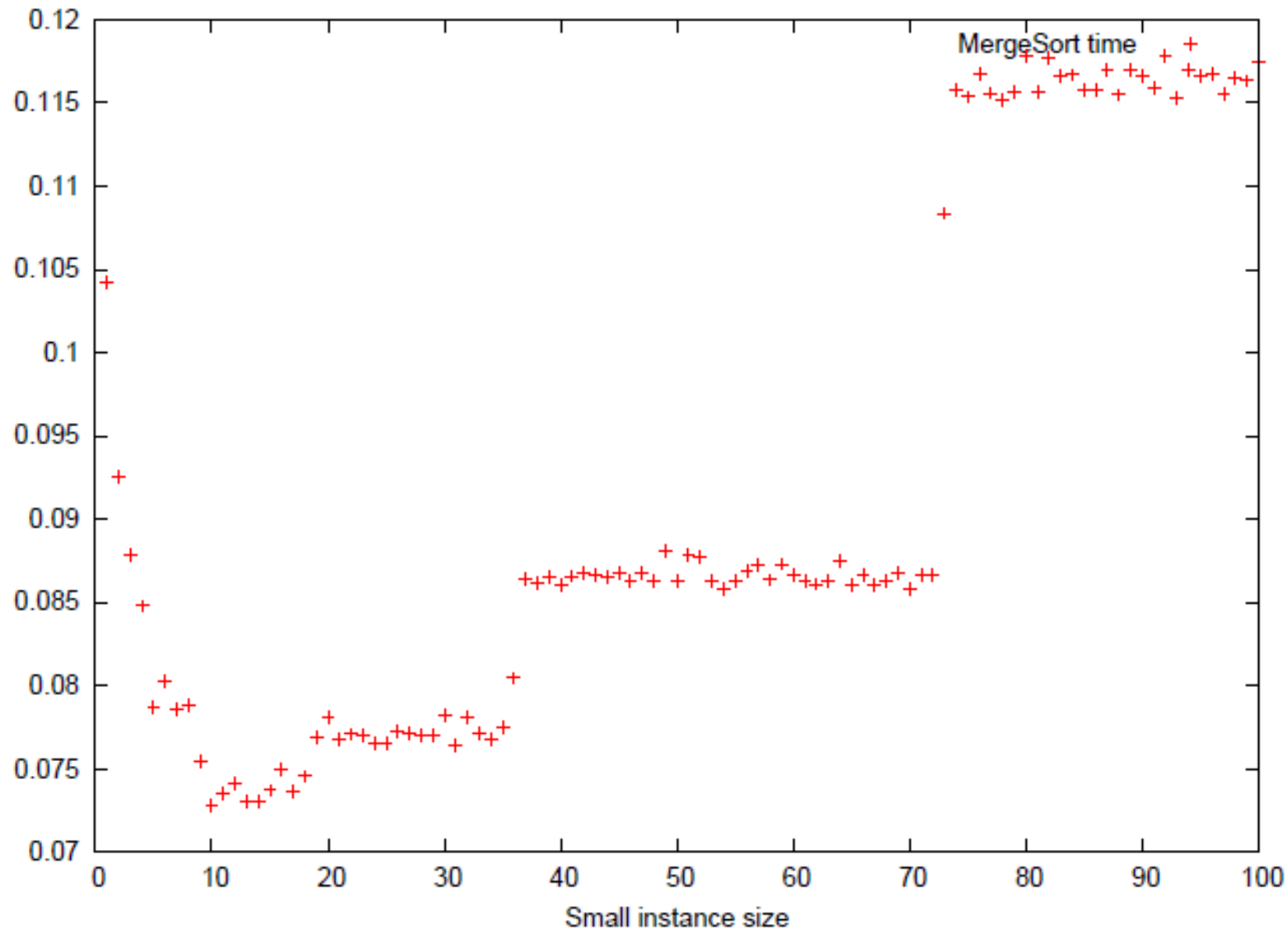
Quicksort med skift til Insertion-sort

Skift til insertion-sort ved små problemstørrelser

$n = 300.000$ tilfældige elementer

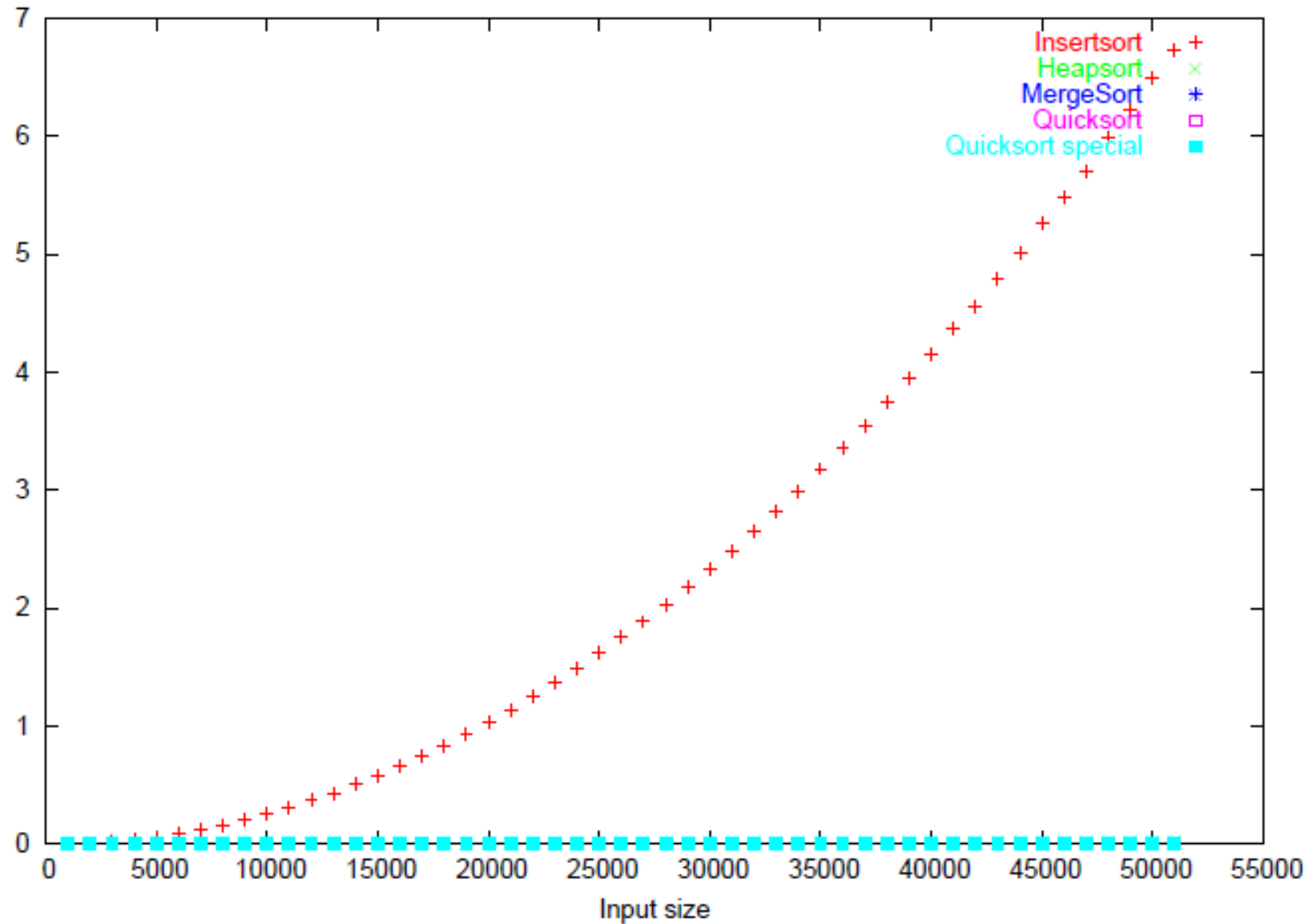
Mergesort med skift til Insertion-sort

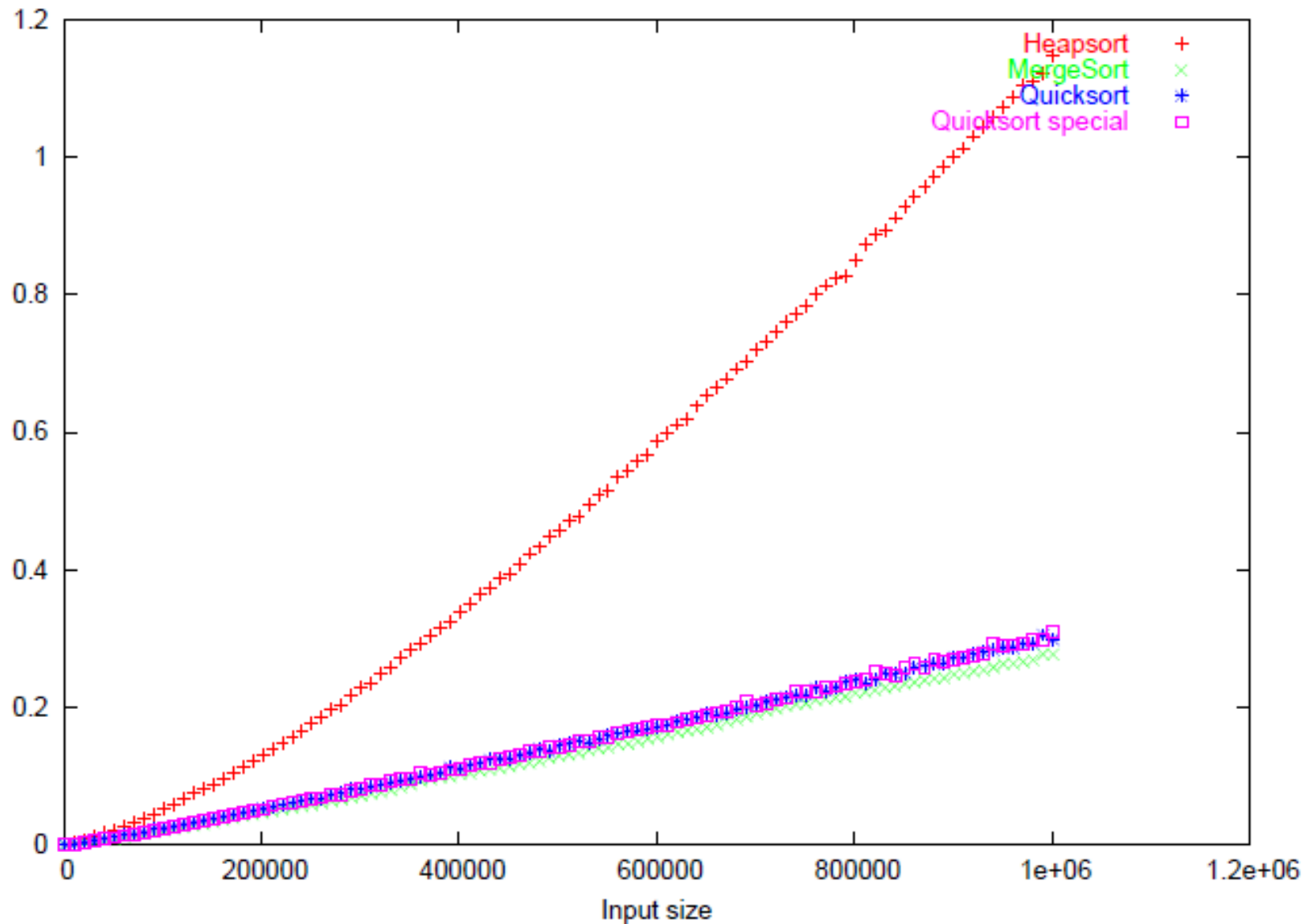
Skift til insertion-sort ved små problemstørrelser

$n = 300.000$ elementer

Tiden for Sorterings Algoritmer

Tiden for Sorterings Algoritmer

Sortering i Praksis

Typisk anvendes **QuickSort** (C, C++, Java)

- Inplace (kræver ingen yderligere arrays)
- Hurtig

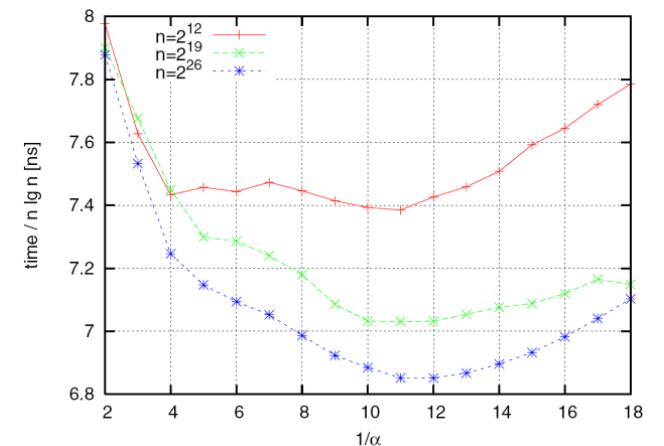
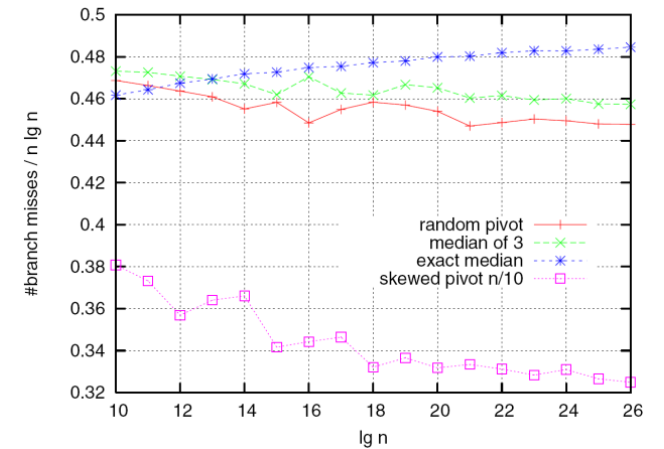
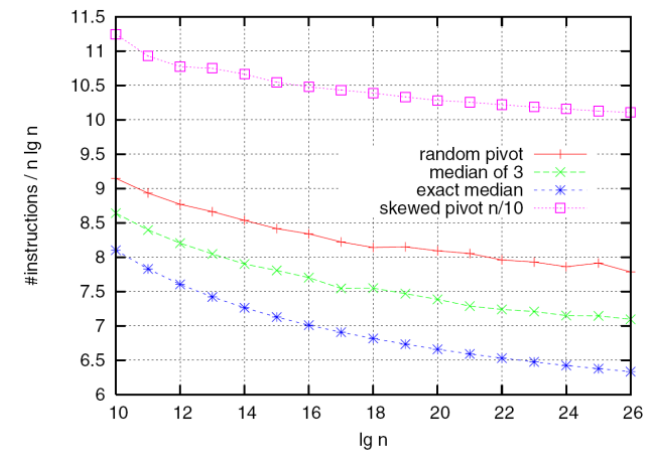
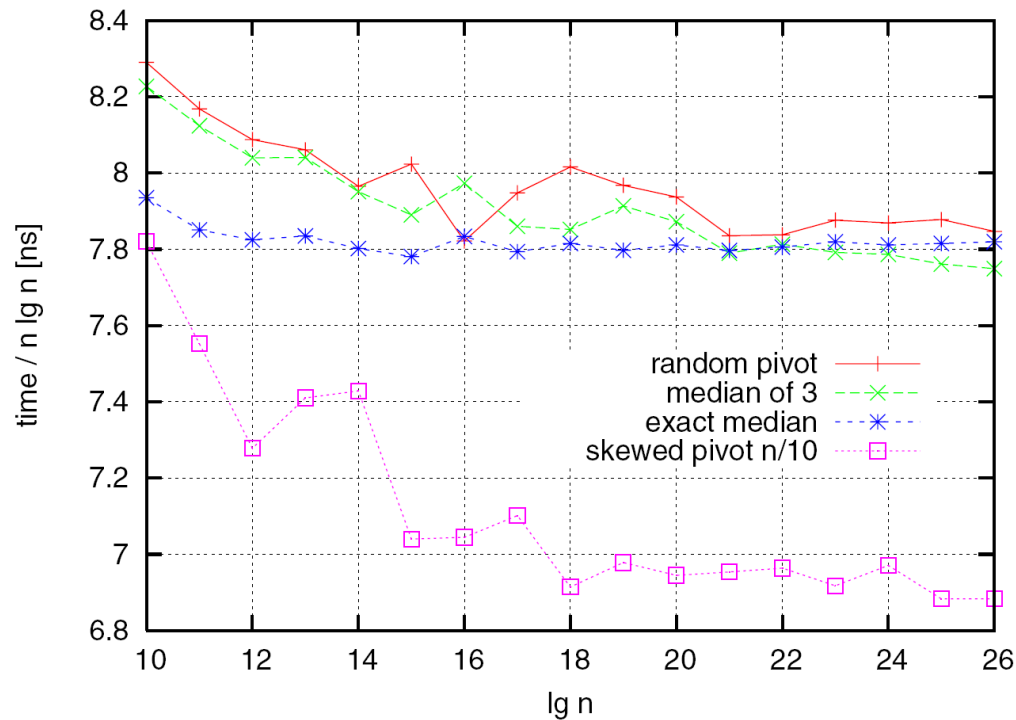
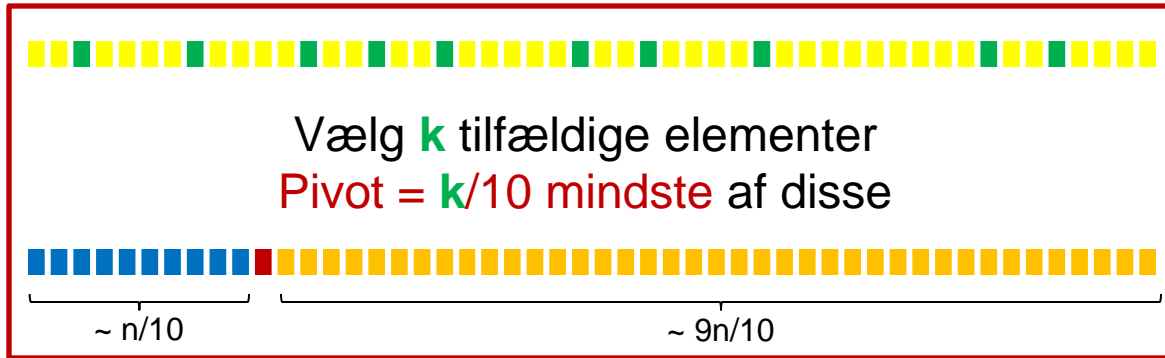
...dog med et par twists

- skift til **InsertionSort** i bunden af rekursionen
- skift til **MergeSort** hvis QuickSort tager for lang tid
- Vælg Pivot'et som medianen ud af $O(1)$ (tilfældige) elementer

“How Branch Mispredictions Affect Quicksort”

Kanela Kaligosi and Peter Sanders

14th Annual European Symposium on Algorithms (ESA 2006)

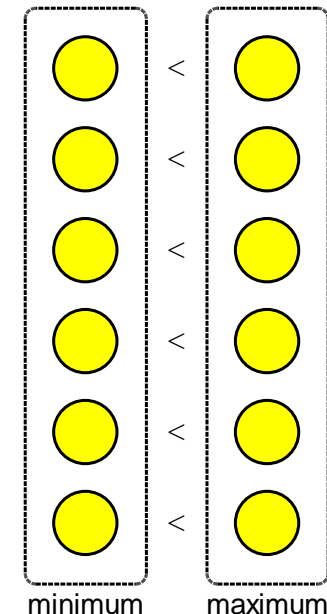

Algoritmer og Datastrukturer

Randomized-select
[CLRS, kapitel 9.1-9.2]

Beregning af Minimum of Maximum

- At finde *minimum* af n elementer kræver $n-1$ sammenligninger
- At finde *minimum* og *maximum* af n elementer kræver $3/2 \cdot n - 2$ sammenligninger

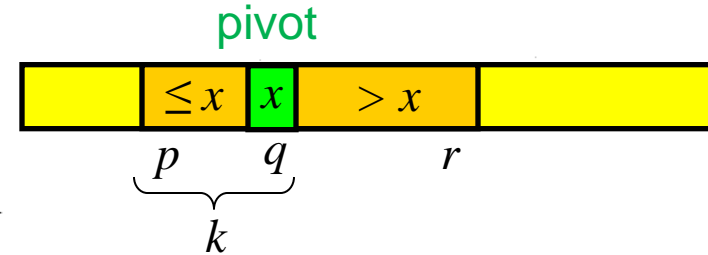

Randomized Select:

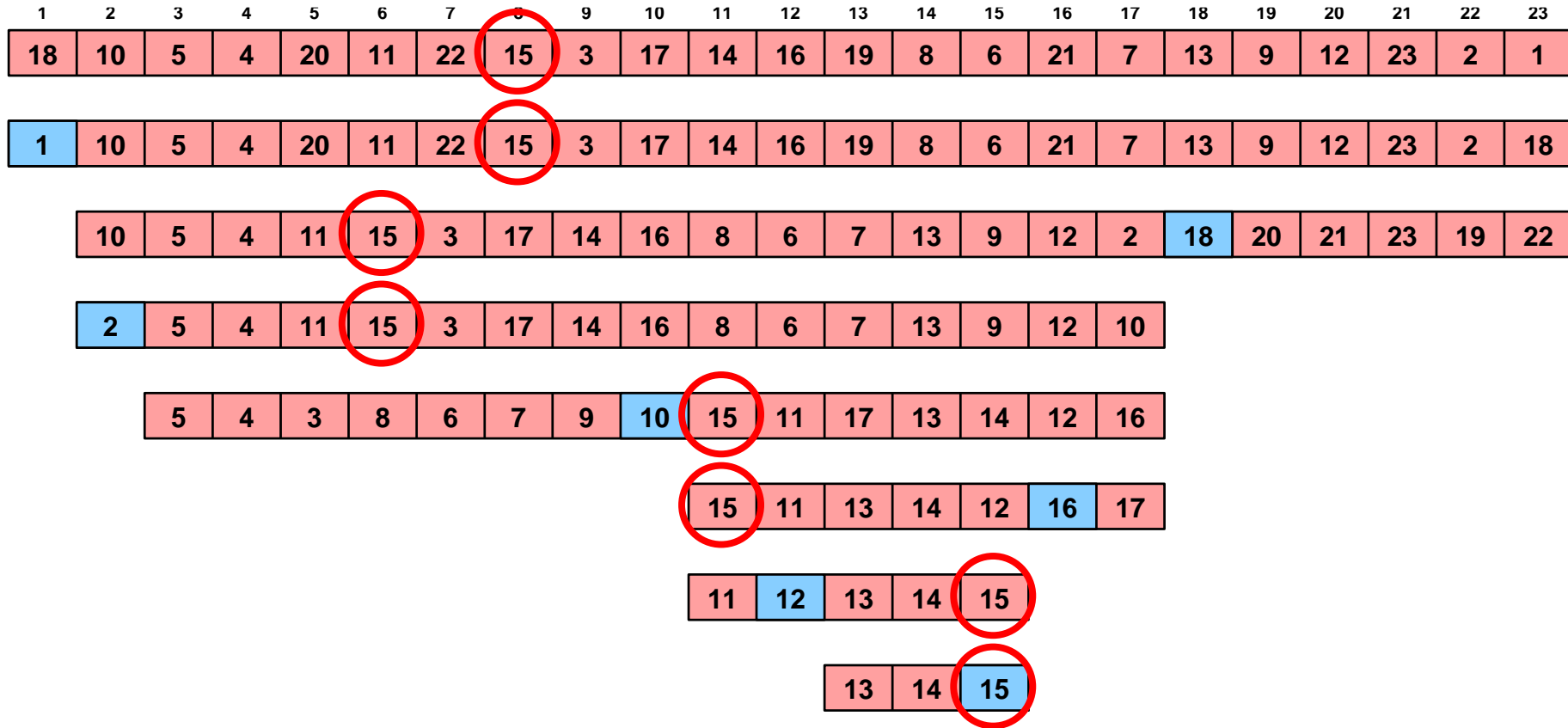
Find the i 'th smallest element in $A[p..r]$ ($1 \leq i \leq r-p+1$)

RANDOMIZED-SELECT(A, p, r, i)

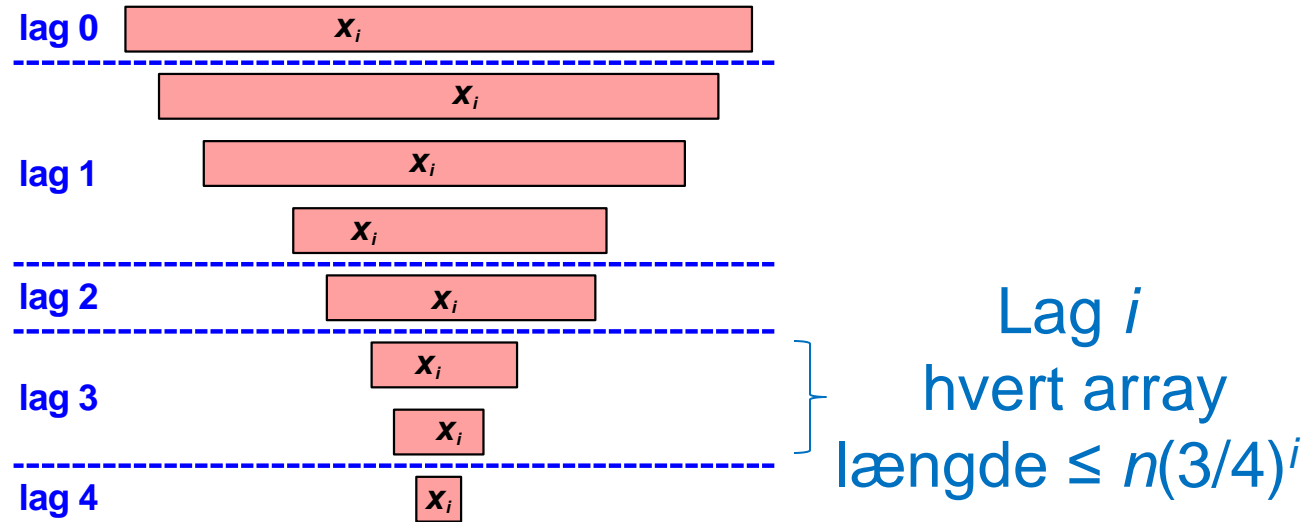
```
1  if  $p == r$ 
2      return  $A[p]$ 
3   $q =$  RANDOMIZED-PARTITION( $A, p, r$ )
4   $k = q - p + 1$ 
5  if  $i == k$            // the pivot value is the answer
6      return  $A[q]$ 
7  elseif  $i < k$ 
8      return RANDOMIZED-SELECT( $A, p, q - 1, i$ )
9  else return RANDOMIZED-SELECT( $A, q + 1, r, i - k$ )
```


Randomized-Select 15

Randomized Select : Analyse

Forventede tid for randomized select

$$= O(\sum_j \text{forventede tid i lag } j)$$

$$= O(\sum_j n \cdot (3/4)^j \cdot \# \text{ forventede arrays i lag } j)$$

$$= O(\sum_j n \cdot (3/4)^j \cdot 2) \leftarrow \sum_{i=0}^{\infty} c^i = \frac{1}{1-c} \text{ for } 0 < c < 1$$

$$= \mathbf{O}(n)$$

□

Selektion

Algorithme	Tid
Randomized-Select [CLRS, Kap. 9.2]	$O(n)$ forventet $O(n^2)$ worst-case
Deterministic-Select [CLRS, Kap. 9.3]	$O(n)$ worst-case

Algoritmer og Datastrukturer

Nedre grænse for sammenligningsbaseret sortering,
Counting-Sort, Radix-Sort, Bucket-Sort
[CLRS, kapitel 8]

Sorterings-algoritmer

(sammenligningsbaserede)

Algoritme	Worst-Case Tid
Heap-Sort	$O(n \cdot \log n)$
Merge-Sort	
Insertion-Sort	$O(n^2)$
QuickSort (Deterministisk og randomiseret)	$O(n^2)$

Algoritme	Forventet tid
Randomiseret QuickSort	$O(n \cdot \log n)$

Hvad er en Sorterings algoritme?

Deterministisk algoritme

- For et givet input gør algoritmen altid det samme

Randomiseret sorterings algoritme

- Algoritmen kan lave tilfældige valg, algoritmens udførelse afhænger af både input og de tilfældige valg

Output

- en **permutation** af input

Sammenligningsbaseret algoritme

- output afhænger kun af sammenligninger af input elementer

Sammenligninger for Insertion-Sort

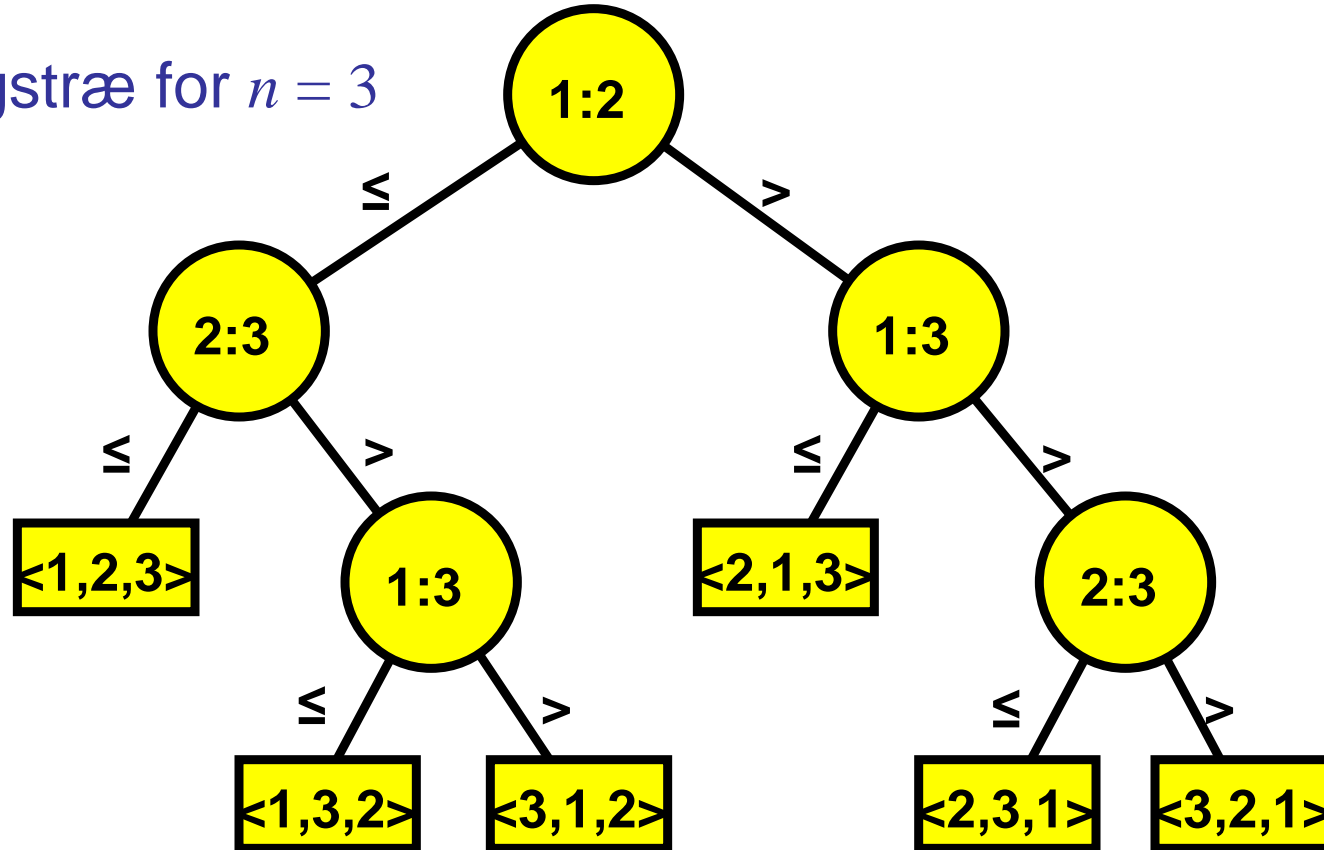
1	2	3
x_1	x_2	x_3

INSERTION-SORT(A)

```
1  for  $j = 2$  to  $A.length$ 
2       $key = A[j]$ 
3      // Insert  $A[j]$  into the sorted sequence  $A[1 .. j - 1]$ .
4       $i = j - 1$ 
5      while  $i > 0$  and  $A[i] > key$ 
6           $A[i + 1] = A[i]$ 
7           $i = i - 1$ 
8       $A[i + 1] = key$ 
```

Sortering ved sammenligninger: Nedre grænse

Beslutningstræ for $n = 3$

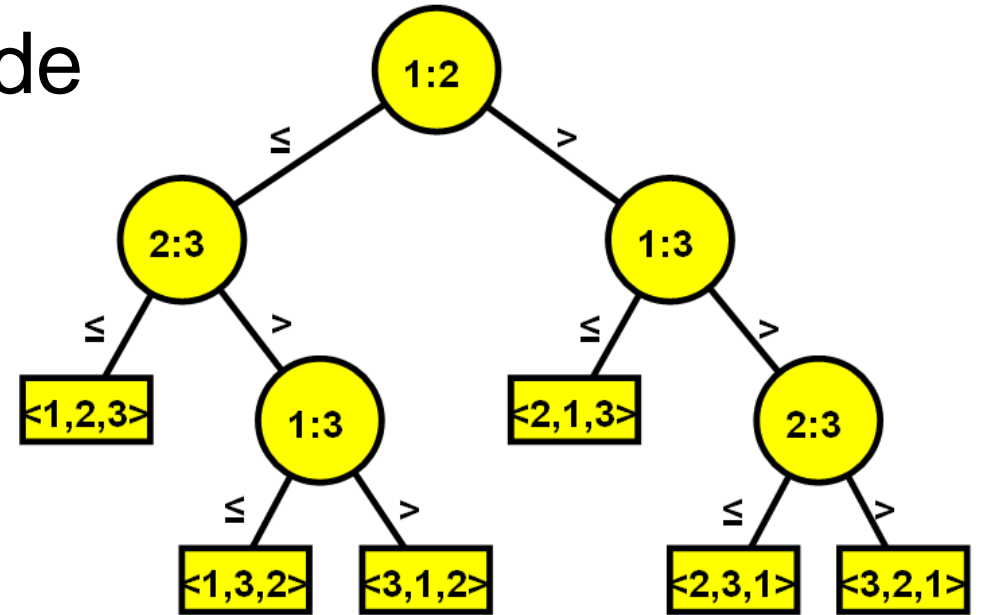
Interne knude $i:j$ sammenligner x_i og x_j
Blade beskriver output **permutation**

Sortering ved sammenligninger: Nedre grænse

$n!$ forskellige output \leq forskellige blade

træ af højde h har $\leq 2^h$ blade

$$n! \leq 2^h$$

$$h \geq \log(n!) \geq \log \left(\binom{n}{2}^{n/2} \right) = \frac{n}{2} \log \frac{n}{2} = \frac{n}{2} (\log n - 1) = \Omega(n \cdot \log n)$$

Worst-case $\Omega(n \cdot \log n)$ sammenligninger

Sortering – Mindste antal sammenligninger

n	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	...	28	...	191	
Øvre grænser	MergeSort / Binary search	1	3	5	8	11	14	17	21	25	29	33	37	41	45	49	54	59	64	69	74	79	84	89	94	...	109	...	1273
	Ford-Johnson 1959	1	3	5	7	10	13	16	19	22	26	30	34	38	42	46	50	54	58	62	66	71	76	81	86	...	101	...	1192
	Manacher 1979 "The Ford-Johnson Sorting Algorithm Is Not Optimal"	optimalt																											
Nedre grænser	Udtømmende søgning										30	34	38	42	46	50	54	58			71						99		
	$\lceil \log_2(n!) \rceil$	1	3	5	7	10	13	16	19	22	26	29	33	37	41	45	49	53	57	62	66	70	75	80	84	...	98	...	1177
											Wells 1966	Kasai et al. 1994	Peczarski 2004	Peczarski 2006	Weiß, Stober 2023	Weiß, Stober 2023	Weiß, Stober 2023	Cheng et al. 2007				Peczarski 2004					Weiß, Stober 2023		

Sortering af heltal

...udnyt at elementer er bitstreng

Counting-Sort:

Input: A , **ouput:** B , tal fra $\{0, 1, \dots, k\}$

COUNTING-SORT(A, B, k)

```
1  let  $C[0..k]$  be a new array
2  for  $i = 0$  to  $k$ 
3       $C[i] = 0$ 
4  for  $j = 1$  to  $A.length$ 
5       $C[A[j]] = C[A[j]] + 1$ 
6  //  $C[i]$  now contains the number of elements equal to  $i$ .
7  for  $i = 1$  to  $k$ 
8       $C[i] = C[i] + C[i - 1]$ 
9  //  $C[i]$  now contains the number of elements less than or equal to  $i$ .
10 for  $j = A.length$  downto 1
11      $B[C[A[j]]] = A[j]$ 
12      $C[A[j]] = C[A[j]] - 1$ 
```

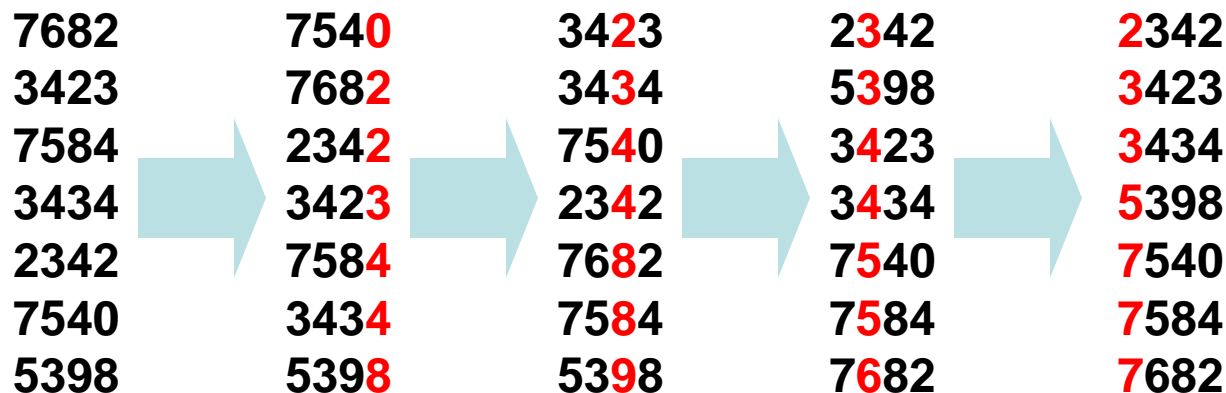
Worst-case tid $O(n+k)$

Radix-Sort:

Input: array A , tal med d cifre fra $\{0,1,\dots,k\}$

RADIX-SORT(A, d)

- 1 for $i = 1$ to d
- 2 use a **stable** sort to sort array A on digit i

Worst-case tid $O(d \cdot (n+k))$

RadixSort hos POST

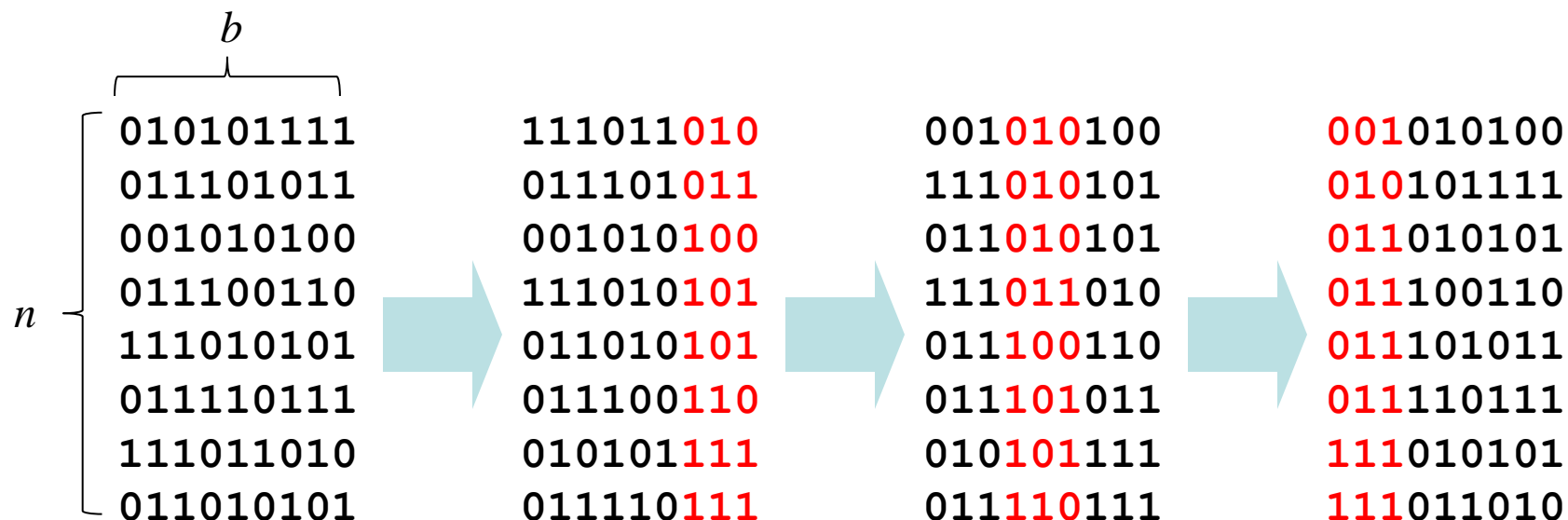
Trin 1: Sorter efter husnummer

Trin 2: Sorter efter rute

Radix-Sort:

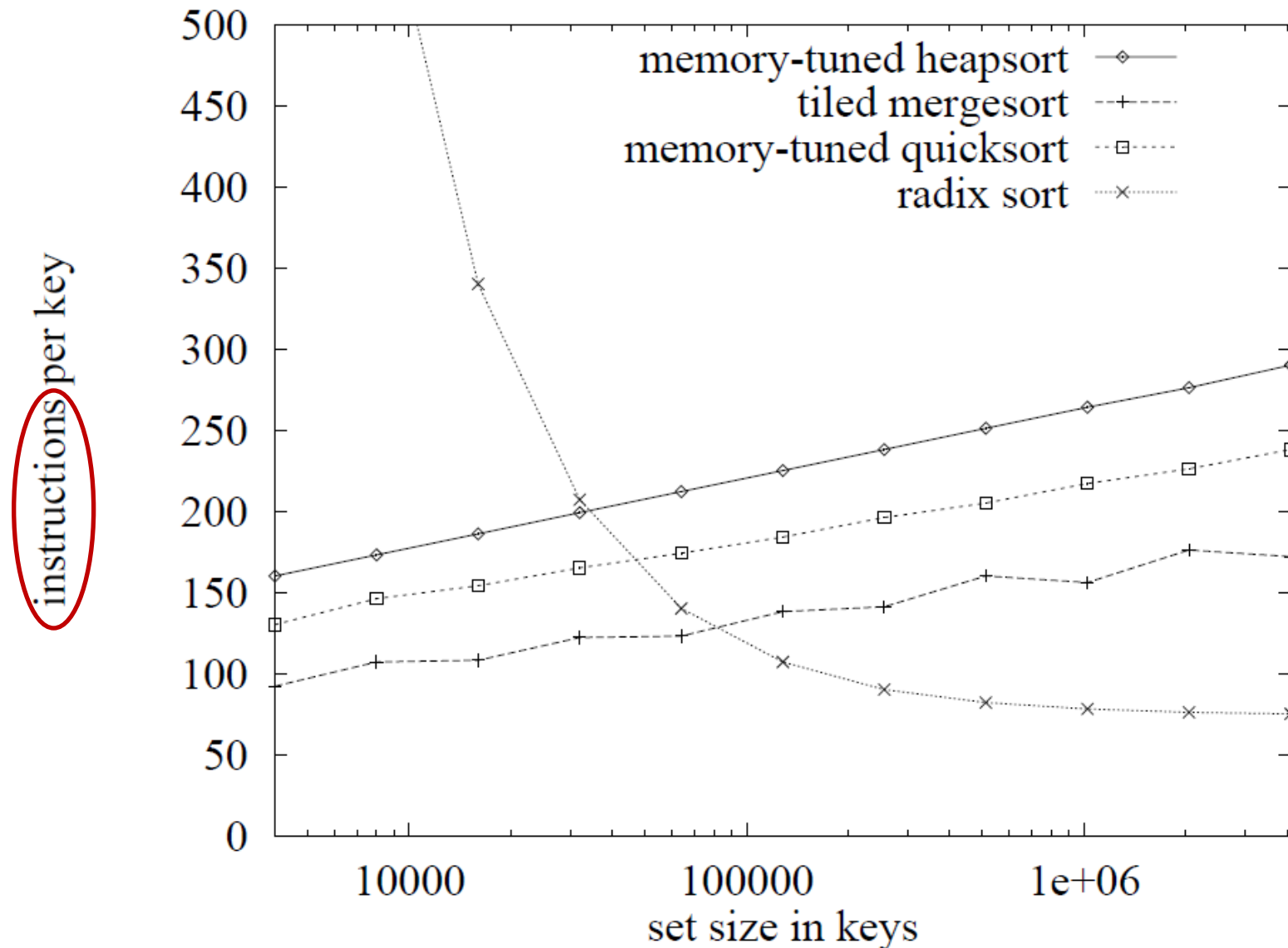
Input: array A , n tal med b bits

$n = 8$, $k = 7$ (3 bits = $\log n$ bits), $d = 3$ (3 x 3 bits)

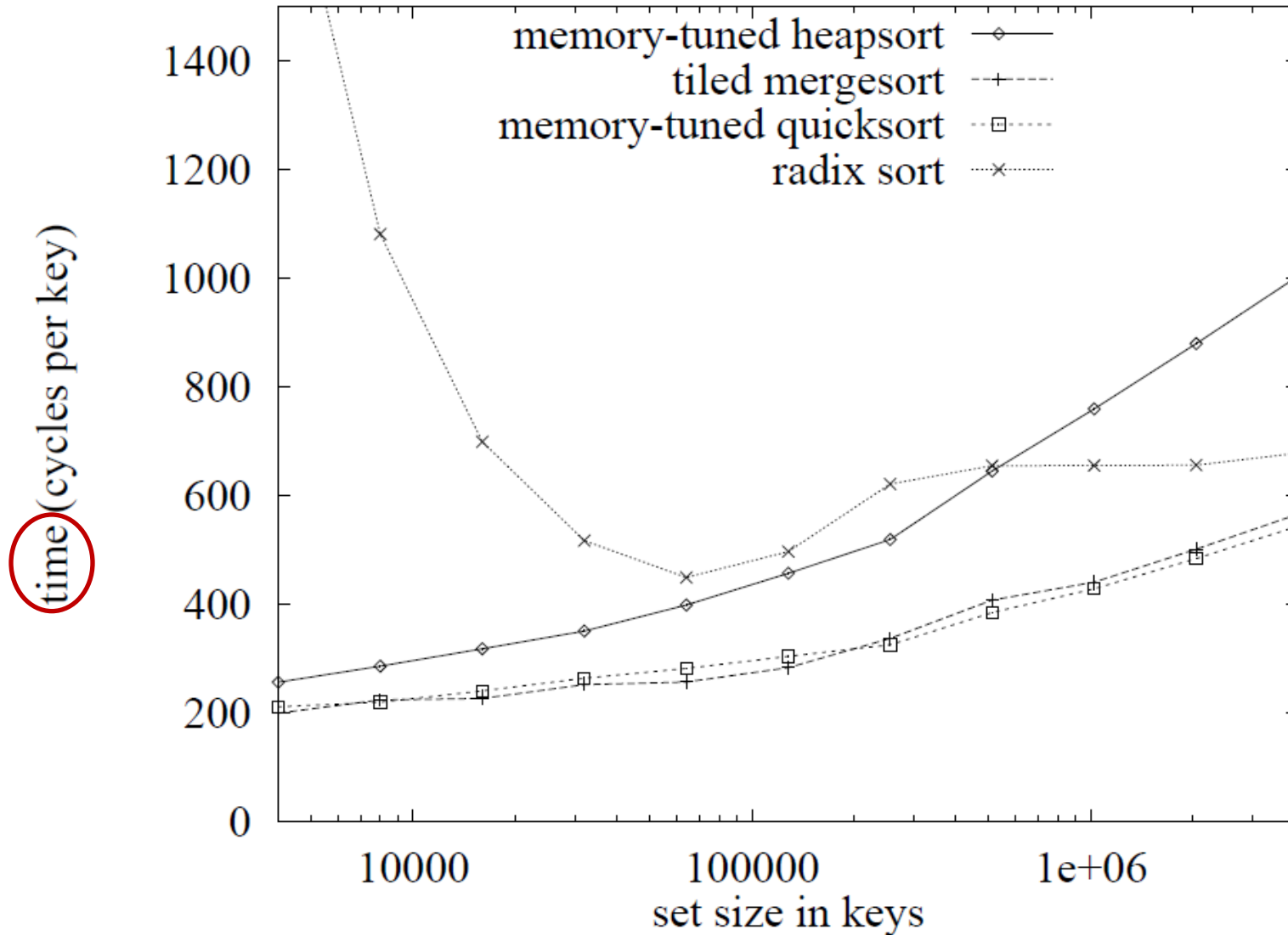
Input n tal med b bits: **Worst-case tid $O(n \cdot b / \log n)$**

Radix-Sort: Eksperimenter

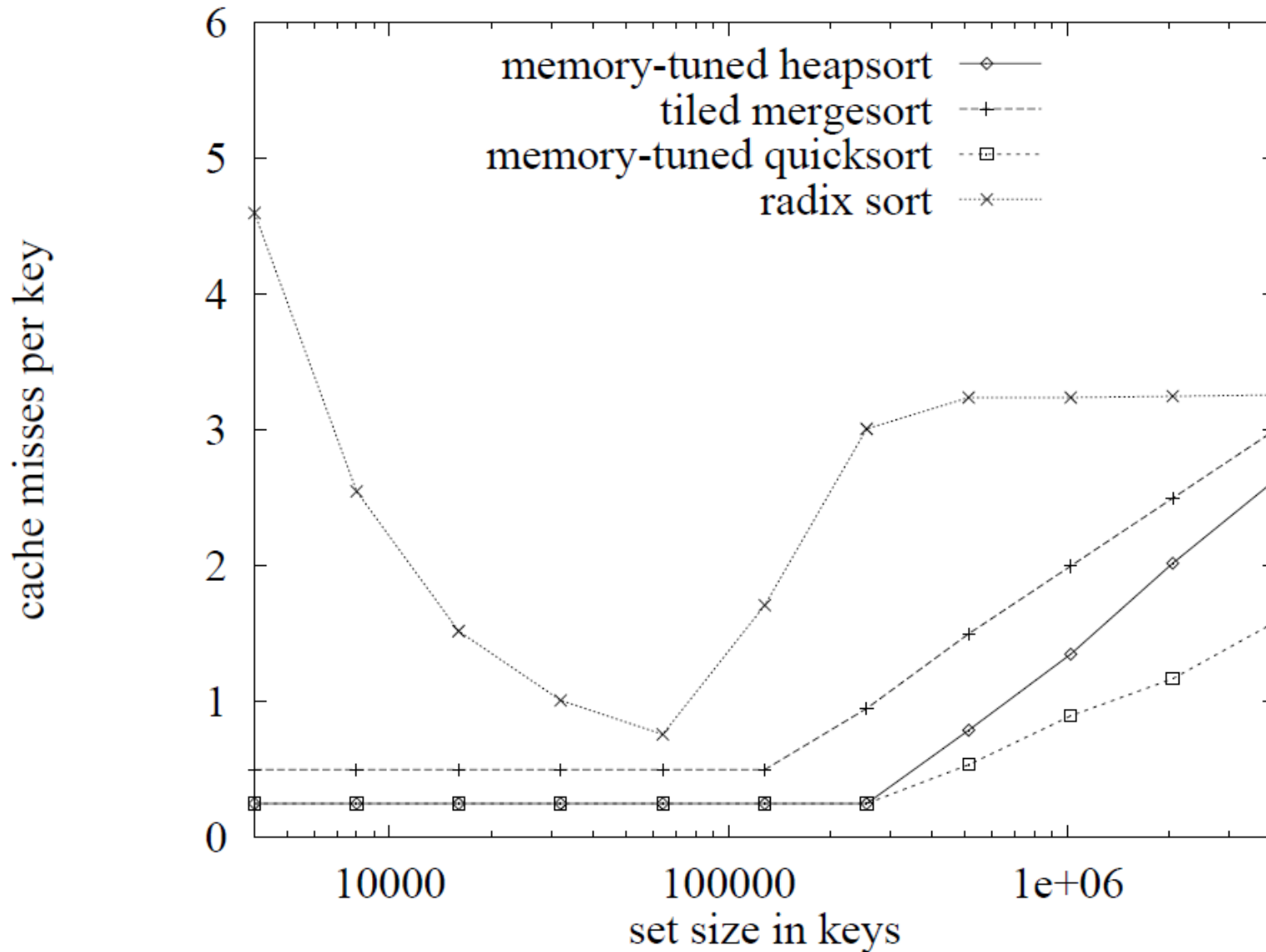

LaMarca, Ladner '97: The influence of Caches on the Performance of Sorting

Radix-Sort: Eksperimenter

Radix-Sort: Eksperimenter

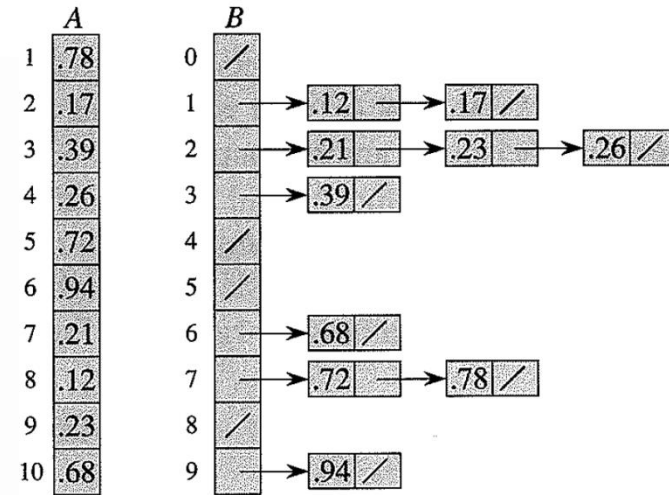

Bucket-Sort:

Input: A , reelle tal fra $[0..1[$

BUCKET-SORT(A)

```
1  let  $B[0..n - 1]$  be a new array
2   $n = A.length$ 
3  for  $i = 0$  to  $n - 1$ 
4      make  $B[i]$  an empty list
5  for  $i = 1$  to  $n$ 
6      insert  $A[i]$  into list  $B[\lfloor n A[i] \rfloor]$ 
7  for  $i = 0$  to  $n - 1$ 
8      sort list  $B[i]$  with insertion sort
9  concatenate the lists  $B[0], B[1], \dots, B[n - 1]$  together in order
```


Forventet tid $O(n)$ – for tilfældigt input

Sortering – State-of-the-Art

Bedst kendte sorterings grænse for RAM modellen (med ubegrænset ordstørrelse) er en randomiseret algoritme der bruger $O(n)$ plads og har en forventet køretid på:

$$O(n\sqrt{\log \log n})$$

Om dette kan opnås uden randomisering er ukendt.

$O(n \log \log n)$ er kendt. Kan man opnå forventet $O(n)$ tid?

Med randomisering og for ordstørrelse $\Omega(\log^2 \log n)$ findes en randomiseret algoritme med forventet $O(n)$ tid.

Yijie Han, Mikkel Thorup: *Integer Sorting in $O(n\sqrt{\log \log n})$ Expected Time and Linear Space*. Proc. 43rd Symposium on Foundations of Computer Science, 135-144, 2002.

Arne Andersson, Torben Hagerup, Stefan Nilsson, Rajeev Raman: *Sorting in linear time?* Proc. 27th ACM Symposium on Theory of Computing, 427-436, 1995.

Djamal Belazzougui, Gerth Stølting Brodal, and Jesper Sindahl Nielsen: *Expected Linear Time Sorting for Word Size $\Omega(\log^2 n \cdot \log \log n)$* . SWAT 2014.

Sorteringsalgoritmer i Java, Python, C++ og C

	Java (JDK SE 12.0.1)	Python (CPython 3.7)	C++ (GCC 9.1)	C (GNU C)
Metode	Java.util.Arrays.sort	sorted	std::sort	qsort
Dokumentation	https://docs.oracle.com/javase/10/docs/api/java/util/Arrays.html#sort(int[])	https://docs.python.org/3/library/functions.html#sorted	http://www.cplusplus.com/reference/algorithm/sort/	https://www.gnu.org/software/libc/manual/html_node/Array-Sort-Function.html
Algoritme	<p><i>Indbyggede typer (int, float, double...)</i></p> <p>Dual Pivot Quicksort Insertion-Sort for ≤ 47 elementer Merge-Sort for input ≤ 67 sorterede "runs" Counting-Sort for stor BYTE og SHORT input <i>Object</i></p> <p>Tim Sort</p>	<p>Tim Sort Merge-Sort variant der identificerer sorterede "runs" til at reducere antal fletninger</p>	<p>Introsort Quicksort (max dybde $2 \cdot \log n$) ellers skift til Heapsort Insertion-Sort ≤ 16 elements</p>	<p>Quicksort Ikke rekursiv</p>
Kildekode	<p>Installer JDK fra www.oracle.com/technetwork/k/java/javase/downloads/ Fil java.base\java\util\DualPivotQuicksort.java fra C:\ProgramFiles\Java\jdk-12.0.1\lib\src.zip</p>	<p>https://github.com/python/cpython/blob/master/Objects/listobject.c</p> <p>https://github.com/python/cpython/blob/master/Objects/listsort.txt</p>	<p>https://github.com/gcc-mirror/gcc/blob/master/libstdc++-v3/include/bits/stl_algo.h</p>	<p>https://code.woboq.org/user-space/glibc/stdlib/qsort.c.html</p>

Binary Heaps i Java, Python, C++

	Java (JDK SE 12.0.1)	Python (CPython 3.7)	C++ (GCC 9.1)
Metode	java.util.PriorityQueue	heapq	std::priority_queue
Dokumentation	https://docs.oracle.com/javase/10/docs/api/java/util/PriorityQueue.html	https://docs.python.org/3.7/library/heapq.html	http://www.cplusplus.com/reference/queue/priority_queue/
Kildekode	Installer JDK fra www.oracle.com/technetwork/java/javase/downloads/ Fil java.base\java\util\PriorityQueue.java fra C:\ProgramFiles\Java\jdk-12.0.1\lib\src.zip	https://github.com/python/cpython/blob/master/Lib/heapq.py	https://github.com/gcc-mirror/gcc/blob/master/libstdc++-v3/include/bits/stl_heap.h

Alle tre implementation bruger 0-indekserede arrays hvor

$$\text{left}(i) = 2 \cdot i + 1 \quad \text{right}(i) = 2 \cdot i + 2 \quad \text{parent}(i) = \lfloor (i - 1) / 2 \rfloor$$

Algoritmer og Datastrukturer

Stakke, køer
[CLRS, kapitel 10]

[CLRS, Del 3] : Datastrukturer

Oprethold en struktur for en
dynamisk mængde data

Abstrakte Datastrukturer for Mængder

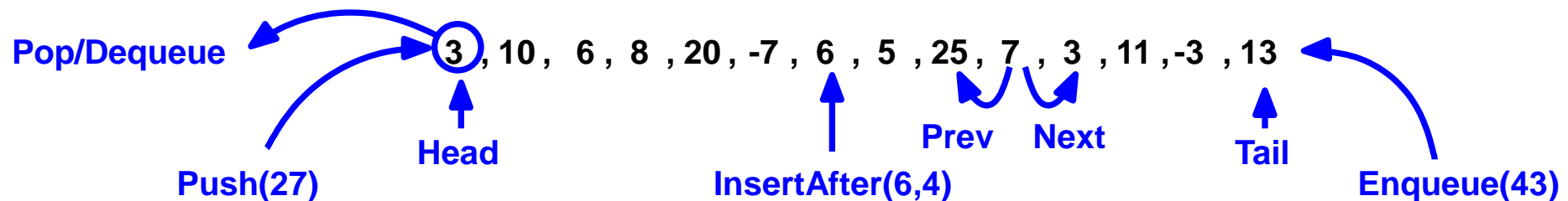
-Min-prioritetskø
-Max-prioritetskø
- Ordbog

Forespørgsel	Minimum(S)	pointer til element	●		
	Maximum(S)	pointer til element		●	
	Search(S, x)	pointer til element			●
	Member(S, x)	TRUE eller FALSE			
	Successor(S, x)	pointer til element			
	Predecessor(S, x)	pointer til element			
Opdateringer	Insert(S, x)	pointer til element	●	●	●
	Delete(S, x)	-			●
	DeleteMin(S)	element	●		
	DeleteMax(S)	element		●	
	Join(S_1, S_2)	mængde S			
	Split(S, x)	mængder S_1 og S_2			

Abstrakte Datastrukturer for Lister

-Stak *-Kø*

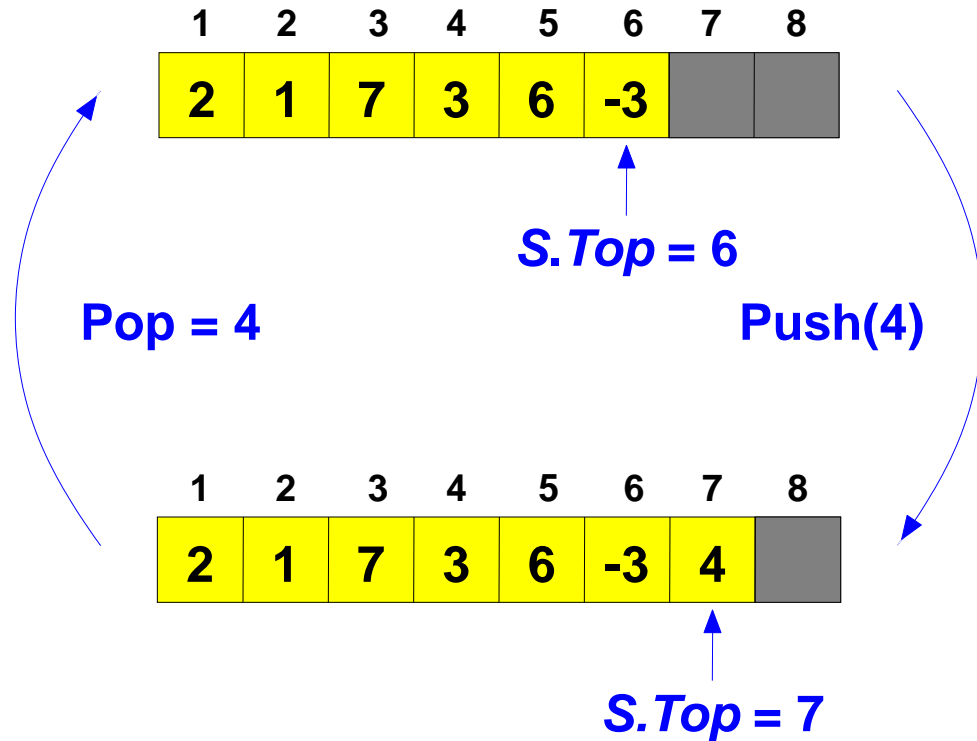
Forespørgsel	Empty(S)	TRUE eller FALSE	●	●
	Head(S), Tail(S)	pointer til element		
	Next(S, x), Prev(S, x)	pointer til element		
	Search(S, x)	pointer til element		
Opdateringer	Push(S, x)	-	●	
	Pop/Dequeue(S)	element	●	●
	Enqueue(S, x)	-		●
	Delete(S, x)	element		
	InsertAfter(S, x, y)	pointer til element		

Stak

Stak : Array Implementation

STACK-EMPTY(S)

```
1 if  $S.top == 0$   
2   return TRUE  
3 else return FALSE
```

PUSH(S, x)

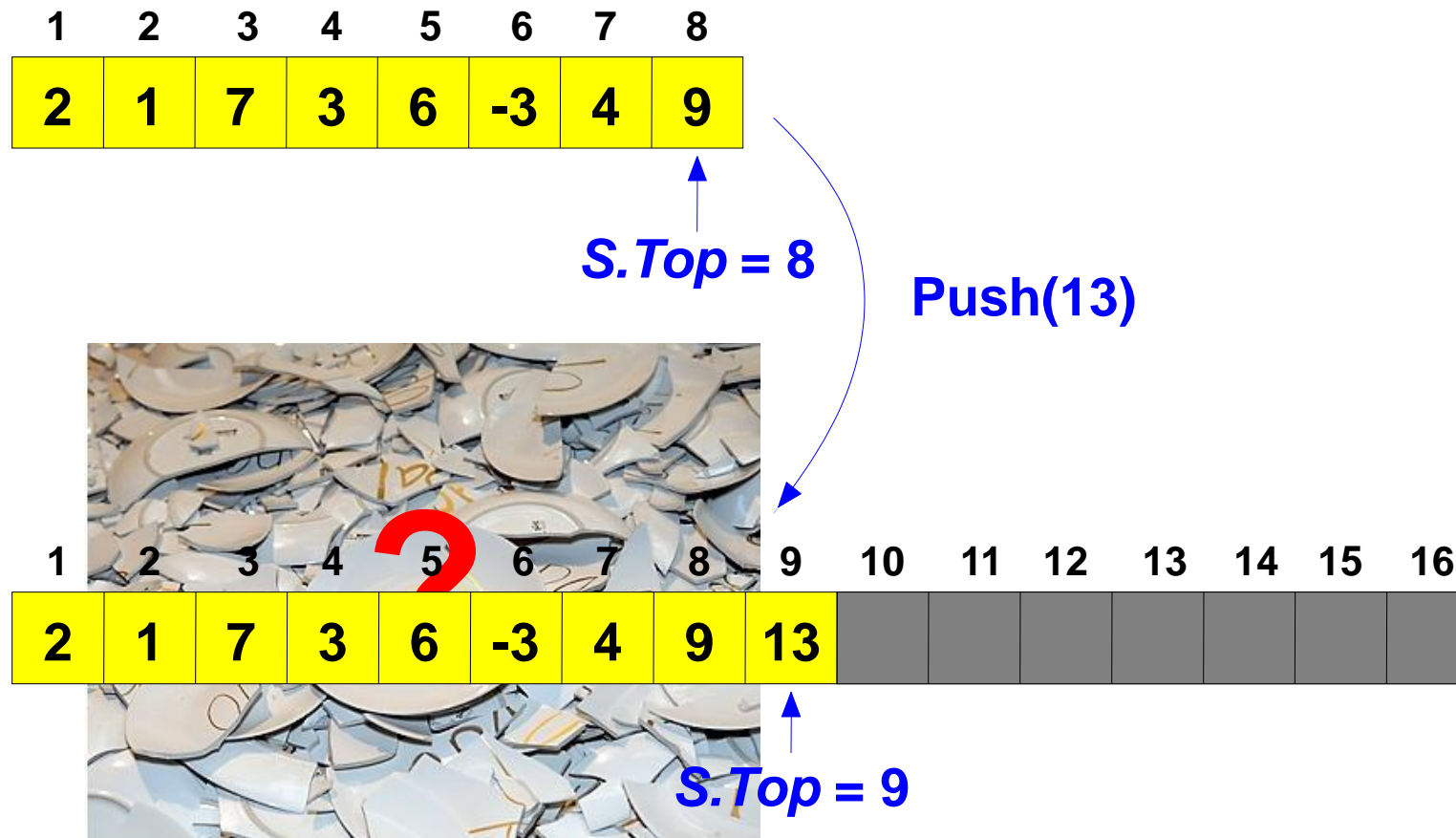
```
1  $S.top = S.top + 1$   
2  $S[S.top] = x$ 
```

POP(S)

```
1 if STACK-EMPTY( $S$ )  
2   error "underflow"  
3 else  $S.top = S.top - 1$   
4   return  $S[S.top + 1]$ 
```

Stack-Empty, Push, Pop : $O(1)$ tid

Stak : Overløb

Array fordobling : $O(n)$ tid

Array Fordobling

Fordoble arrayet når det er fuld

1

2

4

8

Tid for n udvidelser:

16

$$1+2+4+\dots+n/2+n = O(n)$$

32

Halver arrayet når det er $<1/4$ fyldt

32

16

16

8

Tid for n udvidelser/reduktioner:

8

16

$$O(n)$$

Array Fordobling + Halvering

– en generel teknik

Tid for n udvidelser/reduktioner er $O(n)$

Plads $\leq 4 \cdot$ aktuelle antal elementer

Array implementation af Stak:
 n push og pop operationer tager $O(n)$ tid

Reallokeringsstrategier i Java, Python og C++

Prog	Java ArrayList (JDK SE 12.0.1)	Python list (CPython 3.7)	C++ vector (GCC 9.1)
Ved overløb	+ 50 %	+ 12.5 %	+ 100 %
Formindskelse	Nej (kan kalde trimToSize)	< 50 %	Nej (kan kalde shrink to fit)
Dokumentation	https://docs.oracle.com/javase/10/docs/api/java/util/ArrayList.html	https://docs.python.org/3/library/stdtypes.html#sequence-types-list-tuple-range	http://www.cplusplus.com/reference/vector/vector/
Kildekode	Installer JDK fra www.oracle.com/technetwork/java/javase/downloads/ Fil java.base\java\util\ArrayList.java fra C:\Program Files\Java\jdk-12.0.1\lib\src.zip	github.com/python/cpython/blob/master/Objects/listobject.c	github.com/gcc-mirror/gcc/blob/master/libstdc++-v3/include/bits/stl_vector.h

Java ArrayList

```
private int newCapacity(int minCapacity) {
    // overflow-conscious code
    int oldCapacity = elementData.length;
    int newCapacity = oldCapacity + (oldCapacity >> 1);
    if (newCapacity - minCapacity <= 0) {
        if (elementData == DEFAULTCAPACITY_EMPTY_ELEMENTDATA)
            return Math.max(DEFAULT_CAPACITY, minCapacity);
        if (minCapacity < 0) // overflow
            throw new OutOfMemoryError();
        return minCapacity;
    }
    return (newCapacity - MAX_ARRAY_SIZE <= 0)
        ? newCapacity
        : hugeCapacity(minCapacity);
}
```

Python list

```
static int
list_resize(PyListObject *self, Py_ssize_t newsize)
{
    PyObject **items;
    size_t new_allocated, num_allocated_bytes;
    Py_ssize_t allocated = self->allocated;
    if (allocated >= newsize && newsize >= (allocated >> 1)) {
        assert(self->ob_item != NULL || newsize == 0);
        Py_SIZE(self) = newsize;
        return 0;
    }
    new_allocated =
    (size_t)newsize + (newsize >> 3) + (newsize < 9 ? 3 : 6);
    ...
}
```

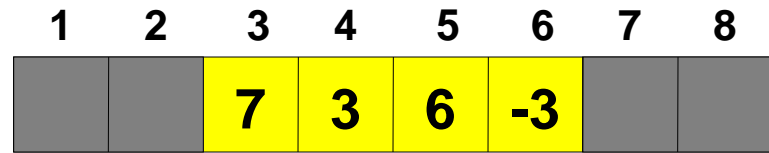
C++ vector

```
size_type
_M_check_len(size_type __n, const char* __s) const
{
    if (max_size() - size() < __n)
        __throw_length_error(__N(__s));
    const size_type __len = size() + (std::max)(size(), __n);
    return (__len < size() || __len > max_size())
        ? max_size()
        : __len;
}
```


Kø

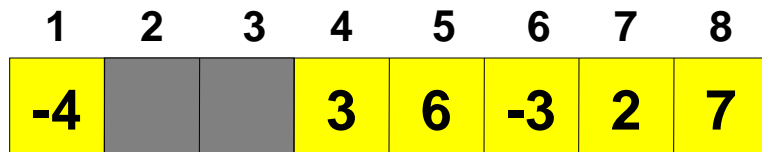
Kø : Array Implementation

$Q.head=3$

$Q.tail=7$

Enqueue(2)
Enqueue(7)
Enqueue(-4)
Dequeue = 7

$Q.tail=2$

$Q.head=4$

ENQUEUE(Q, x)

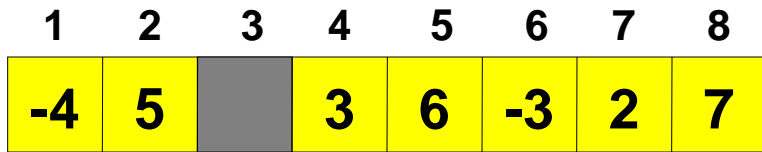
```
1  $Q[Q.tail] = x$   
2 if  $Q.tail == Q.length$   
3      $Q.tail = 1$   
4 else  $Q.tail = Q.tail + 1$ 
```

DEQUEUE(Q)

```
1  $x = Q[Q.head]$   
2 if  $Q.head == Q.length$   
3      $Q.head = 1$   
4 else  $Q.head = Q.head + 1$   
5 return  $x$ 
```

Enqueue, dequeue : $O(1)$ tid

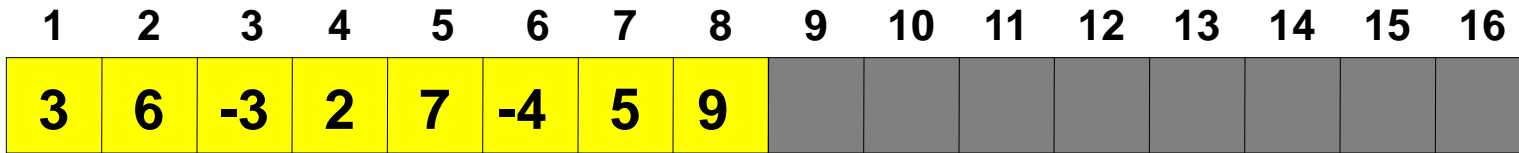
Kø : Array Implementation

$Q.tail=3$

$Q.head=4$

Enqueue(9)

$Q.head=1$

$Q.tail=9$

Empty : $Q.tail=Q.head$?

Overløb : array fordobling/
halvering

Array implementation af Kø:

n enqueue og dequeue operationer tager $O(n)$ tid

Arrays (med Fordobling/Halvering)

Stak	Push(S, x)	$O(1)^*$
	Pop(S)	$O(1)^*$
Kø	Enqueue(S, x)	$O(1)^*$
	Dequeue(S)	$O(1)^*$

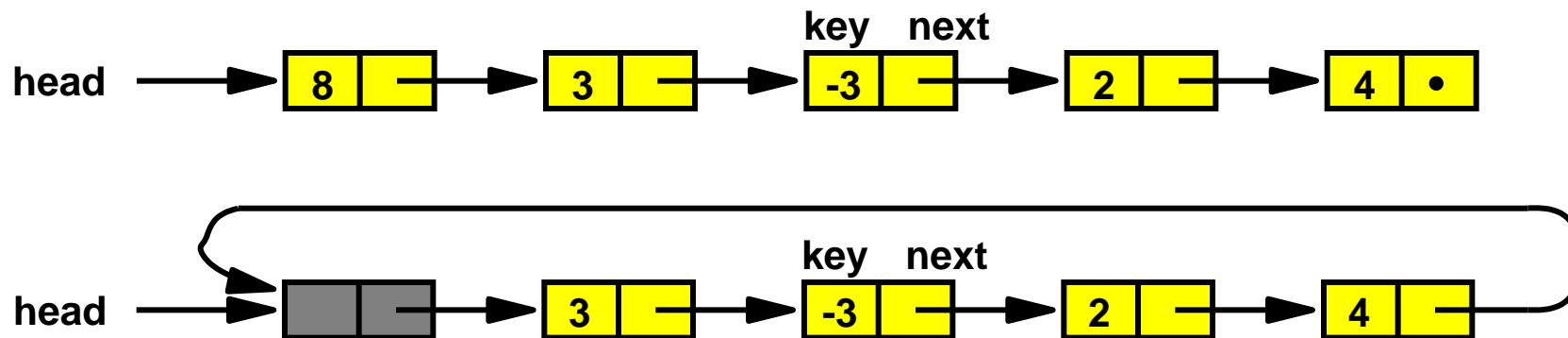
* Worst-case uden fordobling/halvering
Amortiseret ([CLRS, Kap. 16]) med fordobling/halvering

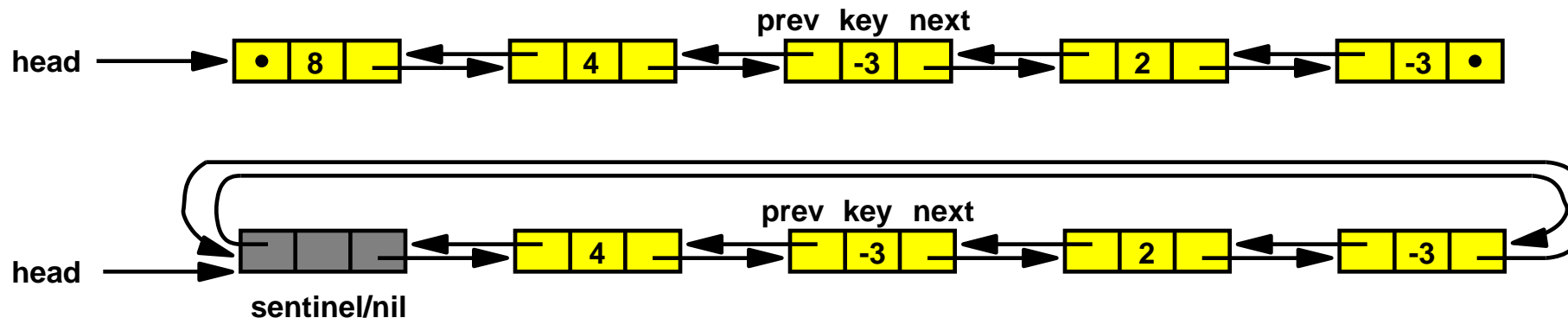
Kædede lister

Kædede Lister

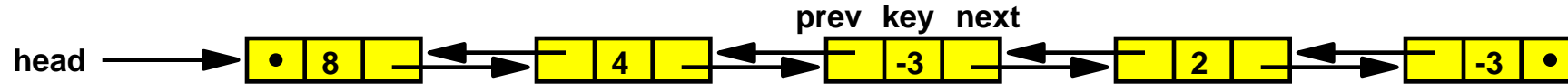
Enkelt kædede (ikke-cyklisk og cyklisk)

Dobbelt kædede (ikke-cyklisk og cyklisk)

Dobbelt Kædede Lister

LIST-SEARCH(L, k)

```
1  $x = L.head$ 
2 while  $x \neq \text{NIL}$  and  $x.key \neq k$ 
3      $x = x.next$ 
4 return  $x$ 
```

LIST-INSERT(L, x)

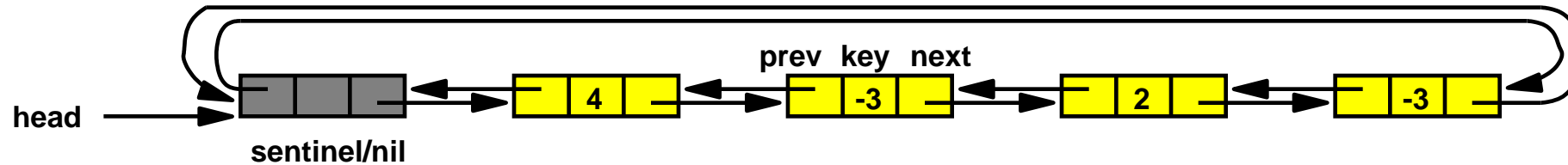
```
1  $x.next = L.head$ 
2 if  $L.head \neq \text{NIL}$ 
3      $L.head.prev = x$ 
4  $L.head = x$ 
5  $x.prev = \text{NIL}$ 
```

LIST-DELETE(L, x)

```
1 if  $x.prev \neq \text{NIL}$ 
2      $x.prev.next = x.next$ 
3 else  $L.head = x.next$ 
4 if  $x.next \neq \text{NIL}$ 
5      $x.next.prev = x.prev$ 
```

List-Search	$O(n)$
List-Insert	$O(1)$
List-Delete	$O(1)$

Dobbelt Kædede Cykliske Lister

LIST-SEARCH'(L, k)

- 1 $x = L.nil.next$
- 2 **while** $x \neq L.nil$ and $x.key \neq k$
- 3 $x = x.next$
- 4 **return** x

LIST-INSERT'(L, x)

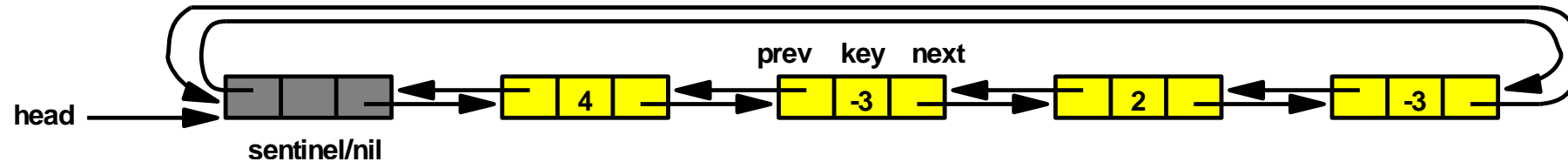
- 1 $x.next = L.nil.next$
- 2 $L.nil.next.prev = x$
- 3 $L.nil.next = x$
- 4 $x.prev = L.nil$

LIST-DELETE'(L, x)

- 1 $x.prev.next = x.next$
- 2 $x.next.prev = x.prev$

List-Search'	$O(n)$
List-Insert'	$O(1)$
List-Delete'	$O(1)$

Dobbelt Kædede Cykliske Lister

Stak	Push(S, x)	$O(1)$
	Pop(S)	$O(1)$
Kø	Enqueue(S, x)	$O(1)$
	Dequeue(S)	$O(1)$

Dancing Links

Donald E. Knuth, Stanford University

My purpose is to discuss an extremely simple technique that deserves to be better known. Suppose x points to an element of a doubly linked list; let $L[x]$ and $R[x]$ point to the predecessor and successor of that element. Then the operations

$$L[R[x]] \leftarrow L[x], \quad R[L[x]] \leftarrow R[x] \quad (1)$$

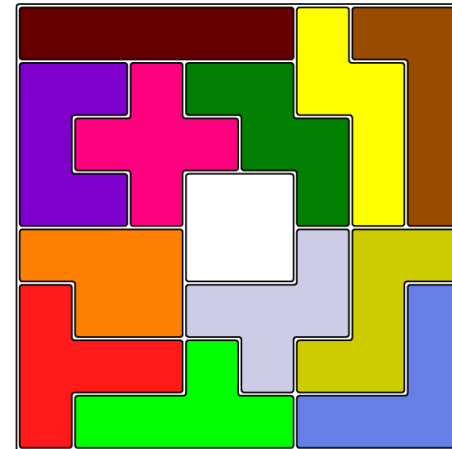
remove x from the list; every programmer knows this. But comparatively few programmers have realized that the subsequent operations

$$L[R[x]] \leftarrow x, \quad R[L[x]] \leftarrow x \quad (2)$$

will put x back into the list again.

Donald E. Knuth (1938-)

”The Challenge Puzzle”

”The Challenge Puzzle”

$L :=$ Tomt bræt
 $B :=$ Alle brikker
 $Solve(L, B)$

```
procedure Solve(Delløsning  $L$ , Brikker  $B$ )  
  for alle  $b$  i  $B$   
    for alle orienteringer af  $b$  (* max 8 forskellige *)  
      if  $b$  kan placeres i nederste venstre fri then  
        fjern  $b$  fra  $B$   
        indsæt  $b$  i  $L$   
        if  $|B| = 0$  then  
          rapporter  $L$  er en løsning  
        else  
          Solve( $L, B$ )  
        fi  
        slet  $b$  fra  $L$   
        genindsæt  $b$  i  $B$   
      fi
```


Før

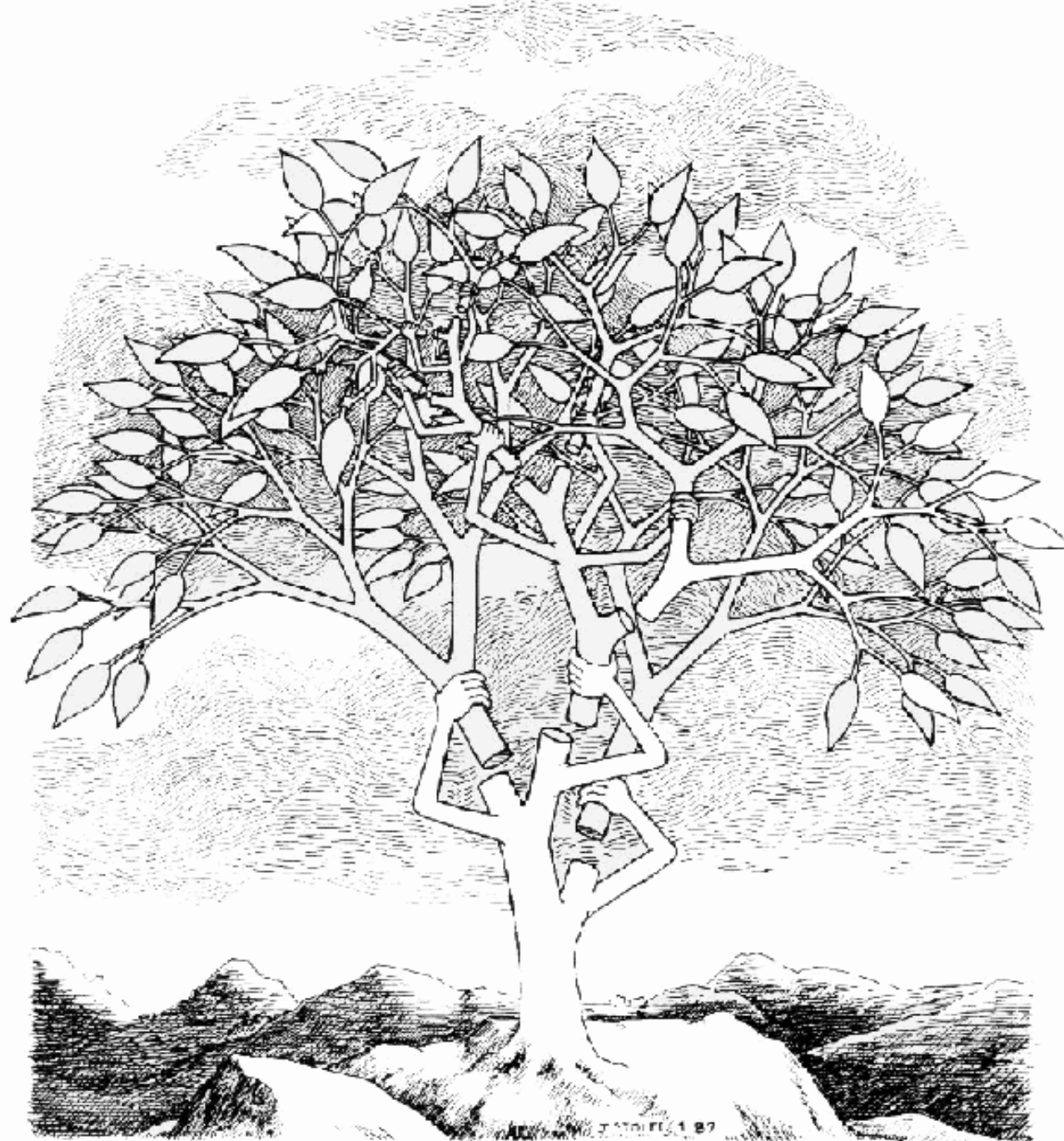
Efter

”The Challenge Puzzle”

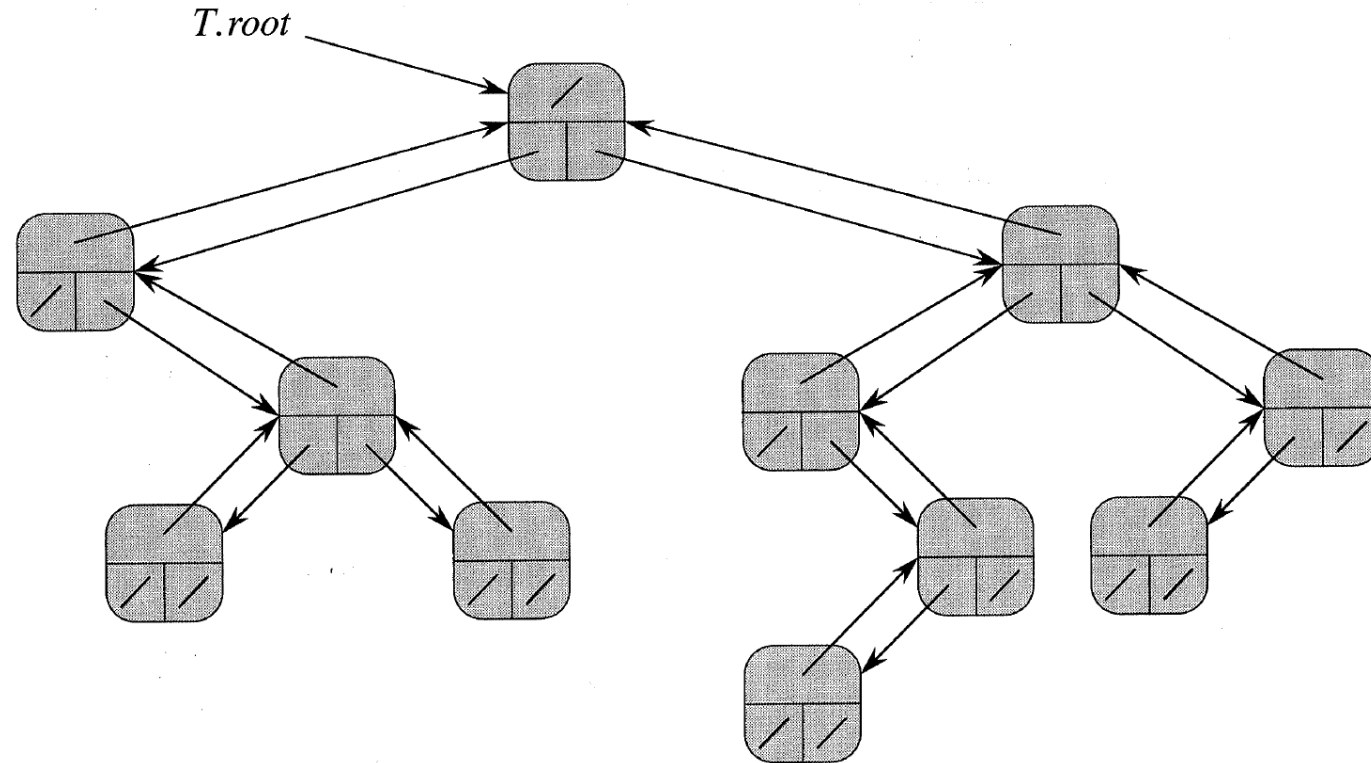
4.040 løsninger

**Solve placerer
8.387.259 brikker**

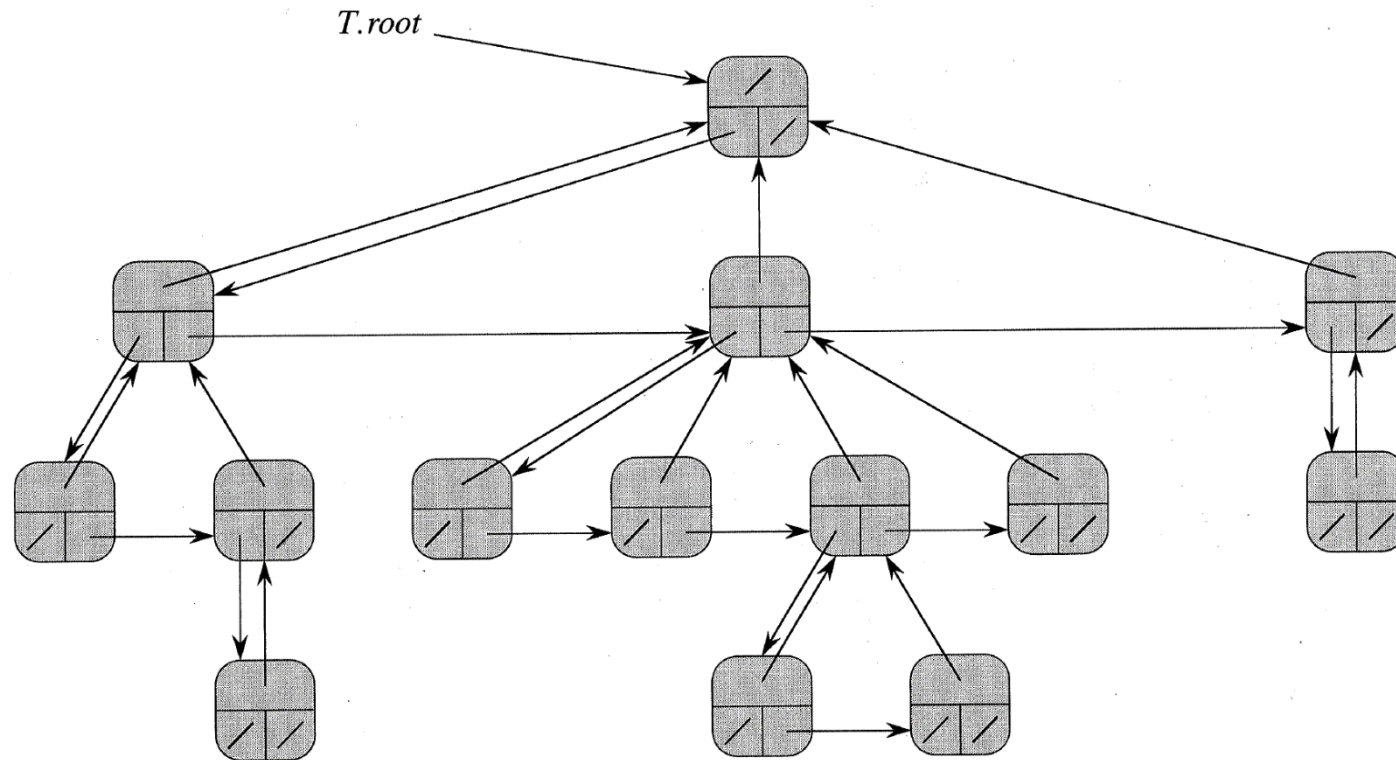
(Jorge Stolfi)

Binær Træ Repræsentation

Felter: **Left, right, parent**

Træ Repræsentation

Felter: **Left-child, right-sibling, parent**

Algoritmer og Datastrukturer

Hashing

[CLRS, kapitel 11.1-11.4]

hash (Engelsk-Dansk)

1. (sb) (ret med kød og kartofler) biksemad (*fx* a meat and potato hash);
(*fig.*) kludder; noget værre rod;

▫ *make a ~ of* forkludre; udføre på en elendig (el. kikset) måde; *settle somebody's ~* ordne nogen; få nogen ned med nakken;

2. (sb) (narko) hash (*fx* smoke hash);

3. (vb) hakke; skære i stykker; (*fig.*) forkludre; slippe (rigtigt) dårligt fra;
▫ *~ over* diskutere; drøfte (*fx* we can hash it over later); *~ up* forkludre;
slippe dårligt fra.

Abstrakt Datastruktur: Ordbog

Search(S, k)
Insert(S, x)
Delete(S, x)

Kan vi udnytte at x for alle praktiske formål er en **sekvens af bits? JA!**

Alle nøgler er tal...

"Sko" = $01010011.01101011.01101111_2 = 5466991_{10}$

	0	1	2	3	4	5	6	7
0	NUL	DLE	space	0	@	P	`	p
1	SOH	DC1 XON	!	1	A	Q	a	q
2	STX	DC2	"	2	B	R	b	r
3	ETX	DC3 XOFF	#	3	C	S	c	s
4	EOT	DC4	\$	4	D	T	d	t
5	ENQ	NAK	%	5	E	U	e	u
6	ACK	SYN	&	6	F	V	f	v
7	BEL	ETB	'	7	G	W	g	w
8	BS	CAN	{	8	H	X	h	x
9	HT	EM	}	9	I	Y	i	y
A	LF	SUB	*	:	J	Z	j	z
B	VT	ESC	+	;	K	[k	{
C	FF	FS	,	<	L	\	l	
D	CR	GS	-	=	M]	m	}
E	SO	RS	.	>	N	^	n	~
F	SI	US	/	?	O	_	o	del

Direkte Adressering :

Nøgler $\{0,1, 2,\dots, m-1\}$

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
•	•	•	3	•	•	6	7	•	•	•	11	•	13	14	•

DIRECT-ADDRESS-SEARCH(T, k)

1 **return** $T[k]$

DIRECT-ADDRESS-INSERT(T, x)

1 $T[x.key] = x$

DIRECT-ADDRESS-DELETE(T, x)

1 $T[x.key] = \text{NIL}$

- + Godt ved små nøgle universer
- + Selv kan generere nøglerne som 1,2,3,...
- Stort plads overforbrug når kun få nøgler brugt

Hash Funktion

- Nøgler U
- Hash funktion

$$h : U \rightarrow \{0,1,\dots, m-1\}$$

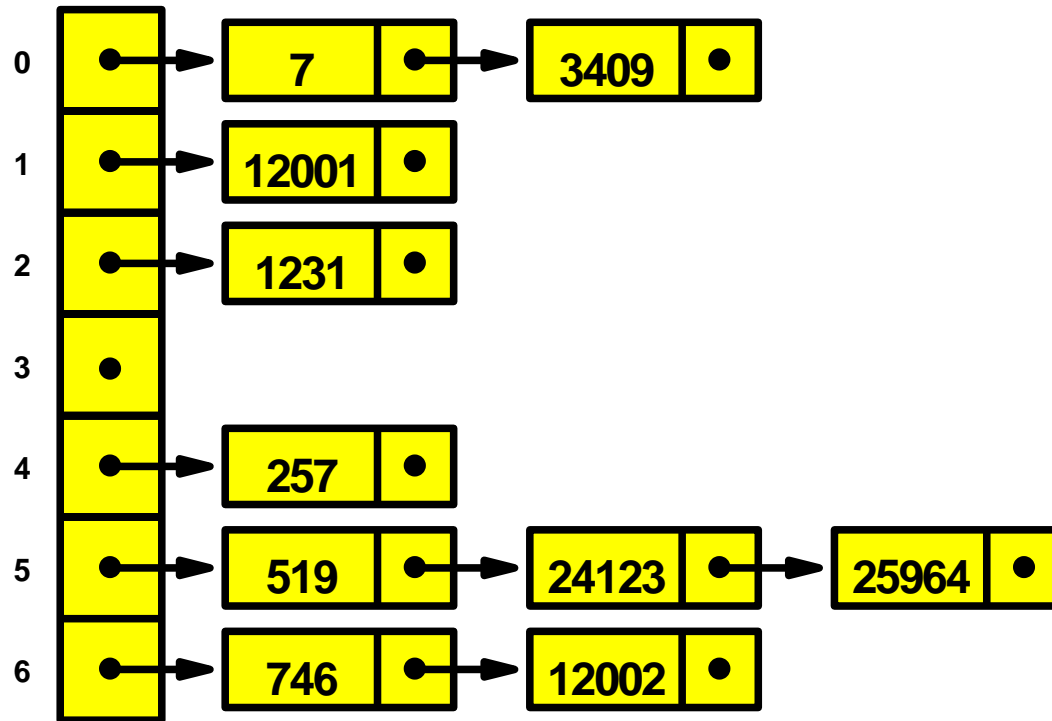
$$m \ll |U|$$

x	$h(x)$
7	0
257	4
519	5
746	6
1231	2
3409	0
12001	1
12002	6
24123	5
25964	5

$$h(k) = (5 \cdot k) \bmod 7$$

- + Nemt at jævne nøglerne jævnt ud
- Flere nøgler kan hashes til samme værdi
- Næsten ens nøgler kan være vilkårligt spredt

Hash Tabel : Kollisionslister

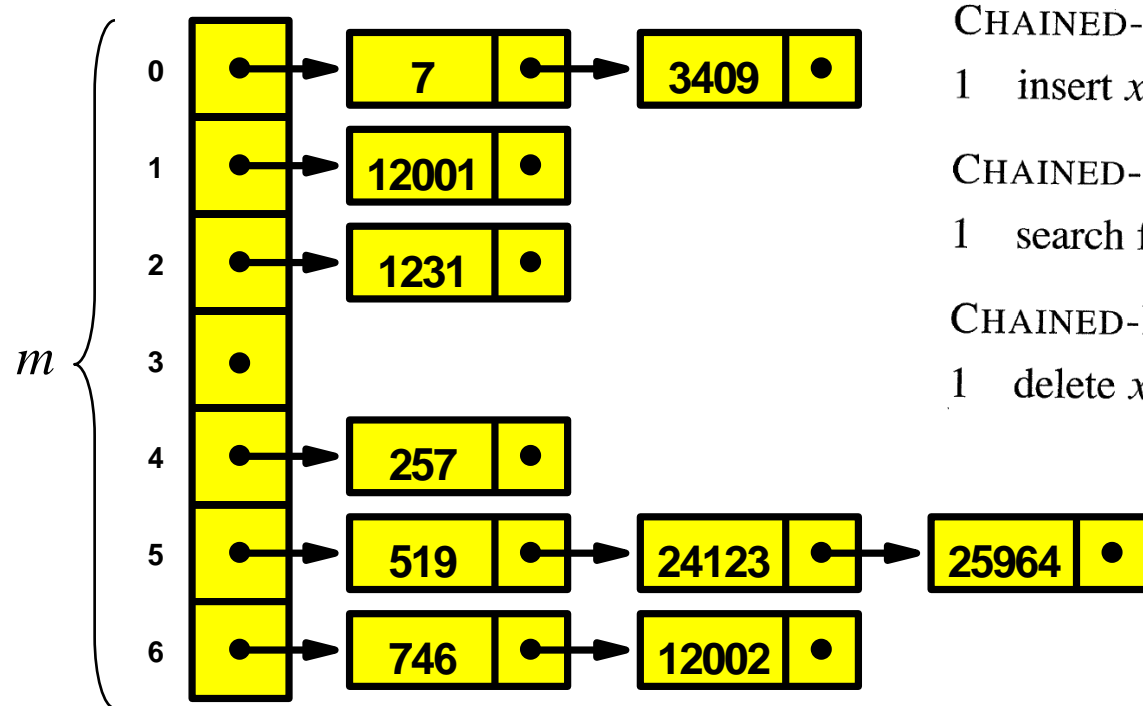

x	$h(x)$
7	0
257	4
519	5
746	6
1231	2
3409	0
12001	1
12002	6
24123	5
25964	5

$$h(k) = (5 \cdot k) \bmod 7$$

- Gem mængde af nøgler K
- Vælg **tilfældig** hash funktion $h : U \rightarrow \{0, 1, \dots, m-1\}$
- Gem nøglerne i tabel efter **hash værdi**
- **Kollisionslister** til nøgler med samme hashværdi

Hash Tabel : Kollisionslister

CHAINED-HASH-INSERT(T, x)

1 insert x at the head of list $T[h(x.key)]$

CHAINED-HASH-SEARCH(T, k)

1 search for an element with key k in list $T[h(k)]$

CHAINED-HASH-DELETE(T, x)

1 delete x from the list $T[h(x.key)]$

Vælg en uniform tilfældig hash funktion:

- Forventet antal nøgler i en indgang i tabellen $|K|/m$
- Insert, Delete, Search **forventet tid** $O(|K|/m)$, dvs. tid $O(1)$ hvis $m = \Omega(|K|)$

Hvad er en god Hash Funktion?

- For enhver funktion findes en dårlig mængde nøgler der hasher til samme værdi
- + For enhver mængde nøgler findes en god hash funktion der jævner godt ud (om den kan beskrives kompakt er et andet spørgsmål)

Mål Find en lille **mængde af hash funktioner** hvor en tilfældig funktion virker rimelig godt på en given mængde

Hash Funktioner : Eksempler

$$h(k) = k \bmod m$$

(typisk m et primtal)

$m = 2^8$ ignorerer alt på nær de 8 sidste bit:

$$h(\dots x_3 x_2 x_1 10101111) = h(\dots y_3 y_2 y_1 10101111)$$

$m = 2^8 - 1$ ignorerer alle ombytninger af tegn:

$$h("c_3 c_2 c_1") = h("c_1 c_3 c_2")$$

$$h(k) = \lfloor s \cdot k / 2^{w-t} \rfloor \bmod 2^t$$

($k = w$ -bit, $h(k) = t$ -bit)

$$h(0101000010101010) = 01000$$

$$0101000010101010 \cdot 1001111000110111$$

$$= 0011000111011010\underline{01000}00010000110$$

Universelle Hash Funktioner

Find **primtal** $p \geq |U|$.

Definer $p \cdot (p-1)$ hash funktioner $h_{a,b}$, hvor $1 \leq a < p$ og $0 \leq b < p$

$$h_{a,b}(k) = ((a \cdot k + b) \bmod p) \bmod m$$

Sætning

For to nøgler $x \neq y$ og en tilfældig hash funktion $h_{a,b}$ gælder

$$\Pr[h_{a,b}(x) = h_{a,b}(y)] \leq 1/m \quad \text{(Universel)}$$

Korollar

For en hash tabel med en **tilfældig hash funktion** $h_{a,b}$ tager Insert, Delete, Search **forventet tid** $O(|K|/m)$

Hash Tabel : Universal Hashing

Search(S, k)	$O(1)$ Forventet
Insert(S, x)	
Delete(S, x)	

Hashing af tal med mange bits...

$$\begin{aligned}
 & \text{(s bits)} \quad x_{s/w-1} \text{ (w bits)} \quad x_1 \text{ (w bits)} \quad x_0 \text{ (w bits)} \\
 x &= (\boxed{b_{s-1} b_{s-2} \dots b_{s-w}} \boxed{b_{s-w-1} \dots b_{2w}} \boxed{b_{2w-1} \dots b_{w+1} b_w} \boxed{b_{w-1} \dots b_2 b_1 b_0})_2 \\
 &= x_{s/w-1} \cdot 2^{w(s/w-1)} + x_{s/w-2} \cdot 2^{w(s/w-2)} + \dots + x_1 \cdot 2^w + x_0
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 & \boxed{h_a(x) = (x_{s/w-1} \cdot a^{s/w-1} + x_{s/w-2} \cdot a^{s/w-2} + \dots + x_1 \cdot a^1 + x_0) \bmod p} \quad \begin{array}{l} p > 2^w \text{ primtal} \\ 0 < a < p \text{ tilfældig} \end{array} \\
 &= ((\dots((x_{s/w-1} \cdot a + x_{s/w-2}) \cdot a + x_{s/w-3}) \cdot a + \dots + x_1) \cdot a + x_0) \bmod p
 \end{aligned}$$

Polynomium evaluering $h_a(x)$

$$y = 0$$

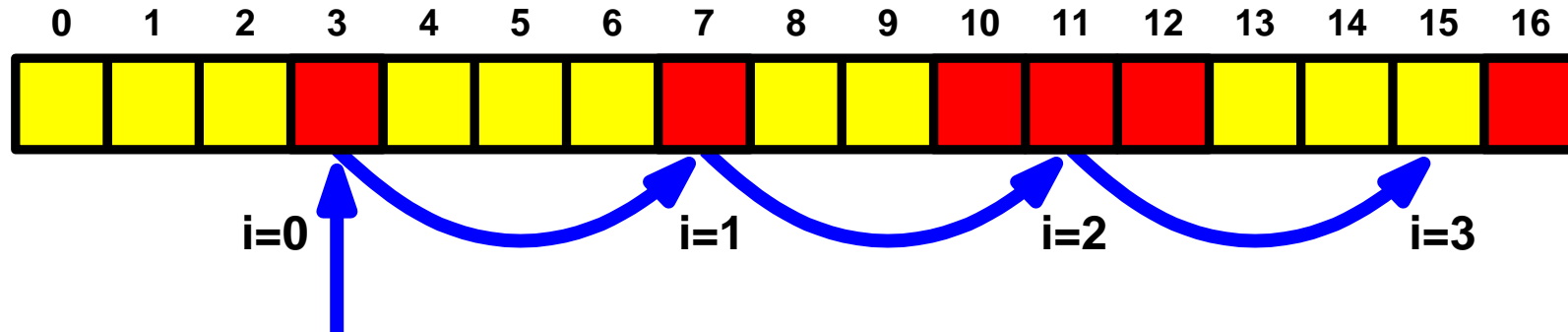
for $i = s/w - 1$ downto 0

$$y = (y \cdot a + x_i) \bmod p$$

$$h_a(x) = y$$

$$\begin{aligned}
 (a \cdot b) \bmod p &= ((a \bmod p) \cdot b) \bmod p \\
 (a + b) \bmod p &= ((a \bmod p) + b) \bmod p
 \end{aligned}$$

Åben Adressering

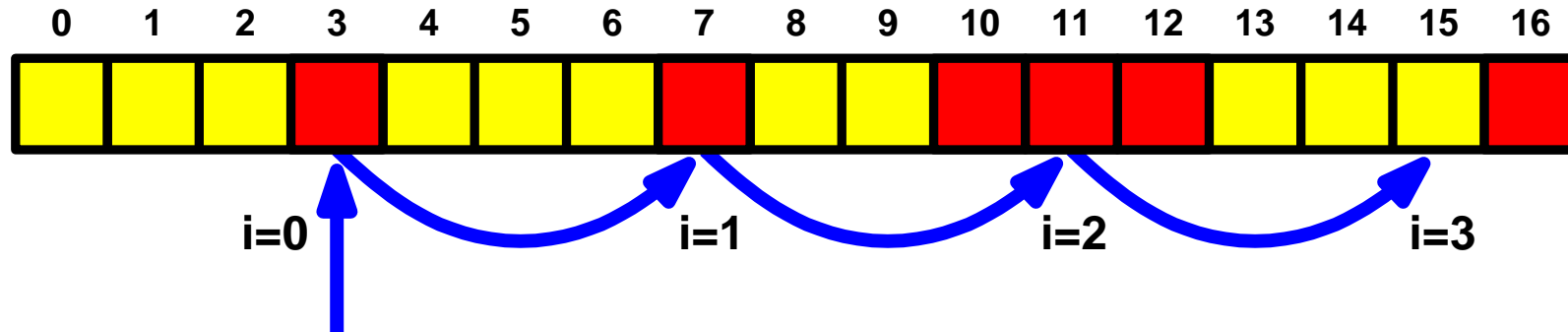
HASH-INSERT(T, k)

```
1  $i = 0$ 
2 repeat
3    $j = h(k, i)$ 
4   if  $T[j] == \text{NIL}$ 
5      $T[j] = k$ 
6     return  $j$ 
7   else  $i = i + 1$ 
8 until  $i == m$ 
9 error "hash table overflow"
```

HASH-SEARCH(T, k)

```
1  $i = 0$ 
2 repeat
3    $j = h(k, i)$ 
4   if  $T[j] == k$ 
5     return  $j$ 
6    $i = i + 1$ 
7 until  $T[j] == \text{NIL}$  or  $i == m$ 
8 return NIL
```

Åben Adressering : Analyse

Uniform hashing

$h(k, 0), h(k, 1), h(k, 2), \dots$ er en **uniform tilfældig** rækkefølge
(**urealistisk**)

Sætning

Ved uniform hashing er det forventede antal lookups $1/(1-\alpha)$
hvor $\alpha = |K|/m$ er belastningsfaktoren / fyldningsgraden

Lineær Probing

Indsæt k på første ledige plads

$$h(k, i) = (h'(k) + i) \bmod m$$

for $i = 0, 1, 2, \dots$

Eksempel :

Indsæt 9, 3, 20, 6, 12, 2, 19, 11, 5

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	9			2	19	3	20	12	11	5		6				

x	$h(x)$
2	4
3	6
5	10
6	12
9	1
11	5
12	7
19	4
20	6

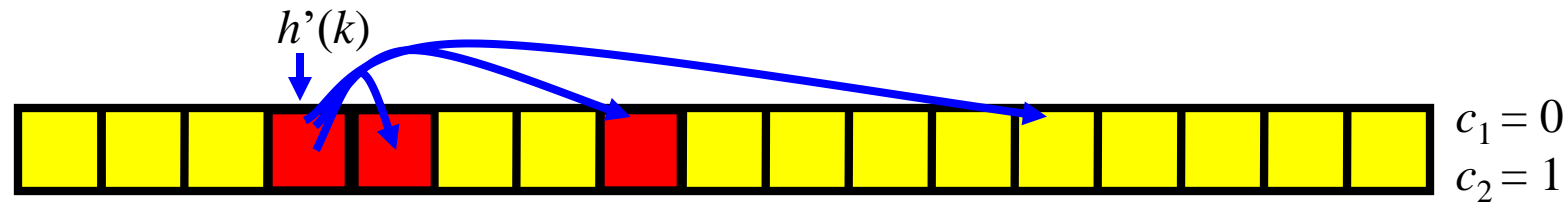
$$h'(x) = (2 \cdot x) \bmod 17$$

Kvadratisk Probing

Indsæt k på første ledige plads

$$h(k,i) = (h'(k) + c_1 \cdot i + c_2 \cdot i^2) \bmod m$$

for $i = 0, 1, 2, \dots$ hvor c_1 og $c_2 \neq 0$ er konstanter

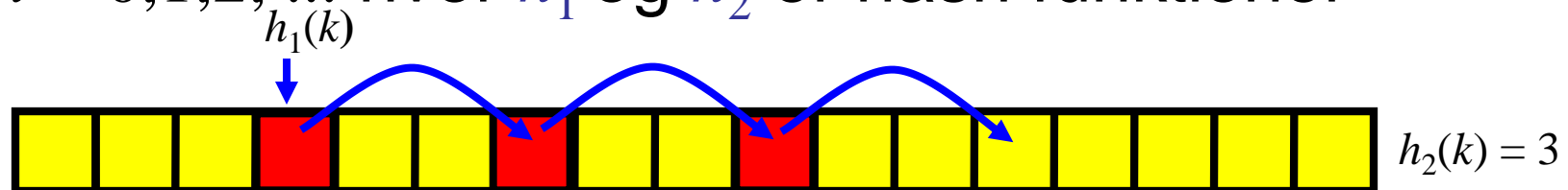

Dobbelt Hashing

Indsæt k på første ledige plads

$$h(k,i) = (h_1(k) + \underline{i \cdot h_2(k)}) \bmod m$$

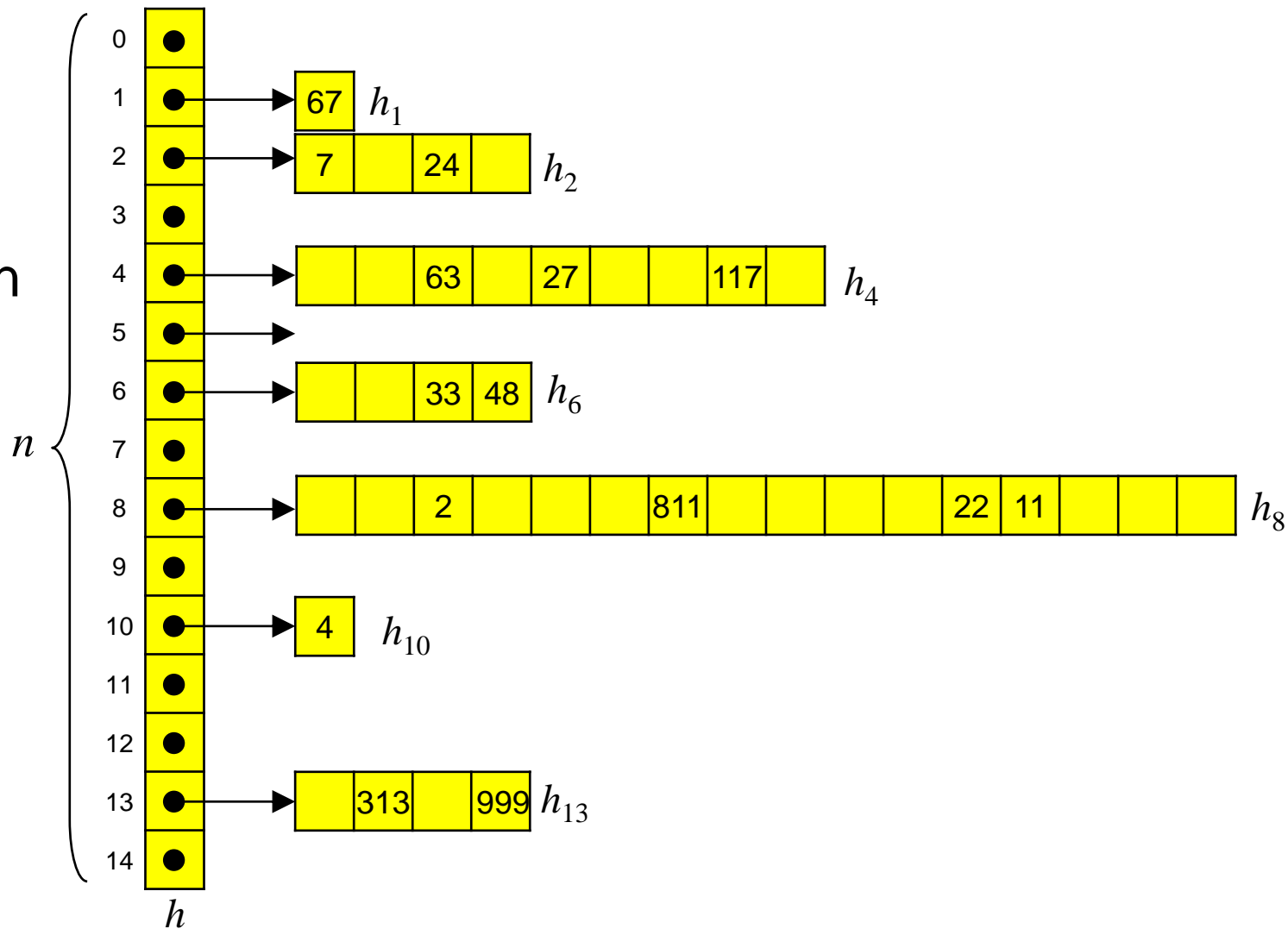
for $i = 0, 1, 2, \dots$ hvor h_1 og h_2 er hash funktioner

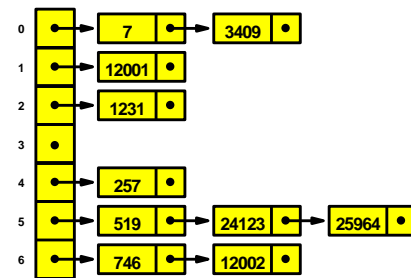
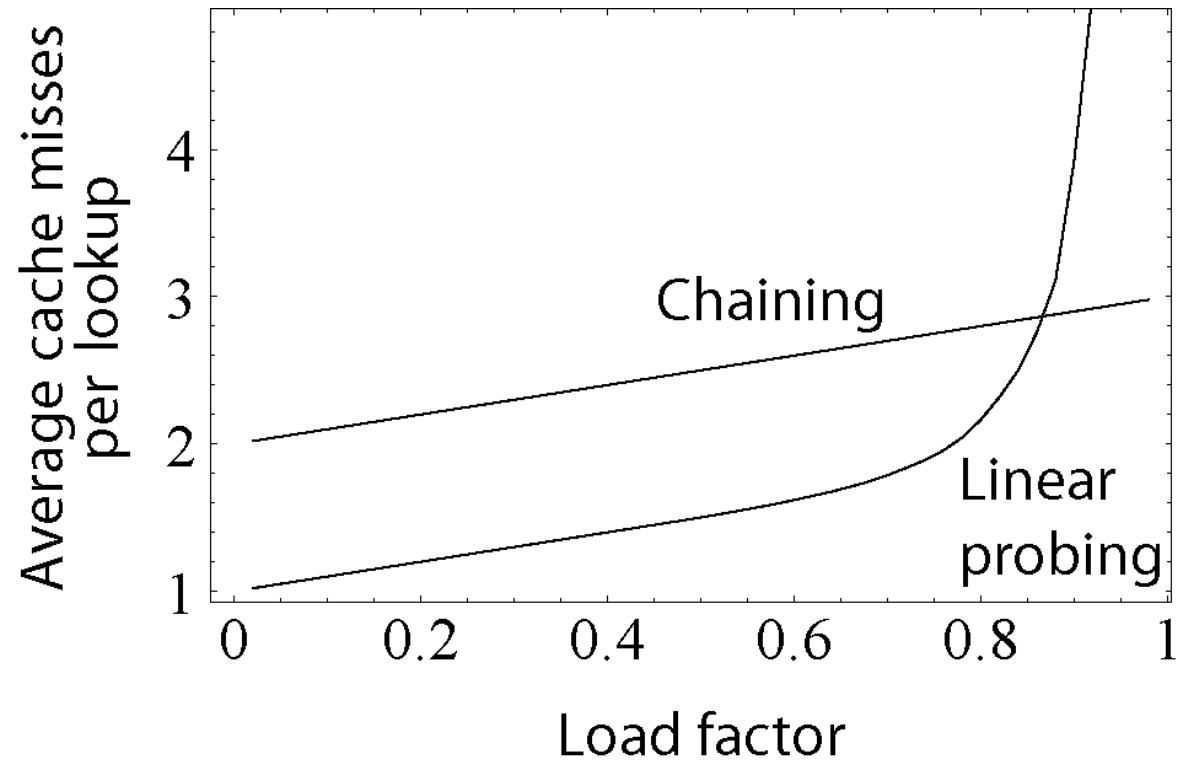
Perfekt hashing (statisk)

- n elementer
- **2 niveauer** af hash funktioner
- hver spand egen hash funktion
- h hash tabel med n indgange
- Spand med n_i elementer
størrelse n_i^2
- Universelle hash funktioner

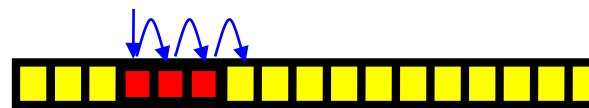
$$E[\text{kollisioner}] = \binom{n}{2} / \# \text{ indgange}$$

Eksperimentel Sammenligning

Chaining

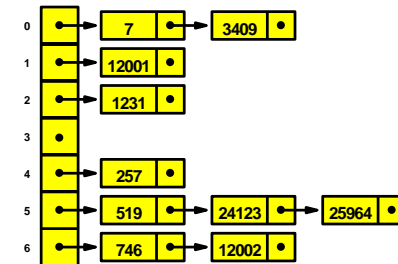
Linear probing

Hashing

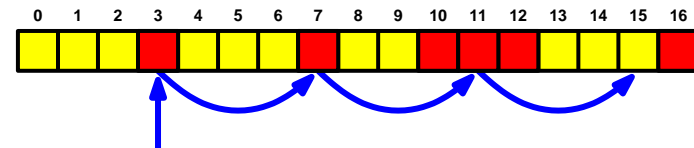
- Valg af hash funktion
 - Prøv sig frem...
 - Universelle hash funktioner

$$h_{a,b}(k) = ((a \cdot k + b) \bmod p) \bmod m$$

- Hash tabeller
 - Kollisionslister (kædede lister)

- Åben adressering
 - Lineær probing
 - Kvadratisk probing
 - Dobbelt hashing

Algoritmer og Datastrukturer

Binære søgetræer
[CLRS, kapitel 12]

Abstrakt Datastruktur: Ordbog

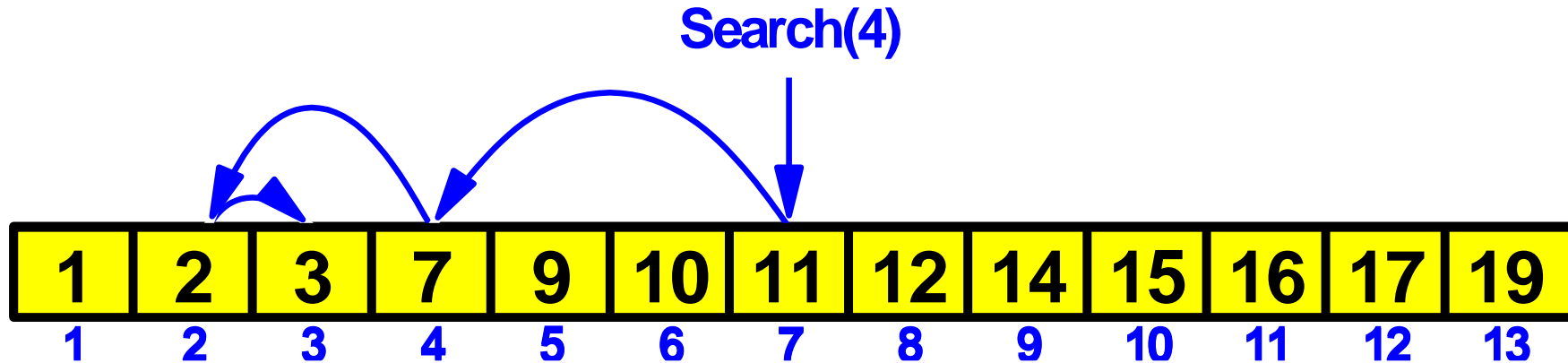
Search(S, x)

Insert(S, x)

Delete(S, x)

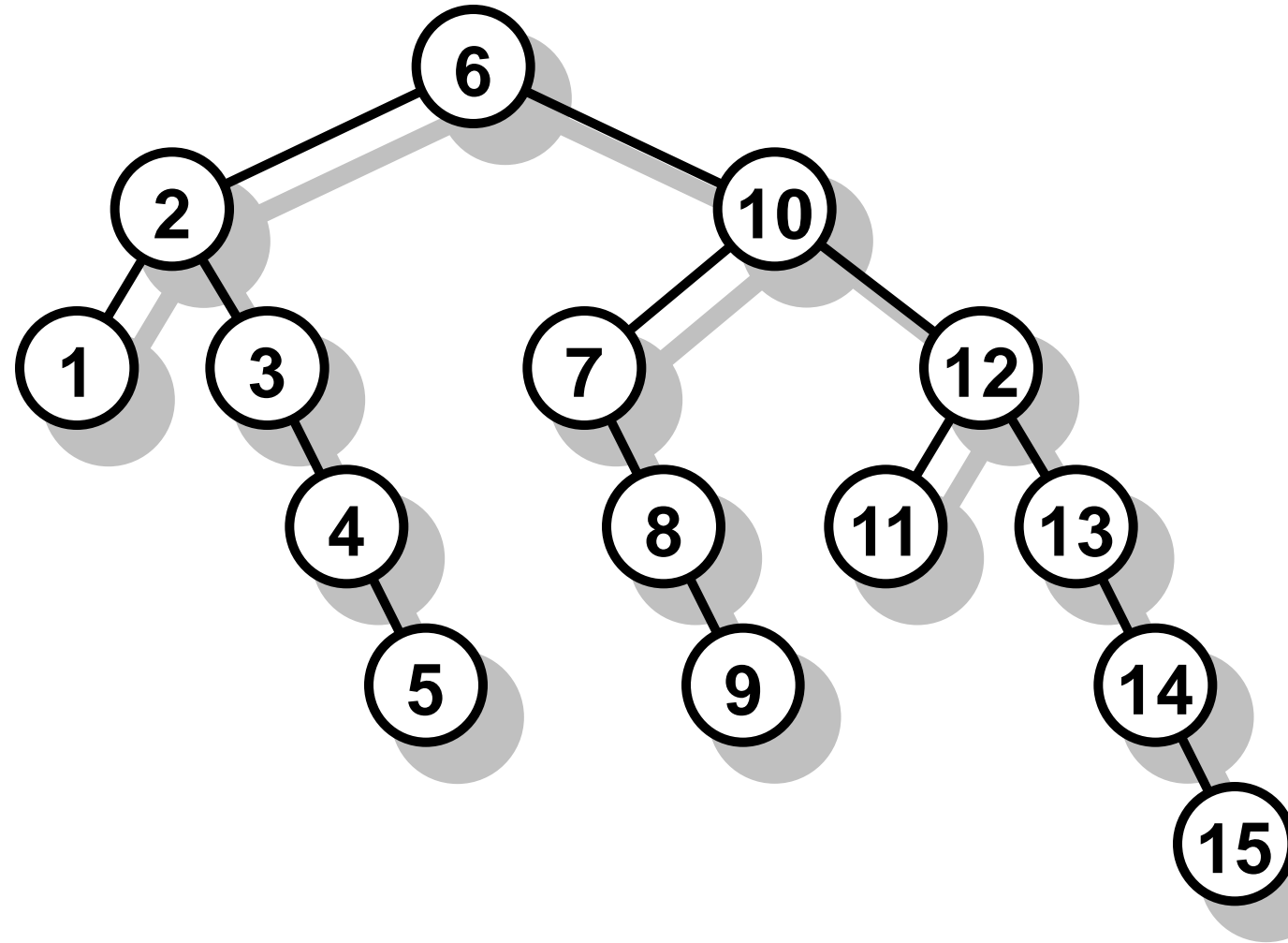
Elementer må kun sammenlignes med " \leq "

(Statisk) Ordbog : Sorteret Array

Search(S, x)	$O(\log n)$
Insert(S, x)	$O(n)$
Delete(S, x)	

Søgetræ

Invariant For alle knuder er elementerne i venstre (højre) undertræ mindre (større) end eller lig med elementet i knuden

Søgetræs søgninger

TREE-SEARCH(x, k)

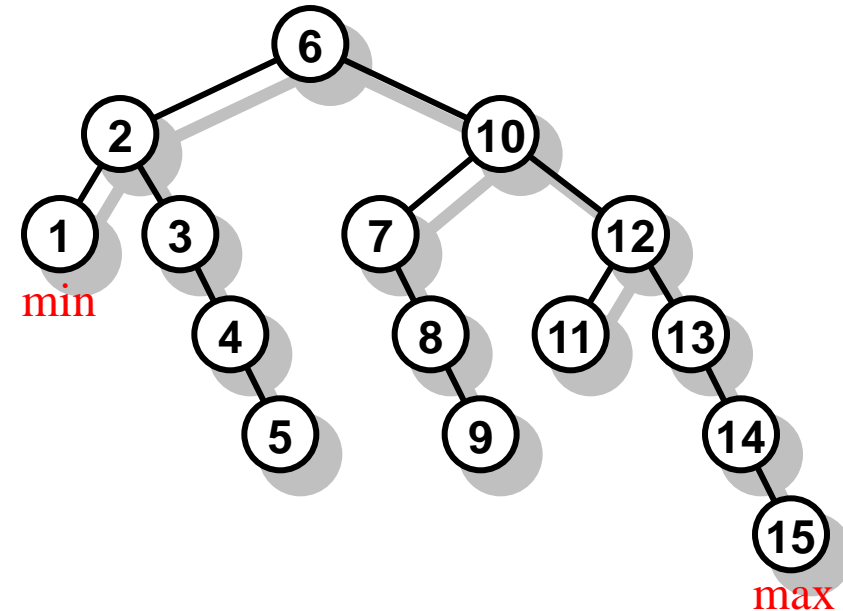
```
1  if  $x == \text{NIL}$  or  $k == x.\text{key}$ 
2      return  $x$ 
3  if  $k < x.\text{key}$ 
4      return TREE-SEARCH( $x.\text{left}, k$ )
5  else return TREE-SEARCH( $x.\text{right}, k$ )
```

ITERATIVE-TREE-SEARCH(x, k)

```
1  while  $x \neq \text{NIL}$  and  $k \neq x.\text{key}$ 
2      if  $k < x.\text{key}$ 
3           $x = x.\text{left}$ 
4      else  $x = x.\text{right}$ 
5  return  $x$ 
```

TREE-SUCCESSOR(x)

```
1  if  $x.\text{right} \neq \text{NIL}$ 
2      return TREE-MINIMUM( $x.\text{right}$ )
3   $y = x.p$ 
4  while  $y \neq \text{NIL}$  and  $x == y.\text{right}$ 
5       $x = y$ 
6       $y = y.p$ 
7  return  $y$ 
```


INORDER-TREE-WALK(x)

```
1  if  $x \neq \text{NIL}$ 
2      INORDER-TREE-WALK( $x.\text{left}$ )
3      print  $x.\text{key}$ 
4      INORDER-TREE-WALK( $x.\text{right}$ )
```

TREE-MINIMUM(x)

```
1  while  $x.\text{left} \neq \text{NIL}$ 
2       $x = x.\text{left}$ 
3  return  $x$ 
```

TREE-MAXIMUM(x)

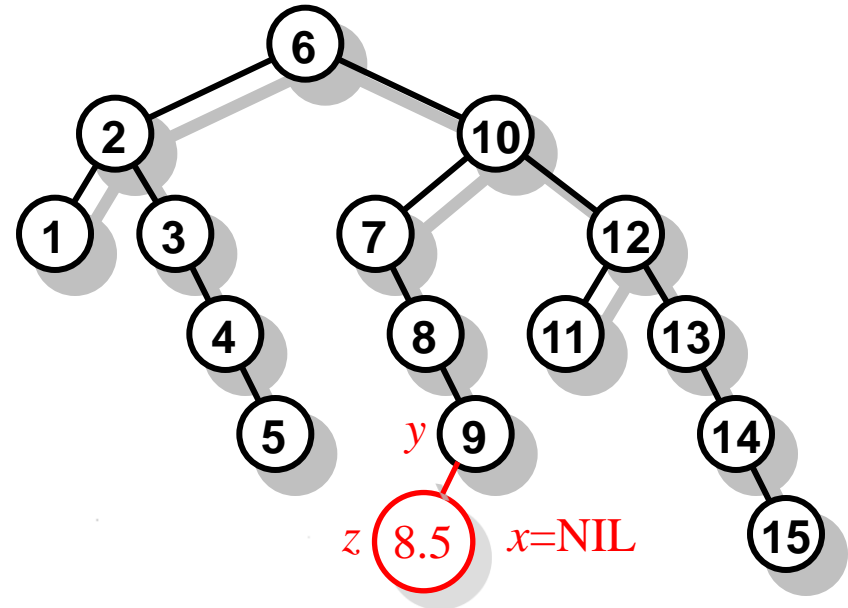
```
1  while  $x.\text{right} \neq \text{NIL}$ 
2       $x = x.\text{right}$ 
3  return  $x$ 
```

Indsættelse i Søgetræ

TREE-INSERT(T, z)

Iterativ søgning

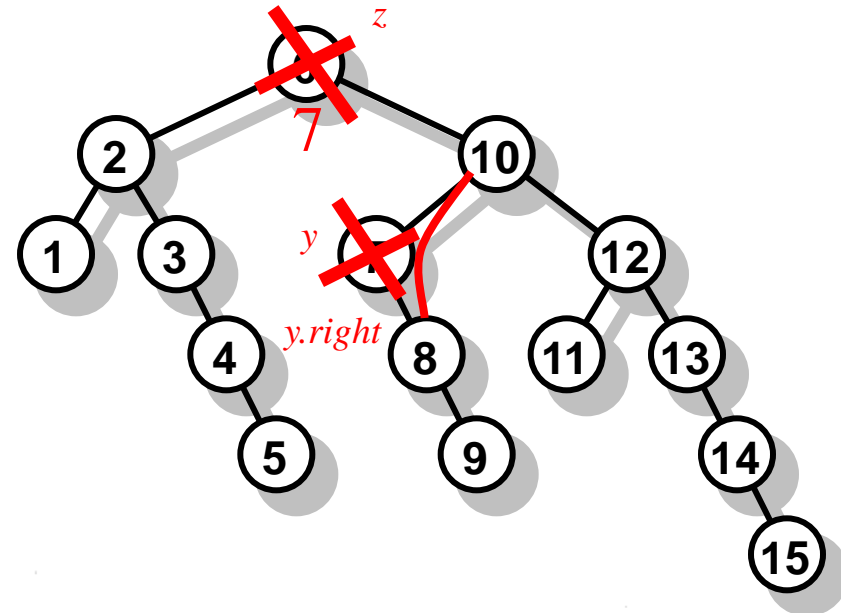
```
1   $y = \text{NIL}$ 
2   $x = T.\text{root}$ 
3  while  $x \neq \text{NIL}$ 
4       $y = x$ 
5      if  $z.\text{key} < x.\text{key}$ 
6           $x = x.\text{left}$ 
7      else  $x = x.\text{right}$ 
8   $z.p = y$ 
9  if  $y == \text{NIL}$ 
10      $T.\text{root} = z$  // tree  $T$  was empty
11  elseif  $z.\text{key} < y.\text{key}$ 
12      $y.\text{left} = z$ 
13  else  $y.\text{right} = z$ 
```


Slettelse fra Søgetræ

TREE-DELETE(T, z)

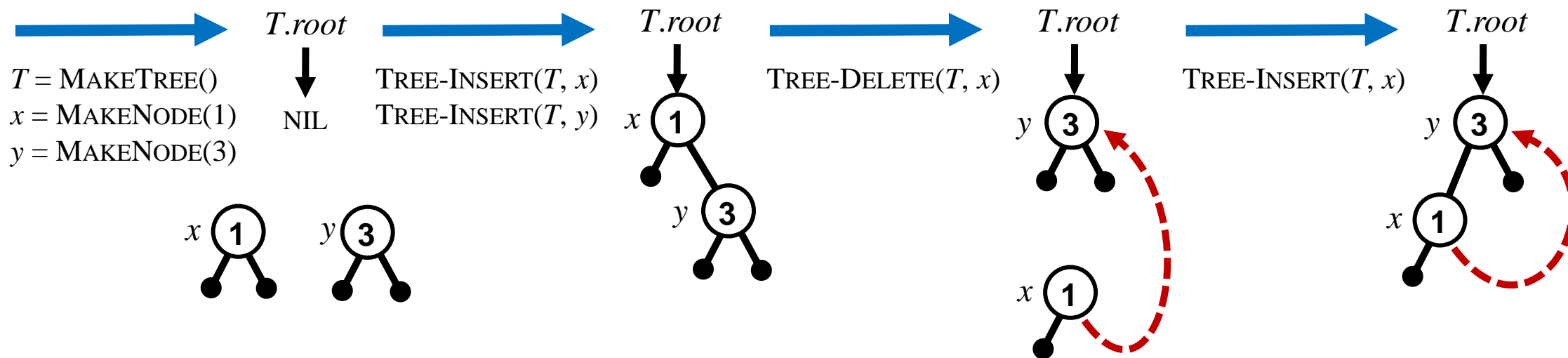
```
1  if  $z.left == \text{NIL}$ 
2      TRANSPLANT( $T, z, z.right$ )
3  elseif  $z.right == \text{NIL}$ 
4      TRANSPLANT( $T, z, z.left$ )
5  else  $y = \text{TREE-MINIMUM}(z.right)$ 
6      if  $y.p \neq z$ 
7          TRANSPLANT( $T, y, y.right$ )
8           $y.right = z.right$ 
9           $y.right.p = y$ 
10     TRANSPLANT( $T, z, y$ )
11      $y.left = z.left$ 
12      $y.left.p = y$ 
```


TRANSPLANT(T, u, v)

```
1  if  $u.p == \text{NIL}$ 
2       $T.root = v$ 
3  elseif  $u == u.p.left$ 
4       $u.p.left = v$ 
5  else  $u.p.right = v$ 
6  if  $v \neq \text{NIL}$ 
7       $v.p = u.p$ 
```

!!! Advarsel !!!

- CLRS pseudokoden nulstiller ikke slettede knuders pointers og antager at den indsatte knudes børn er NIL
- $\text{TREE-SEARCH}(T.\text{root}, 2)$ vil gå i uendelig løkke 😞

Søgetræer

Inorder-Tree-Walk	$O(n)$
Tree-Search Iterative-Tree-Search	$O(h)$
Tree-Minimum Tree-Maximum	$O(h)$
Tree-Insert	$O(h)$
Tree-Delete	$O(h)$

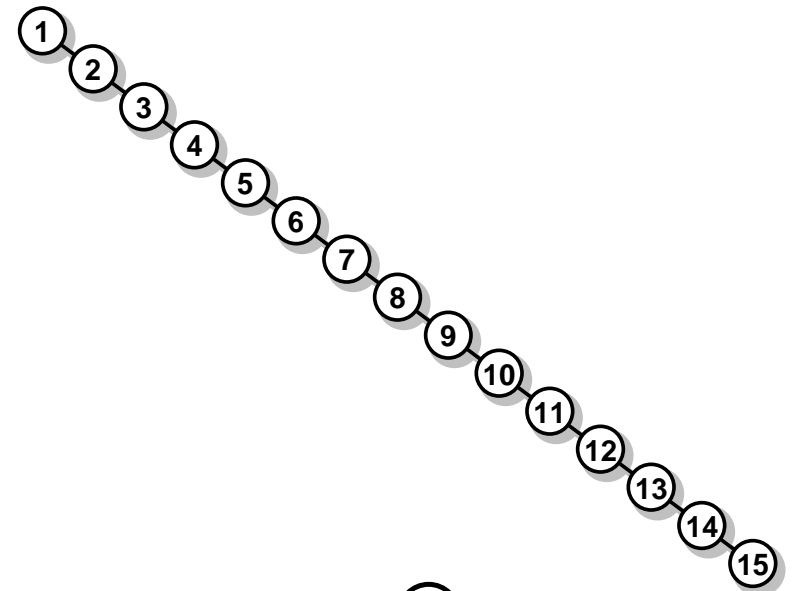
h = højden af træet, n = antal elementer

Højden af et Søgetræ ?

Største og Mindste Højde

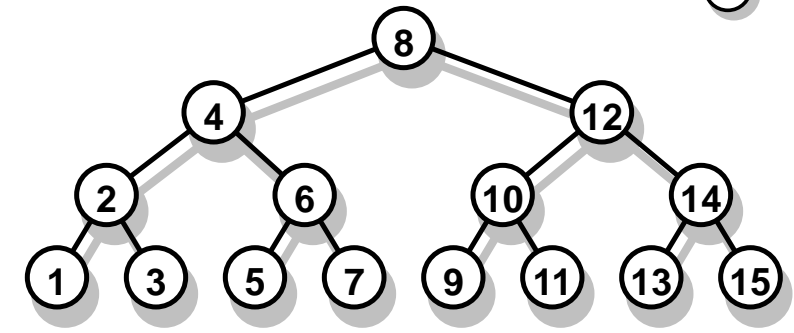
Indsæt i stigende rækkefølge

- Højde n

Perfekt balanceret
(mindst mulig højde)

- Højde $1 + \lfloor \log n \rfloor$

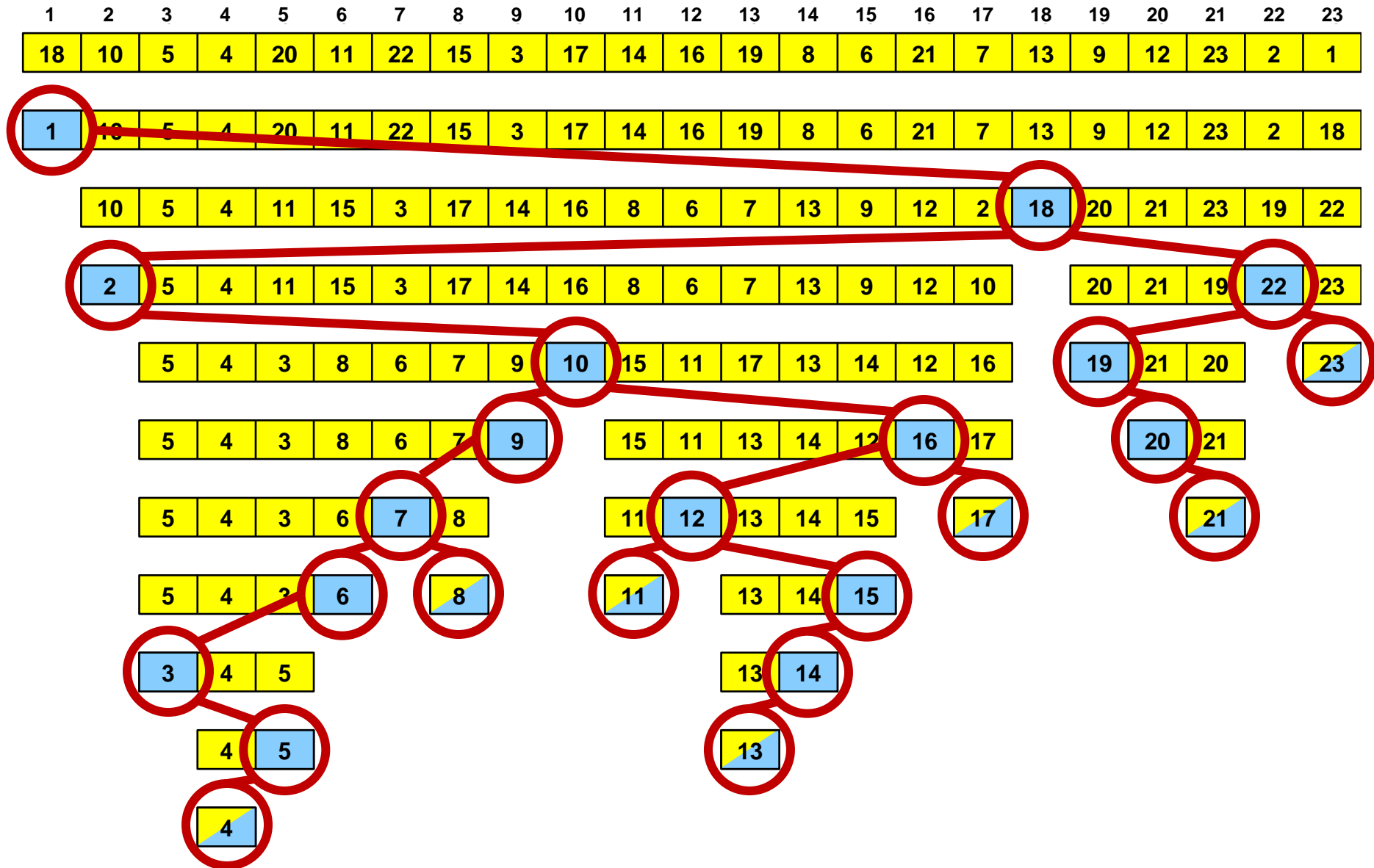
Tilfældige Indsættelser i et Søgetræ

Algoritme

Indsæt n elementer i tilfældige rækkefølge

- Ligesom ved QuickSort argumenteres at den **forventede dybde** af et element er $O(\log n)$ [CLRS, problem 12.3]
- Den forventede **højde af træet** er $O(\log n)$, dvs. *alle knuder* har forventet dybde $O(\log n)$ [CLRS 3. udgave, kapitel 12.4]

Quicksort på 23 elementer

Balancerede Søgetræer

Ved **balancerede søgetræer** omstruktureres træet løbende så søgetiderne forbliver $O(\log n)$

- AVL-træer [CLRS pr. 13-3]
- BB[α]-træer
- Splay træer
- Lokalt balancerede træer
- Rød-sorter træer [CLRS kap. 13]
- Randomized trees [CLRS 3.udg. pr. 13-4]
- (2,3)-træer
- (2,4)-træer [CLRS pr. 18-2]
- B-træer [CLRS kap. 18]
- Vægtbalancerede B-træer
- ...

Algoritmer og Datastrukturer

Balancerede søgetræer: Rød-sorter søgetræer
[CLRS, kapitel 13]

Rød-Sorte Søgetræer

Mål

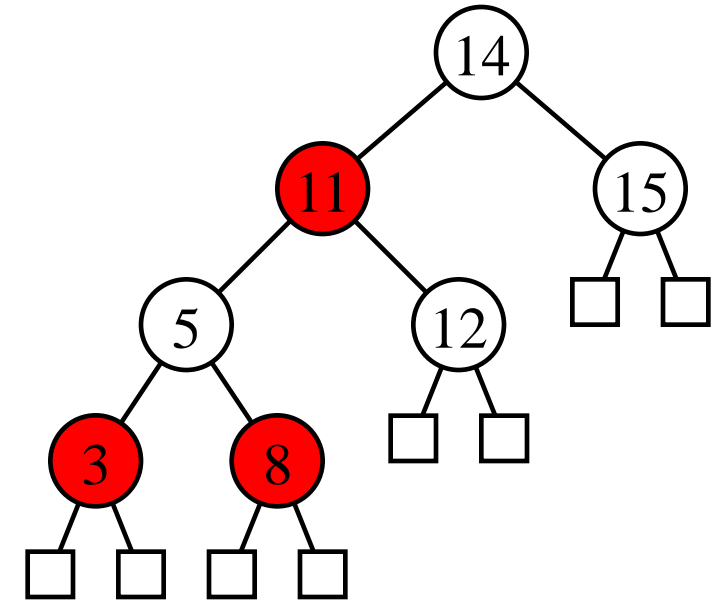
Søgetræer med dybde $O(\log n)$

Invarianter

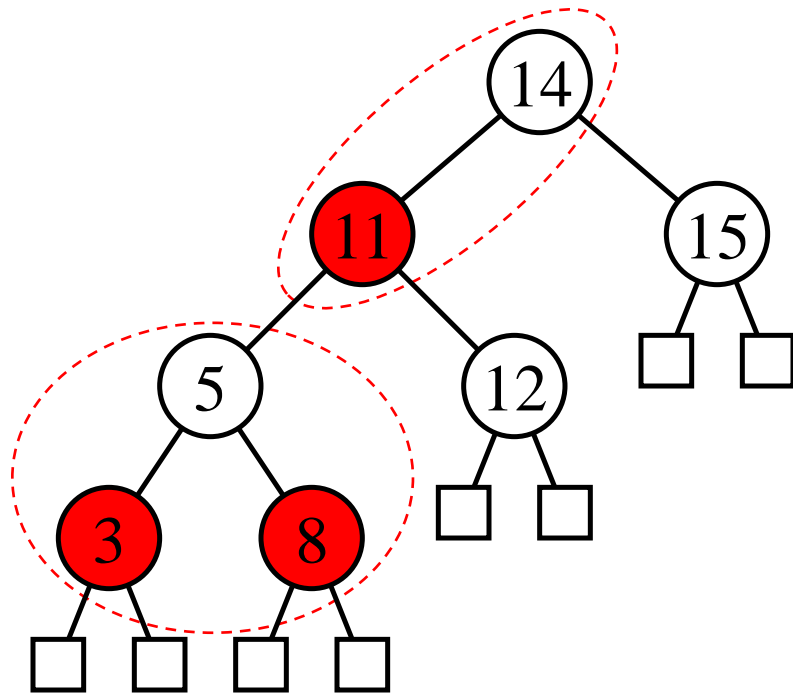
- Hver knude er enten **RØD** eller **SORT**
- Hver **RØD** knude har en **SORT** far
- Alle stier fra roden til et eksternt blad har **samme antal sorte knuder**

Sætning

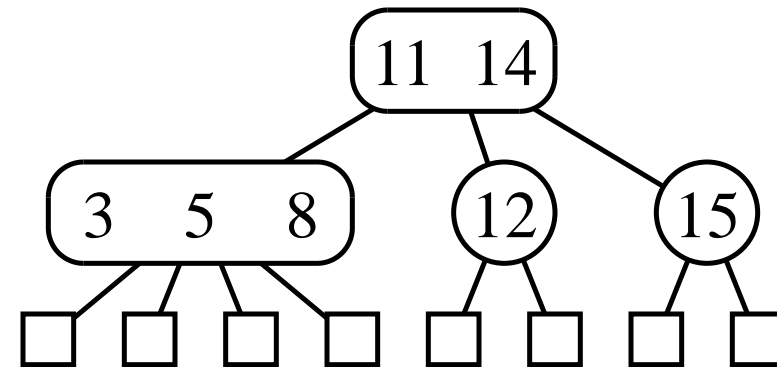
Et rød-sort træ har højde $\leq 2 \cdot \log(n+1)$

Rød-Sorte vs (2-4)-træer

Rød-sort træ

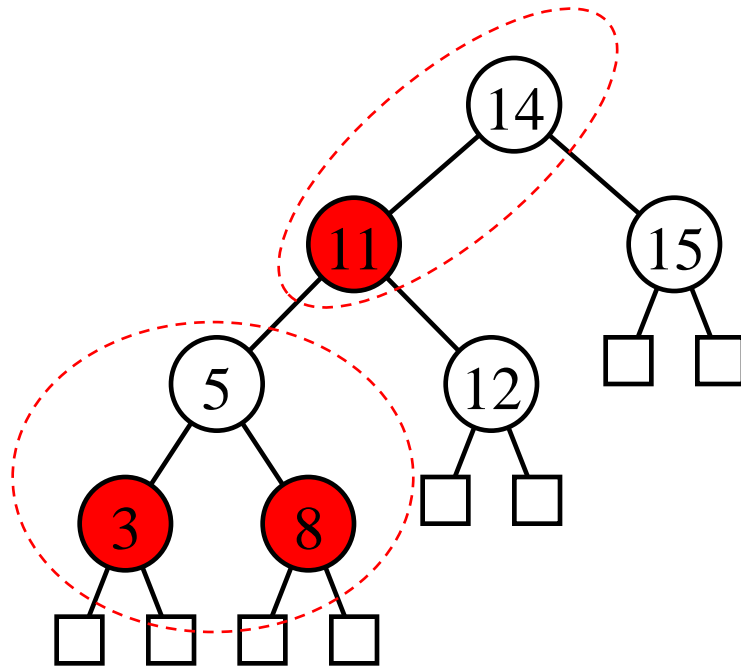

(2,4)-træ

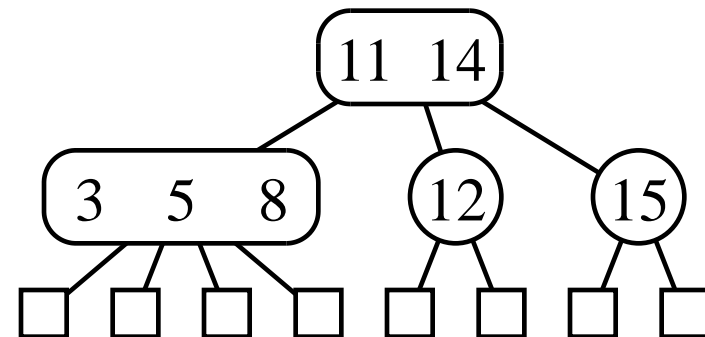
(2,4)-træ \equiv **rød-sort træ** hvor alle røde knuder er slået sammen med faderen

Egenskaber ved (2,4)-træer

- Alle interne knuder har mellem **2 og 4 børn**
- Knude med i **børn** gemmer $i-1$ **elementer**
- Stier fra roden til et eksternt blad er lige lange

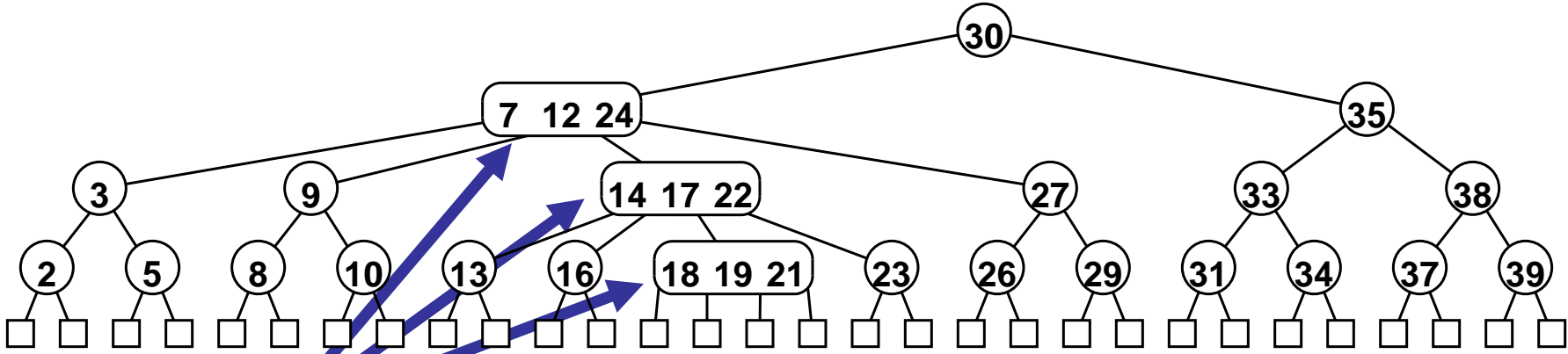

Rød-sort træ

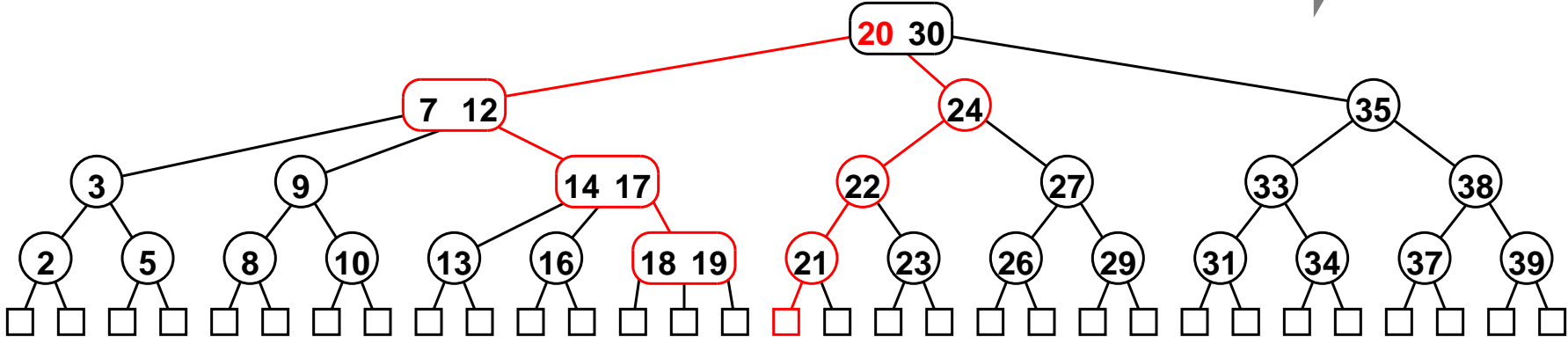
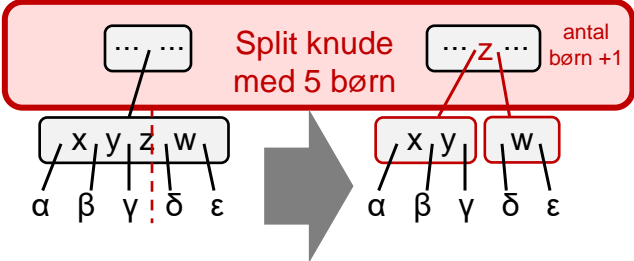
(2,4)-træ

Indsættelse i et (2,4)-træ

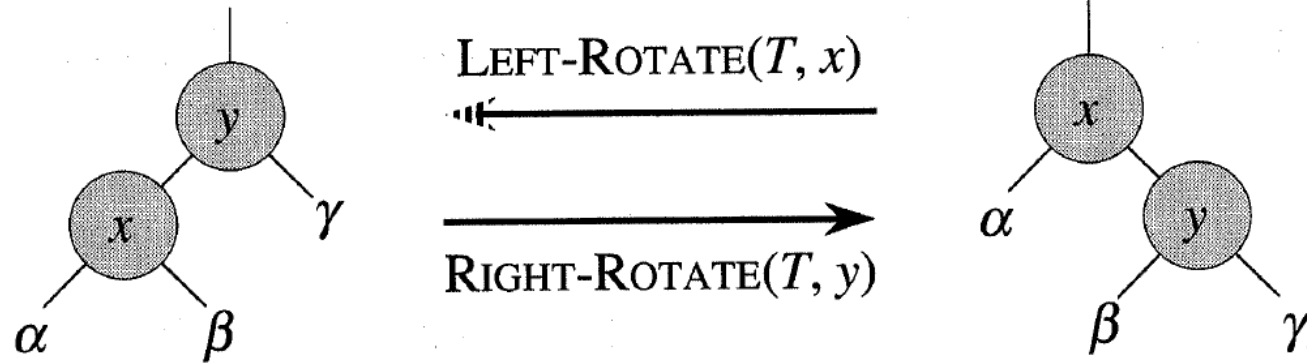
Splittes i to knuder og midterste nøgle flyttes et niveau op

20

Opdateringer af Rød-Sorte Træer

Rotationer

$\text{LEFT-ROTATE}(T, x)$

```
1   $y = x.\text{right}$            // set  $y$ 
2   $x.\text{right} = y.\text{left}$       // turn  $y$ 's left subtree into  $x$ 's right subtree
3  if  $y.\text{left} \neq T.\text{nil}$ 
4       $y.\text{left}.p = x$ 
5   $y.p = x.p$                // link  $x$ 's parent to  $y$ 
6  if  $x.p == T.\text{nil}$ 
7       $T.\text{root} = y$ 
8  elseif  $x == x.p.\text{left}$ 
9       $x.p.\text{left} = y$ 
10 else  $x.p.\text{right} = y$ 
11  $y.\text{left} = x$            // put  $x$  on  $y$ 's left
12  $x.p = y$ 
```

Insert

Ubalanceret
indsættelse

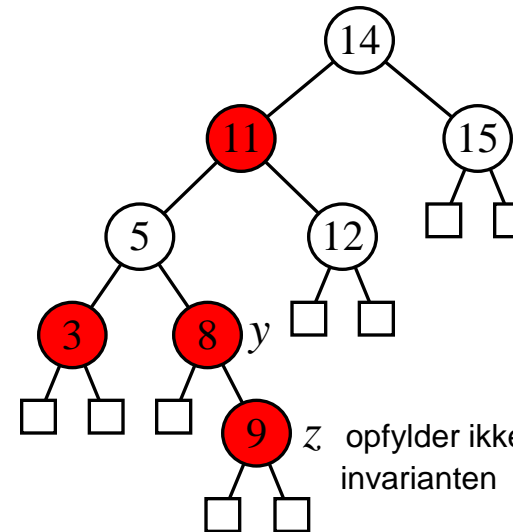
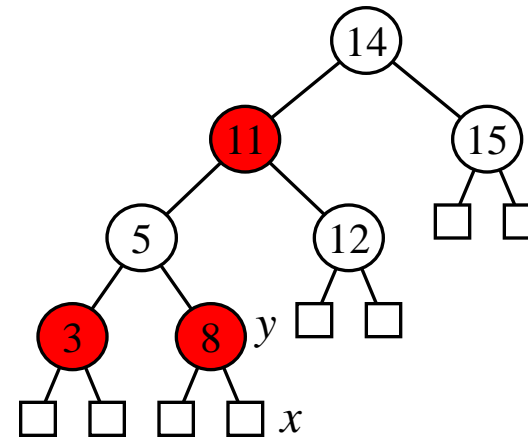
søg

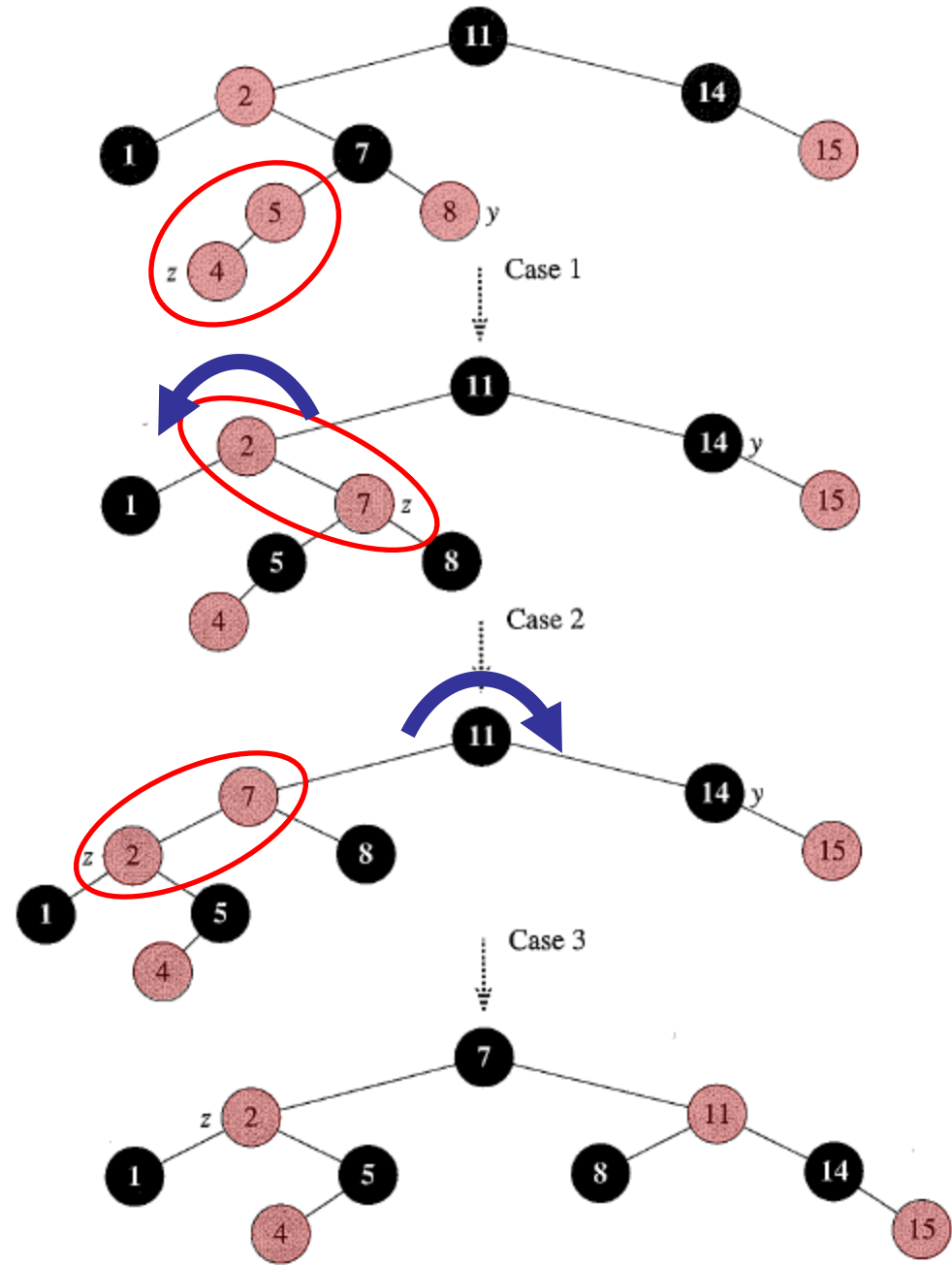
opret z

RB-INSERT(T, z)

```
1   $y = T.nil$ 
2   $x = T.root$ 
3  while  $x \neq T.nil$ 
4       $y = x$ 
5      if  $z.key < x.key$ 
6           $x = x.left$ 
7      else  $x = x.right$ 
8   $z.p = y$ 
9  if  $y == T.nil$ 
10      $T.root = z$ 
11  elseif  $z.key < y.key$ 
12      $y.left = z$ 
13  else  $y.right = z$ 
14   $z.left = T.nil$ 
15   $z.right = T.nil$ 
16   $z.color = RED$ 
17  RB-INSERT-FIXUP( $T, z$ )
```

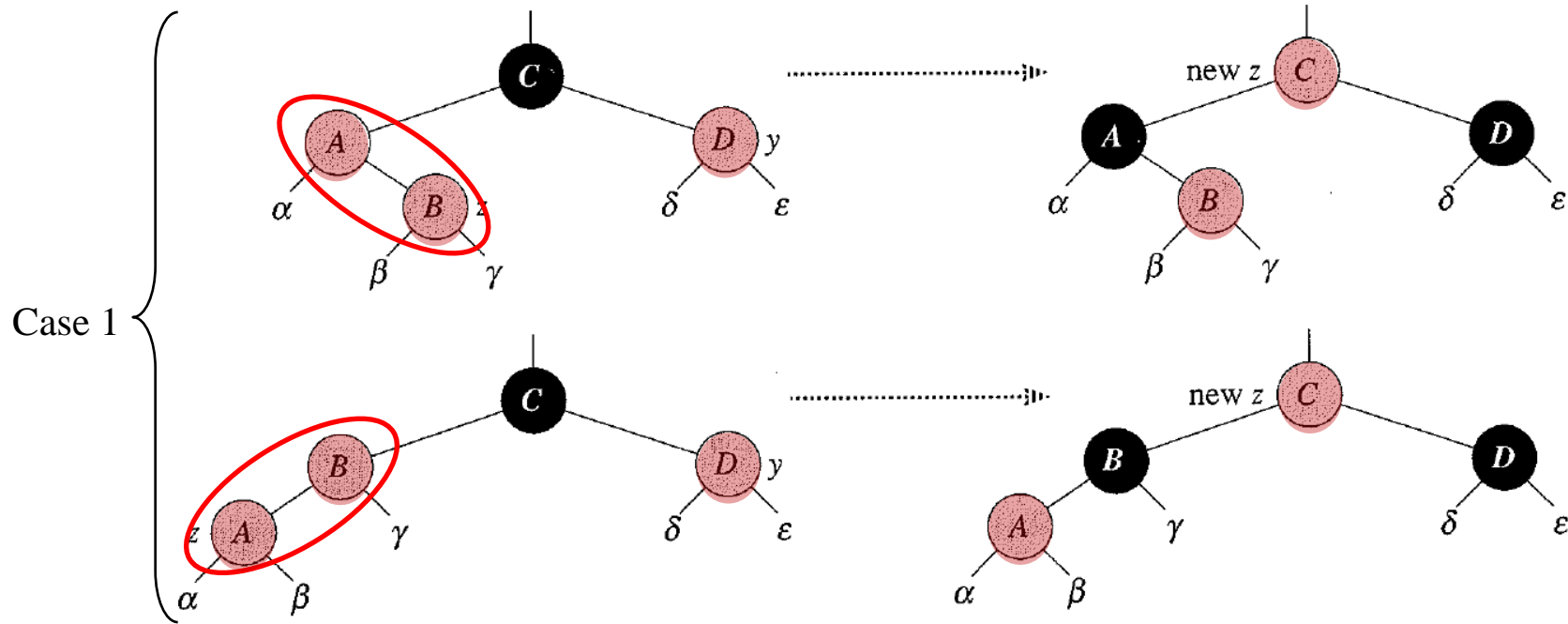
Insert(9)

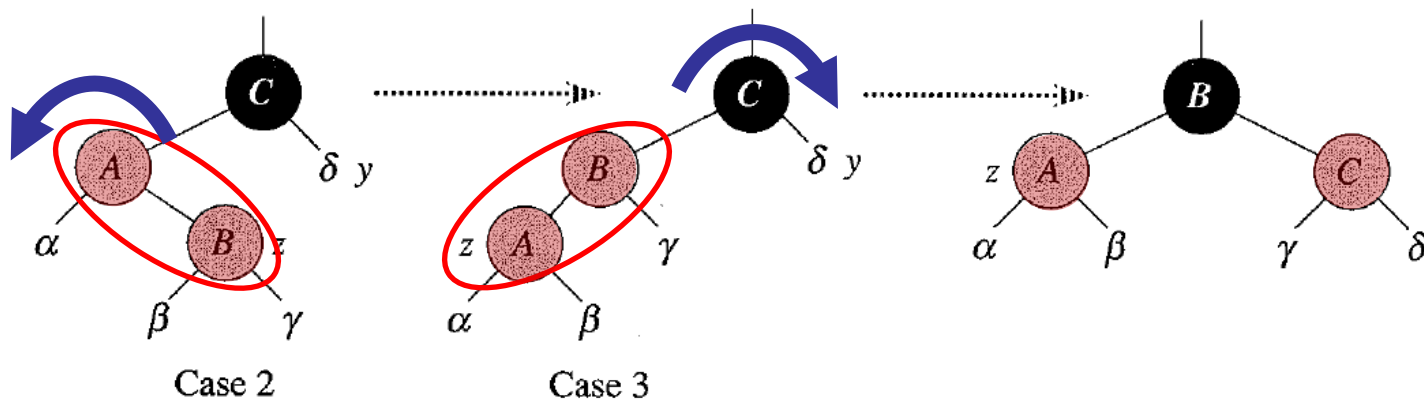

Indsættelse i rød-sorter træer: rebalancering

Omfarv C
og dens to
røde børn

Afslut

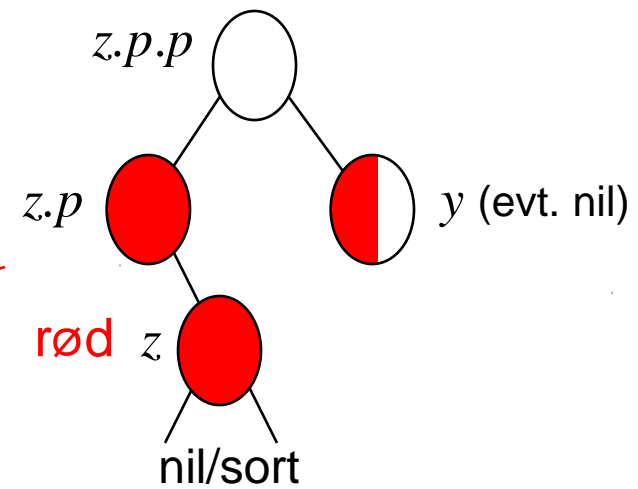

RB-INSERT-FIXUP(T, z)

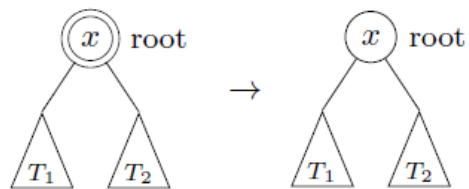
```

1  while  $z.p.color == RED$ 
2      if  $z.p == z.p.p.left$ 
3           $y = z.p.p.right$ 
4          if  $y.color == RED$ 
5               $z.p.color = BLACK$  // case 1
6               $y.color = BLACK$  // case 1
7               $z.p.p.color = RED$  // case 1
8               $z = z.p.p$  // case 1
9          else if  $z == z.p.right$ 
10              $z = z.p$  // case 2
11             LEFT-ROTATE( $T, z$ ) // case 2
12              $z.p.color = BLACK$  // case 3
13              $z.p.p.color = RED$  // case 3
14             RIGHT-ROTATE( $T, z.p.p$ ) // case 3
15         else (same as then clause
                with “right” and “left” exchanged)
16      $T.root.color = BLACK$ 

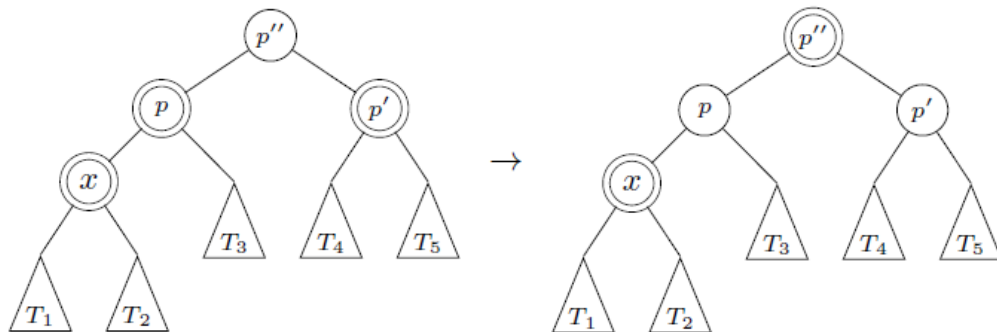
```


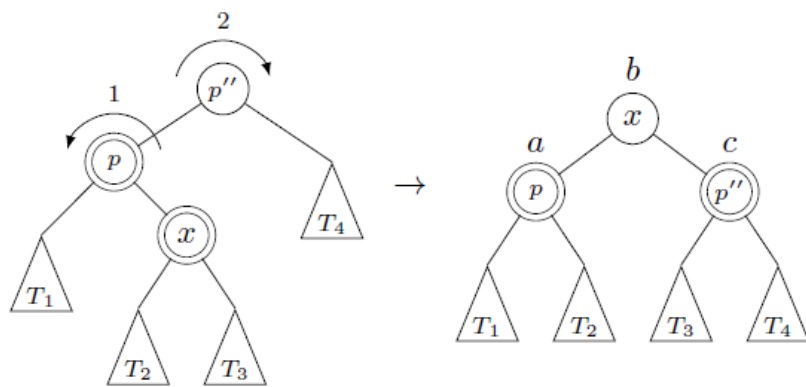
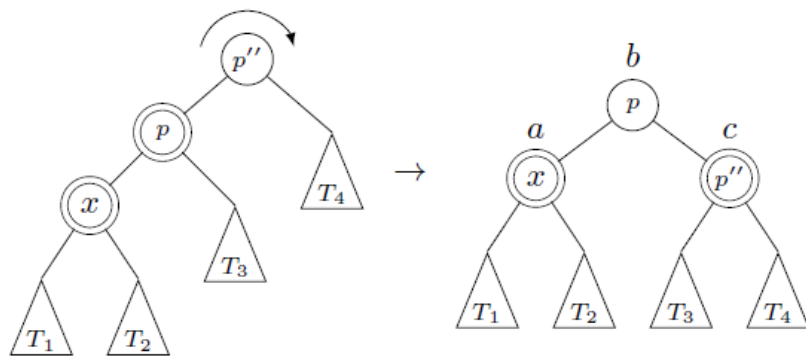
[B]

case I

case II

case III

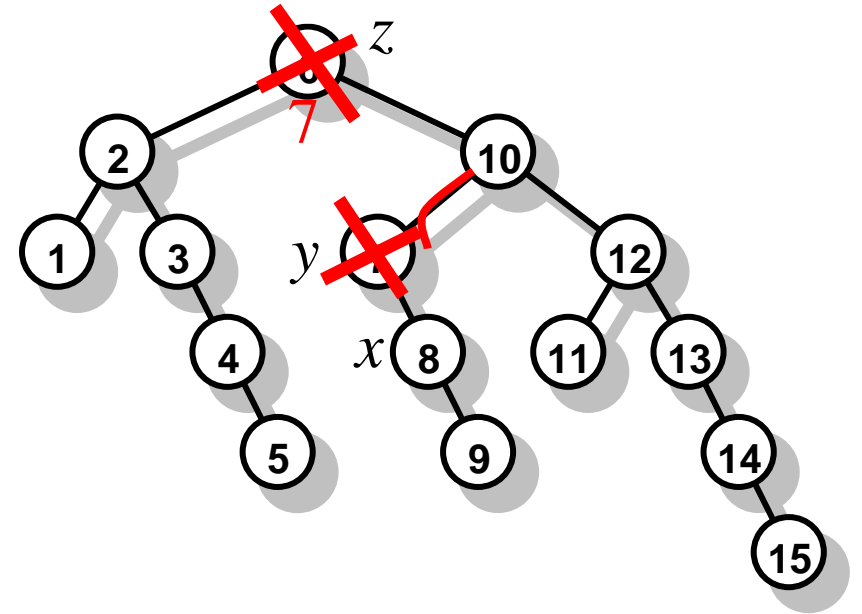
Delete

RB-DELETE(T, z)

Ubalanceret slettelse

```

1   $y = z$ 
2   $y\text{-original-color} = y.\text{color}$ 
3  if  $z.\text{left} == T.\text{nil}$ 
4       $x = z.\text{right}$ 
5      RB-TRANSPLANT( $T, z, z.\text{right}$ )
6  elseif  $z.\text{right} == T.\text{nil}$ 
7       $x = z.\text{left}$ 
8      RB-TRANSPLANT( $T, z, z.\text{left}$ )
9  else  $y = \text{TREE-MINIMUM}(z.\text{right})$ 
10      $y\text{-original-color} = y.\text{color}$ 
11      $x = y.\text{right}$ 
12     if  $y.p == z$ 
13          $x.p = y$ 
14     else RB-TRANSPLANT( $T, y, y.\text{right}$ )
15          $y.\text{right} = z.\text{right}$ 
16          $y.\text{right}.p = y$ 
17     RB-TRANSPLANT( $T, z, y$ )
18      $y.\text{left} = z.\text{left}$ 
19      $y.\text{left}.p = y$ 
20      $y.\text{color} = z.\text{color}$ 
21 if  $y\text{-original-color} == \text{BLACK}$ 
22     RB-DELETE-FIXUP( $T, x$ )
    
```


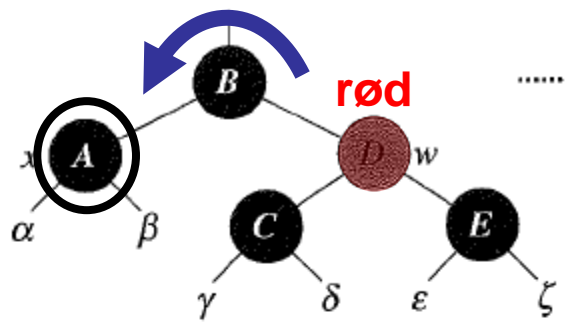
x og $y.\text{right}$ kan være $T.\text{nil}$!!!

RB-TRANSPLANT(T, u, v)

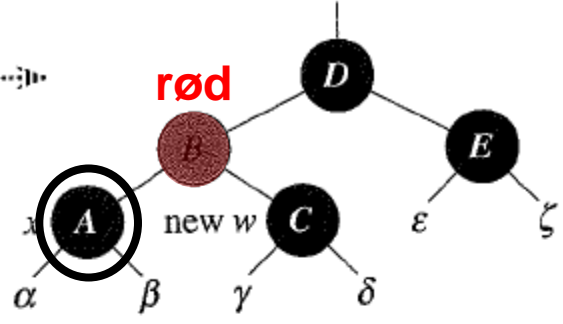
```

1  if  $u.p == T.\text{nil}$ 
2       $T.\text{root} = v$ 
3  elseif  $u == u.p.\text{left}$ 
4       $u.p.\text{left} = v$ 
5  else  $u.p.\text{right} = v$ 
6   $v.p = u.p$ 
    
```

x
"dobbel sort"

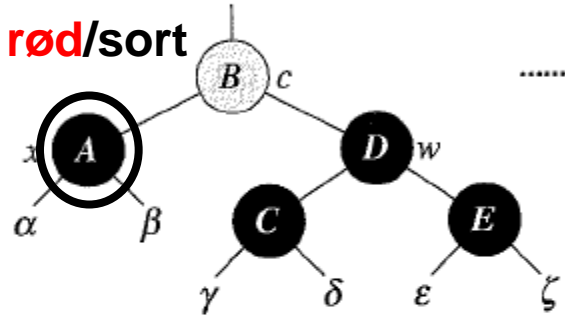

Case 1

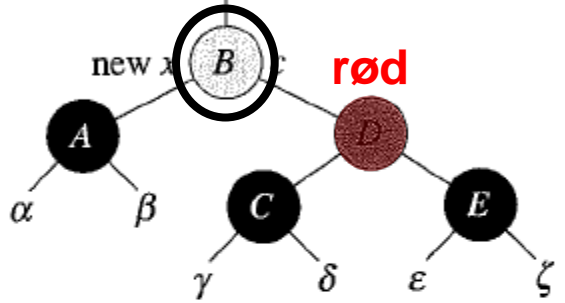

Case 1 → 2,3,4

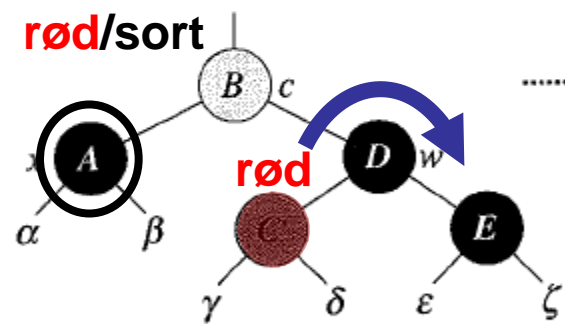
sort/dobbel sort

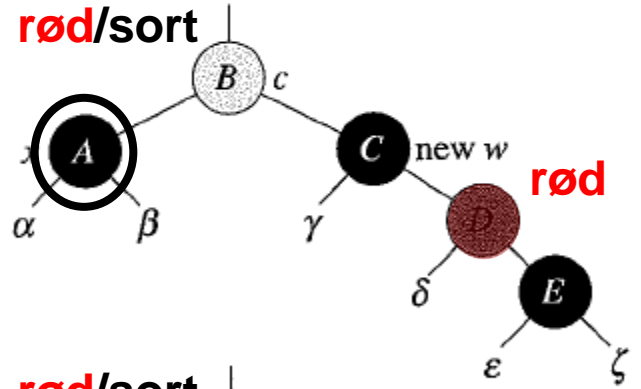
Case 2

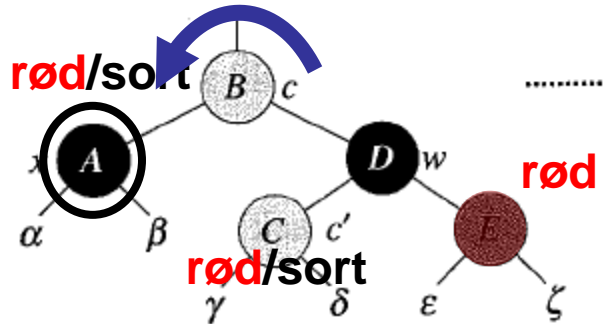
Case 2 →
Problemet x flyttet
tættere på roden
eller færdig

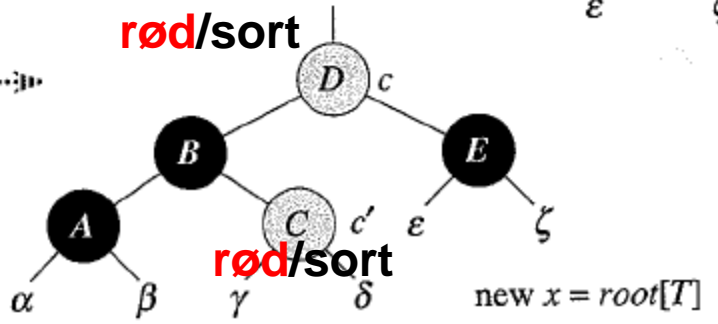
Case 3

Case 3 → 4
(og færdig)

Case 4

Case 4 → Færdig

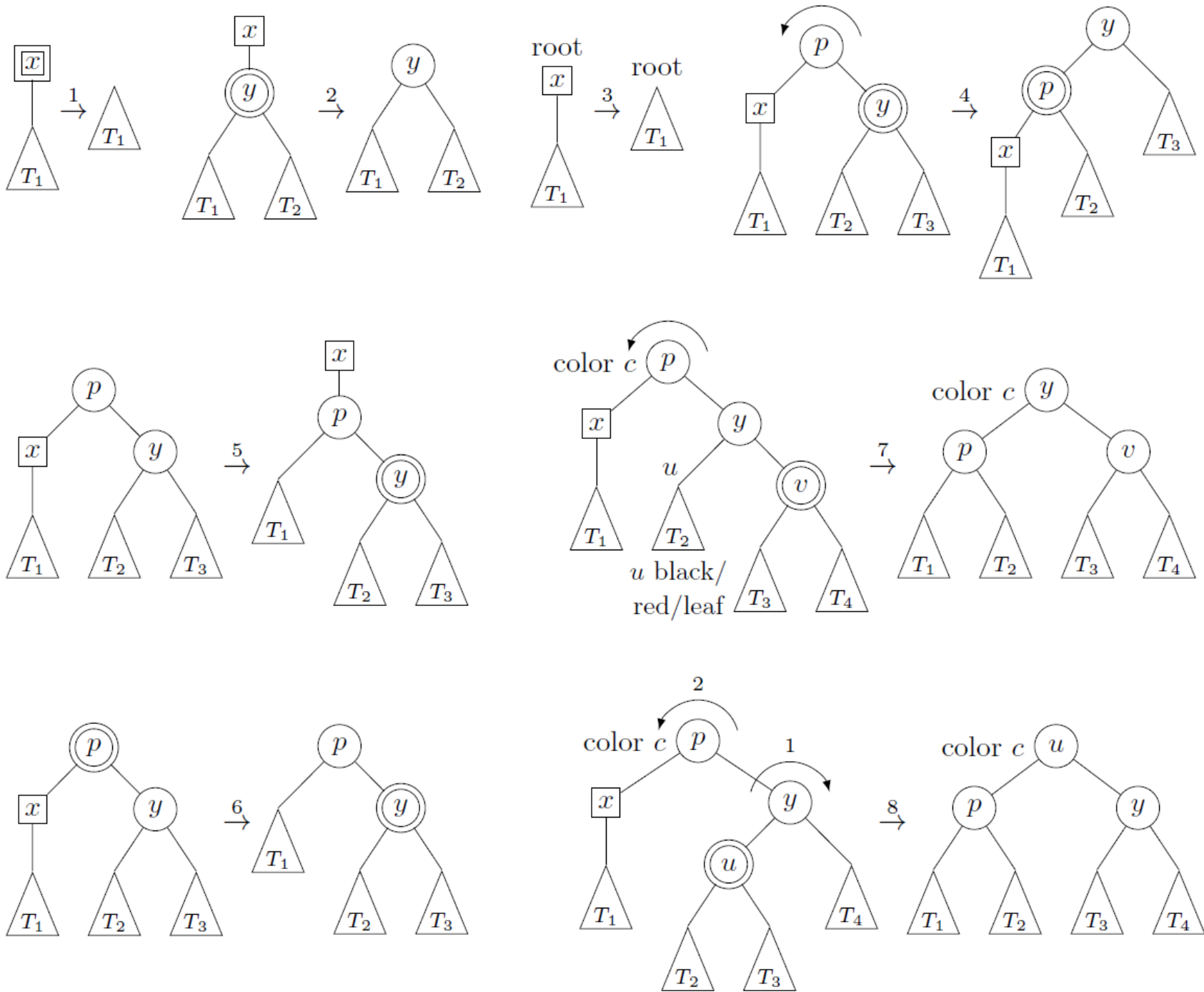
RB-DELETE-FIXUP(T, x)

```

1  while  $x \neq T.root$  and  $x.color == BLACK$ 
2      if  $x == x.p.left$ 
3           $w = x.p.right$ 
4          if  $w.color == RED$ 
5               $w.color = BLACK$  // case 1
6               $x.p.color = RED$  // case 1
7              LEFT-ROTATE( $T, x.p$ ) // case 1
8               $w = x.p.right$  // case 1
9          if  $w.left.color == BLACK$  and  $w.right.color == BLACK$ 
10              $w.color = RED$  // case 2
11              $x = x.p$  // case 2
12         else if  $w.right.color == BLACK$ 
13              $w.left.color = BLACK$  // case 3
14              $w.color = RED$  // case 3
15             RIGHT-ROTATE( $T, w$ ) // case 3
16              $w = x.p.right$  // case 3
17              $w.color = x.p.color$  // case 4
18              $x.p.color = BLACK$  // case 4
19              $w.right.color = BLACK$  // case 4
20             LEFT-ROTATE( $T, x.p$ ) // case 4
21              $x = T.root$  // case 4
22         else (same as then clause with “right” and “left” exchanged)
23      $x.color = BLACK$ 

```

[B]

Dynamisk Ordbog :

Rød-Sorte Træer

Search(S, x)	$O(\log n)$
Insert(S, x)	
Delete(S, x)	

Rød-Sorte Træer i Java og C++

	Java (JDK SE 12.0.1)	C++ (GCC 9.1)
Metode	java.util.TreeMap	std::map
Dokumentation	https://docs.oracle.com/javase/10/docs/api/java/util/TreeMap.html	http://www.cplusplus.com/reference/map/map/
Kildekode	Installerer JDK fra www.oracle.com/technetwork/java/javase/downloads/ Fil java.base\java\util\TreeMap.java fra C:\ProgramFiles\Java\jdk-12.0.1\lib\src.zip	https://github.com/gcc-mirror/gcc/blob/master/libstdc++-v3/include/bits/stl_tree.h

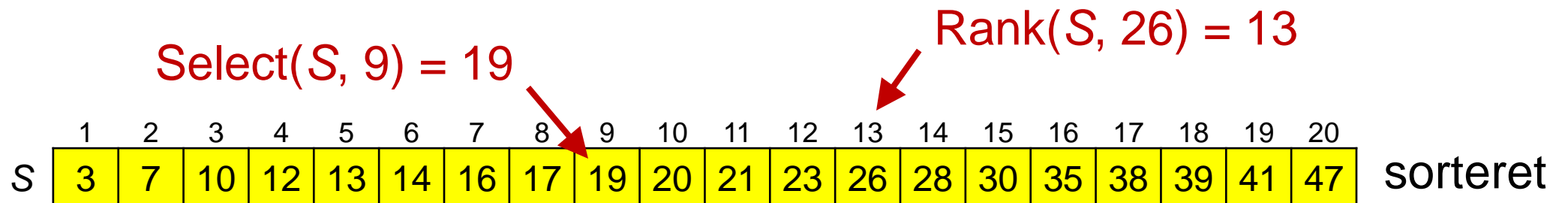
Algoritmer og Datastrukturer

Udvidede søgetræer: Dynamisk rang, interval træer
[CLRS, kapitel 17]

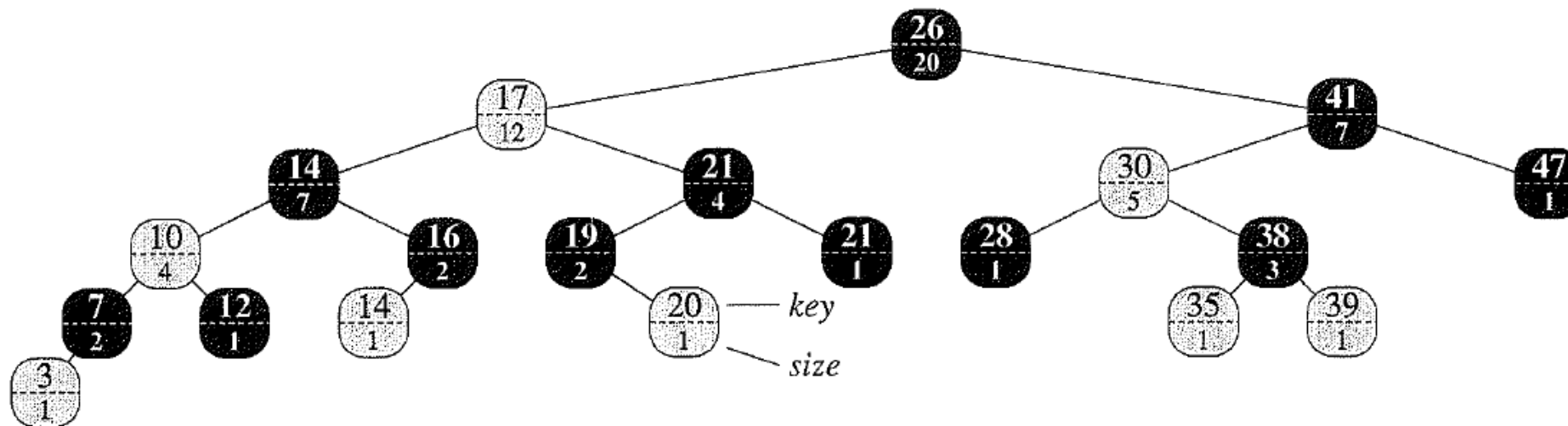
Fenwick træer (ikke pensum)
[B, kapitel 2.1]

Dynamisk Rang

Select(S, i)	$O(\log n)$
Rank(S, x)	
Insert(S, x)	
Delete(S, x)	

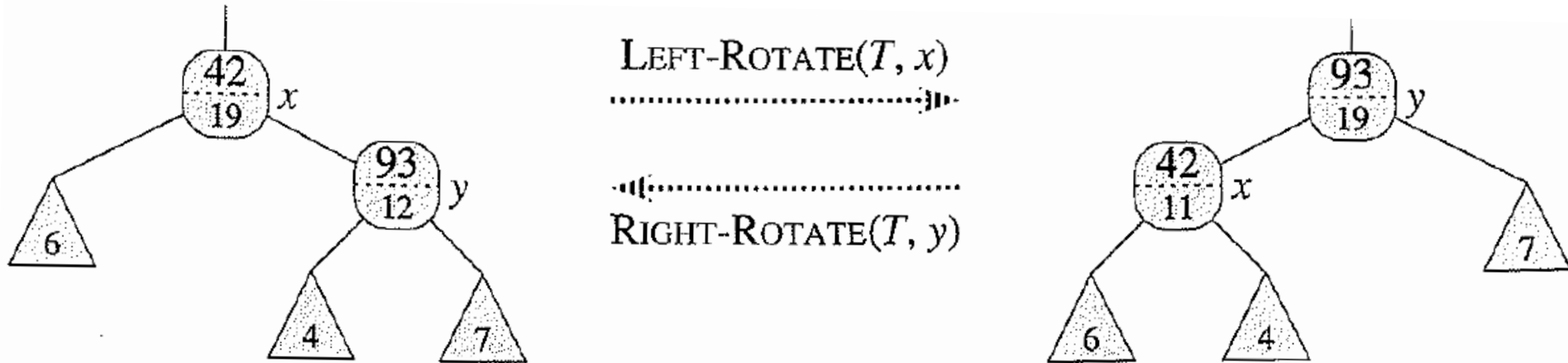

Dynamisk Rang

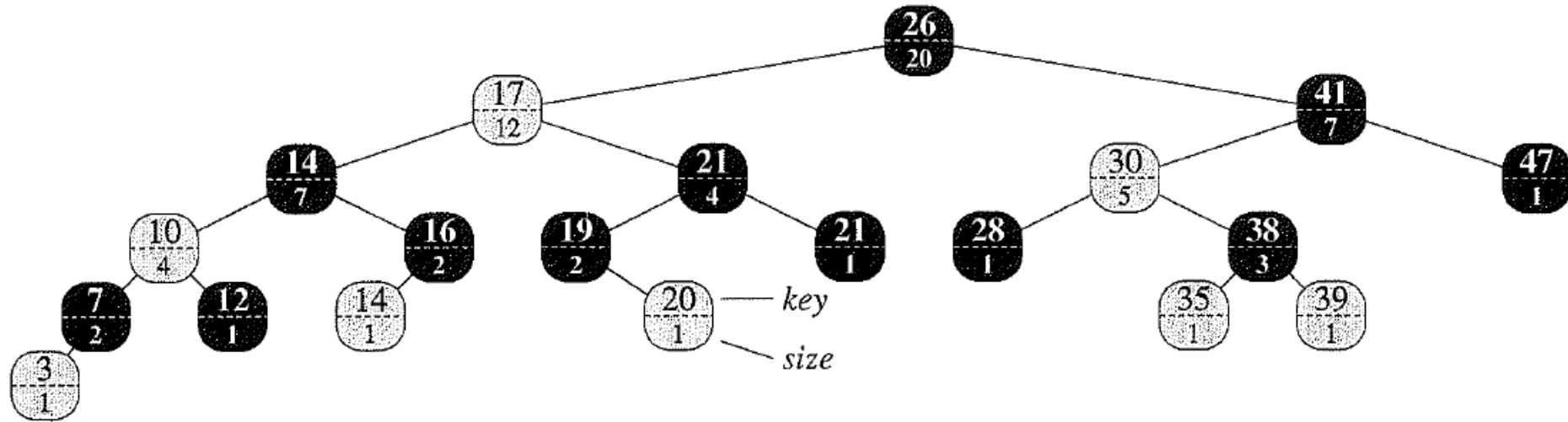
- Find det *i*'te mindste, indsættelser, slettelser
- Vedligehold i **rød-sort** søgetræ
- Udvid hver knude med **størrelse af undertræerne**

Dynamisk Rang

- Indsættelse/slettelse: opdater **size** på stien til roden
- Under rebalancering af det rød-sortede træ, vedligehold **size** under **rotationer**

Dynamisk Rang

OS-RANK(T, x)

```

1   $r = x.left.size + 1$ 
2   $y = x$ 
3  while  $y \neq T.root$ 
4      if  $y == y.p.right$ 
5           $r = r + y.p.left.size + 1$ 
6       $y = y.p$ 
7  return  $r$ 
    
```

OS-SELECT(x, i)

```

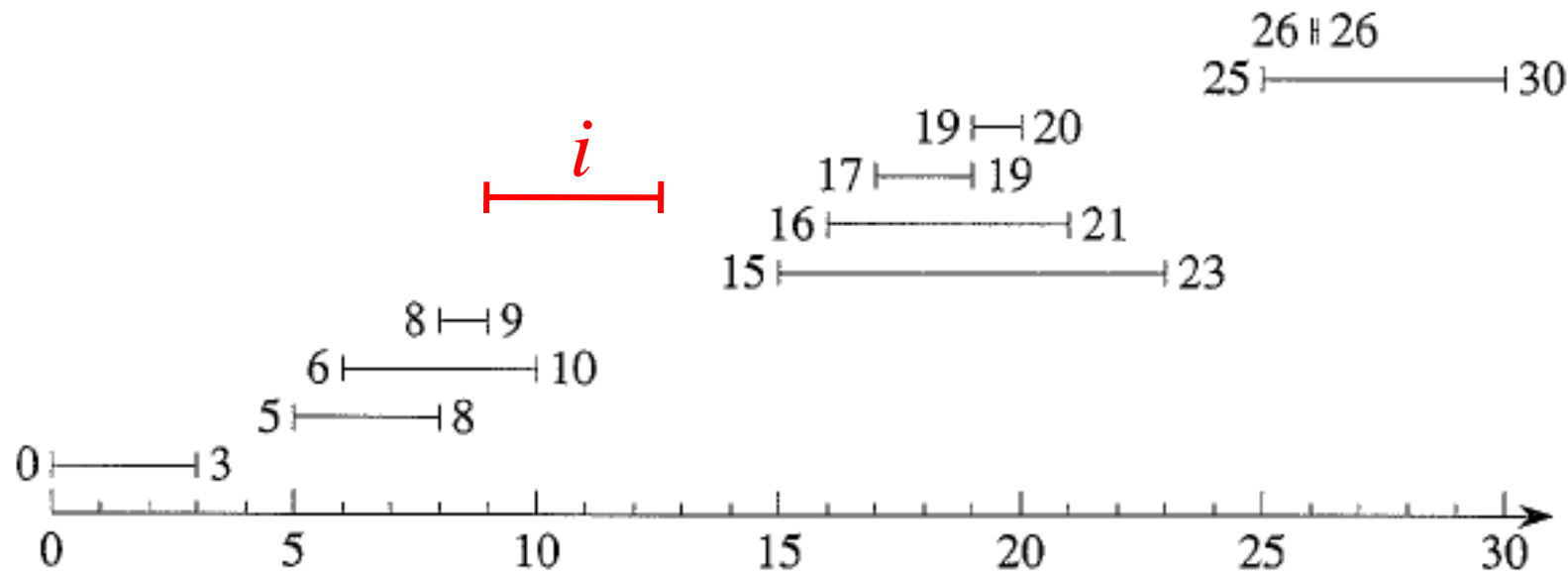
1   $r = x.left.size + 1$ 
2  if  $i == r$ 
3      return  $x$ 
4  elseif  $i < r$ 
5      return OS-SELECT( $x.left, i$ )
6  else return OS-SELECT( $x.right, i - r$ )
    
```

Dynamisk Rang

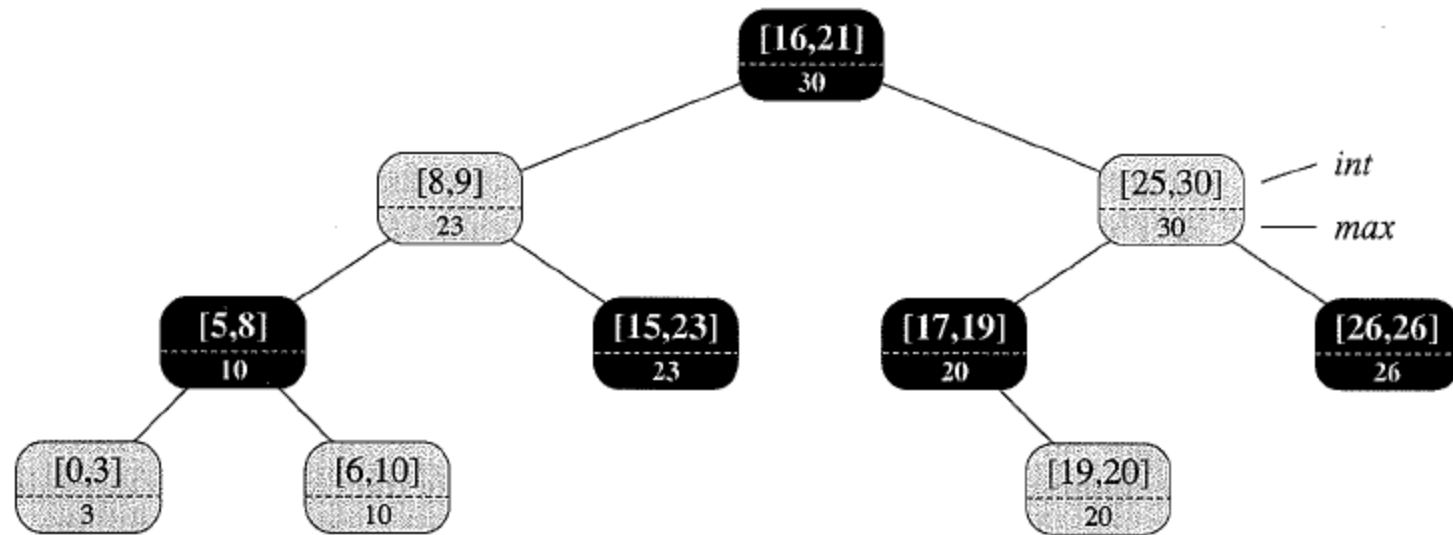
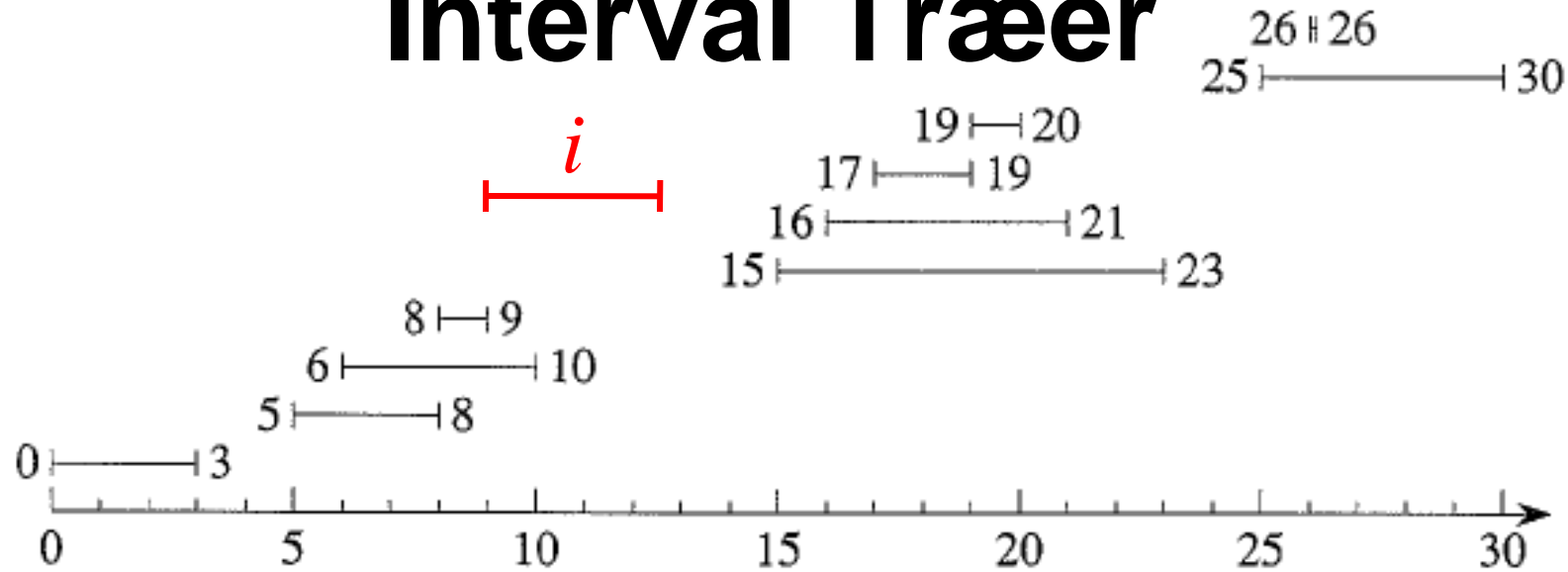
Select(S, i)	$O(\log n)$
Rank(S, x)	
Insert(S, x)	
Delete(S, x)	

Interval Træer

- Vedligehold en mængde af intervaller
- Indsæt og slet indsatte intervaller
- Find et interval der overlapper med et givet **interval**

Interval Træer

- Søgetræ over intervallernes **venstre endepunkt**
- Hver knude gemmer yderligere **maximum højre endepunkt** for et interval i undertræet

Interval Træer

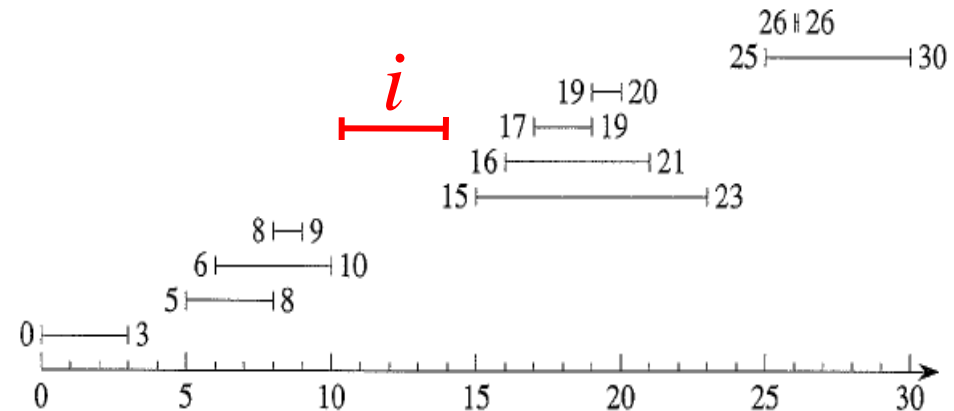
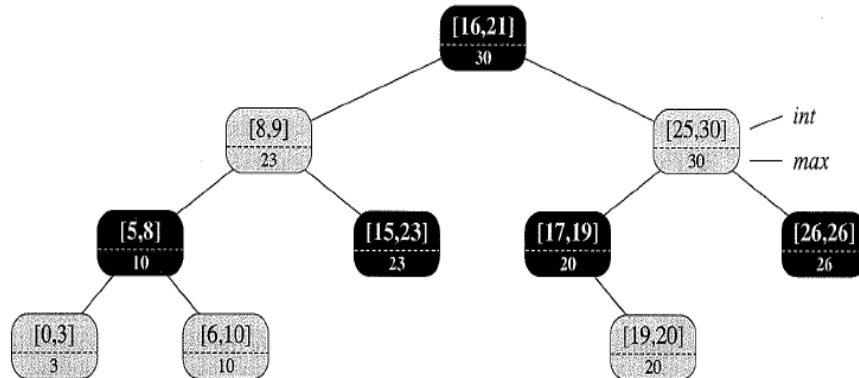
i overlapper x

$i.low \leq x.high$ og $x.low \leq i.high$

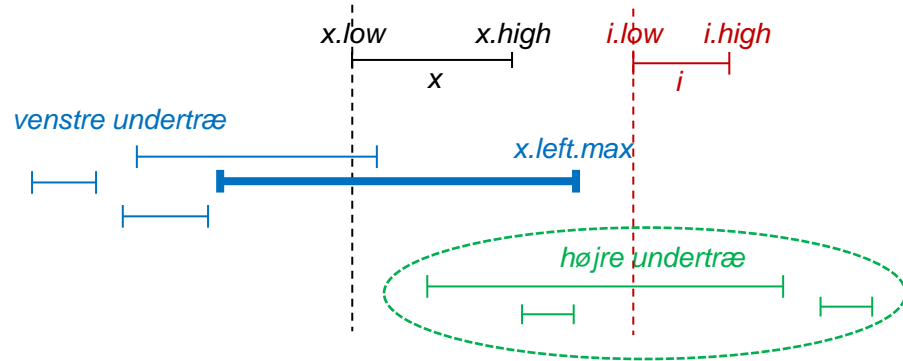
INTERVAL-SEARCH(T, i)

- 1 $x = T.root$
- 2 **while** $x \neq T.nil$ and i does not overlap $x.int$
- 3 **if** $x.left \neq T.nil$ and $x.left.max \geq i.low$
- 4 $x = x.left$
- 5 **else** $x = x.right$
- 6 **return** x

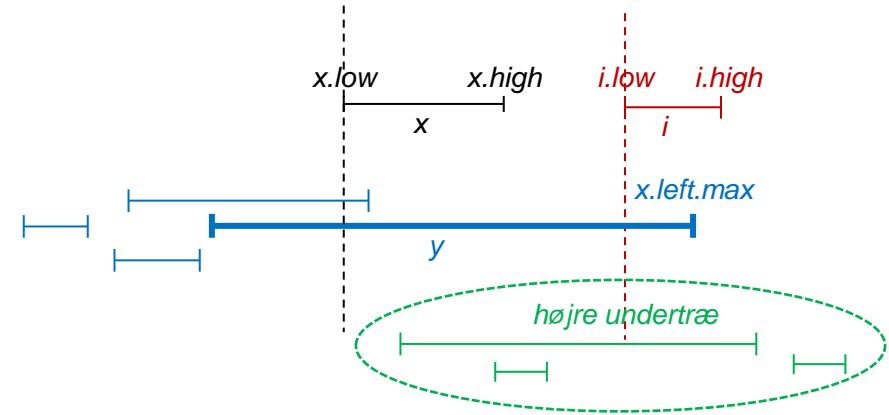
Interval Træer – Korrekthed

x til venstre for i og $x.left.max < i.low$

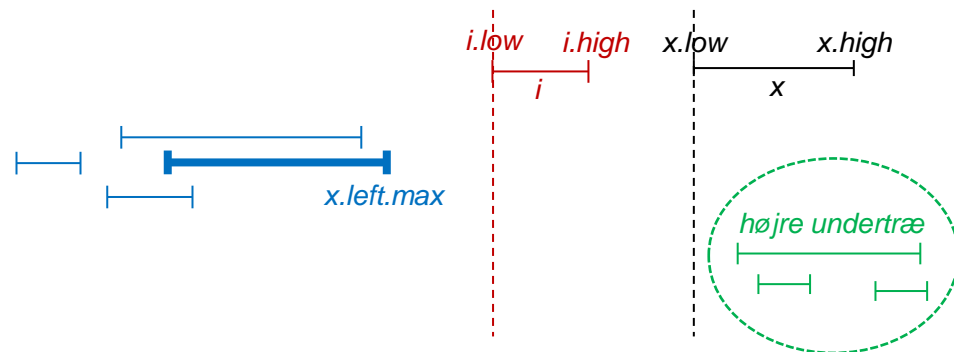
Kan ikke være overlap i venstre undertræ, så sikkert at **gå til højre**

x til venstre for i og $x.left.max \geq i.low$

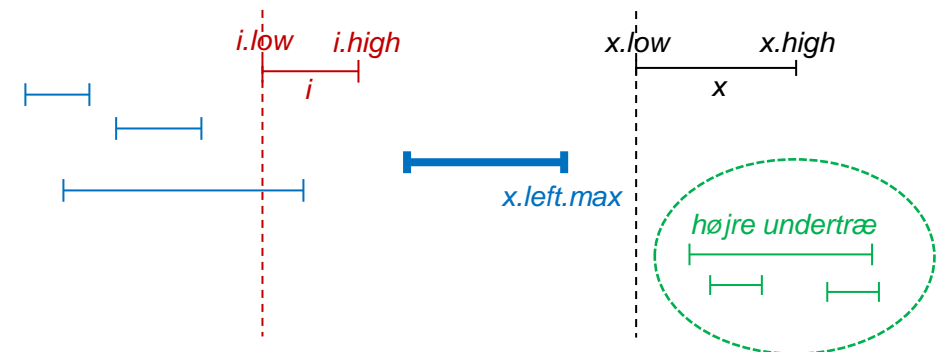
Findes overlappende interval y i venstre undertræ, så sikkert at **gå til venstre**

i til venstre for x og $x.left.max < i.low$

Ingen overlap (overser ikke noget ved at **gå til højre**)

i til venstre for x og $x.left.max \geq i.low$

Ingen overlap i højre undertræ, så sikkert at **gå til venstre**

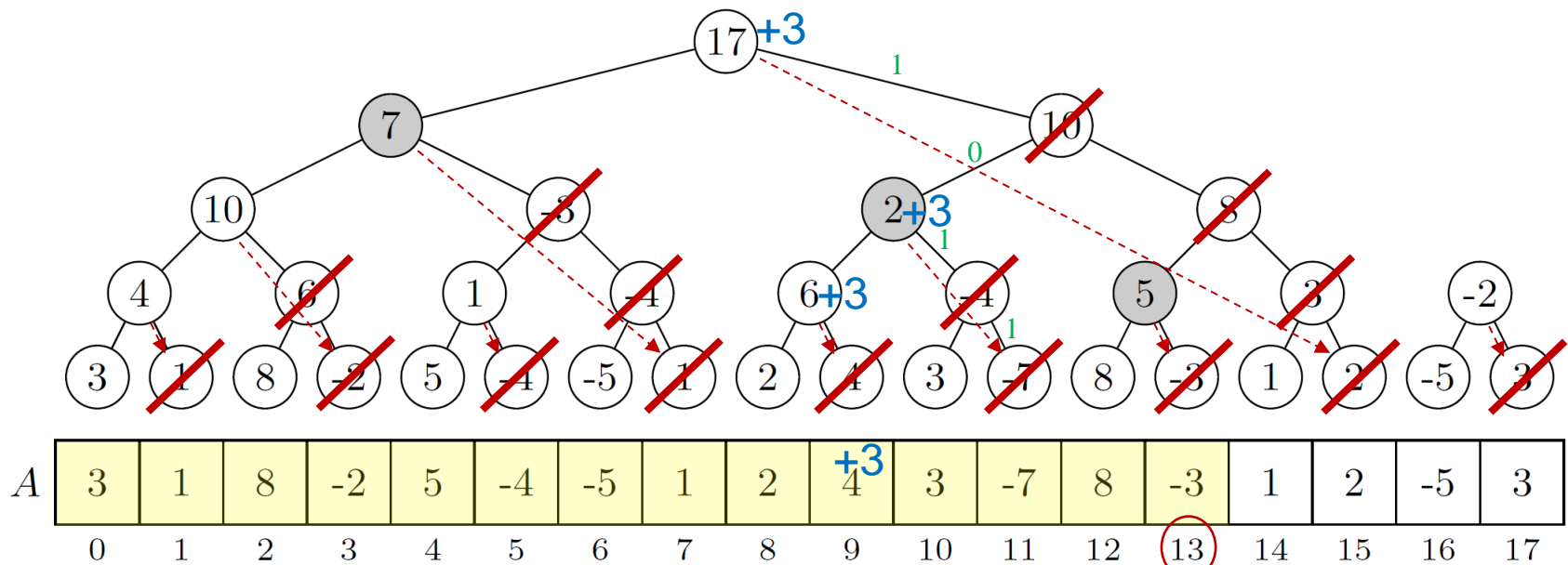
Interval Træer

Search(T, i)	$O(\log n)$
Insert(T, i)	
Delete(T, i)	

Fenwick Træer

Dynamiske præfiks summer i $O(\log n)$

Ikke pensum

A	3	1	8	-2	5	-4	-5	1	2	4	3	-7	8	-3	1	2	-5	3
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17

$$\text{SUM}(13) = \sum_{i=0}^{13} A[i] = 14 = F[13] + F[11] + F[7]$$

F	3	4	8	10	5	1	-5	7	2	6	3	2	8	5	1	17	-5	-2
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17

Algorithm INIT(n)

1 $F[0..n]$ = array with zeros

Algorithm INC(i, d)

1 **while** $i \leq n$ **do**

2 $F[i] = F[i] + d$

3 $i = i | (i + 1)$

A

Algorithm SUM(i)

1 $s = 0$

2 **while** $i \geq 0$ **do**

3 $s = s + F[i]$

4 $i = (i \& (i + 1)) - 1$

5 **return** s

B

A

9 = 01001₂
 11 = 01011₂
 15 = 01111₂
 31 = 11111₂

B

13 = 1101₂
 11 = 1011₂
 7 = 0111₂
 -1

Algoritmer og Datastrukturer

Union-find

[CLRS, kapitel 19.1-19.3]

Union-Find

MakeSet(x)

Opret en ny mængde $S = \{ x \}$

Union(x, y)

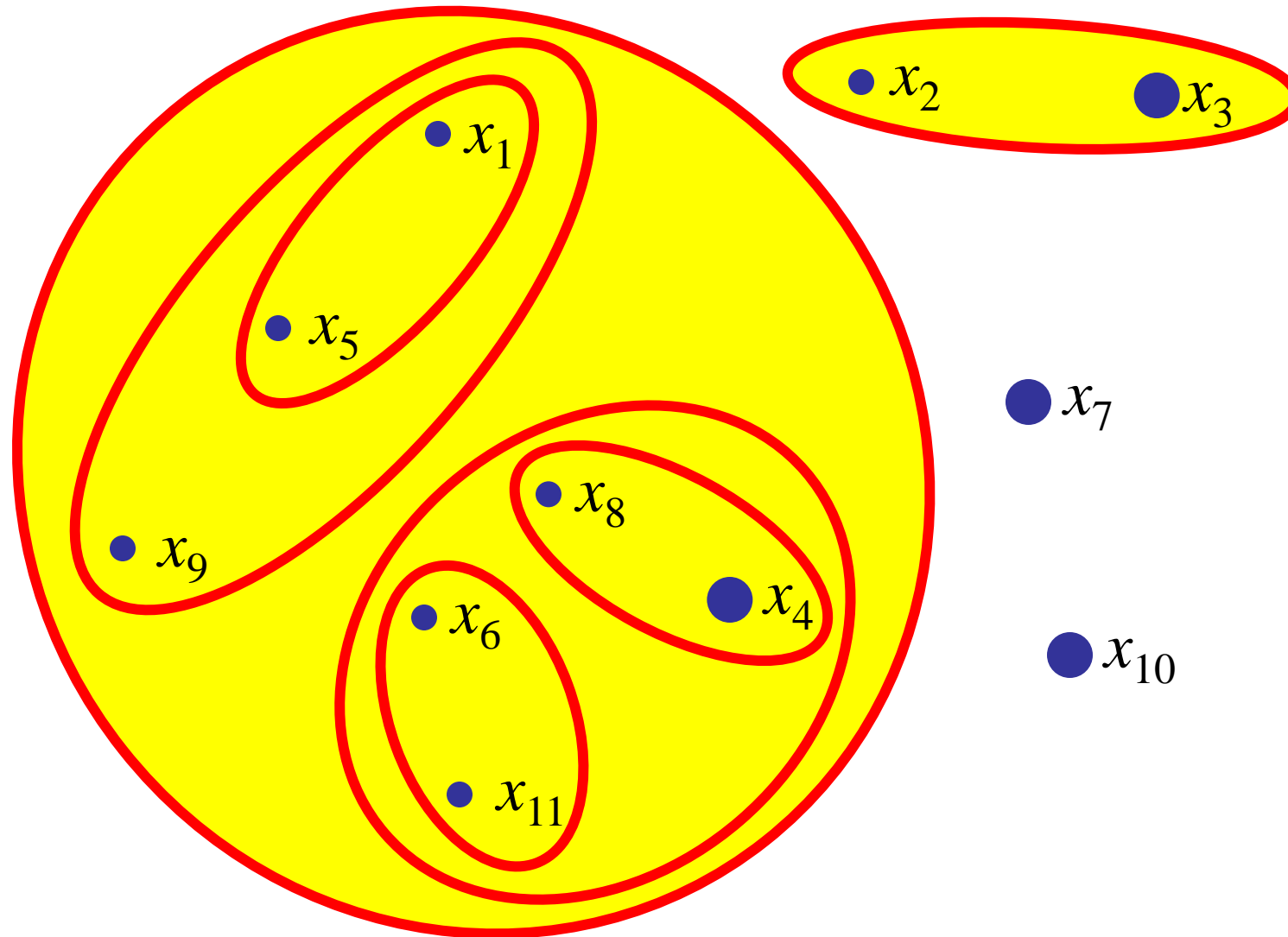
Erstat $S_x = \{ \dots, x, \dots \}$ $S_y = \{ \dots, y, \dots \}$ med $S_x \cup S_y = \{ \dots, x, \dots, y, \dots \}$
(det antages at x og y ligger i forskellige mængder)

FindSet(x)

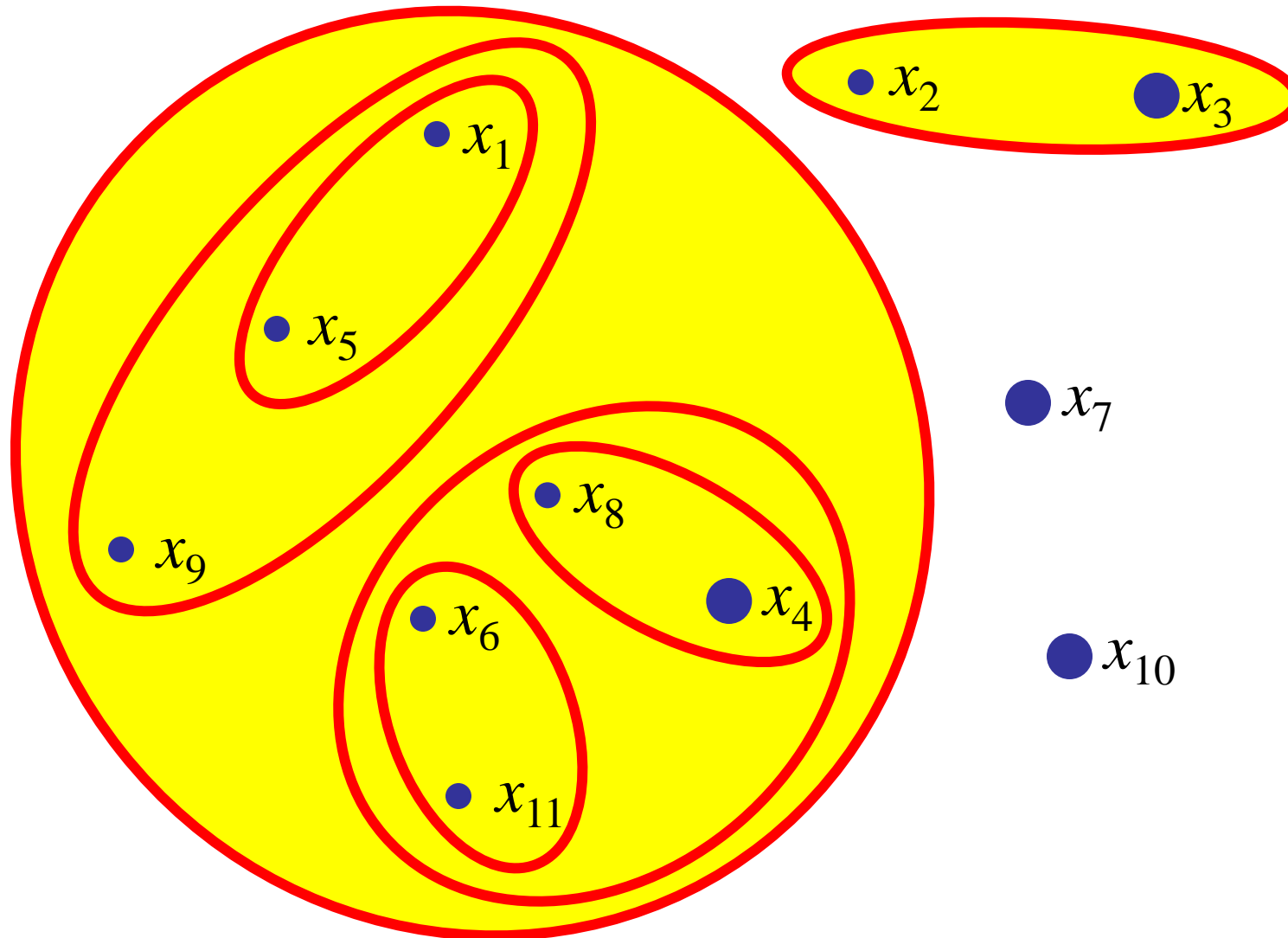
Returner en *repræsentant* for $S_x = \{ \dots, x, \dots \}$

FindSet(x) = FindSet(y) hvis og kun hvis x og y
er i samme mængde

Eksempel : Union-Find

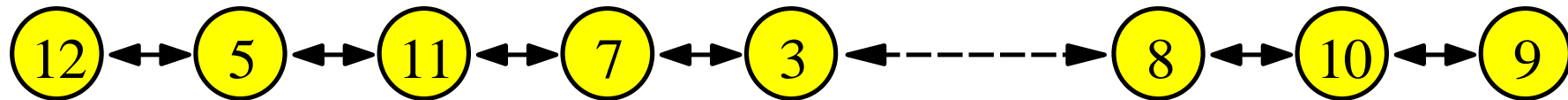
Eksempel : Union-Find

x_i	FindSet(x_i)
x_1	x_4
x_2	x_3
x_3	x_3
x_4	x_4
x_5	x_4
x_6	x_4
x_7	x_7
x_8	x_4
x_9	x_4
x_{10}	x_{10}
x_{11}	x_4

Trærepræsentation (I)

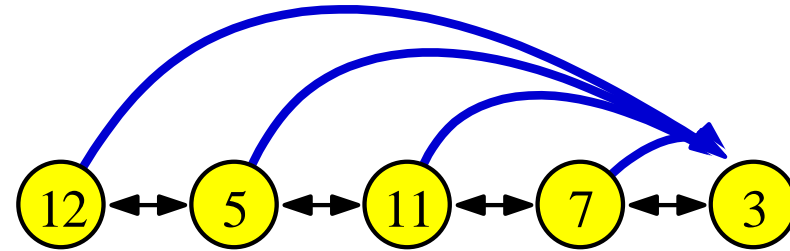
- Mængde = dobbeltkædet liste
- MakeSet = lav en ny knude
- FindSet = returner sidste knude
- Union = konkatener listerne

MakeSet(S, x)	$O(1)$
Union(x, y)	$O(S_x + S_y)$
FindSet(x)	$O(S_x)$

Trærepræsentation (II)

- Mængde = dobbeltkædet liste
- MakeSet = lav en ny knude
- FindSet = returner sidste knude
- Union = konkatener listerne og opdater pointerne

MakeSet(S, x)	$O(1)$
Union(x, y)	$O(\min(S_x , S_y))$
FindSet(x)	$O(1)$

Trærepræsentation (II)

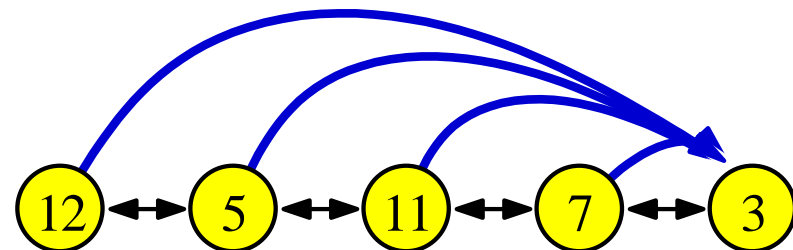
Sekvens af Union

Sætning

Et sekvens af n union operationer tager tid $O(n \cdot \log n)$

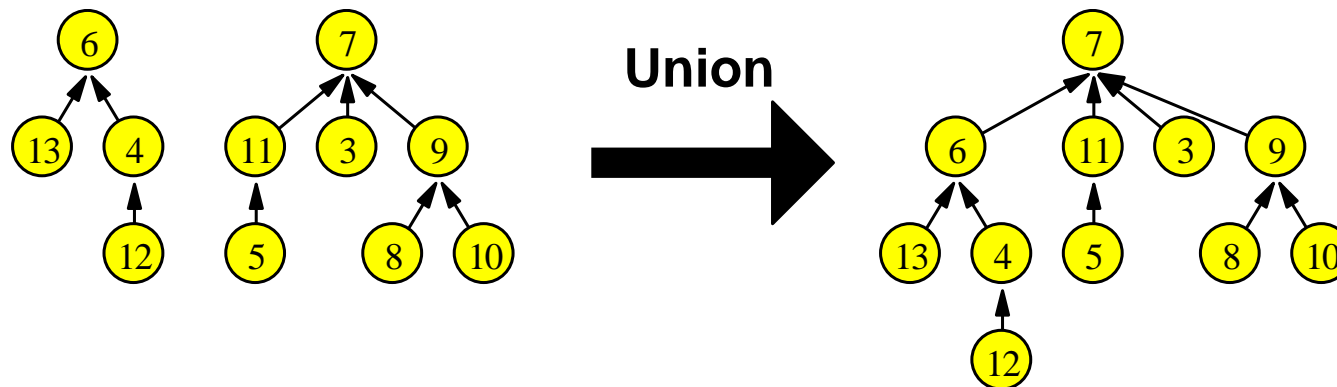
Bevis

Hver pointer flyttes højst $\log n$ gange -hver gang til en liste der mindst er dobbelt så stor

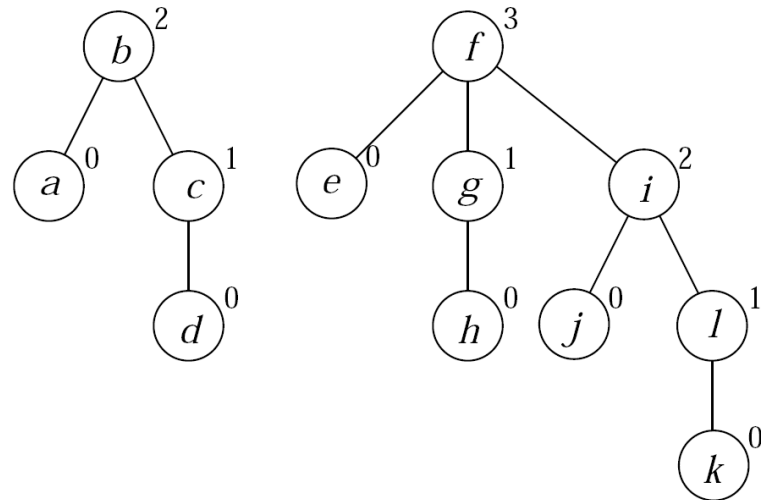

Trærepræsentation (III)

- Mængde = træ
- MakeSet = lav en ny knude
- FindSet = returner roden
- Union = Sæt det "lille" træ under roden af det "store" træ (størrelse = antal elementer i træet)

Stikomprimering

MAKE-SET(x)

- 1 $x.p = x$
- 2 $x.rank = 0$

UNION(x, y)

- 1 LINK(FIND-SET(x), FIND-SET(y))

LINK(x, y)

- 1 **if** $x.rank > y.rank$
- 2 $y.p = x$
- 3 **else** $x.p = y$
- 4 **if** $x.rank == y.rank$
- 5 $y.rank = y.rank + 1$

linking ved rank

FIND-SET(x)

- 1 **if** $x \neq x.p$
- 2 $x.p = \text{FIND-SET}(x.p)$
- 3 **return** $x.p$

stikomprimering

Analyse af Trærepræsentation med Rank-Linkning

Lemma

$$height[rod] \leq rank[rod]$$

$$size[rod] \geq 2^{rank[rod]}$$

Bevis

Induktion.

MakeSet(S, x)	$O(1)$
Union(x, y)	$O((\log S_x) + (\log S_y))$
FindSet(x)	$O(\log S_x)$

(Ovenstående udnytter kun linking by rank)

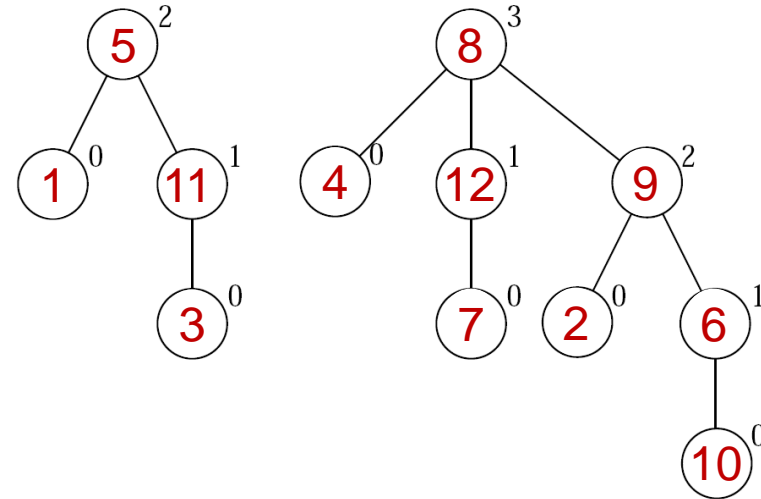
Analyse af Trærepræsentation med Stikomprimering

Sætning

En sekvens af m Union-Find operationer på n elementer tager tid $O(m \cdot \alpha(n))$ hvor $\alpha(n)$ er den Inverse til Ackerman funktionen ([CLRS], kapitel 19.4) hvor for alle praktiske formål $\alpha(n) \leq 4$.

Kompakt Repræsentation

- Elementer = heltal $1..n$
- *rank* og *p* arrays

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>p</i>	5	9	11	8	5	9	12	8	8	6	5	8
<i>rank</i>	0	0	0	0	2	1	0	3	2	0	1	1

Ikke Rekursiv Løsning

MAKESETS(n)

```
1  Let  $p$  and  $rank$  be arrays of size  $n$ 
2  for  $i = 1$  to  $n$ 
3       $p[i] = i$ 
4       $rank[i] = 0$ 
```

UNION(x, y)

```
1  LINK(FINDSET( $x$ ), FINDSET( $y$ ))
```

LINK(x, y)

```
1  if  $rank[x] > rank[y]$  then
2       $p[y] = x$ 
3  else
4       $p[x] = y$ 
5      if  $rank[x] = rank[y]$  then
6           $rank[y] = rank[y] + 1$ 
```

FINDSET(x)

```
1   $root = x$ 
2  while  $root \neq p[root]$  do
3       $root = p[root]$ 
4  while  $x \neq root$  do
5       $y = p[x]$ 
6       $p[x] = root$ 
7       $x = y$ 
8  return  $x$ 
```

- FINDSET kræver to gennemløb af stien

Kun Sti-Komprimering

MAKESETS(n)

```
1  Let  $p$  and  $rank$  be arrays of size  $n$ 
2  for  $i = 1$  to  $n$ 
3     $p[i] = i$ 
4   $rank[i] = 0$ 
```

UNION(x, y)

```
1  LINK(FINDSET( $x$ ), FINDSET( $y$ ))
```

LINK(x, y)

```
1  if  $rank[x] > rank[y]$  then
2     $p[y] = x$ 
3  else
4   $p[x] = y$ 
5  if  $rank[x] = rank[y]$  then
6   $rank[y] = rank[y] + 1$ 
```

FINDSET(x)

```
1   $root = x$ 
2  while  $root \neq p[root]$  do
3     $root = p[root]$ 
4  while  $x \neq root$  do
5     $y = p[x]$ 
6     $p[x] = root$ 
7     $x = y$ 
8  return  $x$ 
```

- FINDSET kræver to gennemløb af stien
- Gemmer kun p array
- m operationer tager tid $O(m \log n)$

Alternativ Sti-Komprimering (Single Pass)

MAKESETS(n)

```
1  Let  $p$  and  $rank$  be arrays of size  $n$ 
2  for  $i = 1$  to  $n$ 
3     $p[i] = i$ 
4     $rank[i] = 0$ 
```

UNION(x, y)

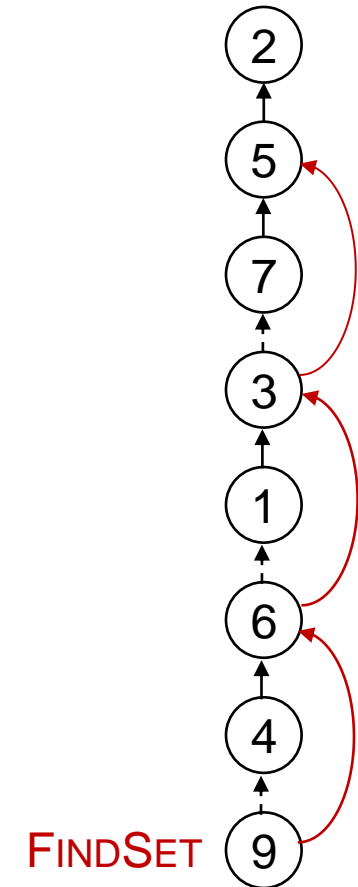
```
1  LINK(FINDSET( $x$ ), FINDSET( $y$ ))
```

LINK(x, y)

```
1  if  $rank[x] > rank[y]$  then
2     $p[y] = x$ 
3  else
4     $p[x] = y$ 
5    if  $rank[x] = rank[y]$  then
6       $rank[y] = rank[y] + 1$ 
```

FINDSET(x)

```
1  while  $x \neq x.p$  do
2     $p[x] = p[p[x]]$ 
3     $x = p[x]$ 
4  return  $x$ 
```


- FINDSET Kræver ét gennemløb af stien
- Hver anden knude peger på bedsteforældren
- m operationer tager tid $O(m \cdot \alpha(n))$

Algoritmer og Datastrukturer

Amortiseret analyse
[CLRS, kapitel 16]

compact1, compact2, compact3

java.util

Class ArrayList<E>

java.lang.Object

java.util.AbstractCollection<E>

java.util.AbstractList<E>

java.util.ArrayList<E>

All Implemented Interfaces:

Serializable, Cloneable, Iterable<E>, Collection<E>, List<E>, RandomAccess

Direct Known Subclasses:

AttributeList, RoleList, RoleUnresolvedList

```
public class ArrayList<E>
    extends AbstractList<E>
    implements List<E>, RandomAccess, Cloneable, Serializable
```

Resizable-array implementation of the List interface. Implements all optional list operations, and permits all elements, including null. In addition to implementing the List interface, this class provides methods to manipulate the size of the array that is used internally to store the list. (This class is roughly equivalent to Vector, except that it is unsynchronized.)

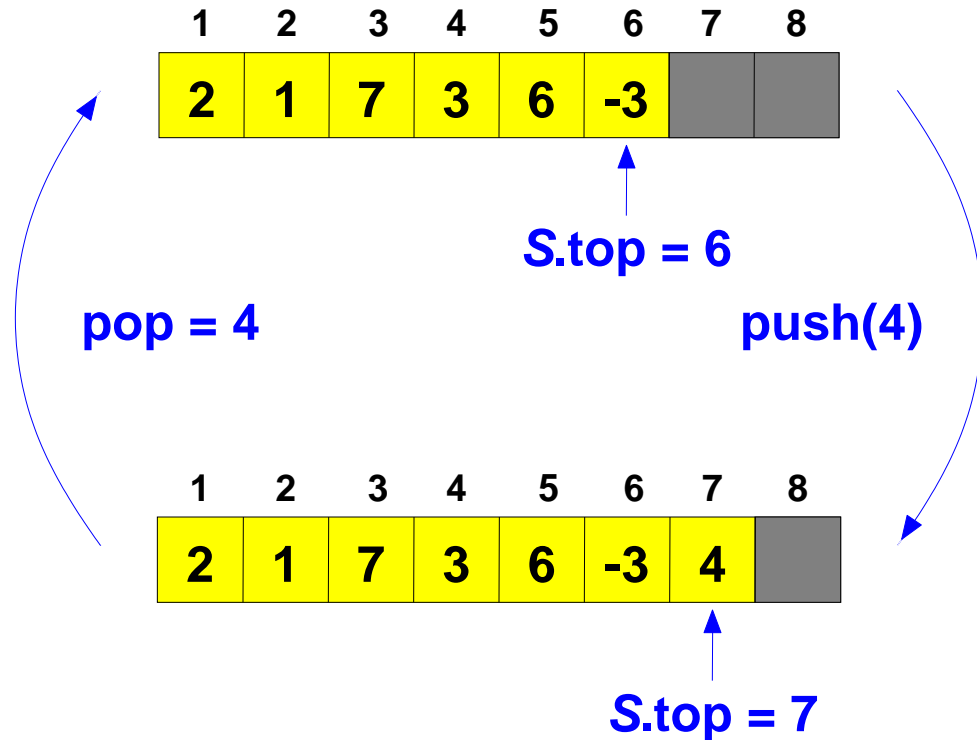
The size, isEmpty, get, set, iterator, and listIterator operations run in constant time. The add operation runs in *amortized constant time*, that is, adding n elements requires O(n) time. All of the other operations run in linear time (roughly speaking). The constant factor is low compared to that for the LinkedList implementation.

to an empty list

Stak

Stak : Array Implementation

STACK-EMPTY(S)

```
1  if  $S.top == 0$ 
2      return TRUE
3  else return FALSE
```

PUSH(S, x)

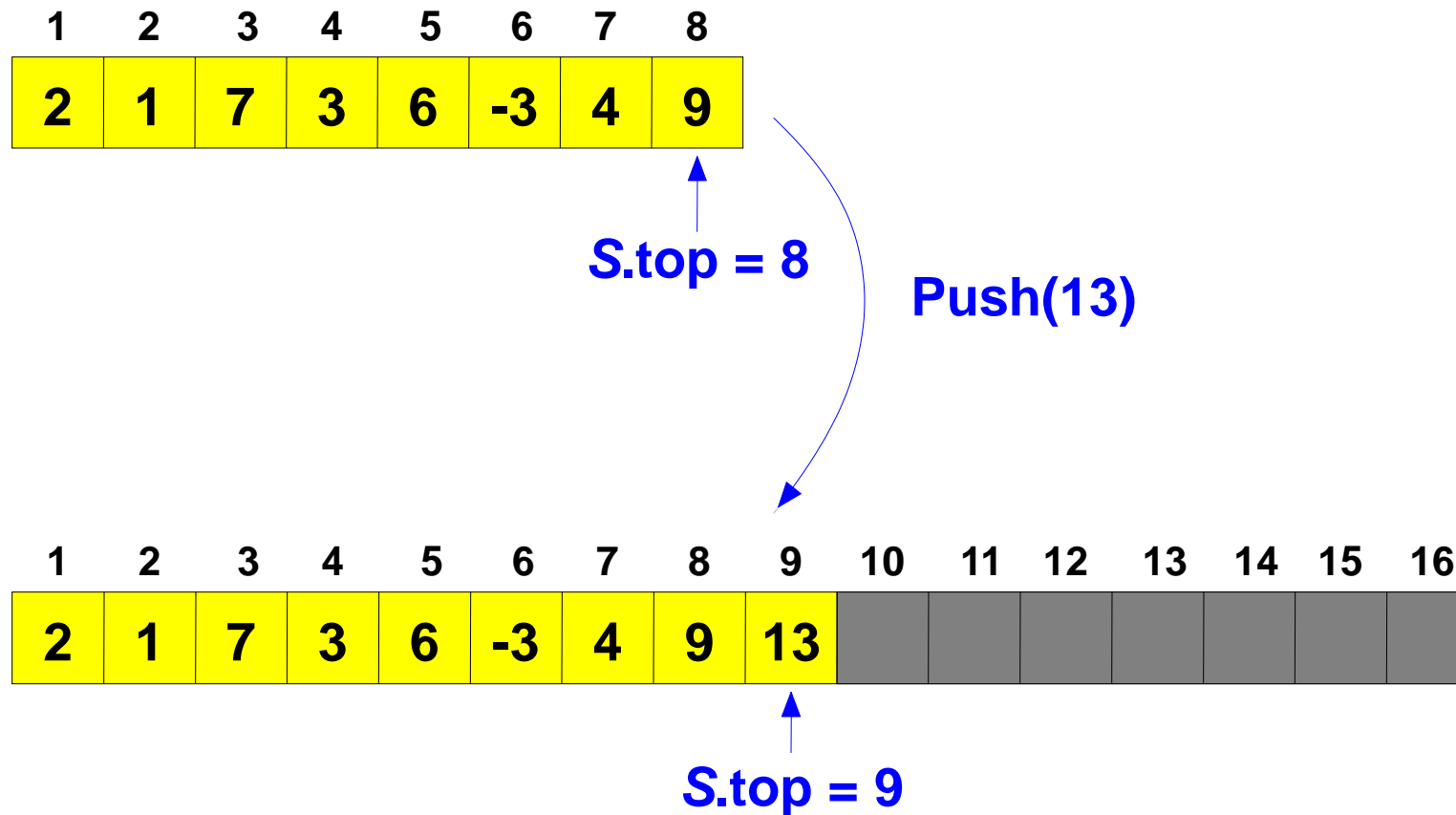
```
1   $S.top = S.top + 1$ 
2   $S[S.top] = x$ 
```

POP(S)

```
1  if STACK-EMPTY( $S$ )
2      error "underflow"
3  else  $S.top = S.top - 1$ 
4      return  $S[S.top + 1]$ 
```

Stack-Empty, Push, Pop : $O(1)$ tid

Stak : Overløb

Array fordobling : $O(n)$ tid

Array Fordobling

Fordoble arrayet når det er fuld

1

2

4

8

16

32

Halver arrayet når det er $< 1/4$ fyldt

32

16

16

8

8

16

Tid for n udvidelser:
 $1+2+4+\dots+n/2+n = O(n)$

Tid for n udvidelser/reduktioner:
 $O(n)$

Array Fordobling + Halvering

– en generel teknik

Tid for n udvidelser/reduktioner er $O(n)$

Plads $\leq 4 \cdot$ aktuelle antal elementer

Array implementation af Stak:
 n push og pop operationer tager $O(n)$ tid

Analyse teknik ønskes...

Krav

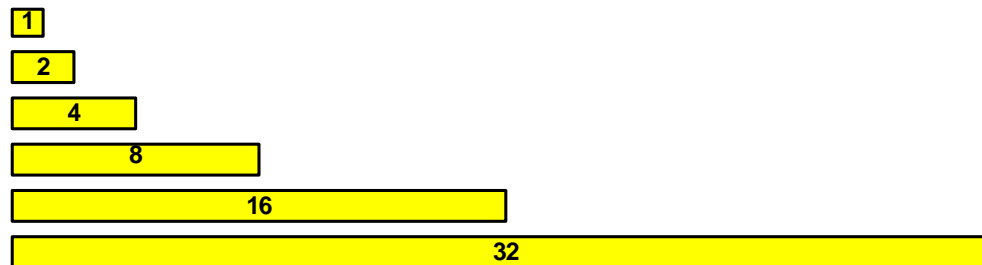
- Analysere **worst-case** tiden for en **sekvens** af operationer
- Behøver kun at analysere den **enkelte operation**

Fordel

- Behøver **ikke** overveje andre operationer i sekvens og deres **indbyrdes påvirkninger**
- Gælder for alle sekvenser med de givne operationer

Intuition

- Der findes ”**gode**”/”**balancerede**” tilstande og ”**dårlige**”/”**ubalancerede**”
- At komme fra en ”**dårlig**” tilstand til en ”**god**” tilstand er **dyrt**
- Det tager mange operationer fra en ”**god**” tilstand før man er i en ”**dårlig**”
- For de (mange) **billige** operationer ”betaler” vi lidt ekstra for senere at kunne lave en **dyr** operation næsten **gratis**

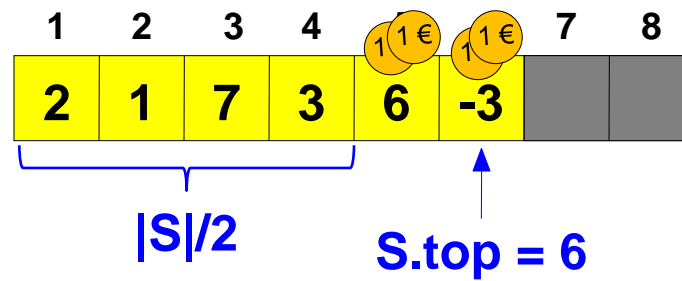

Amortiseret Analyse

- **1 €** kan betale for **$O(1)$ arbejde**
- En operation der tager tid $O(t)$ koster t €
- Hvornår vi betaler/sparer op er ligegyldigt – bare pengene er der når vi skal bruge dem!
- **Opsparing = Potentiale = Φ**
- Vi kan ikke låne penge, dvs. vi skal spare op før vi bruger pengene, **$\Phi \geq 0$**
- **Amortiseret tid** for en operation = hvad vi er **villige** til at betale – men vi skal have råd til operationen!
- Brug **invarianter** til at beskrive sammenhængen mellem **opsparingen** og **datastrukturens tilstand**

Eksempel: Stak

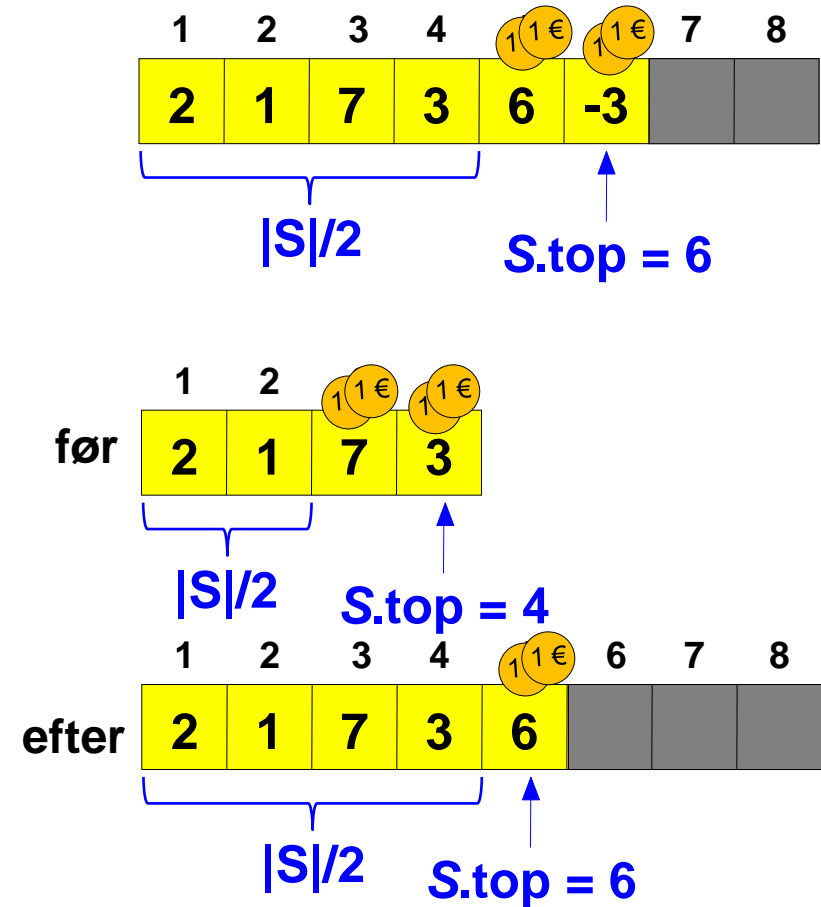
- En **god** stak er halv fuld – kræver ingen opsparing
- Invariant : $\Phi = 2 \cdot |S.top - |S|/2|$
- Antag: 1 € per element indsættelse/kopiering
- Amortiseret tid per push: 3 € ?
(har vi altid penge til at udføre operationen?)
- Hvis ja: n push operationer koster $\leq 3n$ €

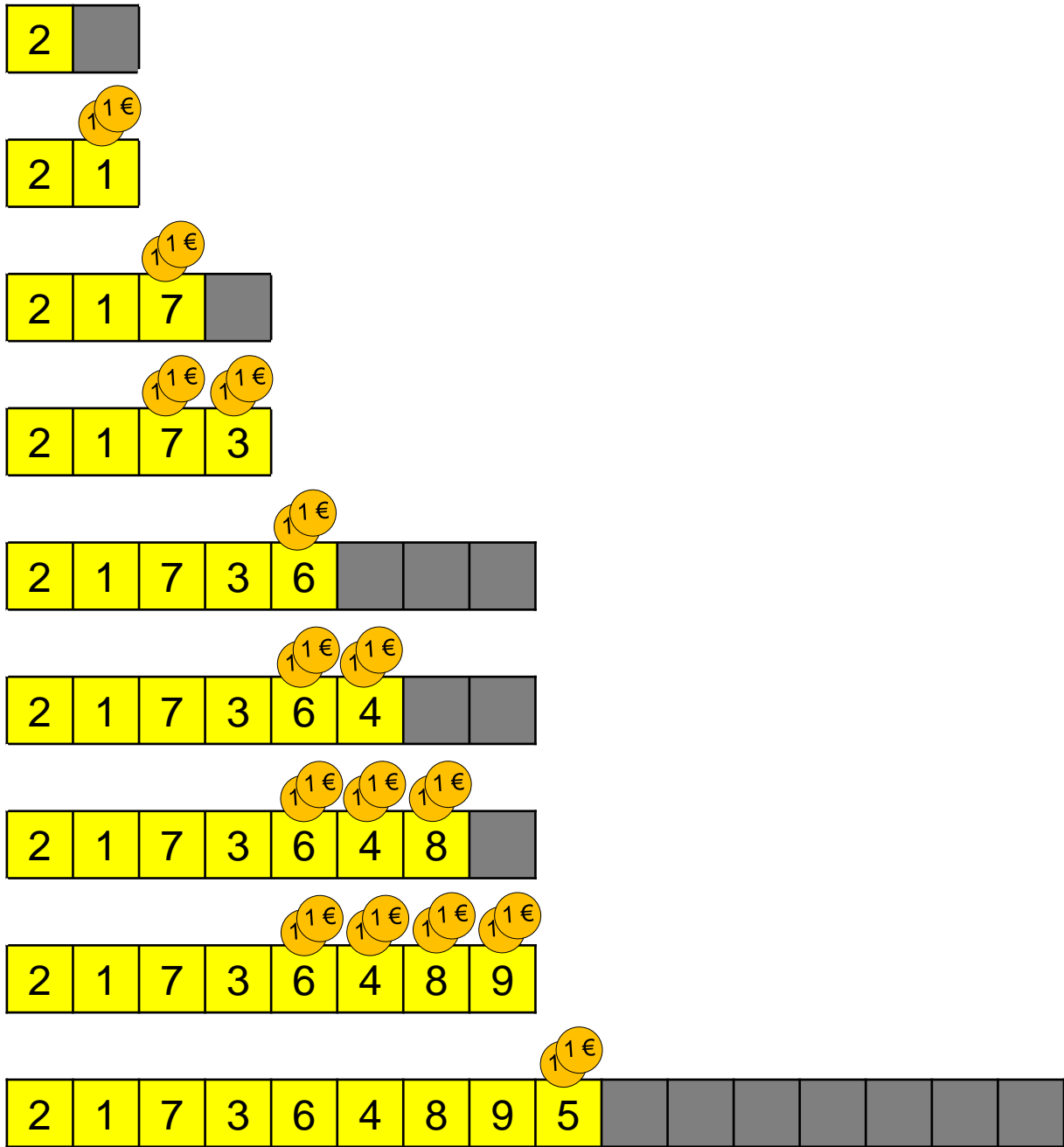
Eksempel: Stak

Push = Amortiseret 3€

- Push uden kopiering:
 - Et nyt element : **1 €**
 - $\Phi = ||S|/2 - \text{top}[S]|$ vokser med højst 1, så invarianten holder hvis vi sparer **2 €** op
 - Amortiseret tid: $1+2 = \mathbf{3 €}$
- Push med kopiering
 - Kopier S : $|S| €$
 - Indsæt nye element: **1 €**
 - Φ før = $|S|$, Φ efter = 2, dvs $|S| - 2 €$ frigives
 - Amortiseret tid: $|S| + 1 - (|S| - 2) = \mathbf{3 €}$

$$\text{Invariant: } \Phi = 2 \cdot |S.top - |S|/2|$$

push(1)
 push(7)
 push(4)
 push(6)
 push(4)
 push(8)
 push(9)
 push(5)

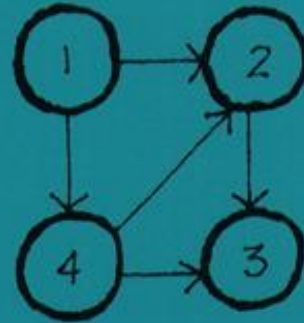
potentiale	potentiale vækst	faktisk tid	amortiseret tid
0			
2	2	1	$2+1 = 3$
2	0	2+1	$0+2+1 = 3$
4	2	1	$2+1 = 3$
2	-2	4+1	$-2+4+1 = 3$
4	2	1	$2+1 = 3$
6	2	1	$2+1 = 3$
8	2	1	$2+1 = 3$
2	-6	8+1	$-6+8+1 = 3$

Amortiseret Analyse

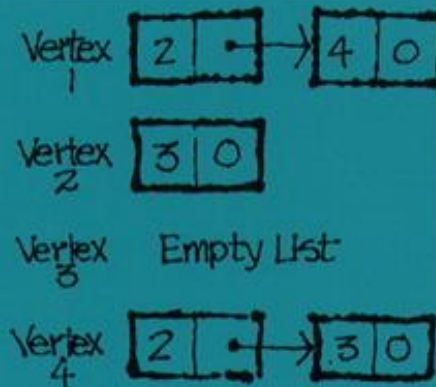
- Teknik til at argumentere om **worst-case** tiden for en sekvens af operationer
- Behøver kun at analysere operationerne enkeltvis
- **Kunsten**: Find den rigtige invariant for

The Design and Analysis of Computer Algorithms

AHO | HOPCROFT | ULLMAN

	1	2	3	4
1	0	1	0	1
2	0	0	1	0
3	0	0	0	0
4	0	1	1	0

	Head	Next
Vertices 1		5
Vertices 2		7
Vertices 3		0
Vertices 4		8
Edges 5	2	6
Edges 6	4	0
Edges 7	3	0
Edges 8	2	9
Edges 9	3	0

Union-Find med Sti-Komprimering (uden rank)

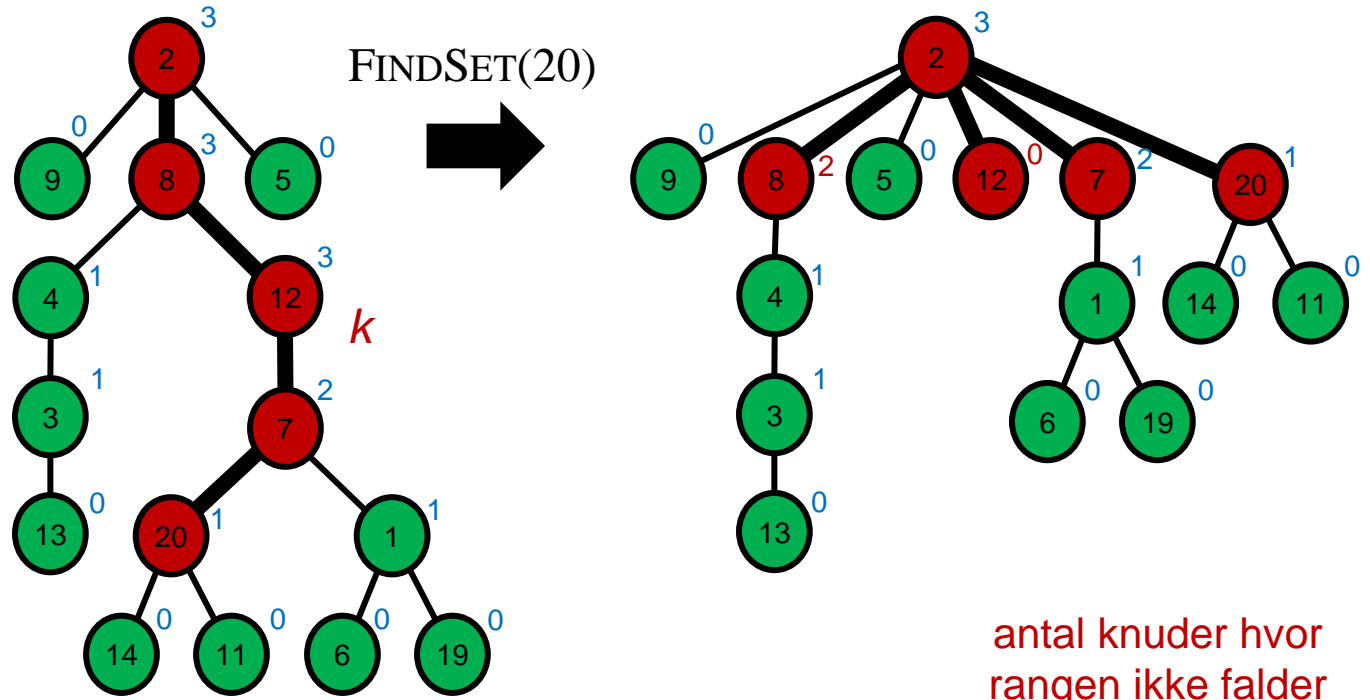
```

MAKESET(x)
1  x.p = x

UNION(x, y)
1  LINK(FINDSET(x), FINDSET(y))

LINK(x, y)
1  y.p = x

FINDSET(x)
1  if x ≠ x.p do
2     x.p = FINDSET(x.p)
3  return x.p
    
```


antal knuder hvor rangen ikke falder

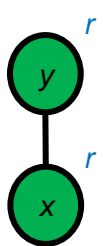
	Faktisk arbejde	$\Delta\Phi$	Amortiseret arbejde (faktisk arbejde + $\Delta\Phi$)
MAKESET	$O(1)$	0	$O(1)$
LINK	$O(1)$	$\leq \log n$	$O(\log n)$
FINDSET	k	$\leq -k + 2 + \log n$	$O(\log n)$
UNION	$= 2 \times \text{FINDSET} + \text{LINK}$		$O(\log n)$

Amortiseret analyse

Definition $\text{rank}(x) = \lfloor \log_2 |T(x)| \rfloor$

Lemma $\text{rank}(x.p) \geq \text{rank}(x)$

Potentiale $\Phi = \sum_x \text{rank}(x)$

Observation

Antag x og y har rang r, dvs. begge undertræer har størrelse $[2^r, 2^{r+1}[$

Hvis x fjernes, så får y rang $< r$

Union-Find med Sti-komprimering og Union-by-rank

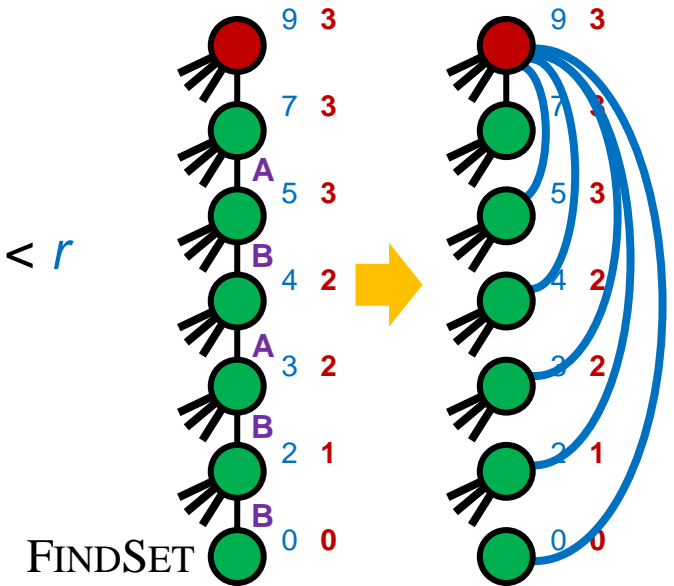
Sætning n MAKESET og m FINDSET og UNION operationer tager tid $O((n + m) \cdot \log^* n)$

Definition $\log^* n = \text{mindste } i \text{ hvor } n \leq r_i = 2^{2^{2^{\dots}}}$ } tårn af højde i

$r_0 = 1$	$r_3 = 2^4 = 16$
$r_1 = 2^1 = 2$	$r_4 = 2^{16} = 65536$
$r_2 = 2^2 = 4$	$r_5 = 2^{65536}$

Bevis

- Kun rødders rank kan ændre sig (vokse under link)
- En ikke-rod x bliver aldrig rod igen og $\text{rank}(x.p) > \text{rank}(x)$
- En rod med $\text{rank } r$ har $\geq 2^r$ knuder i undertræet, alle ikke-rødder $\text{rank} < r$
- **Lemma** # knuder med $\text{rank } r \leq n / 2^r$
- En parent-ændring øger rank-forskellen til parent
- Definer **laget** af en rank r ved $\lambda(r) = \log^* r$
- Total tid $O(n + m + \# \text{ parent-ændringer}) =$

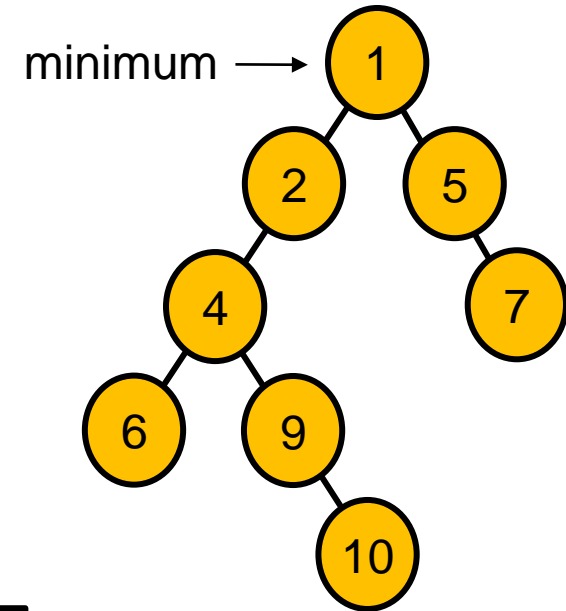
$$O(n + m + \underbrace{m \cdot \log^* n}_{\text{(B) parent er allerede i et andet lag}} + \underbrace{\sum_{\text{lag } i} \sum_{r=r_{i-1}+1..r_i} n / 2^r \cdot r_i}_{\text{(A) parent er i samme lag før parent-ændring}} = O(n + m \cdot \log^* n + \sum_{\text{lag } i} n / 2^{r_{i-1}} \cdot r_i) = O((n + m) \cdot \log^* n)$$

#gange en knude i lag i kan have en parent i lag i
||
 $2^{r_{i-1}}$
(antager $r_{-1} = 0$)

Skew heaps – ”selvbalancerende” heaps

Sleator og Tarjan, [Self-Adjusting Heaps](#), SIAM Journal on Computing 15(1): 52–69, 1986

- Prioritetskø:
 - FindMin, Insert, DeleteMin, Meld
- Heap-ordnet binært træ
 - *Ingen krav til struktur eller dybde*
- Knude: left, right, element
- Prioritetskø = pointer til roden


```
proc FindMin(H)
    return H.element

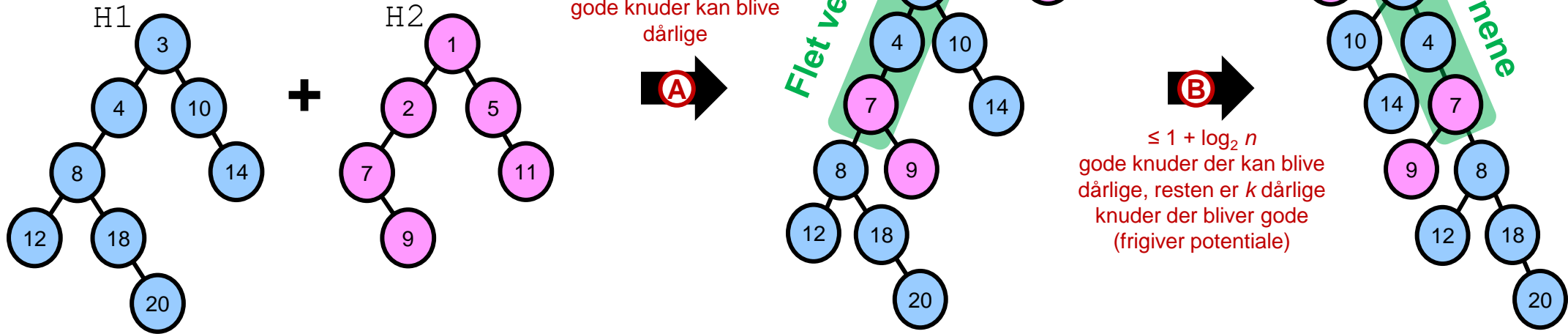
Proc Insert(H, e)
    v = new Node(e, Null, Null)
    return Meld(H, v)

proc DeleteMin(H)
    return Meld(H.left, H.right)
```


Skew heaps

Ikke pensum

Meld

Venstre undertræer bliver større, dvs. $\leq 2 + 2 \cdot \log n$ gode knuder kan blive dårlige

$\leq 1 + \log_2 n$ gode knuder der kan blive dårlige, resten er k dårlige knuder der bliver gode (frigiver potentiale)

```

proc Meld(H1, H2)
  if H1 = Null then return H2
  if H2 = Null then return H1
  if H1.element < H2.element then
    return new Node(H1.element, H1.right, Meld(H1.left, H2))
  else
    return new Node(H2.element, H2.right, Meld(H2.left, H1))
  
```

Amortiseret analyse:

- Definition** God knude $v : |v.left| \leq |v| / 2$
- Lemma** # gode knuder på venstre stien $\leq 1 + \log_2 n$
- Potentiale** $\Phi = \#$ dårlige knuder

Meld amortiseret omkostning:

$$\underbrace{\Delta\Phi \text{ fra (A)}}_{\leq 2 + 2 \cdot \log_2 n} + \underbrace{\Delta\Phi \text{ fra (B)}}_{1 + \log_2 n - k} + \underbrace{\text{faktisk arbejde}}_{k + 1 + \log_2 n} = O(\log n)$$

\Rightarrow Alle operationer amortiseret time $O(\log n)$

Selvbalancerende Datastrukturer

med amortiserede udførelstider

	Skew heaps	Fibonacci heaps	Splay trees
Minimum	$O(1)$	$O(1)$	$O_{AM}(1)^*$
Insert	$O_{AM}(\log n)$	$O_{AM}(1)$	$O_{AM}(\log n)$
DeleteMin	$O_{AM}(\log n)$	$O_{AM}(\log n)$	$O_{AM}(1)^*$
Delete		$O_{AM}(\log n)$	$O_{AM}(\log n)$
Meld	$O_{AM}(\log n)$	$O_{AM}(1)$	
DecreaseKey	$O_{AM}(\log n)$	$O_{AM}(1)$	$O_{AM}(\log n)$
Search			$O_{AM}(\log n)$

Skew Heaps

Fibonacci heaps

Splay trees

Sleator og Tarjan, [SICOMP](#) 1986

Fredman og Tarjan, [JACM](#) 1987 [CLRS, 3. udgave, kapitel 19]

Sleator og Tarjan, [JACM](#) 1985 + Cole*, [SICOMP](#) 2006

O_{AM} \equiv amortiseret tid

Algoritmer og Datastrukturer

Del-og-kombiner

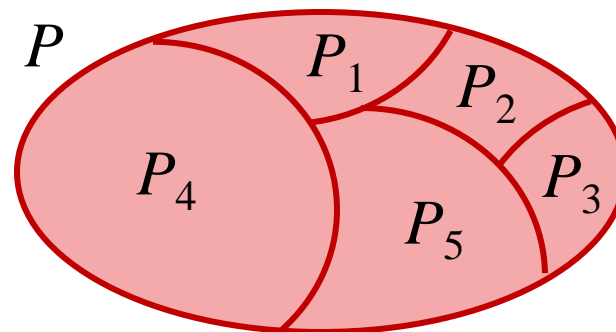
[CLRS, kapitel 2.3, 4.1-4.5, problem 30.1.c]

Del-og-Kombiner

Algoritme design teknik

Virker for mange problemer (men langt fra alle)

- **Opdel** et problem P i mindre problemer P_1, \dots, P_k , der kan løses uafhængigt (små problemer løses direkte)
- Løs delproblemerne P_1, \dots, P_k **rekursivt**
- **Kombiner** løsningerne for P_1, \dots, P_k til en løsning for P

Eksempel: Merge-Sort

MERGE-SORT(A, p, r)

if $p < r$

$q = \lfloor (p + r) / 2 \rfloor$

MERGE-SORT(A, p, q)

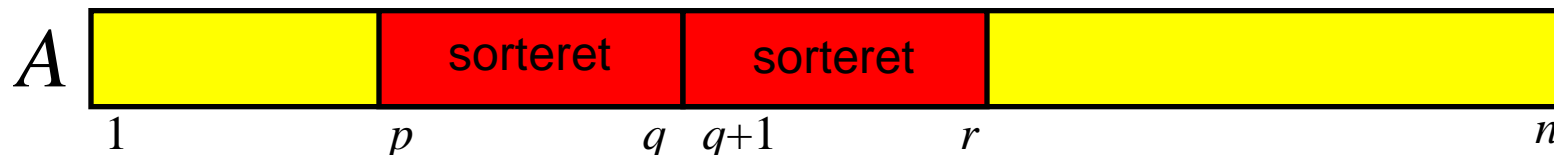
MERGE-SORT($A, q + 1, r$)

MERGE(A, p, q, r)

① To mindre delproblemer

② Løs rekursivt

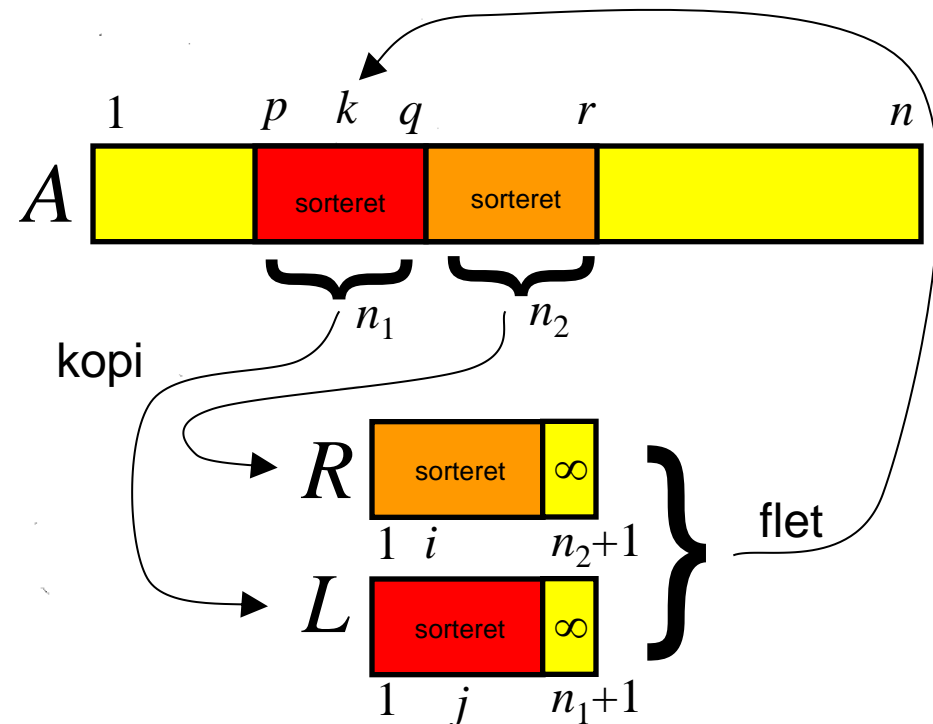
③ Kombiner

MERGE(A, p, q, r)

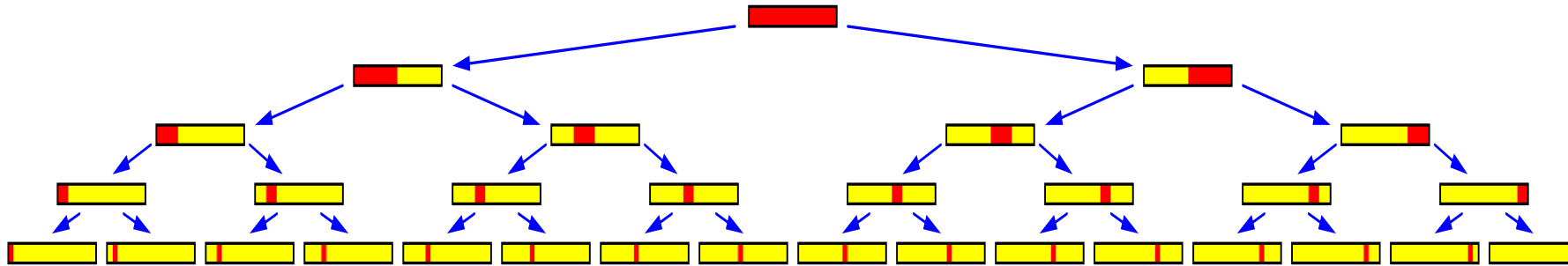
```
1   $n_1 = q - p + 1$ 
2   $n_2 = r - q$ 
3  let  $L[1..n_1 + 1]$  and  $R[1..n_2 + 1]$  be new arrays
4  for  $i = 1$  to  $n_1$ 
5       $L[i] = A[p + i - 1]$ 
6  for  $j = 1$  to  $n_2$ 
7       $R[j] = A[q + j]$ 
8   $L[n_1 + 1] = \infty$ 
9   $R[n_2 + 1] = \infty$ 
10  $i = 1$ 
11  $j = 1$ 
12 for  $k = p$  to  $r$ 
13     if  $L[i] \leq R[j]$ 
14          $A[k] = L[i]$ 
15          $i = i + 1$ 
16     else  $A[k] = R[j]$ 
17          $j = j + 1$ 
```

③ Kombiner

Merge-Sort : Analyse

Rekursionstræet

Observation

Samlet arbejde per lag er $O(n)$

Arbejde

$$O(n \cdot \# \text{ lag}) = O(n \cdot \log_2 n)$$

Del-og-kombiner, eksempler:

- **MergeSort**
 - Del op i to lige store dele
 - Rekursiv sortering
 - Kombiner = fletning
- **QuickSort**
 - Opdel i to dele efter tilfældigt pivot (**tilfældig opdeling**)
 - Rekursiv sortering
 - Kombiner = ingen (konkatener venstre og højre)
- **QuickSelect**
 - Opdel efter tilfældigt pivot (**tilfældig opdeling**)
 - Et rekursivt kald til select
 - Kombiner = ingen

Analyse af Del-og-Kombiner

= analyse af en rekursiv procedure

Essentielt to forskellige måder:

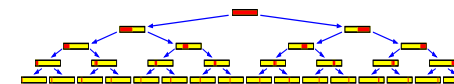
1. Argumenter direkte om **rekursionstræet**
(analyser dybde, #knuder på hvert niveau, arbejde i knuderne/niveauerne/træet)
2. Løs en matematisk **rekursionsligning**, f.eks.

$$\begin{array}{ll} T(n) = a & \text{hvis } n \leq c \\ T(n) = 2 \cdot T(n / 2) + a \cdot n & \text{ellers} \end{array}$$

Bevises f.eks. vha. induktion.

Løsning af rekursionsligninger

- Fold rekursionsligningen ud og argumenter om **rekursionstræet**
- Gæt en løsning og vis den ved induktion efter voksende n

$$T(n) = a \quad \text{hvis } n \leq c$$

$$T(n) = 2 \cdot T(n / 2) + a \cdot n \quad \text{ellers}$$

Rekursionsligninger: Faldgrubber

- Ulige opdelinger glemmes (n ulige, så er de rekursive kald typisk $\lfloor n/2 \rfloor$ og $\lceil n/2 \rceil$) [CLRS, kapitel 4.7]

- Analyserer typiske kun for $n = 2^k$

- Brug **aldrig** O-udtryk i rekursionsformlen – brug konstanter

$$\text{(~~$T(n) = O(n) + O(T(n/3))$~~)}$$

$$T(n) = c \cdot n + a \cdot T(n / 3)$$

Master Theorem

(Simplificering af [CLRS, Theorem 4.1])

Theorem

Hvis a , b , c , d og p er konstanter, hvor a er et heltal og b , c , d og p er reelle tal, $a \geq 1$, $b > 1$, $c > 0$, $d \geq 1$ og $p \geq 0$, så har rekursionsligningen

$$T(n) = \begin{cases} c & \text{hvis } n \leq d \\ a \cdot T(n/b) + c \cdot n^p & \text{hvis } n > d \end{cases}$$

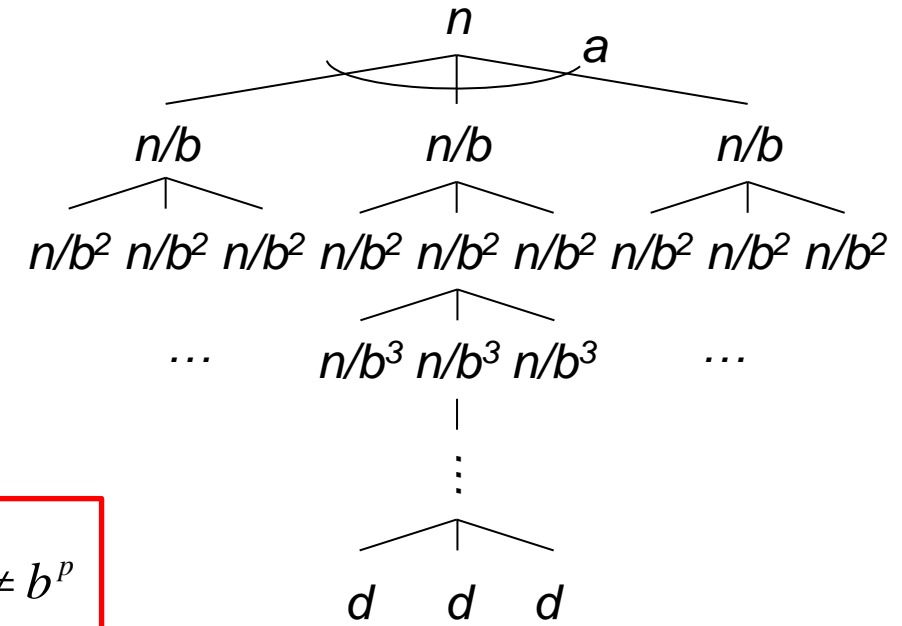
følgende løsning

$$T(n) = \begin{cases} \Theta(n^p) & \text{hvis } a < b^p \\ \Theta(n^p \cdot \log n) & \text{hvis } a = b^p \\ \Theta(n^{\log_b a}) & \text{hvis } a > b^p . \end{cases}$$

Bemærk $n^{\log_b a} = a^{\log_b n}$.

Dybde	$i = 0.. \log_b(n/d) - 1$	$\log_b(n/d)$
# delproblemer	a^i	$a^{\log_b(n/d)}$
Størrelse af delproblemer	n/b^i	d
Tid per delproblem	$c \cdot (n/b^i)^p$	c
Tid per lag	$a^i \cdot c \cdot (n/b^i)^p$	$c \cdot a^{\log_b(n/d)}$

$$T(n) = \begin{cases} c & \text{hvis } n \leq d \\ a \cdot T(n/b) + c \cdot n^p & \text{hvis } n > d \end{cases}$$

$$T(n) = \Theta \left(c \cdot a^{\log_b(n/d)} + \sum_{i=0}^{\log_b(n/d)-1} a^i \cdot c \cdot (n/b^i)^p \right)$$

(bunden af rekursionen) (lag $i = 0.. \log_b(n/d) - 1$)

$$= \Theta \left(c \cdot a^{\log_b n} + c \cdot n^p \cdot \sum_{i=0}^{\log_b n - 1} (a/b^p)^i \right)$$

$\frac{(a/b^p)^{\log_b n} - 1}{a/b^p - 1}$ for $a \neq b^p$

$$= \Theta \left(n^{\log_b a} + n^p \cdot \begin{cases} 1 & \text{for } a < b^p \\ \log n & \text{for } a = b^p \\ (a/b^p)^{\log_b n} & \text{for } a > b^p \end{cases} \right) = \Theta \left(\begin{cases} n^p & \text{for } a < b^p \\ n^p \cdot \log n & \text{for } a = b^p \\ n^{\log_b a} & \text{for } a > b^p \end{cases} \right)$$

$a^{\log_b n} = n^{\log_b a}$

$(b^p)^{\log_b n} = n^p$

Multiplikation af lange heltal

$$2387 * 3351$$

$$= (23 * 10^2 + 87) * (33 * 10^2 + 51)$$

$$= 23 * 33 * 10^4 + (23 * 51 + 87 * 33) * 10^2 + 87 * 51$$

$$= 759 * 10^4 + (1173 + 2871) * 10^2 + 4437$$

$$= 7590000$$

$$+ 117300$$

$$+ 287100$$

$$+ 4437$$

$$= \underline{\underline{7998837}}$$

Multiplikation af lange heltal

[CLRS, problem 30.1.c]

Karatsuba 1960

- I og J hver heltal med n bits
- Naive implementation kræver $O(n^2)$ bit operationer
- Lad $I = I_h \cdot 2^{n/2} + I_l$ og $J = J_h \cdot 2^{n/2} + J_l$
- $I \cdot J = I_h \cdot J_h \cdot 2^n + ((I_h - I_l) \cdot (J_l - J_h) + I_l \cdot J_l + I_h \cdot J_h) \cdot 2^{n/2} + I_l \cdot J_l$

$$T(n) = 3 \cdot T(n/2) + c \cdot n \quad \text{for } n \geq 2$$

$$T(n) = c \quad \text{for } n = 1$$

- $T(n) = O(n^{\log_2 3}) = O(n^{1.58})$

Multiplikation af lange heltal

+4000 år	$O(n^2)$
Del-og-kombiner Karatsuba 1960	$O(n^{\log_2 3})$
Schönhage-Strassen 1971	$O(n \cdot \log n \cdot \log \log n)$
Fürer 2007 Harvey, Hoeven 2018 Harvey, Hoeven 2019	$O(n \cdot \log n \cdot 2^{O(\log^* n)})$ $O(n \cdot \log n \cdot 2^{2 \cdot \log^* n})$ $O(n \cdot \log n)$

Ikke pensum: Anatolii A. Karatsuba har skrevet en artikel om historien af multiplikation. [The Complexity of Computations](#), Proceedings of the Steklov Institute of Mathematics, 1995, vol. 211, 169–183 ([russisk original](#))

Matricer

$$\begin{array}{c} n = 4 \\ \text{rækker} \end{array} \begin{array}{c} m = 3 \\ \text{søjler / kolonner} \end{array} \begin{pmatrix} 3 & 2 & -1 \\ 5 & 0 & 4 \\ 7 & -2 & 0 \\ 1 & 3 & 2 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 3x_1 + 2x_2 - x_3 \\ 5x_1 + 4x_3 \\ 7x_1 - 2x_2 \\ x_1 + 3x_2 + 2x_3 \end{pmatrix}$$

$n \times m$ matrix søjlevektor $m \times 1$ matrix søjlevektor $n \times 1$ matrix

repræsenterer
lineær transformation $\mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}^4$

Regneregler

Matrix addition
($n \times m$ matricer)

$$\begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \\ 5 & 6 \end{pmatrix} + \begin{pmatrix} 5 & 6 \\ 4 & 1 \\ 3 & 3 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 6 & 8 \\ 7 & 5 \\ 8 & 9 \end{pmatrix}$$

$$(A + B) + C = A + (B + C) \\ A + B = B + A$$

Matrix subtraktion
($n \times m$ matricer)

$$\begin{pmatrix} 6 & 2 \\ 3 & 4 \\ 5 & 6 \end{pmatrix} - \begin{pmatrix} 2 & 6 \\ 4 & 1 \\ 3 & 3 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 4 & -4 \\ -1 & 3 \\ 2 & 3 \end{pmatrix}$$

$$A - (B + C) = (A - B) - C$$

Multiplikation med
konstant

$$3 \begin{pmatrix} 1 & 2 \\ -2 & 3 \\ 4 & -1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 3 & 6 \\ -6 & 9 \\ 12 & -3 \end{pmatrix}$$

$$c(dA) = (cd)A \\ c(A + B) = (cA) + (cB)$$

Matrix Multiplikation

= komposition af lineære transformationer

$$\begin{matrix} & & & & j \\ & & & & \\ i & \begin{pmatrix} a_{11} & a_{12} & \cdots & a_{1m} \\ a_{21} & a_{22} & \cdots & a_{2m} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ a_{n1} & a_{n2} & \cdots & a_{nm} \end{pmatrix} & \begin{pmatrix} b_{11} & b_{12} & \cdots & b_{1p} \\ b_{21} & b_{22} & \cdots & b_{2p} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ b_{m1} & b_{m2} & \cdots & b_{mp} \end{pmatrix} & = & \begin{matrix} & & & & j \\ & & & & \\ i & \begin{pmatrix} c_{11} & c_{12} & \cdots & c_{1p} \\ c_{21} & c_{22} & \cdots & c_{2p} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ c_{n1} & c_{n2} & \cdots & c_{np} \end{pmatrix} & \\ & & & & \end{matrix} \\ & \underbrace{\hspace{10em}}_{n \times m \text{ matrix}} & \underbrace{\hspace{10em}}_{m \times p \text{ matrix}} & & \underbrace{\hspace{10em}}_{n \times p \text{ matrix}} \end{matrix}$$

$$c_{ij} = \sum_{k=1..m} a_{ik} \cdot b_{kj}$$

Regneregler

$$(AB)C = A(BC)$$

$$A(B + C) = (AB) + (AC)$$

$$(A + B)C = (AC) + (BC)$$

$$AB \neq BA$$

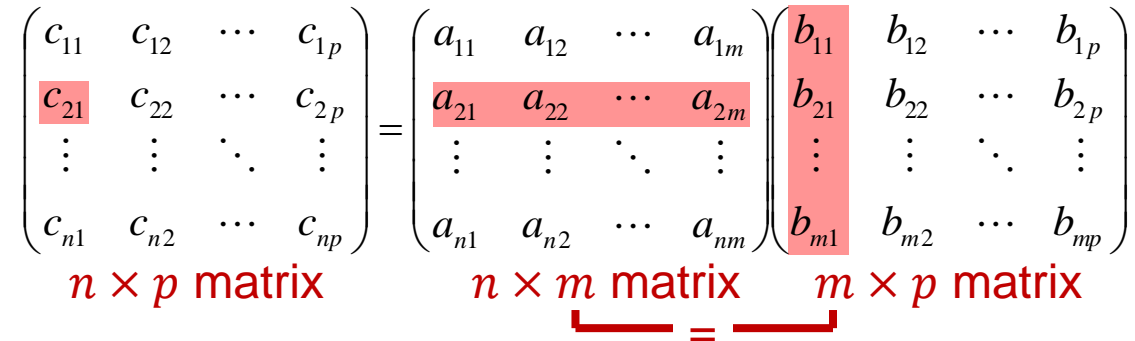
$$\begin{pmatrix} 2 & 1 & 4 \\ 1 & 3 & 2 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 3 & 1 \\ 2 & 2 \\ 1 & 4 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 12 & 20 \\ 11 & 15 \end{pmatrix}$$

$$\begin{pmatrix} 3 & 1 \\ 2 & 2 \\ 1 & 4 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 2 & 1 & 4 \\ 1 & 3 & 2 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 7 & 6 & 14 \\ 6 & 8 & 12 \\ 6 & 13 & 12 \end{pmatrix}$$

Matrix Multiplikation

$$\begin{pmatrix} c_{11} & c_{12} & \cdots & c_{1p} \\ c_{21} & c_{22} & \cdots & c_{2p} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ c_{n1} & c_{n2} & \cdots & c_{np} \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} a_{11} & a_{12} & \cdots & a_{1m} \\ a_{21} & a_{22} & \cdots & a_{2m} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ a_{n1} & a_{n2} & \cdots & a_{nm} \end{pmatrix} \begin{pmatrix} b_{11} & b_{12} & \cdots & b_{1p} \\ b_{21} & b_{22} & \cdots & b_{2p} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ b_{m1} & b_{m2} & \cdots & b_{mp} \end{pmatrix}$$

$n \times p$ matrix $n \times m$ matrix $m \times p$ matrix

MATRIX-MULTIPLY(A, B)

```
1  if  $A.columns \neq B.rows$ 
2      error "incompatible dimensions"
3  else let  $C$  be a new  $A.rows \times B.columns$  matrix
4      for  $i = 1$  to  $A.rows$ 
5          for  $j = 1$  to  $B.columns$ 
6               $c_{ij} = 0$ 
7              for  $k = 1$  to  $A.columns$ 
8                   $c_{ij} = c_{ij} + a_{ik} \cdot b_{kj}$ 
9      return  $C$ 
```

Naive implementation: tid $O(npm)$

(Kvadratisk) Matrix Multiplikation

[CLRS, kapitel 4.1-4.2]

$\frac{n}{2} \times \frac{n}{2}$ matrix

$$\begin{pmatrix} I & J \\ K & L \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} A & B \\ C & D \end{pmatrix} \begin{pmatrix} E & F \\ G & H \end{pmatrix}$$

$n \times n$ matrix $n \times n$ matrix $n \times n$ matrix

$$\begin{aligned} I &= A \cdot E + B \cdot G \\ J &= A \cdot F + B \cdot H \\ K &= C \cdot E + D \cdot G \\ L &= C \cdot F + D \cdot H \end{aligned}$$

- A, B, \dots, K, L er $n/2 \times n/2$ -matricer
- I, J, K, L kan beregnes med **8 rekursive multiplikationer** og **4 matrix additioner** på $n/2 \times n/2$ -matricer
- $T(n) = 8 \cdot T(n/2) + c \cdot n^2$ for $n \geq 2$
 $T(n) = c$ for $n = 1$
- $T(n) = O(n^{\log_2 8}) = O(n^3)$

Strassen's Matrix Multiplikation

1969

$$\begin{pmatrix} I & J \\ K & L \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} A & B \\ C & D \end{pmatrix} \begin{pmatrix} E & F \\ G & H \end{pmatrix}$$

$$\begin{aligned} I &= S_5 + S_6 + S_4 - S_2 \\ &= (A + D)(E + H) + (B - D)(G + H) + D(G - E) - (A + B)H \\ &= AE + DE + AH + DH + BG - DG + BH - DH + DG - DE - AH - BH \\ &= AE + BG. \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} J &= S_1 + S_2 \\ &= A(F - H) + (A + B)H \\ &= AF - AH + AH + BH \\ &= AF + BH. \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} K &= S_3 + S_4 \\ &= (C + D)E + D(G - E) \\ &= CE + DE + DG - DE \\ &= CE + DG. \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} L &= S_1 - S_7 - S_3 + S_5 \\ &= A(F - H) - (A - C)(E + F) - (C + D)E + (A + D)(E + H) \\ &= AF - AH - AE + CE - AF + CF - CE - DE + AE + DE + AH + DH \\ &= CF + DH. \end{aligned}$$

S_1	$=$	$A \cdot (F - H)$
S_2	$=$	$(A + B) \cdot H$
S_3	$=$	$(C + D) \cdot E$
S_4	$=$	$D \cdot (G - E)$
S_5	$=$	$(A + D) \cdot (E + H)$
S_6	$=$	$(B - D) \cdot (G + H)$
S_7	$=$	$(A - C) \cdot (E + F)$

7 rekursive multiplikationen

Strassen's Matrix Multiplikation

- Bruger **18 matrix additioner** (tid $O(n^2)$) og **7 rekursive matrix multiplikationer**

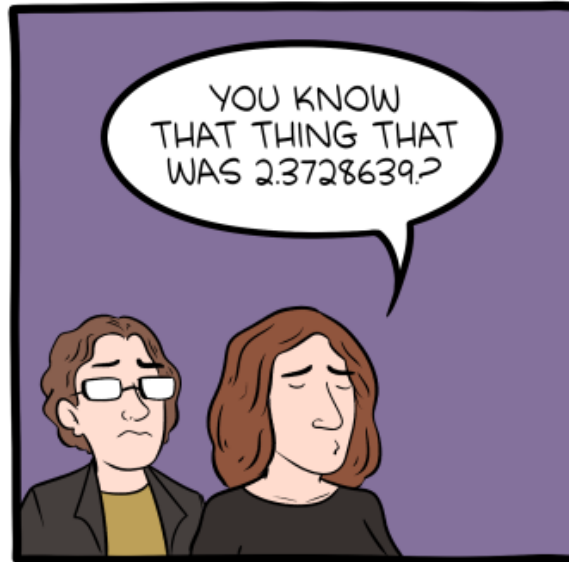
$$T(n) = 7 \cdot T(n/2) + c \cdot n^2 \quad \text{for } n \geq 2$$

$$T(n) = c \quad \text{for } n = 1$$

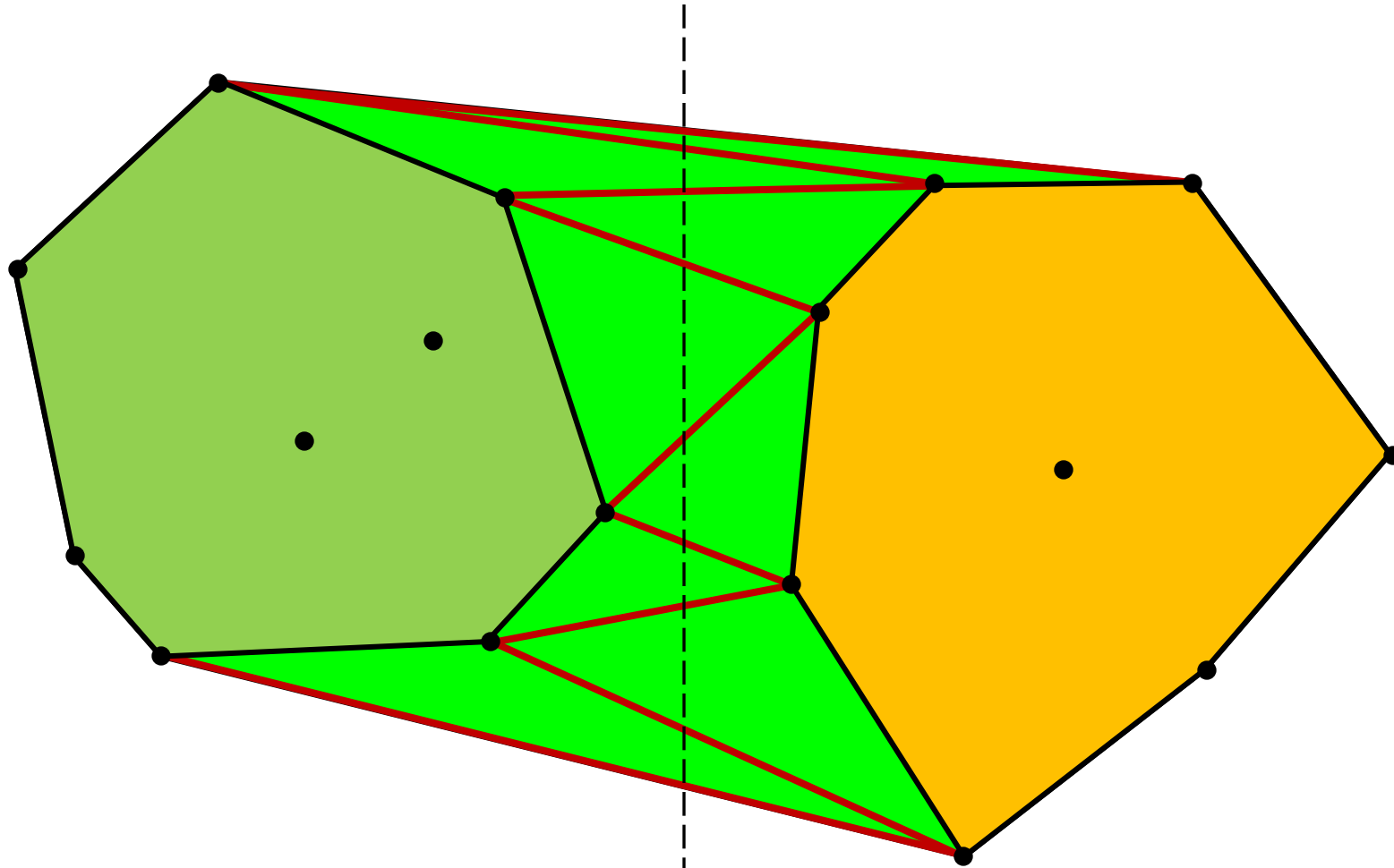
- $T(n) = O(n^{\log_2 7}) = O(n^{2.8074})$

År	$\omega, O(n^\omega)$
1969	2.8074
1978	2.796
1979	2.780
1981	2.522
1981	2.517
1981	2.496
1986	2.479
1990	2.3755
2010	2.3737
2013	2.3729
2014	2.3728639
2020	2.3728596
2022	2.371866
2023	2.371552
2025	2.371339

MATHEMATICIANS ARE WEIRD

Konveks Hylster

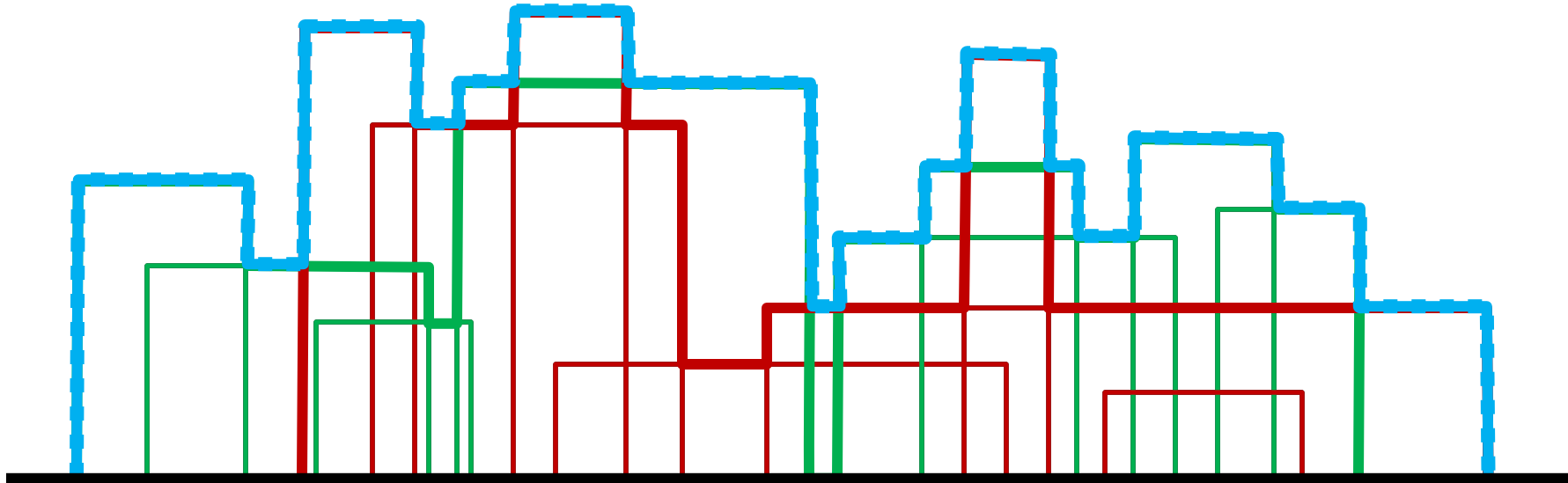

$$\begin{aligned} T(n) &= 2 \cdot T(n/2) + c \cdot n && \text{for } n \geq 2 \\ T(n) &= c && \text{for } n = 1 \end{aligned}$$

$$T(n) = O(n \cdot \log n)$$

Skyline

(afleveringsopgave)

$$T(n) = ? \cdot T(n/?) + ? \quad \text{for } n \geq 2$$
$$T(n) = c \quad \text{for } n = 1$$

Algoritmer og Datastrukturer

Selektion i worst-case lineær tid
[CLRS, kapitel 9.3]

Selektion

Find det i 'te mindste element i en liste

$L =$

10	5	12	3	1	7	42	9	15
----	---	----	---	---	---	----	---	----

$\text{SELECT}(L, 5) = 9$

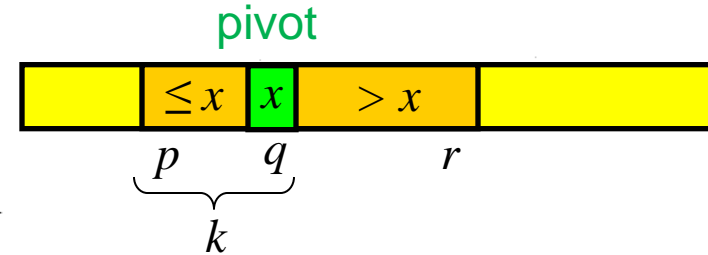
Algoritme	Tid
Randomized-Select [CLRS, Kap. 9.2]	$\left\{ \begin{array}{l} O(n) \text{ forventet} \\ O(n^2) \text{ worst-case} \end{array} \right.$
Deterministic-Select [CLRS, Kap. 9.3]	$O(n) \text{ worst-case}$

Randomized-Select:

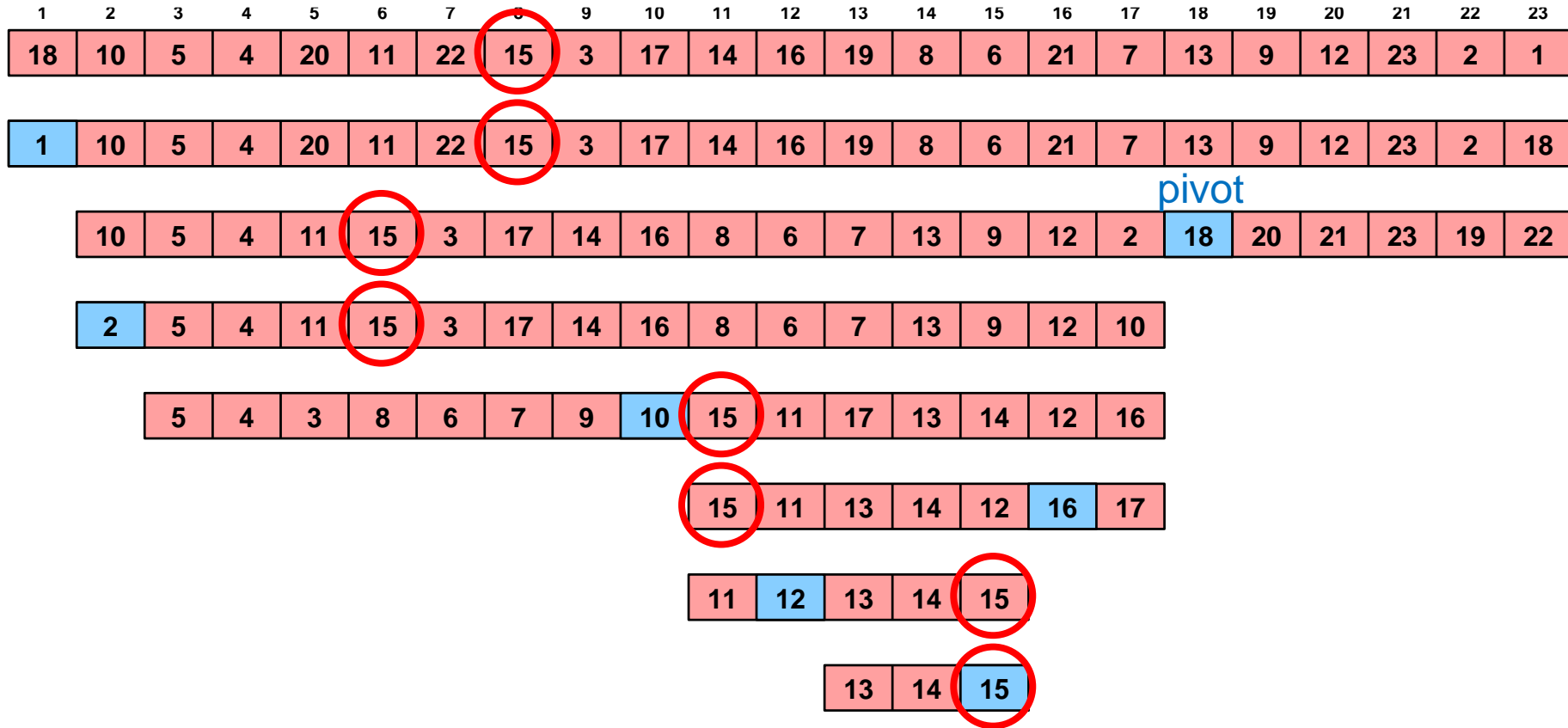
Find det i 'te mindste element i $A[p..r]$ ($1 \leq i \leq r-p+1$)

RANDOMIZED-SELECT(A, p, r, i)

```
1  if  $p == r$ 
2      return  $A[p]$ 
3   $q =$  RANDOMIZED-PARTITION( $A, p, r$ )
4   $k = q - p + 1$ 
5  if  $i == k$            // the pivot value is the answer
6      return  $A[q]$ 
7  elseif  $i < k$ 
8      return RANDOMIZED-SELECT( $A, p, q - 1, i$ )
9  else return RANDOMIZED-SELECT( $A, q + 1, r, i - k$ )
```


Randomized-Select 15

Randomized-Select

- **Randomiseret** algoritme (vælger pivot tilfældig)
 - pivot vælges i midterste del med en vis sandsynlighed
- Eksempel på **del-og-kombiner**
 - kun 1 mindre delproblem løses rekursivt
 - hele tiden bruges i opdelingen
(kombination returnerer blot resultatet fra rekursionen)
- Tid: worst-case $O(n^2)$, **forventet $O(n)$**
 - Analysen kan *ikke* anvende Master Teoremet

Deterministic-Select

- Samme idé som Randomized-Select
 - Vælg et element som pivot
 - Opdel m.h.t. pivot
 - Lav højst ét rekursivt kald på dem der er < eller > pivot
- Ny idé
 - Rekursivt brug Select til at finde god pivot
- Analyse
 - Del-og-kombiner

$$T(n) \leq T(a \cdot n) + T(b \cdot n) + c \cdot n$$

- Kan ikke bruge Master teoremet ☹

Deterministic-Select

SELECT(A, i)

små input

1 **if** $|A| \leq 5$ **then**
2 sort A and return i 'th element

beregn pivot

3 partition A into $G_1, \dots, G_{\lceil n/5 \rceil}$ where $|G_i| \leq 5$

4 $medians = \{ g_i \mid g_i \text{ median of } G_i \}$

5 $pivot = \text{SELECT}(medians, \lfloor |medians|/2 \rfloor)$

6 partition A w.r.t. $pivot$ into $A_{<}$, $A_{=}$ and $A_{>}$

7 **if** $i \leq |A_{<}|$ **then**

8 **return** **SELECT**($A_{<}, i$)

9 **if** $i > |A_{<}| + |A_{=}|$ **then**

10 **return** **SELECT**($A_{>}, i - |A_{<}| - |A_{=}|$)

11 **return** $pivot$

max 1 rekursivt kald
(som randomized select)

Eksempel

$A = 30, 37, 91, 78, 34, 76, 22, 72,$
 $99, 63, 57, 57, 83, 97, 78, 44, 3,$
 $25, 44, 86, 44, 82, 52, 26, 53,$
 $90, 70, 17, 9, 56, 76, 89, 9, 37,$
 $39, 80, 84, 23, 42, 97, 72, 26$

G_1	G_2	G_3	G_4	G_5	...	$G_{\lceil n/5 \rceil}$		
30	76	57	44	44	90	76	80	
37	22	57	3	82	70	89	84	72
91	72	83	25	52	17	9	23	26
78	99	97	44	26	9	37	42	
34	63	78	86	53	56	39	97	

betragt input som $\lceil n/5 \rceil$ grupper

Sorter grupperne hver for sig

30	22	57	3	26	9	9	23	
34	63	57	25	44	17	37	42	26
37	72	78	44	52	56	39	80	72
78	76	83	44	53	70	76	84	
91	99	97	86	82	90	89	97	

pivot = median(medians)

rekursivt find medianen

medians

Kvaliteten af *pivot* ?

grupperne permuteret så medianerne er opdelt m.h.t. *pivot*

30	3	26	9	9	22	57	23	
34	25	44	37	17	63	57	42	26
37	44	52	39	56	72	78	80	72
78	44	53	76	70	76	83	84	
91	86	82	89	90	99	97	97	

$\leq pivot$

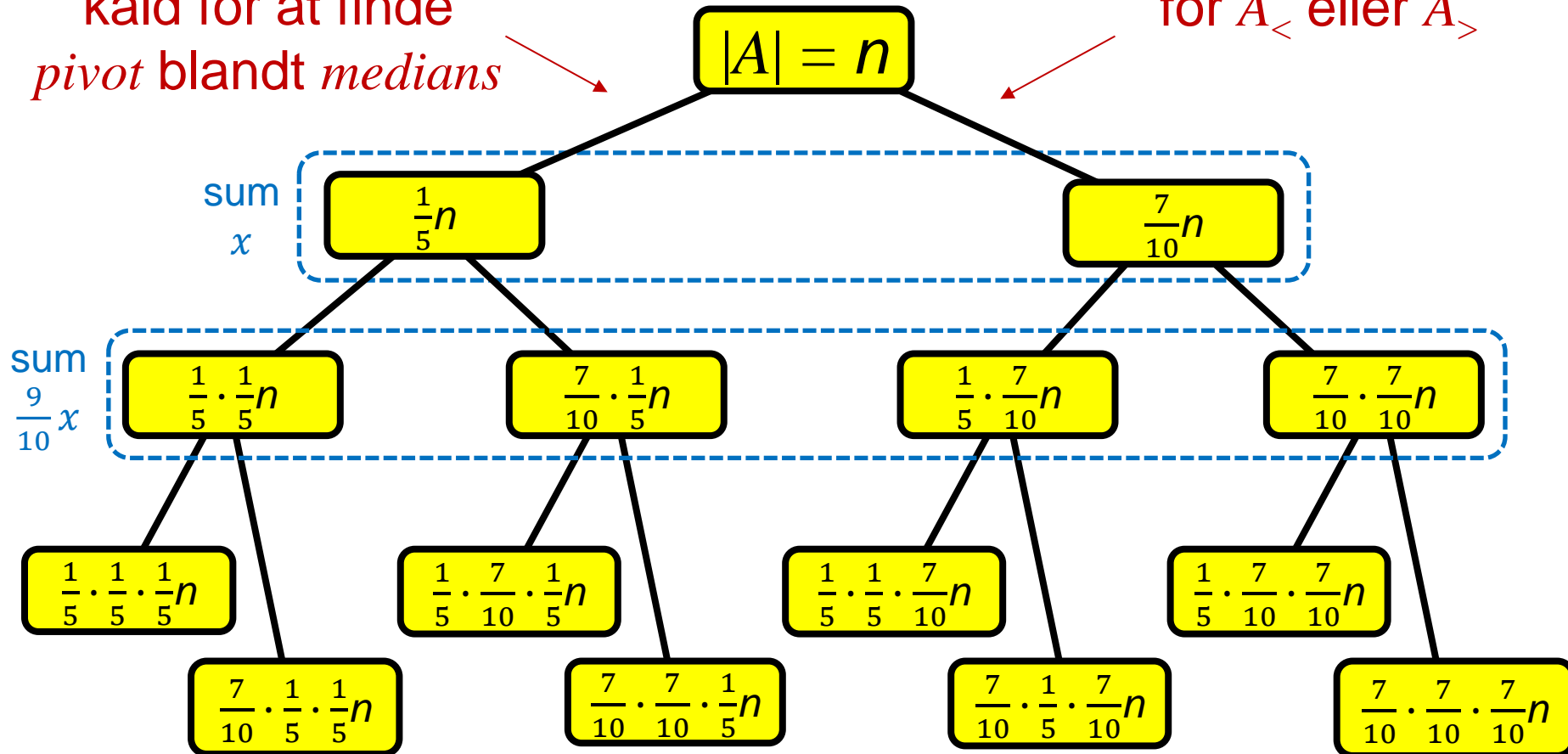
$\sim \frac{3}{10}$ af A

$\geq pivot$

Rekursionstræ $\text{SELECT}(A, i)$

venstre rekursivt kald for at finde *pivot blandt medians*

højre rekursivt kald for $A_{<}$ eller $A_{>}$

Note: Beviset ignorerer at der til de rekursive kald kan være $O(1)$ ekstra elementer når n ikke kan divideres med 5 og 10

Analyse

rekursivt fald for at
bestemme *pivot*

rekursivt kald for
 $A_{<}$ eller $A_{>}$

tid for at finde
medianen af hver
af grupperne og at
lave opdelingen i
 $A_{<}$, $A_{=}$ og $A_{>}$

$$T(n) \leq \begin{cases} T\left(\frac{n}{5}\right) + T\left(\frac{7n}{10}\right) + c \cdot n & \text{for } n > 5 \\ c & \text{for } n \leq 5 \end{cases}$$

tid for at sortere
 \leq fem elementer

Analyse

$$T(n) \leq \begin{cases} T\left(\frac{n}{5}\right) + T\left(\frac{7n}{10}\right) + c \cdot n & \text{for } n > 5 \\ c & \text{for } n \leq 5 \end{cases}$$

Bemærk i rekursionstræet er summen af størrelserne i dybde $i + 1$ højst $\frac{1}{5} + \frac{7}{10} = \frac{9}{10}$ gange størrelsen i dybde i

$$T(n) \leq \sum_{i=0}^{\infty} c \cdot n \cdot \left(\frac{9}{10}\right)^i = c \cdot n \cdot \frac{1}{1 - \frac{9}{10}} = 10 \cdot c \cdot n$$

Analyse (ved induktion)

$$T(n) \leq \begin{cases} T\left(\frac{n}{5}\right) + T\left(\frac{7n}{10}\right) + c \cdot n & \text{for } n > 5 \\ c & \text{for } 1 \leq n \leq 5 \end{cases}$$

Vis at $T(n) \leq k \cdot n$

Bevis

$$T(n) \leq 10 \cdot c \cdot n$$

Basis $1 \leq n \leq 5$:

$T(n) \leq k \cdot n$ hvis $c \leq k$.

Induktionsskridt $n > 5$:

$$T(n) \leq T\left(\frac{n}{5}\right) + T\left(\frac{7n}{10}\right) + c \cdot n \stackrel{\text{i.h.}}{\leq} k \cdot \frac{n}{5} + k \cdot \frac{7n}{10} + c \cdot n = \left(k \frac{9}{10} + c\right) n \leq k \cdot n$$

$$\text{hvis } k \frac{9}{10} + c \leq k \iff c \leq k \left(1 - \frac{9}{10}\right) \iff 10 \cdot c \leq k.$$

Præcis Analyse

(tættere analyse end CLRS)

|medians| → $T\left(\left\lceil \frac{n}{5} \right\rceil\right)$

$\max\{|A_{<}|, |A_{>}|\}$ → $n - 3 \left\lfloor \frac{\lceil n/5 \rceil}{2} \right\rfloor + 2$

$$T(n) \leq \begin{cases} T\left(\left\lceil \frac{n}{5} \right\rceil\right) + T\left(n - 3 \left\lfloor \frac{\lceil n/5 \rceil}{2} \right\rfloor + 2\right) + c \cdot n & \text{for } n > 5 \\ c & \text{for } n \leq 5 \end{cases}$$

Løsning $T(n) \leq c \cdot \max\{1, 10n - 30\}$

Bevis: For $1 \leq n \leq 15$ udregn rekursionsligningen...

n	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
$T(n)/c \leq$	1	1	1	1	1	8	16	25	35	46	28	38	49	61	44
$\max\{1, 10n - 30\}$	1	1	1	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100	110	120

(fortsættes)

Præcis Analyse (fortsat)

For $n \geq 16$ bevis ved **induktion**.

Induktionshypotese (antag at vi allerede har bevist)

$$T(k) \leq c \cdot \max\{1, 10k - 30\} \text{ for } 1 \leq k \leq n - 1.$$

Induktionsskridt (vis for n)

$$\begin{aligned} T(n) &\leq T\left(\left\lceil \frac{n}{5} \right\rceil\right) + T\left(n - 3 \left\lfloor \frac{\left\lceil \frac{n}{5} \right\rceil}{2} \right\rfloor + 2\right) + c \cdot n \\ &\leq c \cdot \left(10 \left\lceil \frac{n}{5} \right\rceil - 30 + 10 \left(n - 3 \left\lfloor \frac{\left\lceil \frac{n}{5} \right\rceil}{2} \right\rfloor + 2 \right) - 30 + n \right) \\ &\leq c \cdot \left(10 \left(\frac{n}{5} + 1 \right) + 10 \left(n - 3 \frac{\binom{n}{5}}{2} + 2 \right) - 60 + n \right) \\ &= c \cdot (10n - 30) \end{aligned}$$

□

Endnu mere Præcis Analyse :

Sammenligninger

$$T(n) \leq \begin{cases} T\left(\left\lceil \frac{n}{5} \right\rceil\right) + T\left(n - 3 \left\lfloor \frac{\lceil n/5 \rceil}{2} \right\rfloor + 2\right) + 7 \left\lceil \frac{n}{5} \right\rceil + n - 1 & \text{for } n > 5 \\ \frac{n}{T(n) \leq} \begin{matrix} 1 & 2 & 3 & 4 & 5 \\ 0 & 1 & 3 & 5 & 7 \end{matrix} & \text{for } n \leq 5 \end{cases}$$

beregne medians ↘ ↙ beregne $|A_{<}|$, $|A_{=}|$ og $|A_{>}|$

Løsning $T(n) \leq \max\{n, 24n - 72\}$

Bevis: $n \leq 15$ check manuelt. $n \geq 16$ ved induktion.

n	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
$T(n) \leq$	0	1	3	5	7	21	38	57	79	103	66	88	112	138	104
$\max\{n, 24n - 72\}$	1	2	3	24	48	72	96	120	144	168	192	216	240	264	268

Selektion

Algoritme	Tid
Randomized-Select [CLRS, Kap. 9.2] Hoare 1961	$O(n)$ forventet $O(n^2)$ worst-case
Deterministic-Select [CLRS, Kap. 9.3] Blum et al. 1973	$O(n)$ worst-case
Median worst-case sammenligninger Dor, Zwick 1995, 1996	$\leq 2.95n$ $\geq (2 + \varepsilon)n \quad \varepsilon \approx 2^{-80}$

Algoritmer og Datastrukturer

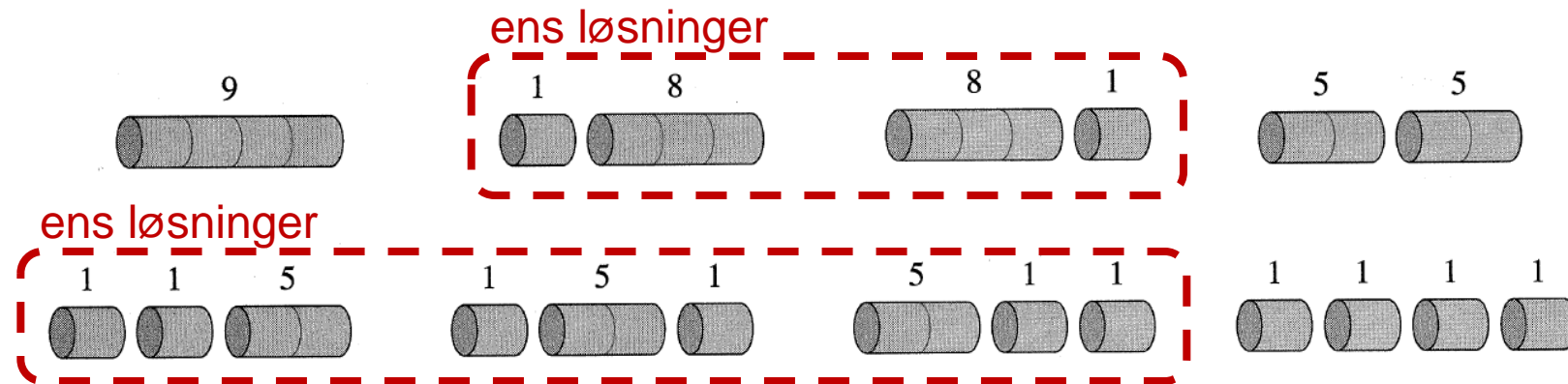
Dynamisk programmering
[CLRS, kapitel 14]

Dynamisk Programmering

- **Generel algoritmisk teknik** – virker for mange (men langt fra alle) problemer
- **Krav:** "Optimal delstruktur" – en løsning til problemet kan konstrueres ud fra optimale løsninger til "**delproblemer**"
- **Rekursive løsning:**
 - Typisk eksponentiel tid
- **Dynamisk Programmering:**
 - Genbrug løsninger til delproblemer
 - Beregn delløsninger **systematisk**
 - Typisk polynomiel tid

Dynamisk Programmering: Optimal opdeling af en stang

Problem: Opdel en stang i dele, hvor hver del har en pris, således at den resulterende sum er maksimeret

En stang af længde 4 kan opdeles 8 forskellige måder – dog kun 5 forskellige resultater

length i	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
price p_i	1	5	8	9	10	17	17	20	24	30

Optimal opdeling af stænger af længde 1..10

Bedste pris

$$\begin{aligned}r_1 &= 1 \\r_2 &= 5 \\r_3 &= 8 \\r_4 &= 10 \\r_5 &= 13 \\r_6 &= 17 \\r_7 &= 18 \\r_8 &= 22 \\r_9 &= 25 \\r_{10} &= 30\end{aligned}$$

Opdeling

$$\begin{aligned}1 &= 1 \quad (\text{no cuts}), \\2 &= 2 \quad (\text{no cuts}), \\3 &= 3 \quad (\text{no cuts}), \\4 &= 2 + 2, \\5 &= 2 + 3, \\6 &= 6 \quad (\text{no cuts}), \\7 &= 1 + 6 \quad \text{or} \quad 7 = 2 + 2 + 3, \\8 &= 2 + 6, \\9 &= 3 + 6, \\10 &= 10 \quad (\text{no cuts}).\end{aligned}$$

length i	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
price p_i	1	5	8	9	10	17	17	20	24	30

Optimal opdeling af en stang: Rekursiv løsning

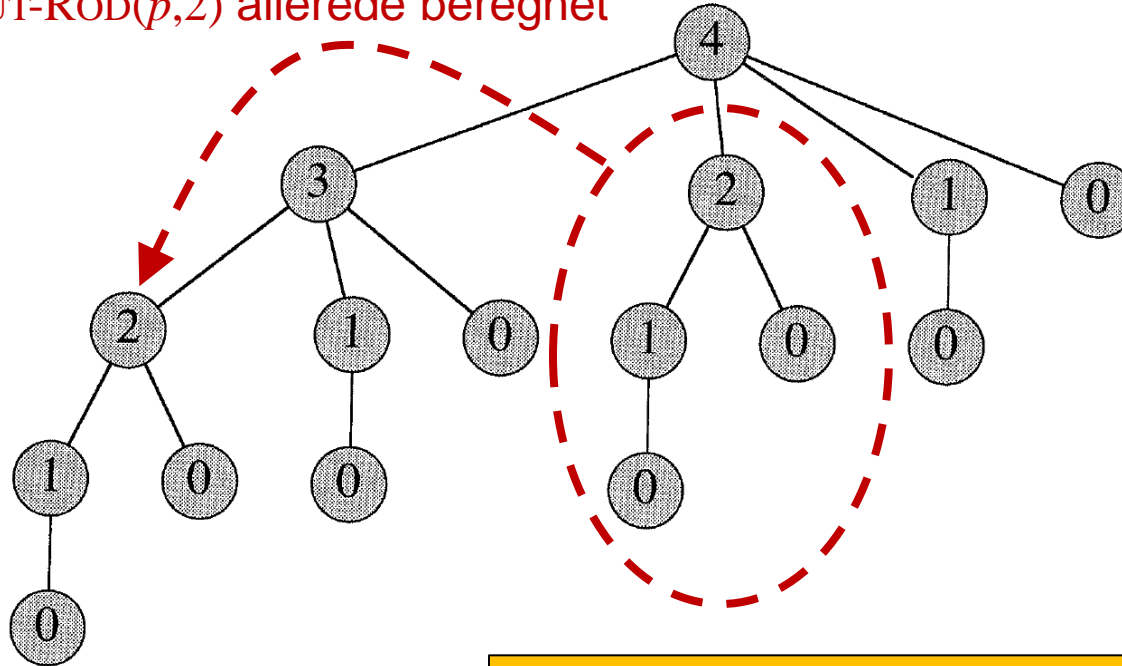
$$r_n = \begin{cases} 0 & \text{hvis } n = 0 \\ \max_{i=1..n} (p_i + r_{n-i}) & \text{ellers} \end{cases}$$

CUT-ROD(p, n)

```
1  if  $n == 0$ 
2      return 0
3   $q = -\infty$ 
4  for  $i = 1$  to  $n$ 
5       $q = \max(q, p[i] + \text{CUT-ROD}(p, n - i))$ 
6  return  $q$ 
```

Optimal opdeling af en stang: Rekursiv løsning

CUT-ROD($p,2$) allerede beregnet

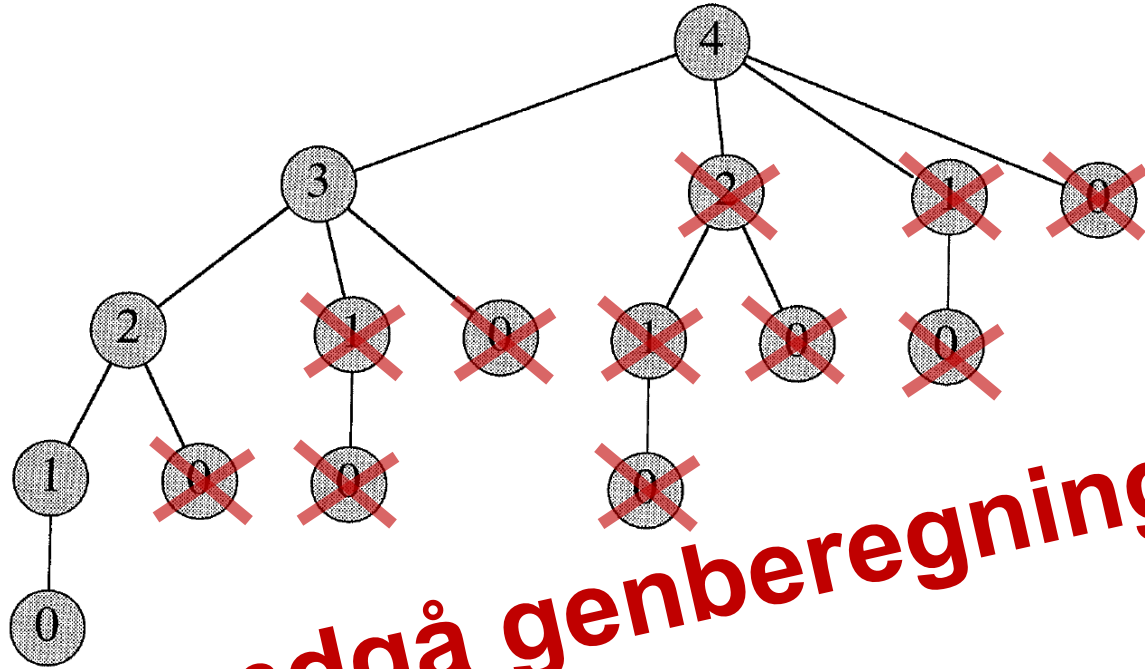
CUT-ROD(p, n)

```
1  if  $n == 0$ 
2      return 0
3   $q = -\infty$ 
4  for  $i = 1$  to  $n$ 
5       $q = \max(q, p[i] + \text{CUT-ROD}(p, n - i))$ 
6  return  $q$ 
```

$$r_n = \begin{cases} 0 & \text{hvis } n = 0 \\ \max_{i=1..n} (p_i + r_{n-i}) & \text{ellers} \end{cases}$$

Tid $O(2^n)$

Optimal opdeling af en stang: Rekursiv løsning

undgå genberegning?

CUT-ROD(p, n)

```
1  if  $n == 0$ 
2      return 0
3   $q = -\infty$ 
4  for  $i = 1$  to  $n$ 
5       $q = \max(q, p[i] + \text{CUT-ROD}(p, n - i))$ 
6  return  $q$ 
```

$$r_n = \begin{cases} 0 & \text{hvis } n = 0 \\ \max_{i=1..n} (p_i + r_{n-i}) & \text{ellers} \end{cases}$$

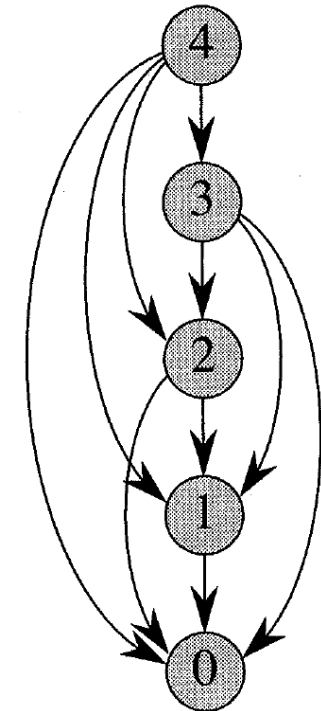
Optimal opdeling af en stang: Rekursiv løsning + Memoization

MEMOIZED-CUT-ROD(p, n)

```
1 let  $r[0..n]$  be a new array
2 for  $i = 0$  to  $n$ 
3    $r[i] = -\infty$ 
4 return MEMOIZED-CUT-ROD-AUX( $p, n, r$ )
```

MEMOIZED-CUT-ROD-AUX(p, n, r)

```
1 if  $r[n] \geq 0$ 
2   return  $r[n]$ 
3 if  $n == 0$ 
4    $q = 0$ 
5 else  $q = -\infty$ 
6   for  $i = 1$  to  $n$ 
7      $q = \max(q, p[i] + \text{MEMOIZED-CUT-ROD-AUX}(p, n - i, r))$ 
8  $r[n] = q$  ← husk resultatet !
9 return  $q$ 
```

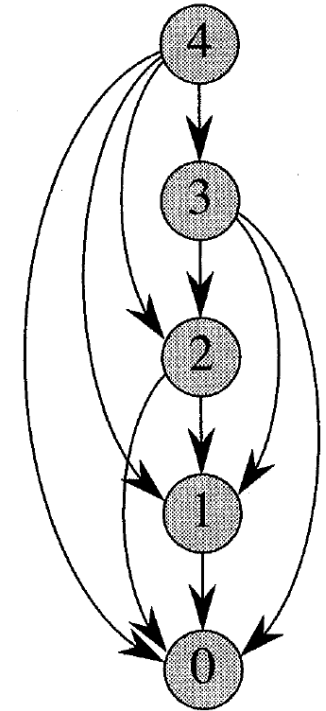

Tid $O(n^2)$

Optimal opdeling af en stang: Systematisk udfyldning

BOTTOM-UP-CUT-ROD(p, n)

```
1 let  $r[0..n]$  be a new array
2  $r[0] = 0$ 
3 for  $j = 1$  to  $n$  ← rækkefølgen vigtig !
4      $q = -\infty$ 
5     for  $i = 1$  to  $j$ 
6          $q = \max(q, p[i] + r[j - i])$ 
7      $r[j] = q$ 
8 return  $r[n]$ 
```


i	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
$r[i]$	0	1	5	8	10	13	17	18	22	25	30

Tid $O(n^2)$

Optimal opdeling af en stang: Udskrivning af løsningen

EXTENDED-BOTTOM-UP-CUT-ROD(p, n)

```
1  let  $r[0..n]$  and  $s[0..n]$  be new arrays
2   $r[0] = 0$ 
3  for  $j = 1$  to  $n$ 
4       $q = -\infty$ 
5      for  $i = 1$  to  $j$ 
6          if  $q < p[i] + r[j - i]$ 
7               $q = p[i] + r[j - i]$ 
8               $s[j] = i$ 
9       $r[j] = q$ 
10 return  $r$  and  $s$ 
```

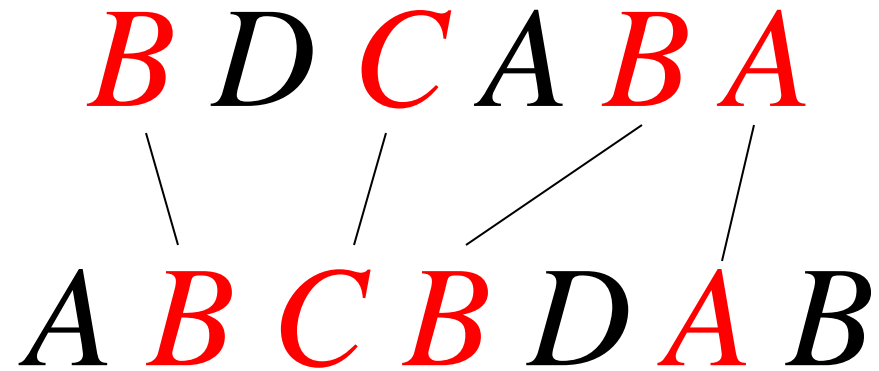
i	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
$r[i]$	0	1	5	8	10	13	17	18	22	25	30
$s[i]$	0	1	2	3	2	2	6	1	2	3	10

PRINT-CUT-ROD-SOLUTION(p, n)

```
1  ( $r, s$ ) = EXTENDED-BOTTOM-UP-CUT-ROD( $p, n$ )
2  while  $n > 0$ 
3      print  $s[n]$ 
4       $n = n - s[n]$ 
```

Tid $O(n^2+n)$

Længste Fælles Delsekvens

Længste Fælles Delsekvens

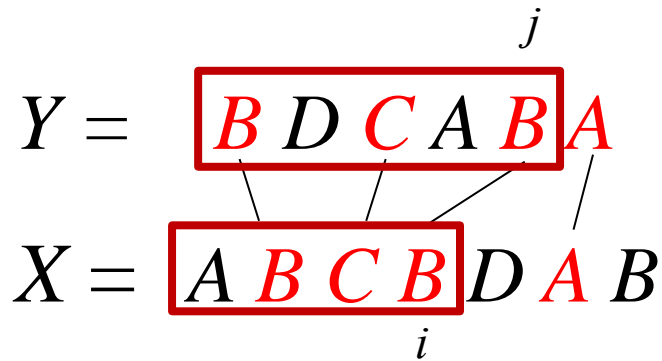
$Y =$ **B** **D** **C** **A** **B** **A** j

$X =$ **A** **B** **C** **B** **D** **A** **B** i

$$c[i, j] = \begin{cases} 0 & \text{if } i = 0 \text{ or } j = 0, \\ c[i - 1, j - 1] + 1 & \text{if } i, j > 0 \text{ and } x_i = y_j, \\ \max(c[i, j - 1], c[i - 1, j]) & \text{if } i, j > 0 \text{ and } x_i \neq y_j. \end{cases}$$

længden af en længste fælles delsekvens af $x_1x_2 \dots x_i$ og $y_1y_2 \dots y_j$

Længste Fælles Delsekvens

j	0	1	2	3	4	5	6
i	y_j	B	D	C	A	B	A
0	x_i	0	0	0	0	0	0
1	A	0	↑	↑	↑	↖1	↖1
2	B	0	↖1	↖1	↖1	↑1	↖2
3	C	0	↑1	↑1	↖2	↖2	↑2
4	B	0	↖1	↑1	↑2	↑2	↖3
5	D	0	↑1	↖2	↑2	↑2	↖3
6	A	0	↑1	↑2	↑2	↖3	↑3
7	B	0	↖1	↑2	↑2	↑3	↖4

$$c[i, j] = \begin{cases} 0 & \text{if } i = 0 \text{ or } j = 0, \\ c[i - 1, j - 1] + 1 & \text{if } i, j > 0 \text{ and } x_i = y_j, \\ \max(c[i, j - 1], c[i - 1, j]) & \text{if } i, j > 0 \text{ and } x_i \neq y_j. \end{cases}$$

Længste Fælles Delsekvens

LCS-LENGTH(X, Y)

```

1   $m = X.length$ 
2   $n = Y.length$ 
3  let  $b[1..m, 1..n]$  and  $c[0..m, 0..n]$  be new tables
4  for  $i = 1$  to  $m$ 
5       $c[i, 0] = 0$ 
6  for  $j = 0$  to  $n$ 
7       $c[0, j] = 0$ 
8  for  $i = 1$  to  $m$ 
9      for  $j = 1$  to  $n$ 
10         if  $x_i == y_j$ 
11              $c[i, j] = c[i - 1, j - 1] + 1$ 
12              $b[i, j] = \text{“}\nearrow\text{”}$ 
13         elseif  $c[i - 1, j] \geq c[i, j - 1]$ 
14              $c[i, j] = c[i - 1, j]$ 
15              $b[i, j] = \text{“}\uparrow\text{”}$ 
16         else  $c[i, j] = c[i, j - 1]$ 
17              $b[i, j] = \text{“}\leftarrow\text{”}$ 
18  return  $c$  and  $b$ 

```

j	0	1	2	3	4	5	6
i	y_j	B	D	C	A	B	A
0	x_i	0	0	0	0	0	0
1	A	0	0	0	1	1	1
2	B	0	1	1	1	2	2
3	C	0	1	1	2	2	2
4	B	0	1	1	2	2	3
5	D	0	1	2	2	2	3
6	A	0	1	2	2	3	3
7	B	0	1	2	2	3	4

Tid $O(nm)$

Længste Fælles Delsekvens

PRINT-LCS(b, X, i, j)

```

1  if  $i == 0$  or  $j == 0$ 
2      return
3  if  $b[i, j] == \swarrow$ 
4      PRINT-LCS( $b, X, i - 1, j - 1$ )
5      print  $x_i$ 
6  elseif  $b[i, j] == \uparrow$ 
7      PRINT-LCS( $b, X, i - 1, j$ )
8  else PRINT-LCS( $b, X, i, j - 1$ )
    
```

j	0	1	2	3	4	5	6
i	y_j	B	D	C	A	B	A
0	x_i	0	0	0	0	0	0
1	A	0	0	0	0	1	1
2	B	0	1	1	1	2	2
3	C	0	1	1	2	2	2
4	B	0	1	1	2	2	3
5	D	0	1	2	2	2	3
6	A	0	1	2	2	3	3
7	B	0	1	2	2	3	4

Tid $O(n+m)$

Beregning af en LCS i $O(n + m)$ plads

Idé

Beregn stien uden at huske matricen

- 1) Beregn hvor stien krydser den midterste række
- 2) Beregn rekursivt de to del-stier

Tid $O(n \cdot m)$

Plads $O(n+m)$

Eksempel på **del-og-kombiner** anvendt i en **dynamisk programmerings** algoritme

j	0	1	2	3	4	5	6
i	y_j	B	D	C	A	B	A
0	x_i	0	0	0	0	0	0
1	A	0	↑	↑	↑	↖1	↖1
2	B	0	↖1	←1	←1	↑1	↖2
3	C	0	↑1	↑1	↖2	←2	↑2
4	B	-0	↖0	↑1	↑2	↑3	↖4
5	D	-0	↑0	↖0	↑2	↑3	↑4
6	A	-0	↑0	↑1	↑2	↖3	↑4
7	B	-0	↖1	↑0	↑2	↑3	↖4

$m = |X|$ $n = |Y|$

Længste Fælles Delsekvens

$O(n \cdot m)$ tid	dynamisk programmering
$O(n+m)$ plads	dynamisk programmering og del og kombiner [Hirschberg 1975]

Åben problem

Kan man løse længste fælles delsekvens problemet for to strenge af længde n i tid $O(n^{2-\epsilon})$?

- Det ville bryde med den såkaldte Strong Exponential Time Hypothesis

Abboud, Backurs, Williams. [Tight Hardness Results for LCS and Other Sequence Similarity Measures](#).

In *Proc. 56th Annual IEEE Symposium on Foundations of Computer Science (FOCS'15)*, pages 59–78, 2015.

Bringmann and Künnemann. [Quadratic Conditional Lower Bounds for String Problems and Dynamic Time Warping](#).

In *Proc. 56th Annual IEEE Symposium on Foundations of Computer Science (FOCS'15)*, pages 79–97, 2015.

LCS – Hunt-Szymanski (1976)

	0	1	2	3	4	5	6	
	y_j	B	A	B	C	A	B	L
0	x_i	0	0	0	0	0	0	
1	A	0	0	1	1	1	1	[2]
2	B	0	1	1	2	2	2	[1, 3]
3	A	0	1	2	2	2	3	[1, 2, 5]
4	C	0	1	2	2	3	3	[1, 2, 4]
5	B	0	1	2	3	3	3	[1, 2, 3, 6]

Antag få parvise matches

$$r = |\{ (i, j) \mid x_i = y_j \}| \ll n \cdot m$$

$$r = \overset{A}{2} \cdot \overset{B}{2} + \overset{B}{2} \cdot \overset{C}{3} + \overset{C}{1} \cdot \overset{A}{1} = 11$$

(1,5) (1,2) (2,6) (2,3) (2,1) (3,5) (3,2) (4,4) (5,6) (5,3) (5,1)

- Beregn *ikke* LCS tabellen eksplicit; kig kun på matches
- **LCS(X, Y) = LIS(Matches(X, Y))**
Sorter voksende i , aftagende j ; LIS = længste voksende delsekvens m.h.t. j
- $|\text{LCS}|$: Beregn for hver række L = den første kolonne indeholdende 1, 2, 3, ... og kun ændring i L for hver række – totalt r binære søgninger i L
Tid $O((m + n + r) \cdot \log \min(n, m))$, plads $O(\min(n, m))$

Tekstformatering – Linieskift

<https://tex.stackexchange.com/questions/120271/alternatives-to-latex/120279#120279>

The first paragraph of Herman Melville's *Moby Dick* typeset using three different programs.
The text is set using Garamond Premier Pro 12/14 in a 5 cm wide column, fully justified.
Created by Roel Zinkstok of Zink Typography (www.zinktypografie.nl), January 2010

Microsoft Word 2008

Call me Ishmael. Some years ago – never mind how long precisely – having little or no money in my purse, and nothing particular to interest me on shore, I thought I would sail about a little and see the watery part of the world. It is a way I have of driving off the spleen, and regulating the circulation. Whenever I find myself growing grim about the mouth; whenever it is a damp, drizzly November in my soul; whenever I find myself involuntarily pausing before coffin warehouses, and bringing up

Adobe InDesign CS4

Call me Ishmael. Some years ago – never mind how long precisely – having little or no money in my purse, and nothing particular to interest me on shore, I thought I would sail about a little and see the watery part of the world. It is a way I have of driving off the spleen, and regulating the circulation. Whenever I find myself growing grim about the mouth; whenever it is a damp, drizzly November in my soul; whenever I find myself involuntarily pausing before coffin warehouses, and bringing up the rear of

pdf-LaTeX 3.1415926

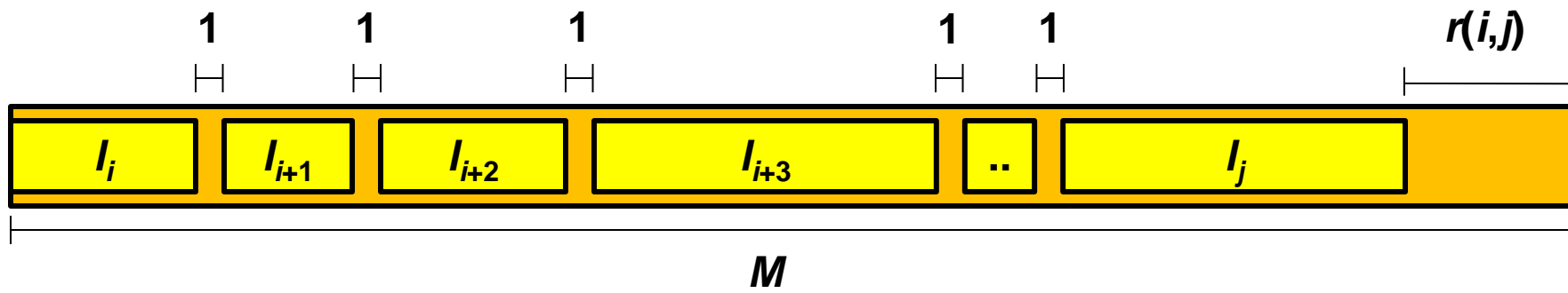
Call me Ishmael. Some years ago – never mind how long precisely – having little or no money in my purse, and nothing particular to interest me on shore, I thought I would sail about a little and see the watery part of the world. It is a way I have of driving off the spleen, and regulating the circulation. Whenever I find myself growing grim about the mouth; whenever it is a damp, drizzly November in my soul; whenever I find myself involuntarily pausing before coffin warehouses, and bringing up the

Problem CLRS 14-4 Printing neatly

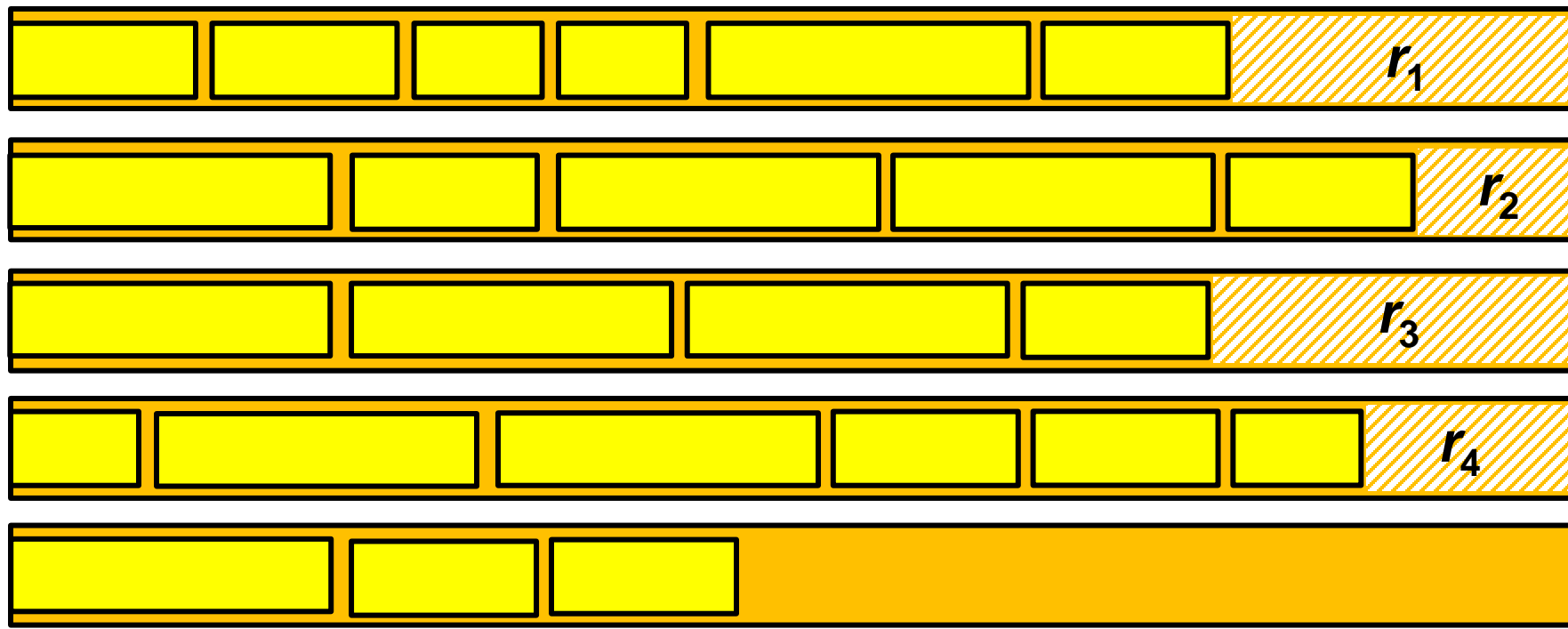
“Consider the problem of neatly printing a paragraph with a monospaced font (all characters having the same width) on a printer. The input text is a sequence of n words of lengths l_1, l_2, \dots, l_n , measured in characters. We want to print this paragraph neatly on a number of lines that hold a maximum of M characters each. Our criterion of “neatness” is as follows. If a given line contains words i through j , where $i \leq j$, and we leave exactly one space between words, the number of *extra space characters* at the end of the line is

$$M - j + i - \sum_{k=i..j} l_k,$$

which must be nonnegative so that the words fit on the line. We wish to **minimize** the sum, over all lines except the last, of **the cubes of the numbers of extra space characters at the ends of lines**. Give a dynamic-programming algorithm to print a paragraph of n words neatly on a printer. Analyze the running time and space requirements of your algorithm.“

$$r(i,j) = M - j + i - \sum_{k=i..j} l_k$$

$$\text{pris} = r_1^3 + r_2^3 + r_3^3 + r_4^3$$

Problem CLRS 14-4 Printing neatly

Pris for at udskrive de første j ord på hele linier:

$$C[j] = \begin{cases} 0 & \text{hvis } j = 0 \\ \min\{C[i-1] + r(i, j)^3 \mid 1 \leq i \leq j \wedge r(i, j) \geq 0\} & \text{hvis } j > 0 \end{cases}$$

Bedste løsning er:

$$\min\{C[j] \mid 0 \leq j < n \wedge r(j+1, n) \geq 0\}$$

ord $j+1, j+2, \dots, n$ på sidste linie

Printing neatly

```
1 // beregn r
2 for i = 1 to n
3   sum = 0
4   for j = i to n
5     sum = sum + l[j]
6     r[i,j] = M - j + i - sum

7 // beregn C
8 C[0] = 0
9 for j = 1 to n
10  C[j] = +∞
11  for i = 1 to j
12    if r[i,j]>=0 and C[i-1] + r[i,j]^3<C[j] then
13      C[j] = C[i-1] + r[i,j]^3
14      I[j] = i
```

```
15 // udskriv bedste løsning
16 proc udskriv(j)
17   if j > 0 then
18     i = I[j]
19     udskriv(i - 1)
20     print ord[i]..ord[j] <newline>

21 k = n - 1
22 for j = 0 to n - 2
23   if r[j+1,n]>=0 and C[j]<C[k] then
24     k = j
25 udskriv(k)
26 print ord[k+1]..ord[n] <newline>
```

Tid og plads $O(n^2)$

$$C[j] = \begin{cases} 0 & \text{hvis } j = 0 \\ \min\{C[i-1] + r(i,j)^3 \mid 1 \leq i \leq j \wedge r(i,j) \geq 0\} & \text{hvis } j > 0 \end{cases}$$

$$\min\{C[j] \mid 0 \leq j < n \wedge r(j+1, n) \geq 0\}$$

Matrix Multiplikation

$$\begin{matrix} & \mathbf{C} & & \\ \begin{pmatrix} c_{11} & c_{12} & \cdots & c_{1p_3} \\ c_{21} & c_{22} & \cdots & c_{2p_3} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ c_{p_11} & c_{p_12} & \cdots & c_{p_1p_3} \end{pmatrix} & = & \begin{matrix} \mathbf{A} & \mathbf{B} \\ \begin{pmatrix} a_{11} & a_{12} & \cdots & a_{1p_2} \\ a_{21} & a_{22} & \cdots & a_{2p_2} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ a_{p_11} & a_{p_12} & \cdots & a_{p_1p_2} \end{pmatrix} & \begin{pmatrix} b_{11} & b_{12} & \cdots & b_{1p_3} \\ b_{21} & b_{22} & \cdots & b_{2p_3} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ b_{p_21} & b_{p_22} & \cdots & b_{p_2p_3} \end{pmatrix} \end{matrix} \\ \mathbf{p_1 \times p_3} & & \mathbf{p_1 \times p_2} & \mathbf{p_2 \times p_3} \end{matrix}$$

MATRIX-MULTIPLY(A, B)

```
1  if  $A.columns \neq B.rows$ 
2      error "incompatible dimensions"
3  else let  $C$  be a new  $A.rows \times B.columns$  matrix
4      for  $i = 1$  to  $A.rows$ 
5          for  $j = 1$  to  $B.columns$ 
6               $c_{ij} = 0$ 
7              for  $k = 1$  to  $A.columns$ 
8                   $c_{ij} = c_{ij} + a_{ik} \cdot b_{kj}$ 
9      return  $C$ 
```

Multiplikation af to matricer A og B af størrelse

$p_1 \times p_2$ og $p_2 \times p_3$ tager tid $O(p_1 \cdot p_2 \cdot p_3)$

Matrix-kæde Multiplikation

$(A \cdot B) \cdot C$ eller $A \cdot (B \cdot C)$?

Matrix multiplikation er associativ (kan sætte parentesser som man vil) men ikke kommutativ (kan ikke bytte rundt på rækkefølgen af matricerne)

Matrix-kæde Multiplikation

Problem: Find den bedste rækkefølge (parentesser) for at gange n matricer sammen

$$A_1 \cdot A_2 \cdot \dots \cdot A_n$$

hvor A_i er en $p_{i-1} \times p_i$ matrix

NB: Der er $\Omega(4^n/n^{3/2})$ mulige måder for parentesserne

Matrix-kæde Multiplikation

$m[i, j]$ = minimale antal (primitive) multiplikationer for at beregne $A_i \cdot \dots \cdot A_j$

$$p_{i-1} \times p_k \quad p_k \times p_j$$

$$(A_i \dots A_k) \cdot (A_{k+1} \dots A_j)$$

$$m[i, j] = \begin{cases} 0 & \text{if } i = j, \\ \min_{i \leq k < j} \{m[i, k] + m[k + 1, j] + p_{i-1} p_k p_j\} & \text{if } i < j. \end{cases}$$

RECURSIVE-MATRIX-CHAIN(p, i, j)

```

1  if  $i == j$ 
2      return 0
3   $m[i, j] = \infty$ 
4  for  $k = i$  to  $j - 1$ 
5       $q = \text{RECURSIVE-MATRIX-CHAIN}(p, i, k)$ 
           +  $\text{RECURSIVE-MATRIX-CHAIN}(p, k + 1, j)$ 
           +  $p_{i-1} p_k p_j$ 
6      if  $q < m[i, j]$ 
7           $m[i, j] = q$ 
8  return  $m[i, j]$ 

```

Tid $\Omega(4^n/n^{3/2})$

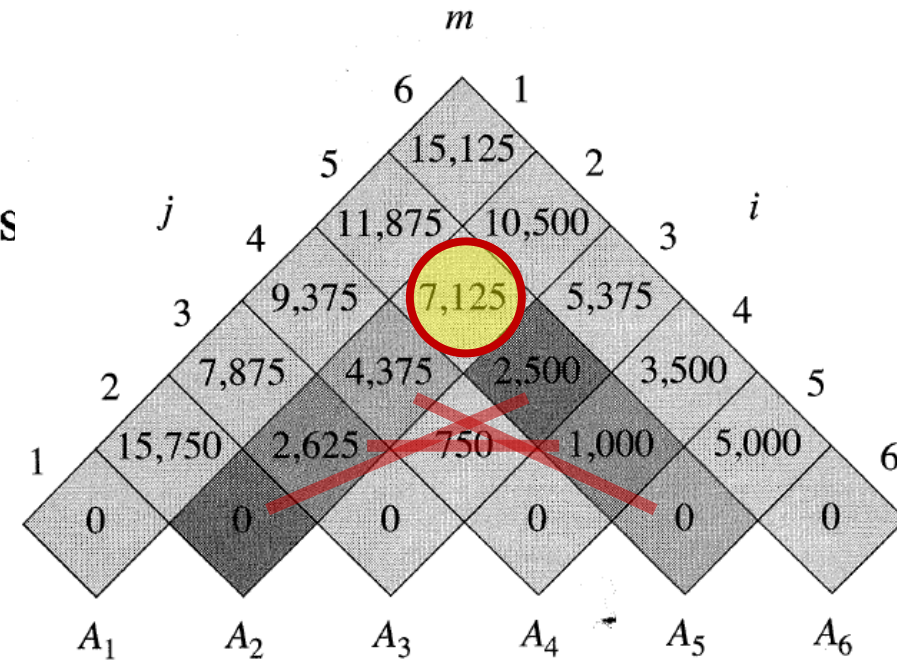
Matrix-kæde Multiplikation

MATRIX-CHAIN-ORDER(p)

```

1   $n = p.length - 1$ 
2  let  $m[1..n, 1..n]$  and  $s[1..n - 1, 2..n]$  be new tables
3  for  $i = 1$  to  $n$ 
4       $m[i, i] = 0$ 
5  for  $l = 2$  to  $n$            //  $l$  is the chain length
6      for  $i = 1$  to  $n - l + 1$ 
7           $j = i + l - 1$ 
8           $m[i, j] = \infty$ 
9          for  $k = i$  to  $j - 1$ 
10              $q = m[i, k] + m[k + 1, j] + p_{i-1}p_kp_j$ 
11             if  $q < m[i, j]$ 
12                  $m[i, j] = q$ 
13                  $s[i, j] = k$ 
14  return  $m$  and  $s$ 

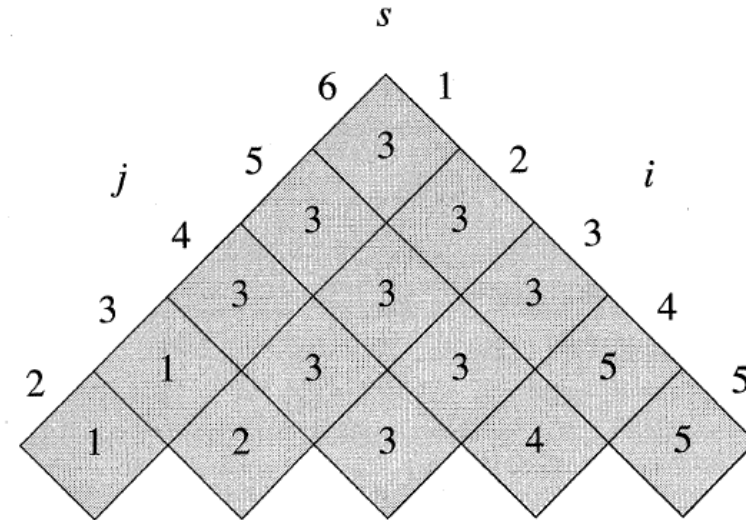
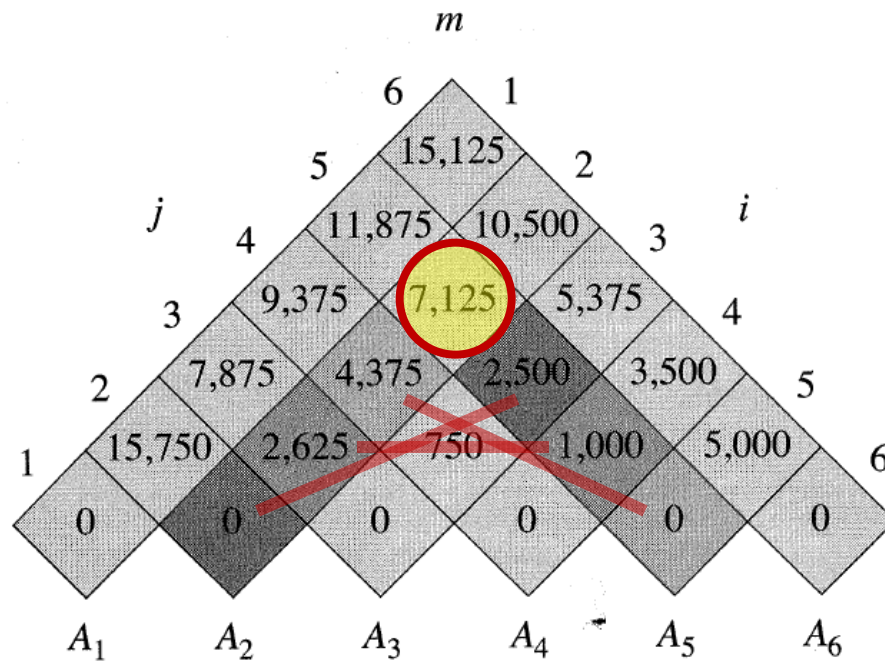
```


Tid $O(n^3)$

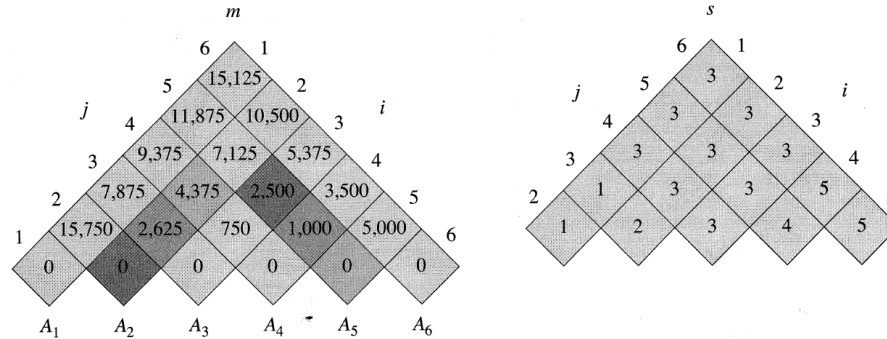
$$m[i, j] = \begin{cases} 0 & \text{if } i = j, \\ \min_{i \leq k < j} \{m[i, k] + m[k + 1, j] + p_{i-1}p_kp_j\} & \text{if } i < j. \end{cases}$$

Matrix-kæde Multiplikation

matrix	A_1	A_2	A_3	A_4	A_5	A_6
dimension	30×35	35×15	15×5	5×10	10×20	20×25

Matrix-kæde Multiplikation

PRINT-OPTIMAL-PARENS(s, i, j)

```
1  if  $i == j$ 
2      print " $A$ " $_i$ 
3  else print "("
4      PRINT-OPTIMAL-PARENS( $s, i, s[i, j]$ )
5      PRINT-OPTIMAL-PARENS( $s, s[i, j] + 1, j$ )
6      print ")"
```

Tid $O(n)$

”Memoized” Matrix-kæde Multiplikation

MEMOIZED-MATRIX-CHAIN(p)

```
1   $n = p.length - 1$ 
2  let  $m[1..n, 1..n]$  be a new table
3  for  $i = 1$  to  $n$ 
4      for  $j = i$  to  $n$ 
5           $m[i, j] = \infty$ 
6  return LOOKUP-CHAIN( $m, p, 1, n$ )
```

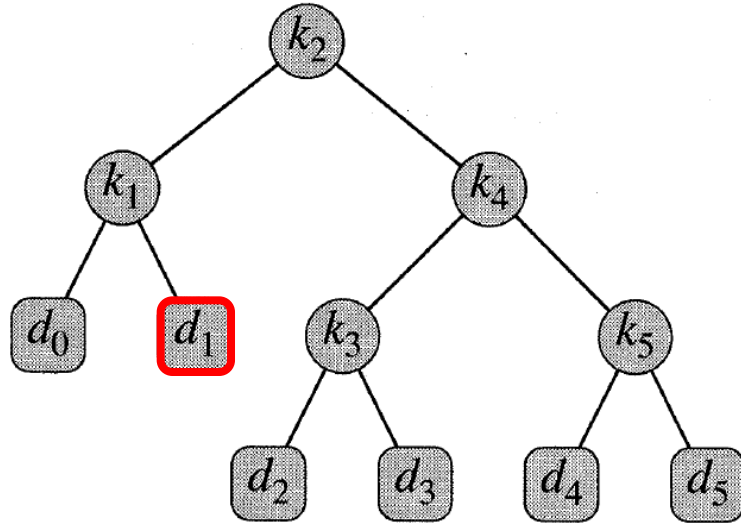
$$m[i, j] = \begin{cases} 0 & \text{if } i = j, \\ \min_{i \leq k < j} \{m[i, k] + m[k + 1, j] + p_{i-1}p_kp_j\} & \text{if } i < j. \end{cases}$$

LOOKUP-CHAIN(m, p, i, j)

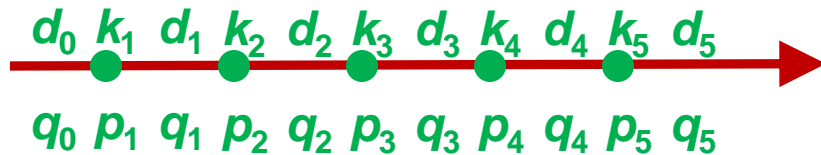
```
1  if  $m[i, j] < \infty$ 
2      return  $m[i, j]$ 
3  if  $i == j$ 
4       $m[i, j] = 0$ 
5  else for  $k = i$  to  $j - 1$ 
6       $q = \text{LOOKUP-CHAIN}(m, p, i, k)$ 
        +  $\text{LOOKUP-CHAIN}(m, p, k + 1, j) + p_{i-1}p_kp_j$ 
7      if  $q < m[i, j]$ 
8           $m[i, j] = q$ 
9  return  $m[i, j]$ 
```

Tid $O(n^3)$

Optimale Binære Søgetræer

Forventet søgetid 2.80

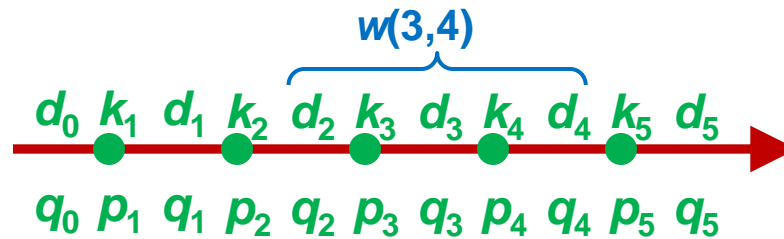

node	depth	probability	contribution
k_1	1	0.15	0.30
k_2	0	0.10	0.10
k_3	2	0.05	0.15
k_4	1	0.10	0.20
k_5	2	0.20	0.60
d_0	2	0.05	0.15
d_1	$(2 + 1) \times$	0.10	$= 0.30$
d_2	3	0.05	0.20
d_3	3	0.05	0.20
d_4	3	0.05	0.20
d_5	3	0.10	0.40
Total			2.80

i	0	1	2	3	4	5
p_i		0.15	0.10	0.05	0.10	0.20
q_i	0.05	0.10	0.05	0.05	0.05	0.10

Optimale Binære Søgetræer

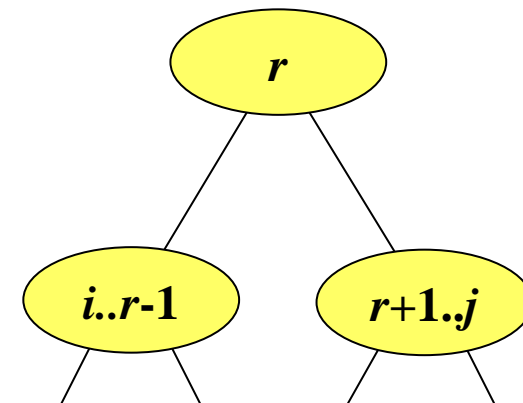
$$\sum_{i=1}^n p_i + \sum_{i=0}^n q_i = 1 \qquad w(i, j) = \sum_{l=i}^j p_l + \sum_{l=i-1}^j q_l$$

$$\begin{aligned} E[\text{search cost in } T] &= \sum_{i=1}^n (\text{depth}_T(k_i) + 1) \cdot p_i + \sum_{i=0}^n (\text{depth}_T(d_i) + 1) \cdot q_i \\ &= 1 + \sum_{i=1}^n \text{depth}_T(k_i) \cdot p_i + \sum_{i=0}^n \text{depth}_T(d_i) \cdot q_i \end{aligned}$$

$$e[i, j] = \begin{cases} q_{i-1} & \text{if } j = i - 1, \\ \min_{i \leq r \leq j} \{e[i, r-1] + e[r+1, j] + w(i, j)\} & \text{if } i \leq j. \end{cases}$$

forventet optimal tid for et søgetræ indeholdende k_i, \dots, k_j og d_{i-1}, \dots, d_j

Optimale Binære Søgetræer

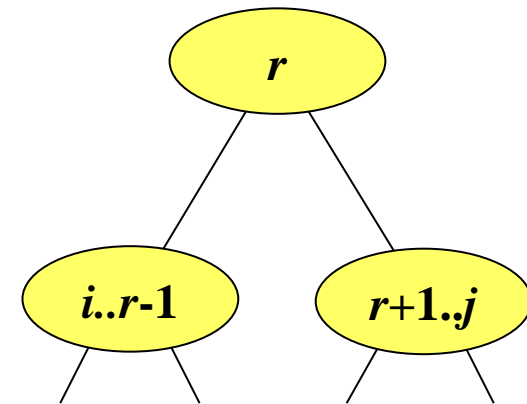
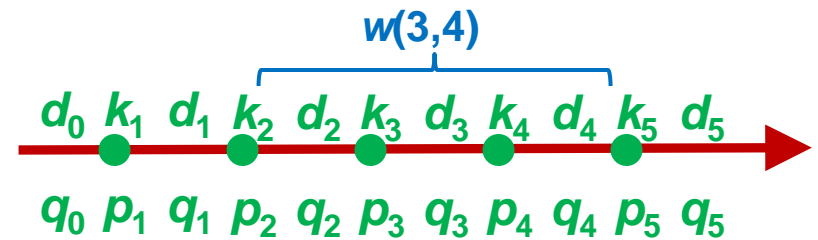
OPTIMAL-BST(p, q, n)

```

1  let  $e[1..n+1, 0..n]$ ,  $w[1..n+1, 0..n]$ ,
    and  $root[1..n, 1..n]$  be new tables
2  for  $i = 1$  to  $n + 1$ 
3       $e[i, i - 1] = q_{i-1}$ 
4       $w[i, i - 1] = q_{i-1}$ 
5  for  $l = 1$  to  $n$ 
6      for  $i = 1$  to  $n - l + 1$ 
7           $j = i + l - 1$ 
8           $e[i, j] = \infty$ 
9           $w[i, j] = w[i, j - 1] + p_j + q_j$ 
10         for  $r = i$  to  $j$ 
11              $t = e[i, r - 1] + e[r + 1, j] + w[i, j]$ 
12             if  $t < e[i, j]$ 
13                  $e[i, j] = t$ 
14                  $root[i, j] = r$ 
15  return  $e$  and  $root$ 

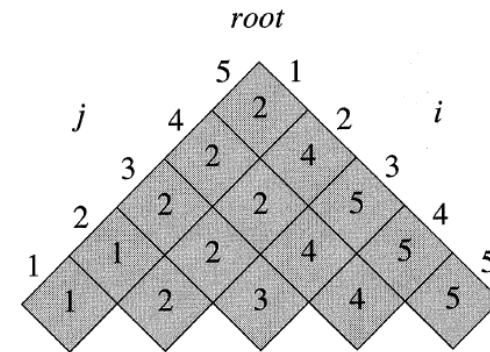
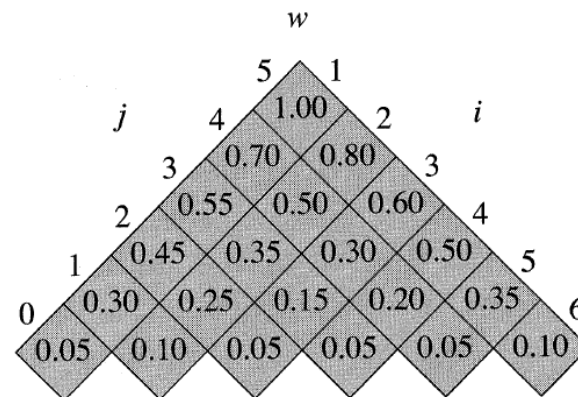
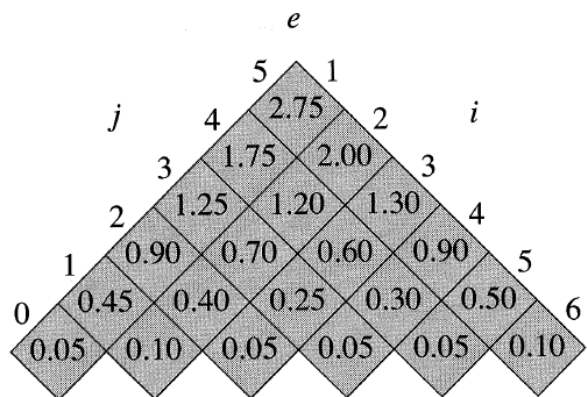
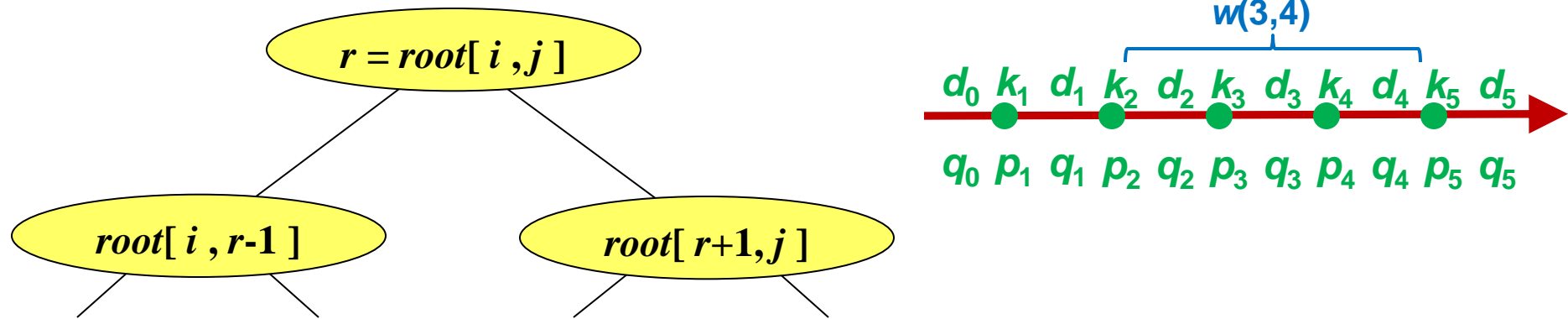
```

$$e[i, j] = \begin{cases} q_{i-1} & \text{if } j = i - 1, \\ \min_{i \leq r \leq j} \{e[i, r - 1] + e[r + 1, j] + w(i, j)\} & \text{if } i \leq j. \end{cases}$$

Tid $O(n^3)$

Konstruktion af Optimalt Binært Søgetræ

Dynamisk Programmering

- **Generel algoritmisk teknik**
- ***Krav***: "Optimal delstruktur" – en løsning til problemet kan konstrueres ud fra optimale løsninger til "**delproblemer**"
- **Rekursionsligning**
- **Eksempler**
 - Stang opdeling
 - Længste fælles delsekvens
 - "Printing neatly"
 - Matrix-kæde multiplikation
 - Optimale søgetræer

Algoritmer og Datastrukturer

Grådige algoritmer
[CLRS, kapitel 15.1-15.3]

Grådige Algoritmer

- Problemer hvor en løsning kan konstrueres ud fra en løsning for kun **ét mindre delproblem**
- Delproblemet kan identificeres effektivt

(simplere end dynamisk programmering)

Er **BACBABA** en delsekvens af
ABABGACBABAD ?

Mulig forekomst **ABABGACBABAD**

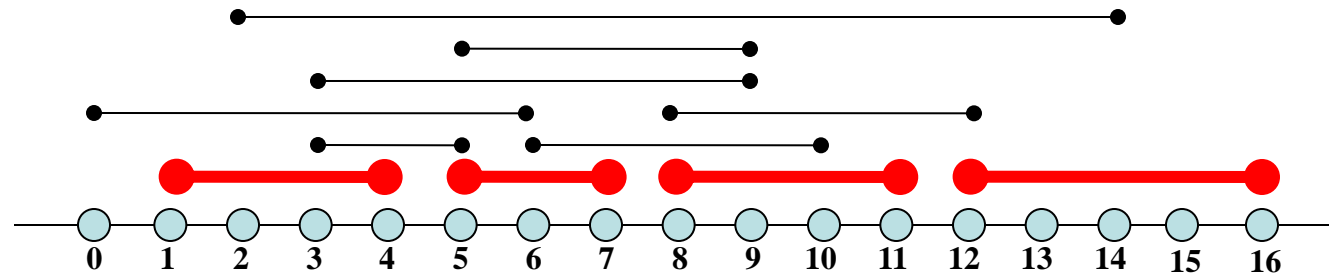
Observation Hvis der findes en forekomst, så findes også en forekomst der matcher det første **B** i strengen

ABABGACBABAD

Find rekursivt **ACBABA**

Udvælgelse af Aktiviteter

i	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
s_i	1	3	0	5	3	5	6	8	8	2	12
f_i	4	5	6	7	9	9	10	11	12	14	16

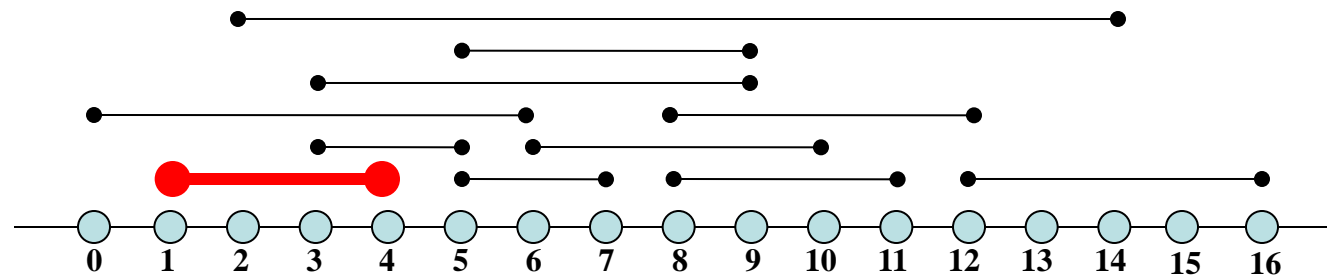

Input: n aktiviteter med starttid s_i og sluttid f_i

Output: Maximal mængde ikke-overlappende aktiviteter

Udvælgelse af Aktiviteter

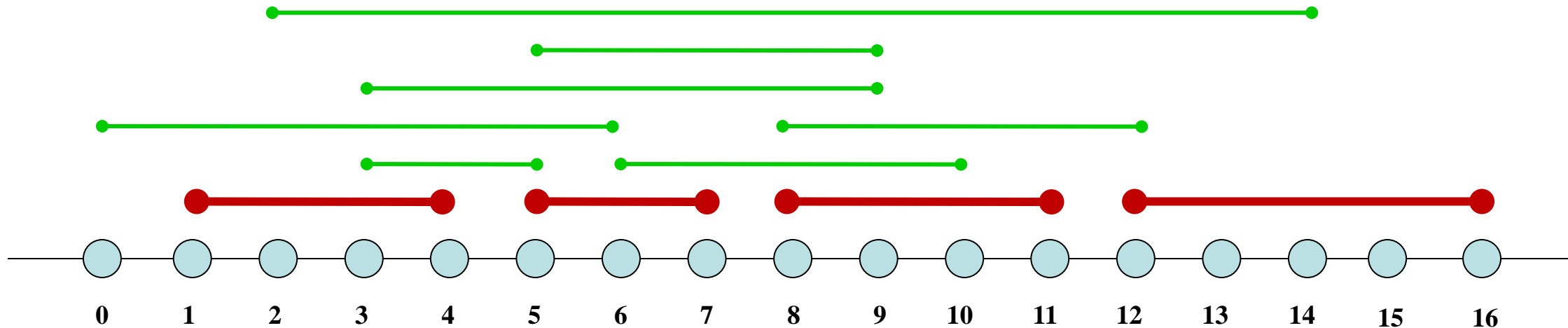
i	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
s_i	1	3	0	5	3	5	6	8	8	2	12
f_i	4	5	6	7	9	9	10	11	12	14	16

Observation: Der findes altid en maximal løsning som indeholder aktiviteten med den *tidligste sluttid (grådige-valg egenskab)*

Preprocessing: Sorter aktiviteterene efter sluttidspunktet

Grådig sletning

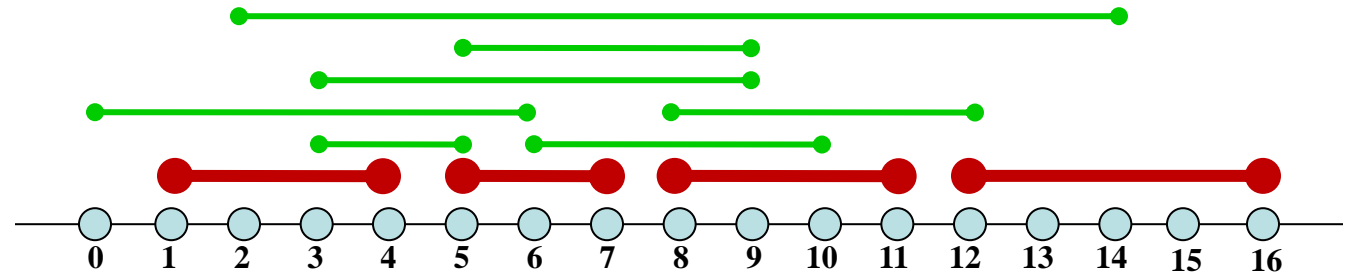
Udvælgelse af Aktiviteter

i	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
s_i	1	3	0	5	3	5	6	8	8	2	12
f_i	4	5	6	7	9	9	10	11	12	14	16

← sorteret

GREEDY-ACTIVITY-SELECTOR(s, f)

```
1  $n = s.length$ 
2  $A = \{a_1\}$ 
3  $k = 1$ 
4 for  $m = 2$  to  $n$ 
5     if  $s[m] \geq f[k]$ 
6          $A = A \cup \{a_m\}$ 
7          $k = m$ 
8 return  $A$ 
```


Tid $O(n \cdot \log n)$

Huffman koder

Ascii Tabel

$83_{10} = 53_{16} = 101\ 0011_2$

	0	1	2	3	4	5	6	7
0	NUL	DLE	space	0	@	P	`	p
1	SOH	DC1 XON	!	1	A	Q	a	q
2	STX	DC2	"	2	B	R	b	r
3	ETX	DC3 XOFF	#	3	C	S	c	s
4	EOT	DC4	\$	4	D	T	d	t
5	ENQ	NAK	%	5	E	U	e	u
6	ACK	SYN	&	6	F	V	f	v
7	BEL	ETB	'	7	G	W	g	w
8	BS	CAN	(8	H	X	h	x
9	HT	EM)	9	I	Y	i	y
A	LF	SUB	*	:	J	Z	j	z
B	VT	ESC	+	;	K	[k	{
C	FF	FS	,	<	L	\	l	
D	CR	GS	-	=	M]	m	}
E	SO	RS	.	>	N	^	n	~
F	SI	US	/	?	O	_	o	del

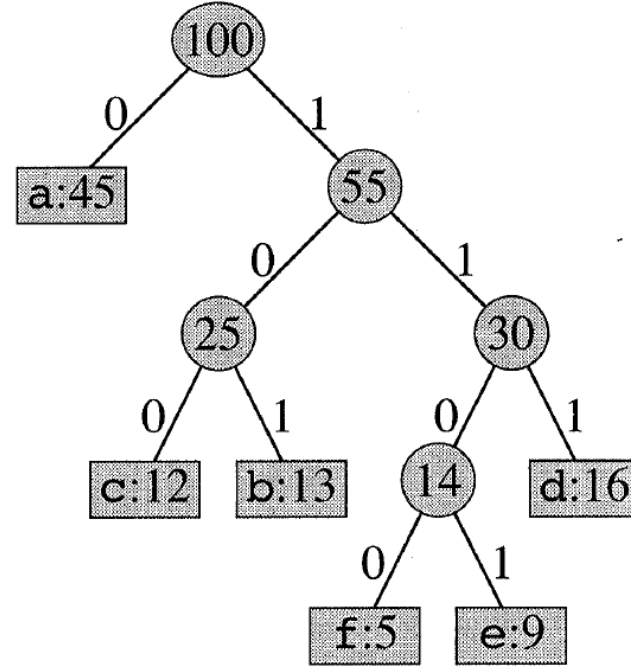
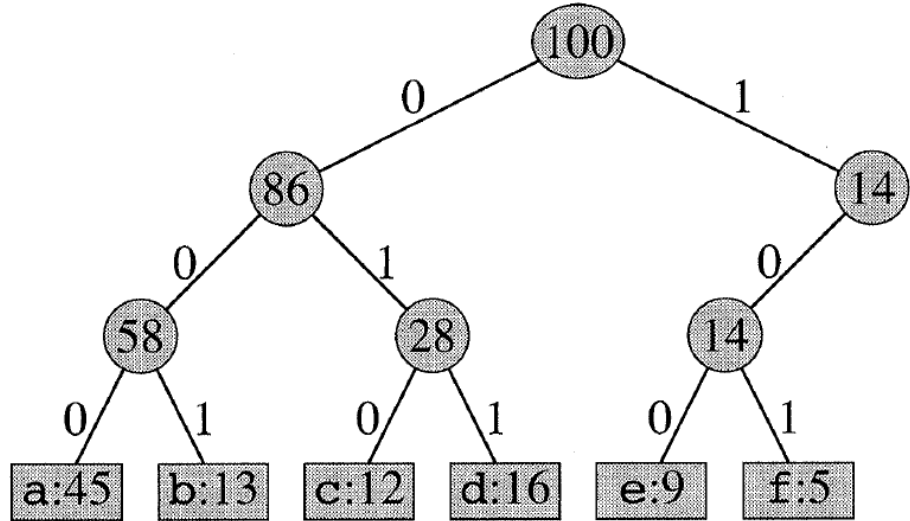
Komprimering

Givet frekvensen af symbolerne i input, erstat input symbolerne med **kortere bitstreng**e (fast-længde eller variabel-længde)

	a	b	c	d	e	f
Frequency (in thousands)	45	13	12	16	9	5
Fixed-length codeword	000	001	010	011	100	101
Variable-length codeword	0	101	100	111	1101	1100

NB: Variabel-længde skal være **prefix-fri**

Fixed-længde vs variabel-længde

	a	b	c	d	e	f
Frequency (in thousands)	45	13	12	16	9	5
Fixed-length codeword	000	001	010	011	100	101
Variable-length codeword	0	101	100	111	1101	1100

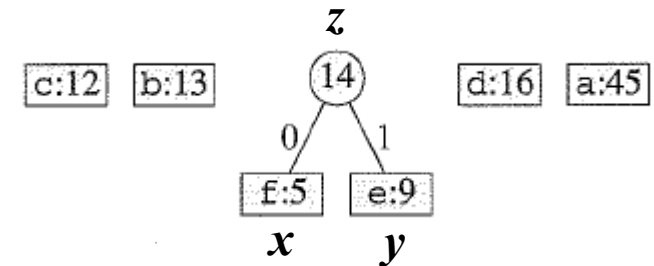
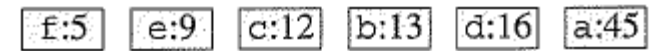
$$3 * (45+13+12+16+9+5) = 300 \text{ bits}$$

$$1*45+3*(13+12+16)+4*(9+5) = 224 \text{ bits}$$

Huffman Koder

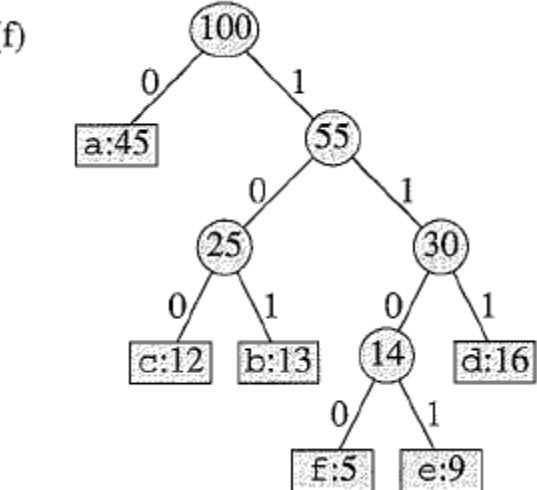
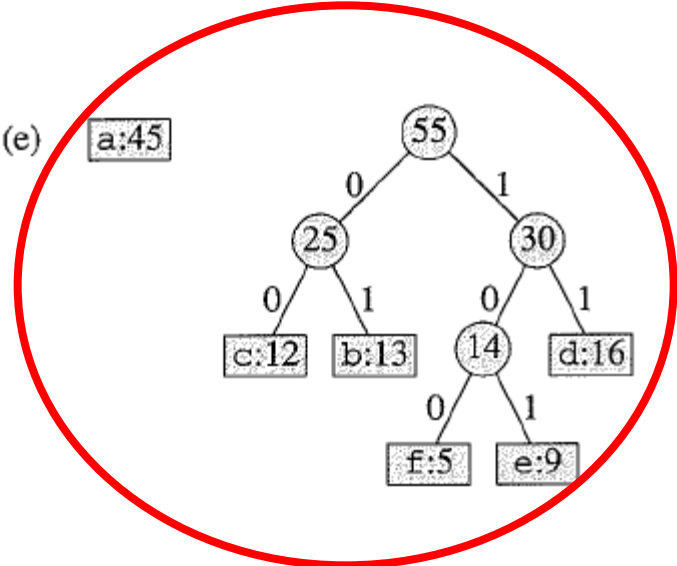
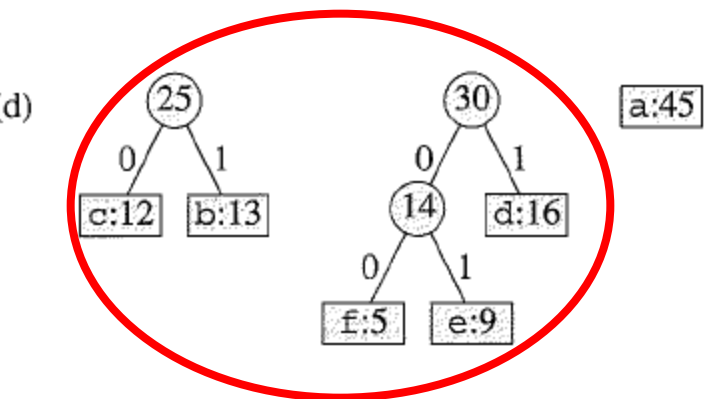
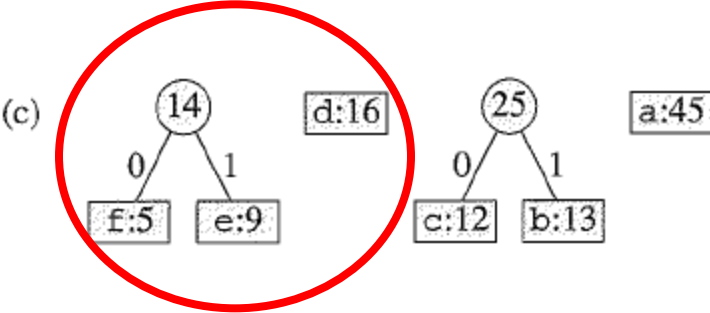
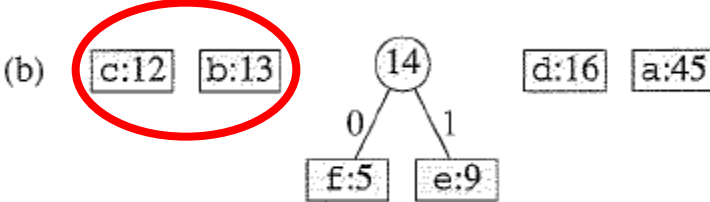
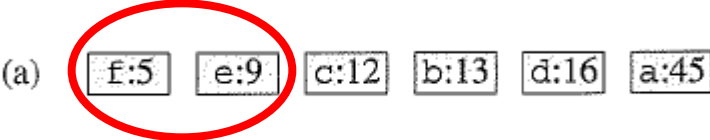
HUFFMAN(C)

```
1   $n = |C|$ 
2   $Q = C$ 
3  for  $i = 1$  to  $n - 1$ 
4      allocate a new node  $z$ 
5       $z.left = x = \text{EXTRACT-MIN}(Q)$ 
6       $z.right = y = \text{EXTRACT-MIN}(Q)$ 
7       $z.freq = x.freq + y.freq$ 
8      INSERT( $Q, z$ )
9  return EXTRACT-MIN( $Q$ )    // return the root of the tree
```


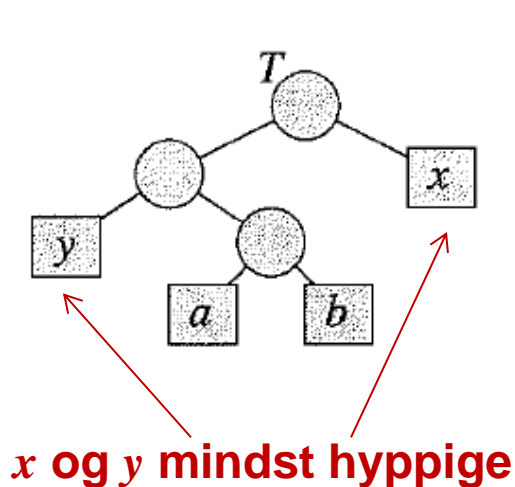
Tid $O(n \cdot \log n)$

Huffman Koder

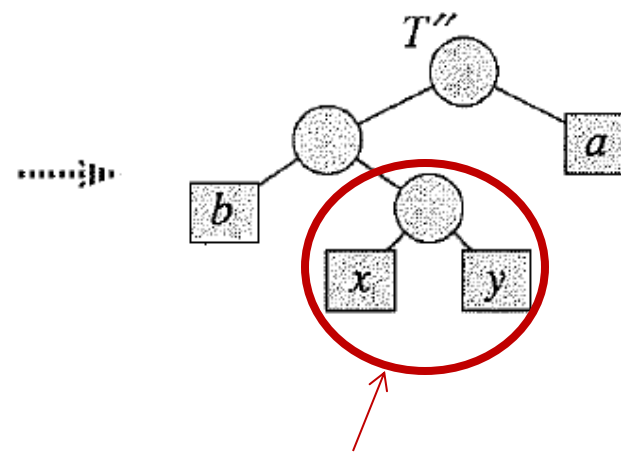

Korrektheden af Huffman Koder

Sætning Der findes altid en optimal prefix kode hvor de to mindst hyppige symboler (x og y) har samme kodelængde og kun adskiller sig i sidste bit

x og y mindst hyppige

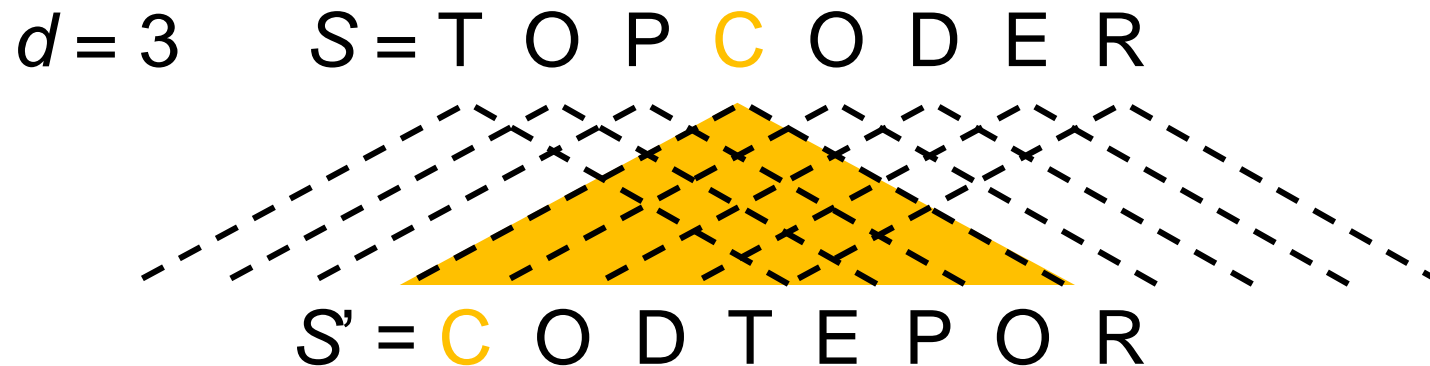

løs problemet hvor dette er et blad

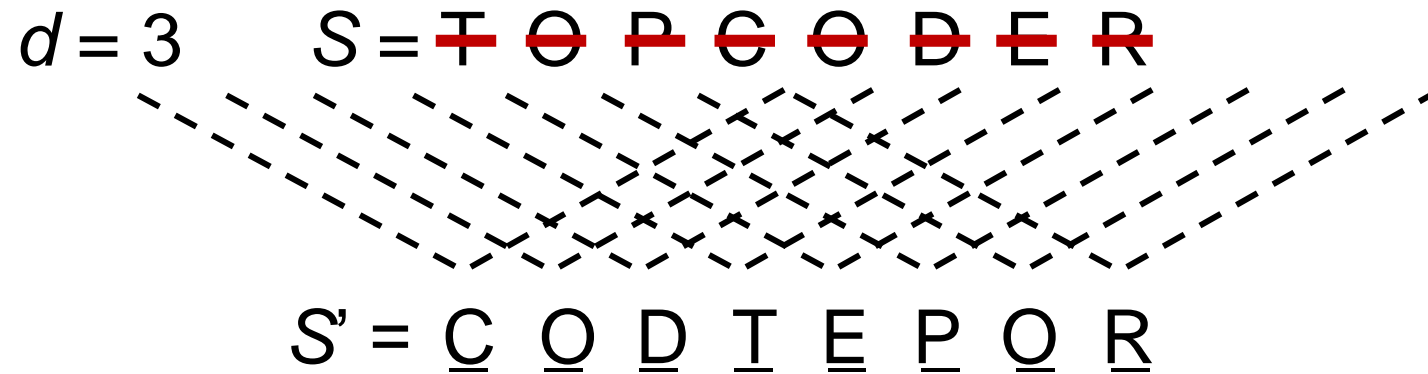
[**tco14**] TopCoder Open 2014 – Round 1A (500 point)

Input: En streng S , afstand d

Output: En streng S' = leksikografisk mindste permutation af S , hvor ingen tegn flyttes mere end d positioner

Grådig løsning

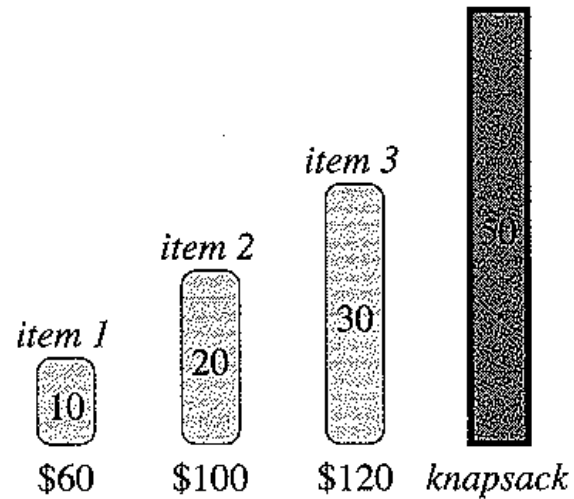

Algoritme Konstruer S' fra venstre mod højre

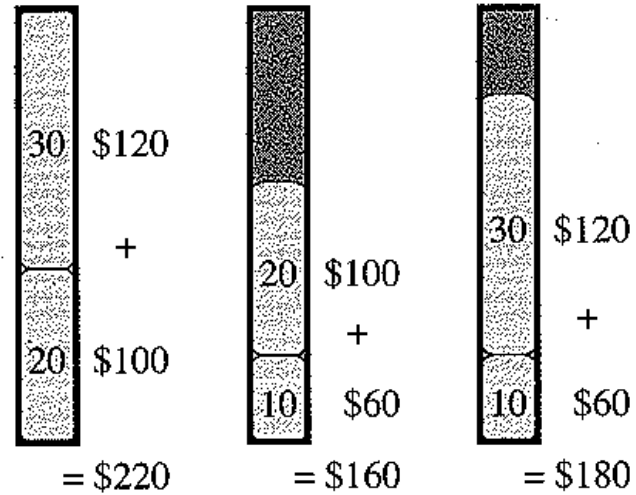
- tag det tegnet længst til venstre i vinduet, hvis ubrugt
- ellers tag leksikografisk mindste tegn (det længst til venstre hvis flere ens)

Dynamisk Programmering vs Grådig

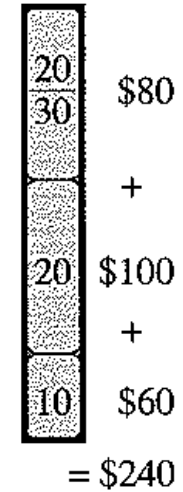
Problem

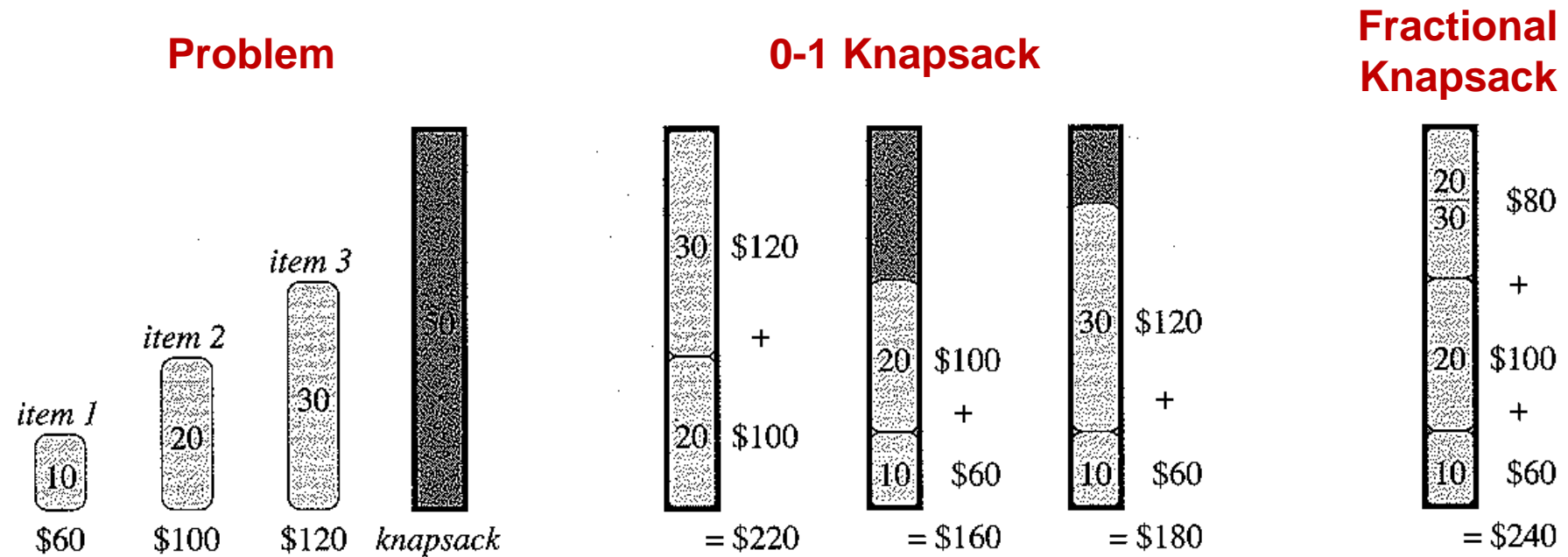
0-1 Knapsack

Fractional Knapsack

Dynamisk Programmering vs Grådig

$$c(k,v) = \text{bedste værdi blandt } k \text{ første objekter ved volume } v \text{ tilbage}$$

$$= \begin{cases} 0 & \text{hvis } k = 0 \\ c(k-1, v) & \text{hvis volume}_k > v \\ \max\{c(k-1, v), \text{værdi}_k + c(k-1, v - \text{volume}_k)\} & \text{hvis volume}_k \leq v \end{cases}$$

Grådigt fyldt i efter aftagende værdi/volume

0-1-Knapsack

Volume	2	3	4	5
Værdi	3	5	4	6

$c(k, v)$		v											
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
k	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	1	0	0	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	2	0	0	3	5	5	8	8	8	8	8	8	8
	3	0	0	3	5	5	8	8	9	9	12	12	12
	4	0	0	3	5	5	8	8	9	11	12	14	14

Systematisk
tabeludfyldning

$c(k, v)$		v											
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
k	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0
	1	-	-	3	3	3	-	3	3	3	-	-	3
	2	-	-	3	-	-	-	8	8	-	-	-	8
	3	-	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	12
	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14

Rekursion +
“memoization”

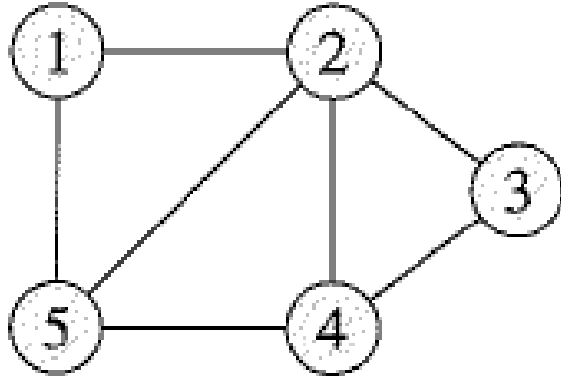
Generelle Algoritmiske Design Teknikker

- **Del-og-Kombiner**
 - Disjunkte delproblemer
- **Dynamisk Programmering**
 - Overlappende delproblemer
 - Husk allerede beregnede delresultater
 - Systematisk beregning af løsninger til alle mulige delproblemer (eller memoization)
- **Grådige Algoritmer**
 - Kun et delproblem

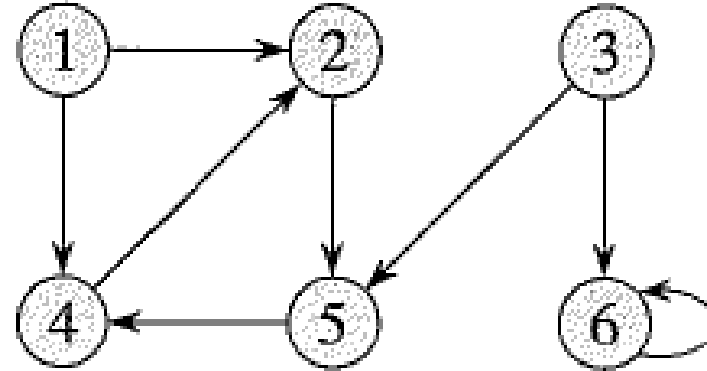
Algoritmer og Datastrukturer

Graf repræsentationer, bredde først søgning (BFS)
[CLRS, kapitel 20.1-20.2]

Grafer

Uorienterede grafer

Orienterede grafer

$G = (V, E)$ graf med knuder V og kanter E

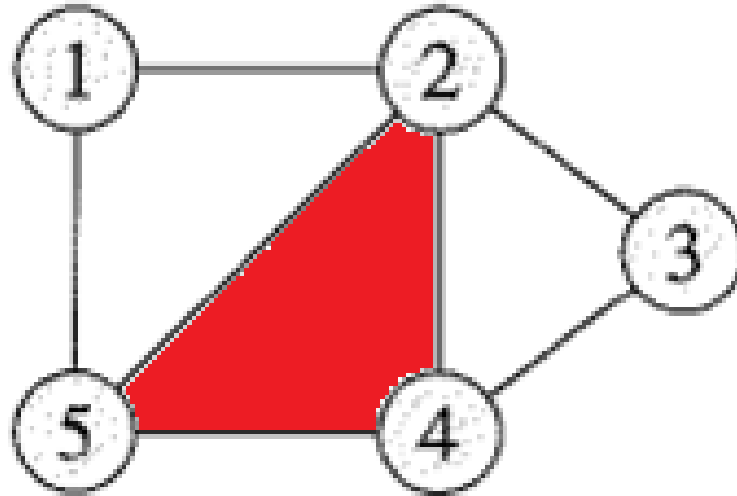
$E : \{u, v\}$ kant mellem u og v i en uorienteret graf og

(u, v) en orienteret kant fra u til v

$n = |V| =$ antal knuder

$m = |E| =$ antal kanter (forbindelser mellem knuder)

Planar Grafer - Eulers formel

$$|V| = 5$$

$$|E| = 7$$

$$\# \text{ flader} = 4$$

For en sammenhengende planar graf gælder:

Eulers formel: $|V| - |E| + \# \text{ flader} = 2$

Korollar:

$$|E| \leq 3|V| - 6$$

(for $|V| \geq 3$, ingen selvløkker,
ingen parallelle kanter)

I. Description of animals in flock during the year.								
Ewes in flock:	700						[Green cells are those you can change.]	
Lambing rate:	4	times per	3	years =	1.33	times/year.		
Lambs weaned/lambing:	1.5		Days of lactation/lambing:	60				
Adult death loss per year:	3%		Days in lactation/year:	80				
Postweaning lamb loss:	2%		Lambs weaned per ewe per year:	2.0				
Ewe culling rate:	15%		Ram culling rate:	50%				
Rams/100 ewes:	1	(Only 1/3 of ewes bred per season under STAR system.)						Inventory
		Weaning	Market	Final	Price	Value	or sale	
	Number	wt, lb	wt, lb	wt, lb	\$/lb	per head	value	
Ewes	700			150	\$1.00	\$150	\$105,000	
Rams	8			200	\$2.00	\$400	\$3,200	
Ewe lamb rplcmnts	126	30		100	\$1.25	\$125	\$15,750	
Ram lamb rplcmnts	5	40		130	\$2.00	\$260	\$1,300	
Ewe lambs sold	560	30	70		\$1.10	\$77	\$43,120	
Ram lambs sold	681	40	70		\$1.10	\$77	\$52,437	
Cull ewes sold	105		150		\$0.30	\$45	\$4,725	
Cull rams sold	5		200		\$0.30	\$60	\$300	
Fleece weight per adult	708			6	\$0.30	\$1.80	\$1,274	
						Inventory:	\$125,250	
						Sales:	\$101,856	

Microsoft Excel - Book1

File Edit View Insert Format Tools Data Window Help Adobe PDF

Type a question for help

B3 fx =A1+1

	A	B	C	D	E
1	3	2	1		
2					
3		0			
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					

Circular Reference

\$B\$3

Microsoft Excel Help

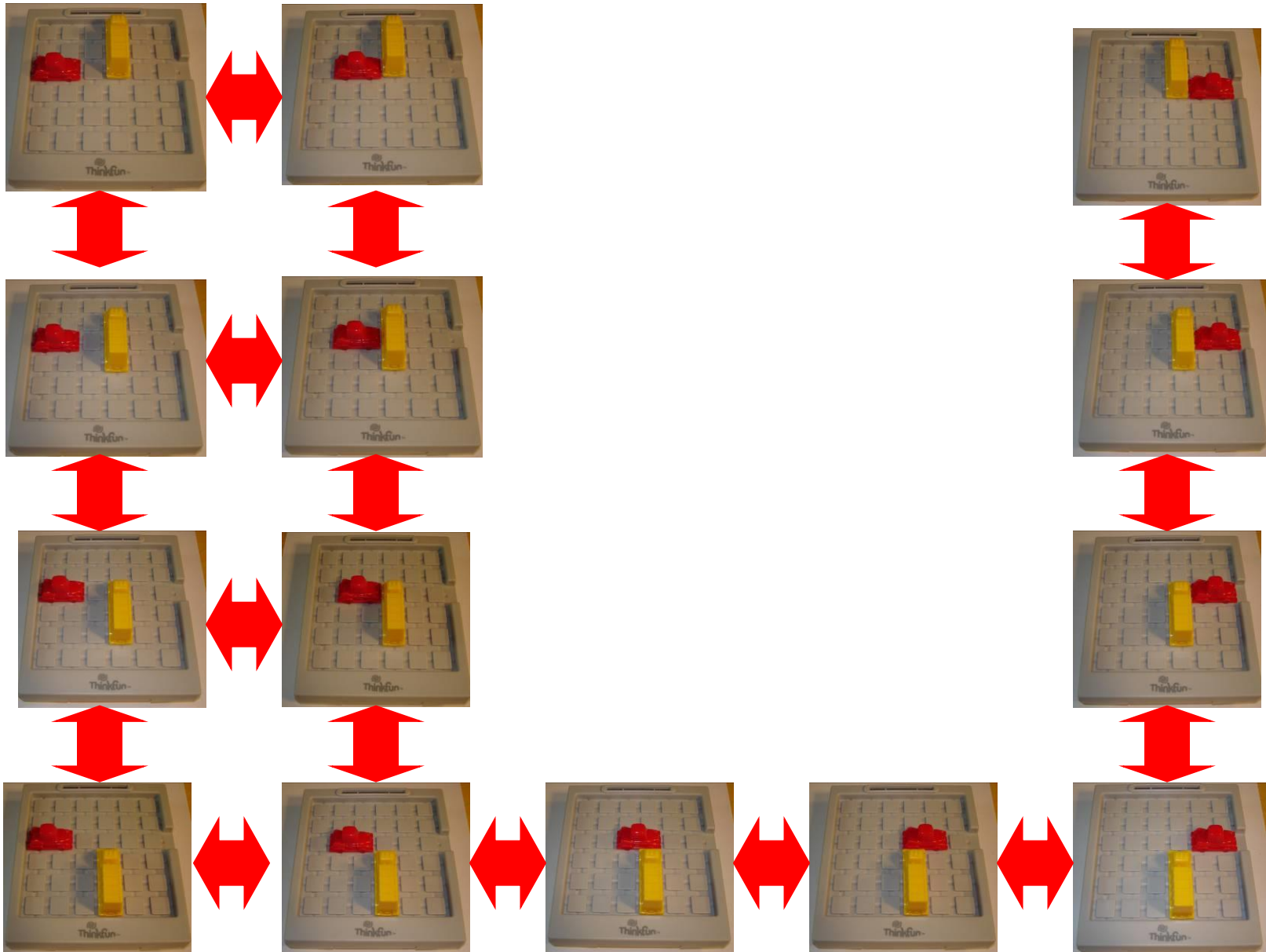
← →

Show All

Allow or correct a circular reference

When a **formula** refers back to its own cell, either directly or indirectly, it is called a circular reference. Microsoft Excel cannot automatically calculate all open workbooks when one of them contains a circular reference. You can remove a circular reference, or you can have Excel calculate each cell involved in the circular reference once by using the results of the previous **iteration**. Unless you change the default settings for iteration, Excel stops calculating after 100 iterations or after all values in the circular reference change by less than 0.001 between iterations, whichever comes first.

- ▶ [Locate and remove a circular reference](#)
- ▶ [Make a circular reference work by changing the number of times Microsoft Excel iterates formulas](#)

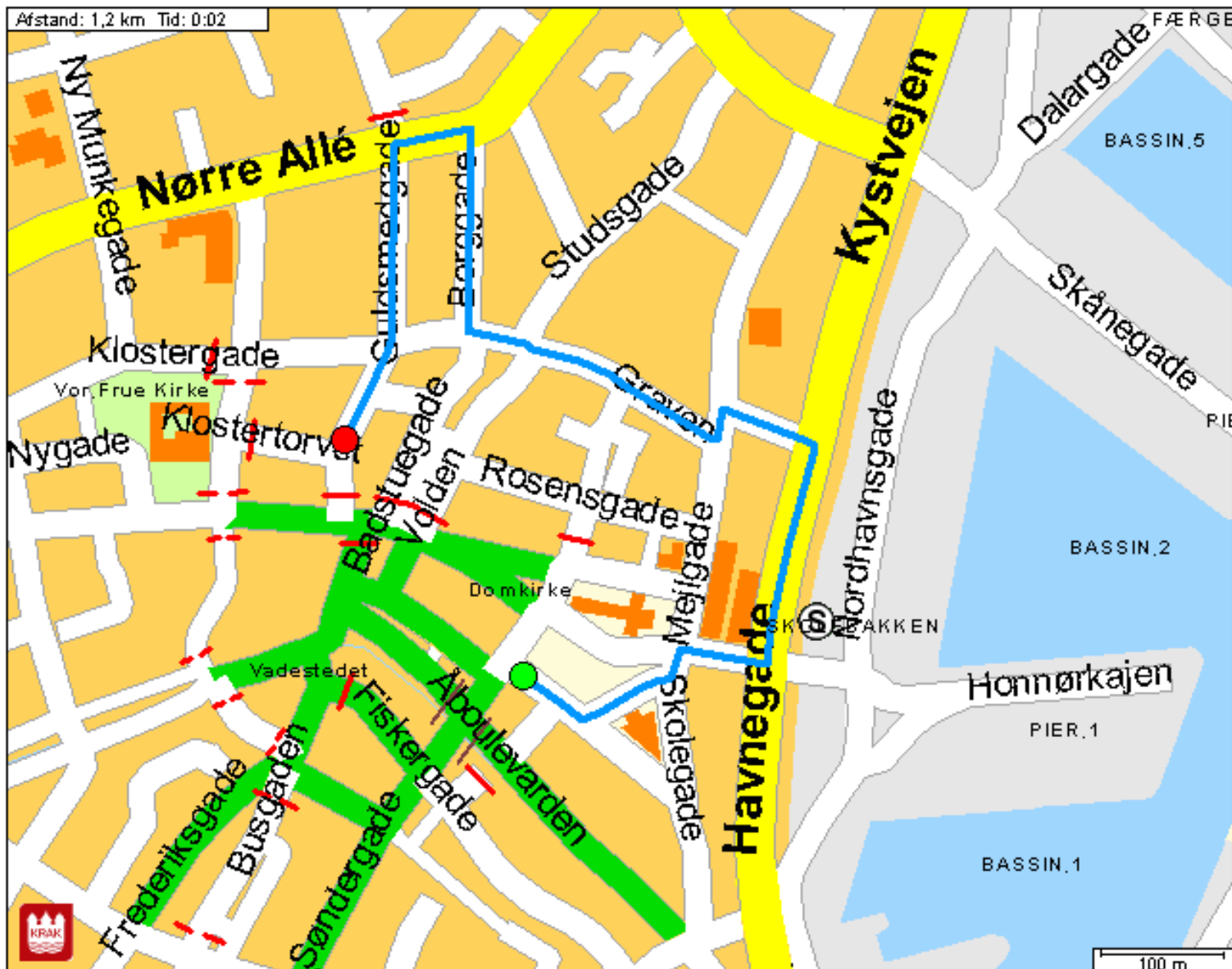

Rute på kort

Fra Kannikegade 1 , 8000 Århus C

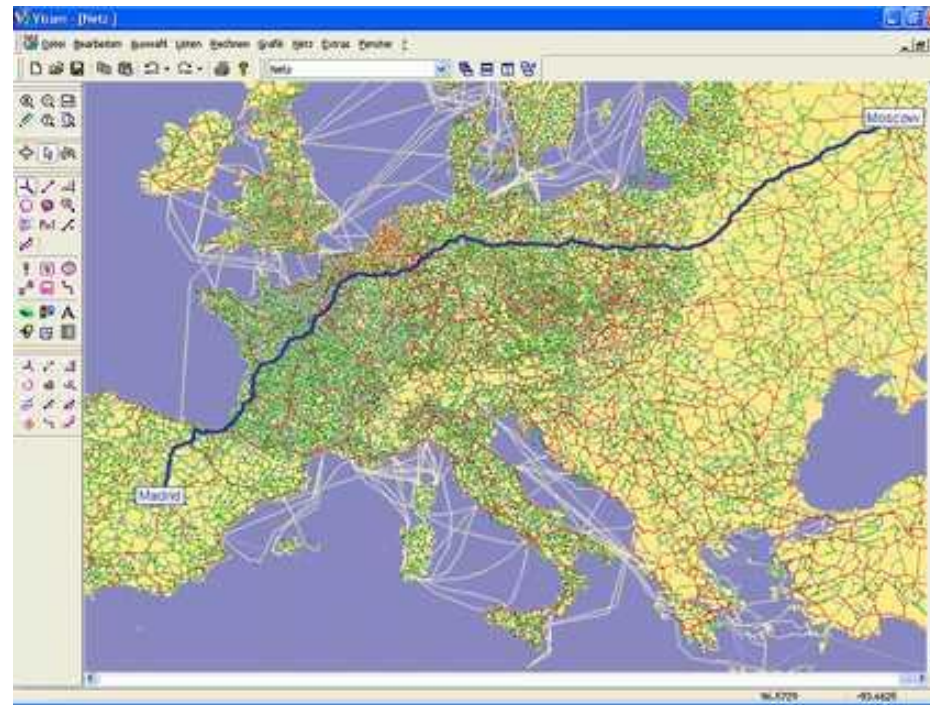
Til Guldsmedgade 1 , 8000 Århus C

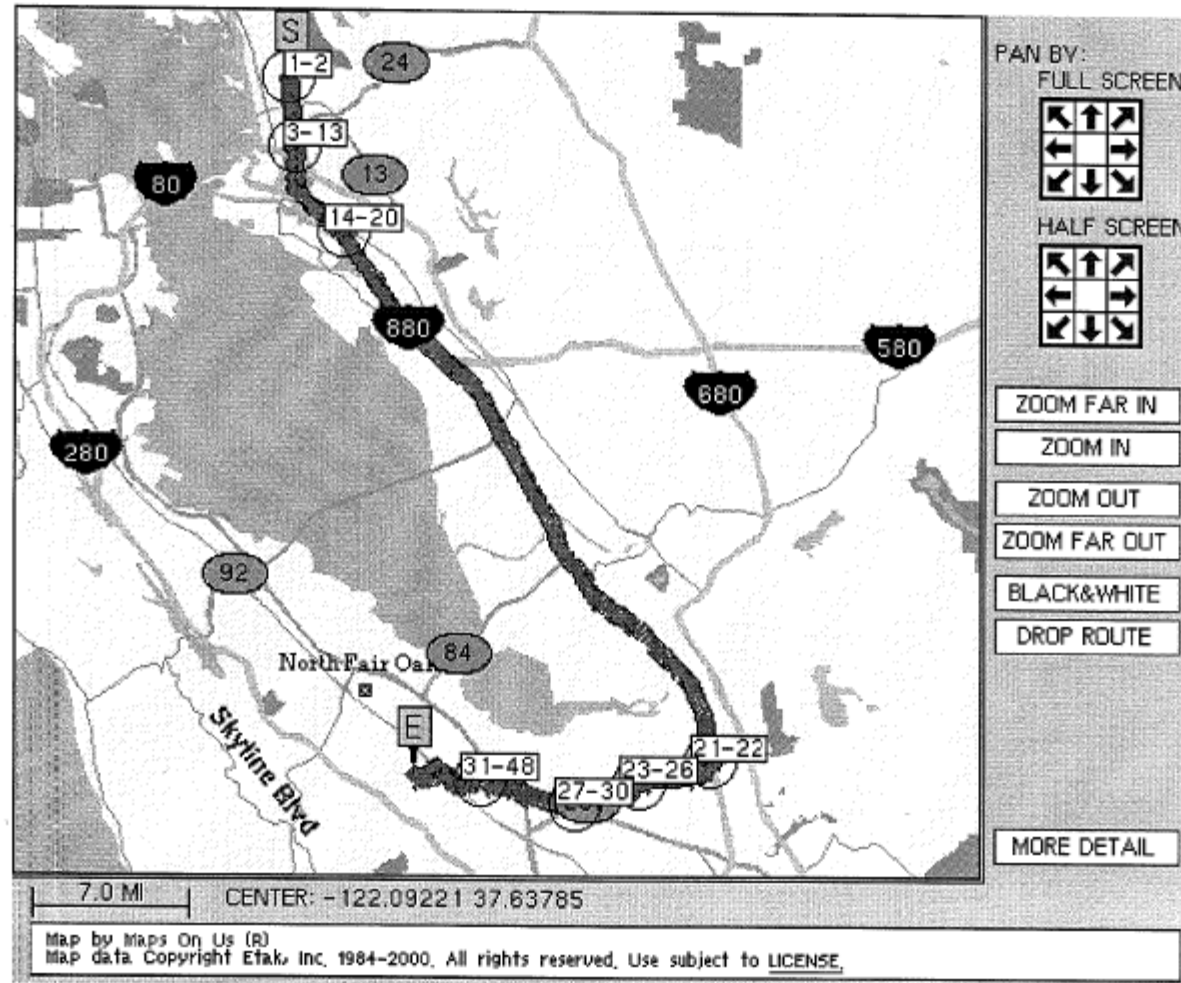
Via

Kort over Vest-Europa

- 18.029.721 knuder
- 42.199.587 orienterede kanter

“However, because of the size of the routing data, we have to use heuristics when planning routes. As a result, sometimes a Favor Highways route will be slightly faster than the Fastest route.”

— MapsOnUs

Dine valg
Fra: Skagen st
Til: Rødby Færge Vælg anden Fra/Til
Udrejse: 27.04.07
Kl.: 10:00 (Afgang)

Øversigt Tidligere forbindelser ▲

	Station/Stop	Dato	Kl.	Varighed	Skift	Transportmidler
☐	Skagen st Rødby Færge	27.04.07 27.04.07	Afg. 08:56 Ank. 17:35	8:39	2	L yn EC
☐	Skagen st Rødby Færge	27.04.07 27.04.07	Afg. 09:56 Ank. 17:35	7:39	3	L yn IC Re
☐	Skagen st Rødby Færge	27.04.07 27.04.07	Afg. 09:56 Ank. 18:30	8:34	2	L yn Re
☐	Skagen st Rødby Færge	27.04.07 27.04.07	Afg. 11:54 Ank. 19:35	7:41	3	L yn IC EC
☒	Skagen st Rødby Færge	27.04.07 27.04.07	Afg. 13:54 Ank. 22:31	8:37	3	L yn Re

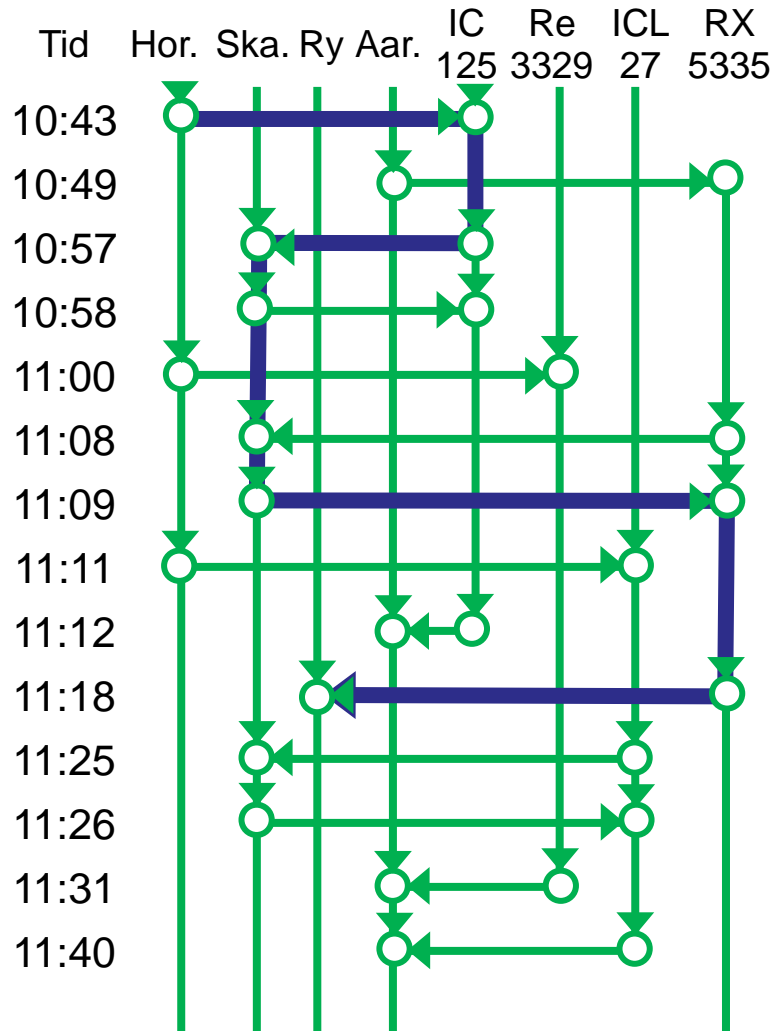
Vis valgte Vis alle Senere forbindelser ▼

Din rejseplan

Station/Stop	Dato	Kl.	Spor	Transportmidler	Bemærkninger
Skagen st Frederikshavn st	27.04.07 27.04.07	Afg. 13:54 Ank. 14:31		▶ PP 79	Privatbane Retning: Frederikshavn st
Frederikshavn st Frederikshavn Busterminal	27.04.07 27.04.07			▶ Til fods Se kort	0 min.
Frederikshavn Busterminal Aalborg Busterminal	27.04.07 27.04.07	Afg. 14:35 Ank. 15:48		▶ X-B 973X	X-BUS Retning: Aalborg Busterminal
Aalborg Busterminal Aalborg st	27.04.07 27.04.07			▶ Til fods Se kort	5 min.
Aalborg st Høje Taastrup st	27.04.07 27.04.07	Afg. 15:59 Ank. 20:14	3 2	▶ ICL 54	IC Lyntog Retning: København H Spornummeret er kun vejledende.
Høje Taastrup st Rødby Færge	27.04.07 27.04.07	Afg. 20:23 Ank. 22:31		▶ RE 82273	Regionaltog Retning: Rødby Færge

Varighed: 8:37; kører 27. apr, 11. maj
 Bemærkning: En station/stop er passeret flere gange, hvilket kan have betydning for prisudregningen af billetten.

Rejseplan (Horsens til Ry)

Tog	Ank	Afg	Station
		10:43	Horsens
IC125	10:57	10:58	Skanderborg St
		11:12	Aarhus H
Re3329		11:00	Horsens
	11:31		Aarhus H
		11:11	Horsens
ICL27	11:25	11:26	Skanderborg St
		11:40	Aarhus H
		10:49	Aarhus H
RX5335	11:08	11:09	Skanderborg St
		11:18	Ry St

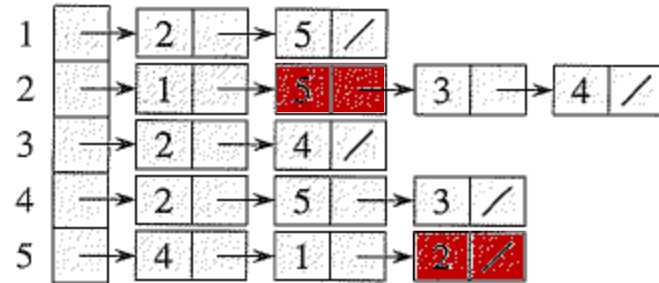
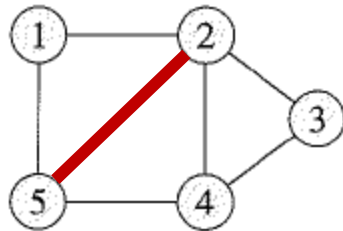

uddrag af køreplaner

Algoritme

Find tidligste knude for **Ry** der kan nås fra en given start-knude i **Horsens**

Graf repræsentationer: Incidenslister og incidensmatricer

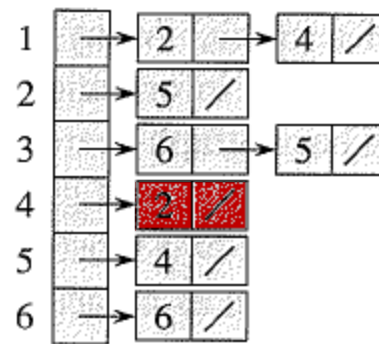
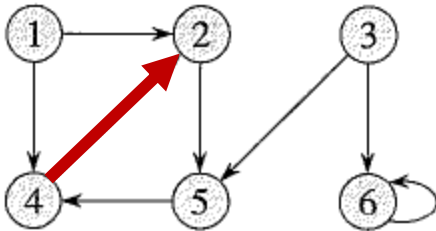

	1	2	3	4	5
1	0	1	0	0	1
2	1	0	1	1	1
3	0	1	0	1	0
4	0	1	1	0	1
5	1	1	0	1	0

Uorienterede grafer

Plads $O(n+m)$

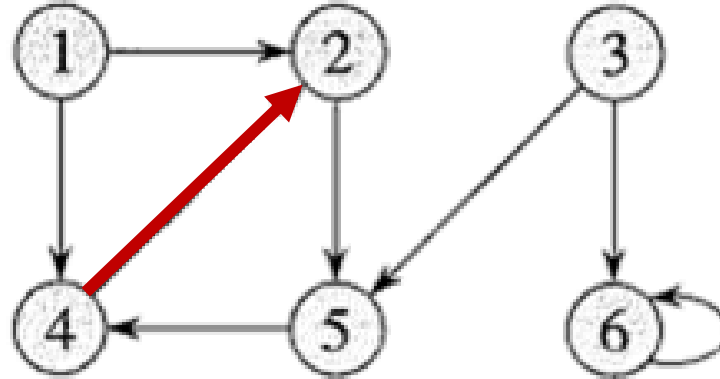
Plads $O(n^2)$

	1	2	3	4	5	6
1	0	1	0	1	0	0
2	0	0	0	0	1	0
3	0	0	0	0	1	1
4	0	1	0	0	0	0
5	0	0	0	1	0	0
6	0	0	0	0	0	1

Orienterede grafer

Graf repræsentationer: ... et par flere alternativer

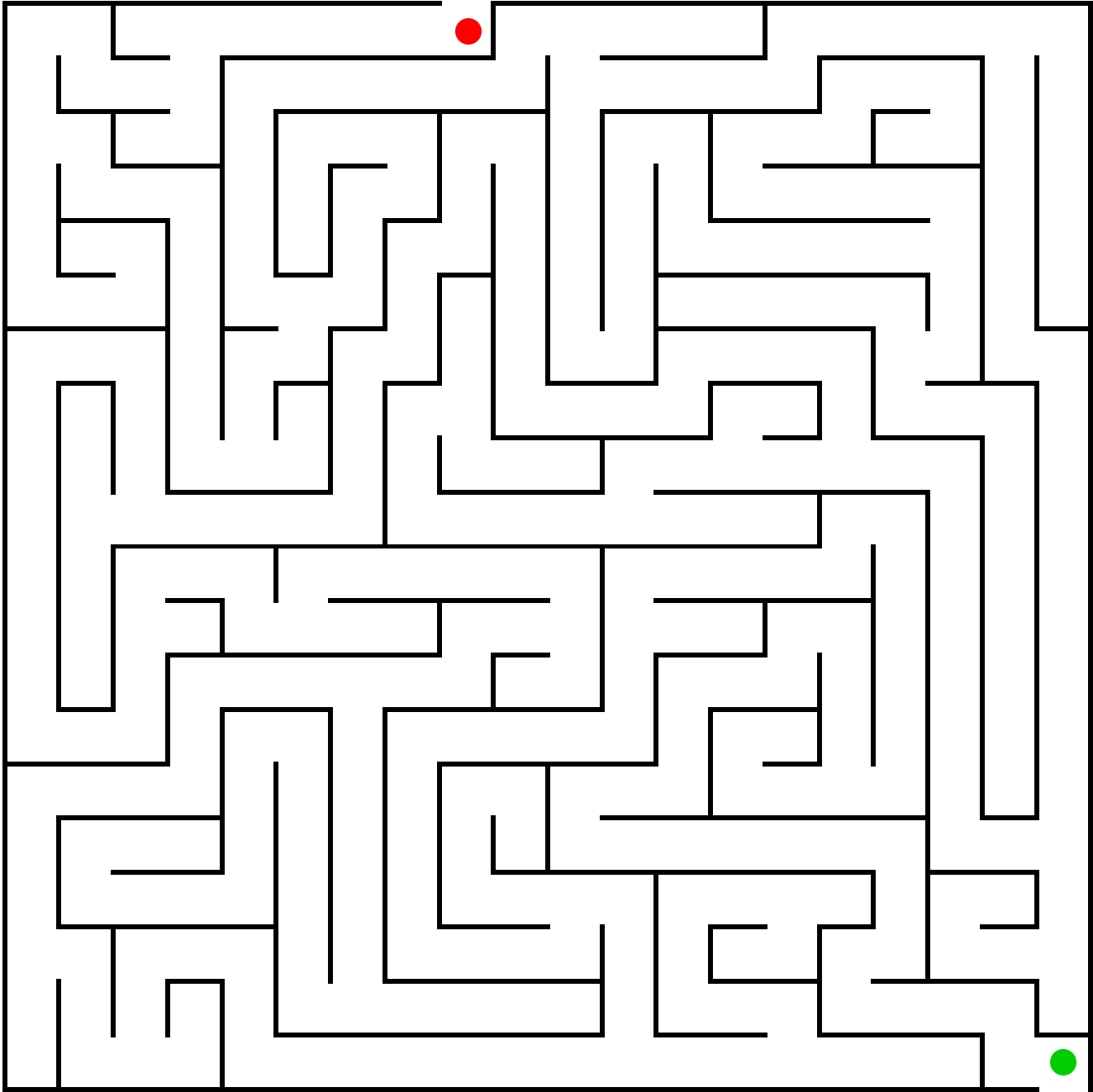

Kantliste
(list/array med par af heltal)

(1, 2)	(1, 4)	(2, 5)	(3, 5)	(3, 6)	(4, 2)	(5, 4)	(6, 6)
--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

Kompakte incidenslister
(to arrays med heltal)

	1	2	3	4	5	6		
V	1	3	4	6	7	8		
E	2	4	5	5	6	2	4	6

Bredde først søgning (BFS)

BFS(G, s)

```
1 for each vertex  $u \in G.V - \{s\}$ 
2    $u.color = WHITE$ 
3    $u.d = \infty$ 
4    $u.\pi = NIL$ 
5  $s.color = GRAY$ 
6  $s.d = 0$ 
7  $s.\pi = NIL$ 
8  $Q = \emptyset$ 
9 ENQUEUE( $Q, s$ )
10 while  $Q \neq \emptyset$ 
11    $u = DEQUEUE(Q)$ 
12   for each  $v \in G.Adj[u]$ 
13     if  $v.color == WHITE$ 
14        $v.color = GRAY$ 
15        $v.d = u.d + 1$ 
16        $v.\pi = u$ 
17       ENQUEUE( $Q, v$ )
18    $u.color = BLACK$ 
```

$u.color$:

WHITE = knuderne endnu ikke besøgt

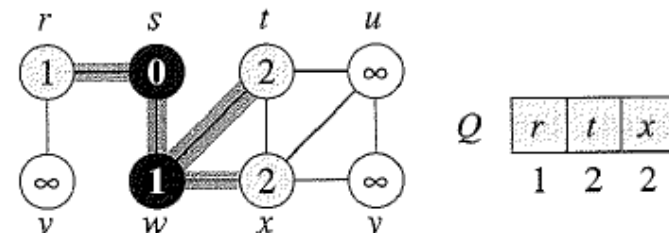
GRAY = knuderne i køen Q

BLACK = knuderne besøgt

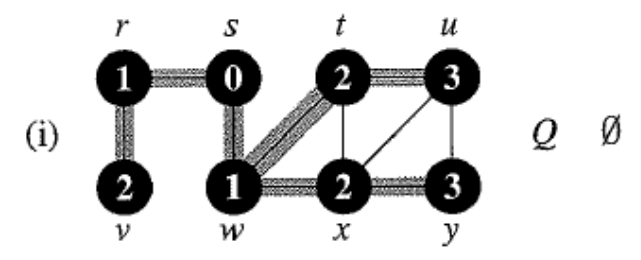
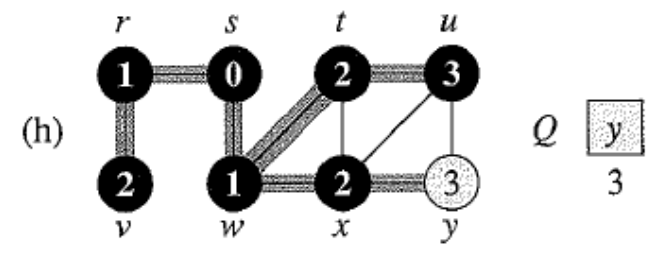
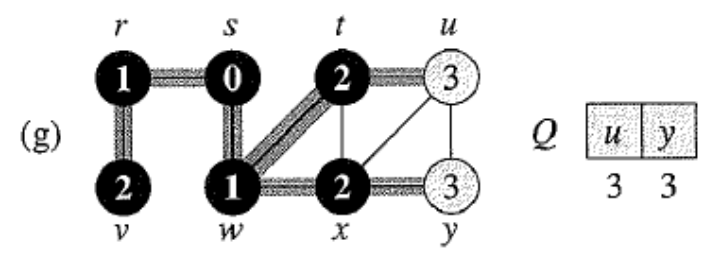
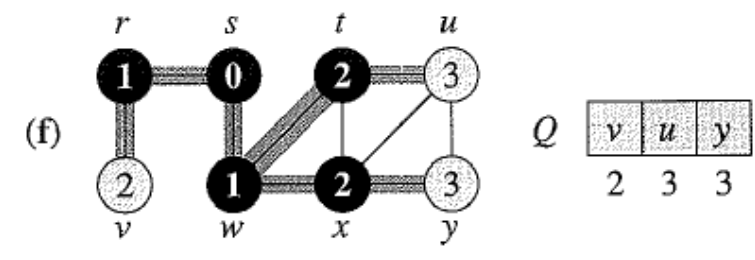
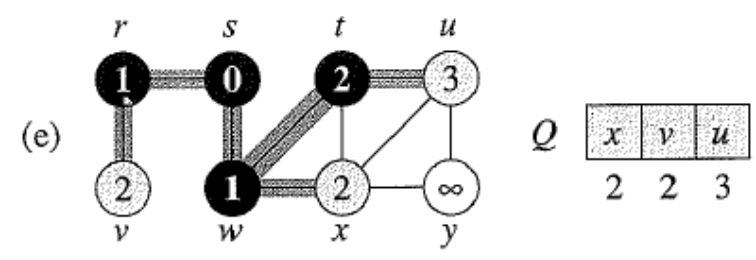
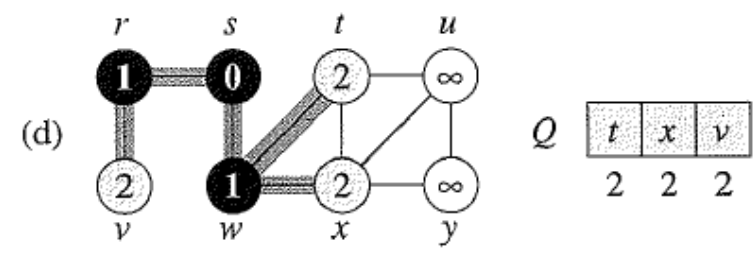
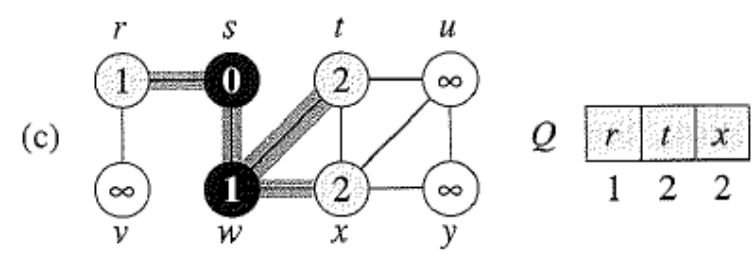
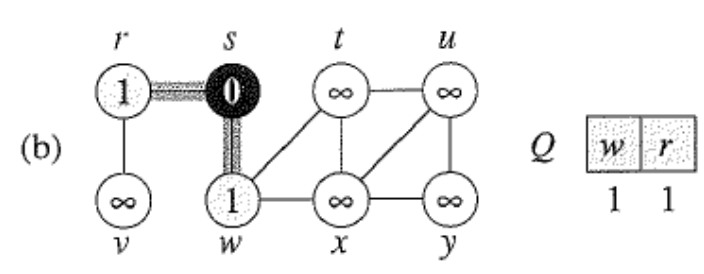
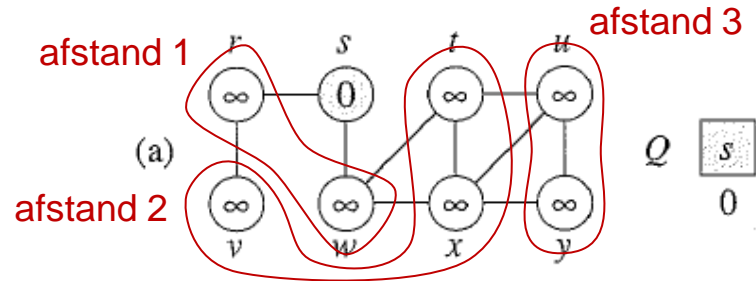
$u.d =$ afstand til s

$u.\pi =$ faderen til u i BFS træet

$Q =$ kø af grå knuder
(som er forbundet til sorte knuder)

Tid $O(n+m)$

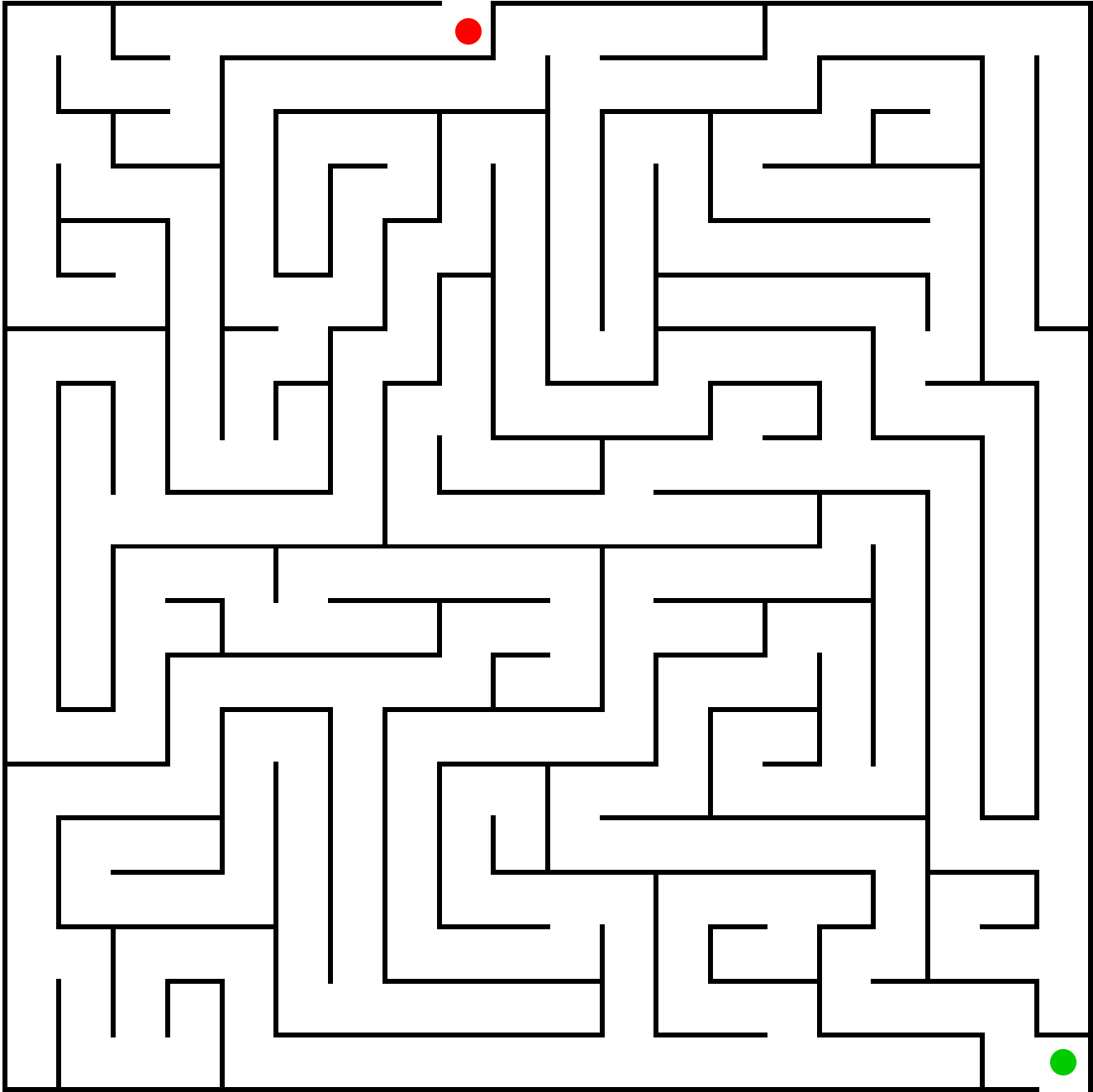
BFS : Udskrivning af sti fra s til v

PRINT-PATH(G, s, v)

```
1  if  $v == s$ 
2      print  $s$ 
3  elseif  $v.\pi == \text{NIL}$ 
4      print “no path from”  $s$  “to”  $v$  “exists”
5  else PRINT-PATH( $G, s, v.\pi$ )
6      print  $v$ 
```

Algoritmer og Datastrukturer

Dybde først søgning (DFS), Topologisk Sortering,
Stærke Sammenhængskomponenter
[CLRS, kapitel 20.3-20.5]

Dybde Først Søgning (DFS)

DFS(G)

```
1 for each vertex  $u \in G.V$ 
2    $u.color = WHITE$ 
3    $u.\pi = NIL$ 
4    $time = 0$ 
5 for each vertex  $u \in G.V$ 
6   if  $u.color == WHITE$ 
7     DFS-VISIT( $G, u$ )
```

$u.color$

WHITE = knuderne endnu ikke besøgt
GRAY = knuder på rekursionsstakken
BLACK = knuderne besøgt

$u.\pi$ = faderen til u i DFS træet

$u.d$ = "discover time" for u

$u.f$ = "finishing time" for u

DFS-VISIT(G, u)

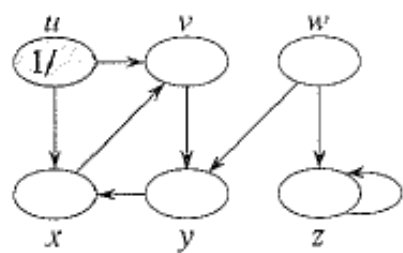
```
1  $time = time + 1$ 
2  $u.d = time$ 
3  $u.color = GRAY$ 
4 for each  $v \in G.Adj[u]$ 
5   if  $v.color == WHITE$ 
6      $v.\pi = u$ 
7     DFS-VISIT( $G, v$ )
8  $u.color = BLACK$ 
9  $time = time + 1$ 
10  $u.f = time$ 
```

// white vertex u has just been discovered

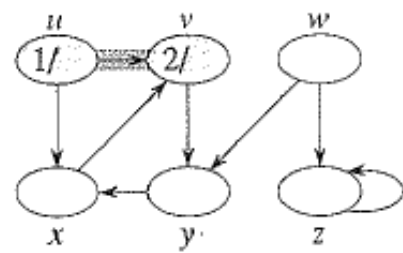
// explore edge (u, v)

// blacken u ; it is finished

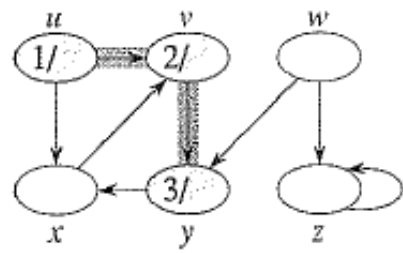
Tid $O(n+m)$

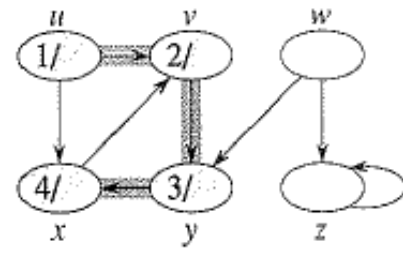
(a)

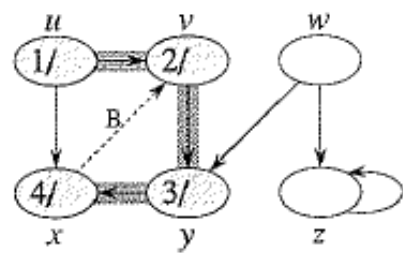
(b)

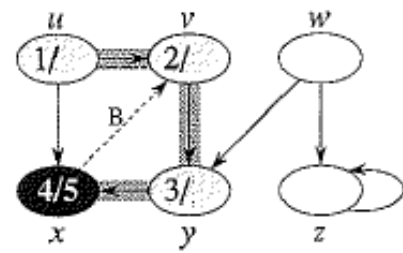
(c)

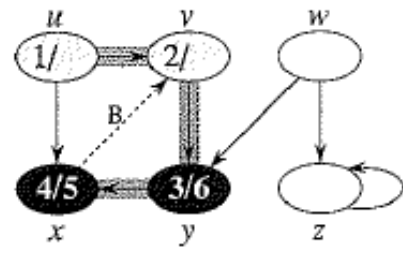
(d)

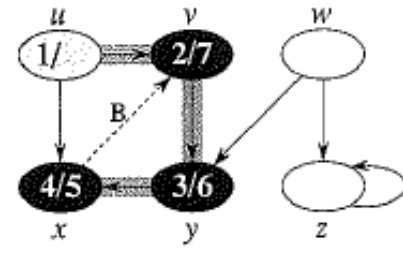
(e)

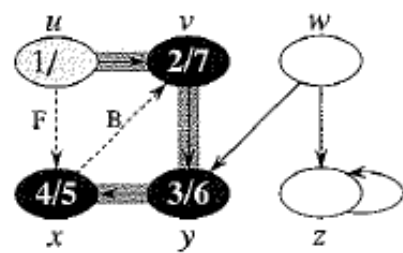
(f)

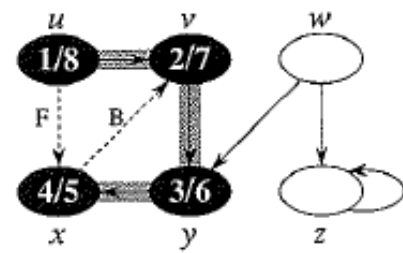
(g)

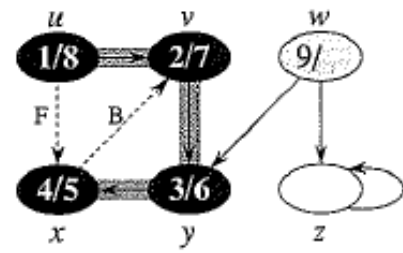
(h)

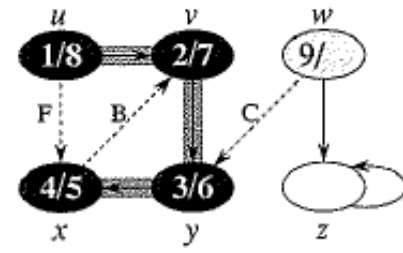
(i)

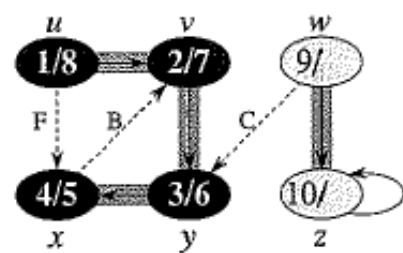
(j)

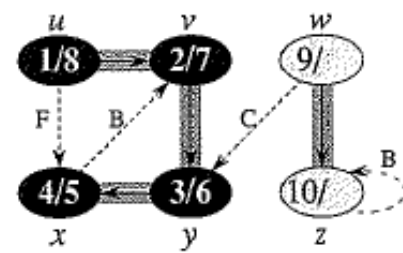
(k)

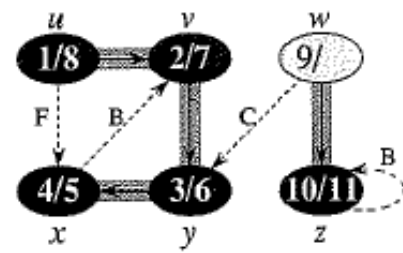
(l)

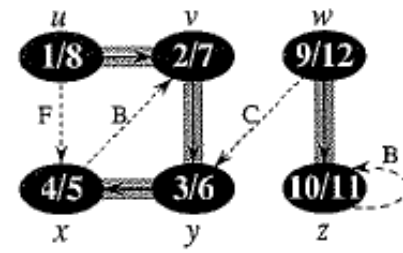
(m)

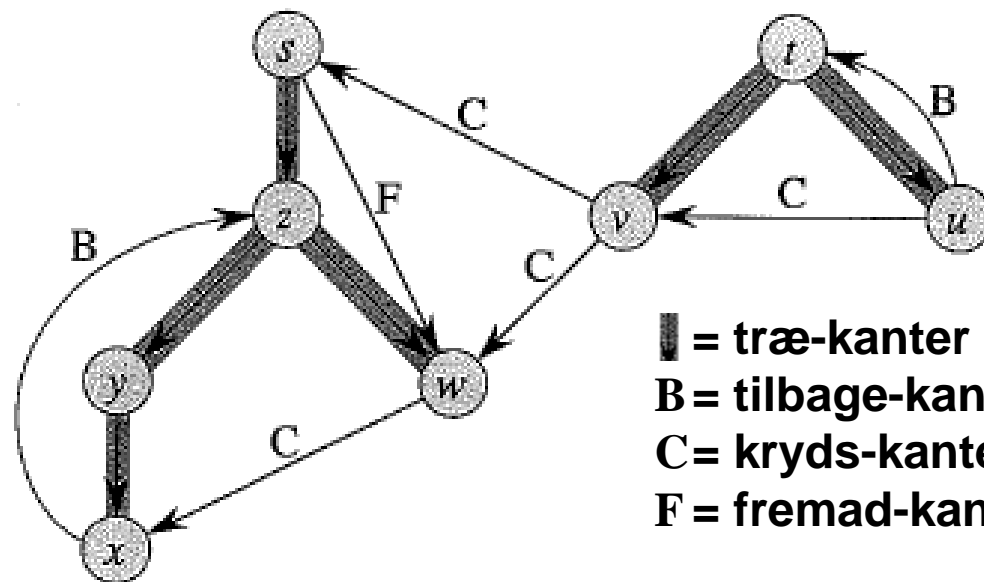
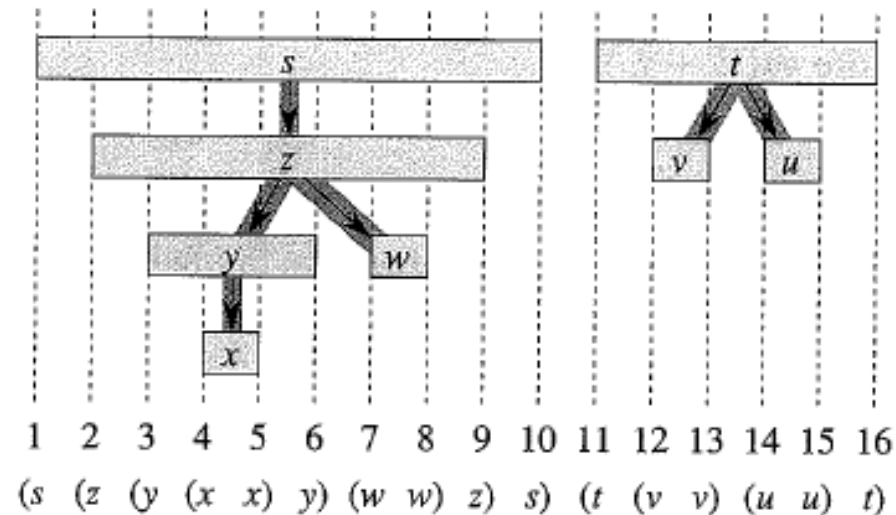
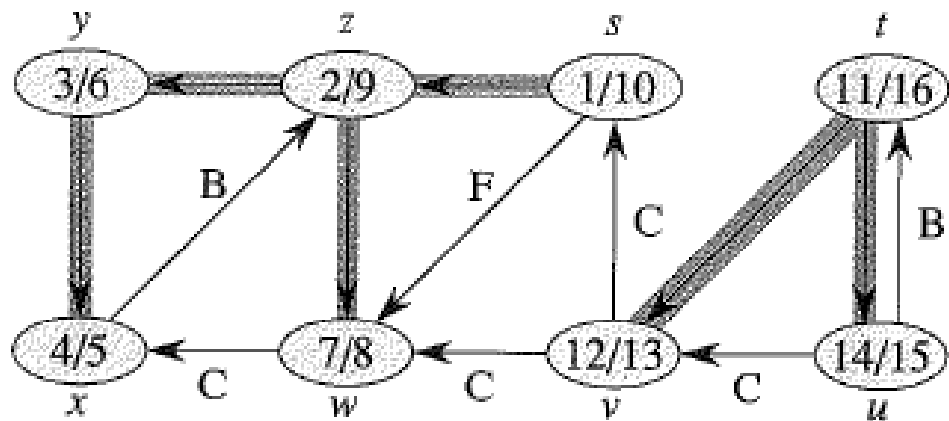
(n)

(o)

(p)

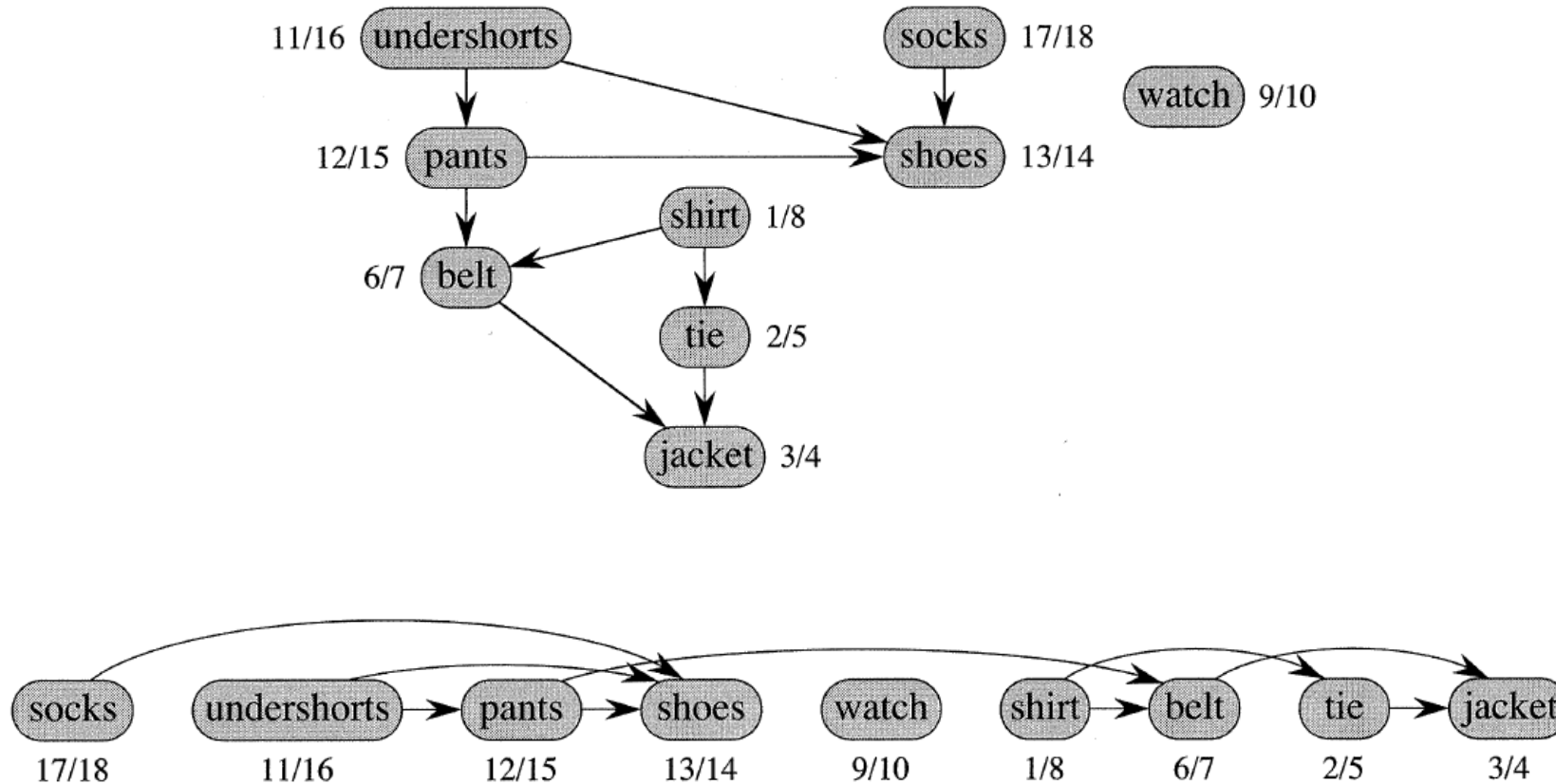
- █** = træ-kanter
- B** = tilbage-kanter
- C** = kryds-kanter
- F** = fremad-kanter

BFS og DFS anvendelser

BFS Finde afstande til startknuden
(afstand = antal kanter, f.eks. RushHour)

DFS *Topologisk sortering*
Stærke sammenhængskomponenter
(Planaritets testning)

Acykliske Grafer: Topologisk Sortering

Alle kanter går fra venstre-mod-højre

Microsoft Excel - Copy of SheepFlock

File Edit View Insert Format Tools Data Window Help Adobe PDF

Type a question for help

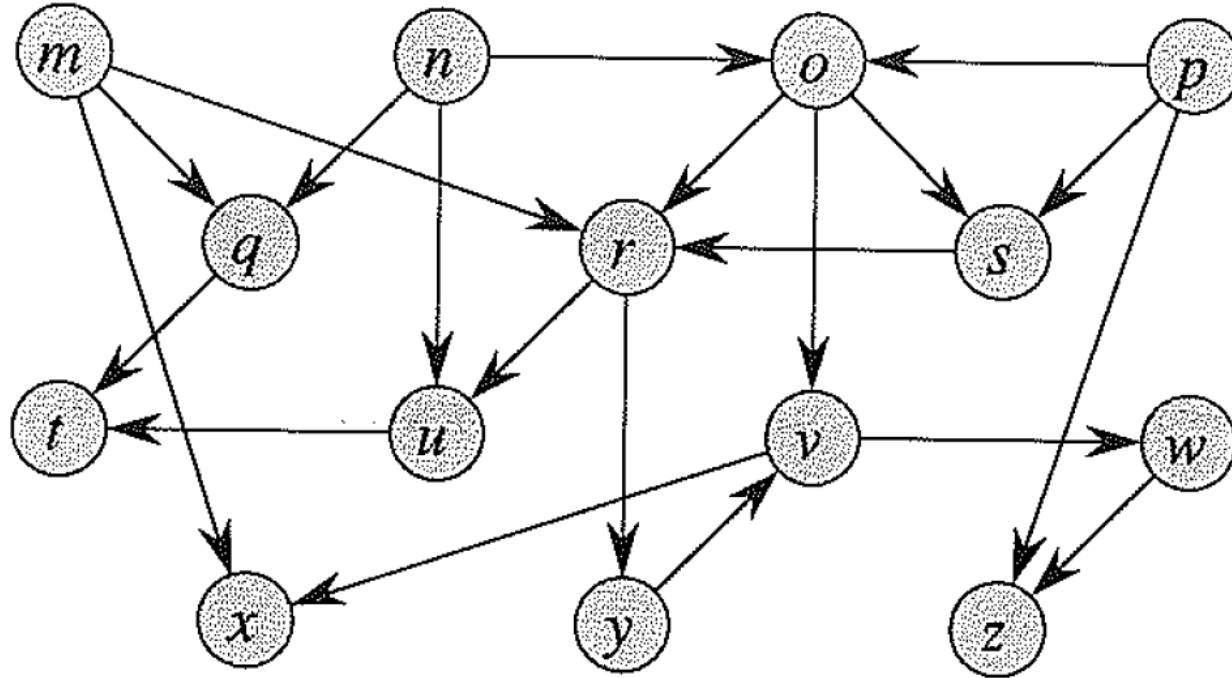
H18 =B18*G18

	A	B	C	D	E	F	G	H	I
3	I. Description of animals in flock during the year.								
4	Ewes in flock:	700			[Green cells are those you can change.]				
5	Lambing rate:	4	times per	3	years =	1.33	times/year.		
6	Lambs weaned/lambing:	1.5	Days of lactation/lambing:		60				
7	Adult death loss per year:	3%	Days in lactation/year:		80				
8	Postweaning lamb loss:	2%	Lambs weaned per ewe per year:		2.0				
9	Ewe culling rate:	15%	Ram culling rate:		50%				
10	Rams/100 ewes:	1	(Only 1/3 of ewes bred per season under STAR system.)						Inventory
11			Weaning	Market	Final	Price	Value	or sale	
12		Number	wt, lb	wt, lb	wt, lb	\$/lb	per head	value	
13	Ewes	700			150	\$1.00	\$150	\$105,000	
14	Rams	8			200	\$2.00	\$400	\$3,200	
15	Ewe lamb rplcmnts	126	30		100	\$1.25	\$125	\$15,750	
16	Ram lamb rplcmnts	5	40		130	\$2.00	\$260	\$1,300	
17	Ewe lambs sold	560	30	70		\$1.10	\$77	\$43,120	
18	Ram lambs sold	681	40	70		\$1.10	\$77	\$52,437	
19	Cull ewes sold	105		150		\$0.30	\$45	\$4,725	
20	Cull rams sold	5		200		\$0.30	\$60	\$300	
21	Fleece weight per adult	708			6	\$0.30	\$1.80	\$1,274	
22							Inventory:	\$125,250	
23							Sales:	\$101,856	

Ready

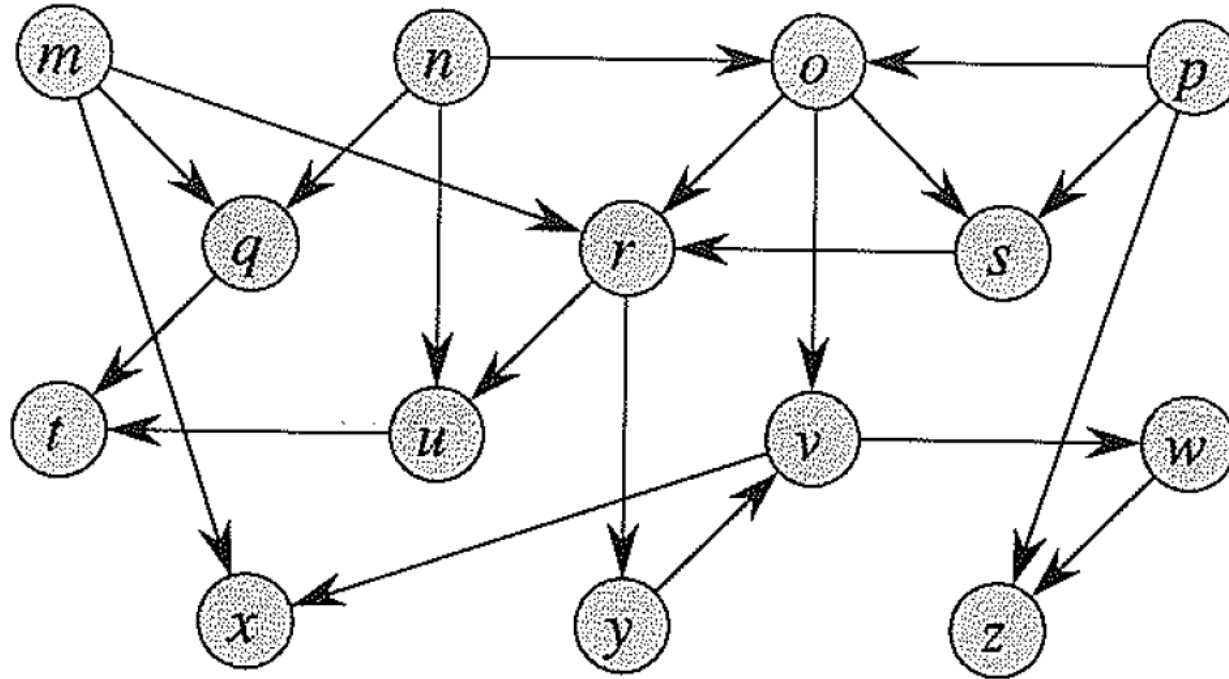
Topologisk sortering = en rækkefølge hvor vi kan beregne cellernes indhold

Topologisk Sortering (I)

Algoritme: Grådigt slet en knude med indgrad 0 (og udgående kanter), og tilføj knuden sidst i den topologiske orden

Topologisk Sortering (II)

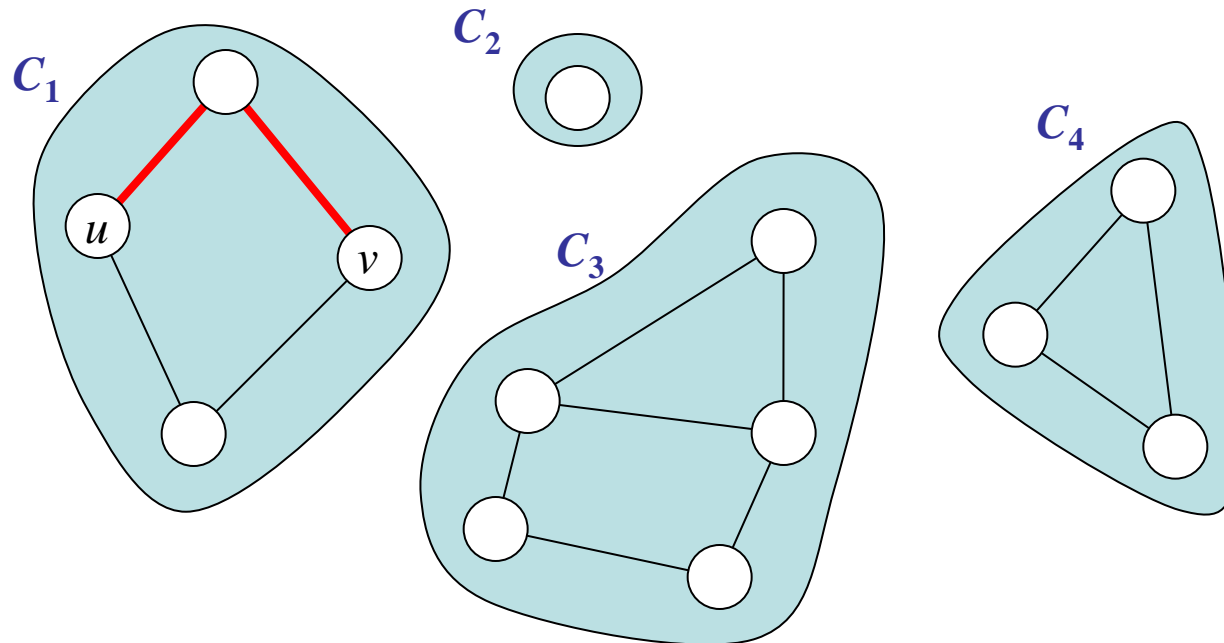

TOPOLOGICAL-SORT(G)

- 1 call DFS(G) to compute finishing times $v.f$ for each vertex v
- 2 as each vertex is finished, insert it onto the front of a linked list
- 3 **return** the linked list of vertices

Sammenhængskomponenter

Opdeling af knuderne i en **uorienteret** graf i **komponenter** C_1, \dots, C_k , således at u og v er i C_i hvis og kun hvis der er en **sti** mellem u og v

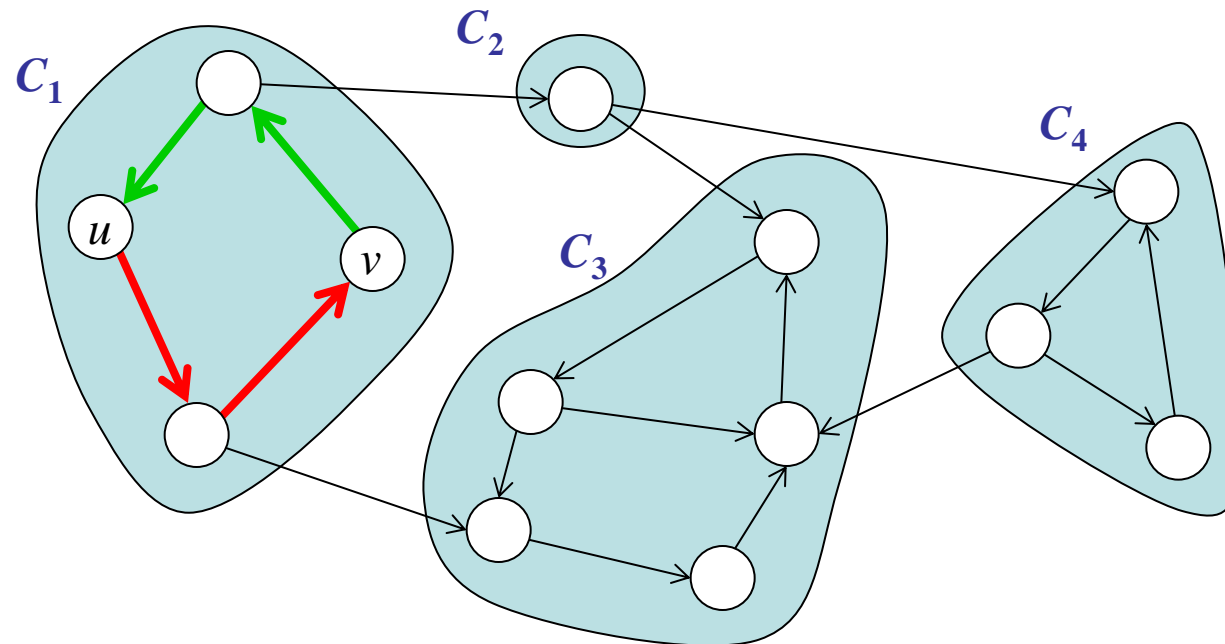

Stærke Sammenhængskomponenter

Opdeling af knuderne i en **orienteret** graf i **komponenter** C_1, \dots, C_k , således at

u og v er i C_i hvis og kun hvis der både er

- en **sti fra u til v** og
- en **sti fra v til u**

Stærke Sammenhængskomponenter

STRONGLY-CONNECTED-COMPONENTS (G)

- 1 call DFS(G) to compute finishing times $u.f$ for each vertex u
- 2 compute G^T
- 3 call DFS(G^T), but in the main loop of DFS, consider the vertices in order of decreasing $u.f$ (as computed in line 1)
- 4 output the vertices of each tree in the depth-first forest formed in line 3 as separate strongly connected component

DFS(G)

```

1 for each vertex  $u \in G.V$ 
2    $u.color = WHITE$ 
3    $u.\pi = NIL$ 
4  $time = 0$ 
5 for each vertex  $u \in G.V$ 
6   if  $u.color == WHITE$ 
7     DFS-VISIT( $G, u$ )

```

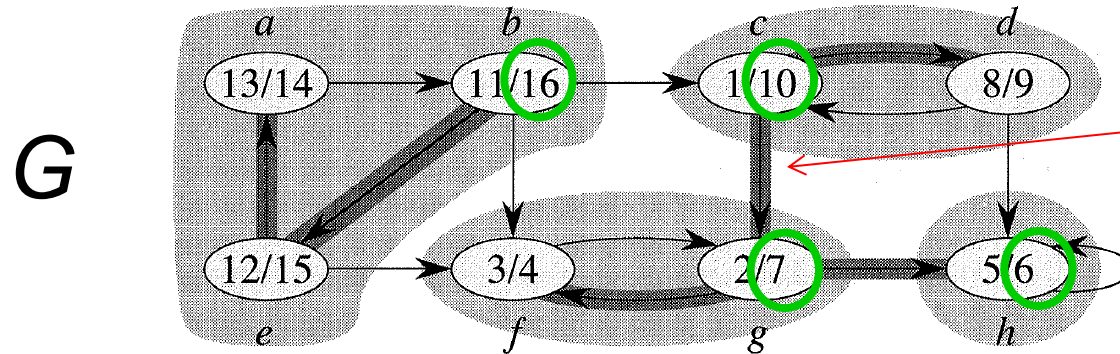
DFS-VISIT(G, u)

```

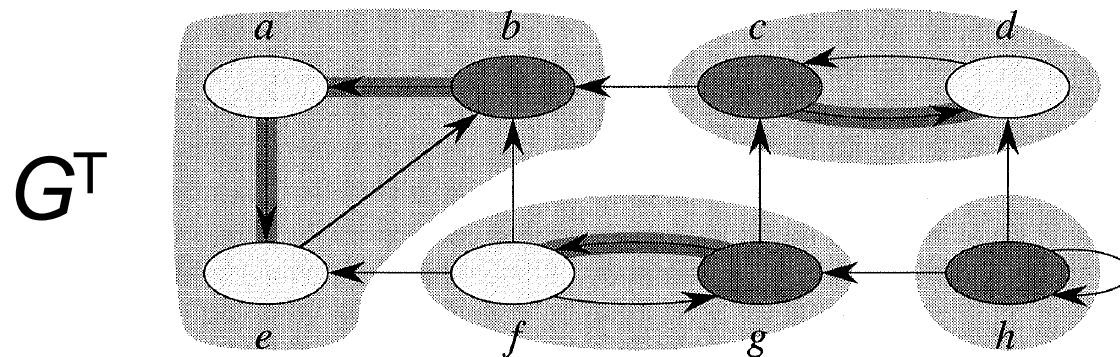
1  $time = time + 1$            // white vertex  $u$  has just been discovered
2  $u.d = time$ 
3  $u.color = GRAY$ 
4 for each  $v \in G.Adj[u]$      // explore edge  $(u, v)$ 
5   if  $v.color == WHITE$ 
6      $v.\pi = u$ 
7     DFS-VISIT( $G, v$ )
8  $u.color = BLACK$          // blacken  $u$ ; it is finished
9  $time = time + 1$ 
10  $u.f = time$ 

```

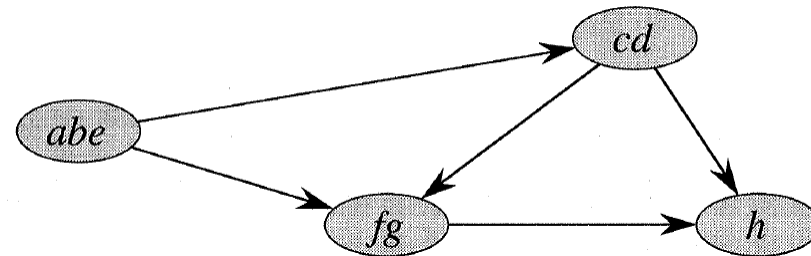
Stærke Sammenhængskomponenter

DFS trækanter mellem to stærke sammenhængs-komponenter

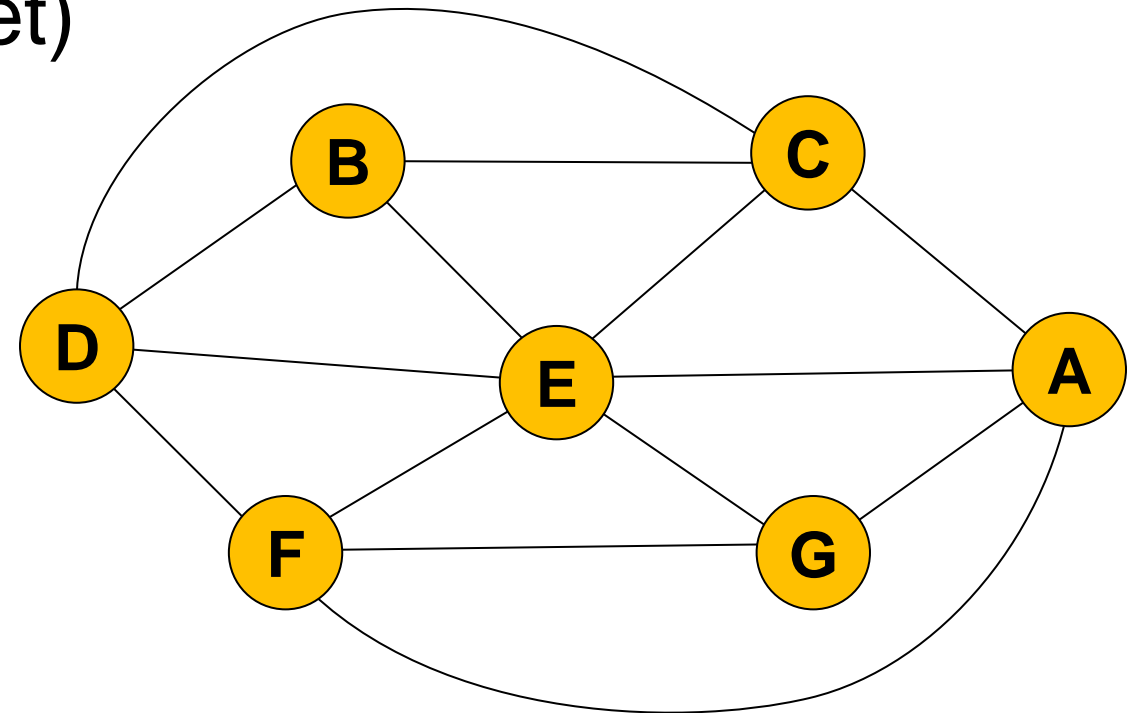
De største finising tider i hver komponent udgør en (omvendt) topologisk sortering af komponenterne

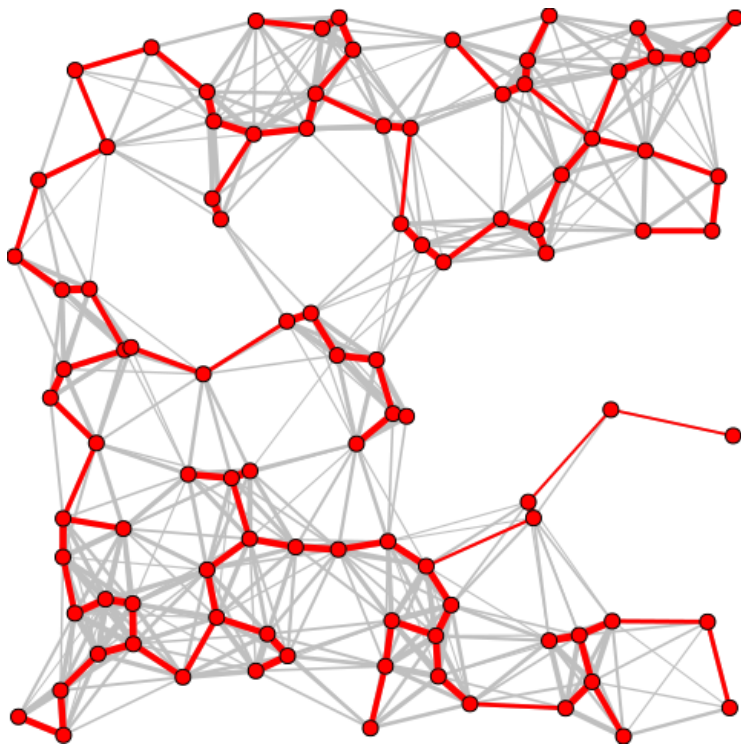

Planaritets test

- Planaritets test = givet en uorienteret graf, afgør om grafen er planar, dvs. kan tegnes i planen uden at kanterne krydser
- Kan løses vha DFS (kompliceret)

$E = \{\{A, C\}, \{A, E\}, \{A, F\}, \{A, G\}, \{B, C\},$
 $\{B, D\}, \{B, E\}, \{C, D\}, \{C, E\}, \{D, E\},$
 $\{D, F\}, \{E, F\}, \{E, G\}, \{F, G\}\}$

Algoritmer og Datastrukturer

Minimum udspændende træer (MST)
[CLRS, kapitel 21]

Dr. OTAKAR BORŮVKA:

Příspěvek k řešení otázky ekonomické stavby elektrovedných sítí.

Ve své práci „O jistém problému minimálním“) odvodil jsem obecnou větu, již jest ve zvláštním případě řešena tato úloha:
V rovině (v prostoru) jest dáno n bodů, jejichž vzájemné vzdálenosti jsou ve směrů různé. Jest je spojití sítí tak, aby:

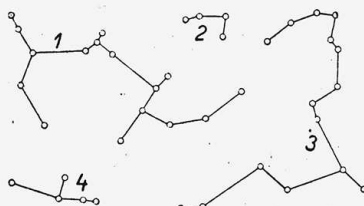
příkladem vyložím. Čtenáře, jenž by se o věc blíže zajímal, odkazuji na citované pojednání.

Řešení úlohy provedu v případě 40 bodů daných v obr. 1.

Každý z daných bodů spojim s bodem nejbližším. Tedy na př. bod 1 s bodem 2, bod 2 s bodem 3, bod 3

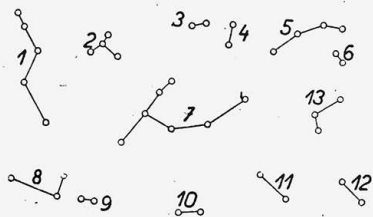

Obr. 1.

Obr. 3.

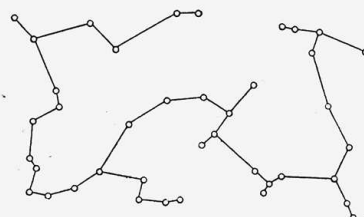
1. každé dva body byly spojeny buď přímo anebo prostřednictvím jiných,
2. celková délka sítě byla co nejmenší.

Obr. 2.

s bodem 4 (bod 4 s bodem 3), bod 5 s bodem 2, bod 6 s bodem 5, bod 7 s bodem 6, bod 8 s bodem 9, (bod 9 s bodem 8) atd. Obdržím řadu polygonálních tahů 1, 2, ..., 13 (obr. 2).

Každý z nich spojim nejkratším způsobem s tahem nejbližším. Tedy na př. 1 s tahem 2, (tah 2 s ta-

Obr. 4.

Orazec převrácen.

hem 1), tah 3 s tahem 4, (tah 4 s tahem 3) atd. Obdržím řadu polygonálních tahů 1, 2, ..., 4 (obr. 3).

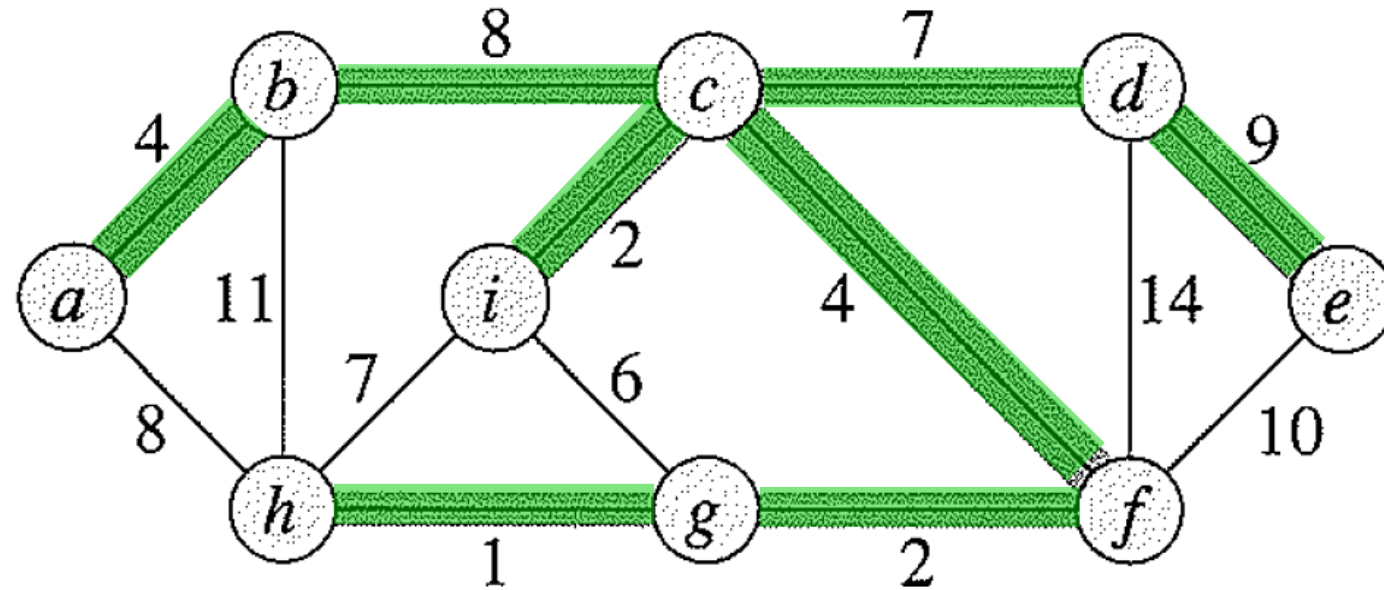
Každý z nich spojim nejkratším způsobem s tahem nejbližším. Tedy tah 1 s tahem 3, tah 2 s tahem 3 (tah 3 s tahem 1), tah 4 s tahem 1. Obdržím konečně jediný polygonální tah (obr. 4), jenž řeší danou úlohu.

Jest zřejmé, že řešení této úlohy může míti v elektrotechnické praxi při návrzích plánů elektrovedných sítí jistou důležitost; z toho důvodu je zde stručně na

*) Vyjde v nejbližší době v Pracích Moravské přírodovědecké společnosti.

Otakar Borůvka. Příspěvek k řešení otázky ekonomické stavby elektrovedných sítí.
Elektronický Obzor, 15:153–154 (1926)

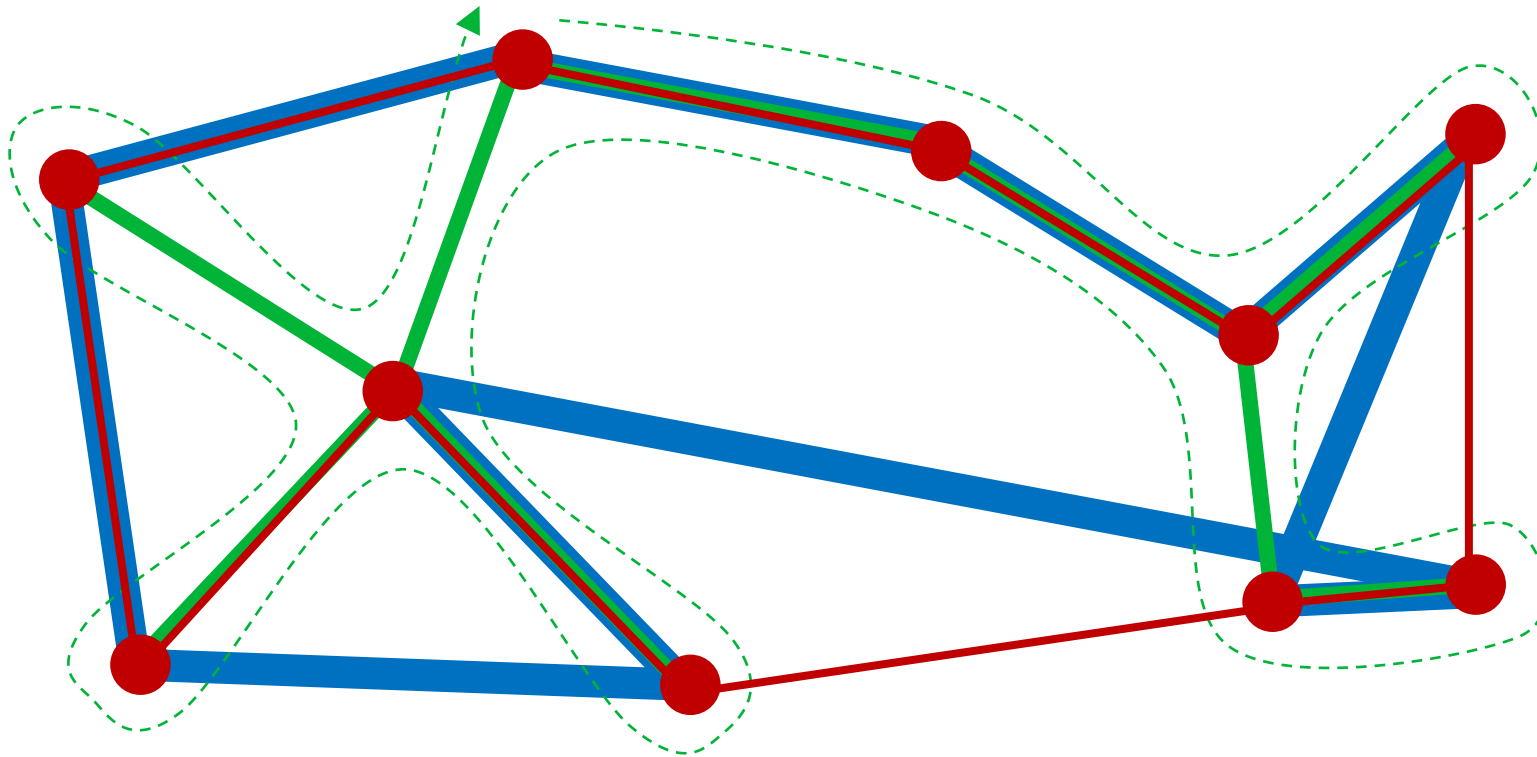
Minimum Udspændende Træ (MST)

Problem

Find et **udspændende træ** for en **sammenhængende uorienteret vægtet graf** således at **summen af kanterne er mindst mulig**

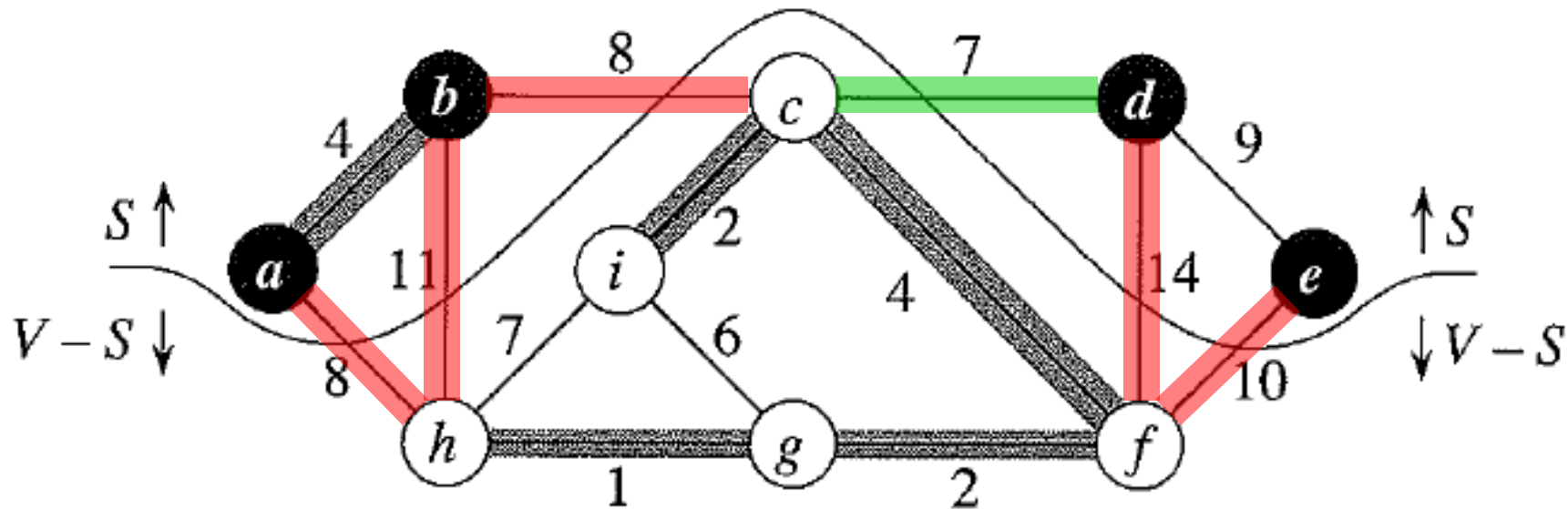
En anvendelse af MST : (Euklidisk) Korteste Hamiltonske Cykel

Sætning : **Touren** fundet vha. et **MST**
er en 2-approximation til en **korteste cykel**

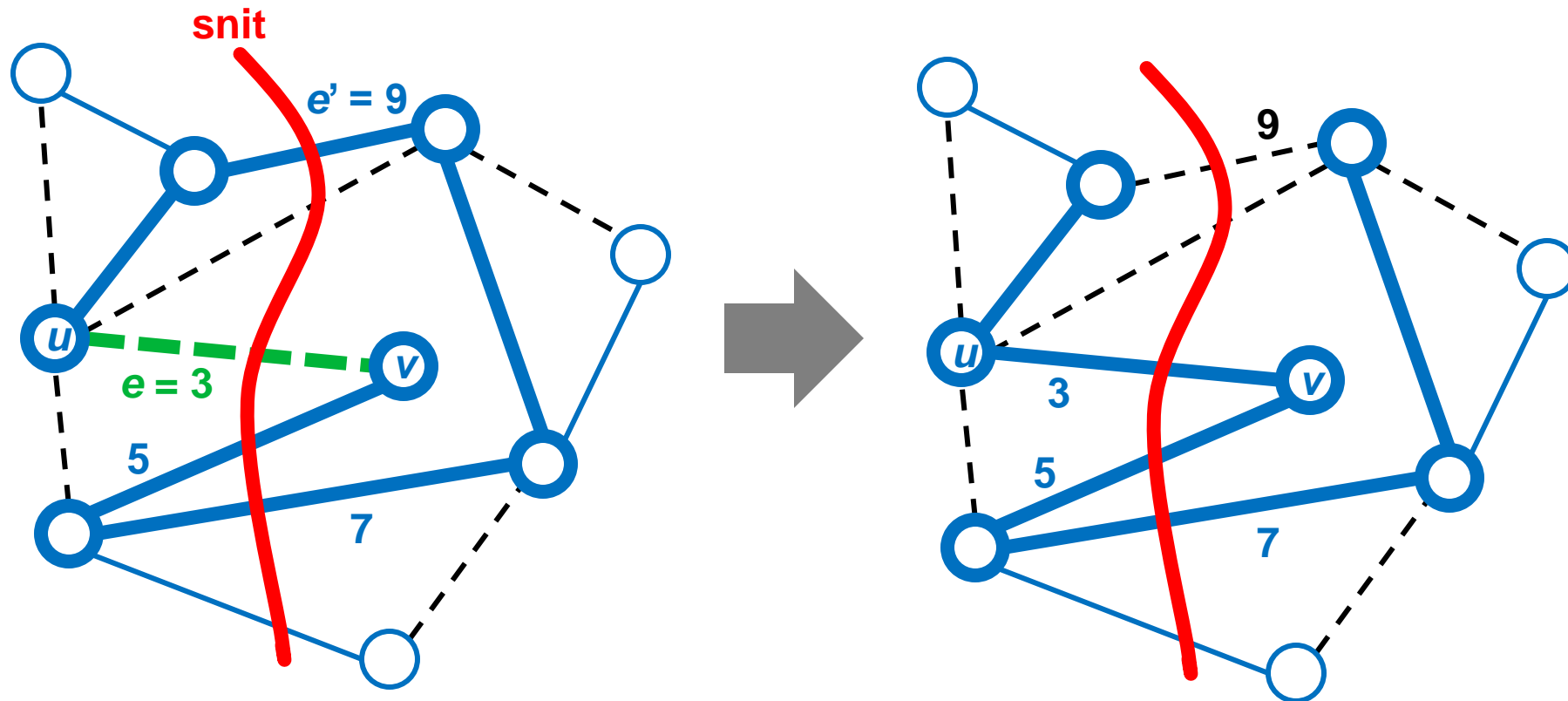
$$(|\text{Touren}| \leq 2 \cdot |\text{MST}| \quad \text{og} \quad |\text{MST}| \leq |\text{korteste cykel}|)$$

Minimum Udspændende Træer: Snit

Sætning

Hvis alle vægte er forskellige, så gælder der for *ethvert* **snit** $(S, V-S)$ at den **letteste kant** der krydser snittet er med i et minimum udspændende træ

Antag modsætningsvis et MST med et snit hvor mindste kant e ikke er med i MST

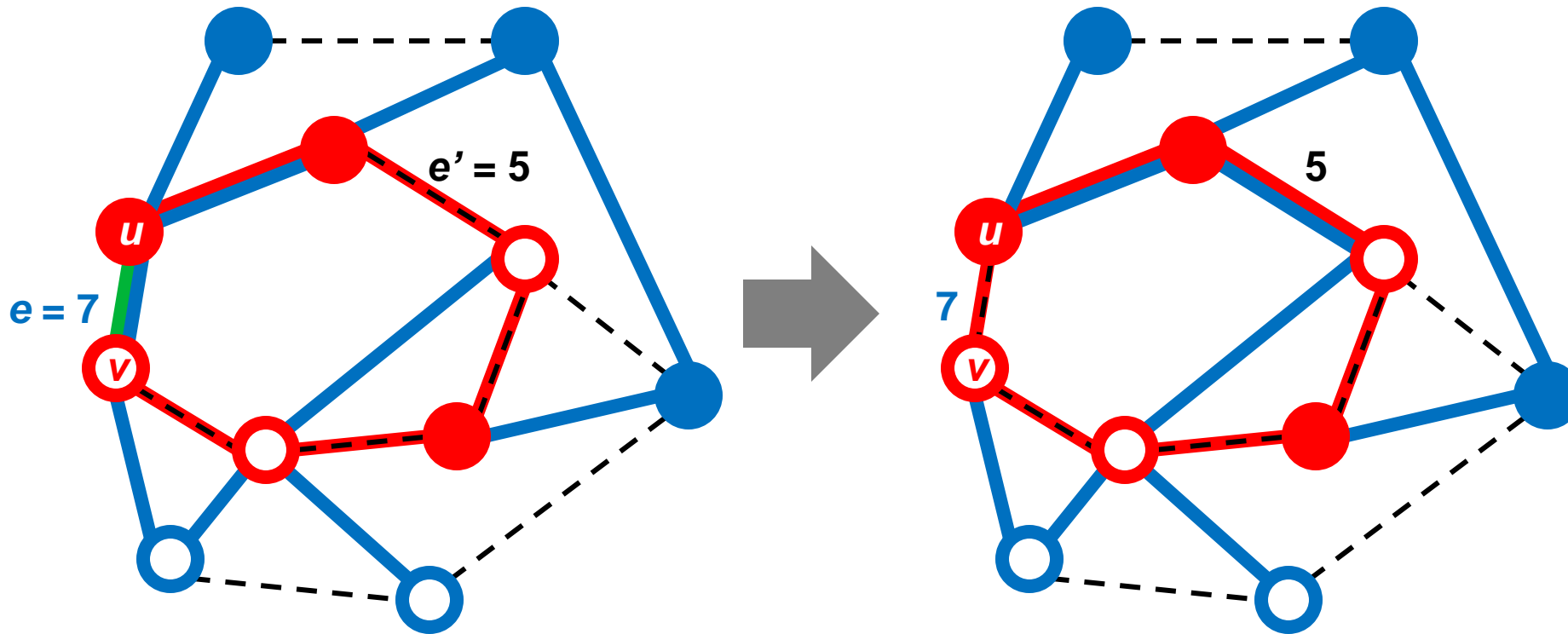
Nyt udspændende træ med mindre vægt ⚡

Sætning

Hvis alle vægte er forskellige, så gælder der for *ethvert* snit $(S, V-S)$ at den **letteste kant** der krydser snittet er med i et minimum udspændende træ

Sætning

Hvis alle vægte er forskellige, så gælder der for *enhver* **cykel** at den **tungeste kant i cyklen** ikke er med i et minimum udspændende træ

Antag modsætningsvis et MST og *cykel*
hvor **tungeste kant** e er med i MST

Nyt udspændende træ
med mindre vægt ⚡

Minimum Udspændende Træer: Grådige generel algoritme

GENERIC-MST(G, w)

```
1   $A = \emptyset$ 
2  while  $A$  does not form a spanning tree
3      find an edge  $(u, v)$  that is safe for  $A$ 
4       $A = A \cup \{(u, v)\}$ 
5  return  $A$ 
```

En letteste kant over et snit
(som ikke allerede
indeholder kanter fra A)

Kruskall's Algoritme

MST-KRUSKAL(G, w)

1 $A = \emptyset$

2 **for** each vertex $v \in G.V$

3 MAKE-SET(v)

flaskehals i algoritmen

4 sort the edges of $G.E$ into nondecreasing order by weight w

5 **for** each edge $(u, v) \in G.E$, taken in nondecreasing order by weight

6 **if** FIND-SET(u) \neq FIND-SET(v)

7 $A = A \cup \{(u, v)\}$

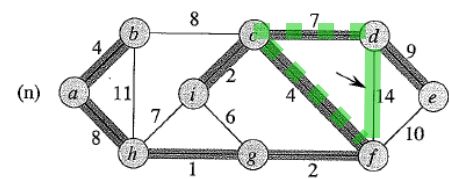
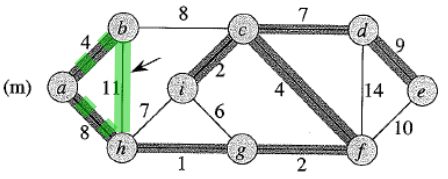
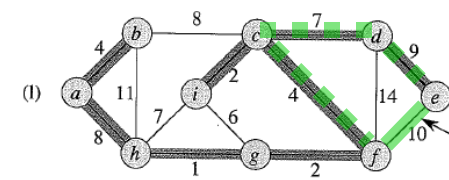
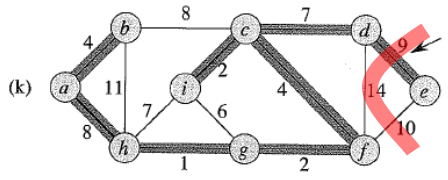
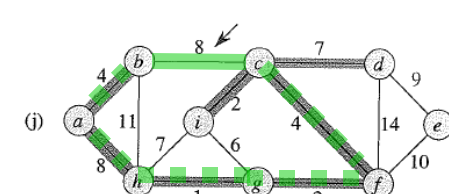
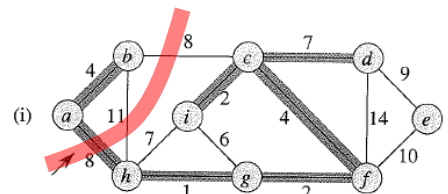
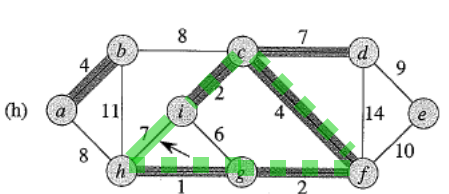
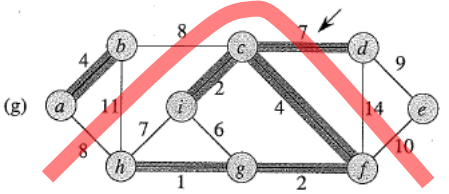
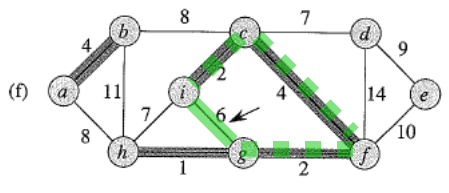
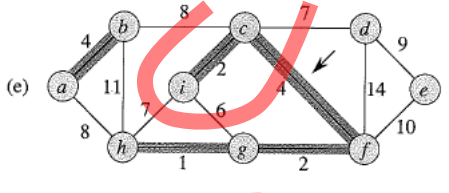
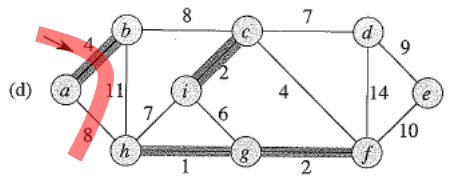
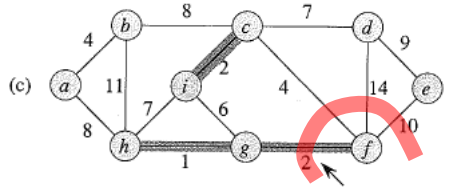
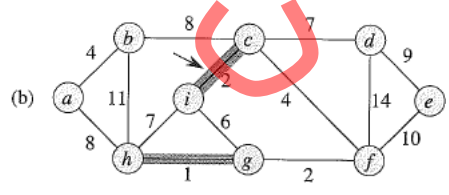
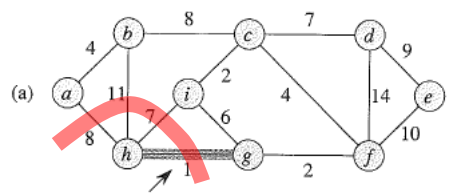
8 UNION(u, v)

Union-Find
datastruktur

9 **return** A

Tid $O(m \cdot \log n)$

Kruskall's Algoritme: Eksempel

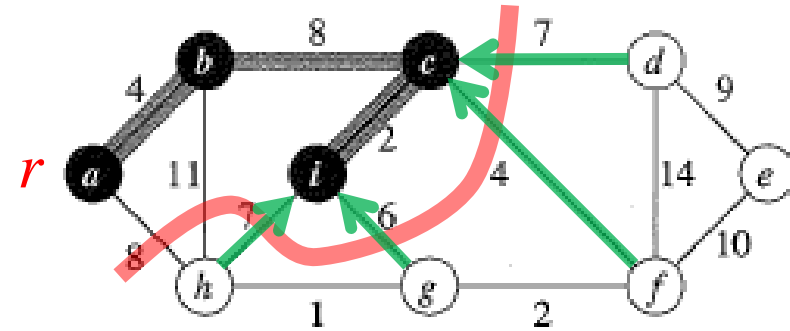
Kantene betrages efter stigende vægte (angivet med ↗)

For hver kant er angivet **snittet** hvor den er en letteste kant eller **cyklen** hvor den er en tungeste kant

Prim's Algorithm

MST-PRIM(G, w, r)

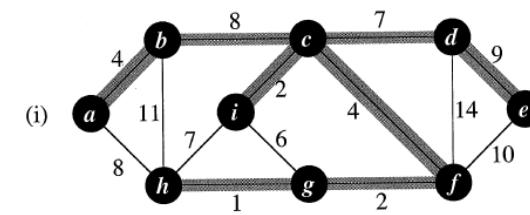
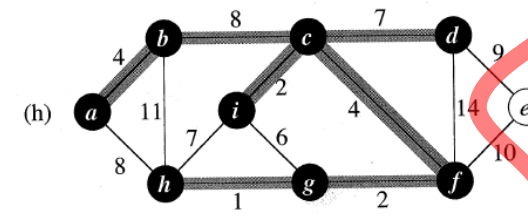
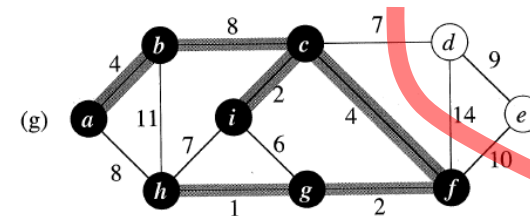
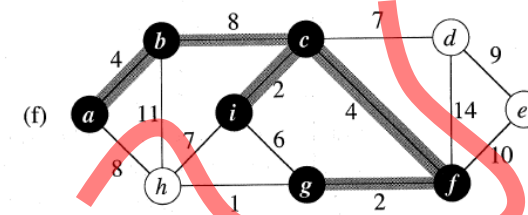
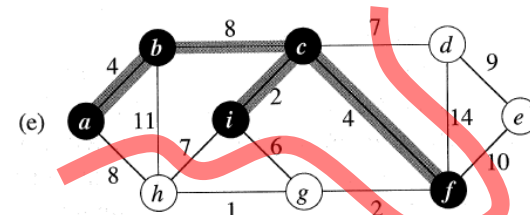
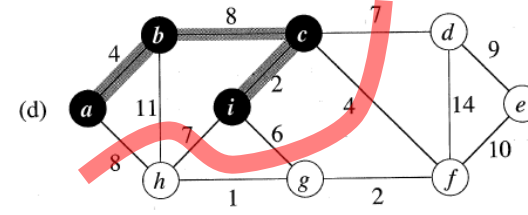
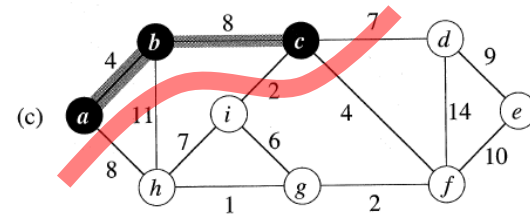
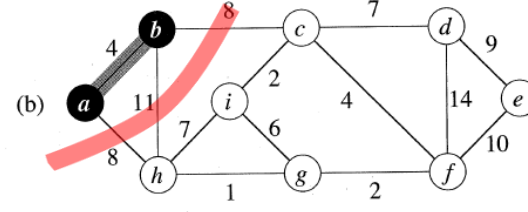
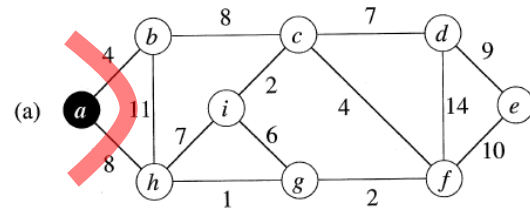
```
1  for each  $u \in G.V$ 
2       $u.key = \infty$ 
3       $u.\pi = \text{NIL}$ 
4   $r.key = 0$ 
5   $Q = G.V$ 
6  while  $Q \neq \emptyset$ 
7       $u = \text{EXTRACT-MIN}(Q)$   $\times n$ 
8      for each  $v \in G.Adj[u]$ 
9          if  $v \in Q$  and  $w(u, v) < v.key$ 
10              $v.\pi = u$ 
11              $v.key = w(u, v)$   $\times m$ 
```


flaskehals i algoritmen - prioritetskø

Tid $O(m \cdot \log n)$

Prim's Algorithm: Eksempel

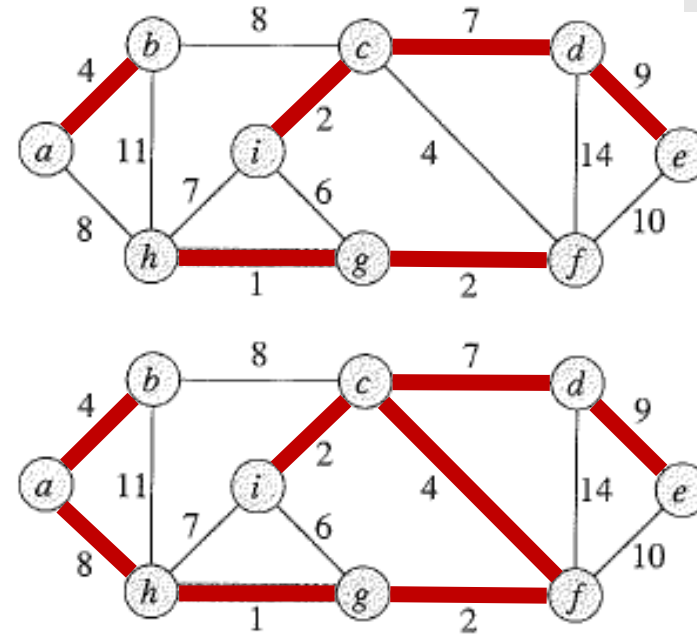

Borůvka's Algoritme

IKKE PENSUM

MST-BORUVKA(G, w)

```
1   $A = \emptyset$ 
2  for each vertex  $v \in G.V$ 
3    MAKE-SET( $v$ )
3  while  $|A| < n - 1$ 
4     $B = \emptyset$ 
5    for each set  $S$ 
6      let  $(u, v)$  be lightest edge incident to  $S$ , i.e.  $u \in S$  and  $v \notin S$ 
7      if such  $(u, v)$  exists
8         $B = B \cup \{(u, v)\}$ 
8    for each edge  $(u, v) \in B$ 
9      if FIND-SET( $u$ )  $\neq$  FIND-SET( $v$ )
10      $A = A \cup \{(u, v)\}$ 
11     UNION( $u, v$ )
12 return  $A$ 
```


Efter i iterationer af while har hver mængde størrelse $\geq 2^i$ (eller er udspændende)

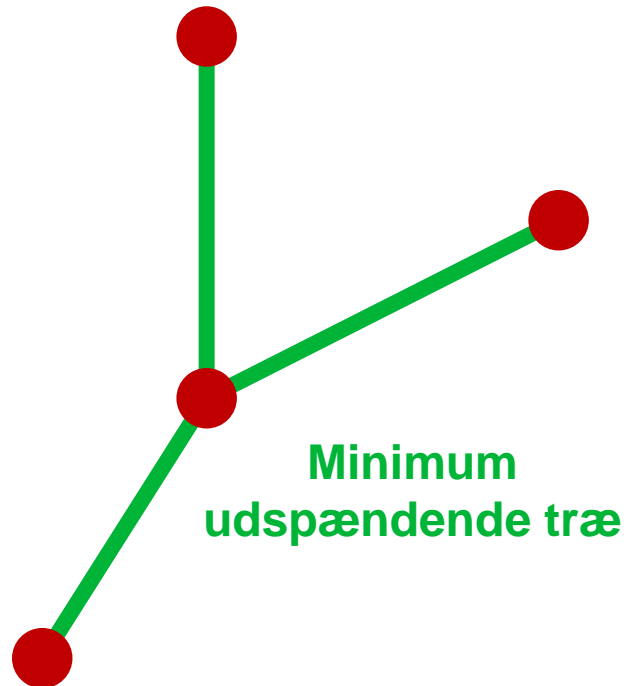
Tid $O(m \cdot \log n)$

Minimum Udspænding Træer

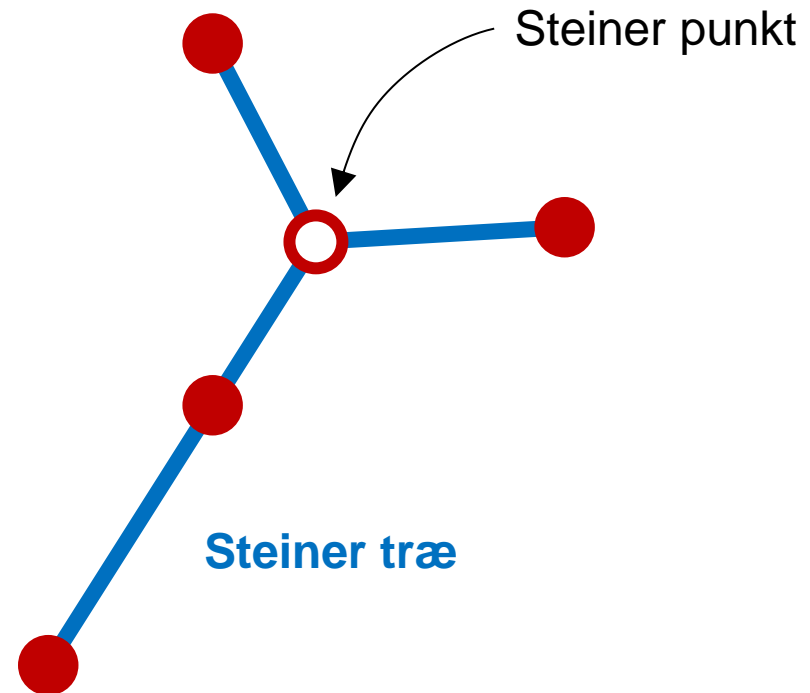
Kruskall (1956) (mange træer; sorterer kanterne)	$O(m \cdot \log n)$
Prim (1930) (et træ; prioritetskø over naboknuder)	$O(m \cdot \log n)$
	$O(m + n \cdot \log n)$ (Fibonacci heaps [CLRS, 3. udg. kapitel 19] (1984))
Borůvka (1926) (mange træer samtidigt; kontraktion)	$O(m \cdot \log n)$
Fredman, Tarjan (1984) (Borůvka (1926) + Fibonacci heaps)	$O(m \cdot \log^* n)$
Chazelle (1997)	$O(m \cdot \alpha(m, n))$
Pettie, Ramachandran (2000)	? (men optimal deterministisk sammenligningsbaseret)
Karger, Klein, Tarjan (1995) (Randomiseret) Fredman, Willard (1994) (RAM)	$O(m)$

(Euklidiske) Steiner Træer

Givet en mængde punkter, find et træ med minimum vægt som forbinder alle knuder, muligvis ved at tilføje **nye punkter**

Minimum
udspændende træ

Steiner træ

Conjecture (Steiner Ratio): $|MST| \leq \frac{2}{\sqrt{3}} \cdot |\text{Steiner Tree}|$

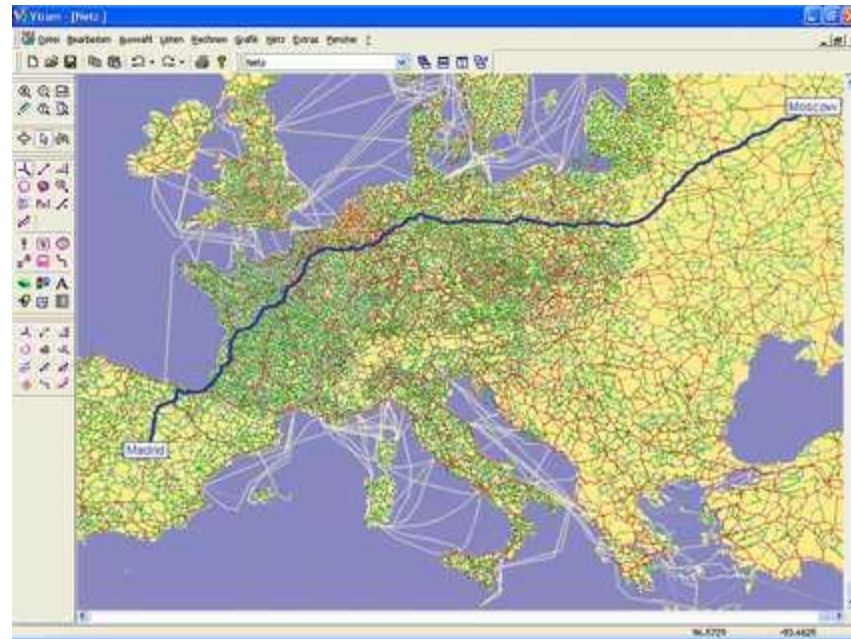
NP hårdt; polynomial-time approximation scheme (PTAS)

Algoritmer og Datastrukturer

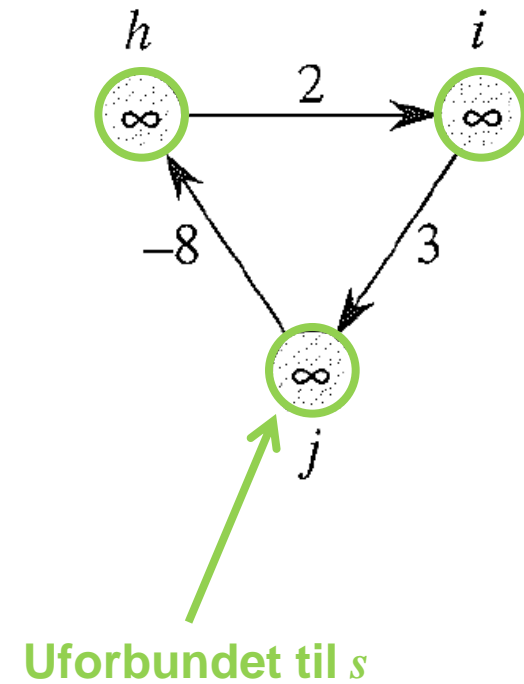
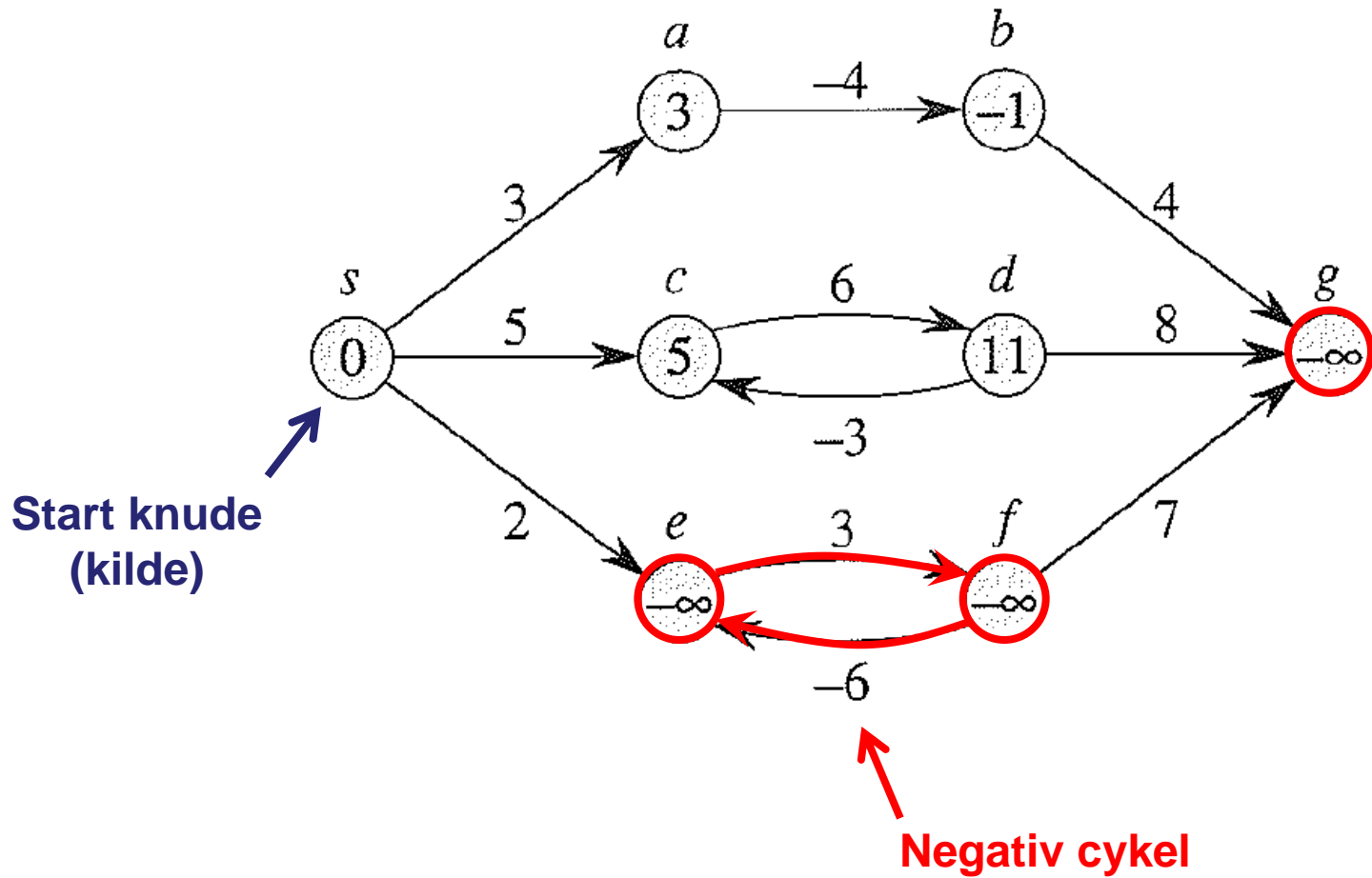
Korteste veje – fra en knude (SSSP)
[CLRS, kapitel 22]

Kort over Vest-Europa

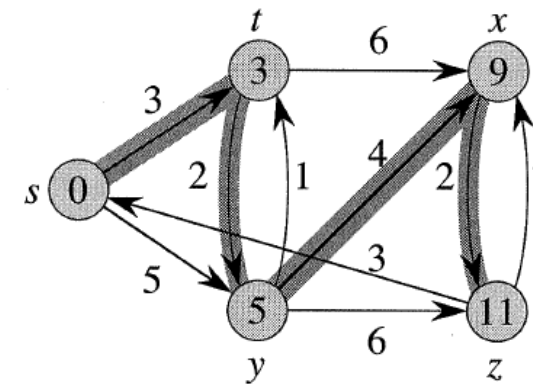
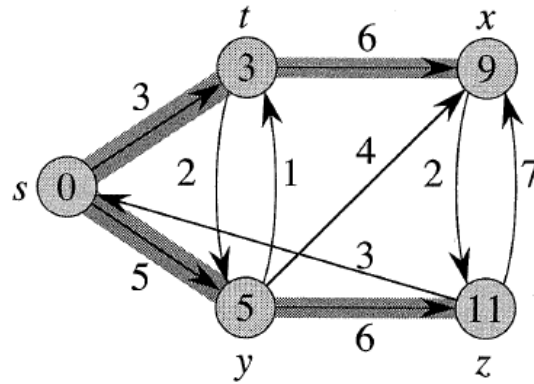
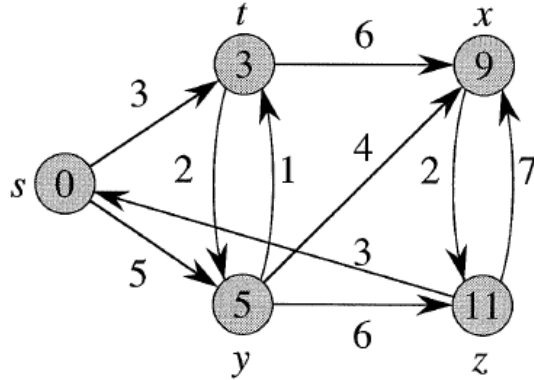
- 18.029.721 knuder
- 42.199.587 orienterede kanter

Eksempel: Korteste veje fra s

Eksempel: Korteste veje træer

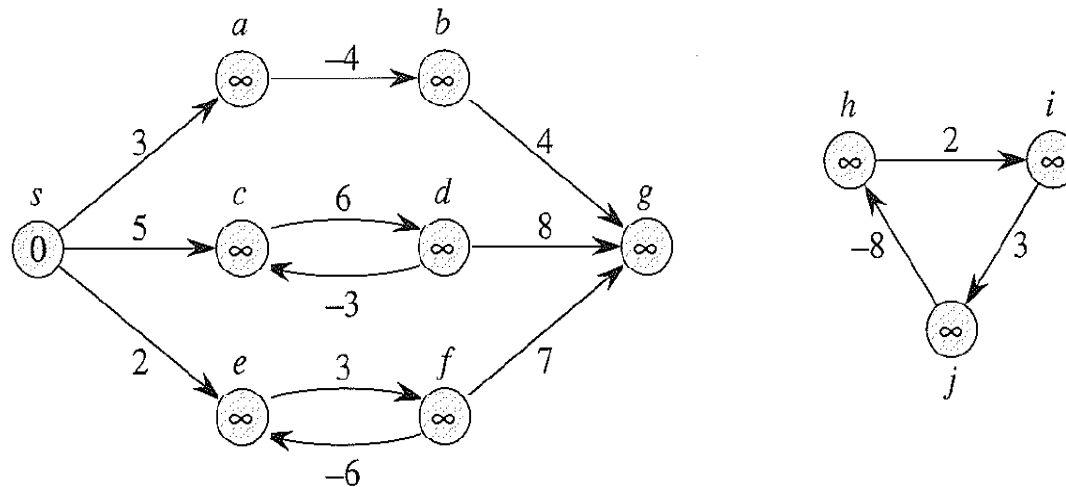

2 forskellige korteste veje træer der repræsenterer stier fra s med samme længde

Korteste Veje Estimator : Initialisering

INITIALIZE-SINGLE-SOURCE(G, s)

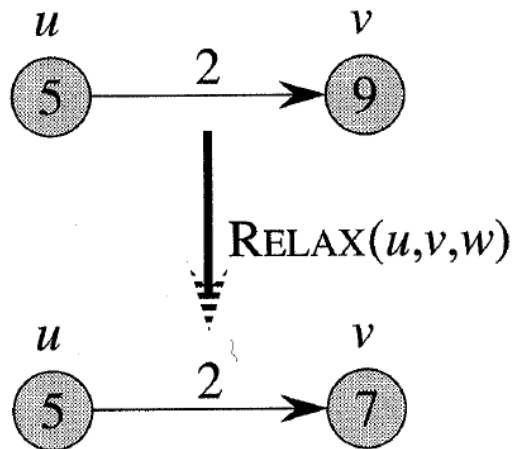
- 1 **for** each vertex $v \in G.V$
- 2 $v.d = \infty$
- 3 $v.\pi = \text{NIL}$
- 4 $s.d = 0$

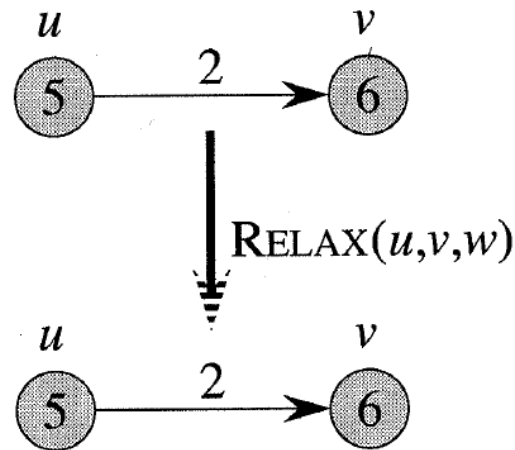
Korteste Veje Estimer : Relax

RELAX(u, v, w)

- 1 **if** $v.d > u.d + w(u, v)$
- 2 $v.d = u.d + w(u, v)$
- 3 $v.\pi = u$

**Kortere afstand til v fundet
(opdater $v.d$ og $v.\pi = u$)**

**Forbedrer ikke
afstanden til v**

Invariant

Hvis $v.d < \infty$ så findes en sti fra s til v med afstand $v.d$ og $v.\pi$ som næstsidste knude

Bellman-Ford:

Korteste Veje i Grafer med Negative Vægte

BELLMAN-FORD(G, w, s)

1 INITIALIZE-SINGLE-SOURCE(G, s)

2 **for** $i = 1$ **to** $|G.V| - 1$

3 **for** each edge $(u, v) \in G.E$

4 RELAX(u, v, w)

5 **for** each edge $(u, v) \in G.E$

6 **if** $v.d > u.d + w(u, v)$

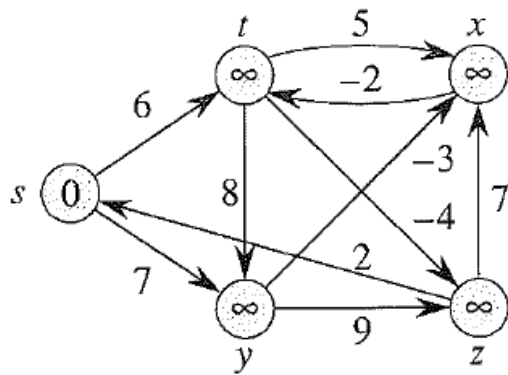
7 **return** FALSE

8 **return** TRUE

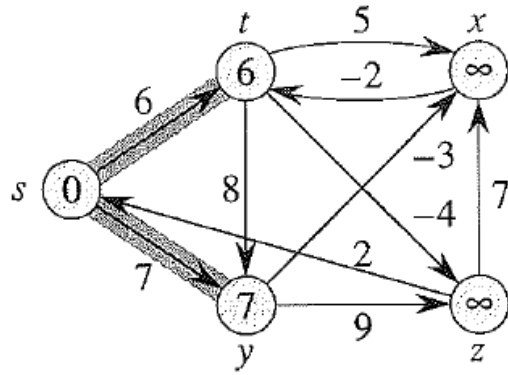
Check for
negativ
cykel

Tid $O(nm)$

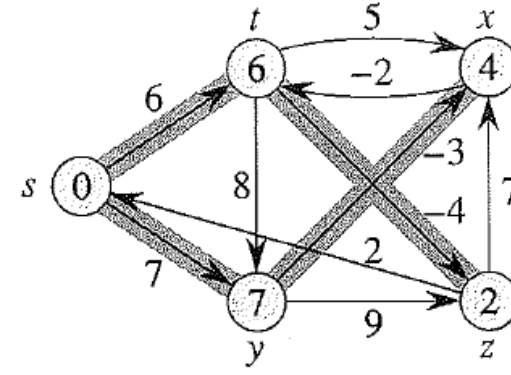
Bellman-Ford: Eksempel

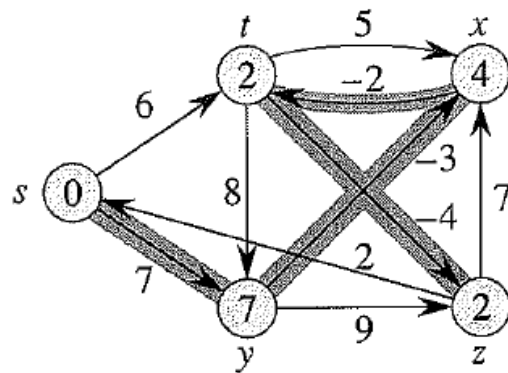
(a)

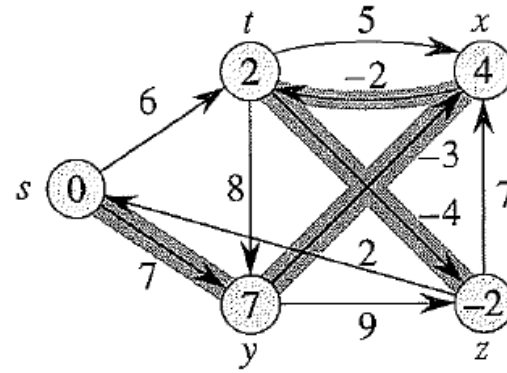
(b)

(c)

(d)

(e)

Antag der findes en **negative cykel**

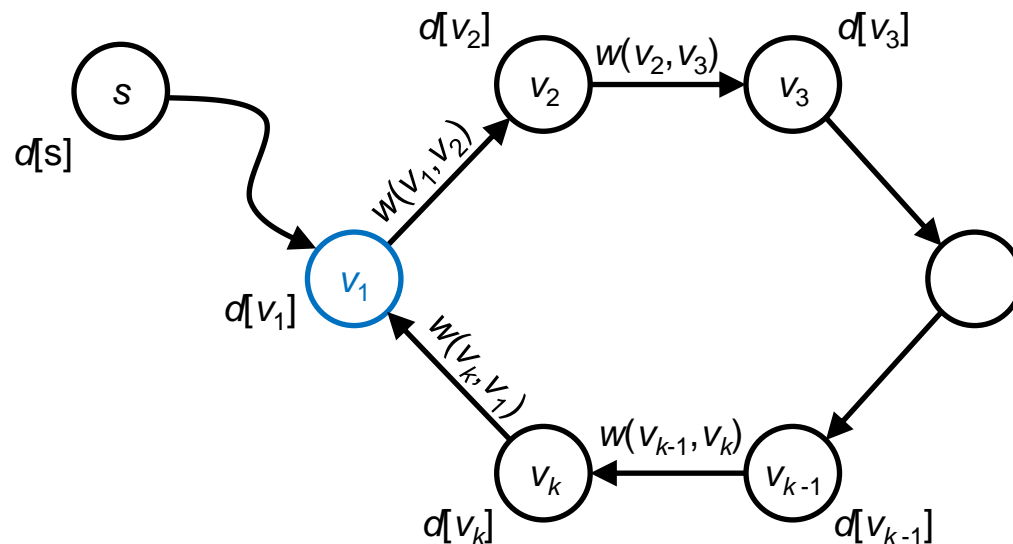
$$w(v_1, v_2) + w(v_2, v_3) + \dots + w(v_{k-1}, v_k) + w(v_k, v_1) < 0$$

og **ikke** muligt at lave **RELAX**

$$d[v_{i+1}] \leq d[v_i] + w(v_i, v_{i+1})$$

heraf følger **modstriden** (hvis ikke alle $d[v_i] = \infty$)

$$\begin{aligned} d[v_1] &\leq d[v_k] + w(v_k, v_1) \leq (d[v_{k-1}] + w(v_{k-1}, v_k)) + w(v_k, v_1) \leq \\ &\dots \leq d[v_1] + w(v_1, v_2) + w(v_2, v_3) + \dots + w(v_{k-1}, v_k) + w(v_k, v_1) < d[v_1] \end{aligned}$$

Sætning

Betragt et (ukendt) korteste veje træ T hvori (u,v) er en kant.

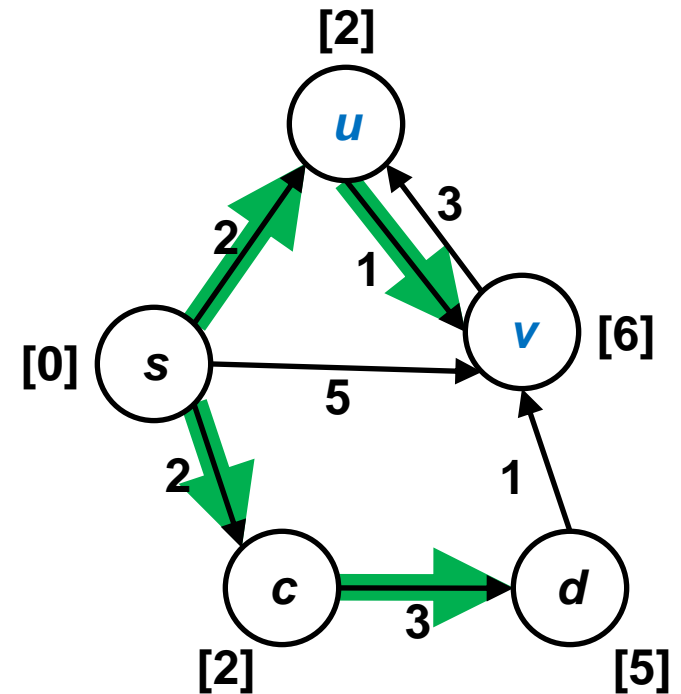
Antag den aktuelle $d[u]$ er den korteste afstand til u .

$RELAX(u,v,w)$ medfører at $d[v]$ også er en kortest afstand til v (hvis den ikke allerede var det).

Korollar

Bellman-Ford finder de rigtige korteste afstande efter $n - 1$ $RELAX$ iterationer.

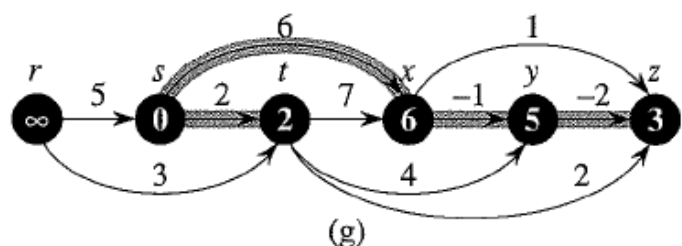
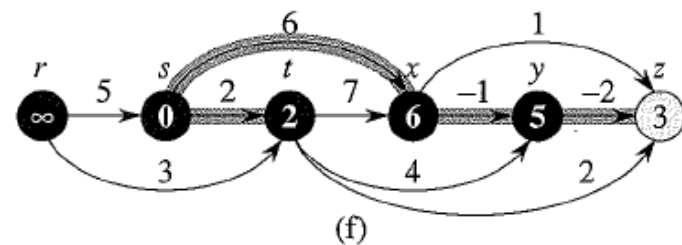
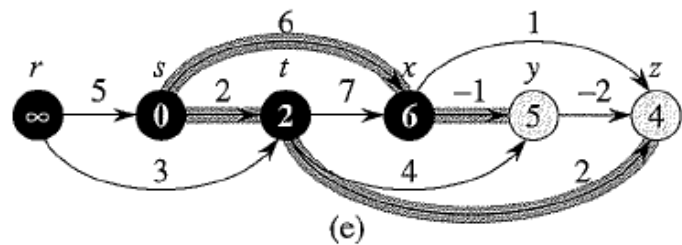
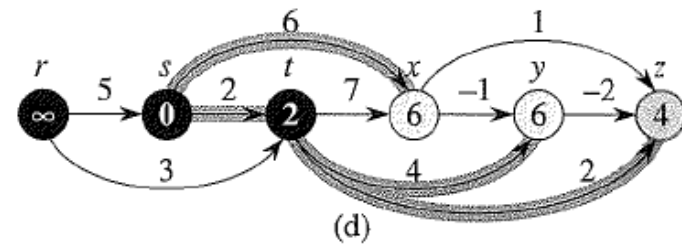
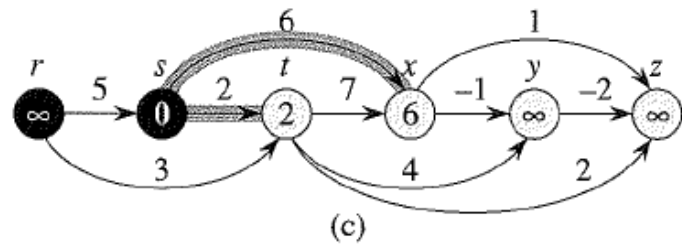
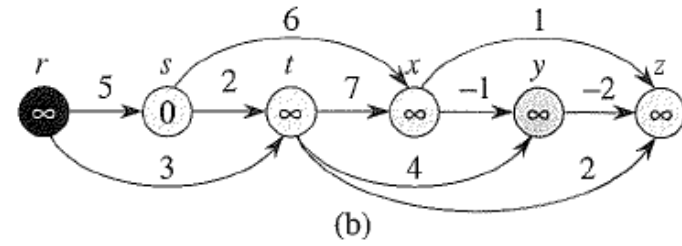
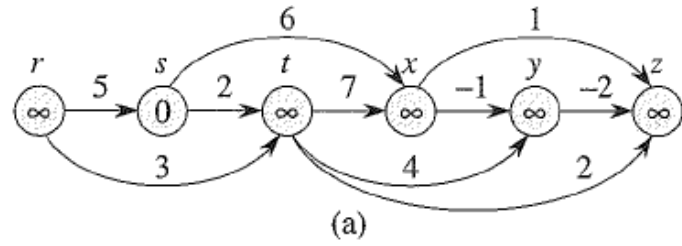

Korteste Veje i Acycliske Grafer

DAG-SHORTEST-PATHS(G, w, s)

- 1 topologically sort the vertices of G
- 2 INITIALIZE-SINGLE-SOURCE(G, s)
- 3 **for** each vertex u , taken in topologically sorted order
- 4 **for** each vertex $v \in G.Adj[u]$
- 5 RELAX(u, v, w)

Acykliske Grafer : Eksempel

Dijkstra: Korteste Veje i Grafer uden Negative Vægte

Invarianter

- i) $d[v]$ = korteste afstand fra s til v via knuder i S
- ii) $\forall p \in S, q \in Q : d[p] \leq d[q]$

DIJKSTRA(G, w, s)

1 INITIALIZE-SINGLE-SOURCE(G, s)

2 $S = \emptyset$

3 $Q = G.V$

4 **while** $Q \neq \emptyset$

5 $u = \text{EXTRACT-MIN}(Q)$

6 $S = S \cup \{u\}$

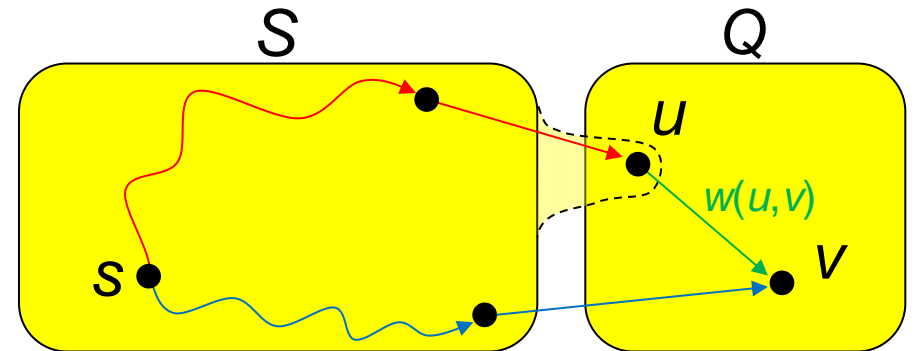
7 **for** each vertex $v \in G.Adj[u]$

8 **RELAX**(u, v, w)

Opdaterer
prioriteten
af v i Q

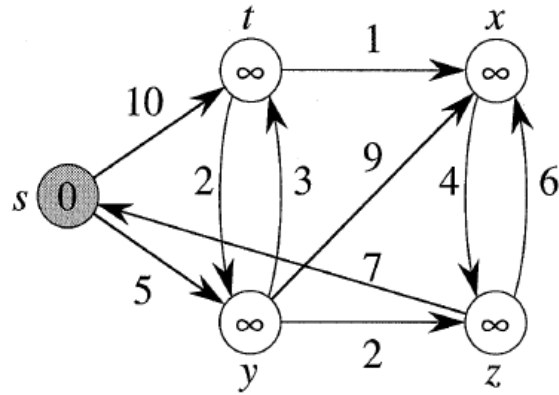
Q = prioritets kø, prioritet = d
(besøger knuderne efter stigende afstand fra s)

Tid $O((n+m) \cdot \log n)$
eller $O(n^2+m)$

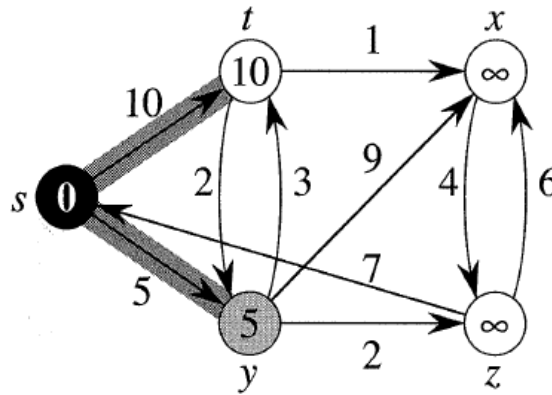
Dijkstra : Eksempel

$Q = (s,0) (t,\infty) (x,\infty) (y,\infty) (z,\infty)$

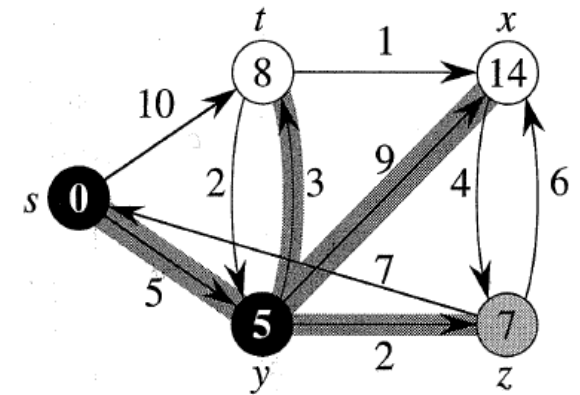
(a)

$Q = (y,5) (t,10) (x,\infty) (z,\infty)$

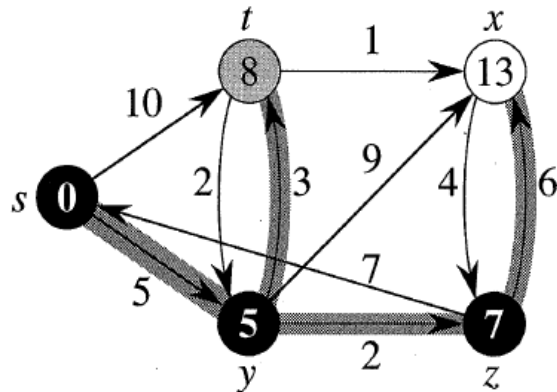
(b)

$Q = (z,7) (t,8) (x,14)$

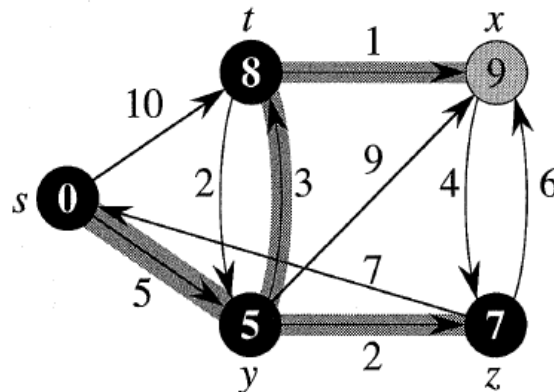
(c)

$Q = (t,8) (x,13)$

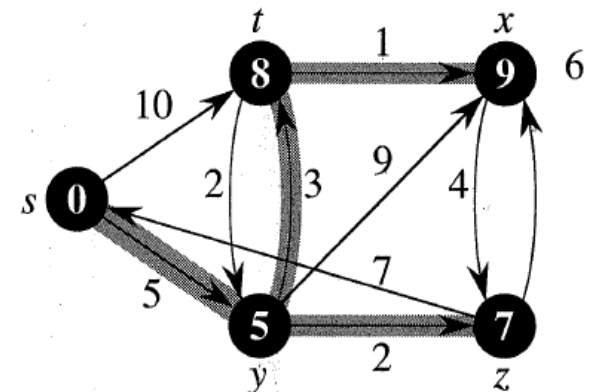
(d)

$Q = (x,9)$

(e)

$Q =$

(f)

Dijkstra Implementation: Prioritetskø med gentagne indsættelser

DIJKSTRA(G, w, s)

1 INITIALIZE-SINGLE-SOURCE(G, s)

2 $S = \emptyset$

(prioritet, element) par \rightarrow 3 $Q = \{(s.d, s)\}$

2 **while** $Q \neq \emptyset$

3 $(\delta, u) = \text{EXTRACT-MIN}(Q)$

Ignorerer alle u hvor $\delta > u.d$ \rightarrow 4 **if** $\delta = u.d$

5 $S = S \cup \{u\}$

6 **for** each vertex $v \in G.Adj[u]$

7 **if** $v.d > u.d + w(u, v)$

8 $v.d = u.d + w(u, v)$

9 $v.\pi = u$

} RELAX(u, v, w)

Samme knude kan
indsættes flere gange, men
med aftagende prioriteter

\rightarrow 10 INSERT($Q, (v.d, v)$)

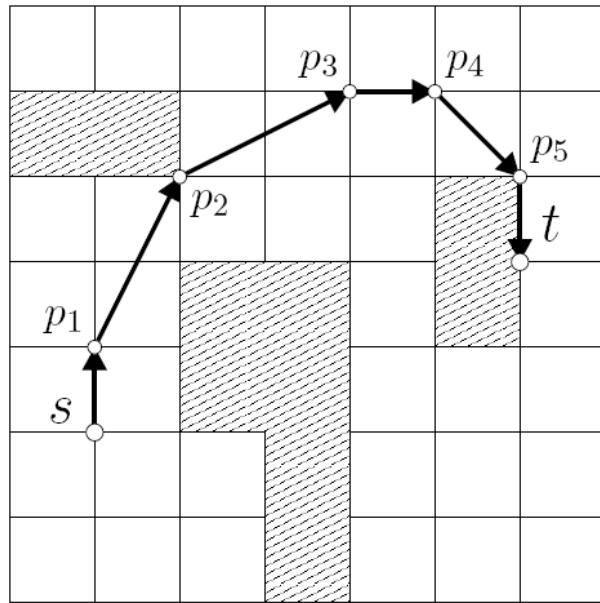
Opsummering

		SSSP En-til-alle korteste veje
Acykliske grafer (positive og negative vægte)		$O(n+m)$
Generelle grafer	Kun positive vægte	Dijkstra $O((n+m) \cdot \log n)$ $O(n^2+m)$
	Positive og negative vægte	Bellman-Ford $O(m \cdot n)$

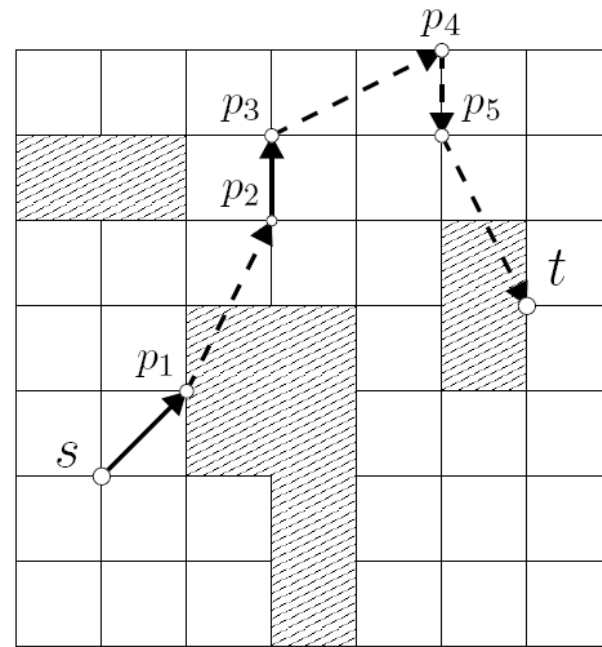
Relaxer
hver kant
præcis
én gang

Vektorrace

(find hurtigste vej fra s til t)

Lovlig sti

Ulovlig sti
(ulovlige stykker af stien er stiplet)

Konstruer en uorienteret graf hvor man har en knude (i, j, x, y) for hvert par af et gitterpunkt (i, j) og hastighedsvektor (x, y) , hvor hastighedsvektoren (x, y) fører til gitterpunktet (i, j) fra gitterpunktet $(i - x, j - y)$, og hvor $0 \leq i \leq n$, $0 \leq j \leq n$, $i - n \leq x \leq i$ og $j - n \leq y \leq j$. Dvs. grafen har $O(n^4)$ knuder. For alle par af knuder $v = (i, j, x, y)$ og $v' = (i', j', x', y')$ laver vi en kant imellem v og v' hvis og kun hvis følgende er opfyldt:

- $i' = i + x'$ og $j' = j + y'$
- $-1 \leq x' - x \leq 1$ og $-1 \leq y' - y \leq 1$
- alle cellerne der skæres af liniestykket fra (i, j) til (i', j') er frie

Givet (i, j, x, y) findes der højst 3^2 knuder (i', j', x', y') der opfylder de to første krav. Dvs. der er højst $O(n^4)$ potentielle kanter hvor det sidste krav kræver at vi for hver kant checker om $\leq 2n$ krydsende celler er frie. Grafen kan derfor konstrueres i tid $O(n^5)$. Endeligt checkes der vha. BFS om der en sti fra $s = (i_s, j_s, 0, 0)$ til $t = (i_t, j_t, 0, 0)$ i tid $O(n^4)$, hvor (i_s, j_s) og (i_t, j_t) er hhv. start og slut gitterpunktet. Total tid bliver $O(n^5)$.

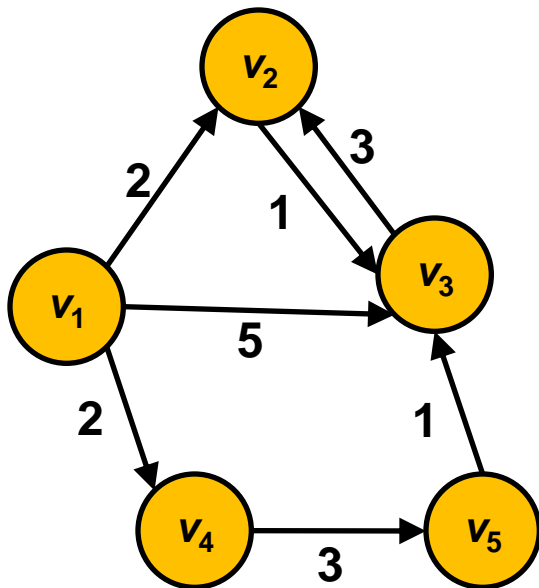
Note: Da man ikke må køre ud af gitteret og har begrænset acceleration og deceleration har vi at den maksimale hastighed k i x og y -retningen skal opfylde $1 + 2 + \dots + k \leq n$, dvs. $k = O(\sqrt{n})$. Dette medfører at antal knuder kan begrænses til $O(n \cdot n \cdot \sqrt{n} \cdot \sqrt{n}) = O(n^3)$ og konstruktionstiden til $O(n^3 \sqrt{n})$.

Algoritmer og Datastrukturer

Korteste veje – mellem alle par af knuder (APSP)
[CLRS, kapitel 23]

Korteste Veje mellem alle Par af Knude

Hvis alle kanter har **positive vægte**
 – kør Dijkstra's algoritme n gange,
 én gang for hvert v_i som startknude
 $O(n \cdot m \cdot \log n)$

d_{ij}

	1	2	3	4	5
1	0	2	3	2	5
2	$+\infty$	0	1	$+\infty$	$+\infty$
3	$+\infty$	3	0	$+\infty$	$+\infty$
4	$+\infty$	7	4	0	3
5	$+\infty$	4	1	$+\infty$	0

π_{ij}

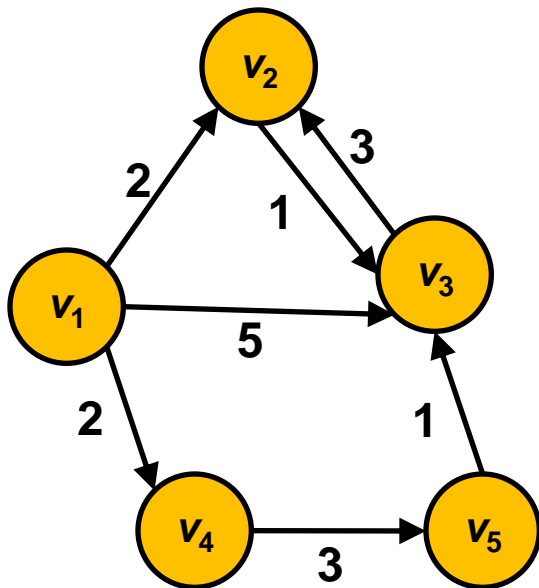
	1	2	3	4	5
1	NIL	1	2	1	4
2	NIL	NIL	2	NIL	NIL
3	NIL	3	NIL	NIL	NIL
4	NIL		5	NIL	4
5	NIL	3	5	NIL	NIL

PRINT-ALL-PAIRS-SHORTEST-PATH(Π, i, j)

```

1  if  $i == j$ 
2      print  $i$ 
3  elseif  $\pi_{ij} == \text{NIL}$ 
4      print “no path from”  $i$  “to”  $j$  “exists”
5  else PRINT-ALL-PAIRS-SHORTEST-PATH( $\Pi, i, \pi_{ij}$ )
6      print  $j$ 

```


d_{ij}

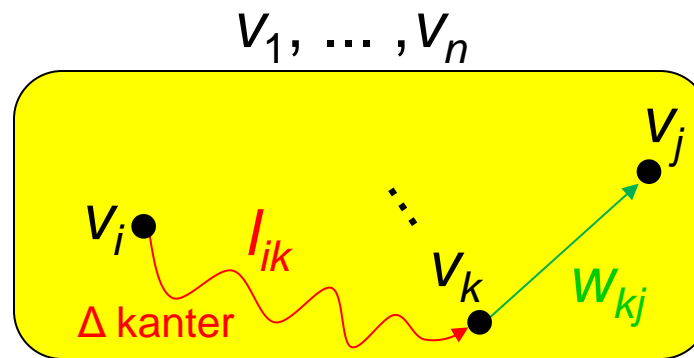
	1	2	3	4	5
1	0	2	3	2	5
2	$+\infty$	0	1	$+\infty$	$+\infty$
3	$+\infty$	3	0	$+\infty$	$+\infty$
4	$+\infty$	7	4	0	3
5	$+\infty$	4	1	$+\infty$	0

Π_{ij}

	1	2	3	4	5
1	NIL	1	2	1	4
2	NIL	NIL	2	NIL	NIL
3	NIL	3	NIL	NIL	NIL
4	NIL	3	5	NIL	4
5	NIL	3	5	NIL	NIL

EXTEND-SHORTEST-PATHS (L, W)

```
1   $n = L.rows$ 
2  let  $L' = (l'_{ij})$  be a new  $n \times n$  matrix
3  for  $i = 1$  to  $n$ 
4    for  $j = 1$  to  $n$ 
5       $l'_{ij} = \infty$ 
6      for  $k = 1$  to  $n$ 
7         $l'_{ij} = \min(l'_{ij}, l_{ik} + w_{kj})$ 
8  return  $L'$ 
```


$$l'_{ij} = \min_k (l_{ik} + w_{kj})$$

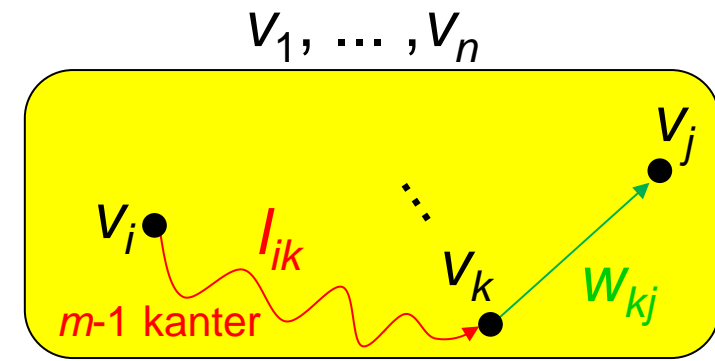
L_{ij} = korteste afstand fra i til j for stier med Δ kanter

W = vægtmatrixen

L'_{ij} = korteste afstand fra i til j for stier med $\Delta+1$ kanter

SQUARE-MATRIX-MULTIPLY(A, B)

```
1   $n = A.rows$ 
2  let  $C$  be a new  $n \times n$  matrix
3  for  $i = 1$  to  $n$ 
4      for  $j = 1$  to  $n$ 
5           $c_{ij} = 0$ 
6          for  $k = 1$  to  $n$ 
7               $c_{ij} = c_{ij} + a_{ik} \cdot b_{kj}$ 
8  return  $C$ 
```

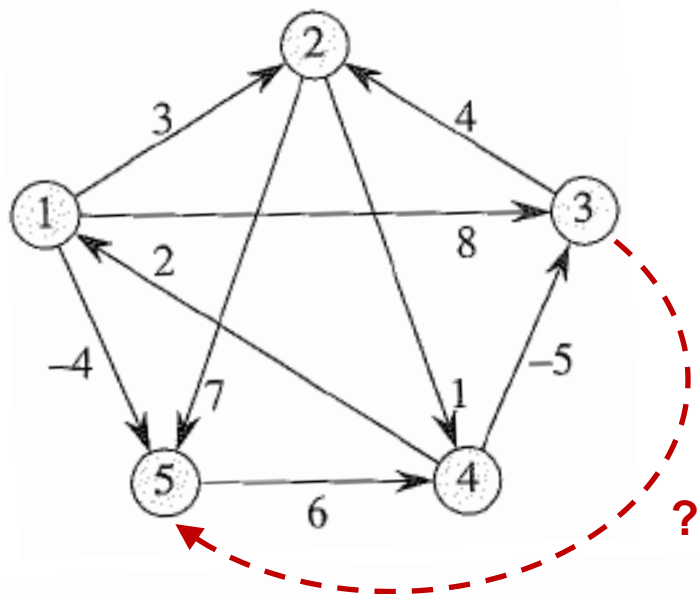

SLOW-ALL-PAIRS-SHORTEST-PATHS (W)

- 1 $n = W.rows$
- 2 $L^{(1)} = W$ ← diagonalen = 0
- 3 **for** $m = 2$ **to** $n - 1$
- 4 let $L^{(m)}$ be a new $n \times n$ matrix
- 5 $L^{(m)} = \text{EXTEND-SHORTEST-PATHS}(L^{(m-1)}, W)$ → →
- 6 **return** $L^{(n-1)}$

$L^{(m)}_{ij}$ = korteste afstand fra i til j for stier med m kanter
 W = vægtmatrixen

Tid $O(n^4)$

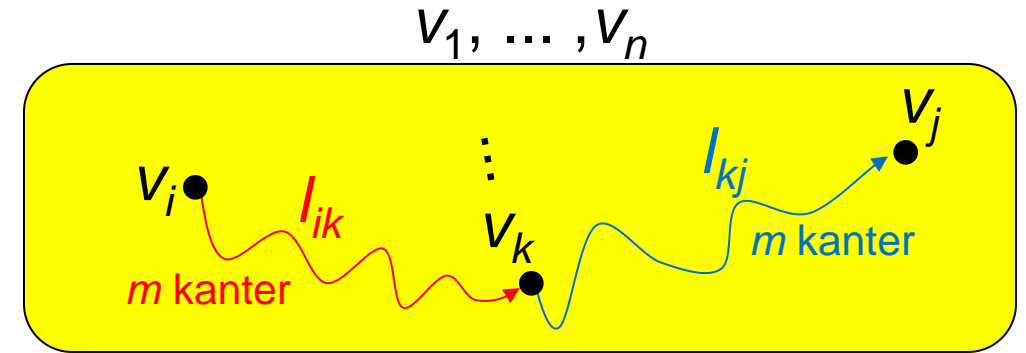

input graf

$$\begin{aligned}
 L^{(1)} &= \begin{pmatrix} 0 & 3 & 8 & \infty & -4 \\ \infty & 0 & \infty & 1 & 7 \\ \infty & 4 & 0 & \infty & \infty \\ 2 & \infty & -5 & 0 & \infty \\ \infty & \infty & \infty & 6 & 0 \end{pmatrix} & L^{(2)} &= \begin{pmatrix} 0 & 3 & 8 & 2 & -4 \\ 3 & 0 & -4 & 1 & 7 \\ \infty & 4 & 0 & 5 & 11 \\ 2 & -1 & -5 & 0 & -2 \\ 8 & \infty & 1 & 6 & 0 \end{pmatrix} \\
 L^{(3)} &= \begin{pmatrix} 0 & 3 & -3 & 2 & -4 \\ 3 & 0 & -4 & 1 & -1 \\ 7 & 4 & 0 & 5 & 11 \\ 2 & -1 & -5 & 0 & -2 \\ 8 & 5 & 1 & 6 & 0 \end{pmatrix} & L^{(4)} &= \begin{pmatrix} 0 & 1 & -3 & 2 & -4 \\ 3 & 0 & -4 & 1 & -1 \\ 7 & 4 & 0 & 5 & 3 \\ 2 & -1 & -5 & 0 & -2 \\ 8 & 5 & 1 & 6 & 0 \end{pmatrix}
 \end{aligned}$$

FASTER-ALL-PAIRS-SHORTEST-PATHS (W)

```
1  $n = W.rows$ 
2  $L^{(1)} = W$ 
3  $m = 1$ 
4 while  $m < n - 1$ 
5     let  $L^{(2m)}$  be a new  $n \times n$  matrix
6      $L^{(2m)} = \text{EXTEND-SHORTEST-PATHS}(L^{(m)}, L^{(m)})$ 
7      $m = 2m$ 
8 return  $L^{(m)}$ 
```


$$l_{ij}^{(2m)} = \min_k (l_{ik}^{(m)} + l_{kj}^{(m)})$$

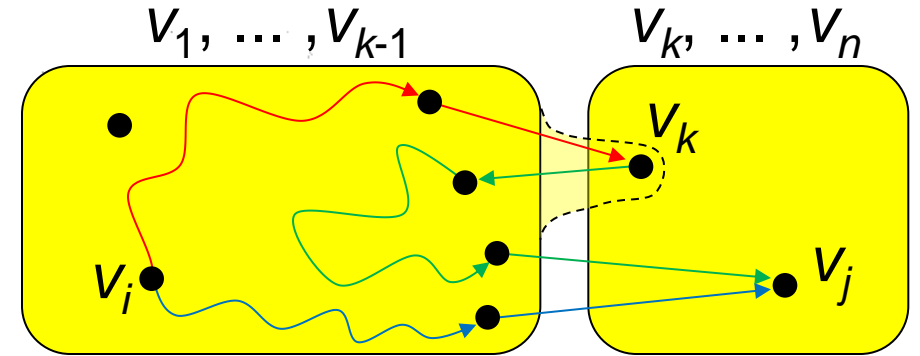
$L^{(m)}_{ij}$ = korteste afstand fra i til j for stier med m kanter
 W = vægtmatrixen

Tid $O(n^3 \cdot \log n)$

Floyd-Warshall

FLOYD-WARSHALL(W)

```
1   $n = W.rows$ 
2   $D^{(0)} = W$ 
3  for  $k = 1$  to  $n$ 
4      let  $D^{(k)} = (d_{ij}^{(k)})$  be a new  $n \times n$  matrix
5      for  $i = 1$  to  $n$ 
6          for  $j = 1$  to  $n$ 
7               $d_{ij}^{(k)} = \min(d_{ij}^{(k-1)}, d_{ik}^{(k-1)} + d_{kj}^{(k-1)})$ 
8  return  $D^{(n)}$ 
```


$d_{ij}^{(k)}$ = korteste vej fra i til j der kun går **via** $1..k$

Tid $O(n^3)$

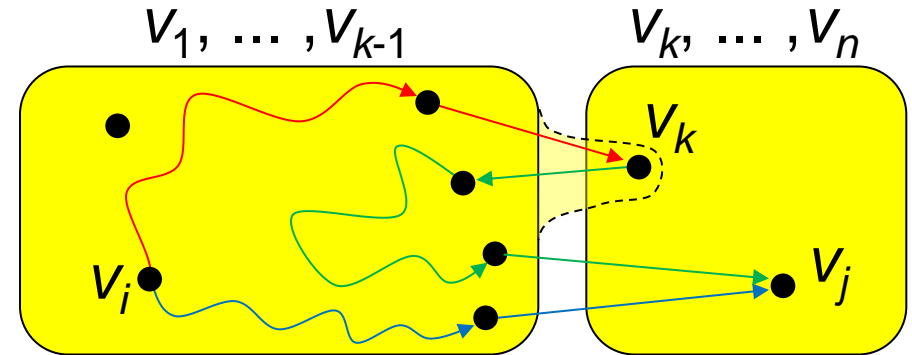
Transitive Lukning (= Floyd-Warshall simplificeret)

TRANSITIVE-CLOSURE(G)

```

1   $n = |G.V|$ 
2  let  $T^{(0)} = (t_{ij}^{(0)})$  be a new  $n \times n$  matrix
3  for  $i = 1$  to  $n$ 
4    for  $j = 1$  to  $n$ 
5      if  $i == j$  or  $(i, j) \in G.E$ 
6         $t_{ij}^{(0)} = 1$ 
7      else  $t_{ij}^{(0)} = 0$ 
8  for  $k = 1$  to  $n$ 
9    let  $T^{(k)} = (t_{ij}^{(k)})$  be a new  $n \times n$  matrix
10   for  $i = 1$  to  $n$ 
11     for  $j = 1$  to  $n$ 
12        $t_{ij}^{(k)} = t_{ij}^{(k-1)} \vee (t_{ik}^{(k-1)} \wedge t_{kj}^{(k-1)})$ 
13  return  $T^{(n)}$ 

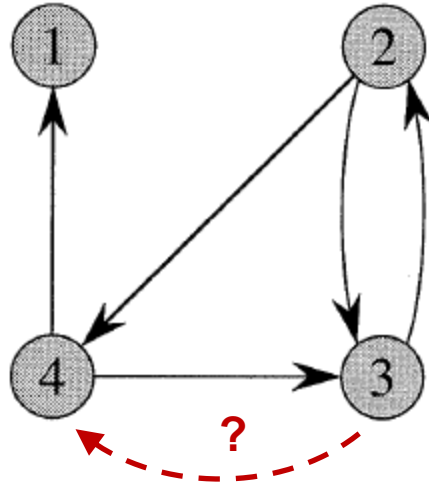
```


$t_{ij}^{(k)}$ = findes en vej fra i til j der kun går via $1..k$

Tid $O(n^3)$

Transitive Lukning: Eksempel

input graf
+ selvløkker

$$T^{(0)} = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 1 & 1 \\ 0 & 1 & 1 & 0 \\ 1 & 0 & 1 & 1 \end{pmatrix}$$

$$T^{(1)} = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 1 & 1 \\ 0 & 1 & 1 & 0 \\ 1 & 0 & 1 & 1 \end{pmatrix}$$

$$T^{(2)} = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 1 & 1 \\ 0 & 1 & 1 & 1 \\ 1 & 0 & 1 & 1 \end{pmatrix}$$

$$T^{(3)} = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 1 & 1 \\ 0 & 1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 & 1 \end{pmatrix}$$

$$T^{(4)} = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 1 & 1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 & 1 \end{pmatrix}$$

Johnson's Algoritme

Korteste veje mellem alle par af knuder (APSP)

- **Tynde** grafer G , d.v.s. $m \ll n^2$,
- og positive og **negative** vægtede kanter

Uden negative vægte $\Rightarrow n$ x Dijkstra : $O(n \cdot (n \cdot \log n + m))$

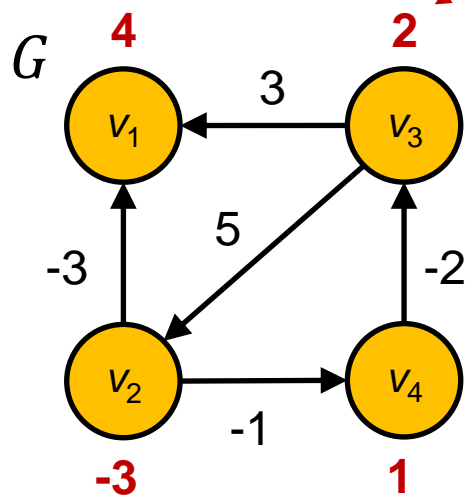
Med negative vægte \Rightarrow Floyd-Warshall : $O(n^3)$

Johnson's Algoritme

Ide: Kør Dijkstra på en graf G' uden negative kanter, som har de samme korteste veje som i G

Højde transformation

tilknyt hver knude u en
arbitrær højde $h(u)$

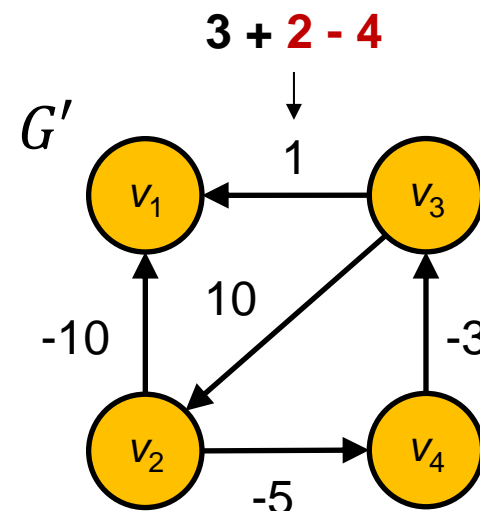
d	v ₁	v ₂	v ₃	v ₄
v ₁	0	+∞	+∞	+∞
v ₂	-3	0	-3	-1
v ₃	2	5	0	4
v ₄	0	3	-2	0

$$w'(u,v) = w(u,v) + h(u) - h(v)$$

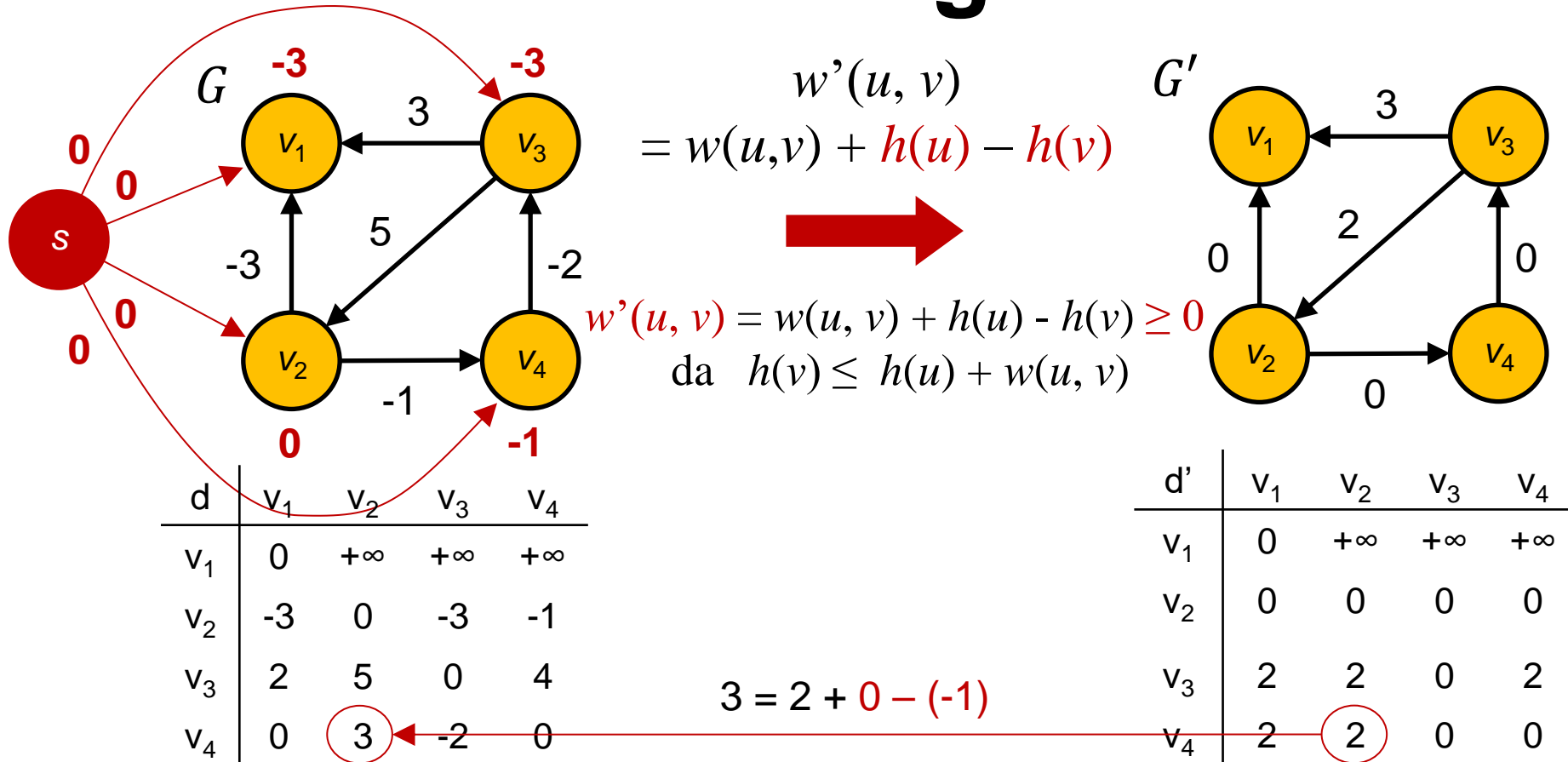
$$l'(v_{i_1} v_{i_2} \dots v_{i_k}) = l(v_{i_1} v_{i_2} \dots v_{i_k}) + h(v_{i_1}) - h(v_{i_k})$$

Korteste vej i G
 \Leftrightarrow korteste vej i G'

d'	v ₁	v ₂	v ₃	v ₄
v ₁	0	+∞	+∞	+∞
v ₂	-10	0	-8	-5
v ₃	0	10	0	5
v ₄	-3	7	-3	0

Johnson's Algoritme

- Tilføj knude s og kanter fra s til alle knuder med vægt 0
- Lad $h(u) = d_G(s, u)$ – SSSP Bellman-Ford i tid $O(n \cdot m)$
- Kør Dijkstra fra hvert v_i i G' i tid $O(n \cdot (n \cdot \log n + m))$
- Lad $d_G(v_i, v_j) = d_{G'}(v_i, v_j) + h(v_j) - h(v_i)$

JOHNSON(G, w)

```
1  compute  $G'$ , where  $G'.V = G.V \cup \{s\}$ ,  
    $G'.E = G.E \cup \{(s, v) : v \in G.V\}$ , and  
    $w(s, v) = 0$  for all  $v \in G.V$   
2  if BELLMAN-FORD( $G', w, s$ ) == FALSE  
3     print “the input graph contains a negative-weight cycle”  
4  else for each vertex  $v \in G'.V$   
5     set  $h(v)$  to the value of  $\delta(s, v)$   
   computed by the Bellman-Ford algorithm  
6  for each edge  $(u, v) \in G'.E$   
7      $\hat{w}(u, v) = w(u, v) + h(u) - h(v)$   
8  let  $D = (d_{uv})$  be a new  $n \times n$  matrix  
9  for each vertex  $u \in G.V$   
10     run DIJKSTRA( $G, \hat{w}, u$ ) to compute  $\hat{\delta}(u, v)$  for all  $v \in G.V$   
11     for each vertex  $v \in G.V$   
12          $d_{uv} = \hat{\delta}(u, v) + h(v) - h(u)$   
13  return  $D$ 
```

Tid $O(n^2 \cdot \log n + n \cdot m)$

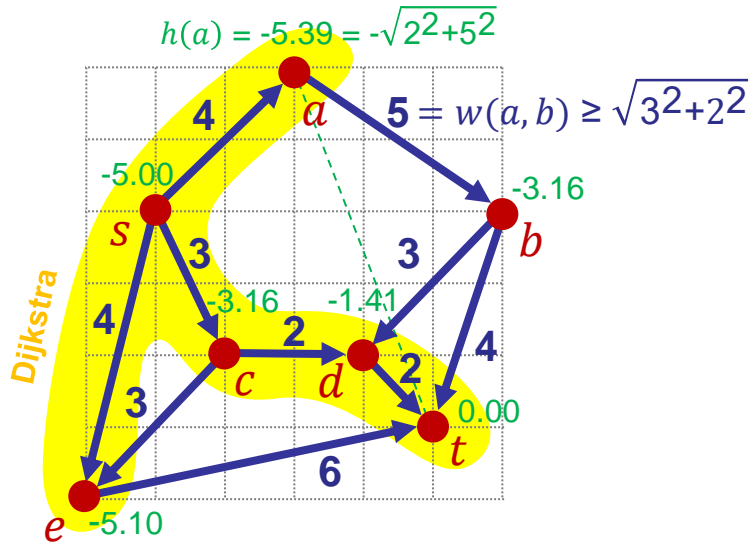
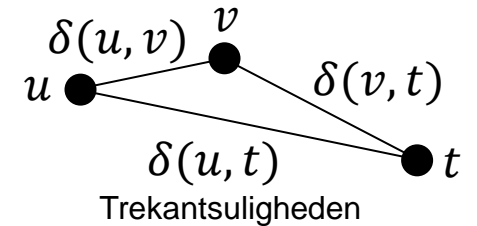
Korteste Veje

	En-til-alle korteste veje (SSSP)	Alle-til-alle korteste veje (APSP)
Acykliske grafer (positive og negative vægte)	$O(n+m)$	$O(n \cdot (n+m))$
Generelle grafer	Dijkstra $O((n+m) \cdot \log n)$ (1) $O(n \cdot \log n + m)$ (2) $O(n^2)$ (3)	$n \times$ Dijkstra $O(n^2 \cdot \log n + n \cdot m)$ (2) $O(n^3)$ (3)
	Positive og negative vægte	Bellman-Ford $O(n \cdot m)$

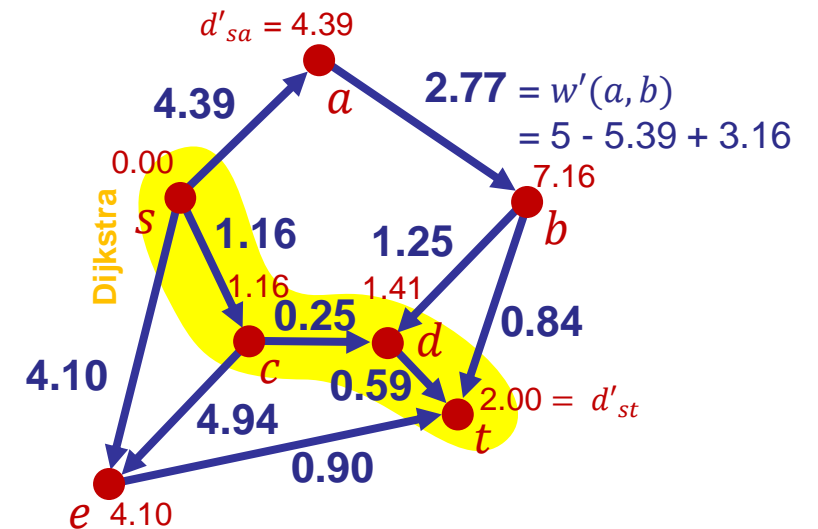
Forskellige prioritetskøer: (1) binær heap, (2) Fibonacci heap, (3) array

A*-algoritmen : korteste vej $s \rightsquigarrow t$

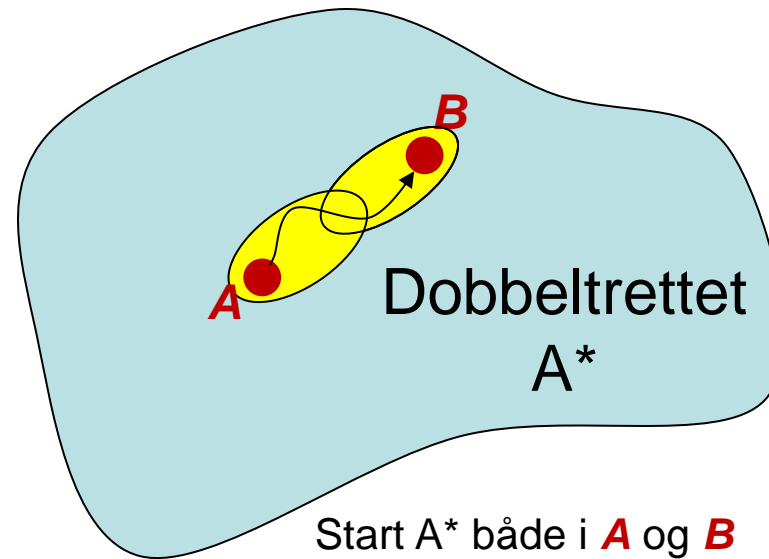
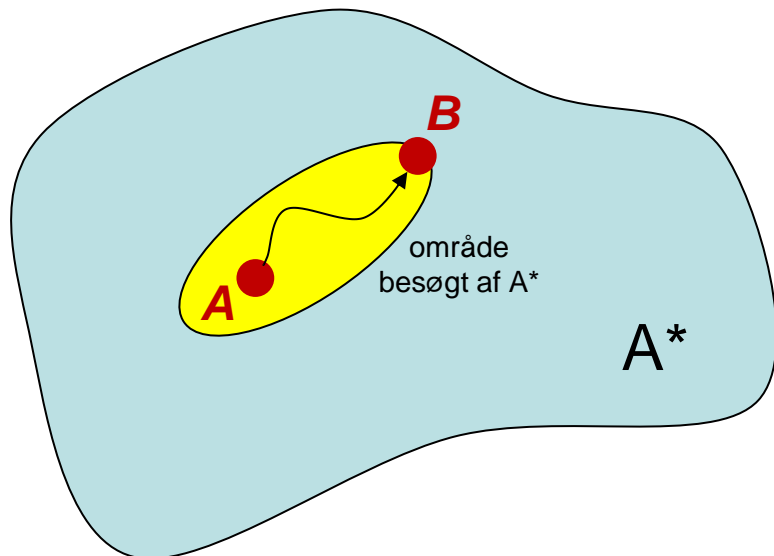
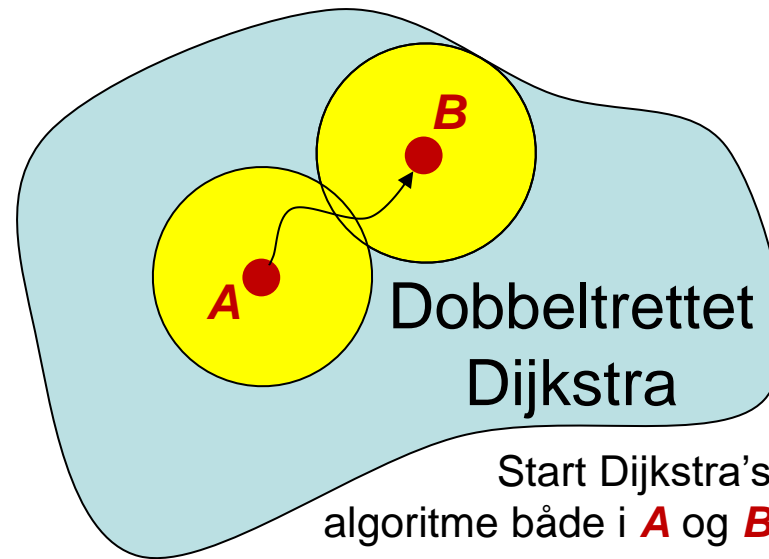
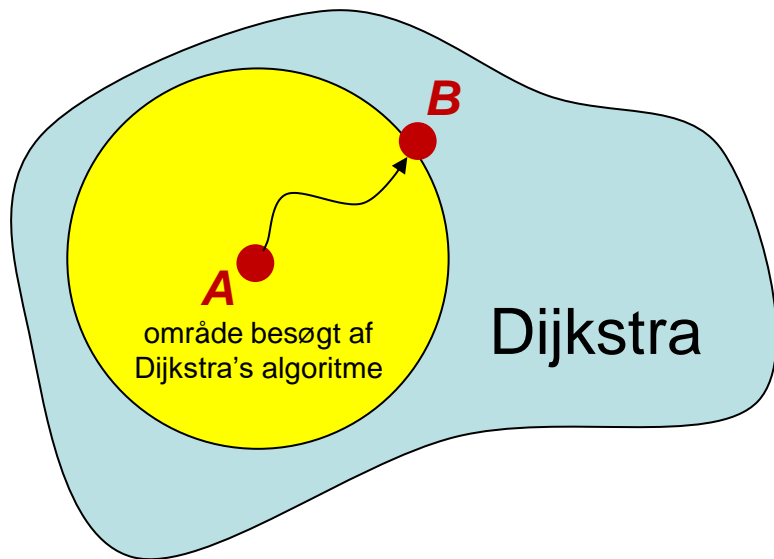
- **Antag** knude u har **position** (u_x, u_y) og $w(u, v) \geq \delta(u, v) = \sqrt{(v_x - u_x)^2 + (v_y - u_y)^2}$
- $h(u) = -\delta(u, t) \Rightarrow w'(u, v) = w(u, v) + h(u) - h(v) \geq \delta(u, v) - \delta(u, t) + \delta(v, t) \geq 0$
- $d_{st} = d'_{st} - h(s) + h(t) = 2.00 + 5.00 - 0.00 = \underline{7.00}$

$$w'(u, v) = w(u, v) + h(u) - h(v)$$

A* reducerer i praksis antallet af knuder Dijkstra's algoritme besøger

Intuitivt: Start Dijkstra's algoritme både i **A** og **B**

Algoritmer og Datastrukturer

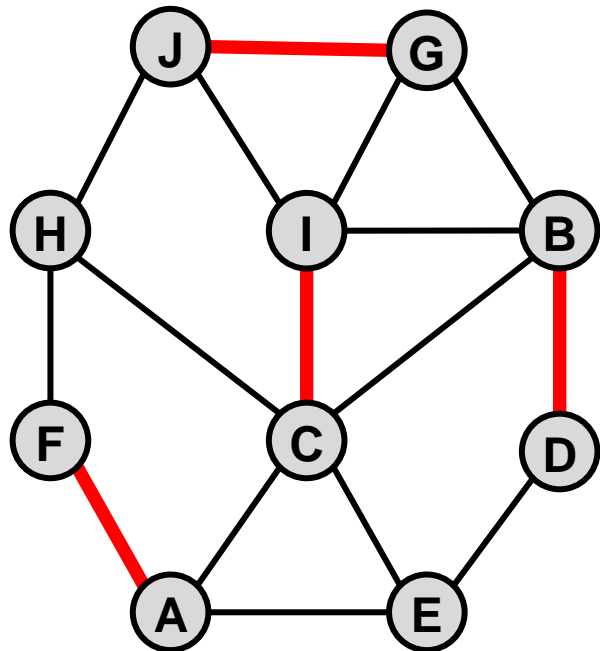
Parringer i grafer

Maximum uafhængige mængde

Minimum knudedækning

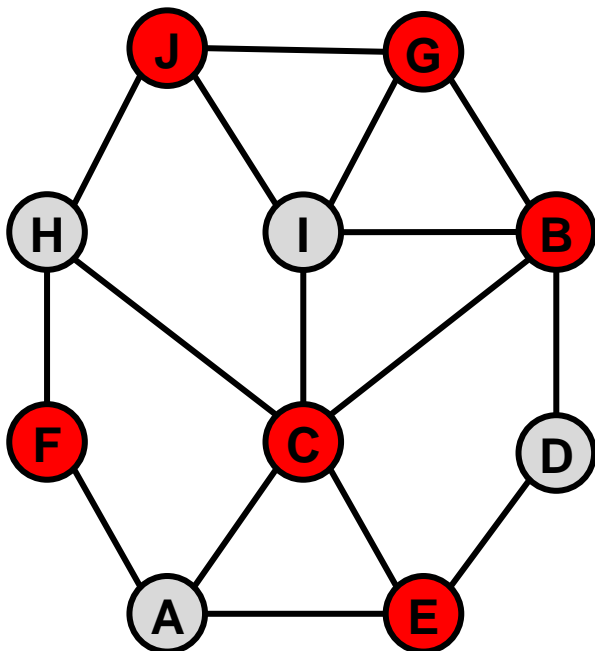
[CLRS, kapitel 24.3, 25.2, 34.4, 35.1]

Parring (Matching)

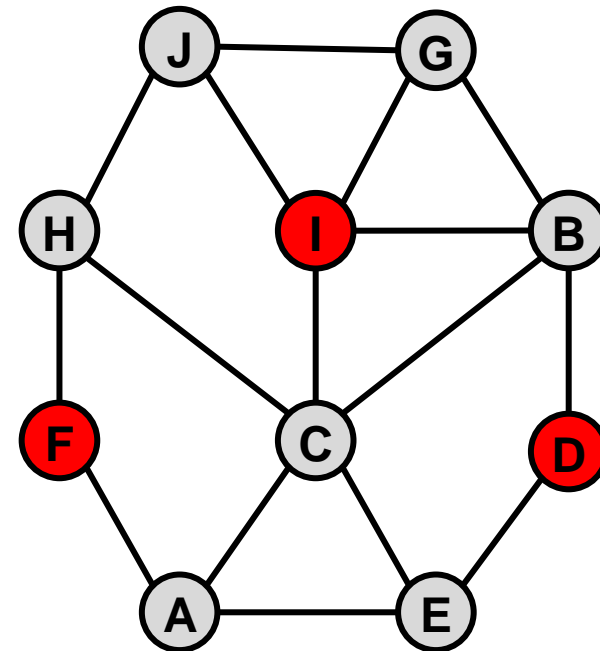
Delmængde af **kanterne**, hvor hver knude højst indgår i én kant i parringen

Knudedækning (Vertex cover)

Delmængde af **knuderne**, så alle kanter i grafen indeholder mindst en af disse

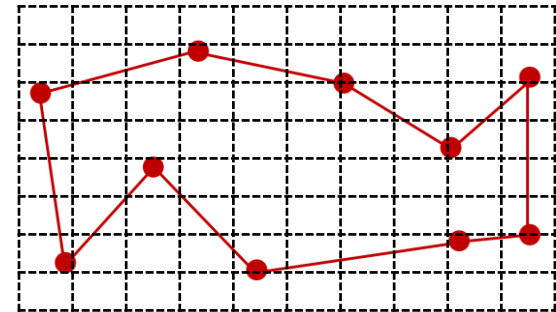
Uafhængig mængde (Independent set)

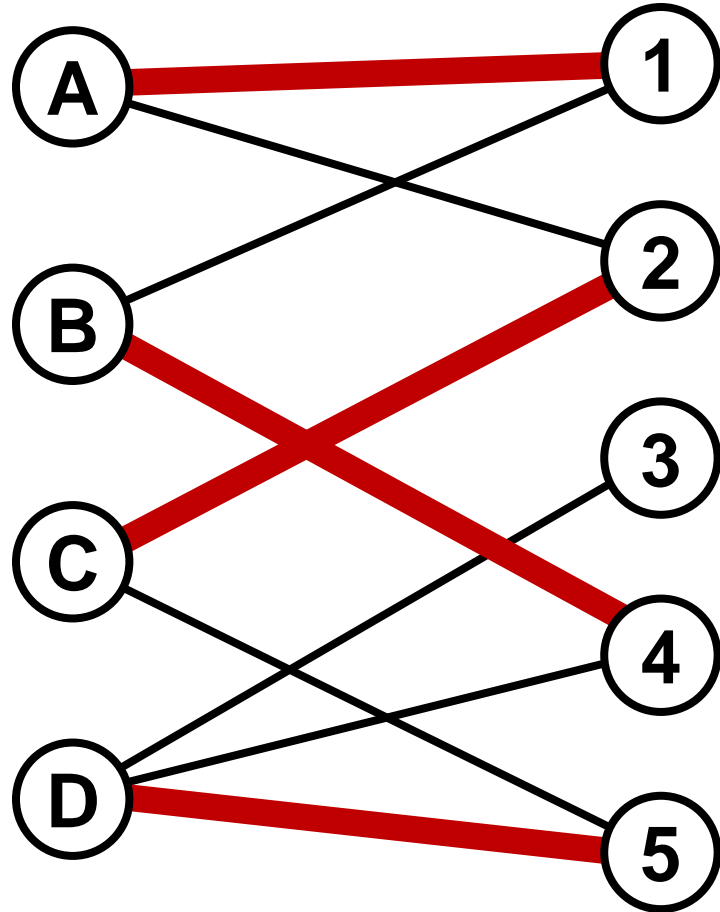
Delmængde af **knuderne**, hvor ingen par af knuder er forbundet med en kant i grafen

Ikke alle grafproblemer er lige lette...

- Nogle problemer kan løses effektivt i polynomial tid
 - **DFS, BFS, korteste veje, topologisk sortering, parringer...**
- Mange problemer er dog NP-hårde
 - Eksakte løsninger kræver sandsynligvis **eksponentiel tid**
 - Nogle kan approksimeres vilkårligt godt (PTAS = "polynomial time approximation scheme")
 - f.eks. **Euklidisk Traveling Salesman** (Gödel Prisen 2010)
 - Nogle kan kun approksimeres op til en konstant (APX-hårde)
 - f.eks. **Mindste knudedækning (Minimum Vertex Cover)**
 - Nogle kan slet ikke approksimeres inden for en konstant
 - f.eks. **Største uafhængige mængde (Maximum Independent Set)**

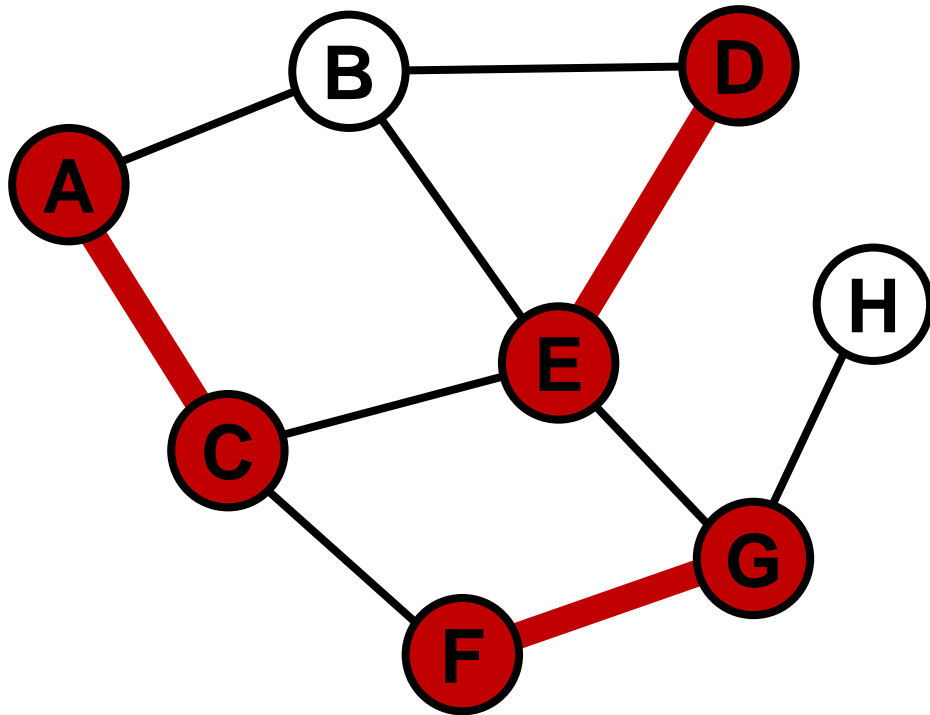
Parringer i todelte grafer (specialtilfælde)

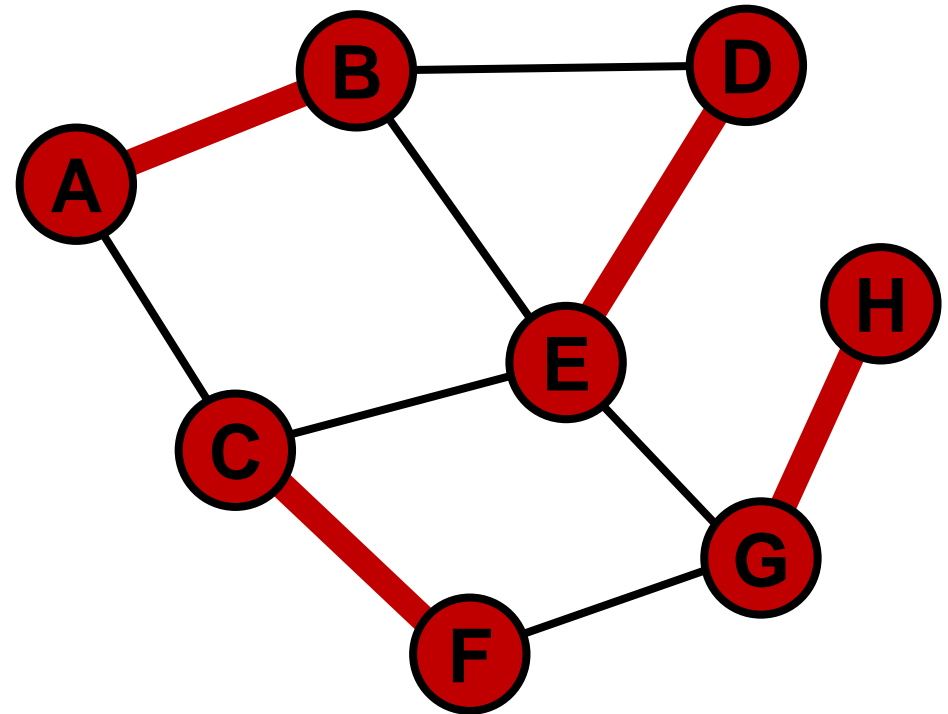
Eksempler

- Busruter vs Busser
(kant angiver om det er muligt pga kapacitet, rækkevidde, elektrisk vs ikke-elektrisk)
- Personer vs Arbejdsopgaver
(kant angiver om en given person ville være i stand til at udføre opgaven)
Findes en matching hvor alle personer arbejder?
- Ansøgninger til jobs
(fx studerende og sygehuse)

Maksimal og maksimum parring

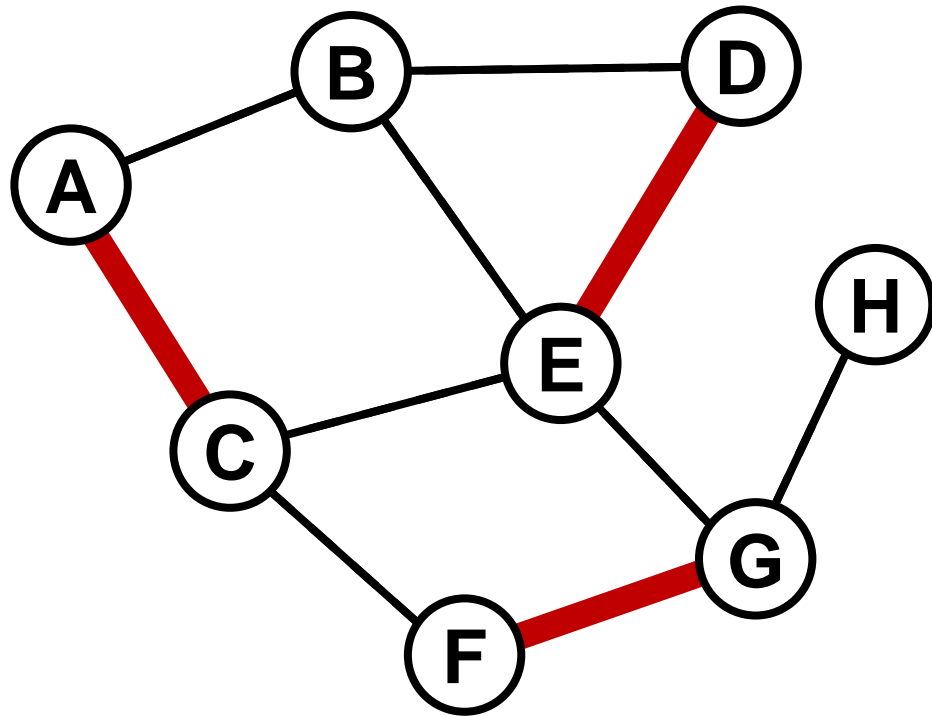
Maksimal
kan ikke udvides

Maksimum
størst mulig parring

Lemma $|\text{Maksimum parring}| / 2 \leq |\text{Maksimal parring}| \leq |\text{Maksimum parring}|$

Konstruktion af en maksimal parring

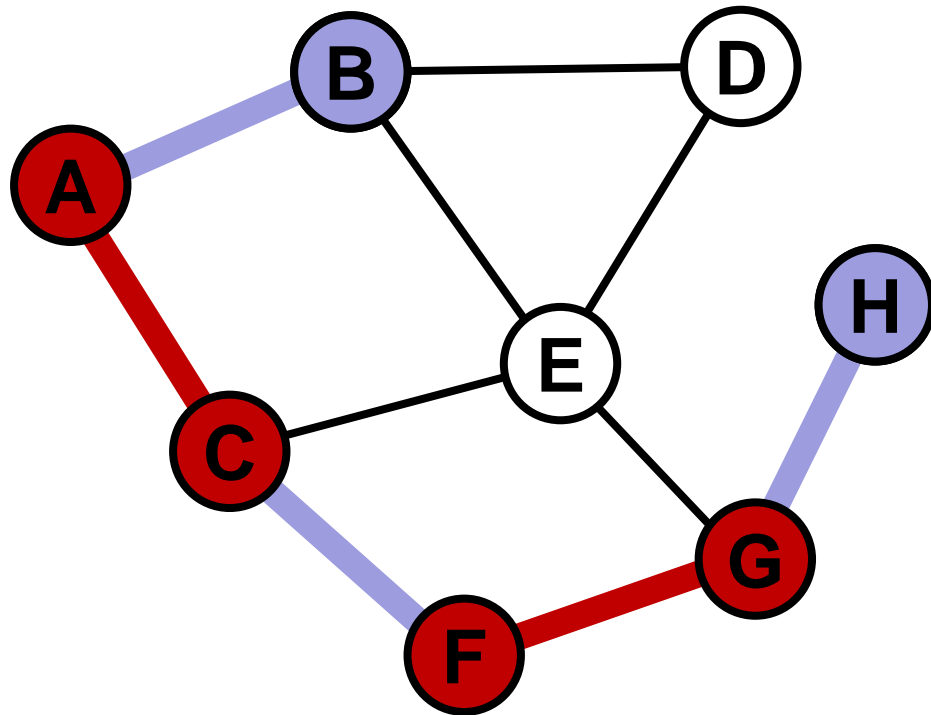
Grådig Algoritme

Tilføj en vilkårlig kant til parringen så længe det er muligt

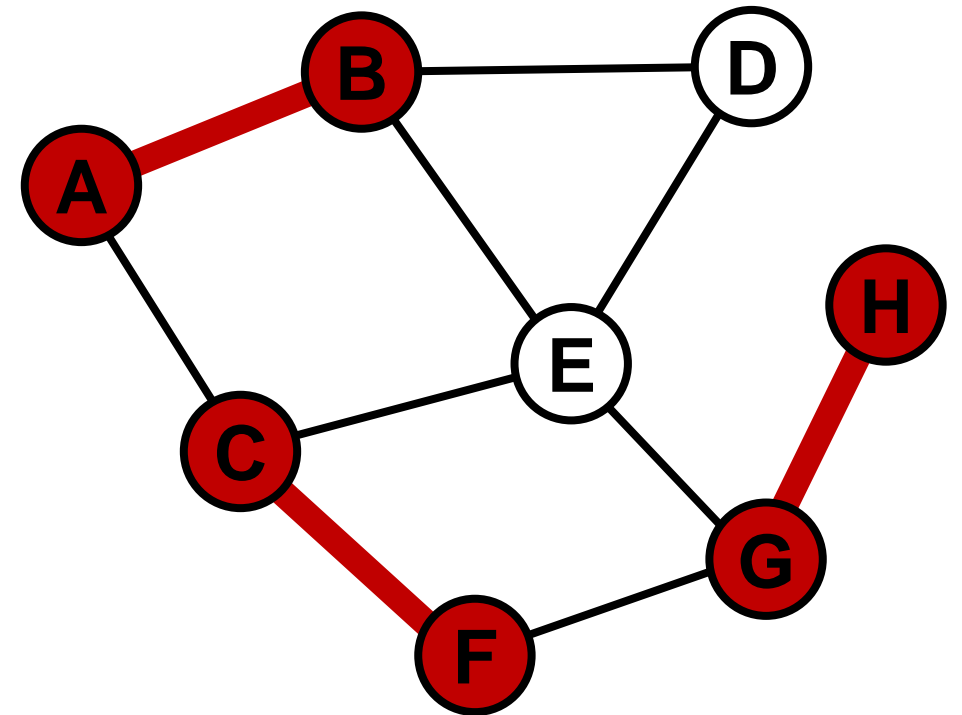
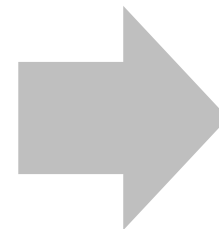
$O(n + m)$

Konstruktion af en maksimum parring

– forbedrende stier

Sti mellem to knuder ikke i parring,
hver anden kant i parring

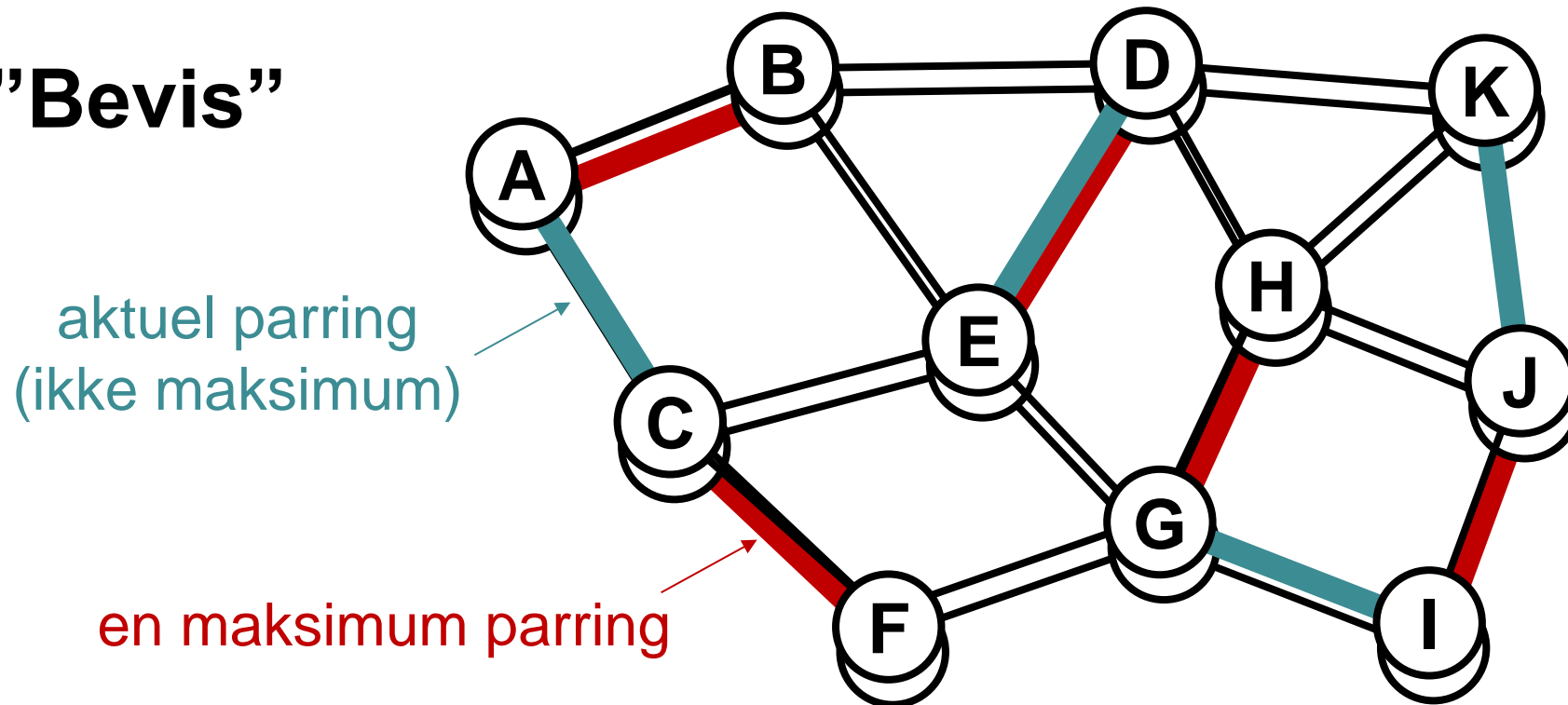
Parring øges med 1

Petersen 1891 / König 1931 / Berge 1957

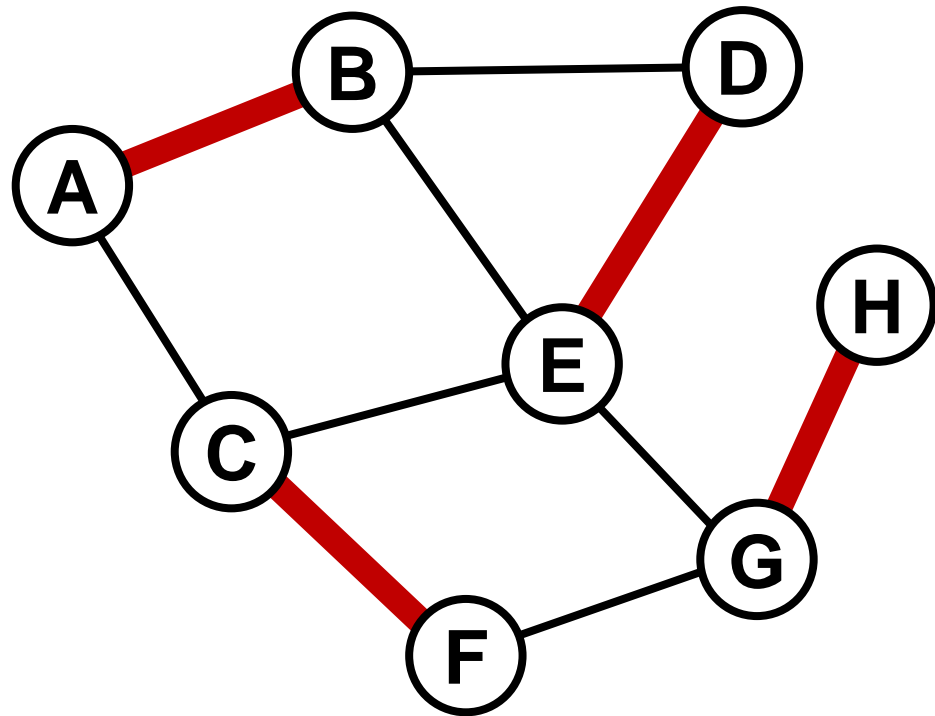
Sætning

En parring er maksimum \Leftrightarrow findes ingen forbedrende stier

”Bevis”

Konstruktion af en maksimum parring

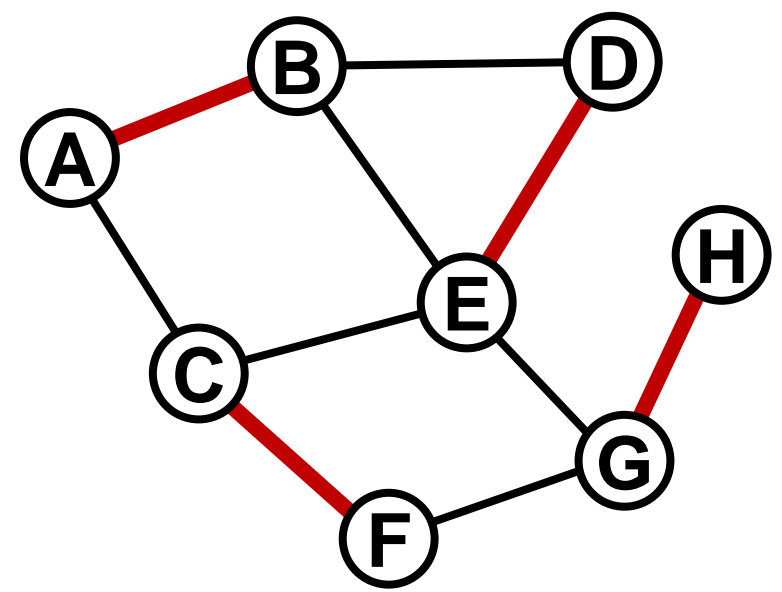
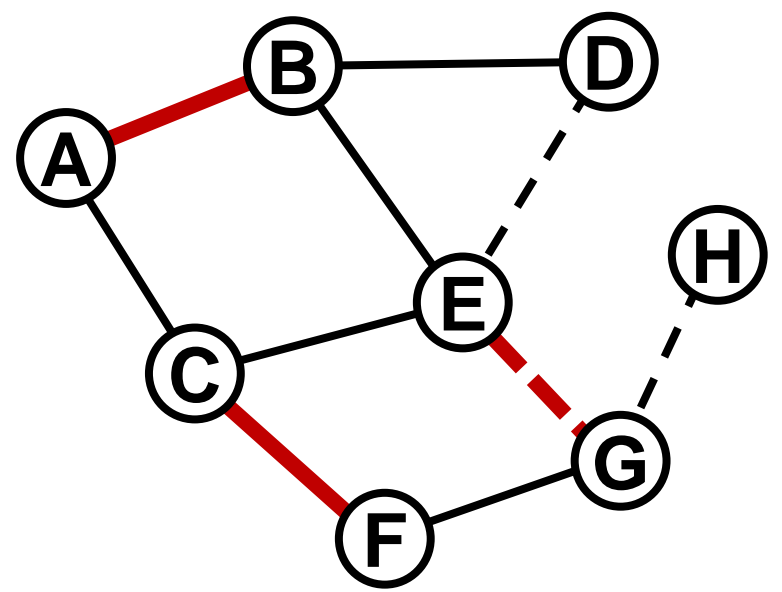
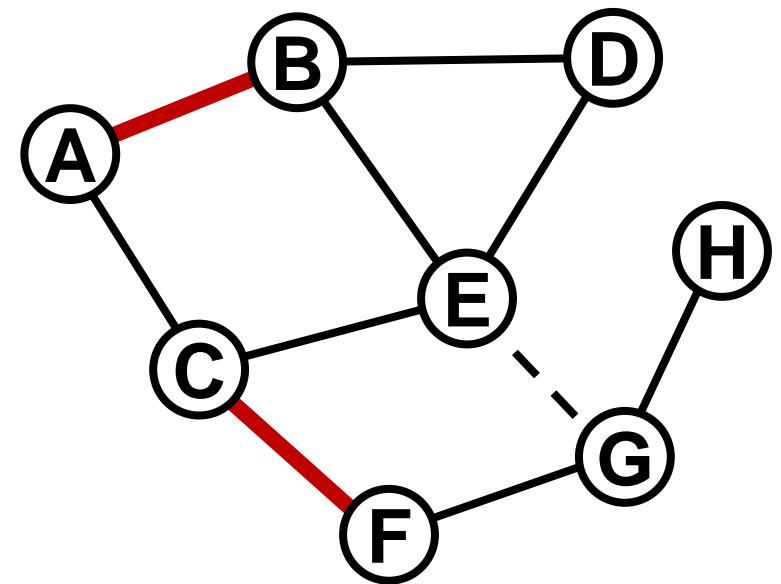
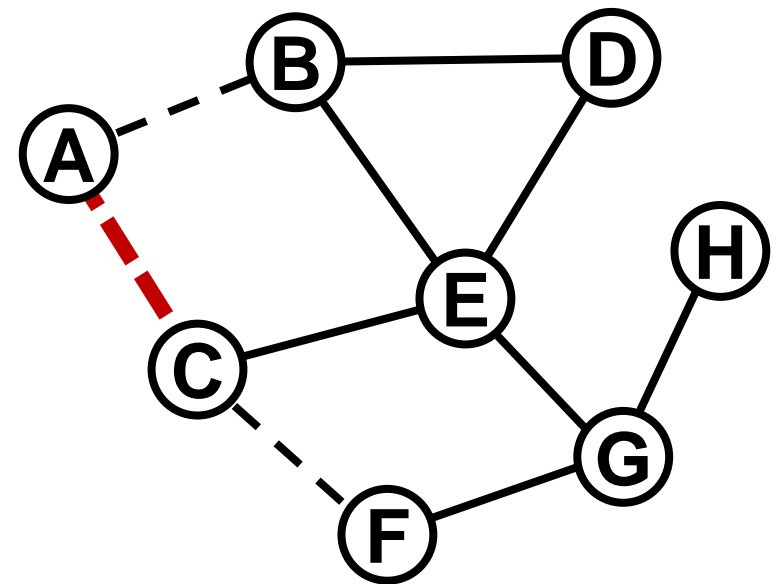
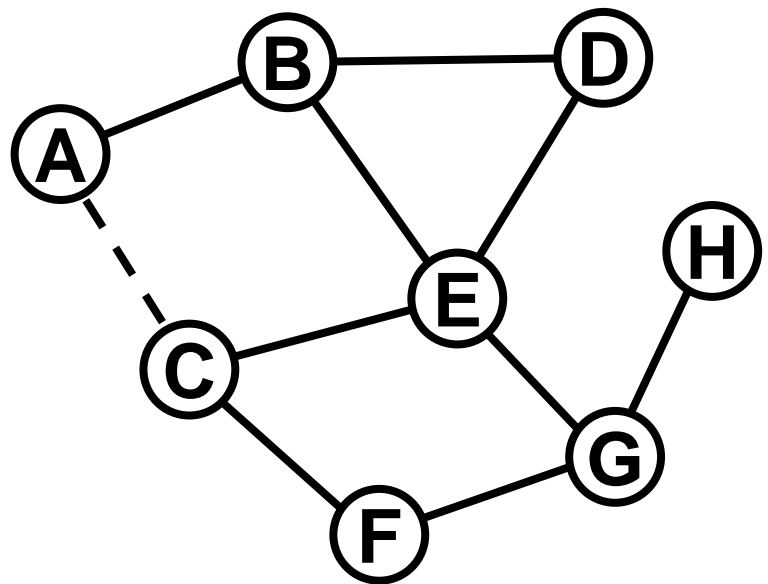

Algoritme

Anvend forbedrende stier så længe de findes

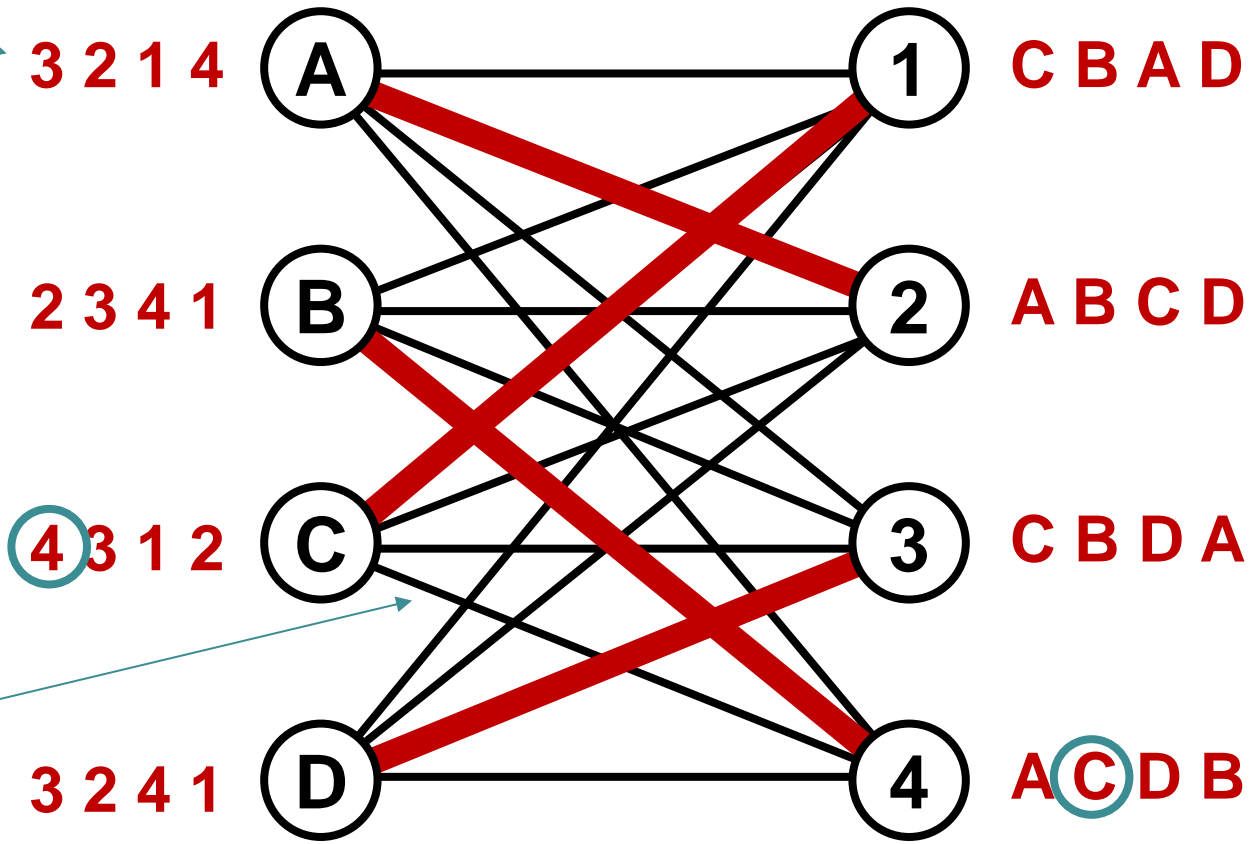
Edmonds 1961 $O(m \cdot n^2)$

Micali, Vazirani 1980 $O(m \cdot n^{1/2})$

Stabil parring (stable marriage problem)

præference

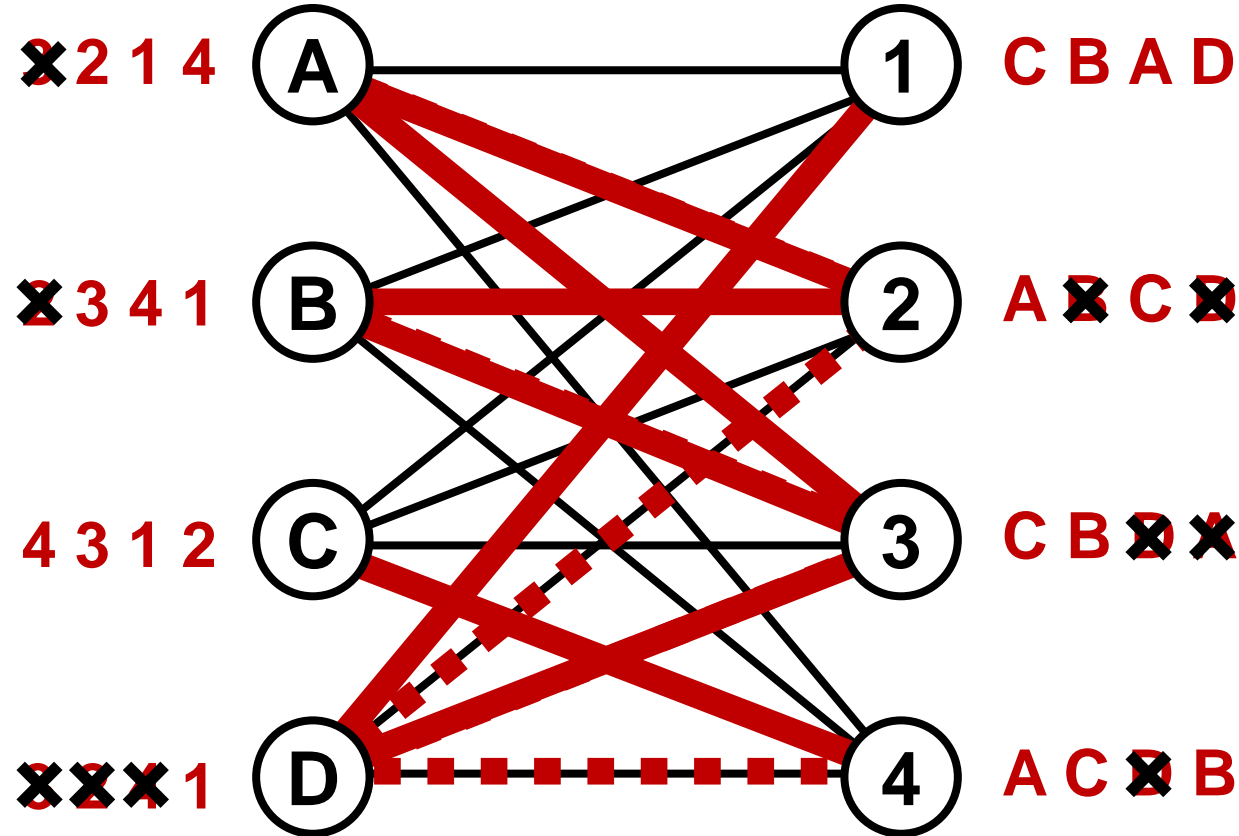

parringen er ikke stabil,
da C hellere vil være
sammen med 4 (end 1),
og 4 heller med C (end B)

fuldstændig todelt graf med lige mange
knuder på begge sider

Stabil parring – Grådige algoritme

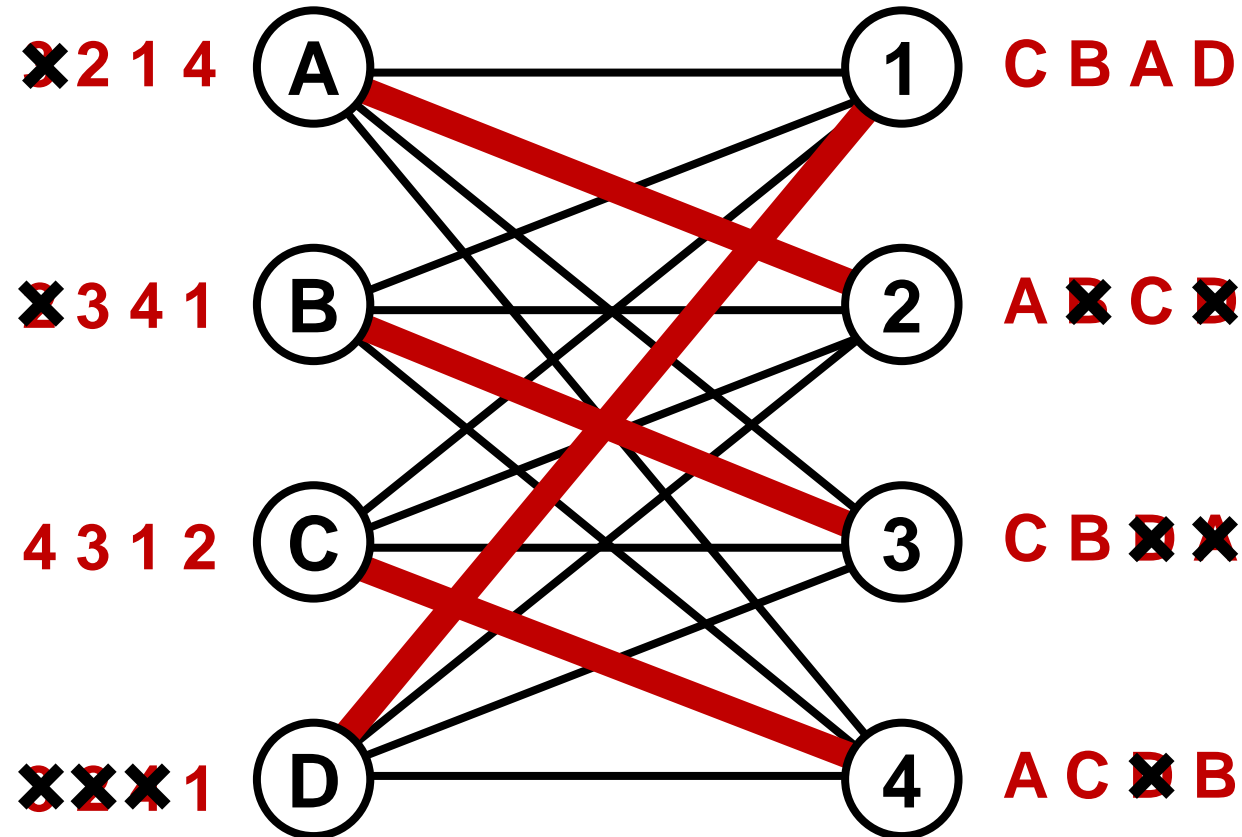
$O(n^2)$

Hvis venstre side X er afvist af højre side i , så er i parret med en som foretrækkes frem for X
 X er parret med den mest foretrukne, som endnu ikke har afvist X

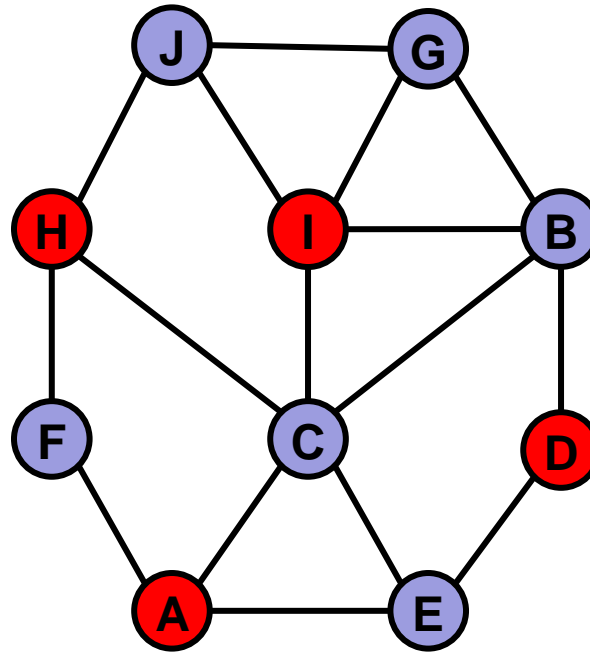
Sætning (Gale, Shapley 1962)

Der findes altid en stabil parring

(Shapley fik i 2012 Nobelprisen i økonomi for resultatet)

Uafhængig mængde vs Knudedækning (Independent set vs Vertex cover)

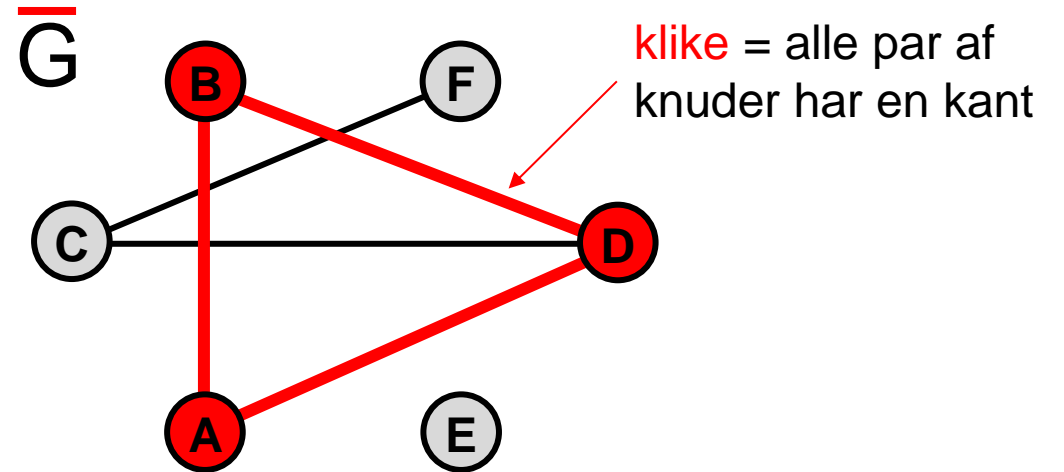
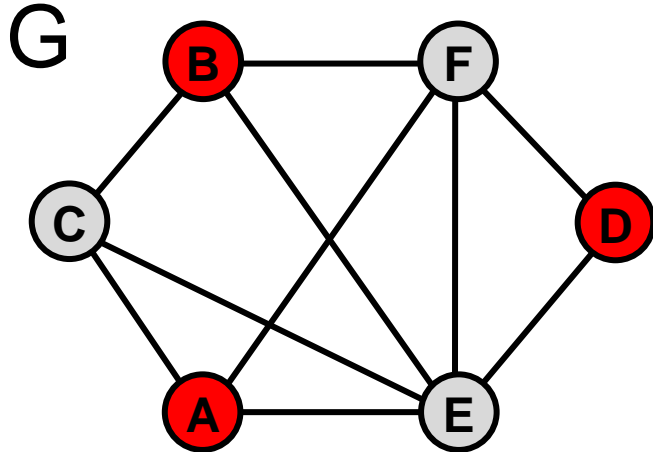
Lemma

$I \subseteq V$ uafhængig mængde $\Leftrightarrow V \setminus I$ dækning af kanterne

Sætning

$I \subseteq V$ maximum uafhængig mængde $\Leftrightarrow V \setminus I$ minimum knudedækning

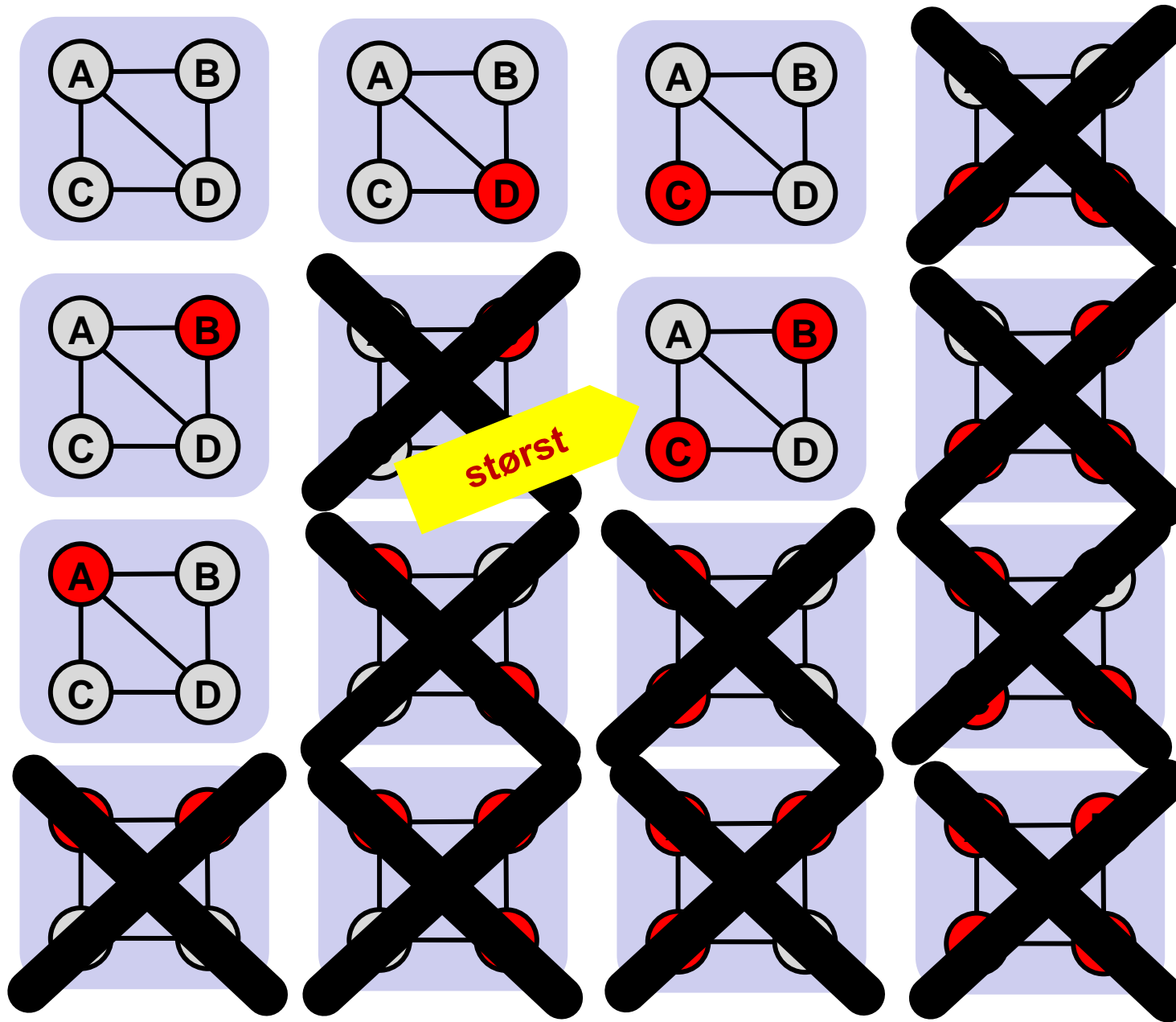
Uafhængig mængde vs Klike (Independent set vs Clique)

Sætning

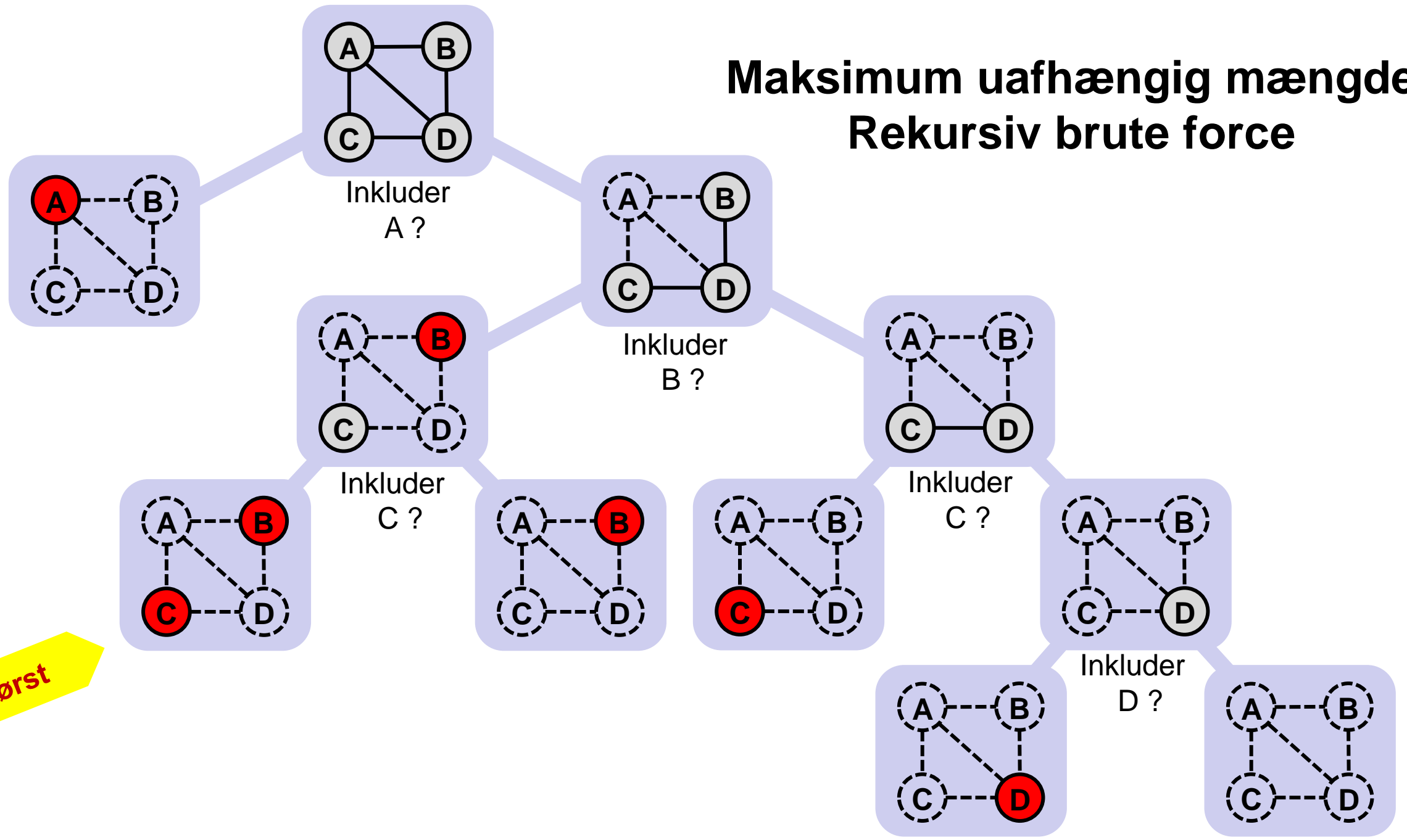
$I \subseteq V$ maximum uafhængig mængde i $G \iff I$ maximum klike i \bar{G}

Maksimum uafhængig mængde – prøv alle 2^n delmængder

$$O(m \cdot 2^n)$$

Maksimum uafhængig mængde Rekursiv brute force

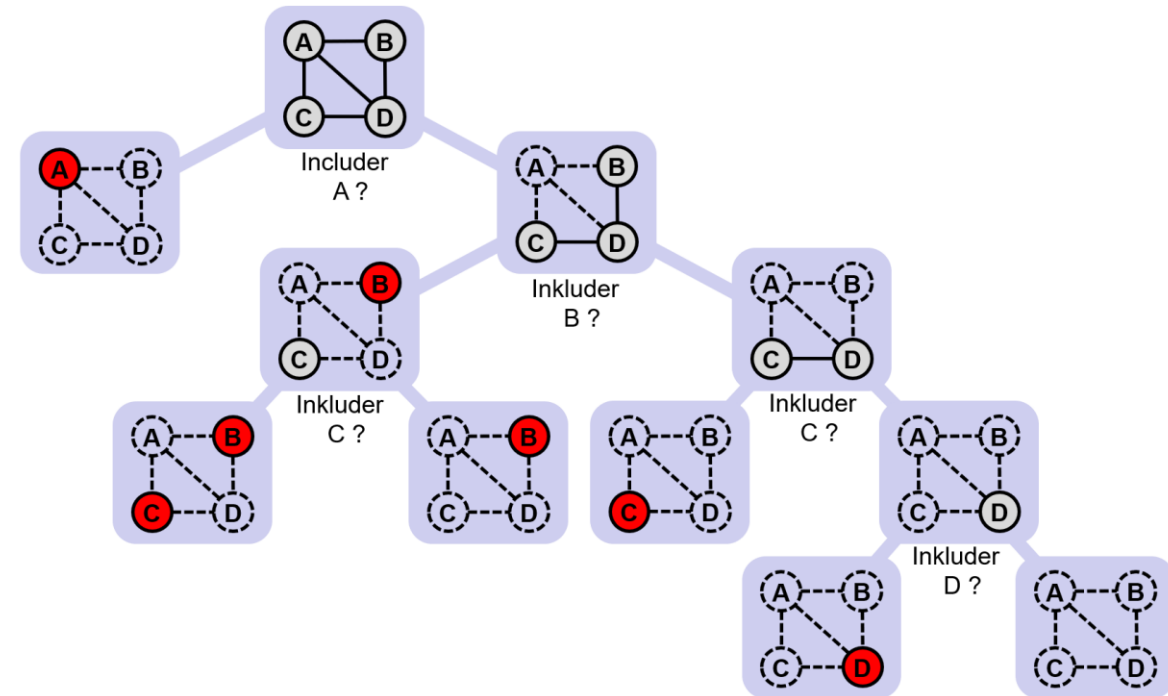

størst

Maksimum uafhængig mængde

Algorithm MIS1(G)

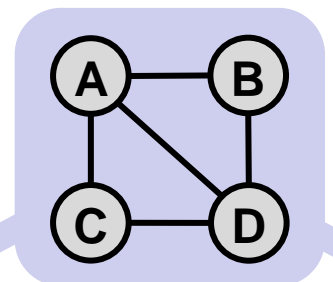
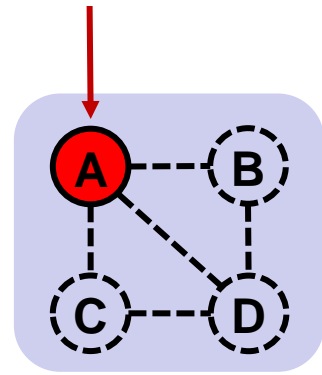
- 1 **if** $V_G = \emptyset$ **then**
- 2 **return** \emptyset
- 3 let $v \in V_G$ be an arbitrary vertex
- 4 $I = \text{MIS1}(G \setminus \{v\})$
- 5 $I' = \{v\} \cup \text{MIS1}(G \setminus \{v\} \setminus \text{adj}_G(v))$
- 6 **if** $|I'| > |I|$ **then**
- 7 $I = I'$
- 8 **return** I

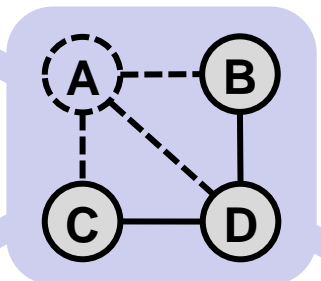
Analyse

Antal rekursive kald $T(n) \leq \begin{cases} 1 & \text{hvis } n = 0 \\ 1 + 2 \cdot T(n-1) & \text{ellers} \end{cases} \Rightarrow T(n) \leq 2^{n+1} - 1$

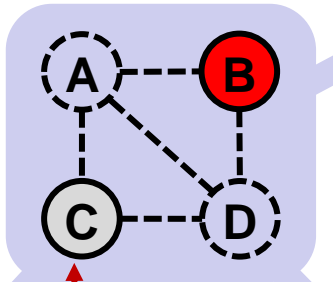
høj grad fjerner mange naboer fra det ene rekursive kald

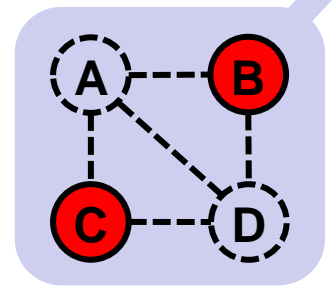
Inkluder A?

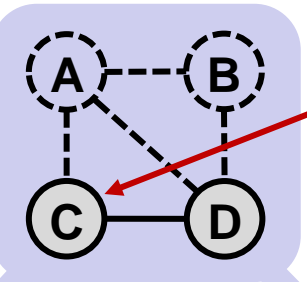
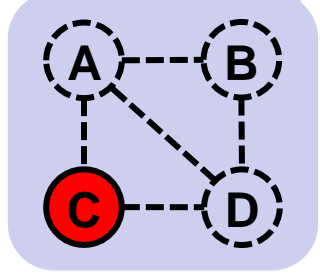
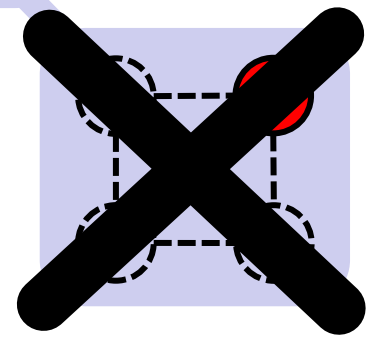
Inkluder B?

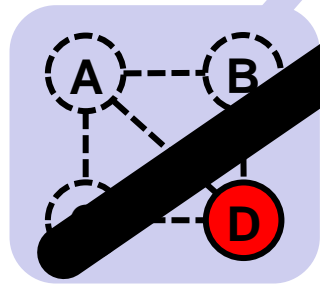
Inkluder C?

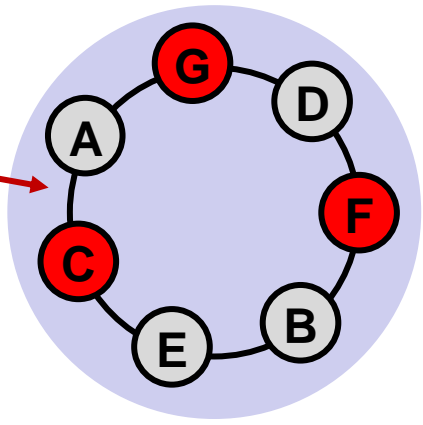
grad = 0 skal med

Inkluder D?

Inkluder D?

Alle knuder grad = 2 (≥ 1 cykler), hver anden knude med

grad = 1 kan tages med

Algorithm MIS2 (G)

```
1   $I = \emptyset$ 
2  while  $\exists v \in V_G : |\text{adj}_G(v)| \leq 1$  do
3       $I = I \cup \{v\}$ 
4       $G = G \setminus \{v\} \setminus \text{adj}_G(v)$ 
5  # all vertices have degree  $\geq 2$ 
6  if  $\exists v \in V_G : |\text{adj}_G(v)| \geq 3$  then
7       $I_1 = I \cup \text{MIS2}(G \setminus \{v\})$ 
8       $I_2 = I \cup \{v\} \cup \text{MIS2}(G \setminus \{v\} \setminus \text{adj}_G(v))$ 
9      return  $I_1$  if  $|I_1| \geq |I_2|$  otherwise  $I_2$ 
10 # all remaining vertices have degree 2
11 while  $\exists$  cycle  $C = (c_1, c_2, \dots, c_k)$  in  $G$  do
12      $I = I \cup \{c_1, c_3, c_5, \dots, c_{2\lfloor k/2 \rfloor}\}$ 
13      $G = G \setminus C$ 
14 return  $I$ 
```

grådigt inkluderer knuder med grad 0 og 1

som MIS1, dog fjernes mindst 4 knuder i andet kald

grådigt inkluderer knuder på cykler

Analyse

Antal rekursive kald $T(n) \leq \begin{cases} 1 & \text{hvis } n = 0 \\ 1 + T(n-1) + T(n-4) & \text{ellers} \end{cases} \Rightarrow T(n) = O(1.38028^n)$

Reduktion : 3-SAT til uafhængig mængde

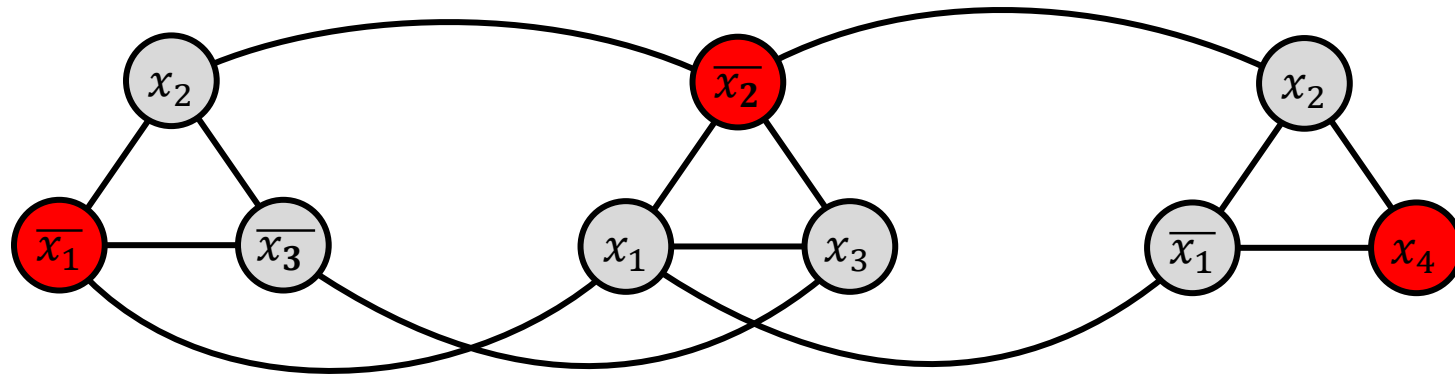
- **3-SAT** Givet en boolsk formel på konjunktiv normal form (CNF), hvor alle n klausuler har tre literaler, f.eks.

$$\varphi = (\overline{x_1} \vee x_2 \vee \overline{x_3}) \wedge (x_1 \vee \overline{x_2} \vee x_3) \wedge (\overline{x_1} \vee x_2 \vee x_4)$$

- Findes en tildeling af sand/falsk til literalerne x_1, x_2, \dots så formelen er sand?

$$x_1 = x_2 = \text{falsk}, \quad x_3 = x_4 = \text{sand}$$

- **Reduktion** Lav en trekant per klausul, en knude per literal. Tilføj alle kanter $(\overline{x_i}, x_i)$.

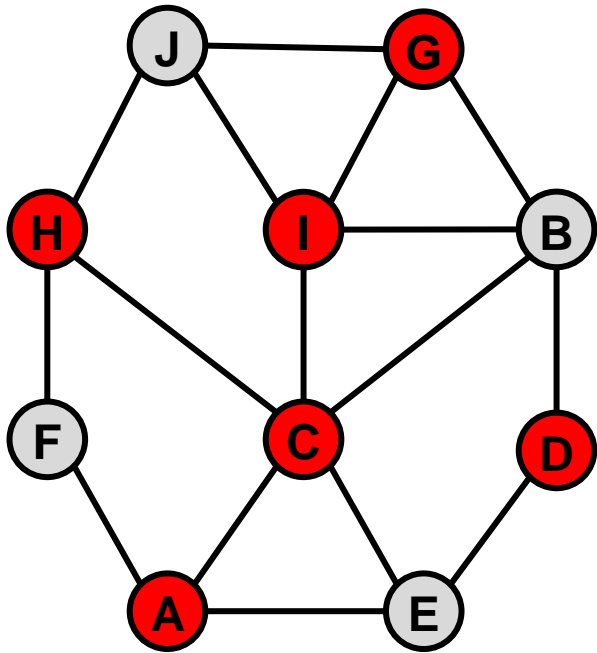

- **Sætning** 3-SAT formel kan tilfredsstilles \Leftrightarrow maximum uafhængig mængde størrelse n

NP-hårdhed

- 3-SAT er et såkaldt **NP-hårdt** problem, hvilket medfører at det er tvivlsomt om der findes bedre end eksponentieltids algoritmer
- Reduktionen medfører at følgende også er NP-hårde
 - **Maksimum uafhængig mængde**
 - **Maksimum klike** (= uafhængig mængde i negerede graf)
 - **Minimum knudedækning** (= negerede mængde til uafhængig mængde)
- Uafhængig mængde kan løses i tid $O(1.1996^n)$
[Xiao & Nagamochi, 2017]

2-approksimering af minimum knudedækning

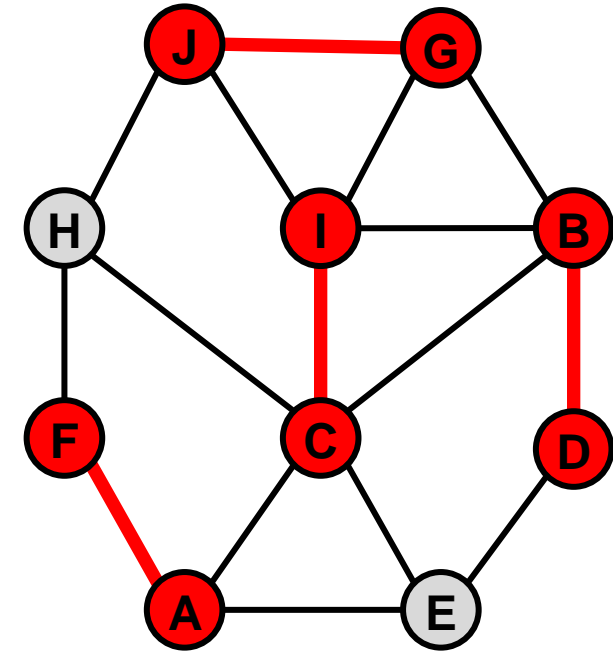
Minimum
knudedækning C_{optimal}

Algoritme

- Beregn en maksimal parring M
- Knudedækning $C = \text{alle knuder i } M$

Analyse

- C er højst dobbelt så stor som en minimum knudedækning C_{optimal} , da alle kanter i M må have en knude i C_{optimal}
- Tid $O(n + m)$

Maksimal parring M
 \Rightarrow knudedækning C

Minimum knudedækning kan i polynomiel tid ikke approksimeres bedre end...

- faktor $\sqrt{2} \approx 1.4142$, såfremt $\mathbf{P} \neq \mathbf{NP}$ (datalogiens store åbne spørgsmål)
- faktor 2, såfremt "uniq games conjecture" er sandt (dvs. ovenstående er bedst mulig)

Opsummering

- Maksimal/maksimum/stabil parring
- Maksimum klike
- Maksimum uafhængige mængder
- Minimal knudedækning
- 3-SAT (NP-hårdhed)
- Reduktioner
- Eksponentieltids algoritmer
- Approksimations algoritmer

Fedor V. Fomin
Dieter Kratsch

Exact Exponential Algorithms

 Springer

Forklarer de mest almindelige
algoritmiske teknikker for at udvikle
eksakte (eksponentiel tids) algoritmer
for NP-hårde problemer

Exact Exponential Algorithms,
Fedor V. Fomin, Dieter Kratsch.
Texts in Theoretical Computer Science. An EATCS Series.
203 sider, Springer-Verlag Berlin Heidelberg 2010.
DOI [10.1007/978-3-642-16533-7](https://doi.org/10.1007/978-3-642-16533-7)

VIJAY V. VAZIRANI

Approximation Algorithms

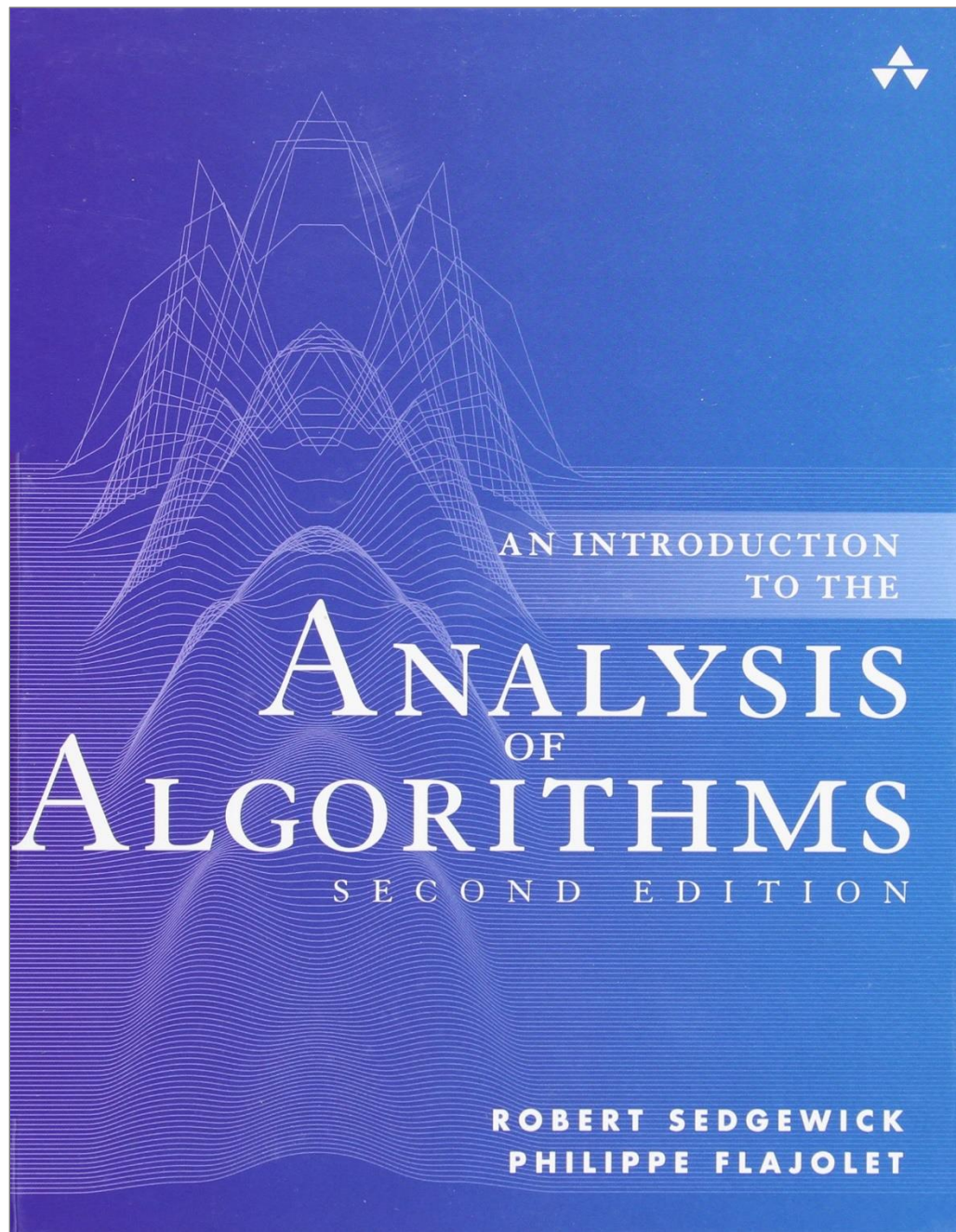
 Springer

Forklarer de dominerende teoretiske tilgangsvinkler for at finde approksimative løsninger til hårde kombinatoriske optimerings og nummererings problemer.

Approximation Algorithms,
Vijay V. Vazirani.

XIX - 380, Springer-Verlag Berlin Heidelberg 2003.

DOI [10.1007/978-3-662-04565-7](https://doi.org/10.1007/978-3-662-04565-7)

Detaljeret gennemgang af matematikken for at løse rekursionsligninger m.m.

An Introduction to the Analysis of Algorithms
Robert Sedgwick, Philippe Flajolet.
XVIII – 572, Addison-Wesley Professional 2013.
ISBN: 78-0-321-90575-8

Algoritmer og Datastrukturer

Eksamen

Eksamen

- Ordinær eksamen januar, reeksamen til maj
- Ingen hjælpemidler
- 2 timer
- Forberedelse til eksamen: Løs gamle eksamensopgaver + Q&A
- Eksamensopgaverne meget lig med gamle eksamensopgaver i
dADS1 (- transitionssystemer, termineringsfunktioner)
dADS2 (- flow/netværkstrømninger, strengalgoritmer)
- Bemærk: Indtil foråret 2017 lå kurserne på 2. semester og man kunne have lærebogen med til eksamen

EKSAMEN**Algoritmer og Datastrukturer****Onsdag 19. januar 2021, 9:00–11:00**

Institut for Datalogi, Naturvidenskabelige Fakultet, Aarhus Universitet

Antal sider i opgavesættet (incl. forsiden): 14

Tilladte medbragte hjælpemidler: **Ingen**

Kun det separate svarark skal udfyldes og afleveres.

Denne opgaveformulering skal *ikke* afleveres.

Vejledning og pointgivning

Dette eksamenssæt består af en mængde multiple-choice-opgaver.

Svarene på opgaverne angives på det separate svarark som afleveres.

For hver opgave er angivet opgavens andel af det samlede eksamenssæt.

Hvert delspørgsmål har præcist et rigtigt svar.

For hvert delspørgsmål må du vælge max ét svar ved at afkrydse den tilsvarende rubrik.

Et delspørgsmål bedømmes som følgende:

- Hvis du sætter kryds ved det rigtige svar, får du 1 point.
- Hvis du ikke sætter nogen krydser, får du 0 point.
- Hvis du sætter kryds ved et forkert svar, får du $-\frac{1}{k-1}$ point, hvor k er antal svarmuligheder.

For en opgave med vægt $v\%$ og med n delspørgsmål, hvor du opnår samlet s point, beregnes din besvarelse af opgaven som:

$$\frac{s}{n} \cdot v\%$$

Bemærk at det er muligt at få negative point for en opgave.